This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

86
240(52)

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ

ΤΑ ΗΘΙΚΑ.

PLUTARCHI

CHÆRONENSIS

MORALIA,

ID EST

OPERA, EXCEPTIS VITIS, RELIQUA.

GRÆCA EMENDAVIT,
NOTATIONEM EMENDATIONUM, ET LATINAM XYLANDRI
INTERPRETATIONEM CASTIGATAM, SUBJUNXIT,
ANIMADVERSIONES EXPLICANDIS REBUS AC VERBIS, ITEM
INDICES COPIOSOS, ADJECIT,

DANIEL WYTTENBACH,
HIST. ELOQ. LITT. GR. ET LAT.
IN ILLUSTRI ATHEN. AMSTELOD. PROFESSOR.

TOMI V. PARS II.

OXONII,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.
MDCCC.

Digitized by Google

Gp 86.240 (5²)

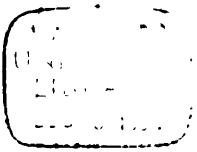

Digitized by Google

ΛΕΙΨΑΝΑ

ΤΩΝ ΟΥ ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

A.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΠΟΤΕΡΟΝ ΨΥΧΗΣ Η ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΚΑΙ ΛΥΠΗ.

ΛΟΓΟΣ ΙΖ.

I.

B

PLUTARCHI

PHILOSOPHI

UTRUM ANIMÆ AN CORPORIS SIT LIBIDO ET ÆGRITUDO.

DISPUTATIO XVII.

C α'. ΗΜΕΝ προθέσις περὶ ἐπιθυμίας γέγονε καὶ λύπης, πότερον σώματος πάθος ἐστὶν ἢ ἐπὶ σώματι ψυχῆς· καὶ γὰρ εἰ τιὼ αὐτοπάθειαν ἀπολύ-

A. 1. Hoc et proxime sequens Fragmentum edidit Thomas Tyrwhittus in peculiari schedula formæ octavæ, Londini, Anno 1773, ex codice Harleiano 5612. Addidi meam Versionem Latinam et Conjecturas, item Tyrwhitti correctiones, quibus notam T. apposui: utraque in Versione reddidi.

I. PROPOSITUM hujus disputationis est de libidine et ægritudine quærere, utrum eæ sint affectiones Corporis, an conjuncti cum Corpore Animi; nam etiam si

Digitized by Google

σεται τὸ σῶμα τούτων, οὐ λαφεύξεται τὴν αἰτίαν, A
ἀλλὰ λαφ' σώματος πάθη φαίνεται καὶ ἀπελέγχεται
περὶ ψυχήν. Ἡ δὲ κοινότης τοῦ λόγου καὶ τὰ λοιπὰ
πάθη ζητήσει συναποβάλλει, φθόνον καὶ ἡδονήν· ὧν τὸ
μὲν λύπη, τὸ δὲ ἐπιθυμία συμπέφυκεν· εἴγε πᾶς ἄν-
θρωπος ὧν μὲ λυπεῖται παρόντων, ὧν δὲ λαμελλόντων, B
ὧν δὲ ὀρέγεται ἢ μὴ παρόντων, οἷς δὲ ἥδεται δεομένοις.
Τὸν μὲν γὰρ κόσμον οἱ φυσικοὶ λέγουσιν ἐκ τεττάρων σω-
μάτων πρώτων καὶ μεγίστων συνηρῆσθαι, κατὰ ἀντίθεσιν
καὶ ἀντίταξιν ἀλλήλοις ἄνω καὶ κάτω φέρει ῥεπόντων.
Τὴν δὲ κακίαν καὶ ἀκοσμίαν τὴν ἐν ἡμῖν τέτταρα C
πάθη τὰ πρῶτα κινεῖ καὶ λαφέρει πρὸς τἀναντίον

A. 2. ἀλλὰ διὰ σώματος] Forte, ἂν γε διὰ σώματος—.
A. 4. ζητήσει συναποβάλλει] Legendum, τῇ ζητήσει συνυποβάλλει—.
A. 4. φθόνον] Legendum, φόβον. T.
B. 1. ὧν δὲ διαμελλόντων] Lego, ὧν δὲ δέδια μελλόντων. Ceterum cognatio harum affectionum requirit τούτων δέδια μελλόντων, et mox τούτοις ἥδεται γενομένοις.
B. 2. δεομένοις] Forte, γενομένοις. T.
B. 4. συνηρῆσθαι] Forte, συνηρτῆσθαι. T.
B. 5. φέρει ῥεπόντων] Forte, φερομένων καὶ ῥεπόντων.

Corpus oſtenderit ſe non ipſum ac ſolum has affectiones ſuſcipere, non tamen effugiet quominus ipſi culpa cauſſaque earum imputetur, ſi quidem apparuerit ac demonſtratum fuerit eas eſſe tales affectiones quæ per corpus ad Animum veniant. Ceterum noſtra diſputatio propter conjunctionem materiæ etiam reliquas affectiones huic quæſtioni ſubjiciet, metum et voluptatem, quorum ille cum ægritudine, hæc cum libidine cognationem habet; ſi quidem omnis homo quibus rebus præſentibus ægritudinem percipit, eaſdem metuit venientes: et quas res appetit abſentes, eaſdem nactus præſentes, voluptatem percipit. Ac prouti Phyſici mundum aiunt conſtare quatuor corporibus primis et maximis, quæ per mutuam oppoſitionem adverſationemque partim ſurſum ferantur, partim deorſum vergant; ita pravitatem immunditiamque, quæ in nobis eſt, quatuor principes affectiones movent agitantque in contrarias partes

Digitized by Google

A ἀτάκτως καὶ ἀλόγως, ἄνω μὲν ἡδονὴ καὶ κάτω λύπη, πρόσω δὲ ἐπιθυμία καὶ ὀπίσω φθόνος, ὥσπερ ἐξ ὀργάνων ἀμέτρων μεταχηματιζομένη. Ἔπαρσις γὰρ αὐτῆς ἡδονῆς, συστολὴ λύπη γίγνεται δ' εἰς ἐπιθυμίαν· φεύγει δ' ὃ δέδιεν. Ὁ γε μὲν θυμός, εἴτε τῆς ἐπι-
B θυμίας ἐστὶν εἶδος κατ' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως ὑφιστάμενος, εἴτε ἕτερόν τι καὶ διάφορον, πολλάκις δὲ καὶ μαχόμενον πρὸς ἐπιθυμίαν πάθος, ὡς ὑπονοεῖ Πλάτων, οὐκ ἄδηλον ὅτι καὶ αὐτὸς παρέξει ζήτησιν εἴτε τοῦ σώματος ἐκριπίσμενος χειμάζει τὸν ἄνθρωπον * *

C β'. Ἔοικε παλαιά τις αὕτη τῷ σώματι διαδικασία πρὸς τὴν ψυχὴν περὶ τῶν παθῶν εἶναι. Καὶ Δημόκριτος μὲν ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἀναφέρων, κακοδαίμονα, φησὶν, ἡ τοῦ σώματος αὕτη δίκην λαχόντος παρὰ πάντα

A. 2. φθόνος] Legendum, φθορὰ. T.
A. 3. Ἔπαρσις—ἐπιθυμίαν] Forte, Ἔπαρσις γὰρ αὐτῆς, ἡδονὴ· συστολὴ, λύπη· ἐρίγνεται δ' εἰς ἐπιθυμίαν· vel, ἐκτείνεται δ' εἰς ἐπιθυμίαν.
B. 5. τὸν ἄνθρωπον * *] Excidit εἴτε τῆς ψυχῆς ἐκπεφυκὼς· vel simile.
C. 4. σώματος αὕτη] T. conjicit σώματος αἴσθη. Malim totum locum ita purgare: Κακοδαίμων, φησὶν, εἰ, τοῦ σώματος αὐτῇ δίκην λαχόντος ὧν παρὰ πάντα τὸν βίον ὠδύνηται ἢ κακῶς πέπονθεν, αὐτὸς γένοιτο τοῦ ἐγκλήματος δικαστὴς, ὀρθῶς ἂν καταψηφίσασθαι τῆς ψυχῆς—. Ita verti.

inordinate ac sine ratione, sursum lætitia, deorsum ægritudo, libido in anteriorem partem, metus retrorsum, velutì enormibus instrumentis transfiguratam. Elatio enim Animi est lætitia; contractio ejusdem, ægritudo: idem se profert ac porrigit in libidinem, fugit ab eo quod metuit. Ira vero, sive ea sit libidinis genus positum in appetitu referendæ læsionis, sive alia et diversa sæpeque adversus iram pugnans affectio, quod Plato suspicabatur; haud obscurum est quin et ipsa nobis præbitura sit quæstionem, utrum e corpore prorumpens, homini tempestatem inferat * *.

II. Videtur vetus quædam hæc lis esse Corporis cum Animo de affectionibus. Ac Democritus quidem culpam Animo tribuens, "Miser," inquit, "est Animus: si, Cor-"pore eum in jus vocante

Digitized by Google

τὸν βίον ὧν ὀδυνῶνται κακῶς πέπονθεν αὐτὸς γένοιτο τῷ A
ἐγκλήματος δὲ ἡδέως ἂν καταψηφίσαιθαι τῆς ψυχῆς,
ἐφ' οἷς τὰ μὲν ἀπέλυσε τοῦ σώματος ταῖς ἀμελείαις
καὶ ὑξέλυσε ταῖς μέθαις, τὰ δὲ κατέφθειρε καὶ διέσπασε
ταῖς φιληδονίαις, ὥσπερ ὀργάνου τινὸς ἢ σκεύους κακῶς
ἔχοντος τὸν χρώμενον ἀφειδῶς αἰτιασάμενος. Θεόφρα- B
στος δὲ τοὐναντίον ἔφη, τῷ σώματι πολλῷ τὴν ψυχὴν
ἐνοικεῖν, ὀλίγου χρόνου βαρεῖς μισθοὺς ἀποτελοῦσαν,
τὰς λύπας, τοὺς φόβους, τὰς ἐπιθυμίας, τὰς ζηλοτυ-
πίας, αἷς συμφερομένη περὶ τὸ σῶμα διαιώτερον ἂν αὐτῷ
διάζοιτο· πηρώσεων οὖν ἐπιλέλησαι, καὶ βιαίων ἐφ' οἷς C
κατέχεται, καὶ ὕβρεων ὧν ἀδοξεῖ καὶ λοιδορεῖται, τῷ ἐκ-
είνου κακῶν ἀναδεχομένη τὰς αἰτίας οὐ προσηκόντων.

A. 3. ἀπέλυσε] Legendum videtur, ἀπώλεσε.
B. 2. πολλῷ] πολλῶ. T.
B. 5. αὐτοῦ—ἐπιλέλησαι] Forte corrigendum, αὐτῷ διάζοιτο, πηρώσεων ἂν ἐπιλέλησαι.

" propter dolores et vexatio-
" nes per totam vitam illius
" cauſſa toleratos, ego hujus
" litis judex eſſem, libenter
" condemnarem Animum eo
" nomine quod Corporis par-
" tes alias per negligentiam
" perdidit, quaſdam per ebri-
" oſitatem diſſolvit, alias cor-
" rupit ac diſtraxit per luxu-
" riem : et reum equidem
" criminis judicarem ut qui
" invalido inſtrumento im-
" moderate abuſus ſit." At
contra Theophraſtus, " Ani-
" mum," dixit, " magno pre-
" tio in corpore habitare, qui
" brevis temporis graves pen-
" dat mercedes, ægritudines,
" metus, libidines, obtrecta-
" tiones, quibus in Corpore
" agitetur et commiſceatur
" Animus, ipſum longe juſ-
" tius litem intendere Corpo-
" ri, cum mutilationis, prop-
" ter ea quæ oblitus eſt, tum
" de illata vi, quia conſtrictus
" tenetur, tum denique con-
" tumeliæ quod male audit ac
" vituperatur Corporis culpa,
" quippe hujus vitiorum, ipſi
" alienorum crimina ſuſti-
" nens."

Digitized by Google

A γ'. Ἀγωνιστέον οὖν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Καλὸς γὰρ ὁ ἀγὼν καὶ τῆς ψυχῆς ὁ λόγος πάντως χρήσιμος· εἰ μὲν οὖν αὐτῆς τὰ πάθη φαίνεται, πρὸς ἀπολογίαν· εἰ δ' αὐτῆς, πρὸς ἀπαλλαγήν· ὥστε ἢ φυλάξασθαι τὸ ἐκούσιον, ἢ μὴ λοιδορεῖσθαι τὸ ἀλλότριον.

B δ'. Ἔδει μὲν τοὺς δογματικοὺς καὶ καταληπτικοὺς τοὺς φιλοσόφους φάσκοντας, εἰ μὴ περὶ ἄλλό τι, τόν γε περὶ παθῶν ἐνέργειαν ὁμολογεῖν ἀλλήλοις καὶ συμφέρεσθαι. Πολὺς δὲ αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐστίν. Οἱ μὲν γὰρ ἅπαντα συλλήβδην ζῶντα τῇ ψυχῇ φέροντες ἀνέθεσαν, ὥσπερ C Στράτων ὁ φυσικός, οὐ μόνον τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ καὶ τὰς λύπας, οὐδὲ τοὺς φόβους ἢ τοὺς φθόνους ἢ τὰς ἐπιχαιρεκακίας, ἀλλὰ καὶ πόνους καὶ ἡδονὰς ἢ ἀλγηδόνας, καὶ ὅλως πᾶσαν αἴσθησιν ἐν τῇ ψυχῇ συνίστασθαι φάμενος καὶ τῆς ψυχῆς τὰ τοιαῦτα πάντα εἶναι· μὴ τὸν D πόδα πονοῦντων ἡμῶν ὅταν προσκρούσωμεν, μηδὲ τὸν

A. 2. τῆς ψυχῆς ὁ λόγος] Legendum, τῇ ψυχῇ ὁ λόγος. T.
C. 3. καὶ ἡδονὰς] Forte, καὶ ἡδύνας.

III. Certandum igitur pro veritate. Pulchrum enim eſt certamen, ac diſputatio ſane utilis Animo. Valebit quippe ad eum liberandum vel crimine, ſi apparuerit affectiones non ab ipſo proficiſci; vel ipſis affectionibus, ſi hæ ex ipſo naſci videantur, ut aut ſuam culpam caveat, aut alienæ vituperium ne ferat.

IV. Oportebat quidem eos philoſophos qui ſe decernendi comprehendendique patronos ferunt, ſi minus aliis de rebus, certe de affectionum efficacia inter ſe conſentire et congruere. Nunc, multus eorum eſt diſſenſus. Alii enim affectiones ad unam omnes in Animum conferunt: veluti Strato, phyſicus, ſtatuens non ſolum libidines ſed et ægritudines, nec metus et invidias duntaxat atque obtrectationes ſed et labores, dolores, cruciatus, omnemque omnino ſenſum in Animo conſiſtere, et Animi eſſe quidquid hujuſmodi ſit: neque enim pede nos dolere quum offenderimus, neque capite quum id confre-

Digitized by Google

κεφαλὴν ὅλαν καταξώμεθα, μὴ τὸν δάκτυλον ὅταν ἐκτέμωμεν· ἀναίσθητα γὰρ τὰ λοιπὰ πλὴν τοῦ ἡγεμονικοῦ, πρὸς ὃ τῆς πληγῆς ὀξέως ἀναφερομένης τὴν αἴσθησιν ἀλγηδόνα καλοῦμεν. Ὡς δὲ τὴν φωνὴν τοῖς ὠσὶν αὐτοῖς ἐνηχοῦσαν ἔξω δοκοῦμεν εἶναι, τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ὅπου τὸ ἡγεμονικὸν ἅψασθαι τῇ αἰσθήσει προσλογιζόμενοι, οὕτω καὶ πλησίον τὸν ἐκ τοῦ τραύματος πόνον ἐγχ' ὅπου τὴν αἴσθησιν εἴληφεν, ἀλλ' ὅθεν ἔσχε τὴν ἀρχὴν εἶναι δοκοῦμεν, ἑλκομένης ἐπ' ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς ἀφ' οὗ πέπονθε. Διὸ καὶ προσκόπτοντες αὐτίκα τὰς ὀφρῦς συνάγομεν ἐν τῷ πληγέντι μορίῳ τοῦ ἡγεμονικοῦ τὴν αἴσθησιν ὀξέως ἀποδιδόντος· καὶ παρεγκόπτομεν εὐθὺ ὅτε τὸ πνεῦμα καὶ τὰ μέρη δεσμοῖς ἀφαλαμβάνομεν χερσὶ σφόδρα πιέζομεν, ἰσαμένοι πρὸς τὴν ἀφόδους τῶν πάθους, καὶ τὴν πληγὴν ἐν τοῖς ἀναισθήτοις πλήττοντες,

C. 3. κὰν τὰ μέρη] Forte, ἀν τὰ μέρη.
C. 3. διαλαμβάνονται χερσί] Forte, διαλαμβάνονται, ἢ ταῖς χερσί.
C. 5. πλήττοντες] Forte, φυλάττοντες.

gerimus nec digito quum amputatur: omnia ſenſus eſſe expertia, excepta principe Animi parte, ad quam quum ictus corporis celeriter propagatur, ejus ictus in Animo ſenſum vocamus dolorem. Atque ut vocem in ipſis auribus ſonantem, extra eas eſſe putamus, quia intervallum illud quod ab initio ſoni ad Animi principem partem pertinet, ipſi ſenſui annumeramus: ſimiliter dolorem vulneris putamus ibi eſſe ubi initium cepit, non ibi ubi ſenſum accepit; nimirum quia Animus eo trahitur, a quo affectus eſt. Igitur qui aliqua Corporis parte offendunt, continuo ſupercilia contrahunt, quoniam Animus celerrime ſenſum in icta parte reddit: et quando artus vinculis conſtringuntur, ſpiritum retinemus et intercludimus manuſque comprimimus, reſiſtentes progreſſui mali nobis illati, et ictum cohibentes in partibus ſenſu carentibus, ne ad cogitantem principemque

Digitized by Google

A ἵνα μὴ συνάψαι τοῖς τὸ φρονοῦν ἀλγηδὼν γένηται. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Στράτων ὑπὲρ πολλοῖς ὡς εἰκὸς τοιούτοις.

ε'. Ἐνίοι δὲ ἄντικρυς καὶ δόξαν ἀφαιροῦσι καὶ λογισμὸν εἰς τὸ σῶμα κατατείνουσι, καὶ οὐδ' ἣν αἰτίαν τοῦ πάσχειν ψυχὴν λέ-
B γοντες, ἀλλὰ τῇ τοῦ σώματος ἀφορᾷ καὶ ποιότητι καὶ δυνάμει συντελεῖσθαι τὰ τοιαῦτα. Τὸ μὲν γὰρ τοῦ τ' ἐν ᾅδου βιβλίον ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ τὴν ψυχὴν τῇ οὐσίᾳ παρυπάρχειν ἀποφαίνεται ὁ λόγος, οἱ μὲν οὖν δεινοὶ τὸ παράπαν Ἡρακλείδου νομίζουσιν, οἱ δὲ τοῦ ἀν-
C τιπαρεξαγωγὴν τετάχθαι τοῦ εἰρημένων ἑτέρως τοῦ οὐσίας ψυχῆς· ὅτῳ γεγραμμένον ἄντικρυς ἀναιρεῖ τ' οὐσίαν αὐτῆς, ὡς τοῦ σώματος ἔχοντος ἐν αὑτῷ τὰς εἰρημένας δυνάμεις πάσας. Οἱ δὲ ὥσπερ ἀφ' μέσου τοῦ λό-

A. 1. συνάψαι] Forte, συνάψασα.
A. 4. δόξαν—κατατείνουσιν] δόξαν καὶ—καταπίνουσιν. T.
B. 4. ὧν δεινοὶ] Legendum, οὐδ' εἶναι.
C. 1. τετάχθαι] Forte, συντετάχθαι: et ſenſus poſtulat, et συν ab antecedenti γαν abſorptum videtur.
C. 2. ὅτῳ γεγραμμένον] Lego, ὅτῳ δὲ γεγραμμένον.

Animi pertingat atque ita dolor fiat. Hanc rationem Strato multis ejuſmodi rebus, ut par erat, adhibuit.

V. Nonnulli vero palam et opinionem et ratiocinationem in Corpus detrahunt, nullam omnino cauſſæ partem Animo relinquentes, ſed Corporis mutatione, qualitate, facultate, talia effici ſtatuentes. Nam illum De Inferis libellum, cujus ea eſt ratio ac diſputatio ut oſtendatur Animum non eſſe per ſe, ſed eſſentiæ adeſſe ac veluti qualitatem inhærere; hunc igitur libellum alii omnino Heraclidis eſſe negant, alii ab eo ſcriptum putant non ex ſua ſententia, ſed ut contrarias rationes opponeret aliorum de Animi eſſentia diſputationibus: ceterum, ut ſcriptus exſtat, Animi eſſentiam penitus tollit, quaſi Corpus omnes illas modo dictas facultates ipſum in ſe habeat. Qui vero medium inter contrarias opiniones ſecare, Animi Corpo-

Digitized by Google

γων ἐπεχείρησαν ἀφορίζειν τῆς ψυχῆς ἴδια πάθη καὶ τὰ A
τοῦ σώματος, ἐν κοινῷ καὶ πλάτος οὐκ ἔχοντι τόπῳ συνεχύθησαν.

ϛ'. Ὅγε τοι Ποσειδώνιος τὰ μὲν εἰς ψυχικά, τὰ δὲ σωματικὰ καὶ τὰ μὲν οὐ ψυχῆς περὶ ψυχὴν δέ, ἁπλῶς τὸ κρίσεσι καὶ ὑπολήψεσι· οἷον ἐπιθυμίας λέ- B
γων, φόβους, ὀργάς· σωματικὰ δὲ ἁπλῶς πυρετοὺς, περιψύξεις, συκνώσεις, ἀραιώσεις· περὶ ψυχὴν δὲ σωματικὴ, ληθάργους, μελαγχολίας, δῆμους, φαντασίας, διαχύσεις· ἀνάπαλιν δὲ περὶ σῶμα ψυχικὰ, τρόμους, καὶ ὠχριάσεις, καὶ μεταβολὰς τοῦ ἤθους καὶ φόβον ἢ λύπην. C
Διόδοτος πάλιν ἴδια μέν τινα τοῦ λογικοῦ φησὶ τῆς ψυχῆς πάθη, ἴδια δὲ τοῦ συμφυοῦς καὶ ἀλόγου εἶναι, ῥιπαζόμενος ὅπῃ πάνυ καὶ πλαττόμενα περιστοιχοῦσι τοῖς διά-

B. 1. ἁπλῶς τὸ κρίσεσι] Locus mutilus, forte ita integrandus: σωματικὰ· τὰ δὲ ἐν σώματος, περὶ σῶμα δὲ ψυχικά· καὶ ψυχικὰ μὲν ἁπλῶς, τὰ ἐν κρίσεσι—.
B. 3. σκματικαὶ] Legendum, σωματικά. T.
C. 2. Διόδοτος] Forte, Διόδοτος. T. Malim Διόδωρος.
C. 2. φησὶ] Legendum, φησί. T.

risque affectiones separare, et suas utrique proprias adjungere conati sunt, hi in communi ac latitudinis spatiique experte loco, se ipsi conturbarunt.

VI. At Posidonius alias Animo, alias Corpori tribuit affectiones: alias porro facit non Animi, sed Corporis ad Animum pertinentes: alias rursus non Corporis, sed Animi ad Corpus pertinentes. Et Animo quidem simpliciter tribuit eas quæ continentur judiciis et opinionibus, veluti libidines, metus, iras: Corpori simpliciter, febres, frictiones, condensationes, rarefactiones: Corporis ad Animum pertinentes facit veternos, furores, morsus, imaginationes, diffusiones: rursus Animi ad Corpus pertinentes, tremores, pallores, mutationes vultus habitusque in metu vel ægritudine. Diodotus rursus, alias ait esse affectiones partis rationalis Animi proprias, alias irrationalis et concretæ: is quidem in omnem partem se agitans, et quasi manu diffe-

Digitized by Google

A φορᾶς. Ὅπου γὰρ ὅτι τῶν ἀγγείων ἔργον ἐστὶ διακρῖναί ποτε τῇ φύσει αὐτὰ κακίᾳ τὸ ἐγκεχυμένον διέφθαρκε, καὶ πάλιν ποτὲ τὰ ὑγρῶν νοσῆσαν διαφέρηται· κέκρυπται· ὅπου τε ἡ ψυχῆς ἀναμεμιγμένης εἰς τὸ σῶμα καὶ κατ' ἐγκράτησιν ἑνὼ συμπεφυκυῖαν ἄπορόν ἐστιν ἐκκαθᾶραι
B τὴν διαφοράν. Ὄρους ψυχῆς καὶ σώματος ἐπιζητεῖς, ὃν ἡ φύσις ἀνεῖλεν, ἐκ δυοῖν μίαν γενέσθαι σοφιζομένην· καὶ τῷ λέγῳ παρενδυομένην ἀρχόμενος διαπέλλει κοινωνίαν θάνατον αὐτῶν ὑπὲρ χωρισμὸν ἢ μόνῳ τῷ θανάτῳ· ἐκεῖνος δὲ τὰ μὲν ἄλλα κόψας ἢ ἀποκρίνας, θάτερον
C ἐξελέγξει τὴ ἑκατέρου φύσιν ὅσον εἶχεν ἀλλότριον· μέχρι δὲ τούτου ὃ συγκεκραμένον ἡ κοινωνία δείκνυσιν ἀργαλέον

A. 2. ἐμπεχυμένον] Lege, ἐγκεχυμένον.
A. 3. νοσῆσαν—ψυχῆς] Forte, νοσησάντων διαζέβραται αὐτά· ὅπου γοῦν ἐπὶ τῶν ἄτω φανερῶν καὶ ἀπροχείρων ταῦτα κέκρυπται, ὅπου γε τῆς ψυχῆς—.
A. 5. ἑνὼ συμπεφυκυῖαν] Forte, ἑνωθεισης ἡ συμπεφυκυίας.
B. 3. παρενδυομένην—διαπέλλει] Forte, παρενδῦναι—διαπέλλεις.
B. 4. αὐτῶν] Lege λυτῶν. T.
B. 5. ἀλλὰ—κόψας] Forte, ἀλλὰλα συνδεδέντα διακόψας.
B. 5. θάτερον] Forte, θατέρου.
C. 2. ἀρνυμένην ἐν δυοῖν] Forte, ἀρνυμένη ἐκ δυοῖν—. T.

rentias contrectare ſtudens. Nam quum de vaſis difficile ſit diſcernere, quando ſuo ipſa vitio infuſum humorem corruperint, et quando humoris vitio ipſa corrupta pereſaque ſint; profecto, de Animo, qui Corpori immixtus mutua copulatione et quaſi iubactione in unum cum eo coaluit et concrevit, hanc differentiam perpurgare ut appareat quid utriuſque proprium ſit, imperviæ res eſt difficultatis. Animi Corporiſque fines quæris, quos natura ſuſtulit, illud molita ut ex duobus unum faceret? Et differendi ratione aggrederis te inſinuare in eam compagem, eamque diſcernere communionem, quam excepta morte, nemini ſolvere aut ſeparare fas ſit? Mors demum duas illas naturas vel diſcernens vel diſcindens, utramque convincet quantum ab altera habuerit alieni. Nunc adhuc utramque concretam oſtendit communio, negans eam e duabus

Digitized by Google

ἐν δυοῖν ἢ εἰ), καὶ ἀποκρύπτουσα τὰς ἀμφοῖν εἰς κοινὸν ἀρ- A
χὴν, καὶ ἀναπιμπλᾶσα θατέρου θατέρου, ὡς μήτε ψυ-
χῆς εἰ) πάθος ὁ σώματος οὐ καθάπλεται, μήτε σώμα-
τος μεταβολὴν ὁ ἀφὼ ψυχῆς οὐ κεχώρηκε. Κινδυ-
νεύομεν ὅμοιόν τι ποιεῖν τῇ περὶ τὸ ὄφιν ὑπ' Αἰγυπτίων
μυθολογουμένῃ ἀφανομίᾳ, δικάσαντος τινὸς τῶν παλαιοτέ- B
ρων θεῶν, ἐπὶ τῷ πατρὶ τιμωρῶν ἀπέκτεινε τὴν μητέρα,
καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς καὶ τὸν μυελὸν καθαλιπεῖν, περιελεῖν
δὲ τὴν σιμελὴν καὶ τὰς σάρκας, ὡς τούτων ἐν τῇ μητρὶ
τὴν σύσασιν λαβόντων, ἐκείνων δὲ ἀπὸ τοῦ πατρὸς τὴν
γένεσιν ῥεόντων αὐτοῖ. Καθάπερ γὰρ οὗτοι ὥσπερ τῶν C
ἀνωθ καὶ φύσιν κεᾶσιν ἀχώριστον ἐπιχειροῦντες διαι-
ρεῖν, ἄχρι λόγου μυθώδους καὶ ἀπίστου περιέρχονται, τὸν
αὐτὸν τρόπον ἡμῖν σώματος καὶ ψυχῆς εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ

A. 1. ἀμφοῖν εἰς κοινὸν] Forte, ἀμφοῖν φύσεις εἰς κοινὸν—. T.
A. 4. ἢ διὰ ψυχῆς] Forte, ἢ διὰ ψυχῆς. T.
A. 5. ὄφεν] Forte, Ὥρου. T.
B. 2. ἐπὶ τῷ πατρὶ] Forte, ἐπεὶ τῷ πατρί. T.
B. 5. τὴν γένεσιν] Forte, κατὰ τὴν γένεσιν. T.
C. 1. ὥσπερ τῶν—κρᾶσιν] Forte, σπερμάτων τὴν ἄνωθεν κατὰ φύσιν κρᾶσιν.
C. 3. προσέρχονται] Forte, προέρχονται.
C. 4. ἡμῖν] Legendum, ἡμεῖς. T.

conſtare, abſcondens ambarum nexum in communi principio, et alteram altera replens atque afficiens; ut neque Animi ſit ulla affectio, quin Corpus tangat: neque Corporis, quin Animum pervadat. Et videmur ſimile quid facere illi in Ægyptiorum fabulis proditæ diſtributioni Hori: qui quum, in patris ultionem, interfeciſſet matrem, judicio alicujus antiquiorum Deorum condemnatus dicitur ut ſanguinem ac medullam retineret, adipe et carnibus privaretur; tamquam hæc in matre ortum habuiſſent, illorum ei origo a patre fluxiſſet. Prouti enim iſti ſeminum inde a primis naturæ initiis commixtorum inſeparabilem conjunctionem ſeparare conati ad fabuloſam et incredibilem rationem progrediuntur: eodem nos modo, Corporis Animique a prima ſtatim origine confuſorum affectiones ſecer-

Digitized by Google

A καταβολῇ συγχυθέντων πάθη ἀφελαθεῖν καὶ χωρίσαι ζητοῦντες, ἀκριβὲς σφόδρα λόγου καθάπερ ὀργάνου λεπτοῦ τοῦ τὴν ἀφαίρεσιν δεόμεθα.

ζ. Ταύτῃ ἀνοίγοντες φιλόσοφοι φασὶ μήτε σώματος εἶναί τι μήτε ψυχῆς ἴδιον πάθος, ἀλλὰ τῦ κοινῦ τὸν γὰρ ἄνθρωπον ἥδεσθαι καὶ λυπεῖσθαι καὶ φοβεῖσθαι· τίνα ἄνθρωπον; οὐχὶ τ' ψυχικό· ὥσπερ γε πάλιν οὐ τὸ σῶμα βάλλειν καὶ ὀρχεῖσθαι καὶ περιπατεῖν, ἀλλὰ τ' ἄνθρωπον ἀμφοτέρως χρώμενον, ὥσπερ ἐξ ἀμφοῖν συνέστηκεν. Καὶ οὐκ ἂν θαυμάσαιμι τούτοις μάλιστα ὡς τὸ ἀληθὲς συμ-
C φέρεσθαι. Κρίσις γὰρ ἡ λύπη κακῦ τινὸς αὐτῷ παρόντος ἐφ' οὗ συστέλλεσθαι καθήκει, καὶ ὁ φόβος καὶ οὐ μέλλοντος ἀφ' οὗ φεύγει καθήκει καὶ ἀναχωρεῖν· ὥστε τὸν λυπούμενον αὐτὸν αὑτῷ λέγειν, ὅτι μοὶ κακόν ἐστι καὶ τὸν φο-

A. 4. ἀνοίγοντες] Forte, ἀπογόντες. T.
B. 2. τίνα ἄνθρωπον;] Forte, τὸν ἄνθρωπον,.
B. 5. τούτοις μάλιστα ὡς] Forte, εἰ τούτοις μάλιστά πως.
C. 2. καὶ ἀ μέλλοντος] Legendum, κακῦ μελλοντος. T.
C. 3. φεύγει] Legendum, φεύγειν. T.

nere ac distinguere studentes, ad hanc distinctionem ratione quadam valde accurata, veluti subtili instrumento, opus habemus.

VII. Hujus rationis adipiscendæ spe abjecta, quidam philosophi aiunt, Neque Corporis neque Animi ullam esse propriam affectionem, sed communis et ex ambobus junctæ naturæ; hominem enim affici voluptate, ægritudine, metu: hominem, non Animum prouti rursus, non Corpus jacere, saltare, ambulare, sed hominem utroque utentem uti ex utroque constat. Atque haud mirer si his, qui ita statuunt, maxime quodammodo cum veritate conveniat. Nam ægritudo est judicium de malo præsente in quo contrahi deceat: metus, judicium de malo veniente a quo fugere ac recedere deceat; ita ut is, qui ægritudine afficiatur, ipse sibi dicat *hoc mihi malum est:* et metuens similiter, *hoc mihi malum*

Digitized by Google

βούλθμον ὁμοίως, ὅτι μοὶ κακόν ἐστιν· ἐγὼ δὲ οὐκ εἰμὶ A
ἡ ψυχή, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος· καὶ τὸ κακὸν οὐκ ἔστι τῆς
ψυχῆς, ἀλλὰ τῷ ἀνθρώπου, πενία, νόσος, ἀδοξία, θά-
νατος. Διὸ τὴν τελευτὴν καὶ τὸν φόβον ἀναγκαῖον τῷ
πάθη τῷ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ τῆς ψυχῆς. Καὶ γὰρ
ἄλλως ὁρμεῖ μὲ πρὸς πλεονάζουσα τὸ πάθος τῷ ἀλόγῳ B
σφοδρὸν ἔχουσα καὶ ἀπειθές· ὁρμᾷ δὲ τὸ ζῶον, οὐχ ἡ
ψυχή, πρὸς τὸ κέρασθαι, πρὸς τὸ ὁπλίσασθαι, πρὸς
τὸ λύσασθαι, καταλιθῶναι· ταῦτα γὰρ ὅτι τῷ ἀν-
θρώπῳ πρακτά, τῇ δὲ ψυχῇ ἀσύμπλοκα· οἷς καὶ
πιθανὸν ὁρμᾶν τὸν ἄνθρωπον, οὐχὶ τὴν ψυχήν· εἰ δ' C
ὁρμᾷν, καὶ ὀρέγεσθαι· ὀκνοῦν καὶ ἀλόγως ὀρέγεσθαι, τοῦτ'
ἔστιν· εἰ δὲ ἐπιθυμεῖ, καὶ ἥδεσθαι· εἰ δὲ ἥδεται, καὶ λυπεῖ-
σθαι· καὶ φοβεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ἐκεῖνοι ἐξ ἀνάγκης

A. 1. κακὸν ἐστιν] Forte, κακὸν ἔσαι. T.
A. 4. τὸν τελευτὴν] Legendum, τὸν τε λύπην. T.
B. 1. ὁρμεῖ—ἀπειθές] Forte, ὁρμὴ μὲν πως πλεονάζουσα τὸ πάθος, τῷ λόγῳ τὸ σφοδρὸν ἔχουσα ἀπειθές.
B. 4. καταλιθῶναι] Forte, πρὸς τὸ καταλιθῶσαι. T.
B. 4. γὰρ ἐστι] Forte, γάρ ἐσαι. T. At ferri poteſt vulgatum.
C. 2. τοῦτ' ἐστιν] Forte, τοῦτ' ἔσαν ἐπιθυμεῖν. T.
C. 4. ἐκεῖνοι—ἴσεσθαι] Forte, ἐκείνους—ἴσεσθαι. T.

erit: ego vero non ſum Animus, ſed homo: et malum non eſt Animi, ſed hominis, paupertas, morbus, infamia, mors. Itaque neceſſe eſt, ut ægritudo et metus ſint affectiones hominis non Animi. Nam et ceterum, affectio quodammodo eſt impetus nimius, propter vehementiam rationi non obtemperans: atqui impetu movetur animal, non Animus, ad ſe tondendum, armandum, lavandum, decumbendum: hæc enim homini ſunt facienda, in Animum non cadunt; et his faciendis hominem impetum concipere probabile eſt, non Animum: porro, ſi impetum concipit, etiam appetere; igitur et contra rationem appetere, id eſt cupere: ſi cupit, etiam lætari; ſi lætatur, item et ægritudine et metu affici: nam hæc illis neceſſario ſunt conſequentia.

Digitized by Google

A ἔσεσθαι συμβέβηκεν· ὥστε μηδ' εἶναι ψυχῆς ἴδιον, ἀλλὰ καὶ ἀναιρεῖν καὶ ἄχθεσθαι καὶ ὀρέγεσθαι καὶ φοβεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον.

η'. Ταῦτα δ' ἐστὶν οὐ λύοντων τὴν ἀπορίαν, ἀλλ' ἀποδιδρασκόντων· καὶ γὰρ εἰ τὰ μάλιστα φαίη τις τῷ
B τῦ ἀνθρώπε ταῦτα πάθη, μένει τὸ ἀπορεῖν τίνι καὶ τῖ τί ταῦτα πάσχει, πότερον τῖ τ' ψυχὴν ἢ κατὰ τὸ σῶμα· καὶ ὀρχεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ταῖς χερσί· καὶ λακτίζει ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τοῖς σκέλεσι· καὶ βλέπει τῖ τὴν ὄψιν· καὶ ἀκούει τῖ τὰ ὠτά· καὶ ὅλως τὸ μὲ ἔργον ἐστὶ κοινὸν τῦ
C σ̀ν τῦ πάντων συνεχῶντος, τ' δ' αἰτίαν τ συμπεφύξεως ἔχει τὸ μέρος ᾧ τεθνεχρώμθμος σ̀νεργεῖ ἄνθρωπος.

Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυαΐκος πολέμοιο

φησὶν Ἀχιλλεύς,

Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσιν·

D σ̀κ ἀποστερῶν ἑαυτὸν τ̀ν πολεμικῶν ἔργων, ὅτι ταῖς χερ-

A. 1. μηδ' εἶναι] Forte, μηδὲν εἶναι. T.
A. 2. ἀναιρεῖν] Forte, χαίρειν. T.
C. 1. ἐν τῦ πάντων] Forte, ἐν τῶν πάντων. T.

Hinc efficitur, nullam esse propriam Animi affectionem: sed hominem et gaudere, et ægre ferre, et appetere, et metuere.

VIII. At ista ratio non est solventium difficultatem, sed eam fugientium. Nam si vel maxime quis affirmet has esse hominis affectiones, manet tamen illa dubitatio, qua sui parte et quatenus illis affectionibus afficiatur, utrum Animo an Corpore. Et saltat homo, at manibus: et calcitrat, at pedibus: et videt visu, et audit auribus. Et omnino opus quidem est commune omnium eorum ex quibus totum constat: sed causam conjunctæ actionis sustinet ea pars qua utens homo agit.

Sed enim pars maxima belli
Hujus opus dextræ, manuum labor ille mearum est:

inquit Achilles, non ipse sibi detrahens laudem communionemque bellicorum facino-

Digitized by Google

ϛὶν ἐπέγραψε τ' αἰτίαν· ἀλλὰ δῆλον ὅτι ταῖς μὲν χερσὶ A
κατειργάζετο τὰς πολεμίους καὶ τῷ ξίφει, αὐτὸς μέντοι
ἦν ὁ διεργαζόμενος. Καὶ ὁ λέγων

Δεινὸς κολαστὴς πέλεκυς αὐχένος τομεύς,

αὐτὸ κολάζει ὃ εἴρηκεν, ἀλλ' ὡς κολάζουσιν. Οὕτως
οὖν ὁ τὴν ἐπιθυμίαν ἐπιζητῶν, πότερον τοῦ σώματός B
ἐστιν ἢ τῆς ψυχῆς, οὐκ ἀγνοεῖ ὅτι τὸ λυπούμενον καὶ
ἐπιθυμοῦν ἄνθρωπος ἐστι, πότερον τῇ ψυχῇ πεφυκώς
μενος ἢ τῷ σώματι καὶ ἔχει· τὸ σῶμα τοῦτο πάσχει διαπο-
ρήσει· Ὥστε τὰς πεφάσεις ἐάσαντες ἁψώμεθα τοῦ λό-
γου καὶ ἔχει· τὴν ζήτησιν ἤδη. C

Θ'. Ὅσοι τοίνυν τῆς ψυχῆς οὐκ ἄφθαρτον οὐδὲ
ἀθάνατον μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπαθῆ πειρῶνται διαφυλάττειν,
ῥώμῃ τινὰ τῇ ἀπαθείᾳ τ' ἀφθαρσίαν περιβαλλόμενοι,

A. 4. αἰχένος] Forte, αὐχένας. T. τομεὺς est in eodem dicto apud Plutarchum Rei . Præcept. p. 813. E.
A. 5. αὐτὸ—κολάζουσιν] ὃ τὸ κολάζον εἴρηκεν, ἀλλ' ᾧ κολάζουσιν. T.
B. 1. τὴν ἐπιθυμίαν] Forte, τὴν λύπην καὶ ἐπιθυμίαν.
B. 3. πότερον τῇ ψυχῇ] Forte, πότερον δὲ τῇ ψυχῇ. T. Post ἤδη excidit τραπώμεθα, vel ſimile.
C. 2. τῆς ψυχῆς] Forte, τὴν ψυχήν. T.

rum, dum cauſſam manibus adſcribit: ſed nimirum, manibus et gladio conficiebat hoſtes, at conficiens ipſe erat. Et vero alius qui ait,

Vindex atrox ſecuris cervicem amputans,

non ſignificat id quod punit, ſed id quo punitur. Sic igitur is qui quærit de libidine et ægritudine, haud ignorat id quod ægritudinem et libidinem concipiat, eſſe hominem: ſed illud quærit ac dubitat, utrum Animo an Corpore utens homo illas affectiones concipiat. Itaque omiſſis aliorum exceptionibus quibus ratio non redditur ſed eluditur, jam diſputationem ipſam aggrediamur et in quæſtionem nos convertamus.

IX. Jam qui Animum, non modo a corruptione et morte, ſed etiam ab affectionibus liberam ſervare ſtudent, dum vacuitati affectionum tamquam firmamentum præſtru-

Digitized by Google

A ἢ τὸ πάσχειν ἀλλ' ὡς γέ πως ἤδη φθορᾶς ἀναδέχεσθαι πεῖραν οἰόμενοι, τάδε πάθη πάντα καὶ τὰς ἀσθενείας ὥσπερ ἐκ ῥίζης τῆς σαρκὸς ἀναβλαστάνειν ὅτι τὸν ἄνθρωπον, τῇ διαφορᾷ τοιοῦτον ἔχοντα τῷ περὶ τὰ σώματα φαινομένων καὶ χρόνου καὶ φύσεως καὶ μετα-
B βολάς· οἷον εὐθὺς ἐν νέοις ἀκμάζει τὸ ἐπιθυμητικόν, ἐν πρεσβύταις δὲ τοὐναντίον· τοῖς μὲν γὰρ αἷμα θερμαίνειν κέκραται, καὶ πνεῦμα ῥαγδαῖον ἐπὶ τὰς ὁρέξεις πρόσκειται, καὶ τὸ σῶμα τοῖς ὀργάνοις καθαροῖς καὶ ἀκεραίοις ἐμμελὲς ἀεὶ καὶ πολύσφαλτον ἀνακινεῖ ἀναῤῥιπίζει
C τὰς ἐπιθυμίας ὥσπερ ἐξ ὕλης νεαρᾶς ἀναπομπὰς διαφέρειν αἵματος ἐξὸν μεταβαλλόμενον ὅτι πολλὰ ταῖς ὁρμαῖς τὸ νέον. Ὁ πρέσβυς τοῦτο θερμὸν περιλιπόντος

A. 1. ἀλλ' ὡς γέ πως] Forte, ἀμωσγέπως. T.
B. 2. αἷμα τὸ] Forte, αἷμα τῷ. T. Mihi videtur corrigendum, αἷμά τι θερμὸν ἐγκέκραται.
B. 5. πολύσφαλτον] Defidero aliud, πολυφάνταστον, vel πολυσφάδαστον, vel ſimile.
B. 5. ἀναῤῥιπίζει] ἢ ἀναῤῥιπίζει. T.
C. 1. περιφέρειν] Forte, περιφορᾶ.
C. 2. ἐξὸν] Forte, ἐξ ὧν.
C. 3. τὸν νέον] Excidit, ὁρᾶται, vel ſimile.
C. 3. τοῦτο θερμὸν—ἀνεζωπυρεῖτο] Legendum, τῷ τι θερμῷ περιλιπόντος ἤδη ᾧ τὸ ἐπιθυμητικὸν ἀνεζωπυρεῖτο. T.

unt incolumitatem et vacuitatem a corruptione, ac putant id quod afficiatur jam quodammodo corruptionis tentationem ſuſcepiſſe, omneſque affectiones et infirmitates ex carne veluti radice in hominem procreſcere: hi igitur primum eas diverſitates proferunt quæ in Corporibus apparent, per ætatum naturarumque mutationes: veluti, in juvenibus viget libido, in ſenibus ægrimonia: illis enim et ſanguis calidus immixtus eſt, et plenus impetu ſpiritus adjutor appetitionum comitatur: et Corpus integris ſinceriſque inſtrumentis aptum et concinnum ideoque ferax imaginationum, continuo ſuſcitat cupiditates, veluti ex recenti accenſas materia per motum ſanguinis; unde juvenem, mutato ſæpe impetu, ex aliis in alias res converti videmus. At ſenex, deficiente calore quo cupiditas exſuſci-

Digitized by Google

ἥδιον ὡς τι ἐπιθύμιον ἀνεζωπυρεῖτο, καὶ τῷ πνεύματι χα- A
λῶν, καὶ καταπεπιμμδμος τῷ σώματι, περὶ τὰς ἡδονὰς
ἀβλυ ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ δυσκίνητος * * *.

A. 3. ἀβλυ—δυσκίνητος] Forte, ἀμβλὺς, καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις δυσκίνητος.

tatur, relaxato ſpiritu, corpore etiam attrito, cum eſt hebes ad voluptates, tum friget ad cupiditates * * *

Digitized by Google

A

B.

ΕΙ ΜΕΡΟΣ ΤΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΨΥΧΗΣ Η ΔΥΝΑΜΙΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΗ.

II.

ID QUOD IN ANIMO HUMANO AFFECTIBUS SUBJECTUM, PARS NE SIT EJUS ANIMI AN FACULTAS.

DISPUTATIO XVIII.

B α'. ΠΕΡΙ τῆς παθητικῆς καὶ ἀλόγου ζωῆς, πότερον μέρος ἐστὶ τῆς ἀνθρώπου ψυχῆς ἢ δύναμις, ἐπισκεπτέον. Ἐοίκασι γὰρ τῶν ἀρχαίων οἱ μὲν οὕτως οἱ δὲ ἐκείνως ἀποφαίνεσθαι περὶ αὐτῆς. Ἄξιον οὖν καὶ ἡμᾶς ἀπορήσαντας καὶ ἐπὶ ζήτησιν τραπομένους ταύτῃ C δοξάσαι εἴπερ ἂν καὶ ζητοῦσι φανεῖται πιθανώτερον.

β'. Ὅσοι μὲν οὖν μέρος ἀποδιδόασιν αὐτὴν δόξαιεν

C. 1. εἴπερ] ἤπερ. T.

I. DE vita affectibus ſubjecta et rationis experte utrum pars ſit animi humani an facultas, quærendum eſt. Nam antiquorum alii hoc, alii illud, de ea videntur ſtatuiſſe. Operæ igitur pretium eſt, ut et nos hujus argumenti dubitatione ac quæſtione ſuſcepta, ita de eo ſtatuamus prouti nobis quæſtione peracta veriſimilius viſum fuerit.

II. Jam qui illam, quam dicimus vitam affectibus ſubjectam rationiſque expertem,

Digitized by Google

ἀν ἐκεῖνα λέγειν ἔμψυχα τὰ ἄλογα τῶν ζώων, οὐδὲ A
ψυχὴν ἔχοντα ἀλλά τι μορίον ψυχῆς. Ὅσοι δ' ἂν
δυνάμιν, θεῶντον μὲ ἄτοπον ὅτι τῷ τόπῳ ἀφεχωρίζουσιν
αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀντιδιαιρουμένης αὐτῇ δυνάμεως τῆς
λογικῆς· οὐ γὰρ ἀφιστῶται ἀπ' ἀλλήλων αἱ δυνά-
μεις ὅσαι τῷ αὐτῷ τυγχάνουσιν ὄσαι· εἰδὲ τοῖς ἀλόγοις ἡ B
παθητικὴ μὴν ἔξιν, ἡ λογικὴ δὲ οὐδαμῶς· ἔπειτα καὶ
συνυπάρχειν ποιοῦσι τἀναντία κατ' αὐτό. Αἱ γὰρ δυνά-
μεις τοιαῦταί ὥστε ἐνεῖσθαι καὶ ὁπόσαι ἂν ὦσι περὶ ἄλλο
θεωρεῖσθαι τὸ ὑποκείμενον· τὸ δὲ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον
οὐκ οὕτω περὶ ψυχήν· ἀποτέμνεσθαι γὰρ δοκεῖ τῆς ὅλης C
καὶ ποιεῖν αὐτῶν τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο· καὶ τοῦτ' εἰκό-

A. 1. ἐκεῖνα λέγειν] Forte, οἷα εἶναι λέγειν.
A. 2. ψυχῆς. Ὅσοι] Inter has duas voces ponenda videtur dictio quæ in ſequentibus exſtat, εἶναι τοῖς ἀλόγοις—οὐδαμῶς. Mox legendum, Ὅσοι δ' αὖ.
A. 5. διαιροῦνται ἀπ' ἀλλήλων] Forte, διαιροῦνται τόπῳ ἀπ' ἀλλήλων.
B. 1. εἰδὲ] T. ἢν δέ. Sed corrigendum videtur εἶναι, et dictio hæc εἶναι—οὐδαμῶς ſuperius ponenda.
B. 4. ὅλων] Lege, ὅλου. T.

ſtatuunt eſſe partem animi, videantur hi ſimul ſtatuere animalia bruta rationiſque expertia, non eſſe animata, neque animum, ſed particulam quandam animi habere; ſiquidem in brutis animalibus animus affectibus ſubjectus ineſt, at animus ratione præditus, nullo modo ineſt. Rurſus qui illam, de qua quærimus vitam, faciunt facultatem, hi primo quidem hoc abſurdum faciunt, quod eam loco ſeparant ab altera ejuſdem diviſionis huic oppoſita vita, nimirum ea quæ prædita eſt ratione: non enim loco diſtinguuntur facultates quæ ejuſdem rei ſunt. Deinde faciunt contraria ſimul in eadem re ineſſe. Nam facultatum ea eſt natura, ut unaquæque facultas tota quantacumque eſt in toto ſpectetur ſubjecto. At non hoc modo in animo inſunt duo illa quæ rationis compos aut expers, id eſt rationale ſeu irrationale, vocantur; videntur enim quaſi deſecari a toto animo, iſque per utrumque eorum alius ac diverſus fieri: idque haud temere: ſunt enim contraria: contraria autem ut in una eademque re inſint, rerum naturæ repug-

Digitized by Google

A πως· ἐναντία γὰρ· τὰ δ' ἐναντία καθ' ἓν χρὴ τὸ αὐτὸ συνυπάρχειν ἀληθές. Οὐθὲν γὰρ ἴσως κωλύει τὰ ἐναντία συνυπάρξαι τὸν εἰρημένον τρόπον, ἐὰν δυνάμεις ὦσι τὰ μὴ ἐνέργειαι λαμβάνονται, λογίζεσθαι μὲν γὰρ τὸ ἀλογιστεῖν, ἢ ὑγιάζειν τὸ κακοῦν ἅμφω ἀδύνατ' ἡ μέντοι
B δύναμις τοῦ κακοῦν ἅμα περὶ τὸ αὐτὸ ἡ ἀλογιστεῖν περὶ τὴν ψυχὴν ἅμα· ἡ μέντοι καὶ αἱ τοιαῦται ἐνέργειαι. Καὶ πλείω δὴ τὸ αὐτὸ δύνασθαι οὐθὲν κωλύει, οἷον τὸ ἀληθεύειν τόν τε ἐπιστήμονα καὶ τὸν διαλεκτικόν· οὕτω δὴ καὶ ἀλογιστεῖν τοῦ τε τῶν ἀλόγων ζώων ψυχὴν καὶ
C τ' ἀνθρώπου· ἀλλὰ τ' μὴ τ' ἀλόγων ὂν τῷ εἶναι αὐτῆς τὸ ἀλογιστεῖν ἔχειν, διὸ καὶ ἀεὶ ἀλογιστεῖ, καὶ ἐχ ὅτε μὴ τοῦτο ὅτε δὲ τὸ ἐναντίον· τὴν δὲ τοῦ ἀνθρώπου τὸ μὲν ἀλο-

A. 2. συνυπάρχειν ἀληθές] Locus mutilus et ita reſtituendus videtur, συνυπάρχειν ἀδύνατον νομίζεται. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπισκεπτέον εἰ ἔχει ἀληθές.
A. 4. λαμβάνονται λογίζεσθαι] Legendum, λαμβάνονται· λογίζεσθαι—. T.
A. 5. ἀδύνατ' ἡ μέντοι] ἅμα ἀδύνατον· ἡ μέντοι—. T.
B. 1. τοῦ κακοῦν—ἀλογιστεῖν] Forte ſic explendus locus, τοῦ κακῶν καὶ ὑγιάζειν, ἅμα περὶ τὸ αὐτὸ· καὶ ἡ τοῦ λογίζεσθαι καὶ ἀλογιστεῖν.

nans habetur. Hoc tamen an ſemper verum ſit, conſiderandum eſt. Fortaſſe enim nil impedit quominus contraria ſimul inſint in re eo quo diximus modo, id eſt in una eademque re; ſi quidem hæc contraria ſint facultates, neque accipiantur tamquam actus. Nam ratiocinari ejuſque contrarium, quod *irrationaliter cogitare* appellemus, item ſanare et lædere, ambo ſimul in eadem re ineſſe nequeunt: at facultas tamen lædendi et ſanandi, ratiocinandi et irrationaliter cogitandi, ſimul in animo ineſſe poſſunt: at non item actus, qui ex his facultatibus proficiſcuntur diverſis diverſi, ſimul in animo ineſſe poſſunt. Et vero nil impedit quominus plura idem poſſint, id eſt quominus eadem facultas in diverſis inſit ſubjectis: veluti facultas vere ſtatuendi, in dialectico et in perito: ſic etiam facultas irrationaliter cogitandi inſit in animo cum hominis tum animalium ratione carentium: ſed it aut animalium ratione carentium animus in ſua ipſe natura, et, ut ita dicam, eſſentia habeat illud

Digitized by Google

γιγνῆν οὐκ ἐν τῷ εἶ ἔχειν αὐτήν· οὐ γὰρ ἂν καὶ ἐλογί- A
ζετο· τὸ δύνασθαι μέντοι ἀλογιστεῖν καὶ τὸ δύνασθαι λογί-
ζεσθαι· ἐνεργεῖ δὲ κατ' ἄμφω· καὶ λόγον μὲν ὁπλισίαν
βλέψῃ πρὸς τ' ἑαυτῆς οὐσίαν, αὕτη δ' ἐστὶν ὁ ἐν αὐτῇ
νοῦς· καὶ δὲ τὴν ἀλογίαν ὁπόταν νεύσῃ πρὸς τὰ ἔξω,
ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ αἰσθητά. Ἄλλο οὖν τὸ σὺ ἀνθρώ- B
πῳ ἄλογον, καὶ ἄλλο τὸ σὺ τοῖς ζώοις· τὸ μὲν γὰρ σὺ
τούτοις ψυχὴ, τὸ δὲ σὺ ἀνθρώπῳ δύναμις· καὶ τοῦτ'
ἂν εἴη τῆς τοῦ λογίζεσθαι δυνάμεως ἀχώριστον. Ὀρθῶς
ἄρα καὶ Ἀριστοτέλης τὴν ἀνθρώπου ψυχὴν δύναμιν
συναποκαλῶν, ὅτι ποτὲ μὲν λογίζεται, ποτὲ δ' οὔ. C

γ'. Ὅταν οὖν μὴ λογίζεται, ἄλλο τί ἢ ἀλογιστεῖ;
Ἆρ' οὖν ἡ καὶ τὸ λογίζεσθαι δύναμις καὶ αὐτὰ λογί-

A. 1. ἔχειν αὐτὴν] Legendum, ἔχειν αὐτῆς. T.
C. 3. αὐτὸ λογίζεσθαι] Forte, αὐτὸ τὸ λογίζεσθαι.

irrationaliter cogitare, nec ſine eo eſſe poſſit; unde fit ut ſemper irrationaliter cogitet, nec alio tempore ita, alio contra: animus autem hominis non in ſua ipſe eſſentia habeat illud irrationaliter cogitare; alioqui non etiam ratiocinaretur: at vero in ſua ipſe eſſentia habeat poſſe irrationaliter cogitare et poſſe ratiocinari. Agit autem ſecundum utrumque: ſecundum rationem, quando ſuam ipſe naturam eſſentiamque intuetur, quæ eſt mens in ipſo habitans: ſecundum abſentiam rationis, quando ad res externas, id eſt ſenſibiles, deſpicit. Igitur irrationale aliud eſt in homine, aliud in animalibus: nam irrationale in his eſt ipſe animus: at idem eſt in homine facultas, idemque inſeparabile eſt a facultate ratiocinandi. Recte igitur fecit Ariſtoteles dum animum hominis appellavit facultatem, quippe quod animus nonnunquam ratiocinetur, nonnunquam non item.

III. Quando igitur non ratiocinatur animus, quid aliud niſi irrationaliter cogitat? An ergo facultas ratiocinandi et ipſum ratiocinari ſunt ani-

Digitized by Google

A ζεσθαι, ψυχῆς ὄσι, ἡ σὴ χάρτη, χάρτης δ' οὔ; Ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἑτέρα ἔσαι αὐτῆς οὐσία παρὰ τὸ ἔργον καὶ τὴν πρὸς τοῦτο δύναμιν· καὶ ἕξει τὸ ὑποκείμενον πρὸ ὃ θεωρηθήσεται ἡ δύναμις αὐτῆς· καὶ ἔσαι τὸ ὄνομα τοῦτο ψυχὴ τὸ ὑποκείμενον μὲν τῷ πρὸ αὐτὸ θεωρουμένων
B δυνάμεων· καὶ ζωὴν ἕξει οὐ κατὰ πάσης ἑαυτῆς κύριον δὲ τὸ ὑποκείμενον ἄζωος ἔσαι, τάχα δὲ καὶ παντάπασιν· ὑπόθεμία γὰρ αὐτῆς ἡ τῇ φύσει ἐνέργεια ζωτική, ἀλλὰ πάντα δύναμις. Δυνάμει οὖν ἔσαι ζῶσα.

δ'. Ἢ τὸ δυνάμει τὸ καθ' ἕξιν ῥητέον, ἵνα πως
C μὲν ἔχει ζωὴν, πως δὲ οὐκ ἔχει· δύο γὰρ ζωαὶ, ἡ μὲν ὡς ἕξις, ἡ δὲ ὡς τὸ ἐνεργεῖν· καὶ ἡ μὲν ὡς ἕξις ψυχὴ, ἡ δὲ ὡς τὸ ἐνεργοῦν ὁ νοῦς. Εἰ οὖν ἡ ὡς ἕξις ζωὴ ἡ ψυχὴ, ἁπλῆ ἂν εἴη χωρὶς ὑποκειμένου· τοιοῦτον

A. 1. χάρτη, χάρτης] Suſtuli punctum abſolutum inter duas has voces. Locus ſanus eſt.
C. 1. ἔχει ζωὴν—ἔχει] Legendum, ἔχει ζωὴν—ἔχει.
C. 2. τὸ ἐνεργεῖν] Forte, τὸ ἐνεργοῦν.

mi, id eſt in animo nec ipſe animus: et veluti in charta, non ipſa charta? Hoc ſi ita ſe habet, diverſa erit animi eſſentia ab actione et agendi facultate: et animus habebit ſubjectum in quo ipſius facultas ſpectetur: et nomen animi ſignificabit ſubjectum conjunctum cum facultatibus in ſubjecto ſpectatis: et animus vitam habebit non per ſe ipſum totum; nam ſecundum ſubjectum quidem vita carebit: et fortaſſe non modo ſecundum ſubjectum, ſed penitus et omnino vitæ carebit; nulla enim erit in ejus natura actio vitæ effectrix, nil niſi facultas. Ergo facultate erit vivens.

IV. An vero illud quod nominamus *facultate*, potius nominandum *habitu*; ut animus vitam quodammodo habeat, quodammodo non habeat: duæ enim ſunt vitæ, altera tanquam habitus, altera tanquam agens: quarum illa, tanquam habitus nominata, eſt animus, hæc tanquam agens dicta, eſt mens. Quod ſi ergo animus eſt vita tanquam habitus, ſimplex pro-

Digitized by Google

γὰρ τι τὴν ψυχὴν ὑπολαμβάνομεν, ὃ τὴν ζωὴν ἔχει A
σύμφυτον καὶ οὐ παρ' ἄλλου ἀλλὰ παρ' αὐτῆς· σωμά-
των γὰρ τὸ παρ' ἄλλου τὴν ψυχὴν μεταλαγχάνειν. Εἰ
δέ τι ἦν στύγητον ἡ ψυχή, ἐξ ὑποκειμένου καὶ εἴδους
συγκειμένη, οὐκ ἂν ἔσχε παρ' αὐτῆς ἀλλὰ παρ' ἄλλου
τὴν ζωήν· παρὰ γὰρ τὸ εἶδος· ὥσπερ καὶ τῷ πυρὶ τῷ B
θερμῷ εἶναι παρὰ τῆς θερμότητος, καὶ οὐ παρὰ τῆς ὕλης·
ἔπειτα κἂν σῶμα ἦν, τὸ δὲ ἐξ ὑποκειμένου καὶ εἴδους
σῶμα.

ε'. Δύναμις οὖν ζωτικὴ ἡ ψυχή· δύναμις δὲ ἡ ὡς
ἕξις. Διὰ τοῦτο καὶ ἐλεύθερα καὶ ἀφεῖς τὰς ἐνεργείας C
ἀκώλυτος· ἔχουσα γὰρ ζωήν, μᾶλλον δὲ οὖσα ζωή, κι-
νεῖται καθ' ἑαυτὴν ὁπότε βούλεται. Τοῦτο δὲ περὶ τῆς
ἔξω σωμάτων ψυχῆς ὑπολητέον. Ἡ δὲ κεκτημένη
σώματι καὶ τοῖς ἐκ τούτου πάθεσιν, ἀπόλλυσι τὸ
ἐλεύθερον, καὶ οὐχ' ὁπότε βούλεται κινεῖσθαι ἕστηκε, D

B. 1. τῷ θερμῷ εἶναι] Forte, τὸ θερμῷ εἶναι.

fecto ſit et ſine ſubjecto; tale enim quid animum intelligimus, quod vitam habeat innatam, nec aliunde ſed a ſe ipſo: corporum enim hoc eſt vitam accipere communicatam ab alio. At ſi animus compoſitum quid eſſet, conſtans ſubjecto et ſpecie, vitam non a ſe ipſe ſed ab alio haberet, nimirum a ſpecie: prouti etiam igni ut ſit calidus, venit a calore non a materia. Præterea etiam corpus eſſet; nam quod e ſubjecto et ſpecie conſtat, eſt corpus.

V. Itaque animus eſt facultas vitæ effectrix, facultas autem ſecundum habitum. Propterea etiam liber eſt et ad actiones omni impedimento ſolutus: nam quum habeat, potius vero ipſe ſit vita, movetur per ſe ipſe quandocumque vult. Sed hoc ita accipiendum eſt de animo extra corpus degente. Nam qui corpore ejuſque affectionibus continetur, libertatem amittit, nec quandocumque vult

Digitized by Google

A ἀλλὰ δεδουλωμένη παύεται τῆς ἐνεργείας· καὶ εἴ τις
ὅλη ψυχῆς ὄλεθρος εἴη, οὕτως ἂν εἴη. Ἃ δὲ δοκεῖ
ἐνεργεῖν ἀποτρέφει, ταῦτα παθήματα ἂν εἴη μᾶλλον, οὐκ
ἐνεργήματα· ᾗ οὖν αὐτῆς ταῦτα, ἀλλὰ τῷ ζώῳ· κατ'
αὐτὴν μέντοι. Τὸ γὰρ λογίζεσθαι ᾗ θεωρεῖν μόνον αὐτῆς·
B καὶ τοῦθ' ἡ κυρίως ἐνέργεια· τὰ δὲ παρὰ τοῦτο τῷ ζώῳ
πάντα, καὶ πάθη μᾶλλον οὐκ ἐνέργειαι.

ς'. Ἀλλὰ πῶς, εἰ κατ' αὐτὸ εὖ πάσχει τὰ ζῶα,
οὐκ αὐτὴ παθητική; πάσχειν γὰρ κατὰ τὴν παθητικὴν
εἰκὸς ψυχήν· ὥσπερ καὶ ὑφαίνειν κατὰ τὴν ὑφαντικήν.
C Ἢ τοῦτο μὲν ἀληθὲς καὶ δοτέον· ἀπορητέον δὲ περὶ
τῆς κεκλιμένης παθητικῆς, καὶ περὶ τοῦ πάσχειν

A. 2. οὕτως ἂν εἴη] Forte, οὔτως ἂν εἴη.
A. 3. ἐνεργεῖν ἀποτρέφει] Forte, ἐνέργειαν ἀποτρέφειν.
A. 5. λογίσεσθαι] λογίζεσθαι. T.
B. 3. εἰ κατ' αὐτὸ] Forte, εἰ καὶ αὐτό.

moveri finitur, ſed in ſervitutem redactus ceſſat ab actione: et ſi quis eſt animi interitus, hic profecto ſit. Quæ autem animum ab agendo avertere videntur, hæ paſſiones potius quam actiones ſint: nec ipſius animi ſunt, ſed animalis, attamen ſecundum ipſum, ad eumque pertinent. Nam animi ſolum eſt ratiocinari et contemplari: et in his poſita eſt ea quæ proprie dicitur actio. Quæ vero præterea ſunt, omnia ſunt animalis, et paſſiones quam actiones.

VI. Atqui, ſi per has affectiones, quas modo paſſiones vocavimus, ſuaviter afficiuntur animalia iiſque bene fit; quomodo non fieri neceſſe eſt, ut ipſe animus affectionibus ſit ſubjectus et ut ita dicam paſſivus? Veriſimile enim eſt eum pati ſecundum animum affectionibus ſubjectum ac paſſivum: haud ſecus atque texere, ſecundum animum textorium, id eſt texendi vi præditum. An illud quidem, quod diximus animum eſſe affectionibus ſubjectum et paſſivum, verum et concedendum eſt: quærendum autem de paſſivo animo, et omnino de eo quod pati vocamus,

Digitized by Google

ὅλως πῶς γίνεται, πότερα τὸ μὴ ἐνεργεῖν τὴν ψυχὴν A
κατὰ λόγον ἢ ἄλλως. Εἴτε γὰρ τὸ μὴ ἐνεργεῖν ὅθεν ὅτι
πάθος ἐπαινετόν, φαίνεται δὲ ἅπαντα ὁπόσα μετέχεται
ὑπὸ τοῦ λόγου χρήσιμα ὄντα· ἀρεταὶ γὰρ αὐτὰ κα-
λοῦμεν πολιτικὰς, καὶ ἐπαινοῦμεν τὸν ἔχοντα αὐτάς·
μετρεῖσθαι δὲ οὐκ ἂν ἠδύνατο μὴ ἐφορῶντος αὐτὰ νοῦ, B
καὶ ἐνδιδόντος αὐτοῖς ἀφ' αὑτοῦ μέτρον καὶ ὅρον· τοῦτο
δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἐνεργοῦντος περὶ αὐτά· ἐνεργεῖται οὖν
ἅμα ὁ λόγος καὶ πάσχει τὸ ζῷον, καὶ τὸ αὐτὸ ᾗ λογι-
ζόμεθα ἅμα καὶ πάσχομεν· ἓν γὰρ ἤδη ἔχει· δυνάμεις
δὲ ἦσαν πλείους ἥτε τοῦ ἐνεργεῖν ᾗ μὴ, μᾶλλον δὲ μία C
δύναμις· τὸ γὰρ μὴ ἐνεργεῖν ἀδυναμίας ἂν εἴη, καθ'
ὃ καὶ ἀλογιστεῖν ἐλέγετο τὸ ζῷον.

A. 1. πότερα τὸ μὴ] Lege, πότερα τῷ μὴ—.
A. 2. Εἴτε γὰρ] Lego, Ἐπεὶ γάρ.
B. 3. ἐνεργεῖται] Forte, ἐνεργεῖ τε.
B. 4. τὸ αὐτὸ καὶ λογιζόμεθα] Forte, τῷ αὐτῷ καὶ λογιζόμεθα.
B. 5. ἤδη ἔχει· δυνάμεις δὲ] Forte, δύο ἔχει δυνάμεις· δυνάμεις δὲ—.

quomodo fiat, utrum ita ſi animus non agat ſecundum rationem, an aliter? Quandoquidem enim non agere nulla eſt affectio laudabilis, omnes autem affectiones, quibus ratio menſuram adjungit, videntur utiles; nam eas vocamus virtutes civiles, et iis præditum laudamus; neque vero menſura iis adjungi poſſet affectionibus, niſi eas inſpiceret ratio adderetque iis a ſe ipſa menſuram ac modum, id eſt, niſi ratio in iis ageret: hæc igitur quum ita ſint, conſequitur, ut ſimul et ratio agat et animal patiatur, et eodem ratiocinemur ac patiamur. Unum enim ſubjectum duas habet facultates; et plures ſunt facultates ac diverſæ, agendi ac patiendi facultas. Immo potius unica eſt facultas agendi; quippe non agere ab imbecillitate et facultatis abſentia proficiſcitur: et propter hoc ipſum non agere, animal dicebatur irrationaliter cogitare, id eſt a rationis actione vacare.

Digitized by Google

A ζ'. Ἀλλὰ τά τε ὑποθέσει ταύτῃ φαίνεται πλείω τὰ ἐπόμενα ἄτοπ καὶ ἄλλως ἀποδοῦναι τὰ πάθη τοῖς ἀνθρώποις οὐκ εὔπορον. Ἐπισκεπτέον δέ τι, πῶς ἔφαμεν ἐνεργεῖν τε ἅμα τὸν λόγον καὶ εἶναι τὰ πάθη περὶ τὸ συναμφότερον. Φαίνεται γὰρ οὐχ' ἅμα ταῦτα γι-
B νόμενα ἀμφω· μεινάσης μὲν ἀργῆς ἡ ἀφανοίας ἐπεισελθόντα τὰ πάθη περὶ τὸ συναμφότερον· γινομένων δὲ τῶν παθῶν παρελθὼν αὖθις ὁ λόγος ἐξηκοσμήσας αὐτά. Τίς οὖν ἡ κεκινημένη παθητικὴ ψυχή; Ἡ αὐτὴ ἧφ καὶ λογιστική. Πάθος γὰρ τι αὐτῆς τὸ μὴ ἀπαύστως
C ἐνεργεῖν· καὶ παθητικὴ, ὅτι θεωρεῖν ἀεί τε καὶ συνεχῶς ἀδύνατος. Ὅταν οὖν μὴ θεωρῇ, πρὸς τὸ σῶμα ἐπέστραπται καὶ ἀποστροφός ἐστι· τῷ νοῦ δὲ ὅσα ἀποστροφος ἀνοπταίνειν εἰκότως λέγοιτ' ἂν, καὶ οὐδὲν ὑγιὲς βλέπειν

A. 1. τά τε ὑποθέσει] Forte, τῇγε ὑποθέσει—.
A. 2. ἄτοπ] ἄτοπα. T.
A. 3. Ἐπισκεπτέον δέ τι] Forte, ἐπισκεπτέον δ' ἔτι.
A. 4. λόγον καὶ εἶναι] Forte, λόγον, καὶ πάσχειν τὸ ζῶον, καὶ εἶναι.
C. 3. ἀποστροφός ἐστι· τῷ νοῦ δὲ] Forte, ἀποστροφός ἐστι τοῦ νοῦ· τῷ νοῦ δὲ—. T.

VII. Sed hac posita explicatione, plura tamen videntur absurda consequi, et cæteroquin difficile esse ad ostendendum quomodo hominibus affectus tribuendi sint. Igitur amplius inquirendum, cujusmodi illud sit quod diximus, simul et rationem agere et animal pati, et affectus in ambobus esse. Hæc enim ambo non simul fieri videntur; sed quiescente et ab actione vacante mentis ratione ingruunt affectus, id est passiones, in utrumque; et excitatis jam affectibus supervenit ratio eosque in ordinem cogit. Quis igitur est affectibus subjectus ac passivus animus? Idem qui ratiocinativus. Hujus enim passio quædam est, non sine intermissione agere: et passivus est quia semper et continuo se in contemplatione continere nequit. Jam vero a contemplatione vacans, convertitur ad corpus, avertitur a mente: a mente autem aversus, recte dicatur amentia

Digitized by Google

οὐδὲ κρίνειν ὀρθῶς, ἀλλὰ δοξάζει τά τε μὴ ἀγαθὰ καὶ A
τοὐναντίον, ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης δόξης καὶ κρίσεως ἀποτε-
λεῖσθαι τὰ πάθη περὶ τὸ σύνθετον, σωθετόν τε ἔκ τε
τοῦ σώματος καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ζωῆς ὑπὸ ἐνδίδωσιν ἡ ψυ-
χή. Ἐνδίδωσι γὰρ ἅπασα δύναμίς τινα ἀφ' αὑτῆς
ἀπόῤῥοιαν τῷ * * *.

A. 1. δοξάζει] Forte, δοξάζειν.
A. 1. τά τε μὴ ἀγαθὰ καὶ τοὐναντίον] Forte, τά τε μὴ ἀγαθὰ ἀς ὄντα ἀγαθὰ καὶ τοὐναντίον.

laborare, nil ſani videre, nec bene judicare, mala pro bonis, et contra, habere et opinari; atque ex iſto judicio et opinione effici affectus in compoſito, compoſito autem ex corpore et, quæ in eo eſt, vita, quam ei immittit animus. Omnis enim facultas quædam a ſe defluvia immittit ei * * *.

Digitized by Google

A

Γ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. Α.

III.

DE ANIMA. LIBRO I.

B ΑΝΤΥΛΛΩι δὲ τούτῳ ϗ αὐτοὶ παρήμθμ· ἀλλὰ Σωσιτέλει ϗ Ἡρακλέωνι διηγησώμεθα. Νοσῶν ἔναγχος, ἀδιώπτως ἔχειν ἐδόκει τοῖς ἰατροῖς· ἀνενεχθεὶς δὲ μικρὸν ἔκ τινος οὐ βεβαίας καταφορᾶς, ἄλλο μὲν οὐδὲν ὅτ' ἔπραξεν ὅτ' εἶπε ϖδακινητικὸν, ἔλεγε δὲ τεθνάναι C ϗ πάλιν ἀφεῖσθαι, ϗ μὴ τεθνήξεσθαι τοπαράπαν ὑπὸ τ ἀῤῥωστίας ἐκείνης, ἀλλὰ ϗ κακῶς ἀκηκοέναι τὺς ἀγαγόντας αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κυρίου· πεμφθέντας γὸ ὅπι Νικανδᾶν αὐτὸν ἥκειν ἀντ' ἐκείνε κομίζοντας. Ὁ δὲ Νικανδᾶς ἰὼ σκυτοτόμος, ἄλλως δὲ τὸ ὃ πα-

A. 1. Γ.] Exstat apud Eusebium Præp. Evang. xi, 36, p. 563. Edit. Viger. item usque ad *σκυτοτόμος*, apud Theodoretum Cur. Gr. Affect. xi. p. 654, B. Edit Sirmond. ubi hæc est varietas—*παρῆμεν, ἅμα Σωσιτέλει καὶ Ἡρακλίωνι διηγεμένου· ὡς γὰρ ἀδιάπτως ἴσχειν ἐδόκει*—. Mox *μικρὸν* perperam repetitur ante *βιαίας*.

ANTYLLO autem huic et nos adfuimus: sed narremus Sositeli et Heracleoni. Is nuper quum ægrotans jam a medicis extra salutis spem haberetur, ex quadam haud gravi dormitatione ad se rediens, nihil sane, quod minus sanæ mentis esset, vel fecit vel dixit: at narravit mortuum se fuisse et iterum in vitam dimissum, neque omnino moriturum hoc quidem morbo: quin eos qui ipsum e vita abduxissent, a Domino reprehensos esse, quod ad Nicandam missi, ipsum loco illius adduxissent. Erat autem Nicandas sutor coriarius, ceterum eorum unus qui palæstras

Digitized by Google

λαίτερμις γεγονότων, καὶ πολλοῖς συνήθης καὶ γνώριμος. A
Ὅθεν οἱ νεανίσκοι προσιόντες ἔσκωπτον αὐτὸν ὡς ἀποδε-
δρακότα καὶ διεφθαρκότα τοὺς ἐκεῖθεν ὑπηρέτας· αὐ-
τὸς μὴν ὅλως ἦν εὐθὺς ὑποθεραπόμενος καὶ διοχε-
τεύων· τέλος δὲ πυρετῷ προσπεσόντος, ἐξαίφνης ἀπέ-
θανε τριταῖος. Οὗτος δὲ ἀνεθίσω, καὶ περίεστιν εὖ γε B
ποιῶν, ἡμῖν ξένων ὑπερεξάτος.

frequentarent, multiſque vulgo familiaris ac notus. Igitur adoleſcentes ad eum accedentes jocis hominem ac dicteriis petebant, quaſi aufugiſſet et miſſos ab inferis apparitores corrupiſſet. Ad hæc ille conturbari palam atque ægrius ferre: tandem repentina febri correptus, intra tertium diem ſublatus eſt. At hic noſter Antyllus vitæ redditus, etiam nunc ſupereſt; recte quidem ille ac merito; quippe qui ſit hoſpitum noſtrorum jucundiſſimus.

Digitized by Google

A

Δ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. Α.

IV.

DE ANIMA. LIBRO I.

B ΧΕΙΛΩΝ ὁ παλαιὸς ἀκούσας τινὸς λέγοντος, Μηδένα ἔχειν ἐχθρὸν, ἠρώτησεν, "Εἰ καὶ μηδένα φίλον ἔχω" νομίζων ἐξ ἀνάγκης ἑπακολουθεῖν καὶ συνεπάγεσθαι φιλίας καὶ ἀπεχθείας.

A. 1. Δ.] Apud Gellium. N. A. i. 3, *Super hac eadem Chilone Plutarchus Philosophus in libro* περὶ ψυχῆς *primo ita scripsit:* Χείλων ὁ παλαιὸς κ. τ. λ.

CHILON ille antiquus audiens quemdam dicentem, *se neminem habere inimicum*, interrogavit eum, *an ne amicum quidem haberet:* existimans, necessario se invicem consequi et attrahere amicitias et inimicitias.

C

E.

EX EODEM LIBRO.

PLUTARCHUS in librorum, quos περὶ ψυχῆς inscripsit, primo, quum de morbis differeret in animos hominum incidentibus, "Virgines," dixit, "Milesii nominis, fere quot tum in ea civitate erant, "repente sine ulla evidenti caussa, voluntatem ce- "pisse obeundæ mortis, ac deinde plurimas vitam

C. 1. E.] Apud Gellium. N. A. xv, 10.

Digitized by Google

" ſuſpendio amiſiſſe. Id quum accideret in dies A
" crebrius, neque animis earum mori perſeverantium
" medicina adhiberi quiret, decreviſſe Mileſios, ut
" virgines, quæ corporibus ſuſpenſis demortuæ fo-
" rent, [ut] eæ omnes nudæ cum eodem laqueo, quî
" eſſent prævinctæ, efferrentur: poſt id decretum
" virgines voluntariam mortem non petiſſe, pudore
" ſolo deterritas tam inhoneſti funeris."

ς'.

B

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ.

VI.
EX OPERE DE ANIMA.

α'. ΤΑΥΤΑ τοῦ Τίμωνος εἰπόντος, Πατροκλεὺς ὁ c
Παγχοκλεύς, Ὁ μὲν λόγος, εἶπεν, οὐχ ἧττον ἰσχυρὸς ἢ παλαιὸς, ἔχει δὲ ὅμως ἀπορίας. Εἰ γὰρ ἡ δόξα τῆς ἀφθαρσίας παμπαλαιός ἐστι, πῶς αὖ πάλιν τὸ τοῦ θανάτου δέος πάντων φρεσβύτατον ἐστὶ τῶν φόβων· εἰ

B. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ] Exſtat apud Stobæum Florileg. Serm. cxix. p. 603. addito nomine *Themiſtii*: in MS. Stob. Cod. Pariſ. A. adſcriptum eſt Θεμιστίου ἐκ τοῦ περὶ ψυχῆς. Plutarcho vindicavi et edidi ad calcem libelli Plutarchei de Sera Num. Vindicta. Lugd. Bat. 1772.
C. 3. ὅμως recepi ex Par. A.

I. HIS a Timone dictis, Patrocles reſpondens, Sermo quidem tuus, inquit, non minus probabilis eſt quam antiquus; ſed eſt quod dubitetur. Nam ſi immortalitatis opinio pervetuſta eſt, quomodo fit, ut mortis metus antiquiſſimus ſit inter omnes timores? niſi potius omnes alios

Digitized by Google

A μὴ νὴ Δία καὶ πάλαι ἡμῖν τοῦτο τοὺς ἄλλους ἐγλεγέν-
κεν; Οὐ γὰρ νεαρὸν οὐδὲ προσφατόν ἐστι τὸ κλαίεσθαι
τὸ τεθνηκότα, καὶ ταῦτα δὴ τὰ θρηνώδη καὶ δύσφημα
τῶν ὀνομάτων ἐπιλέγεσθαι, τὸ ἄθλιον, καὶ τὸν οἰκτρόν.

Β'. Ἀλλ' ἴστω μὲν, ἔφη ὁ Τίμων, λογιζόμενοι καὶ
B τὰ ἄφθαρτα δόξῃσι ἀμαυροῦσθαι φθειρομένοις. Ὅτι μὲν
οὖν τὸ μετηλλαχέναι καὶ οἴχεσθαι τὸ τεθνηκότα δυσχε-
ρῶς φέρειν ἀπλῶς, ἀμείψεως δέ τινος ἢ μεταβολῆς
ὑπόνοιαν δίδωσιν, οὐκ ἄδηλόν ἐστι· τῷ δὲ αὐτὴ γίγ-
νεται τοῖς μεταλλάττουσιν ἡ μεταβολὴ, καὶ πότερον εἰς
C χεῖρον ἢ βέλτιον ἐκ τῶν ἄλλων ὀνομάτων σκοπῶμεν.
Αὐτὸ τοίνυν τὸ τοῦ θανάτου πρῶτον, εἰ ὑπὸ γῆν
οὐδὲ κάτω ἔοικε μιγνύναι χωρεῖν τὸ μετηλλαχὸς, ἀλλ'

A. 5. Ἀλλ' οὕτω μὲν, ἔφη—φθειρομένοις.] Et ipse locus corruptus est, et post eum proxime quædam exciderunt. Hæc verba ita corrigere tentavi, Ἀλλ' ἔστω ἡμῖν, ἔφη ὁ Τίμων, λογιζομένοις καὶ τὰ ἄφθαρτα δόξουσι τὰ αὐτὰ διανοεῖσθαι τοῖς φθειρομένοις. Sensus certe hic est: *Sed hos quidem qui mortuos lugent tanquam miseros, quod iis bonis, quibus in vita fruiti sunt, carent, si recte rem consideremus, apparebit mortales res atque immortales pro iisdem habere et confundere.*

B. 3. ἁπλῶς κ. λ.] Hæc in transponenda sunt, δυσχερῶς, ὑβρεῖς, ἁπλῶς δ' ἀμείψεως τινὸς κ. τ. λ.

B. 4. πῶϊ] Mallem πῶϊ, *quorsum.* Par. A. ὅπου.

C. 3. μιγνύναι] Hoc nihili est: mallem aut δεικνύναι, aut σημαίνειν, *ostendere, significare.*

metus iste nobis metus ingeneravit. Non enim novum nec recens est lugere mortuum, et lugubria ista inauspicataque nomina proferre, *O miserum, O infelicem!*

II. Tum Timon, Quod si hoc modo, aiebat, contemplari libuerit, immortalitas nobis apparitura videtur. Etenim hæc vocabula, quibus hominem defunctum *discedere, migrare* vel *obiisse* dicimus, nihil simpliciter grave, sed mutationem solum et transitum significare, non est obscurum. Ubi autem ista mutatio e vita migrantibus, et quorsum, et deteriorem ne in statum an meliorem contingat, ex aliis nominibus considerabimus. Primum igitur videtur ipsum θανάτου nomen hominem e vita migrantem non ad locum aliquem sub terra referre, sed extollere

Digitized by Google

ἄνω φερόμενον εἰς θεόν· ὃ δὴ καὶ λόγον ἔχει καθαπερεὶ A
κάμπτης τινὸς ἀνέσεως οἷον ἐξάλλεσθαι καὶ ἀναθεῖναι τὴν
ψυχὴν ἀποπνέοντος τὸ σῶματος, ἀναπνεύσασαν αὐτὴν
καὶ ἀναψύχουσαν. Ὅρα δὲ τὸ ἀνταιρόμενον θανάτῳ τὴν
γένεσιν, ὡς τἀναντίον δηλοῖ, ῥοπήν τινα κάτω καὶ νεῦσιν
ὑπὸ γῆν, ἐκείνης τοῦ περὶ τὴν τελευτὴν πάλιν ἀναθέ- B
οντος· οἱ καὶ γενέθλιον τὴν ἡμέραν καλοῦσιν, ὡς ἄθλων
γενομένην καὶ πόνων μεγάλων ἀρχήν. Μᾶλλον δ' ἴσως
ἀφ' ἑτέρας τὸ αὐτὸ συζυγίας κατοψόμεθα καὶ σαφέ-
στερον. Ἀπολέσθαι γὰρ τὸν ἀποθνήσκοντα, καὶ τὴν
τελευτὴν ἀπόλυσιν καλοῦσιν· ἂν δὲ ἕρμημα σώματος· C

A. 1. ἕδη] Lege οἶδη *quorsum*, ut supra σοῖ.
A. 1. καθαπερεὶ κάμπτης—ἀναψύχουσαν.] Lego, καθάπερ ἐκ καμπῆς τινος ἀνέσεως ἐξαίτιον καὶ ἀναθεῖν – ἀναψύχουσαν. Itaque Latina Gesneri correxi. Lucis aliquid adfert locus huic perquam similis licet corruptus, *Plutarchi* Consolat. ad Uxor. p. 611. F. ubi *de anima e corpore excedente*, ait, καθάπερ ἐκ καμπῆς ἰγρᾶς καὶ μαλθακῆς ἀναχαίτισμά l. ἀναχαιτίσασα· ἐξαίτιον G. Koen. viderat ad Gregor. de Dial. p. 67, ἀναθεῖν hoc Gesnerus.
A. 4. Ὅρα δὲ τὸ ἀντ.—ἀνάγκης ἀπαλλαττόμενον] Hæc desunt in A.
B. 1. ἐκείνου] Referendum ad νεῦσιν et ῥοπήν. Locum antea minus mihi perspectum, frustraque tentatum, in Versione expedivi.
B. 2. οἱ] Lege θεὸν cum Gesnero, vel ἦ.
C. 1. ἂν δὲ ἕρμημα σώματος] Locus corruptissimus. In Paris. N, duæ lacunæ sunt, ἂν δὲ ἕρμημα * * * * σώματος * * * τοῦτο γ. δ. in Trincav. Ed. una posterior. Si tamen vel sic tentare quid liceret, legerem: ἑτέρῳ δ' αὖ ῥήματι τὸ σῶμα τοῦτο δέμας ὀνομάζουσι.

ἄνω εἰς θεόν. Sic enim probabile est, animam veluti e metæ flexu remisso tanquam exsilire et sursum excurrere, exspirante corpore ipsam respirantem et recreatam. Deinde morti oppositum τὴν γένεσιν, contemplare quomodo contrarium quid indicet, nempe inclinationem quamdam deorsum et νεῦσιν ἐπὶ γῆν *nutationem in terram* illius partis quæ morte sursum evolat: unde *genethlium*, id est, *natalitium* diem vocant, tanquam initium γενομένην ἄθλων, id est, eo quod *principium* sit *laborum et certaminum multorum*. Sed potius ab altera parte et manifestius hoc idem perspiciemus. Morientem enim solvi dicunt, et mortem vocant solutionem, et corpus δέμας nominatur, tanquam a-

Digitized by Google

A τῶτο γὰρ δέμας ὀνομάζουσιν, ὡς δεδεμένης ὑπ' αὐτῆ ἡ ψυχῆς σὺν τοῖς φύσιν. Οὐδὲν γὰρ ἐν ᾧ πέφυκεν εἶ κατέχεται βίᾳ, καὶ τὸ δεδέσθαι τῷ τὸ βίαν ζωὴν ταύτην ἀποκαλοῦντες, ἀνόμασαν βίον· ὥσπερ, οἶμαι, τὴν ἑσπέραν Ὅμηρος ἔσπερον. Ὅθεν ἀντίφωνον τοῦ βίου
B ὄνομα γέγονε, τὸ ἀναπαύεσθαι τὸν θνήσκοντα, μεγάλης καὶ θείας φύσιν ἀνάγκης ἀπαλλαττόμενον. Οὕτω καὶ τὴν εἰς τὸ ὅλον μεταβολὴν καὶ κατακόσμησιν ὀλωλέναι τῷ ψυχὴν λέγομεν ἐκεῖ γενομένην· ἐνταῦθα δὲ ἀγνοεῖ, πλὴν ὅταν ἐν τῷ τελευτᾶν ἤδη γένηται· τὸ δὲ
C πάσχειν πάθος, οἷον οἱ τελευταῖς μεγάλαις κατοργιαζόμενοι. Διὸ καὶ τὸ ῥῆμα τῷ ῥήματι, καὶ τὸ ἔργον τῷ ἔργῳ, τὸ τελευτᾶν καὶ τελεῖσθαι προσέοικε. Πλάναι τὰ θεῖα καὶ δεινὴ κοπώδεις, καὶ ἀφὴ σκότος

B. 2. Οὕτω κατὰ τὸν] Hic novi loci initium fit in Trincav. et Geſner. Edd.
B. 3. κατακόσμησιν] Uſitatius eſt μετακόσμησιν. Et prius ita imprudens ediderам.
B. 5. τὸ δὲ] Lege τότε δὲ πάσχει.
C. 1. τελευταῖς] Lege τελεταῖς, ut vidit etiam Geſner.

nima ab eo hoc in loco præter naturam δεδεμένη, id eſt *ligata*, ſit. Nihil enim ubi naturaliter verſari ſolet, vi aut vinculis ibi retineri opus habet. Hinc et vocabulo a *vi* deducto *vitam* nominarunt βιὸν velut βίαν: ſicut ἑσπέραν Homerus ἕσπερον vocat. Quamobrem contrario violentiæ ſenſu defunctum *quieſcere* vulgo dicunt, ut qui ab ingenti et præter naturam neceſſitate liberatus ſit. Ita periiſſe animam dicimus, ubi mutata eſt ad ὅλα, id eſt *univerſi*, ordinem reverſa; ὀλωλέναι enim dicitur, tanquam abiens εἰς τὸ ὅλον: quod in corpore vivens fore neſcit, antequam moriatur. Mortis autem affectum ſubire ſimile eſt initiationi in magnis aliquibus ſacris. Quocirca ut ipſa vocabula, ſic etiam res inter ſe conſimiles ſunt, τελευτᾶν *mori*, τελεταὶ *ſacra*, et τελεῖσθαι *initiari*. Primum errores nos occupant, et diſcurſus fatigantes, ac veluti per

Digitized by Google

πνὸς ὑποπλοι πορείαι καὶ ἀτέλεστοι· εἶτα περὶ τὸ τέλος A
αὐτῆ τὰ δεινὰ πάντα, φρίκη καὶ τρόμος καὶ ἱδρὼς καὶ
θαμβός. Ἐκ δὲ τούτου φῶς τι θαυμάσιον ἀπήντησεν,
ἢ τόποι καθαροὶ καὶ λειμῶνες ἐδέξαντο, φωναὶ καὶ χο-
ρείας καὶ σεμνότηκας ἀκουσμάτων ἱερῶν καὶ φαντασμάτων
ἁγίων ἔχοντες. Ἐν οἷς ὁ παντελὴς ἤδη καὶ μεμυημένος B
ἐλεύθερος γεγονὼς, καὶ ἄφετος περιῶν, ἐστεφανωμένος
ὀργιάζει, καὶ συνέστιος ὁσίοις καὶ καθαροῖς ἀνδράσιν, τὸν
ἀμύητον ἐνταῦθα τῶν ζώντων ἀκάθαρτον ἐφορῶν ὄχλον,
ἐν βορβόρῳ πολλῷ καὶ ὁμίχλῃ πατούμενον ὑφ' ἑαυτοῦ
καὶ συνελαυνόμενον, φόβῳ δὲ θανάτου τοῖς κακοῖς ἀπι- C
στίᾳ τῶν ἐκεῖ ἀγαθῶν ἐμμένοντα. Ἐπεὶ τό γε περὶ
φύσιν τοῦ σῶμα τῇ ψυχῇ συμπλοκὴν εἶ καὶ
συνέρξιν, ἐκεῖθεν ἂν συνίδοις.

γ'. Πόθεν; ἔφη ὁ Πατροκλεύς. Ὅτι τὰ περὶ ἡμᾶς

A. 5. φαντασμάτων] A. φασμάτων, quod fere eodem redit. Vid. Thom. M. V. et VV. DD. p. 887.

C. 5. Πόθεν; ἔφη—πρὸς τὸ σῶμα τὴν ψυχὴν συνδέσεως] Hæc omnia desunt in Par. N.

tenebras itinera suspecta et infinita fiunt: dein ante finem nihil non terribile supervenit, horror, tremor, sudor ac stupor. Tum vero mirabilis quædam lux occurrit, aut loci puri et amœna prata nos excipiunt, in quibus choreæ et venerabiles de rebus sacris narrationes resonant. Illic homo jam perfectus initiatus, sui juris factus et liber, coronatus obambulans, sacra celebrat: et conversatur viris sanctis purisque; profanam in terra et impuram turbam inspiciens, quæ in cœno et caligine a se ipsa conculcatur, et compellitur: mortis autem metu et dubitatione de meliore defunctorum statu in terrestribus malis permanet. Nam animam præter naturam corpori jungi et coërceri in eo, hinc intelliges.

III. Unde? inquit Patrocles. Ex eo quod somnus affectuum nostrorum suavissi-

Digitized by Google

A παλῶν ὁ ὕπνος ἥδιόν ἐστι. Πρῶτα μὲν γὰρ αἴσθησιν ἀλγηδόνος πᾶσι σβέννυσι διὰ τὴν ἡδονὴν τὴν πολλῷ τῷ οἰκείῳ περιπνιμένης· ἔπειτα τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν κρατεῖ, κἂν ὦσι σφοδρότατα. Καὶ γὰρ τοὺς ἡδονὴν αἱ φιλομισώματοι δυσαναχετῶσιν, ἐπιόντος αὐτοῖς τοῦ κα-
B θεύδειν, καὶ τὰς ἐρωμένων περιέντα καταδαρθάνοντες. Καὶ τί δεῖ ταῦτα λέγειν; ὅτι οὐ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς μανθάνειν ἡ διαλέγεσθαι καὶ φιλοσοφεῖν καταλαμβάνων ὁ ὕπνος ἀποκλείει τῆς ψυχῆς, ὥσπερ ἀπὸ ῥεύματος λείπει καὶ βαθέος ὑποφερομένης. Ἡδονὴ δ'
C ἥδε πᾶσι μὲν ἴσως ὑσία ἔχει καὶ φύσιν ἀλγηδόνος ἀπαλλαγήν· αὕτη δὲ ἡ παντάπασιν. Οὐδενὸς γὰρ ἔξωθεν οἷον ἐπιτερπῆς καὶ κινητικῆς περιόντος, ἡδόμεθα καταδαρθάνοντες· ἀλλ' ἐπίπονόν τινα ἡ σκληρὰν ἔοικεν

A. 3. περιπνιμένης] Lege περιπνιμένην.
A. 5. φιλομισήματοι] Sine dubio corrigendum φιλοσώματοι. Rejecta Geſneriana totius loci verſione, noſtram ſubjecimus.
B. 2. ὧν ἡ] Recte Geſnerus corrigit ὧν, ſic enim Græci hanc formam efferunt.
B. 2. τῶν—ὑποφερομένης] Legendum vel τῶν ἀπὸ τῆ μ.—τὴν ψυχὴν—ὑποφερομένην. i. e. animam ſecludit a voluptatibus, vel τὰς ἀπὸ τῆ μανθάνειν κ. τ. λ. voluptates ſecludit ab animâ.
B. 5. δ' ὧδε] Lege δέ δη.
C. 2. ἀπαλλαγήν] Ruhnken. corrigit ἀπαλλακτικήν.

mus eſt. Primum enim doloris ſenſum extinguit propter voluptatem pergratam nobis et familiarem: deinde alias cupiditates ſuperat, etſi vehementiſſimæ fuerint. Etenim ingruente ſomno etiam ii, qui maxime corporis voluptatibus dediti ſunt, earum titillationes averſantur, et amantium complexus ſopore dimittunt. Sed quid opus eſt talia recenſere? cum et illam voluptatem quam diſciplina, colloquium et philoſophia pariunt, ſomnus occupans ab anima, ceu a fluvio quodam leni et profundo ſubducta excludat. Ceterum omnis forte voluptatis natura in liberatione a dolore conſiſtit; hæc vero præ cæteris peculiari omnino modo. Cum enim nihil foris jucundum et movens animum ſuperveniat, oblectamur tamen in ſomnis: nempe laborioſum quendam durum et fatigantem ſomnus affectum nobis adi-

Digitized by Google

ἐξαίρων ὕπνος ἀφάθησιν ἥδιστον. Εἰ δ' αὕτη δ' ἐστὶν οὐχ A
ἑτέρα τῆς περὶ σῶμα τὴν ψυχὴν συνδέσεως. Χωρίζεται γὰρ ἐν τῷ καθεύδειν ἀναπτέχουσα καὶ συλλεγομένη πρὸς ἑαυτὴν ἐκ τοῦ διατετάσθαι πρὸς τὸ σῶμα καὶ διεσπάρθαι ταῖς αἰσθήσεσι. Καίτοι λέγουσι τινες, ὡς καταμίγνυσι μᾶλλον ὁ ὕπνος πρὸς τὸ σῶμα τὴν B
ψυχὴν, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες. Ἀναμαρτυρεῖ γὰρ τῇ ἀναισθησίᾳ ἡ ψυχρότης καὶ βάρει καὶ ὠχρότητι τὸ σῶμα κατηφορεῖν τὴν ψυχὴν, ἔκλειψιν μὲν ὅταν τελέως τήκῃ, μετάστασιν δὲ ὅταν καθεύδῃ. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τὴν ἡδονὴν ποιεῖν ἀνάπαυλαν καὶ ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς, C
ὥσπερ ἄχθος καταπτερώσης, ἢ πάλιν ἀναλαμβανούσης ἢ ἀποδυομένης. Φεύγειν γὰρ ἔοικε κομιδῇ τὸ σῶμα θνήσκουσα, δραπετεύειν δὲ καταδαρθάνουσα. Διὰ θνήσκουσι

A. 1. ἐξαίρων] Lege ἐξαιρῶν.
B. 2. Ἀντιμαρτυρεῖ—ναλαμβάνει] τὴν ψυχὴν mutandum videtur in τῆς ψυχῆς. Tamen locus ita nondum sanatus fuerit.
C. 1. ἀνάπαυλαν ἢ ἀνάπαυσιν] Par. A. ἀπόλαυσιν ἢ ἀνάπνευσιν. Hoc verum est et antea jam conjecerat Ruhnken. Pro illo fine dubio librarius ἀνάλυσιν scribere voluerat. Ceterum pro accusativo mallem nominativum.
C. 3. ἀποδυομένης] Leg. ὑποδυομένης. Sic enim dicitur *suscipere onus*. Quamquam interpres aliter hunc locum accepit
C. 3. κομιδῇ τὸ σῶμα] Sic Par. A. et Trincav. Vulgo, τὸ κομιδῇ σῶμα.

mendo suaviſſimus eſt. Eſt autem affectus ille non alius quam qui corpori animam adſtringit. Separatur enim inter dormiendum recurrens, et ſe colligens ad ſe ipſam, cum antea per corpus diſtenta et in ſenſus ſparſa fuiſſet. Ceterum non me latet aliquos contrarium aſſerere, quod ſomnus animam corpori magis immiſceat perperam ſtatuentes. Convincuntur enim ex imſenſilitate, frigiditate, gravitate et pallore, quibus affectum corpus, vel defectum animæ in morte, vel mutationem loci in ſomno, teſtatur. Et hoc eſt quod voluptatem excitat, requies, inquam, et otium animæ, tamquam onus deponentis et ſe recreantis et in feceſſum abdentis. Moriens enim omnino effugere videtur corpus, ſopita vero fugitiva fieri. Quamobrem aliqui cum

Digitized by Google

A μὴν ἐνίοι μὴ πόνων, κεφθύουσι δὲ μετ' ἡδονῆς ἅπαντες· ὅπου μὲν γὰρ ἀπερρήγνυται παντάπασιν ὁ δεσμός· ὅπου δὲ ἐνδίδωσι καὶ χαλᾶται καὶ λίγνεται μαλακώτερος οἷον ἐρεμάτων, ἀφαιμάτων, αἰσθήσεων παραλυομένων ἢ προιεμένων τὴν πρὸς τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἔντασιν.

B Ν. Εἶτα πῶς, εἶπεν ὁ Πατροκλεύς, οὐ δυσφορούμεθα σφόδρα ἀλγοῦμεν ἐγρηγορότες; Πῶς δέ, ἔφη ὁ Τίμων, κεκμηκόσιν μὲν αἰσθάνεται κεφάτητος ἡ κεφαλὴ καὶ ῥαστώνης, κωμώντων δὲ βαρύτητος αἴσθησιν οὐ πάνυ παρέχει; καὶ λυθέντες μὲν οὐκ δεσμῶν ἥδονται, δεδεμένοι δὲ

C οὐκ ἀλγοῦσι· καὶ φῶς ὀπισωχθὲν ἐξαίφνης συμποσίῳ θόρυβον καὶ κρότον ὑφ' ἡδονῆς ἐποίησε, παρέτεινον δὲ ὁ ἀλαμπὴς ἐάσει μὴ σχολῆν μηδὲ λοπὴν τιὼ ἄγειν. Ἓν δὲ αἴτιον ὤφελε τούτων ἁπάντων, ὅτι τῷ κοῦφῃ φύ-

A. 3. ὧν ἐμμένουσιν—ἐν πᾶσιν] Neque quid in libris eſt præſidii, niſi quod Par. A. τὸν habet pro τῶν. Sed vere mihi videor ita corrigere, οἷον ἀμμάτων ἀφαιμένων, τῶν αἰσθήσεων παραλυομένων ἢ προιεμένων τὴν πρὸς τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἔντασιν: *ſenſibus, veluti funibus, laxatis, ac remittentibus animæ intentionem in corpore.*

B. 4. κομώντων] Ex Par. A. recepi pro vulgato καμόντων.

C. 1. ἐπισωχθὲν] Lege ἐπισπασθέν.

C. 4. ἄφελε] Lege ὦ φίλε.

C. 4. τῷ παρὰ φύσιν] Ex conjectura repoſui pro vitioſo τὸ παρὰ φύσιν.

dolore moriuntur: omnes autem cum voluptate dormiunt. Illic enim vinculum omnino abrumpitur, hic vero remiſſius tantum laxius et mollius fit, utpote oculis * * et reliquis animæ ſenſibus circa corpus remiſſis et reſolutis.

IV. Quomodo igitur, Patrocles aiebat, non ægre afficimur, neque dolemus vigilantes? Quin tu mihi dic, Timon inquit, quomodo caput tonſum levitatem et facilitatem percipit, comatum autem gravitatis ſenſum non vehementer exhibet? Et qui vinculis ſoluti ſunt gaudeant, vincti vero non doleant? Et lumen illatum ſubito in convivium, clamorem applauſumque præ gaudio excitet, prius autem obſcuritas non moleſta nec triſtifica videbatur oculis? Nempe iſtorum omnium unica cauſſa reddi debet, quod res

Digitized by Google

στιν ὃ χρὴ μικρὸν σωηθὲς καὶ συντεθραμμένον ἐποίει τῇ A
αἰσθήσει, ὥστε μὴ πάνυ διαφεύγειν πάσχουσαν, ἀπαλλαγείσης δὲ καὶ μεταβαλλούσης εἰς τὴν φύσιν. Φαίνεται γὰρ εὐθὺς τῷ οἰκείῳ τὸ ἀλλότριον, καὶ τῷ ἡδομένῳ τὸ λυποῦν ὅτι παρὸν καὶ βαρύνον. Οὕτω δὴ καὶ τῇ ψυχῇ τῆς περὶ τὰ θνητὰ πάθη καὶ μέρη καινωνίας, B
τὸ παρὰ φύσιν καὶ ἀλλότριον οὐ πάνυ δοκεῖ πιέζειν. ὑπὸ μικρᾶς σωηθείας· αἰσθάνεται δὲ ῥᾳστώνης καὶ κουφότητος μετ' ἡδονῆς ἀφιεμένη τῶν περὶ τὸ σώματος ἐνεργειῶν. Ἐκείναις γὰρ ἐνοχλεῖται, καὶ περὶ ἐκείνας ἐκπονεῖται, καὶ ἀπ' ἐκείνων ὀλιγῆς δεῖται καὶ ἀναπαύσεως. Ἃ δὲ αὐτὴ καθ' αὑτὴν ἐνεργεῖ κατὰ φύσιν, τὸ σκοπεῖν ἀεί τι καὶ λογίζεσθαι καὶ μνημονεύειν καὶ θεωρεῖν, C
περὶ ταῦτα ἄτρυτός ἐστι καὶ ἀκόρεστος. Καὶ γὰρ ὁ

A. 3. Quæ in verſione uncinis ſunt incluſa, ea in Græcis excidiſſe putat Geſnerus. Recte opinor.
B. 1. μέρη] Par. A. μέρη ἢ ὄργανα.
B. 3. μικρᾶς] Recte corrigit μακρᾶς Geſnerus.
B. 3. ῥᾳστώνης—ἀφιεμένη] Par. A. ῥᾳστώνη ἢ κουφότητι—ἀφιεμένη.
C. 4. ἄτρυτός] Par. A. ἄτρωτος: male.

præter naturam paulatim conſuetudine et familiaritate ſua ita afficit ſenſum, ut patiens aliquid non admodum ægre ferat; ubi vero deinde priori affectu liberatus et naturæ reſtitutus fuerit (*maxime gaudeat et oblectatur.*) Statim enim, re nobis commoda fruentes, grave ac moleſtum adfuiſſe ſentimus. Sic etiam anima eo quod præter naturam et alienum eſt, per communionem ad mortales affectus et partes, non admodum premi videtur propter longam conſuetudinem: jucundam vero levitatem et quietem cum voluptate perſentiſcit, cum jam ſoluta eſt corporeis actionibus. Ab iſtis enim turbatur, circa eas laborat, egetque otio et quiete ab ipſis. Ea vero quæ per ſe agit ſecundum naturam, ut ſemper aliquid conſiderare, reputare, meminiſſe, et contemplari, nullam ipſi laſſitudinem neque ſatietatem pariunt. Etenim ſatietas, laſſitudo circa volup-

Digitized by Google

A κόρης κόπος ἐν ἡδοναῖς ἔοικεν εἶ), τῷ μὴ σώματος τὴ τιὼ ψυχιὼ πάσχειν. Ἐπεὶ πρὸς τε τὰς αὐτὰς ἡδονὰς οὐ κατηγορεῖσι· συμπεπλεγμένη δὲ ὥσπερ εἴρηται τῷ σώματι, ταυτὰ τῷ Ὀδυσσεῖ πέπονθεν. Ὡς γὰρ ἐκεῖνος τῷ ἐριφῳ προσφὺς εἴχετο, καὶ προϊέμενος ἡ

B σοφῶν ἐδὲ ἀγαπῶν ἐκεῖνον, ἀλλὰ δεδιὼς ὑποκειμένιω τὴ χάρυβδιν· ὕπως ἔοικεν ἡ ψυχὴ ἔχεσθ καὶ προπλέχθαι, δι' εὔνοιαν ὀδεμίαν αὐτῷ καὶ χάριν· ἀλλ' ὄρφοδεῦσα τὸ θανάτω τιὼ ἀδηλότητα.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι,

C χτὴ τὸν σοφὸν Ἡσίοδον, οὐ σαρκινοῖς τισὶ δεσμοῖς προσ τὸ σῶμα τὴ ψυχιὼ καταπείναντες, ἀλλ' ἕνα δεσμὸν αὐτῇ καὶ μίαν μηχανιὼ μηχανησαμένοι καὶ προβαλόντες, τὴ ἀδηλότητα καὶ ἀπιστίαν τὸ μὴ τὴν τελευτιώ.

A. 2. πρός τι—ἡ κατηγορεῖσι] Corrigo, *πρόσγε τὰς αὐτὰς ἡδονὰς οὐκ ἀπαγορεύει, propriis enim et suis voluptatibus nunquam defatigatur anima, neque eam earum satietas capit.* Hoc mens Plutarchi flagitat. Itaque Gesneri versione *easque voluptates non diu probando* facile carebis.

A. 3. ὥσπερ εἴρηται] Comparationis causſa, peculiarius quid poſuiſſe videtur Plutarchus. An pro εἴρηται legendum aut *ἐρᾶται*, aut *ἔρωτι, amore*, aut *εἱρκτῇ*. Ultimum maxime loci ſententia poſtulare videtur; ſed tunc pro *συμπεπλεγμένη* legendum *συγκεκλεισμένη*.

B. 2. περιπέπλέχθαι] Requiro *τῷ σώματι*.

tates, oborta eſſe videtur, cum anima ſimul cum corpore affi-citur * eaſdem voluptates non diu probando. Dum vero co-pulata eſt corpori, ut diximus, tale quid ei accidit, quale Ulyſſi. Nam, ut ille ad ca-prificum hærebat, eumque amplectebatur, non deſiderio ejus nec amore, ſed metu ſub-jacentis Charybdis: ſic anima corpori inhærere videtur, id-que amplecti non ob gratiam aut benevolentiam ejus, ſed mortis incertitudinem perti-meſcens,

Habent enim Dii vitam mortalibus abſconditam,

ut ſapiens Heſiodus canit. Itaque non carneis quibuſdam vinculis animam corpori ad-ſtrictam reddiderunt, ſed uni-cum ei vinculum unamque machinam moliti ſunt, incer-tam dubiamque illorum, quæ poſt mortem ſecutura ſunt,

Digitized by Google

Ἐπεὶ τίνι γε φανεῖσαν ὅσα ἀνθρώπους βελτίους πολιτήσασθαι, καὶ Ἡράκλειτον, οὐδὲν ἂν κατέσχεν. A

opinionem inferentes. Nam *si anima liquido cognosceret, quæ defunctos homines manerent*, secundum Heraclitum, *nulla vi retineretur in vita.*

Z.

ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΕΚ ΤΩΝ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ. B

VII.

DE ANIMA EX SCRIPTIS CHÆRONENSIS.

α'. ΟΤΙ οὐ τὸ ἐπιστητὸν αἴτιον τῆς ἐπιστήμης, ὡς C Ἀρκεσίλαος· ἔστι γὰρ καὶ ἀνεπιστημοσύνη τῆς ἐπιστήμης αἰτία φανεῖ).

β'. Ὅτι οὐκ ἡ ψυχὴ τρέπει ἑαυτὴν εἰς τὴν τῶν πραγμάτων κατάληψιν καὶ ἀπάτην ἢ τὰς ἀπὸ τῆς

B. 1. Z.] Exstat in Olympiodori Commentario MS. in Platonis Phædonem, inter Codices MSS. Vossianos Num. 15. Bibliothecæ Lugduno-Batavæ. Edidit partem Fabricius B. G. vol. xii. p. 265. Addidi cætera: item appositi titulo verba περὶ ψυχῆς, argumenti significandi caussa. Videntur esse ex Commentario in Phædonem, ut monui ad Fragmentum subjectum editioni peculiari libri De Sera Num. Vind. p. 130. Ergo titulo περὶ ψυχῆς comprehendenda fuerunt.

I. ID quod sciri potest non est caussa scientiæ, ut voluit Arcesilaus. Ita enim etiam inscientia videatur esse caussa scientiæ.

II. Anima non se ipsa mutat in rerum comprehensionem et errorem, ut volunt

Digitized by Google

A Στοᾶς. Πῶς γὰρ αἰτία ἑαυτῇ γνώσεως ἡ ψυχὴ, μήπω αὐτὰς ἔχουσα ἀρχάς.

γ'. Ὅτι μόνῳ τῷ Πλάτωνι ῥᾴδιον ἀποδοῦναι τὸν λόγον, εἰς λήθην καὶ ἀνάμνησιν ἀναφέρουτι τὴν γνῶσιν ἢ τὴν ἄγνοιαν.

B δ'. Ὅτι ἔνεισι μὲν αἱ ἐπιστῆμαι, κρύπτονται δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐπεισοδίων, ὁμοίως τῇ τοῦ Δημαράτου ἐπιστολῇ δέλτῳ.

ε'. Ὅτι καὶ τὸ ζητεῖν καὶ τὸ εὑρίσκειν δηλοῖ τὴν ἀνάμνησιν· ὅτε γὰρ ζητήσειέν ἄν τις οὗ ὅλως ἀνανόητος, C ὅτι ἀνεύρεσιν ἁμά γε ζητήσεως· λέγεται γὰρ εὑρίσκειν καὶ ὁ κατὰ περίπτωσιν.

ς'. Ὅτι ἀπόρως ἔχοντος εἰ οἷόντε ζητεῖν καὶ εὑρίσκειν, εἰς ὃν Μένωνα παραβέβληται· ὅτε γὰρ ἃ ἴσμεν, μάταιον γάρ· ὅτε ἃ μὴ ἴσμεν, κἂν γὰρ περιπέσωμεν αὐτοῖς,

C. 3. ἀπόρου ὄντος] Forte, ἄπορον ὄντινα.

Stoici. Quomodo enim anima ſibi ipſa ſit cauſſa cognitionis, quando cognitiones adhuc omnino nullas habet?

III. Soli Platoni facile eſt (harum quæſtionum) rationes reddere; quippe qui cognitionem et ignorantium ad reminiſcentiam et oblivionem refert.

IV. Inſunt quidem in Anima (ab initio) ſcientiæ: ſed abſcondúntur et latent ſub reliquis ſcientiis adventitiis, ſimiliter atque epiſtola illa Demarati.

V. Illud quærere et invenire etiam confirmat ſententiam Platonis de reminiſcentia. Neque enim quæſiverit aliquis id cujus omnino nullam habet notionem, neque quærendo invenerit. Dicitur vero etiam invenire is qui (non quærens) caſu in aliquid incidit.

VI. Difficile omnino eſt ſtatuere an aliquid quæri et inveniri poſſit; ut in Menone quæritur. Neque enim quærimus et invenimus ea, quæ ſcimus: vanus quippe et inutilis iſte ſit labor: neque ea, quæ non ſcimus; quippe quæ

Digitized by Google

ἀγνοῦμεν, ὡς τοῖς τυχοῦσι. Οἱ μὲν γὰρ Περιπατητικοὶ A
τὸν διανοῦμεν νοῦν ἐπενόησαν· ἡμεῖς δὲ ἠπορήσαμεν, ἀπὸ
τῆς ἐνεργείας εἰδέναι καὶ μὴ εἰδέναι. Ἔστω γὰρ εἰ τὸν
διανοῦμεν νοῦν; ἀλλ' ἔτι ἀπορία ἡ αὐτή· πῶς γὰρ ἔστος
νοεῖ· ἢ γὰρ ἃ οἶδεν ἢ ἃ οὐκ οἶδεν. Οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
Στοᾶς τὰς φυσικὰς ἐννοίας αἰτῶνται· εἰ μὲ δὴ διανοῦμεν, B
τὸ αὐτὸ ἐρωτῶμεν· εἰ δὲ ἐνεργείᾳ, πρὸ τί ζητοῦμεν ἃ
ἴσμεν; εἰ δὲ ἀπὸ τύπων ἄλλα ἀγνοοῦμεν, πῶς ἅπερ
οὐκ ἴσμεν; Οἱ δὲ Ἐπικούρειοι τὰς προλήψεις· ἃς εἰ
μὴ διηρθρωμένας φασὶ, περιττὴ ἡ ζήτησις· εἰ δὲ ἀδιαρ-
θρώτους, πῶς ἄλλό τι παρὰ τὰς προλήψεις ἐπιζητοῦ- C
μεν, ὅτε καὶ προειλήφαμεν;

ζ. Ὅτι καὶ ἡ ἀλήθεια τὸ ὄνομα δηλοῖ λήθης ἐκ-
βολὴν τῆς ἐπιστήμης, ὃ ἐστὶ ἀνάμνησις· ὅτι καὶ οἱ

ignorabimus etiamsi in ea inciderimus, ut alia quæque (non quæsita). Peripatetici quidem excogitaverunt illum *in facultate positum intellectum*. Nos vero dubitationem ducimus ab ea quæ in actione et facto posita est cognitione et ignorantia, (atque de hac dubitamus). Fac enim, esse illum nec inaniter fingi *intellectum in facultate positum*; eadem manet dubitatio: quomodo enim iste intellectus cogitat? quippe cogitabit vel ea quæ scit, vel ea quæ non scit. At Stoici *notitias naturales* inducunt, ab iisque hujus quæstionis solutionem reperunt. Quæ si item in facultate sunt positæ, idem dicemus, quod adversus Peripateticos: sin in actione et facto; quare quærimus ea quæ novimus? si vero ex illis notitiis alia ignota quærimus; quomodo quæramus ea quæ non novimus. Epicurei *anticipationes* adferunt. Quas si perfectas suisque partibus accurate et articulatim conformatas dicunt; supervacaneum est eas quærere: sin contra, rudes et inchoatas; quomodo præter anticipationes aliud quidquam, quod neque anticipavimus, quærimus?

VII. Nomen ἀλήθεια, *veritas*, prodit scientiam esse expulsionem λήθης, *oblivionis*, quæ eadem est reminiscentia. Et qui matrem Musarum fe-

Digitized by Google

A μητέρα τῶν Μουσῶν τιλὰ Μνημοσύνην εἰπόντες, αὐτὸ τοῦτο σημαίνουσι· αἱ μὲν γὰρ Μοῦσαι τὸ ζητεῖν παρέχουσι, ἡ δὲ Μνημοσύνη τὸ εὑρίσκειν.

η'. Ὅτι καὶ οἱ πολλοὶ τὸ ἀγνοεῖν ἐπιλελῆσθαι λέγοντες, τῷ αὐτῷ μαρτυροῦσι· λανθάνειν γὰρ ἡμᾶς φαμὲν
B ἃ μὴ ἀγνοοῦμεν, καὶ λανθάνοντα πράγματα καλοῦμεν τὰ ἀγνοούμενα.

θ'. Ὅτι καὶ περὶ βιοτῆς ἀναμνήσεις ἱστοροῦσι, οἷα καὶ ἡ τοῦ Μύρωνος.

ι'. Ὅτι καὶ ὅσοι γαλῆν φοβοῦνται ἢ σαῦρον ἢ χε-
C λώνην, ὡς εἰδέναι αὐτός· καὶ ὅτι Βερίου ἀδελφιδοῦς ἄρκτους θηρῶν καὶ λέοντας, ὅμως ἀλεκτρυόνα φόβῳ ἰδεῖν ἠδύνατο· φαρμακοπώλιόν τινα εἰδέναι, ὃ τοὺς μὲν δρακόντων καὶ ἀσπίδων μηδὲν πάσχειν, μύωπα δὲ φεύγειν

C. 1. οἷς εἰδέναι αὐτός·] Sic in MS. rectius quam apud Fabric. οἷα εἰδέναι αὐτάς.

cerunt Mnemoſynen, idem ſignificant; nam Muſæ ſunt quærendi effectrices, Mnemoſyne inveniendi.

VIII. Accedit etiam teſtis conſuetudo vulgi, *qui ignorare*, ἀγνοεῖν, vocat, *oblitum eſſe*, ἐπιλελῆσθαι. Dicimus enim nos *latere* ea quæ ignoramus: et *latentes* res appellamus ignoratas.

IX. Reminiſcentiæ quædam in hiſtoriis feruntur, rerum ante hanc vitam cognitarum: cujuſmodi fuit etiam Myronis reminiſcentia.

X. Ad hoc genus referendi etiam ſunt ii, qui vel felem, vel lacertam, vel teſtudinem timent: quos ſe ipſe noſſe fatetur Plutarchus. Berii ex fratre nepos urſos et leones venari ſolitus, gallum tamen gallinaceum ne aſpicere quidem poterat. Pharmacopolam item ſibi notum memorat, non affici a draconibus et aſpidibus, at muſcas tamen, myopes dictas, ad clamorem et conſternationem uſque fugere. Themiſon medicus, qui alios omnes tractabat morbos, ſi quis nominaret tantum modo hydrophobiam, id eſt aquæ metum ex morſu rabidæ canis ortum, perturbabatur atque eodem afficiebatur modo quo ii ſolent qui

Digitized by Google

μέχρι βοῆς καὶ ἐκβάσεως. Θεμίσων δὲ ὁ ἰατρὸς τοὺ A
μὲν ἄλλα πάθη πάντα μετεχειρίζετο, τὸν δὲ ὑδροφόβων
εἴτις ὠνόμασε μόνον, ἐταράττετο καὶ ὅμοια ἔπαθε τοῖς
ὑπ' αὐτῆς κατεχομένοις. Ὧν αἰτίαν τις ἂν) τὸν ἀνάμνησιν
ἢ προπαθείας.

ια'. Ὅτι αἱ τῶν προπαθειῶν σφοδρότεραι τυποῦσι B
τὰς μνήμας εἰς δύο γενέσεις· οἷον τὸ Πολεμάρχου, καὶ
τὸν ἐν Κορίνθῳ ὑπὸ τῷ μεγάλῳ σεισμῷ, καὶ τὸ ἐν
Ἀμόργῳ τῷ Δημητρίου ἐγλελαμμένον τῷ τάφῳ.

ιβ'. Ὅτι ὅμοια πάσχουσι καὶ οἱ πολεμοὺς μᾶλλον
ἢ θάλατταν δεδοικότες, καὶ οἱ περὶ τὰ ὕψη ταραττό- C
μενοι.

ιγ'. Ὅτι τὰ νεογενῆ παιδία ἀμυδρῶς ὁρᾷ καὶ ἄγριον
βλέπει μέχρι τεττάρων ἑβδομάδων, ὑπνώττουσι δὲ
πλείω χρόνον· ἀλλ' ὅμως ποτὲ καθ' ὕπνους καὶ πολ-
λάκις γελᾷ καὶ διαχεῖται. Τίνα οὖν τρόπον ἄλλον D

A. 2. τὸν δὲ ὑδρ.] Forte, τὸν δὲ ὑδρ.

illo ipso morbo laborant. Atque horum affectuum cauſſam eſſe, ait, reminiſcentiam eorumdem affectuum in priori vita animis illatorum; quam præſenſionem vel præpaſſionem, id eſt, anticipationem affectionis, vocamus.

XI. Vehementiores præſenſiones imprimunt memoriæ quamdam formam, illi ad duo generationes immanentem. Cujuſmodi fuit illud Polemarchi negotium; eorumque qui, in magno illo terræ motu, fuerunt Corinthi: item inſcriptum ſepulchro Demetrii in Amorgo.

XII. Similis quoque eſt affectus eorum qui fluvios magis quam mare timent, et qui ad altitudines conturbantur.

XIII. Infantes recens nati nec rident, et ferum habent vultum atque obtutum, uſque ad trium fere hebdomadum tempus: attamen interdum per ſomnum rident et vultu diffundantur. Quomodo autem id fieri poſſit, niſi quod

Digitized by Google

A τοῦτο συμβαίνει, ἢ τῆς ψυχῆς τότε ἀπὸ τῆς ὕλης τοῦ ζώου ἀναφερούσης, καὶ οἷ' ἂν τὰς ἑαυτῆς προπαθείας κινουμένης;

ιδ'. Ὅτι καὶ αἱ πρὸς πάθη ἢ πάθη εὐφυίαι τοῦτον ἀποδιδόασι τὸν τρόπον.

B ιε'. Ὅτι τὸ λέγειν οὕτω περιφέρειαν, ταχύ τε καὶ ἰδιωτικὸν καὶ ἀρχὴν πρὸς πάσαν ἀπόκρισιν. Ἀλλὰ οἷον τὸ περιφέρειαν ζητητέον ὅμως· ἄλλο γὰρ ἄλλως, ὡς τῆς λογικῆς ψυχῆς τὸ ἀπὸ τοῦ προεγνωσμένων τὰ παρόντα ἀναγνωρίζειν.

C ις'. Ὅτι ἔοικεν ἐπιφέρεσθαι τὰς τῶν ζητημάτων ἐπιστήμας, δηλοῖ τὸ πρὸς τὴν εὕρεσιν σπεύδοντας εἴσω βλέπειν.

ιζ'. Ὅτι ἡ εὑρετικὴ ὅτι τοῖς εὑρήμασι δηλοῖ τὸν

C. 1. ἐπιφέρεσθαι] Fabr. ἐπιφέρεται.
C. 4. Ὅτι ἡ εὑρ.] Fabr. Ὅτι καὶ ἡ εὑρ.

Anima tunc (recens demissa in animale corpus), ex fundo et vortice animalis emergit, ac per suas ipsa prioris vitæ notiones atque anticipationes movetur?

XIV. Eodem modo existunt naturales ad quædam studia artificiaque facilitates.

XV. Nam ita simpliciter dicere has nobis facilitates innatas nosque a natura sic factos esse, crassum sane quoddam est et rude, et ad quamlibet responsionem æque accommodari potest. Sed tamen quærendum, quale illud sit quod dicimus *a natura aliquem ad aliquid factum esse*. Nimirum, ut alia res aliam habet facultatem, ita rationalis anima eam habet facultatem, qua ex antea cognitis præsentia recognoscat.

XVI. Nos quæstionum scientias intrinsecus adferre, hinc etiam apparet, quod intendentes nos ad inventionem, introrsum tuemur et oculos quasi in nos ipsos convertimus.

XVII. Lætitia orta ex inventione significat agnitionem veritatis nobis maxime

Digitized by Google

ἀναγνωρισμὸν ἢ ὅτι μάλιστα οἰκείας ἡμῖν ἀληθείας ἐν τῷ μέσῳ χρόνῳ οἷον ἀπολομένης. A

ιη'. Ὅτι Βίων ἠπόρει περὶ τῆς ψεύδους, εἰ καὶ αὐτὸ κατ' ἀνάμνησιν, ὡς τὸ ἐναντίον γε, ἡ οὔ· καὶ τί ἡ ἀλογία. Ἢ ῥητέον ὡς καὶ τοῦτο γίνεταί τι εἴδωλον τοῦ ἀληθοῦς· ὃ δὲ εἴδωλον ἔστι τοῦτο ὅτῳ ἀληθὲς οὐκ ἄν B τις νομίσειεν, εἰ μὴ πῆ εἰδείη ὃ ἀληθές.

ιθ'. Ὅτι Στράτων ἠπόρει, εἰ ὄντων ἀναμνήσεις, πῶς ἄνευ ἀποδείξεων οὐ γιγνόμεθα ἐπιστήμονες· πῶς δὲ ἀδεὴς αὐλητὴς ἢ κιθαριστὴς γέγονεν ἄνευ μελέτης. Ἢ μάλιστα μὲ γεγόνασι τινὲς αὐτοδίδακτοι· Ἡράκλειτος ὁ C Αἰγύπτιος γεωργός. Φήμιος ὁ Ὁμήρου Ἀγάθαρχος ὁ γραφεύς· εἶτα καὶ αἱ ψυχαὶ πολλῷ τῷ χρόνῳ κατεχόμεναι τῆς γενέσεως, πολλῆς πρὸς ἀνάμνησιν δέονται τῆς μοχλείας· διὸ καὶ τῶν αἰσθητῶν χρήζουσιν.

C. 1. Ἡράκλειτος—γεωργός.] Disjungenda ſunt: ut verti.

cognatæ et veluti domeſticæ, ſed in medio illo tempore quaſi perditæ.

XVIII. Bion quærebat de errore, an et ipſe exiſteret per reminiſcentiam, ut ejus contrarium, vera cognitio; necne? et quid eſſet aberratio a ratione. An dicendum, etiam hæc exiſtere per ſimulacrum veri: ſimulacri autem eam eſſe naturam, ut id nemo pro vero accipiat, niſi quodammodo noſcat verum.

XIX. Straton quærebat, quomodo, ſi ſit reminiſcentia, non ſine demonſtrationibus ſcientiam adipiſcamur: quomodo item nemo aut tibicen aut fidicen exiſtat ſine exercitatione? An omnino quidam exſtitere per ſe ipſi docti, qui αὐτοδίδακτοι dicuntur: veluti Heraclitus: Ægyptius agricola: Phemius ille apud Homerum. Porro etiam animæ multo generationis veterno oppreſſæ, multa ad reminiſcentiam opus habent quaſi vectium moliione; igitur rebus indigent ſenſibilibus.

Digitized by Google

A κ'. Ὅτι, ὡς ἡ φαντασία ἀφ' ἑνός τινος ὀνόματος ὅλης ἀναμιμνήσκει βίου, οἷον τῆς Ἀλκιβιάδου· οὕτω καὶ ἡ λογικὴ μνήμη ἀπὸ τῆς τυχούσης ἀφορμῆς περιεξευρίσκει πλείονα.

κα'. Ὅτι ἔοικεν ἡ πρὸς ὃ σῶμα συνδεσις ἐπιληψίᾳ·
B καὶ γὰρ ἐν ἐκείνῃ ὀλίγον ποτε ἀναφέρουσιν αἱ ψυχαὶ καθιστῶσαι.

κβ'. Ὅτι εἰ μὲν ἀεὶ ποτὲ τὰ ποθεν διὰ ἀνάμνησιν αἱ μαθήσεις, ἐπ' ἄπειρον εἰσιν αἱ ψυχαὶ ὅτι τὰ ποσα, λείπει δὲ ἡ ὃ ὅτι ἧττον μέρος· διόπερ οὔπω
C ἀθάνατοι. Εἰ δὲ ἀπ' ἀρχῆς γενομένη μετ' ἐπιστήμης γέγονε, πῶς ἀποβάλλει αὐτὴν εὐθέως κτησιν; [οὕτω γὰρ κάλλιον ἐπιλύσασθαι, ἅπερ ὡς ὁ ἐξηγητής· εἰς γὰρ ποικιλίαν ἐξενέχθη πολλήν.]

κγ'. Ὅτι σαφῶς ὁ Κέβης ὁ τῆς αὐτῆς συμπεράσματος

B. 1. καθιστῶτα] Fabr. τὰ καθιστῶτα: forte aliquantum excidit.
B. 3. ἀνάμνησιν] Fabr. ἀναμνήσεων.
C. 2. οὕτω γὰρ—πολλήν.] Hæc addit Olympiodorus, per ἐξηγητὴν intelligens Jamblichum. Fabric. Forte deest quid.

XX. Imaginatio ex uno nomine totam reminiscitur vitam, veluti Alcibiadis: ita etiam rationalis memoria ex levi initio et occasione plura adinvenit.

XXI. Animæ ad corpus adstructio cum eoque conjunctio similis est morbo comitiali: nam et in hoc morbo, sero tandem animæ ad sanitatem et statum emergunt.

XXII. Disciplinæ si semper progrediuntur per reminiscentiam, sequitur, ut Animæ in infinitum procedant in anteriorem partem, desit autem huic infinitati altera pars quæ est retro et ab initio; atque idcirco Animæ nondum sint immortales. Sin vero Anima tempore quodam esse incepit ac simul nata est cum scientia, quomodo eam statim amittit reipsa et essentia? *Ita enim potius hanc quæstionem solvere decet quam ut Interpres fecit, qui in magnam varietatem digressus est.*

XXIII. Cebes manifesto

Digitized by Google

ἐπάγῃ ἄλλην ἐπιχείρησιν, ἀλλὰ ὃ ἀντίστροφον συνάει τε A
καὶ ὁ Σωκράτης ὑπομιμνήσκει διαχθεῖσαν διαμάθησιν
τὸ πρὸ τοῦ σώματος εἶναι τὴν ψυχήν, καὶ ταύτῃ οὖν
λέγει τὴν ψυχὴν ἀθάνατόν τι εἶναι εἰ προϋπάρχει χω-
ρισθῆναι.

κδ'. Ὅτι τῶν ἄλλων οἰομένων, τὴν ψυχὴν καὶ B
συγγίγνεσθαι τῷ σώματι καὶ συμφθείρεσθαι, τοῦτο μὲν
ἀνασκευάζει ὁ πρῶτος λόγος, ἐκεῖνο δὲ ὁ δεύτερος.

κε'. Ὅτι ἡ μαιευτικὴ ἐρώτησις, προσκλησις οὖσα
τῆς κυομένης ἐπιστήμης, ἀναγκαίως δείκνυσιν αὐτὴν προϋ-
πάρχουσαν· ὡς ἔργῳ δείκνυσι καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ C
Μένωνι.

κϛ'. Ὅτι ἓξις τὰ εἴδη, παρενδείκνυταί πως ὑπο-
θέμενος αὐτὰ συναποδείξει. Εἰ γὰρ πολλὰ τὰ ἴσα,
ἀφ' ἑνὸς ἂν εἴη τοῖς πολλοῖς ὃ αὐτό· καὶ δῆλον ὅτι ὄντος,

B. 4. πρόσκλησις] Lege, πρόκλησις. Mox malim κυομένης.
C. 3. παρενδείκνυταί πως] Fabr. παρενδείκνυται πῶς, [ὁ Πλάτων]—. Porro lego, τῇ συναποδείξει.

ejuſdem concluſionis non aliam demonſtrationem inducit, ſed reciprocationem animadvertit, ac Socratem monet oſtendi poſſe Animam ante corpus eſſe: atque hac ratione dicit Animam eſſe immortale quoddam, ſiquidem et ante corpus et ab eo ſeorſim ſit.

XXIV. Quum alii putent, Animam ſimul naſci et interire cum corpore; hoc prior confutat ratio, illud altera.

XXV. Obſtetricia interrogatio, quum ſit provocatio ſcientiæ quam Anima parturit, neceſſario oſtendit Animam ante corpus fuiſſe: ut reipſa Socrates etiam oſtendit in Menone.

XXVI. Ideas eſſe, obiter quodammodo oſtendit, ſupponens et pro conceſſis eas ſumens per communem demonſtrationem. Si enim multa ſunt æqualia, ex uno quodam idem attributum in compluribus æqualibus inſit; nimirum ex uno quod revera ſit, et

Digitized by Google

A καὶ δῆλον ὅτι ἐν ᾠδενὶ τ̃ καθ' ἕκαστα, ἐν οἷς τὰ πολλὰ ἴσα· πρὸ αὐτῶν ἄρα ἅπερ ταῦτα ἀπ' αὐτῶν· διὸ καὶ ἕτερα αὐτῶν εἴρηται. Εἶτα δευτέραν ἀπόδειξιν ἀποδείκνυ· τὰ ἐν ὕλῃ ἴσα προσχρωμένα λέγων τῇ οἰκείᾳ φθορᾷ, τὰ δὲ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀχράφνειν· πάντως δὲ
B ὅτι τὰ τέλεια τῶν μὴ τελείων πρεσβύτερα.

κζ'. Ὅτι ποτὲ μὲν ἴσον, ποτὲ δὲ αὐτὰ ἴσα λέγει· ἢ εἰς τὰς πολλὰς ἀποβλέπων νόας, ὧν ἐν ἑκάστῳ ὃ αὐτὸ ἴσον· ἢ ὃ μὲν ἐν τῷ νῷ ἀποδοτέον, τὸ δὲ πεπληθυσμένον τῇ ψυχῇ· ἐνταῦθα γὰρ ὃ ἓν πολλὰ ἀφ' ἑαυτῶν
C ἐν αὐτῇ πρὸς ἑαυτὸν ἐποίησαν.

κη'. Ὅτι καὶ ὑσίαν εἰκὼν ὅσα συμπάσχει τῷ οἰκείῳ πρωτοτύπῳ, καὶ ὀρέγεται αὐτῆς ὡς αἰτίου· ὅπερ καὶ αἱ

A. 1. καὶ δῆλον] Posterius hoc δῆλον forte delendum: aut legendum, καὶ ὅλως ἔτι ἐν ὀδενὶ—. ut verti.
A. 2. ἅπερ ταῦτα] Lege, εἴπερ ταῦτα.
A. 5. ἀχράφνειν] Lege, ἀχραιφνῆ εἶναι.
B. 4. τὸ μὲν ἐν] Lege, τὸ μὲν ἓν—.
C. 2. εἰκὼν ὅσα] Forte, εἰκὼν θεοῦ ὅσα.

quod non amplius totum insit in ullo singularium e quorum numero sunt multa illa æqualia. Ergo unum illud æquale, prius fuit quam hæc multa; siquidem hæc ab illo exiſtunt; atque ideo ab eo diversa dicuntur. Deinde aliam ostendit demonstrationem, ubi dicit; æqualia quæ in materia versentur per suam ipsa privationem atteri et contaminari: at æqualia quæ sola per se, extra materiam, sint, pura sinceraque esse: prorsus vero, quia perfecta imperfectis sunt antiquiora.

XXVII. Modo *æquale*, modo *ipsa æqualia* dicit: sive ad multas ac pleraſque *mentes* respiciens, quarum in unaquaque est *ipsum æquale*: sive quod singularis numerus *menti* tribuendus est, pluralis autem *Animæ*; nam in Anima unum fit multa, propter ipsius ad se ipsam (suasque partes) descensionem.

XXVIII. Anima quum per suam essentiam sit imago (Dei), ita afficitur ut ipsius exemplar, idque appetit ut

Digitized by Google

τυχοῦσαι εἰκόνες χρὴ τὴν ψυχὴν ἀφομοίωσιν θεοῦ ἐλ- A
λάμπονται ὑπὸ θεῶν.

κθ'. Πῶς οὐ δυνατὸν ἐνοῦσαι μὴ αἰσθ- τοῖς τὰ νοητὰ ἢ τάς γε πλείστας τῶν ψυχῶν.

λ'. Ὅτι ἡ μὲν ὀρέγεται ἀπ' αὐτοῦ, ἡ δὲ ἐνδεῖ ἐκ- τὸς αὐτοῦ. B

λα'. Ὅτι ὃ ὄ ἐστι, δηλοῖ μὲν καὶ τὸ ὄντως ὄν, δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀπηλλαγμένον τοῦ ἐν τῇ γενέσει θεωρουμένου. Εἰ τὰ αἰσθητὰ τοῦ αἰσθητοῦ, ἀνάγκη καὶ τὰς ἐπιστήμας εἶναι τοῦ αἰσθητοῦ ὥστε καὶ τὰς ἐπιστα- μένας τοῦ αἰσθανομένου· ὥστε καὶ ἕκαστος ἐπιστάμενος C τοῦ αἰσθανομένου αὐτὸς ἑαυτοῦ· εὐθὺς δὲ γεννηθέντες αἰσθανόμεθα· πρὸ τοῦ γεννηθῆναι ἄρα ἐπιστάμεθα.

λβ'. Ὅτι ἐν τῇ τοιᾶδε γενέσει ἡ σφοδροτάτη με- ταβολή ἐστιν· αὕτη δὲ ἐκπλήσσει τὸν μνήμην, καὶ

A. 1. ψυχὴν ἀφομοίωσιν] Forte, ψυχῆς ἀφομοίωσιν: vel ἄψυχον ἀφ.
A. 3. μὴ διὰ τῶν] Forte, διὰ τῶν: vel, πῶς διὰ τῶν.
A. 5. ἀπ' αὐτοῦ] Forte, ἐκ' αὐτῶν· nisi aliud vitium latet: vertendo expedire studui.
B. 4. Εἰ τὰ ἐπιστητὰ] MS. hoc loco aliam facit sectionem.

cauſſam; quandoquidem etiam arte factæ imagines ſecundum inanimatam aſſimilationem, tamen a Diis illuſtrantur.

XXIX. Quomodo fieri nequit ut Anima intelligat ex ſenſibilibus intelligibilia, aut certe plurimas Animarum?

XXX. Anima quæ appetit (Deos), abeſt ab iis: quæ vero iis caret, extra eos eſt.

XXXI. *Id quod eſt*, ſignificat et *revera ens*, et *id quod liberatum eſt iis rebus quæ ipſi per generationem accreverunt.*

Si ea quæ ſciri poſſunt, ante ſenſibilia iiſque priora ſunt; neceſſe eſt, ut etiam ſcientiæ fuerint ante ſenſibilia; ita ut etiam ſcientes ſint priores quam ſentientes, et unuſquiſque ipſe prius fuerit ſciens quam ſentiens. Sed ſentimus ſimul ac nati ſumus; ergo ſciebamus anteaquam naſceremur.

XXXII. In prima generatione mutatio ſit vehementiſſima: hæc excutit memoriam, eamque turbans Animæ

Digitized by Google

A παραπέσοι λήθην ἐμποιεῖ· τότε ἄρα οὐκ ἂν ἐλάβομεν ἐπιστήμην· πρότερον ἄρα τοῦ σώματος· ἢ τοι δὲ παρεσχῶς, ὡς ὅτε τοὺς νεοτελῶν, ἢ τοὺς ὀλίγον φιλοσοφίας, ἢ καὶ ὀλίγον παραγενεσθέραν ἔτι βίων.

λγ'. Ὅτι ὡς πρὸς τὸ δεύτερον λόγον ἀπιδὼν ὁ
B Σιμμίας οὐκ ἀποδεικνύναι φησὶν χρῆναι, ὃ δὲ ἐπιδιαμένειν ἐν ᾅδου· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος τὸ πρὸ τῆς γενέσεως. Διόπερ ὁ Σωκράτης οὐκ ἐν δύο λόγων συνάγει ἐν μίαν ἄλλην ἀπόδειξιν.

λδ'. Ὅτι ὁ παῖς ἐν μὲν τῷ λόγῳ πρὸς φύσιν
C ἀπαίδευτος· ἐν δὲ τῷ ἀλόγῳ κατὰ φύσιν τὴν ἑαυτοῦ· ἐν δὲ τῷ σώματι κατ' ἡλικίαν.

A. 3. ἢ τῶν ἐκ φιλοσοφίας] ἢ delendum, natum ex antecedente ν.
B. 2. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνος] Videtur quid mendi subesse. Forte legendum, τὸ ἐπιδιαμένειν ἐν ᾅδῃ· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνον, τὸ πρὸ τῆς γ· itaque verti. *Prior ratio* est, Animam antea fuisse: *posterior*, Animam postea fore.
B. 5. Ὅτι ὁ παῖς—ἡλικίαν] Abest in Fabr. exemplo, quippe quod in superiore sectione finitur.

infert oblivionem. Illo igitur tempore scientiam accipere non potuimus. Ergo eam accepimus anteaquam nascaremur in corpore: idque vel proxime, ut fit in iis qui recens philosophia initiantur: vel ex prioribus etiam retinuimus eam vitis.

XXXIII. Quod Simmias dixit Socratem non demonstrasse, significavit alteram rationem, cujus haec erat sententia *Animas superesse apud inferos*: neque enim priorem significavit rationem, cujus erat argumentum, *Animas ante nativitatem fuisse*. Itaque Socrates ex duabus illis rationibus colligit unam ac totam demonstrationem.

XXXIV. Puer est indoctus et rudis, in ratione, praeter suam ipse naturam: in genere irrationali, secundum suam naturam: in corpore, secundum aetatem.

Digitized by Google

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ A

ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ.

EX SCRIPTIS

CHÆRONENSIS PLUTARCHI.

α'. Εἰ ἀφ' ἑτέρου ἕτερον ἐννοοῦμεν, οὐκ ἂν εἰ μὴ B
προεγέγνωτο. Τὸ ἐπιχείρημα Πλατωνικόν.

β'. Εἰ προσπίπτομεν τὸ ἐλλεῖπον τοῖς αἰσθητοῖς. Καὶ αὐτὸ Πλατωνικόν.

γ'. Εἰ παῖδες εὐμαθέστεροι, ὡς ἐγγίων προθιοτῆς, ἐν ᾧ ἡ μνήμη ἐσώζετο. Ἐπιπολαῖος ὁ λόγος. C

δ'. Εἰ ἄλλοι πρὸς ἄλλο μάθημα ἐπιτηδειότεροι.

ε'. Εἰ πολλοὶ αὐτοδίδακτοι ὅλων τεχνῶν.

ϛ'. Εἰ πολλὰ παιδία χαυνώτονται γελᾷ, ὕπαρ δὲ

A. 1. ΕΚ ΤΩΝ—ὅτι ἐν ψυχῇ] Hæc in eodem MS. Voſſ. ſed alio loco exſtant ſub hac inſcriptione, Ἐπιχειρημάτων διαφόρων συναγωγὴ δεικνύντων ἀναμνήσεις εἶναι τὰς μαθήσεις, ἐκ τῶν τοῦ Χαιρωνέως Πλουτάρχου. Continent fere argumenta ſuperiorum ſectionum. Numero ιβ'. continuo ſubjicitur κθ'. Ὅτι Πλατῖνος ᾠήθη &c. Unde apparet Plutarchea in ſectione ιβ'. deſinere.

I. AN ex alio aliud cognoſcamus? Non utique niſi id nobis antea cognitum ſit. *Demonſtratio eſt Platonica.*

II. An ſenſibilibus id quod iis deeſt, adjungamus? *Et hæc Platonica eſt.*

III. An pueri facilius diſcant, ut propiores priori vitæ? *Levis ratio.*

IV. An alii aliis ad percipiendas diſciplinas plus a natura habeant facilitatis?

V. An multi ſine magiſtri inſtitutione totas artes didicerint?

VI. An multi infantes dormitantes rideant, non item vigilantes: multi etiam vigi-

Digitized by Google

A ὕπω· πολλὰ δὲ καὶ ὕπαρ ἐφθέγξατο, ἄλλως οὔπω φθεγγόμενα.

ζ'. Εἰ ἔνιοι καὶ ἀνδρεῖοι ὄντες ὅμως φοβοῦνται φαῦλα ἄτλα, οἷον γαλῆν ἢ ἀλεκτρυόνα, ἀπ' ἀδήλου φανερᾶς αἰτίας.

B η'. Εἰ μὴ ἔστιν ἄλλως εὑρίσκειν. Οὔτε γὰρ ἃ ἴσμεν ζητήσαι ἄν τις· οὔτε ἃ μηδαμῶς ἴσμεν πρότερον, ἀλλ' οὐδ' ἂν εὕροιμεν ἃ μὴ ἴσμεν.

θ'. Εἰ ἡ ἀλήθεια καὶ ἀφαίρεσιν ἡ λήθης ἔντευξις τοῦ ὄντος ἐστί. Λογικὴ ἐπιχείρησις.

C ι'. Εἰ ἡ μήτηρ τῶν Μουσῶν Μνημοσύνη, ὡς ἡ ἀδιάφθορος μνήμη τῶν ζητήσεων αἰτία.

ια'. Εἰ ἅπαξ ἀδύνατον γινώσκειν, μηδὲ ζητεῖσθαι. Ἀλλὰ ὃ ἐπιχείρημα πάλιν ἀπὸ τῆς εὑρέσεως.

ιβ'. Εἰ τοῦ ὄντος ἡ εὕρεσις πάντως, ὅτι καὶ θεωρημάD των· ὧν οὐκ ὄντων· ἢ δῆλον ὅτι ἐν ψυχῇ.

lantes vocem ediderint, qui alias nondum vocem edidiſſent?

VII. An quidam quamvis animo fortes, tamen timeant vilia quædam animalia, veluti felem aut gallum gallinaceum: nulla quidem cognita de cauſſa?

VIII. An aliter inveniri nil poſſit? Neque enim quærimus ea quæ ſcimus: neque ea quæ antea omnino non novimus: neque adeo invenire poſſumus quæ non ſcimus.

IX. An veritas, privatione oblivionis, ſit adeptio entis? *Logica Demonſtratio.*

X. An mater Muſarum ſit Mnemoſyne? prouti rudis et inchoata memoria, cauſſa eſt quærendi.

XI. An ea quæ cognoſci nequeunt, ne quæramus quidem? *Hæc alia eſt demonſtratio, item ab inveniendo ducta.*

XII. An inventio ſit ejus quod eſt? immo eſt etiam præceptorum: quæ ubinam ſint? nimirum in Anima.

Digitized by Google

Η.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΡΩΜΑΤΕΩΝ.

VIII.

EX STROMATEORUM OPERE.

α'. ΘΑΛΗΤΑ πρῶτον πάντων φασὶν ἀρχὴν τ' ὅλων ὑποστήσασθαι ὃ ὕδωρ· ἐξ αὐτοῦ γὰρ εἶ) τὰ πάντα καὶ εἰς αὐτὸ χωρεῖν. B

β'. Μεθ' ὃν Ἀναξίμανδρον Θάλητος ἑταῖρον γενόμενον, ὃ ἄπειρον φάναι τὴν πᾶσαν αἰτίαν ἔχειν τῆς τοῦ παντὸς γενέσεώς τε καὶ φθορᾶς· ἐξ οὗ δή φησι τοὺς τε C οὐρανοὺς ἀποκεκρίσθαι, καὶ καθόλου τοὺς ἀπείρους ὅλως κόσμους· ἀποφήνατο δὲ τὴν φθορὰν γίνεσθαι, καὶ πολὺ πρότερον τῆς γενέσεως, ἐξ ἀπείρου αἰῶνος ἀνακυκλουμένων πάντων αὐτῷ· ὑπάρχειν δὲ φησι τὸ μὲν σχήματι τὴν γῆν κυλινδροειδῆ, ἔχειν δὲ τοσοῦτον βά- D

A. 1. H.] Extat apud Eusebium Præp. Evang. I, 8. p. 22.

I. THALETEM ferunt primum fuisse qui statueret, Rerum principium esse aquam, quod ex ea et prodiissent omnia, et in eamdem omnia redirent.

II. Hunc secutus Anaximander ejus familiaris dixit, Infinitum continere omnem causſam universi ejusque ortus et interitus: ex quo nimirum et cœlestes orbes et omnino mundos omnes eosque infinitos, secretos exstitisse: interitum fieri, et multo ante hunc generationem, quum omnes mundi ab infinito ævo revolverentur. Terram figura cylindri esse, altitudine ea quæ habeat latitudinis tertiam,

Digitized by Google

A θος ὅσον ἂν εἴη τοῦτον τοῦ κόσμου. φησὶ δὲ τὸ ἐκ τοῦ ἀϊδίου γόνιμον θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ, κατὰ τὴν γένεσιν τοῦδε τοῦ κόσμου ἀποκριθῆναι, καί τινα ἐκ τούτου φλογὸς σφαῖραν περιφῆναι περὶ τὴν γῆν ἀέρι, ὡς περὶ δένδρῳ φλοιόν, ἥσπινος ἀποῤῥαγείσης καὶ εἰς τινας ἀπο-
B κλειοθείσης κύκλους, ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας. ἔτι φησὶν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐξ ἀλλοειδῶν ζώων ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη, ἐκ τοῦ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα δι' ἑαυτῶν ταχὺ νέμεσθαι, μόνον δὲ τὸν ἄνθρωπον πολυχρονίου δεῖσθαι τροφῆς. διὸ καὶ κατ' ἀρ-
C χὰς οὐκ ἂν ποτε τοιοῦτον ὄντα διασωθῆναι. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀναξίμανδρος.

γ'. Ἀναξιμένης δέ φασι, τὸν τοῦ ὅλων ἀρχὸν τὸν ἀέρα εἰπεῖν, καὶ τοῦτον τῷ μὲν γένει ἄπειρον, ταῖς δὲ περὶ αὐτὸν ποιότησιν ὡρισμένον· γεννᾶσθαι δὲ πάντα
D καλά τινα πύκνωσιν τούτου καὶ πάλιν ἀραίωσιν· τὴν γε μὲν κίνησιν ἐξ αἰῶνος ὑπάρχειν· πλεισθῆναι δὲ τοῦ

A. 4. περιφῆναι] Forte, περιφῦναι.

partem. Vim ac naturam ab omni ævo calidi frigidique genitricem, ſub hujus mundi ortum ſecretam fuiſſe, ex qua quemdam flammæ globum circumfuſum eſſe aëri noſtram terram ambienti, tamquam arbori corticem: rupto flammæ globo et in circulos quoſdam incluſo, exſtitiſſe ſolem, lunam et ſtellas. Hominem ab initio ex diverſi generis animalibus procreatum; nam alia mox per ſe paſtum petere, hominem longi temporis cura et nutricis opera opus habere: quare, ſi ab initio ita, ut nunc, natus eſſet, nullo modo eum ſervari potuiſſe. Hæc Anaximander.

III. Anaximenem produnt ſtatuiſſe, Aërem omnium eſſe rerum principium, eumque genere infinitum, qualitatibus definitum eſſe: ex hoc omnia gigni quadam condenſatione ac rurſus rarefactione: motum ab omni ævo ſemper fuiſſe: coacto in ſe aëre, primum natam eſſe ter-

Digitized by Google

ἀέρος, θερμότητα γενεσιουργὸν λέγειν τὴν γῆν, πλατεῖαν A
μάλα· διὸ καὶ κατ' λόγον αὐτὴν ἐποχεῖσθαι ἀέρι· καὶ τὸν
ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα τ' ἀρχὴν
δ' γενέσεως ἐκ γῆς ἔχειν· ἀποφαίνεται γοῦν τὸν ἥλιον
γῆν, ἀφ' ἧς δὲ τὴν ὀξεῖαν κίνησιν καὶ μάλα ἱκανῶς θερμο-
τάτην κίνησιν λαβεῖν. B

δ'. Ξενοφάνης δὲ ὁ Κολοφώνιος, ἰδίαν τινὰ ὁδὸν πε-
ποριζόμενος καὶ παρηλλαχυῖαν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους,
οὔτε γένεσιν οὔτε φθορὰν ἀπολείπει· ἀλλ' εἶναι λέγει τὸ
πᾶν ἀεὶ ὅμοιον· εἰ γὰρ γίνοιτο τοῦτο, φησίν, ἀναγκαῖον
πρὸ τούτου μὴ εἶναι· ὃ μὴ ὂν δὲ οὐκ ἂν γίνοιτο, οὐδ' ἂν C
τὸ μὴ ὂν ποιήσαί τι, οὐδ' ἂν ὑπὸ τοῦ μὴ ὄντος γένοιτ'
ἄν τι. Ἀποφαίνεται δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις ψευδεῖς, καὶ
καθόλου σοὶ αὐταῖς καὶ αὐτὸν τὸν λόγον προσβάλλει.
Ἀποφαίνεται δὲ καὶ τῷ χρόνῳ καταφερομένην συνεχῶς καὶ
κατ' ὀλίγον τὴν γῆν εἰς τ' θάλασσαν χωρεῖν. Φησὶ δὲ D
καὶ τ' ἥλιον ἐκ μικρῶν καὶ πλειόνων πυρίων ἀθροίζεσθαι

A. 5. κίνησιν—λαβεῖν] Forte, κίνησιν καὶ μάλ' εἰκότως θερμοτάτην, καὶ οὕτω λαβεῖν.
C. 1. πρὸ τούτου μὴ εἶναι] Forte, πρὸ τούτου τὸ μὴ ὂν εἶναι.

ram, eamque valde latam, igitur non ſine ratione in aëre eam vehi: ſolem, lunam, et reliqua aſtra principium ortus ſui ex terra habere: ſolem terrenæ eſſe materiæ, ſed per incitatum motum ob eamque cauſſam fervidiſſimum, flammam concepiſſe.

IV. Xenophanes vero Colophonius ſingularem quamdam ac diverſam a prioribus omnibus ingreſſus viam, nec ortum, nec interitum relinquit; ſui enim ſemper ſimile eſſe univerſum: quippe, ſi quid fieret, neceſſe fore ut ante non fuerit: at id quod non eſt, nec fieri poſſe nec aliquid efficere. Senſus fallaces eſſe ſtatuit, cum iiſdemque in omnibus rebus reprehendit rationem. Terram progreſſu temporis continenter deorſum ferri ac paulatim in mare labi. Solem ex parvis et pluribus igniculis congregari. Quinetiam de Diis

Digitized by Google

A Ἀποφαίνεσθαι δὲ καὶ περὶ θεῶν, ὡς οὐδεμιᾶς ἡγεμονίας ἐν αὐτοῖς οὔσης· οὐ γὰρ ὅσιον δεσπόζεσθαί τινα τῶν θεῶν· ὑπείδεσθαί τε μηδενὸς αὐτῶν μηδένα ὅλως, ἀκούειν δὲ καὶ ὁρᾶν καθόλου, καὶ μὴ κατὰ μέρος. Ἀποφαίνεσθαι δὲ καὶ τὴν γῆν ἄπειρον εἶναι, καὶ κατὰ πᾶν μέρος μὴ περιέ-
B χεσθαι ὑπὸ ἀέρος· γίνεσθαι δὲ ἅπαντα ἐκ γῆς. Τὸν δὲ ἥλιον, φησὶ, καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα ἐκ τῶν νεφῶν γίνεσθαι.

ε'. Παρμενίδης δὲ ὁ Ἐλεάτης ἑταῖρος Ξενοφάνους, ἅμα μὲν καὶ τῶν τότε δοξῶν ἀντεποιήσατο, ἅμα δὲ καὶ
C τὴν ἐναντίαν ἐπεχειρήσατο φάσιν· ἀΐδιον μὲν γὰρ ὃ πᾶν καὶ ἀκίνητον ἀποφαίνεσθαι· τὸ γὰρ αὐτὸ μόνον, μονογενές τε, καὶ ἀτρεμές, καὶ ἀγέννητον· γένεσιν δὲ τῶν καθ' ὑπόληψιν ψευδῆ δοκούντων εἶναι· καὶ τὰς αἰσθήσεις ἐκβάλλει ἐκ τῆς ἀληθείας· φησὶ δὲ, ὅτι εἴ τι παρὰ τὸ ὂν ὑπάρχει, τοῦτο οὐκ
D ἔστιν ὄν, ὃ δὲ μὴ ὂν οὐ τοῖς ὅλοις οὐκ ἔστιν· ὥστε οὐκ ἂν τὸ ὂν

ita diſputat, nullum ut inter eos principatum eſſe exiſtimet: quod nefas omnino ſit, Deorum quemquam alterius ferre dominatum: eorum neminem omnino ulla re indigere: eoſdem audire ac videre, idque non ſigillatim ſed univerſe. Terram infinitam eſſe, nec undique ſecundum omnes partes aëre contineri: e terra omnia oriri, ſolem vero et reliqua ſidera e nubibus.

V. Parmenides Eleates, familiaris Xenophanis, partim hujus opiniones ſecutus eſt, partim contrariam quamdam initituit factionem. Statuit enim, hoc univerſum motu carere et ſempiternum eſſe, idque ſecundum rerum veritatem: quippe quod ſit ſolum, unigenum, quietum, nec generatum: generationem vero eſſe quoddam ex eorum genere quæ per falſam opinionem apparerent. Senſus a veritatis communione excludit. Ait etiam, ſi quid præter id, quod eſt, exſtet, id non eſſe id quod eſt: jam vero, id quod non eſt, in univerſo non eſſe: atque hac ra-

Digitized by Google

ἀγένητον ἀπολείπει. Λέγει δὲ τ γῆν τῷ στυκνῷ κατα- A
μένιος ἀέρος γεγονέναι.

ς'. Ζήνων δὲ ὁ Ἐλεάτης ἴδιον μὲν οὐδὲν ἐξέθετο, διαπέφευε δὲ περὶ τούτων ὅτι πλεῖον.

ζ'. Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης ὑπέστησατο ὃ πᾶν ἄπειρον, εἶναι τὸ μηδαμῶς ὑπό τινος αὐτὸ δεδημιουρ- B
γῆσθαι· ἔτι δὲ καὶ ἀμετάβλητον αὐτὸ λέγει· καὶ καθόλου οἷον πᾶν ὅτι, ῥητῶς ὑπέθετο· μηδεμίαν ἀρχὴν ἔχειν τὰς αἰτίας τοῦ νῦν γεγονέναι, ἄνωθεν δὲ ὅλως ἐξ ἀπείρου χρόνου παραπεπέχθαι τῇ ἀνάγκῃ πανθ' ἁπλῶς τὰ γεγονότα ἢ ὄντα καὶ ἐσόμενα. Ἡλίου δὲ καὶ σε- C
λήνης γένεσίν φησι, καθ' ἣν ἰδίαν δὴ φέρεσθαι ταῦτα μεταπέπω ὃ παραπαν ἔχοντα θερμὴν φύσιν, μηδὲ μὴν καθόλου λαμπροτάτην, τοὐναντίον δὲ ἐξωμοιωμένην τῇ περὶ τὴν γῆν φύσει· γεγονέναι γὰρ ἑκάτερον τούτων πρότερον ἔτι κατ' ἰδίαν ὑποβολήν τινα τοῦ κόσμου· ὕστερον δὲ μεγα- D

B. 3. οὐκ ἐπὶ πᾶν] Forte, οἷον τὸ πᾶν.

tione concludit, id quod eſt non eſſe generatum.

VI. Zeno Eleates nil quidem peculiare vulgavit, at in dubitatione de his rebus longius progreſſus eſt.

VII. Democritus Abderita ſtatuit univerſum eſſe infinitum, quod nequaquam a quoquam opifice factum ſit: porro, immutabile illud eſſe vult: et omnino, quale univerſum ſit, diſerte exponit: rerum enim earum, quæ nunc fiunt, cauſſas nullum habere initium: ſed omnino inde uſque ab infinito tempore quæ ſunt, fiunt, futura ſunt, omnia ſimpliciter neceſſitatem occupaſſe et continere. Solis et Lunæ originem fuiſſe ſtatuit: motum etiam utriuſque peculiarem quum nondum calidam, minus etiam lucidam haberent naturam, ſed ſimilem terrenæ: utrumque enim horum antea ad propriam quamdam mundi formam et conſtitutionem exſtitiſſe: poſtea vero, creſcente auctoque ſolis

Digitized by Google

A ὑποκυμβήν τοῦ περὶ ἥλιον κύκλου, συναπολαβθῆναι τὸ αὐτῷ τὸ πῦρ.

η'. Ἐπίκουρος Νεοκλέους Ἀθηναῖος, τὴν περὶ θεῶν τύφον σπουδὴν καθαιρεῖν· ἀλλὰ γὰρ οὐθὲν, φησὶ, γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· ὅπερ τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν, καὶ ἔσται
B τοιοῦτον· ὅτι τόδε ξένον ὑποτελεῖται τὸ τῷ παντὶ παρὰ τὴν ἤδη γεγενημένον χρόνον ἄπειρον· ὅτι πᾶν ὅσον σῶμα, καὶ οὐ μόνον ἀμεταβλητὸν ἀλλὰ καὶ ἄπειρον· ὅτι τέλος τὴν ἀγαθῶν ἡδονή.

θ'. Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος τέλος ἀγαθῶν τὴν ἡδονὴν, κακῶν δὲ τὴν ἀλγηδόνα· τὴν δὲ ἄλλην φυσιολογίαν
C παρεγράφει, μόνον ὠφέλιμον εἶναι λέγων ὃ ζητεῖν

Οὐδὲ τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

ι'. Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος, στοιχεῖα τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, αἰθέρα, γαῖαν· αἰτίαν δὲ τούτων, φιλίαν καὶ
D νεῖκος. Ἐκ προόντος, φησὶ, τὴν τῶν στοιχείων κρᾶσιν ἀποκριθέντα τὸν ἀέρα περιχυθῆναι κύκλῳ· μεθ' ὃν τὸν

orbe, ignem in eo comprehenſum fuiſſe.

VIII. Epicurus, Neoclis filius, Athenienſis, inanem diſputationum quæ de Diis habentur faſtum dejicere conatur. Ex nihilo nihil fieri: hoc univerſum tale quale nunc eſt, et fuiſſe ſemper, et ſemper futurum: in univerſo nil novum exiſtere præter illud infinitum, quod jam fuit, tempus: univerſum eſſe corpus, nec ſolummodo immutabile ſed etiam infinitum: Finem bonorum eſſe voluptatem.

IX. Ariſtippus Cyrenæus, item bonorum finem in voluptate, malorum in dolore poſuit: reliquam phyſiologiam ita circumſcribit, ut unum hoc utile eſſe dicat quærere,

Quid triſtis lætive domi ſors improba verſet.

X. Empedocles Agrigentinus, quatuor elementa ponit, ignem, aquam, aërem, terram: horum cauſſas eſſe, amicitiam ac diſcordiam: ex prima elementorum confuſione ſecretum aërem et circum in orbem fuſum fuiſſe:

Digitized by Google

ἀέρα ὃ πῦρ ἐκθραμὸν, καὶ οὐκ ἔχον ἑτέραν χώραν, ἄνω A
ἐκτετέχειν ὑπὸ τῷ περὶ τ' ἀέρα πάγου· εἶναι δὲ κύκλῳ
περὶ τὴν γῆν φερόμενα δύο ἡμισφαίρια, τὸ μὲν καθόλου
πυρὸς, τὸ δὲ μικτὸν ἐξ ἀέρος καὶ ὀλίγου πυρὸς, ὅπερ
οἴεται τὴν νύκτα εἶναι. Τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς κινήσεως συμ-
βαίνειν ἀπὸ τοῦ τετυχηκέναι κατὰ τὸν ἀθροισμὸν, ὑπερί- B
σαντος τοῦ πυρός. Ὁ δὲ ἥλιος τὴν φύσιν οὐκ ἔστι
πῦρ, ἀλλὰ τῆς πυρὸς ἀνάκλασις, ὁμοία τῇ ἀφ'
ὕδατος γινομένῃ. Σελήνην δὲ, φησὶ, συνίστασθαι καθ'
ἑαυτὴν ἐκ τοῦ ἀπολειφθέντος ἀέρος ὑπὸ τοῦ πυρός·
τοῦτον γὰρ παγῆναι, καθάπερ καὶ τὴν χάλαζαν· ὃ δὲ C
φῶς αὐτὴν ἔχειν ἀπὸ τοῦ ἡλίου. Τὸ δὲ ἡγεμονικὸν οὔτε
ἐν κεφαλῇ, οὔτε ἐν θώραξι, ἀλλ' ἐν αἵματι· ὅθεν καθ'
ὅ τι ἂν μέρος τοῦ σώματος πλεῖον ἢ παρεσπαρμένον τὸ
ἡγεμονικὸν, οἴεσθαι κἀκεῖνο φρονιμωτέρους τοὺς ἀνθρώπους.

ια'. Μητρόδωρος ὁ Χῖος, ἄϊδιον εἶναί φησι τὸ πᾶν· D

C. 4. τὸ ἡγεμονικὸν] Forte, τὸ αἷμα. Viger.

deinceps ignem exſilientem, quum locum ſibi alium non reperiret, ſurſum concreti aëris frigore compulſum evolaſſe. Duos præterea dimidios orbes circa terram circulari motu ferri, illum totum ex igne, hunc mixtum ex aëre et exiguo igne, quem noctem eſſe putat. Motus initium exſtitiſſe quum in elementorum congregatione præponderaret ignis: ſolem ſua natura non eſſe ignem, ſed ignis reflexionem, ſimilem ei quæ in aqua fit; Lunam per ſe ipſam ex aëre, quem ignis reliquerat, coaluiſſe; hunc enim, grandinis inſtar, concreviſſe; lumen autem ipſam a ſole accepiſſe. Animi principem partem neque in capite, neque in pectore, ſed in ſanguine conſtituit: ideoque, qua corporis parte magis diffuſus fuerit ſanguis, eadem homines præſtare arbitratur.

XI. Metrodorus Chius, ſempiternum eſſe hoc univerſum ait, propterea quod ſi ge-

Digitized by Google

A ὅτι, εἰ ἦν γενητόν, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἂν ἦν· οὐ γὰρ ἔχειν ἀρχὴν ὅθεν ἤρξατο, οὐδὲ πέρας, οὐδὲ τελευτήν· ἀλλ' οὐδὲ κινήσεως μετέχειν ὁ πᾶν· κινεῖσθαι γὰρ ἀδύνατον, μὴ μεθιστάμενον· μεθίστασθαι δὲ ἀναγκαῖον ἤτοι εἰς πλήρες, ἢ εἰς κενόν. Πυκνούμενον δὲ τὸ ἀέρα ποιεῖν νεφέλας,
B εἶτα ὕδωρ, ὃ καὶ κατὸν ὅτι τὸ ἥλιον σβεννύναι αὐτόν, καὶ πάλιν ἀραιούμενον ἐξάπτεσθαι· χρόνῳ δέ, πήγνυσθαι τῷ ξηρῷ τὸν ἥλιον, καὶ ποιεῖν ἐκ τῶν λαμπρῶν ὑδάτων ἀστέρας, νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐκ τῆς σβέσεως καὶ ἐξάψεως, καὶ καθόλου τὰς ἐκλείψεις ἀποτελεῖν.

C ιβ'. Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης, ἀέρα ὑφίστασθαι στοιχεῖον· κινεῖσθαι δὲ τὰ πάντα, ἀπείρους τε εἶναι τοὺς κόσμους. Κοσμοποιεῖ δὲ ὧδε· ὅτι τοῦ παντὸς κινουμένου, καὶ ἢ μὲν ἀραιᾶ, ἢ δὲ πυκνὴ γενομένου, ὅπου συνεκύρησε ὁ πυκνὸν, συστρέφειν ποιῆσαι, καὶ ὧδε τὰ λοιπὰ,

A. 5. εἰς κενόν] Pauca desiderantur ad absolutionem sententiae.

nitum esset, ortum esset ex eo quod non est: porro infinitum esse, quia est sempiternum, utpote quod neque initium unde cœperit, neque terminum, neque finem habeat. Immo ne moveri quidem universum; nec enim illud moveri posse, nisi alio migret; necesse autem esse migrare vel in plenum vel in vacuum. Præterea ex aëre constipato nubes primum, deinde aquam procreari, quæ in solem defluens eum extinguat; qui tamen denuo, succedente raritate, accendatur: porro solem, progressu temporis, siccitate concrescere, ac procreare ex limpida ac splendente aqua stellas, noctem vero ac diem ex mutua illa extinctione et inflammatione, omnesque omnino defectiones eadem ratione conficere.

XII. Diogenes Apolloniata, elementum ponit aërem: moveri omnia et infinitos esse mundos. Mundi ortum sic informat: quum universum ita moveretur, ut rarius hic, alibi densius fieret, ubicumque major densitas contingeret, ibi convolutionem quamdam

Digitized by Google

καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, τὰ κεφάλαια τῷ ἄνω τάξει λαβόντα τὸν ἥλιον ἀποτελέσαι. A

effeciſſe; tum ſimilem in modum cætera: quæ autem omnium leviſſimæ eſſent partes, eas, regione ſuperiore occupata, ſolem produxiſſe.

Θ.

ΒΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΠΛΑΤΑΙΑΙΣ ΔΑΙΔΑΛΩΝ. B

IX.

EX OPERE DE DÆDALIS PLATÆENSIBUS.

α'. ΟΤΙ μὲν οὖν ἡ παλαιὰ φυσιολογία καὶ παρ' C
Ἕλλησι καὶ βαρβάροις λόγος ἦν φυσικὸς ἐγκεκαλυμμένος μύθοις, τὰ πολλὰ δ' αἰνιγμάτων καὶ ὑπονοιῶν ὀπίκρυφος καὶ μυστηριώδης θεολογία, τά τε λαλούμενα τῶν σιγωμένων σαφέστερα τοῖς πολλοῖς ἔχουσα, καὶ τὰ σιγώμενα τῶν λαλουμένων ὑποπτότερα, δῆλόν D

B. 1. Θ.] Extat apud Euſebium Præp. Evang. III, 1, p. 83.
C. 3. ἐγκεκαλυμμένος] Sic Viger. correxit. Vulgo, ἐκκεκαλυμμένος.
C. 5. ἔχοντα] Forte, ἔχοντα.

I. ANTIQUAM igitur non Græcorum modo, ſed et Barbarorum, phyſiologiam nihil aliud fuiſſe, quam rationem quamdam naturalem fabulis involutam, ac plerumque theologiam ænigmatis et allegoriis myſteriorum inſtar tectam, cujus et quæ dicebantur apertiora eſſent intellectu multitudini quam quæ ſilebantur, et quæ ſilebantur majorem eidem ſuſpicionem moverent quam quæ

Digitized by Google

A ὅσι σὺν τοῖς Ὀρφικοῖς ἔπεσι, καὶ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς καὶ Φρυγίοις λόγοις· μάλιστα δὲ οἱ περὶ τὰς τελετὰς ὀργιασμοὶ, καὶ τὰ δρώμενα συμβολικῶς ἐν ταῖς ἱερουργίαις τὴν τῶν παλαιῶν ἐμφαίνει διάνοιαν.

Β'. Οἷον μὴ μακρὰν τῶν εἰρημένων λόγων βαδίζω-
B μεν, οὐ νομίζουσιν οὐδὲ ἀξιοῦσι κοινωνίαν εἶναι πρὸς Διόνυσον Ἥρᾳ· φυλάττονται δὲ συμμιγνύναι τὰ ἱερὰ, καὶ τὰς Ἀθήνησιν ἱερείας ἀπαντώσας, φησὶν, ἀλλήλαις προσαγορεύειν, μηδὲ ὅλως κιττὸν εἰς τὸ τῆς Ἥρας κομίζεσθαι πέπλος οὐ διὰ τὰς μυθικὰς καὶ φλυαρώδεις
C ζηλοτυπίας, ἀλλ' ὅτι γαμήλιος μὲν ὁ θεὸς καὶ νυμφαγωγὸς, ἀπρεπὲς δὲ νυμφίοις τὸ μεθύειν καὶ γάμοις ἀναρμοστότατον, ὡς φησιν ὁ Πλάτων· ἀκρατοποσία γὰρ, φησὶ, ταραχὴν ἐμποιεῖ καὶ ψυχαῖς καὶ σώμασιν, ὑφ' ἧς ἄπλαστα καὶ πεπλανημένα ῥίζωται κακῶς τὰ σπερμάτια καὶ κύη-

A. 5. Οἷον μὴ] Legendum, Οἷον, ἵνα μὴ, cum MS. Montacut. ap. Viger.
B. 3. φησὶν] Legendum, φασὶν. Viger.
B. 3. προσαγορεύειν] παραγορεύειν corrigit Viger.

dicebantur; apparet cum ex Orphicis carminibus, tum ex Ægyptiacis ac Phrygiis monumentis. Maxime vero initiandi ritus et orgia, et cæremoniæ signorum in sacrificiis, quæ fuerit Antiquorum sententia, ostendunt.

II. Veluti, ne longius ab instituta disputatione abeamus, neque putant neque volunt ullam esse communionem Baccho cum Junone: ipsæque adeo sacerdotes Athenis, ut fertur, obviam invicem factæ denunciant ne quid omnino hederæ in Junonis templum inferatur: neque id ob nugatorias illas in fabulis celebratas Deæ rivalitates, sed quod cum nuptialis eadem et pronuba est Dea, tum ebrietas sponsos dedecet, nuptiisque maxime disconvenit. Immoderatus enim, inquit, meri potus perturbationes in animis pariter et corporibus excitat, quibus efficitur ut proseminati conceptique fœtus, quum ob disjunctas errantesque partes minus fingi conformarique possint, vix ullam

Digitized by Google

σκόμμα. Πάλιν οἱ θύοντες τῇ Ἥρᾳ, τὴν χολὴν οὐ A
καθαίζουσι, ἀλλὰ καταρύπτουσι πρὸς τὸν βωμόν, ὡς
δεῖον ἄθυμον καὶ ἄχολον καὶ καθαρεύουσαν ὀργῆς καὶ πικρίας
ἁπάσης τὴν γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς εἶναι συμβίωσιν.

γ'. Τοῦτο δὴ τὸ συμβολικὸν ἐν τοῖς λόγοις καὶ τοῖς
μύθοις μᾶλλόν ἐστιν. Οἷον, ἱστοροῦσιν τὴν Ἥραν ἐν τῇ B
Εὐβοίᾳ τραφομένην ἐπὶ παρθένον, ὑπὸ τοῦ Διὸς κλα-
πῆναι, καὶ λαθοκομισθεῖσαν ἐκεῖθα κρύβδα, Κιθαι-
ρῶνος αὐτοῖς ὀπίσκιόν τινα μυχὸν καὶ θάλαμον αὐτοφυῆ
παραδόντος· ἐλθούσης δὲ τὴν Μακρίδος ζήτησιν, ἵν'
δὲ Ἥρας τιθήνη, καὶ βουλομένης ἐρευνᾶν, ὐκ ἐᾶν τὴν Κι- C
θαιρῶνα πολυπραγμονεῖν μηδὲ τῷ χωρίῳ προσάγειν, ὡς
τοῦ Διὸς ἐκεῖ τῇ Λητοῖ συναναπαυομένου καὶ συνδιατρί-
βοντος· ἀπελθούσης δὲ τῆς Μακρίδος, ὕστερον μὲν
λαθεῖν τὴν Ἥραν, ὕστερον δὲ τῇ Λητοῖ χάριν ἀπο-
μνημονεύσαν, ὁμοδώμιον θεᾶσθαι καὶ σύναον· ὥστε καὶ Λη-

virium firmitatem assequantur. Præterea qui Junoni sacrificant, ei fel nequaquam offerunt, sed juxta altaria defodiunt; quod ab omni bile et iracundiæ acerbitate vacuam esse mutuam conjugum vitæ consuetudinem oporteat.

III. Atque hoc significationis per ænigmata genus magis etiam in narrationibus et fabulis inest. Veluti narrant, Junonem adhuc virginem in Eubœa educatam, furto a Jove sublatam hac in regione occultatam fuisse, Cithærone monte ipsis umbrosum quemdam specum ac thalamum naturalem præbente. Quo cum Macris quæritando perveniisset, nutrix Junonis, locumque perscrutari vellet, a Cithærone prohibitam fuisse curiose inquirere et ad locum accedere, quasi Jupiter ibidem cum Latona concumberet ejusque consuetudine frueretur. Posteaquam igitur Macris abiisset, Junonem tunc quidem in illo loco latuisse, postea vero ut exstaret accepti Latonæ nomine beneficii memoria, commune cum ea templum communemque aram habere voluisse; atque hinc Latonæ Μυχία, id est Latebrosæ,

Digitized by Google

A τῇ Μυχίᾳ προσθύεσθαι· τινὲς δὲ Νυχίαν λέγουσι· σημαίνεται δὲ ἑκατέρῳ τῶν ὀνομάτων τὸ κρύφιον καὶ ἀφανελληθός. Ἐνίοι δὲ τὴν Ἥραν αὐτὴν ἐκεῖ τῷ Διὶ λάθρᾳ συνοῦσαν καὶ λανθάνουσαν, ὅτω Λητὼ φασιν Νυχίαν προσαγορεῦσαι· φανερῶν δὲ τῶν γάμων γενομένων,
B καὶ πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα πρῶτον ἐνταῦθα καὶ τὰς Πλαταιὰς τῆς ὁμιλίας ἀναχαλυφθείσης, Ἥραν Τελείαν καὶ Γαμήλιον αὐτὴν προσαγορευθῆναι.

δ'. Οἱ δὲ φυσικῶς μᾶλλον καὶ πρεπόντως ὑπολαμβάνοντες τὸ μῦθον, ὅτως εἰς τὸ αὐτὸ τῇ Λητοῖ συνάγουσι
C τὴν Ἥραν. Γῆ μέν ἐστιν ἡ Ἥρα, καθάπερ εἴρηται· νὺξ δὲ ἡ Λητώ, λήθη τις οὖσα τῶν εἰς ὕπνον τρεπομένων. Νὺξ δὲ οὐδέν ἐστιν ἄλλο πλὴν σκιὰ γῆς· ὅταν γὰρ πλησιάσασα ταῖς δυσμαῖς ὑποκρύψῃ τὸν ἥλιον, ἀναπλατυνομένη μελαίνει τὸν ἀέρα· καὶ τοῦτό ἐστι τὸ σκο-
D λειστικὸν ὀλίσθημα τῆς πανσελήνου, ὅταν τῆς σελήνης

sacra antea faciendi morem fluxisse: quamquam alii Νυχίαν, id est Nocturnam, eam vocant: quorum utrum nominum cum occultandi ac latendi significatione conjunctum est. Alii vero ipsam Junonem, quod clam ibi cum Jove congressa latuisset, Latonam Nocturnam appellatam ferunt: at vulgatis nuptiis, et ad Cithæronem primo ac Platæas patefacto coitu, Junonem Perfectam et Pronubam ipsam nominatam fuisse.

IV. Qui vero magis decore et ad naturæ rationem accommodate hanc fabulam accipiunt, hujusmodi interpretatione Junonem et Latonam in unum idemque conjungunt. Juno, aiunt, est Terra: quod paulo antea diximus: Latona est Nox, quasi oblivio dormientium, et cognata sunt nomina Λητὼ *Latona* et λήθω *oblivio*. Jam Nox nil aliud est quam umbra Terræ: ubi enim, ad occasum vergens, sua latitudine absconderit Solem, nigrum reddit aërem: atque hoc est pleniluunii lapsus in defectum, quando Lunæ circumeuntis splendo-

Digitized by Google

περιφερομένης, ἡ σκιὰ τῆς γῆς ἐκλιφαύσῃ καὶ ἀφανίσῃ A
τὸ φέγγος.

ε'. Ὅτι δὲ οὐκ ἄλλη τίς ἐστι τῆς Ἥρας ἡ Λητώ, μάθοις ἂν ἐνθένδε. Τὴν Ἄρτεμιν ἤδη που θυγατέρα Λητοῦς καλοῦμεν· ἀλλὰ καὶ Εἰλήθυιαν τὴν αὐτὴν ὀνομάζομεν· ὁμοιοῖ δ' ἥτε Ἥρα καὶ ἡ Λητώ, δύο εἰσὶ μιᾶς B θεοῦ περιόψεις. Πάλιν οὐκ μὲν Λητοῦς ὁ Ἀπόλλων, οὐκ δὲ Ἥρας ὁ Ἄρης γέγονε· μία δ' ἐστὶ ἀμφοτέρων δύναμις· καὶ κέκληται Ἄρης μὲν, ὡς ἀρήγων τοῖς χερσὶ βίαι καὶ μάχῃ συμπάσμασι· Ἀπόλλων δὲ, ὡς ἀπαλλάττων καὶ ἀπολύων τῶν περὶ σῶμα νοσηματικῶν παθῶν C τὸν ἄνθρωπον. Διὸ καὶ τῶν ἐμπυρωτάτων ἄστρων καὶ πυριφλεγεστάτων, ὁ μὲν ἥλιος Ἀπόλλων κέκληται, ὁ δὲ πυρσοειδὴς Ἄρης ἐπωνόμασται. Καὶ οὐκ ἀπότροπόν ἐστι, τὴν αὐτὴν θεὸν Γαμήλιον λέγεσθαι, καὶ Μητέρα Εἰλειθυίας καὶ Ἡλίου νομίζεσθαι· γάμου μὲν γὰρ τέλος D

rem umbra Terræ tetigerit atque obſcuraverit.

V. Cæterum, Latonam non aliam eſſe atque Junonem, etiam hinc intelligatis. Dianam nimirum vulgo Latonæ filiam nominamus: eamdem quoque Lucinam vocamus. Juno igitur et Latona duæ ſunt unius Deæ appellationes. Deinde Apollo quidem ex Latona, Mars vero ex Junone natus eſt: ambo autem eamdem vim ac poteſtatem habent. Mars enim Ἄρης, quaſi ἀρήγων, id eſt *opem ferens* in caſibus ubi pugna ac vis cernitur, vocatus eſt: Apollo autem, tamquam ἀπαλλάττων et ἀπολύων, id eſt *liberans* ac *ſolvens*, hominem morbis illis quibus corpus afficitur. Itaque etiam aſtrorum ardentiſſimorum et candentiſſimorum, Sol vocatur Apollo, Pyroeis, id eſt *Ignitus*, Mars. Neque a ratione alienum eſt, unam eamdemque Deam et Pronubam dici, et matrem Lucinæ Soliſque haberi. Nuptiarum enim finis generatio eſt: ge-

Digitized by Google

A γένεσίς ἐστι· γένεσις δὲ ἡ εἰς ἥλιον καὶ φῶς ἐκ σκότους πορεία· καὶ καλῶς ἔφη ὁ ποιητής,

Αὐτὰρ ἐπειδὴν τόνγε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐξάγαγε πρὸς φῶσδε καὶ Ἠελίῳ ἴδεν αὐγάς.

Εὖ ὁ ποιητὴς τῇ μὲν ὠδῖνος τὴν σπάθεσιν ἔθλιψεν, ἐμ-
B φαίνων ὃ βεβιασμένον τὴν ὠδῖνος, τέλος δὲ τῆς γενέσεως ἐποίησε, ἥλιον ἰδεῖν. Οὐκοῦν ἡ αὐτὴ θεὸς ἐποίησε καὶ γάμον συνελθεῖν ἵνα γένεσιν ὠδῖνασκύσῃ.

ς'. Δεῖ δὲ ἴσως καὶ τὸν εὐηθέστερον μῦθον εἰπεῖν. Λέγεται γὰρ ὁ Ζεὺς, τὴν Ἥρας αὖθις διαφερομένης μη-
C κέτι φοιτᾶν εἰς ὃ αὐτὸ βουλομένης, ἀλλὰ κρυπτόσης ἑαυτὴν, ἀμηχανῶν καὶ πλανώμενος, Ἀλαλκομένει τῷ αὐτόχθονι συντυχεῖν καὶ διδαχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ τοῦτο, ὡς ἐξαπατητέον τὴν Ἥραν σκεψάμενον γαμεῖν ἑτέραν· συνεργοῦντος δὲ τοῦ Ἀλαλκομένους, κρυφὰ τεμόντας αὐτοὺς
D εὐκτέανον καὶ παγκάλλιν ὕλην, μορφώσαί τε αὐτὴν καὶ

neratio autem, quasi progressio quædam ex tenebris in Solem ac Lucem: et pulchre Poëta dixit,

Postquam ipsum in lucem partus Lucina levandi
Sollicita extulerat Solisque adspexerat aurat.

Recte Poeta præpositione conjunctionem elisit ut significaret difficultatem ac vim partus: finem autem generationis fecit adspectum Solis. Itaque una eademque Dea ineundi quoque matrimonii auctor fuit, ut generationi viam aperiret.

VI. Sed enim operæ pretium opinor fuerit, rudiorem etiam simplicioremque fabulam narrare. Jovem quippe ferunt, quod minus Junoni cum ipso conveniret, eaque congressus declinandi causa latebras captaret, animi dubium hac illacque vagantem in Alalcomenem indigenam aliquando incidisse, ex eoque didicisse Junonem decipiendam esse ita ut ipse novas nuptias simularet. Ergo, adjutore Alalcomene, excidisse quercum excelsam ac robustam, eam formasse atque or-

Digitized by Google

καταστεῖλαι νυμφικῶς, Δαιδάλιον προσαγορεύσαντας· A
εἶτα ὕπως ἀναμέλπεσθαι μὴν τὸ ὑμέναιον, λυτρὰ δὲ κομίζειν τὰς Τριτωνίδας Νύμφας, αὐλοὺς δὲ καὶ κώμους τὴν Βοιωτίαν προσαγαγεῖν· περαινομένων δὲ τούτων οὐκέτι τὴν Ἥραν χαρτερεῖν, ἀλλὰ καταβᾶσαν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, τῶν Πλαταιίδων αὐτὴν γυναικῶν ἑπομένων, ὑπ' ὀργῆς B
καὶ ζηλοτυπίας θέουσαν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Δία, καὶ τοῦ πλάσματος φανερὸν γενομένου, χαλλαγεῖσαν μὲν χαρᾶς καὶ γέλωτος αἰτίαν νυμφαγωγεῖν· τιμὴν δὲ τῷ ξοάνῳ προσθεῖναι, καὶ Δαίδαλα τὴν ἑορτὴν προσαγορεῦσαι, κατακαῦσαι δὲ ὅμως αὐτό, καίπερ ἄψυχον ὄν, ὑπὸ C
ζηλοτυπίας.

ζ'. Ὁ μὲν οὖν μῦθος, τοιοῦτος· ὁ δὲ λόγος τοιόσδε. Ἥρας καὶ Διὸς διαφορὰ καὶ φάσις οὐδὲν ἄλλο πλὴν

A. 2. λυτρὰ δὲ] Mirum ut hic librarii initium novi capitis fecerunt cum inscriptione Γαμήλιος ᾠδή, quas ipse tacite secutus est Vigerus, quasi vero Nuptialis Cantilena a Plutarcho quidem apposita, sed ab Eusebio omissa vel alio casu amissa esset. Error profectus est ex ignoratione antecedentis particulae οὕτως, quam et Vigerus perperam, ut totum locum, vertit, Deinde *Hymenæum quidem hunc in modum cecinisse.*

nasse in speciem sponsæ, Dædalamque nominasse: his factis eos Hymenæum ceciniſſe, Tritonidas Nymphas lavacra apportasse, Bœotiam tibias et comissationes præbuisse. Hæc quum agerentur Junonem se amplius continere non potuisse, ex Cithærone monte descendisse magna stipatam Platæensium turba mulierum, ira et rivalitate agitatam accurrisse ad Jovem: patefacta simulatione cum gaudio et risu, reconciliatam Jovi, ipsam se novæ quasi sponsæ, simulacro, nuptiarum ducem præbuisse, eumque honorem tribuisse ut hoc festum Dædalorum nomine frequentaret, ipsum tamen, licet inanime per rivalitatem concremasse.

VII. Ac fabula quidem tali se modo habet: ejus vero ratio et sententia hæc est. Junonis Jovisque dissidium nil aliud nisi elementorum intemperiem ac perturbationem

Digitized by Google

A σωχείων δυσκρασία καὶ ταραχὸς ἔξιν, ὅταν ἀλλήλοις μηκέτι συμμετρηθῇ τὸ κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἀνωμαλίας καὶ τραχύτητος ἐγγενομένης δυσμαχήσαντα λύσῃ τὴν κοινωνίαν, καὶ φθορὰν τοῦ ὅλων ἀπεργάσηται. Ἂν μὲν οὖν ὁ Ζεὺς, τοῦτέστιν ἡ θερμὴ καὶ πυρώδης δύναμις αἰτίαν
B ἐσχήκῃ τῆς ἀφθορᾶς, αὐχμὸς τὴν γῆν καταλαμβάνει· ἐὰν δὲ τὴν Ἥραν, τοῦτέστι τὴν ὑγρὰν καὶ πνευματικὴν φύσιν, ὕβρις τις ἢ πλεονασμὸς γένηται, ῥεῦμα ἦλθε πολὺ καὶ σωώμβρισε καὶ κατέκλυσε τὰ πάντα· τοιούτου δὲ τινος γενομένου καὶ τοῦ τότε χρό-
C νους, καὶ μάλιστα τῆς Βοιωτίας βυθισθείσης, ὡς φασὶν τὸν ἀνέδυ τὸ πεδίον καὶ ἡ πλημμύρα ἐλώφησεν, ὁ μὲν ἐξ εὐδίας κόσμος τοῦ περιέχοντος, ὁμόνοια καὶ διαλλαγὴ τῶν θεῶν ἐλέχθη· φασὶν δὲ ἀνέδυναι ἐκ τῶν φυτῶν ἡ γῆς ἡ δρῦς, καὶ ταύτῃ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι, τροφῆς βίου καὶ σωτηρίας διαμονὴν νομίσαντες. Οὐ γὰρ μόνον

significat, dum congrua mutuaque proportione ſublata, atque hujus in locum inæquabilitate ac diſcordia ſuccedente, priſtinam conjunctionem acerbiore pugna diſſolvunt, ac præſentem huic univerſo peſtem adferunt. Quod ſi igitur Jupiter, id eſt calor et ignea vis, corruptioni cauſſam præbuerit, terram æſtus invadit: ſin autem ex parte Junonis, hoc eſt humidæ flabiliſque naturæ, aliquid injuriæ et exſuperantiæ contigerit, immenſa vis imbrium omnia proluere atque obruere conſuevit. Itaque quum ejuſmodi quid temporibus illis accidiſſet, ipſaque maxime Bœotia aquarum vorticibus hauſta eſſet; ut primum exſtitit emerſitque ſolum, et inundationis æſtus remiſit, ornatus ille ac ſpecies, quæ circumfuſi aëris ſudique cœli ſerenitatem eſt conſecuta, conſenſio Deorum ac reconciliatio nuncupata eſt. Plantarum vero princeps caput extulit quercus, eamque homines, quod victum ſuppeditaret, ſalutemque ipſam tueretur, adamarunt; quippe quæ

Digitized by Google

τοῖς εὐσεβέσιν, ὡς Ἡσίοδός φησιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑπὸ A
λειφθεῖσι δ' φθορᾶς,

Ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας.

non iis modo, qui pietatem et religionem colant, ut Heſiodus loquitur, ſed iis etiam, qui communem calamitatem effugerint,

Trunco fundat apes, ſummoque cacumine glandem.

I. B

ΗΔΕ τῶν ξοάνων ποίησις ἀρχαῖον ἔοικεν εἶναί τι καὶ παλαιὸν, εἴγε ξύλινον μὲν ἦν ὃ πρῶτον εἰς Δῆλον ὑπὸ Ἐρισίχθονος Ἀπόλλωνι ἐπὶ τῶν θεωριῶν ἄγαλμα· ξύλινον δὲ ὃ τῆς Πολιάδος ὑπὸ τῶν αὐτοχθόνων ἱδρυθὲν, ὃ μέχρι νῦν Ἀθηναῖοι διαφυλάττουσιν. Ἥρας δὲ C καὶ Σάμιοι ξύλινον εἶχον εἶδος, ὡς φησι Καλλίμαχος,

B. 1. 1.] Apud Euſebium Præp. Evang. III, p. 99, ex eodem, ut videtur, Plutarchi opere.

B. 2. ἀρχαῖον ἐοικεν] Valckenaer. Diatrib. in Eurip. Fragm. p. 216, ἀρχαῖόν τι ἐοικεν—.

X.

PRISCA ac vetuſta videtur eſſe fingendorum ſimulacrorum conſuetudo; ſiquidem ligneum fuit quod in Delo primum per ſacram legationem Apollini ab Eriſichthone conſecratum eſt: ligneum item ab indigenis Atticis Minervæ Urbicæ poſitum, quod Athenienſes hodieque ſervant. Quin et Samii ligneum Junonis ſimulacrum habuerunt, ut ſcribit Callimachus

Digitized by Google

A Οὔπω σκέλμιον ἦεγον εἰς ξόανον· ἀλλ' ἐπὶ τεθμὸν
Δὴ νεόγλυφον ὦναξ θεὰς ἥσθα σανίς.
Ὣδε γὰρ καθιδρύοντο θεοὺς τότε· καὶ γὰρ Ἀθήνης
Ἐν Λίνδῳ Δαναὸς λεῖον ἔθηκεν ἔδος.

Λέγεται δὲ Πείρας ὁ πρῶτος Ἀργολίδος Ἥρας ἱερὸν
B εἰσάμενος τ' ἑαυτῷ θυγατέρα Καλλιθυίαν ἱέρειαν καθα-
στήσας, ἐκ τῆς τοῦ Τίρυνθα ὄγχνην τεμὼν εὐκτέανον,
Ἥρας ἄγαλμα μορφῶσαι. Πέτραν μὲν γὰρ εἰς θεοῦ
κόσμον εἰκόνα, σκληρὸν καὶ δύστεγνον καὶ ἄψυχον οὐκ
ἐβούλοντο· χρυσὸν δὲ καὶ ἄργυρον ἡγοῦντο γῆς ἀκάρπου
C καὶ διεφθαρμένης χρώματα νοσώδη καὶ κηλίδας ἔχοντα
ὥσπερ μώλωπας ἐκ πυρὸς ῥαπισθείσης· ἐλέφαντι
δὲ παίζοντες μὴ ἐφ' ὅπου πρέποι χρῶντο, ποικίλματι
τροφῆς.

A. 1. Οὔπω σκέλμιον κ. τ. λ.] De hoc loco videndus Bentleius et alii ad Callimachi Fragm. CV, p. 477. et Valckenaer. Diatrib. p. 215. Exhibui illius verſionem, at Græcam lectionem vulgatam.
C. 4. τροφῆς] Verti ac ſi eſſet γραφῆς. Certe hoc, aut βαφῆς aut τρυφῆς, et quidvis aliud, vulgato rectius puto.

Nondum Scelmios opus bene politum,
ſed more
Antiquo ſculpturæ expers eras aſſer.
Sic enim tunc Deos ſtatuebant; quippe
et Minervæ
Lindi Danaus columnam poſuit pro
ſtatua.

Piras vero primus Junonis Argolicæ templum poſuiſſe fertur, et Calliithyiam filiam ſacerdotem ejus feciſſe, atque ex Tirynthiis arboribus ſectam pyrum ſylveſtrem robuſtam in Junonis ſtatuam conformaſſe. Nam lapidem quidem ipſi, ut rem duriorem minuſque arti obſequentem animaque carentem in Numinis effigiem ſcalpendo formare nolebant: aurum autem atque argentum ſterilis ac vitiati ſoli morboſos colores eſſe ac ſordes quaſdam maculaſque ex terra ignis ardore percuſſa: ebore vero interdum ſane utebantur, ſed per luſum ad varietatem picturæ.

Digitized by Google

ΙΑ.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΙΣ ΗΣΙΟΔΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ.

XI.

EX COMMENTARIIS IN HESIODUM.

α'. ΕΙ δὲ ἀγκυλομήτης ὁ Προμηθεὺς, ὕπω γὰρ γεγράφειν δεῖ καθὰ καὶ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, Κρόνιος τίς ὀστὶ ᾧ νοερῶς ἑαυτὸν νοῶν, καὶ ἀγκύλως εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος —.

β'. Περὶ δὲ τῆ ἐν Ὠκεανῷ νήσων Ὅμηρος, καὶ ὅτος ὁ Ἡσίοδος, καὶ Λυκόφρων, καὶ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, καὶ Φιλόστρατος καὶ Δίων καὶ ἕτεροί τινες συγγεγραφήκεσαν, ὡς ἀγαθή τε ἡ χώρα ὀστὶ καὶ ἀεὶ καθαπνεομένη Ζεφύρῳ, τρὶς ἔτους ἑκάστου ἀναδίδωσι τὸς καρπούς· ἐκεῖσε δὲ

B. 1. α'.] Apud Proclum in Commentario in Heſiod. Ἔργα καὶ Ἡμ. v. 48. p. 23. edit. Dan. Heinſii.
B. 5. β'.] Apud Jo. Tzetzem in Scholiis ad Heſiod. Ἔργ. καὶ Ἡμ. v. 169. p. 50.
B. 5. οὗτος] οὑτοσὶν, Ed. Trincavelli Veneta.
C. 2. συγγεγραφήκεσαν] συνεγράψαντο, Trincav.
C. 4. ἔτους] τοῦ ἔτους, Trincav.

I. SI vero Prometheus eſt ἀγκυλομήτης, verſutus, obliquis præditus conſiliis, ita enim ſcribendum eſſe contendit PLUTARCHUS; eſt Saturnius quidam, intelligibiliter ſe ipſe intelligens, et recurvus in ſe ipſe converſus.

II. De Inſulis Oceani, Homerus, Heſiodus noſter, Lycophron, PLUTARCHUS, Philoſtratus, et Dion memoriæ prodiderunt, Fertilem eſſe regionem, perflante Zephyro continuo, ter quotannis fructus ferre: illuc item dicunt

Digitized by Google

A φασι καὶ τὰς τῶν ἀποθνησκόντων ψυχὰς διαπορθμεύεσθαι γεφύροντες τοιάδε· " Περὶ τὴν ἀκτὴν τὴν
" πρὸς τὴν Βρεττανικὴν νῆσον Ὠκεανῦ, ἄνθρωποί τινες οἰ-
" κοῦσιν ἰχθυοθῆραι, κατήκοοι μὲν Φράγγοις, φόρων δὲ
" μὴ τελοῦντες αὐτοῖς· ὅτοι πρὸς τὰς αὐτῶν οἰκίας
B " καθεύδοντες φωνῆς ἀκούουσι καλούσης αὐτούς, καὶ κρότου
" περὶ τὰς θύρας αἰσθάνονται· ἀναστάντες δὲ πλοῖα
" εὑρίσκουσί τινα, οὐχὶ τὰ αὐτῶν, ἀπάτων μεστά· εἰς
" ταῦτα οὖν εἰσελθόντες μιᾷ ῥοπῇ πρὸς τὴν Βρεταν-
" νίαν νῆσον διαίρουσι κωπηλατοῦντες, καίπερ μόλις
C " ὅλῳ νυχθημέρῳ λαίφεσι πεπαμμένοις διαπλέοντες
" εἰς αὐτὴν, ὅτι ταῖς ἰδίαις ναυσὶ κέχρηνται· ἐκεῖ
" γοῦν ἀποβάντες ἐξάγουσιν οὓς οὐκ εἰδότες φέρουσιν
" ἀπροόπτως· ὀδύνας δὲ ὁρῶντες ἀκούουσι φωνῆς τῶν ἐπο-
" δεχομένων αὐτοὺς κατ' ὄνομα καὶ κατὰ φυλὴν καὶ κατὰ

A. 2. Περὶ τὴν ἀκτὴν—ἀπεικάζουσι] Hic locus Plutarcho vindicandus est, comparatis Defect. Orac. p. 419. et Facie Lunæ p. 941.
A. 4. κατήκοοι] Ita habet Trincavelliana: perperam Heinsiana κάτοικοι.
B. 3. εἰς ταῦτα] εἰς abest in Trincav.
C. 1. πεπαλαμένοις] Minus bene περιπεπαλαμένοις, Trincav.
C. 2. αὐτὴν] ταύτην, Trincav.
C. 5. φυλὴν] Heinsiana ed. male φυλακήν.

mortuorum animas transfretari, atque ita scribunt: " Circum littus Oceani insulam " Britanniam alluentis, homines quidam habitant piscatores, subditi Francis quidem nec tamen vectigales: hi per somnum audiunt vocem circum domos suas, " vocantem ipsos, et plausum item ad januas fieri sentiunt: surgentes, navigia " quædam inveniunt, non " sua, vectoribus plena: hæc " ingressi, remigio ad Britanniam insulam appellunt, " uno impetu; quum alias " suis ipsi navigiis, passis ad- " eo velis, vix diei et noctis " spatio tantam viam confici- " ant. Ibi egressi navibus, " educunt vectores quos ipsi " nescii vehebant: neminem " videntes audiunt vocem ex- " cipientium illos et appellantium nomine, tribu, cog-

Digitized by Google

" συγγένειαν καὶ τέχνην καλέσας αὐτούς, καὶ αὐτοὶ δὲ A
" ὁμοίως ἀποκρινομένων· καὶ οὕτω πάλιν μιᾷ ῥοπῇ τοὺς
" τ' ἑαυτῶν ἀποπλέοντες αἰσθάνονται τὰς νῆας ἐλαφρο-
" τέρας, ἢ ὅτε ὡς εἶχον ἀπεκόμιζον." Ἐκ τούτου πάντες
ἔφασαν παῖδες Ἑλλήνων, ἐκεῖ τοὺς τῶν ἀποδεδιωκότων
ἀφέγεσθαι ψυχάς· ὃ καὶ Ἡσίοδος φησι περὶ τῶν B
Ἡρώων.

γ'. Λέγει δὲ ἐσθλοὺς ὁ τοὺς τῇ τύχῃ καὶ τῇ δυνά-
μει προέχοντας, ὥς φησι ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, ἀλλὰ τοὺς καὶ
ἀρετῇ προέχοντας, ἐκ τούτου μᾶλλον δεικνὺς τὴν ὕβριν
ἀφόρητον. Οἱ μὲν γὰρ ἐν δυνάμει καὶ σφόδρα δυσχε- C
ραίνουσιν ὅτι ταῖς ἐκ τῶν ἀσθενεστέρων εἰς αὐτοὺς ὕβρεσιν·
οἱ δὲ κατ' ἀρετὴν ζῶντες καὶ ταύτας τὰς ὕβρεις ἀφα-
πίουσιν. Οὐδὲ γὰρ χείρων ἐγώ, φησὶν ὁ Σωκράτης, ἂν ὁ
δεῖνα ὅτι κόρρης με παταξῃ ἀδίκως.——

A. 1. αὐτῶν δὲ] δὲ abeſt in Trincav.
A. 3. νῶν] νεῶν, Trincav.
A. 4. πάντες] Abeſt in Trincav. forte rectius.
B. 3. γ'.] Apud Proclum ad verſ. 212, p. 57.

" natione, artificio: audiunt
" item ipſos vectores reſpon-
" dere. Hoc facto, domum
" rurſus renavigantes, ſenti-
" unt navigia ſua leviora eſſe,
" quam quum illos vectores
" deveherent." Idcirco fama exſtitit apud Græcos, mortuorum animas illic degere: quod nunc etiam ait Heſiodus de heroibus.

III. PLUTARCHUS dicit, Heſiodum ἐσθλὸς, bonos, appellare non eos qui fortuna et potentia excellunt, ſed eos qui virtute præſtant, hinc magis etiam ſignificantem quam ſit intolerabilis contumelia. Nam potentes vehementi afficiuntur dolore per contumelias ipſis ab infirmioribus illatas: at qui ſecundum virtutem vivunt, has quoque contumelias nihili faciunt: *Quare enim deterior ego ſim*, inquit Socrates, *ſi me aliquis in maxillam percuſſerit.*

Digitized by Google

A δ'. Τὸν ῥόθον οἱ μὲν ἦχουσαν τὸν ψόφον, ὅθεν καὶ ῥόθιον καλεῖσθαι ὃ κτυποῦν κῦμα καὶ ῥεῦμα. Πλουτ-ταρχος δὲ βοιωτιάζων, ἅτε δὴ καλεῖν Βοιωτοὺς τὰς ὀρεινὰς ὁδοὺς τὰς τενὰς καὶ δυσαύντους ῥόθους ὀνομάζεσθαί φησιν. Εἰ οὖν τοῦτο κρατοίη, λέγοι ἂν ὅτι ἡ δίκης
B ἑλκομένης ὑπὸ τῶν δικῶν δώρων· τὰς δίκας κρινόντων σκολιῶς, ῥόθος ἐστί· τυτέτι δυσαύντης ἡ ὁδὸς καὶ τραχεῖα, δι' ἧς ἕλκεται ὑπὸ τῶν δικαστῶν· ἀντίκειται γὰρ τῷ εὐθεῖ τὸ σκολιόν, καὶ τῷ λείῳ τὸ τραχύ, καὶ τῷ εὐδιοδεύτῳ τὸ τενὸν καὶ δυσχωρίαν ἔχον· τοιαύτη δέ ἐστι πᾶσα μοχ-
C θηρὰ κρίσις.

ε'. Δεῖ δὲ σωνάπτειν τὸ

Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοὶ

τοῖς ὃ' πολλοῖς φερομένοις ὑπερβάντα δύο στίχους Ἢ

A. 1. δ'.] Apud Proclum ad verſ. 218, p. 57.

A. 3. ὅτω γὰρ καλεῖν—φησιν] Videntur duæ lectiones in hanc vitioſam confuſæ eſſe: altera, ὅτω παρὰ Βοιωτοῖς—ὀνομαζεσθαί φησιν: altera, οὕτω καλεῖν Βοιωτοὺς—ῥόθους φησίν.

C. 2. ε'.] Apud Proclum ad verſ. 241, p. 65.

C. 4. τοῖς ὃ' πολλοῖς—ἑξῆς] Forte, ἢ τὰ ἑξῆς Ἢ τῶν γε τρατὸν ἀπώλεσεν, τοὺς δὲ πολλοῖς φερομένους ὑπερβάντα δύο στίχους.

IV. Vocem ῥόθον alii accipiunt pro *ſtrepitu*: unde etiam volunt ῥόθιον dici undam fluctumque ſonantem. At PLUTARCHUS, rerum Bœoticarum ſtudioſus, inquit Bœotios vocare ῥόθους vias montanas, anguſtas, et arduas. Quod ſi probemus; dicat quis, ῥόθον eſſe quando jus violetur ab iis qui muneribus inducti cauſſas ac lites perverſe judicant: hoc eſt, arduam et aſperam eſſe viam per quam jus raptatur ac trahitur a judicibus: opponitur enim recto obliquum, levi aſperum, ei quod facilem habet tranſitum, id quod difficilem et anguſtum. Tale vero eſt omne pravum judicium.

V. Jungenda ſunt Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί, cum proximis Ἢ τῶν γε τρατὸν ἀπώλεσεν, omiſſis duobus mediis verſibus, qui in

Digitized by Google

τῶνγε φρατὸν ἀπώλεσεν καὶ τὰ ἑξῆς. Οὕτω ΠΛΟΥ- A
ΤΑΡΧΟΣ.

ς'. Τὸ μὲν λεγόμενον, φανερόν· εἰ μὴ ἔστι δίκη καὶ τιμωρία τῶν ἀδίκων, μηδ' ἔξεστί τι πλέον οἱ δίκαιοι τῶν ἀδίκων ἐν τῷδε τῷ παρόντι ὁ ἐφορᾷ ὁ Ζεύς, μήτ' αὐτὸς εἴην δίκαιος, μήτε παῖς ἐμός· δίκης γὰρ οὐκ B
ὄντος, ὄνομα μόνον ἔσται τὸ δίκαιον· εἰ δὲ ἀφ' ὧν τὸ δίκαιον καὶ αἱρετόν, κἂν μὴ ᾖ τοιοῦτοι, καὶ φευκτὸν τὸ ἄδικον, δῆλον ὅτι πᾶς ἔτος ὁ λόγος φευτός. Διόπερ ὁ ΠΛΟΥ-ΤΑΡΧΟΣ τὰς ἐπὶ τούτοις ἰάχους ἐκβάλλει ἀπὸ τοῦ "Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός,"—ἕως τοῦ "Ἀλλὰ C
"τάχ' ὅπως ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον" ὡς ἀναξίους τῆς Ἡσιόδου φωνῆς δικαίων καὶ ἀδίκων κρίσεως.

ζ'. Κάλλιστα δ' φιλόσοφον ἦθος οἷόν ἐστιν εἶπεν ἀφ' τούτων ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ δηλοῦσθαι. Τὸν μὲν γὰρ Ἀρ-χίλοχον καὶ τὸν Ἱππώνακτα βλασφημίας συγγράψαι D

A. 3. Apud Proclum ad verſ. 265, p. 66. Conf. Tzetz. p. 71.
B. 2. διὰ τὸ δίκαιον] Forte, δὴ τὸ δίκαιον.
C. 4. ζ'.] Apud Proclum ad verſ. 284, p. 67.

pleriſque libris feruntur. Ita PLUTARCHUS.

VI. Sententia perſpicua eſt. Si nullum eſt jus nec vindicta adverſus injuſtos, nec meliore ſunt conditione juſti quam injuſti hoc ſeculo, quod Jupiter gubernat; nec ego ſim juſtus, nec filius meus. Quodſi enim nullum eſt jus, juſtum non erit niſi nomen inane. Sin vero et juſtum eſt expetendum etiam ſi nulla ſit Providentia, et injuſtum fugiendum; apparet, totam hanc orationem eſſe ſupervacaneam. Has ob rationes PLUTARCHUS ſeptem hos verſus ſpurios judicat, inde ab illo Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς— uſque ad hunc Ἀλλὰ τάχ' ὅπως ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον, ut Heſiodi de rebus juſtis et injuſtis judicio indignos.

VII. PLUTARCHUS dicit, ingenium moreſque philoſophi hoc loco pulcherrime declarari. Nam Archilochus et Hipponax, inquit, probra et convicia ſcripſerunt adverſus

Digitized by Google

A καὶ τῶν λυπησάντων· Τιμοκράτῃ δὲ καὶ Μητρόδωρον τὸν Ἐπικουρείους, ἀδελφοὺς ὄντας καὶ προσκρούσαντας ἀλλήλοις, ἐκδοῦναι κατ' ἀλλήλων συγγράμματα. Καὶ τί δεῖ τούτους λέγειν, ὅπου γε καὶ Ξενοφάνης ἅμα δή τινα τοὺς κατ' αὐτὸν φιλοσόφους καὶ ποιητὰς μικροψυχίαν, σιλλοὺς ἀτόπους ἐκθεῖναι λέγεται καὶ πάντων φιλοσόφων καὶ ποιητῶν. Ἀλλὰ τὸν ὄντως μουσικὸν Ἡσίοδον μηδὲν τοιοῦτο παθεῖν· οὐ γὰρ μουσικοῦ ὁ μελαγχολᾶν· λυπηθέντα δὲ τοὺς τὸν ἀδελφὸν, ἀντὶ τοῦ βλασφημεῖν, νουθετεῖν, εἰδότα τοῦτο δὴ ὃ τῷ Σωκράτους
B ὅτι "πᾶς ὁ κακὸς ἄκων κακός," δεῖται μὲν νουθεσίας, καὶ ἴσως ὑπαγνώσεται ἑαυτὸν ὄντα κακόν.

η'. Οὐκ ἀποδεκτέον τὸ ΙΛΑΔΟΝ, ὡς ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἐξηγήσαλο, τὸ πᾶσαν ἐγκολπίσασθαι κακίαν ὁμοῦ δηλοῦν—.

B. 1. λέγεται] Abeſt in Trincav.
C. 3. η'.] Apud Proclum ad verſ. 285, p. 67.

eos, qui ipſos offendiſſent. Timocrates autem et Metrodorus, Epicurei, atque adeo fratres, quum in mutuam offenſionem incidiſſent, libros adverſus ſe invicem ſcriptos vulgarunt. Et quid hos memorem? quandoquidem et Xenophanes, per quamdam ſcilicet puſillo animo adverſus ſui temporis philoſophos et poetas conceptam invidiam, adverſus omnes philoſophos et poetas verſus mordaces, *Sillos* dictos, edidit. At Heſiodus, revera Muſis deditus, ab hoc morbo fuit immunis. Non enim eſt hominis Muſis dediti, melancholiæ, id eſt atræ bili et iracundiæ, indulgere: ſed ſuccenſentem fratri, conviciorum loco, admonitionem adhibere, firmiter tenentem illud Socratis dictum, *omnem malum invitum eſſe malum.* Igitur opus habet admonitione: qua adhibita, fortaſſe ipſe agnoſcet ſe malum eſſe.

VIII. Non probanda eſt PLUTARCHI interpretatio vocis ιλαδὸν, qui eam reddit ut ſenſus ſit *totam ſimul malitiam quaſi ſinu complecti.*

Digitized by Google

θ'. Ζήνων μὲν ὁ Στωϊκὸς ἐπήλαττε τοὺς στίχους, A
λέγων

Οὗτος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ·

τῇ εὐπειθείᾳ τὰ πρωτεῖα διδοὺς, τῇ φρονήσει δὲ τὰ δευτερεῖα. Ἀρίστιππος δὲ ἀπ' ἐναντίας ὁ Σωκρατικὸς B
ἔλεγε, συμβούλου δεῖσθαι χεῖρον εἶ ἢ πρωτεῖν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος τῷ μέτρῳ μάλιστα τυγχάνει, τρεῖς ἕξεις διελὼν, τὴν ἔμφρονα, τὴν ἀνόητον, τὴν μέσην. Ὧν ἡ μὲν ἀρίστη καὶ τῷ θείῳ πρωτοπλησία· καὶ γὰρ τὸ θεῖον αὐτάρκες· ὥστε καὶ ὁ ἑαυτῷ πάντα νοῶν, καὶ προορῶν C
ὅσα ἂν ᾖ, καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἀμείνων ἐκβήσεται. Ἡ δὲ φαυλοτάτη, τὸ μήθ' ἑαυτῷ δοκεῖσθαι τὰ ὀρθὰ λογίζεσθαι, μήτ' ἄλλοις ἕπεσθαι συμβούλοις εὖ λέγειν. Μέση δὲ τούτων ἡ τοῦ σωφρονικοῦ μὲν τῶν ἀμεινόνων

A. 1. Θ'.] Apud Proclum ad verſ. 291, p. 74. Plutarcho tribuendum, licet nomen ejus non memoratum ſit.
B. 2. ἢ πρωτεῖν] τὸ πρωτεῖν, Trincav.
C. 2. ἐκβήσεται] Abeſt in Trincav.

IX. Zenon Stoicus permutabat hos duos verſus, dicens

Οὗτος μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ·

obedientiæ primas dans partes, prudentiæ ſecundas. Ariſtippus vero Socraticus, contra, dicebat, *pejus eſſe indigere conſiliario quam mendicari*. At Heſiodus maxime mediocritatem conſequitur, tres hominum diſtinguens habitus, prudentem, imprudentem, medium. Quorum ille optimus ac Divinæ naturæ ſimilis eſt; quippe quæ item ſibi ipſa ſufficit; ita ut is qui ſibi ipſe omnia, quæcumque ſint, animadvertit ac proſpicit, etiam in poſterum tempus meliore eventu uſurus ſit. Peſſimus eſt eorum habitus, qui nec ipſi ſibi conſulere poſſunt, nec alios conſilium dantes audire volunt. Tertio in habitu et inter duos illos medio ſunt ii, qui ea valent facultate, non

Digitized by Google

A οὐκ οὖσα δυνάμις, ἐπακολουθητικὴ δὲ τοῦ σωφρόντος.

ι'. "Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθή." Καὶ τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς εἶχον παρεμβεβλῆσθαι ληφθέντας ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου, φησὶ Πλούταρχος εἰπεῖν.

B ια'. "Πῆμα κακὸς γείτων." Ταῦτα καὶ ἀφ' ἑτέρας ἱστορίας ὁ Πλούταρχος ὑπεμνήσατο. Καὶ γὰρ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀκαρνᾶνας, Ἕλληνας ὄντας καὶ γείτονας ἐκτρίψαντας ἀφ' πλεονεξίαν ἀλλήλους· καὶ Καρχηδονίους καὶ Βυζαντίους ἀφ' ἕμφυτον δυσμένειαν εἰς σκαλμοῦ διενεχθέντας, ἐν τῷ Βοσπόρῳ ναυμαχήσαντας. Καὶ ὅτι τῶν

C ἰδιωτικῶν γειτνιάσεων πολλὰ μὲν ἀγαθὰ συμβαίνειν ἀφ' ταύτας, ὡς ὅτι Φλάκκῳ καὶ Κάτωνος· πολλὰ δὲ τὰ σπανία. Τὰς γὰρ γειτνιάσεις ἀφορμὰς παρέχειν ἐνίοτε πολλῶν ἐπηρειῶν. Αὐτὸς μὲν οὖν τὸν βοῦν εἰς τὸ ἀδί-

A. 1. συνφρόντος] Hucusque certe manifesta sunt Plutarchi vestigia. Forte proxima quoque ejusdem sunt.
A. 3. ι'.] Apud Proclum ad vers. 315, p. 70.
B. 1. ια'.] Apud Proclum ad vers. 344, p. 81. Compilavit Tzetzes p. 83.
B. 4. Καρχεδονίους] Legendum, Χαλκηδονίους.

ut ipsi optimum factu perspiciant, sed ut ea perspicientibus obtemperent.

X. "Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθή." *Pudor vero non bonus.* Et hunc et proximum versum Hesiodeo carmini perperam adjectos esse, quippe sumtos ex Homero, dicit PLUTARCHUS.

XI. "Πῆμα κακὸς γείτων." *Damnum malus vicinus.* Huic sententiæ fidem conciliavit PLUTARCHUS ex historia. Ætoli, inquit, et Acarnanes, Græci et vicini utrique, propter cupiditatem se invicem contriverunt et labefactarunt. Chalcedonii et Byzantii per innatam inimicitiam, lite de scalmo orta, ad bellum progressi, in Bosporo navale prœlium commiserunt. Et in privatis vicinitatibus, multa existunt commoda, ut Flacci et Catonis exemplo constat: multa etiam incommoda. Nam vicinitates præbent multarum occasiones injuriarum. Ipse quidem Hesiodus bovem

Digitized by Google

δειγμα παρέλαβε· δεῖ δὲ ἐκτείνειν ὅπι τὰ ὅμοια τὸν A
λόγον, ὡς οὐκ ἂν οὐδὲν ἀπόλοιτο ἀφ' ἑτέρου γείτονα.
Πρὸς ἃ καὶ οἱ παλαιοὶ νόμοι βλέποντες, ἐδικαίωσαν τῶν
ἀπολλυμένων τὰς γείτονας συναλλαγμάτων.

ιβ'. "Ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ." Δείκνυσι
τοῦτο ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Θεμιστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλά- B
τωνα, πιπράσκοντα τὸν ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγαθὸν ἔχει
γείτονα.

ιγ'. "Βοῦς ἀπόλοιτ'." Λέγεται ὅτι Θεμιστοκλῆς
χωρίον πιπράσκων ἐκέλευσε κηρύττεσθαι, Ὅτι ἀγαθὸν
ἔχει γείτονα. Ἔνιοι δὲ βοῦν ἐδέξαντο γυναῖκα, ἀπὸ C
τοῦ ἀλφεσίβοια· ὅτι οὐδ' ἂν γυνὴ μοιχεύθείη, εἰ μὴ γεί-
των κακὸς εἴη. Ἢ οὐ μόνον τὸν ἐν τῇ κώμῃ γείτονα,

A. 4. συναλλαγμάτων] Ed. Heinſ. afteriſcum habet: ſubeſt omnino aliquid corruptelæ.

A. 5. ιβ'.] Apud Tzetzem ad verſ. 344, p. 83. Ejiciendum ἡ Πλάτωνα.

B. 4. ιγ'.] Apud Proclum ad verſ. 346, p. 81. quod Plutarchi eſſe ex priore Tzetzæ ſcholio intelligitur. Ultima pars Ἢ οὐ μόνον &c. habet quid vitii. Supplevi vertendo.

exempli loco nominavit; nos vero debemus ad ſimilia extendere hoc præceptum, ita ut ſtatuamus, omnino nihil niſi per vicinum perire. Et id ſane ſpectarunt Leges antiquæ, quippe quæ rerum amiſſarum actionem dabant adverſus vicinos.

XII. "Ὅσσον τ' ἀγαθὸς "μέγ' ὄνειαρ." *Quantum bonus commodum.* Oſtendit hoc PLUTARCHUS: dicit enim Themiſtoclem (vel Platonem) quum venderet agrum, hoc addidiſſe, ejus eſſe bonum vicinum.

XIII. "Βοῦς ἀπόλοιτ'." *Bos pereat.* Fertur Themiſtocles agrum vendens, juſſiſſe præconem addere, ejus eſſe bonum vicinum. Nonnulli vero *bovem* acceperunt pro *muliere*; propterea quia hæc ἀλφεσίβοια, *boves adferens* dicitur; ac ſi dicat Heſiodus, *neque uxorem adulterari niſi ſi malus ſit vicinus.* Itaque non modo vicinum in pago, ſed et in urbe, ſignificat: nec ſolum-

Digitized by Google

A Ἀλλὰ τὰ κτίλην τὰ ἐν τῇ ἀγελαίᾳ, ἢ ὧν ὁπουῦν κτῆμα.

ιδ'. "Τὸν φιλέοντα φιλεῖν." Τοῦτος ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἀναβάλλει τοὺς στίχους. Ὁ γὰρ μέλλων λέγειν ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς τὸ δίδοναι προσήκει καὶ ὡς χαίρουσι διδόντες,
B ἄτοπος ἂν εἴη λέγων καὶ δίδοναι τῷ διδόντι, καὶ μὴ δίδοναι τῷ μὴ διδόντι· ὥστε γὰρ ἂν τὰς δόσεις ἀναγκαίας ἐποίει, τὰς δὲ προηγουμένας τῶν εὐεργεσιῶν ἐξέκοψεν.

Ὁ μὲν ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ τούτους ἀθελίζει τοὺς στίχους, λέγων, Οὐδέποτε ἂν γενέσθαι φίλον εἰ τῶν φιλιωθησο-
C μένων ἑκάτερος ἀναμένει πρὸ τοῦ ἑτέρου φιλιωθῆναι.

ιε'. Ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ εἰκάζει τοὺς τοιούτους, ὅσοι προαίρεσιν δωρητικὴν ἔχουσι τοῖς σφαιρίζουσιν οἱ λαβόντες τὴν ὑπ' ἀλλήλων ῥιφεῖσαν σφαῖραν, οὐ κατέχουσιν, ἤτε ἀντιπέμπουσι τοῖς μὴ εἰδόσι σφαιρίζειν, ἀλλὰ τοῖς
D ἀντιπέμψαι δυναμένοις.

A. 3. ιδ'.] Apud Proclum ad verſ. 351. p. 85.
B. 4. Ὁ μὲν ΠΛΟΥΤ.] Apud Tzetzem ad verſ. 351. p. 87.
C. 2. ιε'.] Apud Proclum ad verſ. 353. p. 85.

modo bovem, ſed quamvis pecudem, et quodcumque mancipium, agri.

XIV. "Τὸν φιλέοντα φιλεῖν." *Amantem te ama.* Hos verſus PLUTARCHUS ſpurios judicat. Nam, inquit, qui dicere vult *dare maxime bonorum eſſe hominum eoſque gaudere dantes*, ineptus ſit dicens dandum eſſe danti, non dandum non danti: ſic enim et dationes ſtatuat neceſſarias, et primas in dando partes ac priorem dare tollat.

PLUTARCHUS hos obelo notat verſus, dicens, Numquam quemquam alteri fore amicum, ſi uterque exſpectet donec initium conciliandi ab altero fiat.

XV. PLUTARCHUS eos, qui beneficentiæ propoſitum animo conceptum tenent, comparat cum iis, qui pila ludunt: quippe qui miſſam ſibi ab aliis pilam non retinent, nec eam remittunt ignaris pila ludere, ſed iis qui eam viciſſim remittere poſſunt.

Digitized by Google

ις'. "Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος." Τούσδε A
τινὲς τοὺς στίχους ἐξέβαλον· ὁ δὲ ΠΛΟΤΤΑΡΧΟΣ ἐγκρίνει
δεῖν γὰρ καὶ τὸν φίλον συνεργὸν προσλαμβάνειν ὅπου ὡρισ-
μένῳ μισθῷ· ἔχθραν προξενεῖ ὁ μὴ τῆς ἀμοιβῆς ἔρ-
γον ἐλλιπὲς ἀδόκητον ὑπάρξαν. Τούτῳ δὲ ὅμοιον, καὶ
τὸ τὰ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς συναλλάγματα μὴ ἁμάρ- B
τυρα ποιεῖσθαι· τὸ δ' ἐπαχθὲς ἀφαιρῶν εἶπεν, Ὅπως
γελάσας τις τέσηι ὡς παίζοντας καὶ μὴ σπουδάζοντας·
πολλοὺς γὰρ ἀπολέσθαι λέγει τὸ πιστοῦσθαί τισιν οἷς
ἀπιστεῖν δέον, ἀπιστεῖσθαι δὲ πάλιν οἷς πιστοῦσθαι δέον. Διὸ
χρεία τοῦ ὅπως τῶν μαρτύρων ὁμολογίας καὶ ὅπως τῶν ἀδελφῶν, C
καὶ ὅπως τῆς τοῦ μισθοῦ προσομολογίας καὶ ὅπως τῶν φίλων.

ιζ'. "Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν." Δοκεῖ μοὶ ἀπερ-

A. 1. ις'.] Apud Proclum ad verſ. 368. p. 85. Totum hunc locum Plutarcho adſcribendum eſſe, ſatis oſtendit ſimilis locus in Opp. Moral. p. 533, B.
A. 4. ἔχθραν προξενεῖ—ὑπάρξαι] In Ed. Heinſ. uncis inclusum eſt. Legam, ὑπὲρ ἔχθραν προξενεῖ μετὰ τὸ ἔργον τὸ τῆς ἀμοιβῆς ἐλλιπὲς ἀδόκητος ὑπάρξαν.
B. 4. πιστοῦσθαί τισιν—δέον] Malim, πιστεύειν τισὶν οἷς ἀπιστεῖν δέον, ἀπιστεῖν δὲ πάλιν οἷς πιστεύειν δέον.
C. 2. ὑπὲ τῆς τοῦ μισθοῦ] Delendum ὑπέ.
C. 3. ιζ'.] Plutarchum auctorem produnt cum oratio, tum locus alius in Opp. Mor. p. 85, E. Eſt in Proclo ad Heſiod. 359. p. 84.

XVI. "Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ "εἰρημένος." *Merces amico viro conſtituta*—. Hos verſus quidam pro ſpuriis habent: at PLUTARCHUS eos judicat germanos. Debemus enim, inquit, etiam amicum operis ſocium aſſumere certa ei condicta mercede. Nam, confecto opere, remuneratio ſi opinione minor accidat, inimicitiæ cauſſam præbet. Huic ſimile eſt alterum præceptum, quod jubet, etiam teſtes adhibere in pactis cum fratribus: ſed ut ejus invidiam leniret, dixit *ridendo teſtem adhibere*, id eſt quaſi hoc non ſerio, ſed per jocum, fiat. Multi enim perierunt credendo quibus non oportebat, et non credendo quibus oportebat. Itaque neceſſaria eſt cum erga fratres conſcientia teſtium, tum erga amicos conſtitutio mercedis.

XVII. "Εἰ γάρ κεν καὶ "σμικρόν." *Si quidem enim parvum parvo addideris*—. Hoc præceptum, quamquam vide-

Digitized by Google

A τῶθαι τοῦτο τῷ παραφρηθέντος· ἔχει δὲ καὶ συνέχειαν. Ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν, Ὅτι κἂν ᾖ σμικρὸν τὸ ἀφαιρεθέν, παχνοῖ τὰ ἀφαιρεθέντα, ἀφ' τοῦ ἀκούσιον ἀφαίρεσιν, ἐπήγαγεν Ὅτι τὸ σμικρὸν ὑποσωρεύόμενον μὴ μέγα τι γίνεται, ἀφαιρούμενον δὲ εἰς τὸ μηδὲν καταλήγει· ὥστε
B εἰκότως λυπεῖ καὶ τὸ σμικρὸν ἀφαιρούμενον. Καὶ εἰ τοῦτο ἀληθές, ὀρθῶς Ἀριστοτέλης ἔλεγεν, Ὅτι χείριστον τῷ ὄντι τῷ βίῳ τὸ ΜΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥΤΟ λεγόμενον· εἰ γὰρ καταφρονεῖτο ὡς μικρὸν ἕκαστον καὶ ὑπολέγοιμεν ΜΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥΤΟ, κακῶς ἂν ἔχοιμεν· ὃν μὴ οὖν οἰκονομίαις λι-
C μώττομεν, τοῦτο αἰεὶ ἐπᾴδοντες· ὃν δὲ τῇ διαίτῃ νοσήσομεν, πολλάκις μὴ παιρῶντες τὸ ὀρθὸν, λέγοντες δὲ ταὐτὸν τοῖς φωνήν· ἡ γὰρ καθ' ἓν ἕκαστον ἔλλειψις μεγάλην ἀθροίζει τοῖς παιροῦσι τὸν βλάβην.

ιή. "Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος." Καὶ ὃν

B. 3. καταφρονεῖτο] Forte, καταφρονοῖτο.
C. 5. ιή.] Procl. ad verſ. 366, p. 86. Plutarchi hoc eſſe non dubitabit, qui

tur disjunctum ab antecedente, habet tamen cum eo nexum. Nam quum dixiſſet, *Ablatum, quamvis parvulum, tamen dolorem adferre ei a quo aufertur, propter involuntariam ablationem*, ſubjungit *Etiam parvulum continuo congeſtum tandem magnum quoddam fieri: imminutum demendo in nihilum abire; itaque non ſine ratione etiam parvulum ablatum, adferre dolorem ei unde aufertur.* Atque hoc ſi verum eſt, recte dixit Ariſtoteles, Peſſimum eſſe in vita gubernanda illud dictum, *Quid tum poſtea, Nil hoc refert:* Nam ſi unumquodque negligamus dicentes *Nil hoc refert*, male nobis erit: in re familiari adminiſtranda, eſuriemus, in victu regendo ægrotabimus, hoc ſemper accinentes dictum eandemque cantilenam repetentes, rectum agendumque negligentes. Nam omiſſio ſingulorum negotiorum magnam damni ſummam colligit negligentibus.

XVIII. "Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος." *Incipiente autem dolio et deſinente*—. Etiam in patriis inſtitutis eſt

Digitized by Google

τοῖς πατρίοις ὄσιν ἑορτὴ Πιθοιγία, καθ' ἣν ὅτε οἰκέτην ἢ ὅτε μισθωτὸν εἴργειν τῆς ἀπολαύσεως τοῦ οἴνου θεμιτὸν ἦν, ἀλλὰ θύσαντας πᾶσι μεταδιδόναι τῶν δώρων τοῦ Διονύσου. Καλῶς οὖν εἴρηκε δεῖν ἀρχομένου τοῦ ληνοῦ χορεύσασθαι, καὶ τῇ ἑορτῇ συμφώνως· δεῖ δὲ καὶ φείδεσθαι μεμιγμένους τὴν ἀπόλαυσιν ὥστε καὶ εἰσαῦθις ἡμῖν γενέσθαι καὶ αὖθις· εἰ δὲ ἀπαναλωθέντος τοῦ πλείστου τὸ λειπόμενον εἴη, χαλεπὴν εἶ τὴν φειδώ· τότε γάρ, φησί, πάλαι ἂν καὶ τεθαπεῖν καὶ ἄχρηστον γένοιτο τοῖς φεισαμένοις. Τὸ μὲν οὖν ἀρχομένου χορεύσασθαι, παιδεύει τοὺς κοινωνίαν· τὸ δὲ μεσοῦντι φείδεσθαι, τοὺς οἰκονομίαν· τὸ δὲ, χαλεπὴν εἶ τὴν ἐν τῷ πυθμένι φειδώ, τοὺς ἀπόλαυσιν τοῦ χείρονος.

ιθ'. "Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.

legerit ejuſdem Sympoſ. VII, 3. Plura in Proclo fuere ut apparet ex Tzetze.

A. 5. δεῖ δὲ καὶ φείδεσθαι—αὖθις] Forte, δεῖν δὲ καὶ φείδεσθαι μεμιγμένους, ὥστε τὴν ἀπόλαυσιν ἡμῖν γενέσθαι καὶ εἰσαῦθις.—At, quum Trincav habeat, δεῖ δὲ καὶ φείδεσθαι μεμιγμένους τὴν ἀπόλαυσιν, forte legendum δεῖ δὲ καὶ φείδεσθαι τὰ μεμιγμένοις, ὥστε τὴν ἀπόλαυσιν—.

B. 2. τὸ λειπόμενον εἴη] Forte, τὸ λειπόμενον ὀλίγον εἴη.

C. 4. ιθ'.] Apud Proclum ad verſ. 373. p. 86.

feſtum Pithœgia, id eſt *dolii apertio:* quo in feſto nec ſervum nec mercenarium fas erat arcere a fruendo vino, ſed ſacrificio peracto dona Bacchi cum omnibus erant communicanda. Itaque recte et feſto tempori congruenter dictum eſt, *oportere ad ſatietatem bibere incipiente dolio:* oportere vero etiam parcere decreſcente dolio, ut et in poſterum et iterum nobis liceat frui: quod ſi vero, conſumta majore parte, exiguum ſit reliquum, difficilem eſſe parcimoniam: tunc enim, inquit, vinum fugiat et inutile fiat parcentibus. Igitur *incipiente dolio ad ſatietatem bibere*, inſtituit nos ad communionem: *medio dolio parcere*, ad prudentem rei familiaris adminiſtrationem: in fundo difficilem eſſe parcimoniam, ad uſum tempeſtivum.

XIX. "Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι." *Nam qui mulieri confidit, confidit is furibus.* Hunc verſum

A " τῳσι." Τοῦτον Πλουταρχος χαρίσασθαι τὴ φήμην σημαίνειν δὲ τοὺς φιλήτας τοὺς ἀφαιρεῖσθαί τι καὶ ἐκφορεῖν ἐθέλοντας, ὥσθ' ὁ ἀφαιρεῖν καὶ ὑφελεῖν τῷ ὀνόματος αὐτοῖς τεθέντος.

κ'. " Μουνογενὴς δὲ παῖς σώζοι πατρώϊον οἶκον φέρ-
B " βεμμι." Δόξειεν ἂν ἄτοπος ὁ φήμης εἶναι καὶ ἀγαναχτουμένου ὅτι γέγονεν οὐ μόνος τῷ πατρί. Μήποτε δὲ, φησὶν ὁ Πλουταρχος καὶ Πλάτων ἔπεται τῷ Ἡσιόδῳ καὶ Ξενοκράτης, καὶ Λυκοῦργος πρὸ τούτων· οἱ πάντες ᾤοντο δεῖν ἕνα κληρονόμον καταλιπεῖν· καὶ τοῦτο ἴσως ὃ
C ἐστὶ τοῦ Ἡσιόδου λεγόμενον. Δοκεῖ δὲ ἡ λέξις εὐχομένου εἶναι, καὶ οὐ συμβουλεύοντος· τὸ γὰρ—" σώζοι πατρώϊον " οἶκον," εὐκτικόν ἐστιν· ὥστε εἶναι τὸν λόγον. " Εἰ καὶ μὴ " πλείους εἶεν παῖδες, ἀλλὰ μονογενὴς, οὗτός γε σώζοι " τὸν οἶκον." Τὸ δὲ ἐπόμενον σιμίδιον ἔτι μᾶλλον λύει
D τὴν ἀμφιβολίαν.

A. 5. κ'.] Apud Proclum ad verſ. 374. p. 88
B. 2. τῷ πατρὶ—δεῖν] Vulgo perperam, τῷ πατρὶ, μή ποτέ φησιν Πλούταρχος καὶ Πλάτων ἕπεται τῷ Ἡσιόδῳ καὶ Ξενοκράτης καὶ Λυκοῦργος, πρὸ τούτων οἱ πάντες ᾤοντο δεῖν—.

notat PLUTARCHUS: φιλήτας, inquit, ſignificare eos qui aliquid auferre et exportare domo cupiunt, nomine ipſis poſito a verbo ἀφαιρεῖν et ὑφελεῖν *auferre, ſurripere.*

XX. " Μονογενὴς δὲ παῖς " σώζοι πατρώϊον οἶκον φέρεσ-" μμι." *Unicus vero filius, ſervet paternam domum paſcendo.* Videatur ineptus eſſe verſus et ægre ferentis, quod ipſe patri non unicus natus fuiſſet filius. Fortaſſe autem, inquit PLUTARCHUS, et Plato ſequitur Heſiodum, et Xenocrates, et ante hos Lycurgus: qui omnes exiſtimarunt, unum relinquendum eſſe hæredem. Atque hoc erat, quod Heſiodus dixit. Videtur autem dictio eſſe optantis, non ſuadentis: illud enim, *ſervet paternam domum*, in Optativo eſt modo; ut ſententia hæc ſit: *Niſi plures fuerint filii, ſed unus: at hic ſaltem ſervet domum.* Sed ſequens verſiculus magis etiam diluit reprehenſionem.

Digitized by Google

κα'. "Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' Α
"ἐπιδήκη." Μήποτε δέ, φησὶν ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, ἐκεῖνο
λέγει τὸ τοῦ Λάμπιδος, Ὅτι πλείων μὲ ἡ φροντὶς ὅπου
τῷ πλείονος πλούτου· μείζων δὲ ἡ ἐπίδοσις, ἣν ἐπιδήκην
εἶπεν, αὐξόντων ἑαυτὸν τῷ πλούτῳ διὰ τὴν τῶν
ὀργάνων εὐπορίαν καὶ τῶν ὑπηρετῶν. Ὁ δὲ ὁ Λάμπις Β
εἴρηκεν ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτήσατο; Τὸν μὲν ὀλίγον, ἔφη,
χαλεπῶς, τὸν δὲ πολὺν ῥᾳδίως, πολλῶν ὄντων ἤδη τῶν
συνεργούντων.

κβ'. "Γηραιὸς δὲ θάνοις." Οἱ περὶ Πρόκλον καὶ
Ἀρίσταρχον ἢ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ, ἀδιανόητόν φασιν εἶ καὶ C
περιττόν——.

κγ'. "Γυμνὸν σπείρειν." Κάλλιον δὲ, φησὶν ὁ ΠΛΟΥ-
ΤΑΡΧΟΣ, μὴ τὸν σπόρον ὑετὸν συμβῆναι, ἢ μετὰ σπόρου·

A. 1. κα'.] Apud Proclum ad verſ. 378, p. 88.
B. 5. κβ'.] Apud Tzetzem ad verſ. 376. p. 89. unde patet, plura fuiſſe in Procli animadverſione quam ea quæ nunc exſtant, παρίγγραπται, ὡς ἀδιανόητον.
C. 3. κγ'.] Apud Proclum ad verſ. 389, p. 96.

XXI. "Πλείων μὲν πλεό-
"νων μελέτη, μείζων δ' ἐπι-
"δήκη." *Plurium major eſt cura, majorque acceſſio.* Fortaſſe, inquit PLUTARCHUS, idem dicit quod Lampis: majores divitias majorem poſtulare curam, majora item habere incrementa, quæ ἐπιδήκην vocat Heſiodus; divitiis jam ſe ipſas augentibus per inſtrumentorum et miniſtrorum copiam. Quod idem Lampis ſignificavit, interrogatus *Quomodo divitias ſibi comparaverit*, reſpondit, *Parvas quidem difficulter, magnas vero facile:* quippe magnarum divitiarum multos jam habere quærendi comparandique miniſtros et adjutores.

XXII. "Γηραιὸς δὲ θά-
"νοις." *Senex autem moriaris.* Proclus, Ariſtarchus, vel PLUTARCHUS, dicunt, hoc intelligi non poſſe et ſupervacaneum eſſe—.

XXIII. "Γυμνὸν σπεί-
"ρειν." *Nudus ſerito.* Melius eſt, inquit PLUTARCHUS, pluviam accidere poſt ſementem, quam ante ſementem.

Digitized by Google

A δῆλον δέ· τὰ γὰρ μὴ Πλειάδα ἀπαρέντα καὶ περὶ τεσ-
πῶν, φύεσθαι ἑβδόμαια, οἱ Αἰγύπτῳ δὲ καὶ τριταῖα· τὰ
δὲ μὴ τεσπάς, μόλις οἱ τριπλασίῳ τούτου τοῦ χρόνου.
Οὕτως ὁ ὀπτογενέσθαι ὑετὸν, ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ τὸ περι-
γενέσθαι. Οἱ δὲ ἀρχαῖοι καὶ ὡραιαίτερον ἔσπειρον, καὶ
B δῆλον ἐκ τῶν Ἐλευσινίων τελετῶν.

κδ'. "Ὅλμον μὴ τριπόδην." Πολὺς ἐν τούτοις
ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, ἀμωμόμωμος τὰς γελωνίας τὰς Ἡσιόδου
τῆς μικρολογίας, καὶ Πλάτωνα λέγων περὶ τῆς τῶν
σκευῶν ἐν τοῖς οἴκοις διειλέχθαι καὶ ἐμμετρίας· καὶ Λυ-
C κοῦργον περὶ τῆς τῶν θυρῶν κατασκευῆς, ἵν' ἀπὸ πρίονος
ὦσι καὶ πελέκεως μόνον ἀποίκιλοι. Δεῖ οὖν ἀποδέ-
χεσθαι καὶ τὸν Ἡσίοδον μέτρα προσδόντα καὶ ὅλμου καὶ
ὑπέρου καὶ ἄξονος καὶ σφύρας. Καὶ τοὺς ἀρχαίους

A. 1. μετὰ Πλειάδα] Trincav. μετὰ Πλειάδα: Recte! Minus recte κατὰ Πλειάδα Heinſ.
B. 2. κδ'.] Apud Proclum ad verſ. 421, p. 101.
B. 5. καὶ ἐμμετρίας] Heinſius corrigit, τάξεως καὶ ἐμμετρίας.
C. 2. Δεῖ οὖν] Legendum, Δεῖν οὖν.

Cauſſa manifeſta eſt. Nam quæ poſt Pleiadis occaſum et ante Solſtitium hibernum ſeruntur, ſeptimo jam die, in Ægypto autem tertio, procreſcunt: at quæ poſt Solſtitium ſeruntur, vix triplo majore tempore. Adeo utilius eſt pluviam ſequi quam antecedere. Antiqui vero maturius etiam ſerebant, ut apparet ex initiationibus Eleuſiniis.

XXIV. "Ὅλμον μὲν τρι-
"πόδην." *Mortarium tripedale.* Copioſus hoc loco eſt PLUTARCHUS refellens eos qui Heſiodum propter minutam diligentiam rident: dicens et Platonem diſſeruiſſe de inſtrumentorum vaſorumque juſta in domibus diſpoſitione et collocatione: et Lycurgum de fabrica januarum conſtituiſſe ne fieret niſi duobus inſtrumentis ſecuri et ſerra, neque ulla ornamenti varietas adderetur. Igitur Heſiodum quoque probandum eſſe tradentem menſuras mortarii, pilæ, axis, mallei: et Antiquos magnam harum re-

Digitized by Google

δὲ πολιὰ καὶ τούτων παιδεῦσαι λόγον· ἢ τῶν εὑρετῶν A
Πάμφων μὲν τιμᾶν διότι τὸν λύχνον πρῶτος εὗρε καὶ
ὃ ἐκ τούτου φῶς εἰσήγαγε· τὸν δὲ τῶν Πιτθέων δῆ-
μον ὕπτως ὀνομάσαι διότι τῶν πίθων ἐπενοήσαντο τὴν
πλάσιν· ὥστε μὴ τὴν πολυτέλειαν προσήκειν θαυμάζειν,
ἀλλὰ τὴν τῶν χρειωδῶν, καὶν εὐτελῆ τυγχάνῃ πρᾶ- B
γμάτων——.

κέ. Τὸν μὲν οὖν γύην κελεύει (εἰ) πρίνινον, προθεὶς,
"ἢ κατ' ἄρουραν εἰ εὐγεως, ἢ κατ' ὄρος πρίνινον."
Οὐ γὰρ εὔπορος Βοιωτοῖς ἡ πρῖνος, φησὶν ὁ ΠΛΟΥΤΑΡ-
ΧΟΣ, ἀλλὰ τοῖς πελεΐνοις ἀντὶ τῶν πρινίνων χρῶντας, C
τοὺς γύας κατασκευάζοντες——.

κϛ. Ὁ μὲν δὴ γύης πρίνινος ἔστω· ὁ δὲ ἰσχοεὺς, ἢ
φάφινος ἢ πελεΐνος, ὕτω γὰρ ἄσκηλος ἔσται. Τὸ δὲ
ἄσκηλον ἐδήλωσεν εἰπὼν ἀκιώτατον· ὁ δὲ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ
ἐξηγήσατο τὴν αἰτίαν, λέγων, (εἰ) τι θηρίδιον ὃ καλεῖται D

B. 3. κε'.] Apud Proclum ad verſ. 427, p. 102.
C. 3. κϛ'.] Apud Proclum ad verſ. 428, p. 103.

rum rationem duxiſſe earumque inventores coluiſſe, Pamphum qui lucernam inveniſſet, ejuſque lucem in publicum uſum induxiſſet: et populum Pittheenſium hoc nomine condecoraſſe, quod doliorum figlinam excogitaſſent. Itaque non ſumtuoſitatem, ſed rerum neceſſariarum comparationem, in admiratione ponendam eſſe.

XXV. Dentale igitur jubet fieri iligneum, addens, *ſive in agro ſi invenias, ſive in monte, iligneum.* Neque enim facilis inventu eſt ilex in Bœotia, ut ait PLUTARCHUS, et qui dentalia fabricantur, loco ilignei, ulmeo utuntur ligno.

XXVI. Dentale igitur ſit iligneum: ſtiva autem e lauro aut ulmo; ita enim non putreſcet. Ejus vim putredini adverſariam ſignificavit nomine ἀκιώτατον: cujus rationem explicuit PLUTARCHUS, dicens, eſſe parvulum quoddam animal, nomine κὶς, pere-

Digitized by Google

A κὶς, διεφθίον τὰ ξύλα· τοῦτο γὰρ Πίνδαρον οὕτω καλεῖν περὶ τοῦ χρυσοῦ λέγοντα

Κεῖνο σῆς οὐ κὶς δάμναται,

ἀὶς ἄσηπτον· ἐγγίνεται δ' οὕτω τὰ τοιαῦτα θηρίδια τοῖς γλυκέσι καὶ μαλακοῖς ξύλοις· δάφνη δὲ καὶ πτελέα B δριμύταλα.——.

κζ. Τὴν μὲν οὖν ὀπλὴν ὑπὲρ βοὸς ῥηθεῖσαν οὐκ ἔσαν τῶν μονονύχων, συγγνώμης ἀξιωτέον. Διότι δὲ σημεῖον ἐξεῦρεν ἰσχνὸν ἀρχομένου ὄμβρου τοῖς περὶ ἄροτρα καὶ βῶς ἀσχολουμένοις, ἐπαινετέον. Ὅτι δὲ ὁ τοιοῦτος C ὄμβρος χρήσιμος παρίσταται ἀπὸ τοῦ τὴν Σικελίαν εὐκαρπεῖν, πολλοὺς δεχομένην εἰαρινοὺς ὄμβρους· καὶ ἀπὸ τοῦ πεφθῆναι τὸ ὕδωρ τότε τῇ γῇ ὑποθερμαινόμενον, καὶ νηπίοις ἔτι τοῖς καρποῖς συμφέρον· καὶ ἀπὸ τοῦ, πνεῦμα καὶ ἡ ἰσημερία ἀπειργάζας εἰαρινῇ Μαρτίου μηνὸς κα', D πολλοὺς θερίσαι καρπούς· καὶ γὰρ ὁ τεμπναῖος λεγόμενος

B. 2. κζ.] Apud Proclum ad vers. 483, p. 114. Plutarcho tribuimus indicio styli et loci Opp. Mor. 913, A.

dens ligna: quod et Pindarum ita nominare, ubi de auro dicit

Id nec tinea nec cis domat,

quippe quod immune sit a putredine. Hæc igitur animalia nascuntur in dulcibus ac mollibus lignis: at laurus et ulmus habent amarissima ligna.

XXVII. Ignoscendum est Hesiodo, quod ὁπλὴν, ungulam, de bove dixit genere pecudis, quod non individuos, sed dividuos habet pedes. Laudandum contra, quod sufficientis imbris signum idoneum iis qui in bobus et aratris occupantur, invenit. Talem autem imbrem utilem esse confirmatur etiam inde, quod Sicilia ferax est frugum quæ plurimos accipit vernos imbres: tum inde, quod aqua, tunc temporis tepefacta, lenis accidit terræ, et teneris frugibus accommodata: denique inde, quod nonnulli qui sub tempus æquinoctii verni, quod est die Martii xxi, sementem fecerunt, iidem magnam frugum copiam messuerunt; nam

Digitized by Google

πυρὸς ὑπὸ τοιούτων ὄμβρων ἀπερέφεσθαι ἔοικε τῷ A
ἐαρινῷ.

κη'. Τῶν λιμωττόντων τοὺς πόδας φησὶ παχύνεσθαι, τὸ δ' ἄλλο σῶμα λεπτύνεσθαι. Καὶ εἷς νόμος ἐν Ἐφέσῳ, μὴ ἐξεῖναι πατρὶ παῖδας ἀποθέσθαι ἕως ἂν ἁλῶ λιμὸν παχυνθῇ τοὺς πόδας. Ἴσως δὲ καὶ τοῦ B ἀπὸ καθίσεως ἡ ἀργίας πάχυνσιν δηλοῖ τῶν ποδῶν· γίνεται γὰρ τοῦτο τοῖς ἐπὶ πολὺ καθημένοις. Ἐὰν οὖν ἐν τοῖς ἀλεεινοῖς οἴκοις ἀργὸς καθιζάνῃς, λεπτὴ χειρὶ ἁλῶ λιμὸν τοὺς παχεῖς ὄντας πόδας ποιεῖς. Ἔοικε δὲ ἡ ἐν τοῖς λιμοῖς πάχυνσις τῇ κατὰ φύσιν, ὡς ὁ C ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ· δεῖται γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν θερμὸν, ἵνα μὴ, τῆς ἔξωθεν τροφῆς, ἣν οὐ δεχόμενον δαπανᾷ τὸ σῶμα, καὶ αὐτῷ τι ἀποσῴζῃ· διὰ ἀσθένειαν δὲ ἀδυνατοῦν ἀλλοιῶσαι τὸ ἀποσωζόμενον, ἄπεπτον ἀφίησι· καὶ αὐτὸ μὲν τὰ

A. 3. κη'.] Apud Proclum ad verſ. 494, p. 116. totus hic locus Plutarcho tribuendus. Conferendus ipſe in Opp. Mor. p. 686. E, et ſeq.
A. 4. ἐν Ἐφέσῳ] Trincav. Ἐφεσίῳ.

triticum quoque trimeſtre dictum his imbribus æquinoctii tempore ali ac produci videtur.

XXVIII. Eſurientium pedes ait craſſeſcere, reliquum corpus macreſcere. Eſt etiam lex quædam Epheſi, ne liceat patri deponere natos antequam fame pedes ejus craſſeſcant. Fortaſſe autem ſignificat craſſitiem pedum a ſedendo et pigrendo profectam: hoc enim iis accidit qui diu ſedent. Quod ſi ergo in tepidis domibus piger deſideas, propter famem tenui manu craſſos pedes premes. Videtur vero etiam naturalibus de cauſſis oriri illa in fame craſſities, ut PLUTARCHUS exponit. Nam calor corporis noſtri internus ut maneat, opus habet alimento extrinſecus: quod alimentum ſi calor non accipit, conſumit corpus et ejus aliquam partem detrahit: et quum propter infirmitatem non poſſit concoquere et mutare detractam illam partem, eam nondum concoctam dimittit. Itaque calor medias et ſuperiores corporis

Digitized by Google

A μέσα ϗ τὰ ἄνω λεπλύει τοῦ σώματος, ὃν οἷς ἐστὶ πλεῖον· ἐκεῖνο δ' ἄρα τὸ ἄπεπτον εἰς τὸ κάτω φέρει, ϗ ἕτω δὴ παχύνει τοὺς πόδας.

κθ'. Πλουταρχος δὲ δέ ἑνα φησὶ μῆνα Λιναιῶνα Βοιωτοὺς καλεῖν· ὑποπτεύει δὲ ἢ τὸν Βούκαιρον αὐτὸν
B λέγειν, ὅς ἐστιν ἡλίου τὸν αἰγόκερων διϊόντος, καὶ τὸν Βούδορα τῷ Βεκέρῳ συνάδοντος, ἀφ' ὃ τὸ πλείστους ἂν αὐτῷ ἀφαφθείρεσθαι βόας· ἢ τὸν Ἑρμαῖον, ὅς ἐστι μετὰ τὸν Βούδορα καὶ εἰς ἑαυτὸν ἐρχόμενος τῷ Γαμηλιῶνι, καθὸ τὰ Λιναῖα παρ' Ἀθηναίοις· Ἴωνες δὲ τοῦτον οὐδ'
C ἄλλως, ἀλλὰ Λιναιῶνα καλοῦσι. Τοῦτον ἂν ὡς ψυχρὸν κελεύει φυλάττεσθαι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μησὶ τοὺς ἐξαπίνης γνόφους πηγάδας, αἳ δὴ γίνονται πήξεις τοῦ

A. 4. κθ'.] Apud Proclum ad verſ. 502, p. 122.
A. 4. ὀδένα φησὶ] Sic Ruhnkenius correxit ad Heſych. Auctar. T. II. ad Voc. Διοπύσια. Vulgo, οὐδὲ ἀφῆσει.
A. 5. τὸν Βούκαιρον] Forte, τὸν Βυκάτιον.
B. 1. ϗ τὸν Βούδορα—συνᾴδοντος] Forte, καὶ τὰ βόδορα τῷ Βεκατίῳ συνάπτοντος.
B. 3. βόας] Trincav. βίας.
B. 3. μετὰ τὸν Βούδορα] Forte, μετὰ τὸν Βυκάτιον.
B. 5. Λιναῖα] Sanus videtur locus, non item verus. Vid. Animadv.

regiones reddit macras, quippe in quibus major ipſius eſt copia: illa vero pars, quam nondum concoctam dimiſit, ad regiones corporis inferiores defertur, atque ſic pedes craſſos reddit.

XXIX. Plutarchus ait, Bœotios nullum e menſibus vocare Lenæonem: ſuſpicatur vero Heſiodum ſignificare Bucærum, qui eſt Sole Capricornum permeante et bovium excoriationem huic menſi, indeque nomen etiam, adjungente; propterea quod plurimi tunc pereunt boves: aut Hermæum qui proximus eſt ab illo menſe, et in idem ſpatium incidit atque Athenienſium Gamelion, quo Lenæa aguntur: neque hunc Iones aliter quam Lenæonem vocant. Hunc igitur menſem ut frigidum vitare jubet, et in aliis menſibus gelantia frigora, quæ ſubito exiſtunt, flante Aquilone vento, et aquas gla-

Digitized by Google

ὑδάτων τοῦ βορείου πνεύματος, ἃς οὐ ῥᾴδιον ὑποφεύγειν A
διὰ τὴν σφοδρότητα τῆς πήξεως.

λ'. "Ἀμφὶ δὲ ποσὶ πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο
"Ἁρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας." Ἐκ
βοείων δερμάτων τοὺς ἐλεύει τὰ ὑποδήματα, καὶ τού-
των τὰ ἰσχυρῶν· τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ τῶν σφαγέντων βοῶν, B
ἀλλ' οὐ τὰ τῶν αὐτομάτως ἀποθανόντων. Εἰκότως.
Ἀποθνήσκουσι μὲν γὰρ ἢ νοσήσαντες, ἢ γηράσαντες, ὥσπε
πάθεγηκότες· τὸ δὲ σφαγέντων ἢ ἐν τοῖς δέρμασιν ἐνοῦσα
δυνάμις μένει. Δεῖν οὖν ἐκ τούτων τοὺς ὑποδή-
ματας· δεῖν δὲ καὶ πίλοις ἔνδοθεν χρῆσθαι συμφύεσθαι τοῖς C
σώμασι δυναμένοις καὶ μείζονας ἀλεαίνειν· τὰ γὰρ ἄκρα
μείζονος δεῖται βοηθείας, ὡς πορρώτερον ὄντα τοῦ μέσου,
ἐν ᾧ ὁ ἔμφυτος θερμός.

λα'. "Ταῦτα φυλασσόμενος—." Τοῦτον καὶ τοὺς

A. 1. βερείου] Trincav. βορέου.
A. 3. λ'.] Hoc Plutarcheum esse non dubitabit qui legerit Symp. II, 9. Extat apud Proclum ad vers. 539, p. 124.
C. 5. λα'.] Apud Proclum ad vers. 559, p. 125.

cie constringunt: quæ frigora facile tolerari nequeunt propter vehementiam congelationis.

XXX. "Ἀμφὶ δὲ ποσὶ πέδιλα βοὸς ἴφι κταμένοιο "Ἁρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας." *Circum pedes, calceos bovis fortiter occisi Aptos ligato, pilis intus condensans.* Calceos facere monet e pellibus bovinis, iisque robustis: hujusmodi autem sunt pelles cæsorum bovum, non item sua sponte mortuorum. Et recte quidem. Moriuntur enim vel morbo, vel senectute: quorum utrumque est infirmitatis: at cæsorum in pellibus, quæ ineſt, vis manet. Ergo ex his calceos faciendos esse, ait: intrinsecus etiam utendum pilis qui pedibus aptentur et majorem addant calorem. Nam extremæ corporis partes majore opus habent auxilio, ut quæ longius distent a medio ubi consistit innatus calor.

XXXI. "Ταῦτα φυλασσόμενος." *Hæc observans—.* Hunc et duos sequentes ver-

Digitized by Google

A ἑξῆς δύο ἀναγράφει ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Δηλοῦσι δὲ χρῆναι δι' ὅλου ἔτους βλέπειν εἰς τὰς νυκτὰς καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τοῖς ζώοις ἰσοῦν τὰ ἔργα, ἕως ἂν μὴ τὸν καιρὸν ἡ ὥρα ἀφικήται τῆς τῶν καρπῶν συλλογῆς. Τούτων δὲ ἀναγεγραφέντων ἀκόλουθα τὰ ἑξῆς ἤ.

B λβ'. "Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου Ἀνθρώπους—." Ταῦτα περὶ τῆς ἐν τῷ ὄρθρῳ καιροῦ φησί· ὡς οἵτε τοῦτον τὸν καιρὸν ἄπρακτοι, καὶ τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις μέρεσι τῆς ἡμέρας ἀμβλύνουσι σπουδαί. Τὸν μὲν οὖν Ὅμηρόν φησιν ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἐπιθέτοις

C εἰς τέρψιν εὐδοκιμοῦσι τὴν ἡμέραν κοσμῆσαι, κροκόπεπλον αὐτὴν λέγοντα καὶ ῥοδοδάκτυλον· τὸν δὲ Ἡσίοδον μείζονος ἀπὸ τῶν ἔργων, ἐφ' ἃ δὴ προϊοῦσα κινεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τῆς ἀνέσεως εἰς τὴν ἐναργῆ μεθίστησι ζωήν.

A. 1. ἀναγράφει] Forte, διαγράφει.
B. 1. λβ'.] Apud Proclum ad verſ. 578, p. 129.
B. 3. οἵτε] Legendum, οἴγε.
C. 4. ἐναργὴν] Immo, ἐγρήγορσιν.

ſus delet PLUTARCHUS. Declarant autem oportere per totum annum reſpicere dies ac noctes, ad earumque modum accommodare opera; donec poſt ſementem tempus colligendarum frugum advenerit. His verſibus deletis, antecedentia cum ſequentibus apta nexaque erunt.

XXXII. "Ἠὼς ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου Ἀνθρώπους." *Aurora, quæ apparens multos in viam producit Homines.* Hæc dicuntur de operum matutino tempore faciendorum ſtudio; quippe efficaciam reliquarum diei partium retundunt qui matutino tempore nil agunt. Et Homerus quidem, inquit PLUTARCHUS, diem ornat cognominibus ad oblectationem illuſtribus, vocans *croceis peplis indutam, et roſeis digitis præditam:* at Heſiodus majus quid ſpectans, eam illuſtrat ſignificatione operum ad quæ opera oriens progredienſque dies excitat homines, eoſdemque ab remiſſione iterum ad actuoſam vitam convertit.

Digitized by Google

λγ'. " Μαχλόταται δὲ γυναῖκες—." Ὡς ψυ- A
χρότεραι τὴν κρᾶσιν, ἢ διὰ τοῦτο βράδιον ὀργῶσαι
ἀναθερμαινόμεναι. Οἱ δὲ ἄνδρες ἀφαυρότεροι διὰ τῆς
ἔξωθεν θέρμης ἀναφαινόμενοι, φύσει θερμότεροι ὄντες καὶ
ξηρότεροι τῶν γυναικῶν. Τοιαῦτα δὲ καὶ τὸν Ἀλκαῖον
ᾄδειν, " Τέγγε πνεύμονας οἴνῳ· τὸ γὰρ ἄστρον περιτέλ- B
" λεται, Ἁ δὲ ὥρα χαλεπά, ἀχεῖ δ' οὐκ ἀπετάλων *
" πάδε ἂν τέττιξ, ἀνθεῖ δὲ καὶ σκόλυμος· νῦν δὲ μα-
" ρόταται γυναῖκες, λεπτοὶ δέ τοι ἄνδρες, ἐπεὶ κεφα-
" λὴν καὶ γόνατα Σείριος ἄζει."

λδ'. Ἐργάτῃ μὲν ἡ τροφὴ πρέπουσα, πλησμῶ C
βοείων κρεῶν τ' ἰσχέρα, καὶ σκιᾷ δὲ καθήμενον καὶ
ὑπὸ τῷ ζεφύρου καταπνεόμενον πίνειν ὀπὶ τῇ κρεωφα-
γίᾳ, μίξαντα κρηναῖον ὕδωρ τῷ οἴνῳ, τρία μέτρα τοῖς
ἕν. Οὐ γὰρ διαῤῥέουσιν ἀνθρώποις γράφει δαιτυν,

A. 1. λγ'.] Ratio et oratio Plutarchum prodit auctorem. Exstat ap. Procl. ad vers. 584, p. 133.
A. 4. ἀναφαινόμενοι] Legendum, ἀφαυαινόμενοι.
B. 2. πετάλων * τάδε ἂν] Heins. corrigit, πετάλων ἀχέτα: Grævius Lect. Hes. p. 66, ἀδέα ἂν. Plura forte in Animadverss. dicemus.
C. 1. λδ'.] Apud Procl. ad vers. 594. p. 133. Plutarchi totum esse hunc locum omnia ostendunt. Comparetur Sympos. III, 9.

XXXIII. " Μαχλόταται " δὲ γυναῖκες." *Salacissimæ autem mulieres.* Utpote frigidioris temperamenti, et idcirco tardius ad coitum turgentes, licet calefactæ. At viri sunt imbecilliores, quippe externo calore adusti, et natura sua calidiores siccioresque mulieribus. Similia quoque Alcæum canere dicit: *Pulmones madefac vino; nam astrum vertitur, Tempus est grave, sonat e folii. suaviter cicada, Floret Scolymus: nunc improbissimæ sunt mulieres, Viri imbecilles; quippe caput et genua Sirius siccat.*

XXXIV. Victu conveniente ita utetur agricola, si bubula carne ventrem impleat, comesis carnibus, in umbra sedens, perflante Zephyro, vinum bibat temperatum fontana aqua, tribus aquæ mensuris ad unam vini admixtis. Neque enim Hesiodus victum scribit hominibus luxu diffu-

Digitized by Google

A Ἀλλ' ἐκπονοῦσι τὴν γῆν καὶ αὐτουργοῖς καὶ βιωτικοῖς· τοῖς δὲ τοιούτοις οὐδὲν προσφορώτερον τῆς ἰσχυρᾶς καὶ δυσφθάρτου ταύτης τροφῆς, οὐ χιόνων δεομένης οὐδὲ ῥιπιδίων, ἀλλὰ φυσικῆς εὐπνοίας, οἵος ὁ ἀκραὴς ζέφυρος, καθαρὸς ὢν ζέφυρος· τὰ δὲ βόρεια λήρους σωρὰ πέπεται
B τοῖς δυτικοῖς πνεύμασι. Τὸ δὲ ταύτην ἐπαινέσαι τὴν κρᾶσιν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος, ἄτοπον εἰ δοκεῖ· λέγει γὰρ Ἡ τρία πίνειν, ἢ πέντε, ἢ μὴ τέσσαρα· τὸ δὲ τρία μιγνύναι πρὸς ἕν, τοιοῦτον εἶναι δοκεῖ. Ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν αἱ κράσεις, δύο πρὸς ἕν, καὶ τρεῖς πρὸς
C δύο, καὶ λόγους διπλάσιον καὶ ἡμιόλιον, τὰς ἡγεμόνας τ' πολλαπλασίων καὶ ἐπιμορίων, εἰς μέθην εἰσὶ πινόντων·

A. 3. *χιόνων*] Heinſ. corrigi vult *σκιάδων*: perperam.
A. 4. *ἀκραὴς*] Hanc lectionem, Plutarchi et Procli auctoritate probatam, ſequor præ altera *εὐκρατής*. At in Latina verſione reddidi *ſincerus*, i.e. *non mixtus*; quia Plutarchus ita videtur accepiſſe. Alii et Gujetus, accipiunt pro *ἀεὶς δι' ἀκραου*, per ſuperficiem ſpirans.
B. 4. *τοιοῦτον εἶναι*] Intelligendum, *τέσσαρα*. Itaque non opus legere *δ' τοιοῦτον*: quod Heinſius in margine exempli Trincaveliani, quo utor, ſcripſit, nec tamen edidit; mutata nimirum ſententia.

entibus, ſed terram ſua ipſorum opera excolentibus, et ad vitæ neceſſitates expeditis atque induſtriis. Hujuſmodi enim hominibus nil magis conducit quam talis cibus robuſtus nec facile corrumpendus, non indigens nive neque flabellis, ſed naturali ventilatione, qualis eſt *ſinceri nec mixti* Zephyri, qui purus eſt Zephyrus. Nam ſeptentriones venti definentes adjungunt ſe occidentalibus ventis. Quod autem poeta hoc vini et aquæ temperamentum laudat, ineptum eſſe videtur; dicitur enim proverbii loco, *Aut tria bibe, aut quinque, aut non quatuor.* Atqui tria aquæ pocula ad unum vini admiſcere, tale videtur eſſe, quale in illo proverbio *quatuor.* Sed illa quidem temperamenta, duorum aquæ ad unum vini, et trium aquæ ad duo vini, quæ temperamenta quum in ratione duplici et ſeſquialtera, et ipſæ hæ rationes quum cenſeantur principes rationum multiplicium et ſuperpartiularium, ſunt ſane eorum qui

Digitized by Google

αὕτη δὲ σωφρόνως πινόντων. Καὶ μὴν καὶ περὶ ὕδατος A
ἄλλοι μὲν γεγράφασιν εἰς σταθμὸν ἀποβλέποντες ἐκλε-
γόμενοι τὸ κουφότερον· καί τινες καὶ ὑδροσκόπια κατα-
σκευάζουσι δι' ὧν τὸ βαρὺ καὶ κοῦφον ὕδωρ κρίνουσι· καί
τοι πολλαχοῦ κοῦφον μὲν ὄζει, πονηρὸν δὲ, ὡς ὁ Χαλ-
κίδι ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἱστορεῖ ὁ τῆς Ἀρεθούσης· οἱ δὲ καὶ ὁ B
ῥᾳδίως οἴνῳ κεραννύμενον δοκιμάζουσιν ὕδωρ ἄριστον, πολ-
λῆς δεόμενον πείρας καὶ διαφόρων οἴνων, εἰς τὸ μὴ φα-
ραθῆναι πρῶτον ὄν· ἄλλοι δὲ εἰς κεράμιον ποτήριον
ὕδωρ ἐμβαλόντες ἐῶσι δι' ὅλης μείναι νυκτὸς, εἶτα γνο-
μόμης ἡμέρας ὁρῶσιν εἴ τινα ὀρὸς τῆς κύλικος ἔχει γαι- C
ώδη περιφέρειαν συστᾶσαν καὶ μελανίζουσαν, καὶ τοῦτο ση-
μεῖον πίπτειν τῆς τοῦ ὕδατος φαυλότητος, ἐὰν ἔτοι
πεῖραν παραδιδόντες εὐπόριστον. Πάντων δὴ οὖν τῶν

B. 3. μὴ φαραθῆναι] Forte, μὴ delendum: aut legendum, εἰς τὸ φαραθῆναι μὴ τοιοῦτον ὄν.

C. 1. γαιώδη] Rectius fit, γαίδη.

ad ebrietatem bibunt. Illa autem Heſiodi ratio, trium ad unum, eſt ſobrie bibentium. Ceterum etiam de aqua ſcribunt præcepta ad pondus reſpicientes, eligentes leviorem: quidam etiam libras conficiunt, quibus leviorem gravioremque aquam ponderando diſcernant. Quamquam multis in locis reperitur levis aqua, ſed eadem tamen prava: cujuſmodi in Chalcide fontis Arethuſæ aqua, de qua memoriæ prodidit PLUTARCHUS. Alii eam probant aquam ut optimam, quæ facillime cum vino commiſcetur: quorum ratio multa experimenta et varia poſtulat vina, ut deprehendatur qualis ſit aqua. Alii aquam in figlinum poculum infundunt et per noctem ſtare ſinunt, poſtridie vident an circum interius poculum orbis quidam conſtiterit terrenus et nigrans, idque ſi accidit, ſignum faciunt pravitatis aquæ: neque hi facilem experimenti rationem tradentes. His igitur omnibus multo ſimplicior Heſiodi ratio, ju-

Digitized by Google

A τούτων ἁπλούστερον Ἡσίοδος κελεύει τῷ γεωργικῷ μιγνῦναι τῷ οἴνῳ ὕδωρ ἐκ χειμῶνος ἀποῤῥύτου, ἵν' ᾖ κινούμενον καὶ λεπτὸν καὶ ἀθόλωτον, ἀλλὰ μὴ γεῶδες.

λε'. "Ὥσπερ ἐμός τε πατήρ——." Ταῦτα καὶ τὰ ἑξῆς εἰς ζῆλον ἀνεγείρει τὸν πατρὸς τὸν Πέρσην· εἰ μὴ B γεωργεῖν ἐθέλοι, ναυτίλλεσθαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐκ τῆς Κύμης (μία δὲ αὕτη τῶν Αἰολίδων πόλεων) ἥκειν εἰς Βοιωτίαν, ἀφ' ὃ τὸ βίον ἐθέλειν ἑαυτῷ περιποίησασθαι, ὑ πλοῦτον φεύγοντα, ἀλλὰ πενίαν· καὶ οἰκῆσαι, τοῦτο δὴ ὃ λυπρότατον πολίχνιον, τὴν δὲ Ἄσκρην χαλεπὴν καὶ C ῥέγους ὥρᾳ καὶ χειμῶνος ὑπάρχουσαν καταλιπεῖν. Κεῖται μὲν οὖν ὑπὲρ τὴν ὁδὸν ἣν βαδίζουσιν οἱ ὀπὶ ὃ Μουσεῖον ἀπιόντες, αὕτη ἡ Ἄσκρη. Τῷ δὲ Ἑλικῶνος ἐκκειμένου τοῖς ἀνέμοις, καὶ θαυμασὰς μὲν ἀναπαύλας ἔχοντος ἐν θέρει, δυσνέμου δὲ ὄντος ἐν χειμῶνι, τὴν D Ἄσκρην ἐν τῷ μεσημβρινῷ κειμένην τοῦ ὄρους, τῆς μὲν

A. 4. λε'.] Apud Proclum ad verſ. 638, p. 141, item totum Plutarcho tribuendum, quamvis non niſi ſub finem nominato.

bentis agriculturæ ſtudioſum admiſcere vino aquam ex fonte defluente: ut aqua ſit et motu agitata, et tenuis, et illimis, nec terrenæ quid fæcis habens.

XXXV. "Ὥσπερ ἐμός τε "πατήρ." *Ut meus quoque pater.* Hæc et ſequentia Perſen excitant ad imitationem patris: ut naviget, niſi agrum colere velit. Nam et pater Cyma, quæ eſt una urbium Æolidis, venit in Bœotiam, ut ſibi victum quæreret, fugiens non divitias ſed paupertatem: et habitavit in miſerrima illa urbicula Aſcra, quam reliquit quia et æſtatis et hyemis tempore erat moleſta. Et ſita eſt Aſcra ſupra viam quam ii, qui ad Muſarum Templum abeunt, ambulant. Sed Helicon mons, ut ventis expoſitus, pulcherrima habet refugia ac diverſoria æſtate: hyeme a ventis infeſtatur. Ejus igitur montis in meridiano latere ſita Aſcra, ventorum vehementia vexatur; nec ta-

Digitized by Google

ἐκ τῶν ἀνέμων ἀποκλαίειν βίας, ἐν δὲ τῷ θέρει τὸ A
εὐπλοεῖν μὴ ἔχειν. Ἀοίκητον δὲ αὐτὸ ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ
ἱστορεῖ καὶ τότε τοῦτ' εἶναι, Θεσπιέων ἀνελόντων τοὺς οἰκοῦντας,
Ὀρχομενίων δὲ τοὺς σωθέντας δεξαμένων. Ὅθεν καὶ τὸν
θεὸν Ὀρχομενίοις προστάξαι τὰ Ἡσιόδου λείψανα λα-
βεῖν καὶ θάψαι παρ' αὐτοῖς, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησὶ γρά- B
φων τὴν Ὀρχομενίων πολιτείαν——.

λϛ'. Ταῦτα πάντα περὶ τῆς Χαλκίδος, τῆ Ἀμ-
φιδάμαντος, καὶ τῆ ἄθλου, καὶ τῆ τρίποδος, ἐμβε-
βλῆσθαι, φησὶν ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, ὅθεν ἔχοντα χρησόν.
Τὸν μὲν οὖν Ἀμφιδάμαντα ναυμαχοῦντα πρὸς Ἐρε- C
τριέας ὑπὲρ τῆ Λιλάντου ἀποθανεῖν· ἆθλα δὲ ἐπ'
αὐτῷ καὶ ἀγῶνες ἐγένοντο τελευτήσαντος πρὸς
τῶν ἑαυτῆ παίδων· νικῆσαι δὲ ἀγωνιζόμενον τὸν Ἡσίοδον καὶ ἆθλον
μυστικὸν τρίποδα λαβεῖν, καὶ ἀναθεῖναι τοῦτον ἐν τῷ
Ἑλικῶνι, ὅπου καὶ κάτοχος ἐγεγόνει ταῖς Μούσαις· καὶ D

A. 2. εὐπλοῶν] Legendum, εὔπλοον.
B. 3. λϛ'.] Apud Proclum ad verſ. 648, p. 142.
C. 2. ἐπ' αὐτῷ] Sic Trincav. Male Heinſiana, ἐπ' αὐτοῦ.

men æſtate, eorum lenitatem ac refrigerationem percipit. Eam deſertam ſua jam ætate fuiſſe prodit PLUTARCHUS, poſtquam Theſpienſes Aſcræos interfeciſſent, eorum autem reliquos Orchomenii recepiſſent; ita Deum Orchomenios juſſiſſe accipere Heſiodi oſſa et apud ſe ſepelire: teſte Ariſtotele in Orchomeniorum republica.

XXXVI. PLUTARCHUS dicit totum hoc de Chalcide, Amphidamante, certamine, tripede, ab aliena manu adjectum eſſe; quippe quod nullam habeat utilitatem. Nam Amphidamantem navali prælio adverſus Eretrienſes De Lilanto dimicantem cecidiſſe: in ejuſque honorem filios ejus certamina ac præmia poſuiſſe: Heſiodum item in carminis certamen deſcendiſſe, muſicum victoriæ præmium tripedem reportaſſe, eumque in Helicone monte conſecraſſe, ubi primum a Muſis inſtinctus fuiſſet; inſcriptionem adeo

Digitized by Google

A ὑπόδειγμα ἐπὶ τούτῳ θρυλλῶσι. Πάντα οὖν ταῦτα ληρώδη λέγων ἐκεῖνος, ἀπ' αὐτῶν ἄρξεται τῶν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ σωτηρίου, "Ἡματα τεσσήκοντα," λέγων.

λζ'. "Μηδὲ κασιγνήτῳ." Τὴν φύσιν ἡμῶν
B σχέσιν πρὸς ἀλλήλους τῆς προαιρέσεως τιμιωτέραν φησὶν ὅτος ὁ λόγος. Καὶ γὰρ τὴν μὲν ἀποθέσθαι ἐφ' ἡμῖν, τῆς δὲ τὸ δεσμὸν ἐπήγαγε, ὃ πᾶν αὐτὴν φυλάττειν βέβαιον· δεῖν οὖν μείζονα τιμὴν νέμειν ἀδελφοῖς ἢ ἑταίροις· καὶ γὰρ ἡ τοῖς πατράσιν ὅπου φίλα προσήκουσα
C δεῖ μᾶλλον θεοὺς τιμᾶν ὡς ἀγάλματα, φησὶν, ὄντας ἐφ' ἑαυτῶν θεῶν. Οὕτω δὲ καὶ τὴν οἰκείαν πόλιν τινὲς εἶπον ἐγγιωτέραν τῆς μὴ οἰκείας, καὶ μᾶλλον τὶς ἂν ταύτῃ τυγ-

A. 5. λζ'.] Apud Proclum ad verſ. 705, p. 151. Plutarchi eſſe dubitare nos non finit cum argumentum tum ſtilus.

B. 3. τὸ πᾶν] Vitii quid latet. An corrigendum, ἐπήγαγε τὸ σαν, (id eſt ἡ φύσις) αὐτὴν φυλάττειν βεβαιοῦν.

tripedis vulgo jactari. Totum igitur hunc locum ille nugatorium judicans, incipit ab ipſis iis verſibus, quorum argumentum eſt de opportunis temporibus, "Ἡματα πεν-
" τήκοντα," *dies quinquaginta.*

XXXVII. "Μηδὲ κασιγ-
" νήτῳ." *Neque fratri.* Perſona, id eſt mutua ad alios ratio, quam relationem vulgo dicunt, duplex eſt: alia, quam natura cuique impoſuit; alia, quam ſuo ſibi quiſque conſilio judicioque aſſumit atque adſciſcit. Jam hujus Heſiodei loci hæc eſt ſententia, naturalem relationem præſtantiorem eſſe quam adſcititiam. Nam hanc deponere, in noſtra eſt poteſtate: illius autem vinculum induxit natura, ut nobis quovis modo firmiter tenendum ſit. Igitur Heſiodus monet majorem tribuendum eſſe honorem fratribus quam ſodalibus. Ita enim et parentibus gratificabimur, quos ſecundum Deos, ut ſigna Deorum ad focum poſita, colere debemus: ut ille dixit. Eadem ratione nonnulli dixerunt, propriam et ſuam cuique patriam eſſe propinquiorem quam alienam, quamvis in hac magis honoretur: id-

Digitized by Google

χάνη τιμώμενος, ἀλλὰ τὴν τῇ φύσιν ἀγέσιν. Καὶ ὀρ- A
θῶς ὁ Παναίτιος, πολίτην αὐτὸν Ἀθηναίων ποιεῖσθαι
πεισθέντων, εἶπεν, Τῷ σώφρονι μὲν μίαν πόλιν ἀρκεῖν.
Καὶ ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς πρὸς τὸν Ἀρκάδα τὸν
ξένον εἰπόντα πρὸς αὐτὸν ὅτι φιλολάκων οἶκοι κελοῖτο,
Κάλλιόν τοι, εἶπεν, εἰ φιλόπολις ἐκάλει μᾶλλον ἢ φιλο- B
λάκων. Οὕτως αἱ τῇ φύσιν ἡμῶν ἀγέσεις πρὸς πᾶσιν
τοῖς τῇ αἱρέσεσιν εἰ δοκοῦσι χρείττους. Δεῖν μὲν οὖν
τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἑταίρου πάντως ὅτι μείζονος ἄγειν σπου-
δῆς. Τούτῳ δὲ ἀκόλουθον τὸ ἑξῆς, ὅτι εἴ τινα ποιησό-
μεθα φίλον ἀπερισκέπτους εἰ δεῖ πρὸς αὐτόν. Καὶ γὰρ C
ἡ τῶν Πυθαγορείων παραίνεσις, οὐχ ὅτι πρόπετεῖς ἁμαρ-
τάνειν εἰς φίλον ἀφαιρεῖται ἂν, ἀλλὰ καὶ τὰ δι' φίλου
ἁμαρτήματα ὑπομένειν καὶ φέρειν ἕως ἂν δυνώμεθα,
προκελεύεται. Καὶ ἔχει τὸ πρόσταγμα πρὸς τῇ
ἄλλῃ δικαιοσύνῃ καὶ τὸ ἔμφρον· εἰκὸς γὰρ ἡμᾶς καὶ

A. 3. μὲν μίαν] Forte, μόνην μίαν.

que propter naturæ vinculum. Et recte Panætius, quum Athenienſes eum civem facere ſtuderent, dixit, *Sobrio ac temperanti homini unam ſolam ſatis eſſe civitatem.* Et Spartanorum rex, quum hoſpes Arcas dixiſſet, *Se domi apud ſuos vocari Laconum amicum*, reſpondit *Pulcrius erat, ſi te patriæ potius quam Laconum amicum vocarent.* Adeo apud omnes homines, conjunctiones naturales adſcitiis præſtantiores habentur. Itaque et Heſiodus præcipit, fratrem majore afficere honore quam ſodalem. Huic conſentaneum eſt ſequens præceptum, ſine offenſione amicitiam eſſe ſervandam cum iis quos ſemel amicos aſſumſerimus. Nam et Pythagorei monent nos, amicorum peccata ferre ac tolerare quouſque poſſimus: tantum abeſt ut nobis concedant, prioribus adverſus amicos peccare. Et habet ſane hoc præceptum cum reliqua juſtitia etiam prudentiam. Conſentaneum enim eſt, nobis cum fiducia reprehendere amicum licere, cum cognoverimus nos nil

Digitized by Google

A θαῤῥήσαντας ἔστιν ὅτε τῷ φίλῳ, καὶ δεῖ μηδὲν εἰς αὐτὸν ποιεῖν ἐναντίον λύον τ' ὀχέσιν.

λή. "Εἰ δέ κεν ἄρχῃ." Τοῦτο κινητικόν ἐστι τοῦ ἀμυντικοῦ τῆς ψυχῆς. Δεῖν γὰρ, φησὶν, ἐὰν ἐκεῖνος ποιήσηται ἀρξῃ λόγων ἡμῖν ἀποθυμίων ἢ ἔργων, ἐπεξιέναι,
B δικαίοις πινύμενον καὶ ἀμυνόμενον. Ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν ἀντὶ φίλου πρέπει χρῆ, καὶ ποιεῖν ὡς ἐχθρὸν κακῶς, ὡς μὴ φυλάξαντα τὰ φιλικὰ καθήκοντα. Σιμωνίδης μοὶ ταύτῃ εἶναι δικαιοσύνην ὥρισατο, τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν· ἄμεινον δὲ ὁ Πυθαγόρειος λόγος εἰπὼν, Χρῆναι
C φέρειν τὰ ἁμαρτήματα τῶν φίλων εἰς δύναμιν.

λθ'. "Εἰ δέ κεν αὖθις Ἠγῆτ' ἐς φιλότητα." Καὶ ἀμύνασθαι τὸν ἁμαρτάνοντα παραινεῖ, καὶ ποιοῦντα μὴ ἀπιμάζειν· καὶ μάλιστα εἰ ἑαυτῷ δίκην τινὰ

A. 1. θαῤῥήσαντας] Heinſius, auctore Scaligero, addendum judicat εἰπεῖν vel λέγειν. Sane, excidit quid, quod quale ſit, non ſtatuo. Verti ut potui.
A. 3. λή.] Apud Proclum ad verſ. 747, p. 151. Plutarcho tribuimus, iiſdem, quibus alios ſine ejus nomine proditos locos, rationibus.
B. 4. τοὺς φίλους εὖ ποιεῖν] Forte addendum, καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς.
C. 2. λθ'.] Apud Proclum ad verſ. 709, p. 152. Item vindicandum Plutarcho.

contra eum, quod noſtram cum eo conjunctionem ſolvat, ſuſcepiſſe.

XXXVIII. "Εἰ δέ κεν ἄρ-" "χῃ." *Si vero initium fecerit.* Hoc pertinet ad movendam eam animæ partem cujus eſt defenſio ac propulſatio injuriæ. Dicit enim oportere, ſi quidem frater nobis prior infeſtum aut ſermonem objecerit aut factum intulerit, ulciſci, et duplum ei reponere puniendo ac propulſando. Jam enim, non amicum, ſed inimicum cenſere eum debemus, eique ut inimico male facere, quippe qui amicitiæ officia non ſervaverit. Simonides quidem ita definivit Juſtitiam, ut amicis bene faciamus. Rectius Pythagoreum ſe habet præceptum, Amicorum peccata, quoad ejus maxime fieri poſſit, ferenda eſſe.

XXXIX. "Εἰ δέ κεν αὖθις" "Ἠγῆτ' ἐς φιλότητα." *Si vero rurſus prior venerit ad amicitiam.* Præcipit, et ulciſci peccantem, et redeuntem ad officium non ſpernere; præſertim ſi paratus ſit ſibi ipſe

Digitized by Google

ἐπάγειν ἕτοιμος εἴη τῇ ἁμαρτήματος· δῆλος γὰρ ὅτι A
ἑαυτοῦ καταψηφισάμενος καὶ ἐν μεταμελείᾳ γεγονὼς,
ὡς εἰκὸς αὐτὸν μηκέτι ταὐτὸν παθεῖν. Κοινὸν δὲ ἁπλῶς
ἐπέθηκε παράγγελμα τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τὰς εὐ-
χερεῖς μεταβολὰς τῶν φίλων, ἀνθρώποις ἀθλίοις οἰέσθαι
πρέπειν· εἰσὶ δὲ ἄθλιοι πάντες οἱ τῶν θεσμῶν ὑποφόπλαι B
τῶν εἰς κοινωνίαν συιτεινόντων, ὧν εἷς ὅτι καὶ ὁ περὶ τὰς
τῶν φίλων μεταβάσεις. Ὅτι μὲν οὖν τὸ μεταβάλλειν
τὰς φιλίας ἄτοπον, καὶ οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἄθλιον,
εἶπε καὶ αὐτός. Πλάτων δὲ καὶ ὁ θεσμοθέτας ὁ περὶ φι-
λίαν εἰκόνα προσέθηκε· τὰς μὲν ἡμετέρας εἰς τοὺς C
φίλους εὐποιίας μειζοτέρας ἡγεῖσθαι τῶν φίλων, τὰ δὲ
ἐκείνων εἰς ἡμᾶς γενόμενα μείζω κρίνειν ἢ ἐκεῖνοι νομί-
ζουσι. Ταῦτα φυλάττοντες, ἀσάλευτον τὴν φιλίαν
φυλάξομεν, φησὶν οὖν ὁ Ἡσίοδος παραινῶν ἀφαιρεῖν τὴν
εὐχέρειαν, "σὲ δὲ μήτι νόον."

A. 5. εἶσθαι] Forte, εἶσθαι δεῖν.

quamdam imponere pœnam peccati: ita enim apparebit eum se ipsum condemnare, suique pœnitere; nec amplius item peccaturum, credibile erit. Huic de amicitia loco impoſuit commune præceptum, ut cenſeat, levitatem in mutandis amicis eſſe hominum miſerorum. Miſeri autem ſunt omnes legum contemtores earum quæ ad communionem ſocietatis valent, quarum una etiam eſt de amicis conſtituendis. Atque inconſtantiam in ſervandis amicitiis ineptam eſſe, dixit et ipſe Heſiodus; nec ſimpliciter dixit, ſed miſeram eam appellavit. Plato vero etiam regulam et modum ſervandæ amicitiæ tradidit hujus rationis, ut noſtra erga amicos beneficia minoris æſtimemus quam ab amicis ipſis æſtimantur, amicorum autem erga nos beneficia majoris. Hæc obſervantes, inconcuſſam ſervabimus amicitiam. Dicit igitur Heſiodus monens fugere levitatem, *σὲ δὲ μήτι νόον---te vero ne quid animo:* etc.

Digitized by Google

A μ'. "Μηδὲ πολύξεινον." Τὸ μὴ μήτε πολύξενον εἶναι μητ' ἄξιον, ὅσον ὀλιγίζωσι μὴ τὰς φιλικὰς παραινέσεις ἐκεῖς τοῖς τοὺς ξένους ἡμῶν ἀσυδαῖς, μήτε δι' εὐχέρειαν πλῆθος εἰσδέχεσθαι ξένων κωλύων, μήτε δι' ἀγριότητα τοὺς πάνυ ξένον ἀποκλείειν τ' οἶκον. Τὸ δὲ B μήτε κακοῖς συγκολλᾶν ἑαυτὸν, μήτε εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ὑορίζειν, καὶ Πλάτωνος κρατυύοντος τὴν κρίσιν· αὐτὸς γοῦν ἔστιν ὁ λέγων ἐπ' ὀδενὶ τὸν θεὸν ὅτου νεμεσᾶν, ὡς ὀπὶ τῷ τ' ὅμοιον αὖτῳ ψέγειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸν ἀνόμοιον· θεῷ δὲ ὁ ἀγαθὸς ὅμοιος ὢν οὐ δεῖ νεικείειν, ὁ δὲ κακὸς C ἀνόμοιος ὢν οὐ δεῖ ἁπτάζεσθαι.

μα'. "Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος." Ὁ μὴ θησαυὸς τῆς γλώττης ὅστιν ἡ κρύψις τῶν νοημάτων ἢ ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τῶν φαντασιῶν τῶν μὴ γενομένων ἐκφόρων ἔξω τῆς γλώττης προπετῶς κινη-

A. 1. μ'.] Apud Proclum ad verſ. 713, p. 152. Iiſdem rationibus ad Plutarchum auctorem referimus.
A. 4. κωλύων] Legendum, κελεύων.
C. 2. μα'.] Apud Proclum ad verſ. 717, p. 153. item vindicandum Plutarcho.

XL. "Μηδὲ πολύξεινον." *Neque multorum hoſpes.* Expoſitis amicitiæ officiis, terminum deſignat ſtudii hoſpitiorum; ut neque multos habeamus hoſpites, neque nullum: vetans, et per levitatem recipere turbam hoſpitum et per immanitatem omnibus domum claudere hoſpitibus. Illud autem, nec pravis hominibus ſe applicare et adhæreſcere, nec bonis contumeliam inferre, Platonis etiam eſt, hoc judicium confirmantis. Hic enim ipſe eſt qui dixit, Deum nullo de facto tantum indignari quantum ſi ejus ſimiles vituperamus, laudamus diſſimiles. Dei autem ſimilis eſt vir bonus, quem non debemus conviciari: diſſimilis malus, quem non debemus amplecti.

XLI. "Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος." *Linguæ theſaurus inter homines optimus*——. Theſaurus linguæ eſt occultatio cogitationum animæ, et phantaſiarum non foras proditarum a lingua temere mota. Opor-

Digitized by Google

μήν· δεῖ γὰρ τὴν κίνησιν ὀπιμετρεῖν τῇ γλώσσῃ, καὶ A
τὸν χαλινὸν τῆς κινήσεως, ἀλλ' οὐ ταύτην κυρίαν εἶναι
ἑαυτῆς. Τὸ δὲ πλείονα μὴ ἑαυτῆς εἰ) χάριν μετεῖναι
ὕσπις, ἀρχὴν δὲ γίνεσθαι μειζόνων καὶ ἀλγεινοτέρων
ἀκουσμάτων τὴν περιττείαν αὐτῆς, ἄμφω παρέσπε, καὶ
ὅτι αἰρετὸν τοῦτο τὸ μόριον, καὶ ὅτι φευκτόν· ὡς Πιτ- B
ϑακὸν
φασι, πέμψαντος αὐτῷ τῶν Ἀμάσιδος ἱερεῖον καὶ ἀξιώ-
σαντος ἀνταπέμψαι τὸν μορίων αὐτῷ τὸ χείλιστον ἅμα
καὶ χείριστον, ἐλόντα τὴν γλῶσσαν ἀποστεῖλαι. Καὶ
διὰ τοῦτο δέδωκεν ἡ φύσις διὰ μὴν τῶν ὀδόντων ἔρκος
αὐτῇ περιθεν κατακλείσασαν μαλακὴν αὐτὴν οὖσαν καὶ C
εὐκίνητον· τὸν δὲ ἐγκέφαλον ἄνωθεν ὑπάρχοντα δ' λό-
γου τὸ μέτρον αὐτῇ παρέχειν ἐνδεικνυμένην.

μβ'. "Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
"Χερσὶν ἀνίπτοισιν." Τοῦτο καθαρότητός ὅτι περιέλε-

C. 1. κατακλείσασαν] Legendum, κατακλείσασα.
C. 3. παρέχειν ἐνδεικνυμένην.] Forte, παρεῖχεν ἐνδεικνύμενον.
C. 4. μβ'.] Apud Proclum ad verſ. 722, p. 155. item Plutarcho adſcribimus.

tet enim nos linguæ addere certam motus menſuram, eique motui dominam præficere non ipſam linguam, ſed temporis opportunitatem. Quandoquidem vero plurimum gratiæ parit modeſtia linguæ, procacitas autem ejus cauſſas adfert graviorum moleſtiorumque auditionum, utrumque ſignificavit Heſiodus, hanc corporis partem et appetendam et fugiendam eſſe. Quod item Pittacum declaraſſe ferunt: cui quum Amaſis victimam miſiſſet, ab eoque petiviſſet, ut ipſi remitteret, optimam ſimul et peſſimam victimæ partem; ille linguam exſecuit ac remiſit. Itaque natura ab anteriore parte obdidit linguæ ſeptum dentium, ut includeret eam, quippe mollem ac mobilem: a ſuperiore parte impoſuit cerebrum quod ei menſuram orationis indicaret ac diſpenſaret.

XLII. "Μηδέποτ' ἐξ ἠοῦς "Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον Χερσὶν "ἀνίπτοισιν." *Neque unquam de mane Jovi libato nigrum vinum Manibus illotis.* Hoc

Digitized by Google

A μα. Πολλὰ γὰρ αἱ χεῖρες τῶν ἀναγκαίων μὲν ἀκαθάρτων δὲ ποιοῦσι· διὸ τοῦτο δέονται καθάρσεως· διὸπερ τὸ θεῖον καθαρόν. Δεῖ δὲ ὅμοιον αὐτοῖς ὑπηρετεῖν, καὶ οὕτω ἀπένδειν προκαθάραντας τὰς χεῖρας· πολλῷ δὲ ἄρα μᾶλλον τῷ ὅλῳ σώματι· δέον γὰρ καθαρῶς πράτ-
B τειν τὰ πρὸς θεούς· οὐ γὰρ ἀκαθάρτων ὀργάνων εἰ τιμώημεν αὐτούς, ἀποπύουσιν ἡμῶν τὰς θυσίας ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀρᾶς· αὗται γὰρ εἰσὶν αἱ ἐπάραι ταῖς θυσίαις ἢ ταῖς σπονδαῖς ἐπαδόμεναι. Ἐν μὲν οὖν Σπάρτῃ τοῖς εἰς ἀρχὴν καθιστᾶμένοις οἱ ἔφοροι προεκήρυττον μὴ τρέ-
C φειν μύσακας, ἵνα τοὺς τὸ φαῦλον τοῦτο καὶ εὐτελὲς προλαβόντας μειζόνως κολάζωσιν. Ὁ δὲ Ἡσίοδος νίπτεσθαι τὰς χεῖρας προτίνων πρὸ τοῦ σπένδειν, ὑπέφηνε-

A. 5. δέον γὰρ] Forte, δέον γε.

B. 4. τοῖς εἰς ἀρχὴν καθιστᾶμένοις] Forte, εὐθὺς εἰς ἀρχὴν καθιστᾶμένοις: ut conjecturam posui ad Plutarch. Ser. Num. Vind. p. 25.

C. 2. παραβάντας—κολάζωσιν] An, μὴ παράβαντας, παραβαίνειν μείζονα κολάσωσιν.

munditiei est præceptum. Manus enim multa faciunt necessaria quidem, sed impura: et idcirco indigent purgatione, quia divinum numen est purum. Sed qui Diis ministraturus sit, iis debet similis esse, atque, antequam libet, purgare manus et multo etiam magis totum corpus; siquidem erga Deos omnia pure facienda sunt. Quodsi enim eos honoremus cum vasibus instrumentisque impuris, respuunt nostras talibus operibus subjunctas precationes: hæ enim sunt nostræ quasi apprecationes quæ ad sacrificia et libationes deinceps adduntur et accinuntur. Et Spartæ quidem Ephori magistratibus, simulatque constituti essent, edicebant ne mystaces, id est barbas infra nares, alerent; ut eos qui leve hoc ac tenue præceptum neglexissent, gravius punirent. Hesiodus autem, qui monet lavare manus ante libationem, ostendit, eum, qui

Digitized by Google

ται τὸν τοῦτο μὴ πεισόμενον, μείζονος ἄξιον εἶναι κατα- A
γνώσεως, ὡς ἀνεπιτήδειον πρὸς παιδείαν.

μγ'. "Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθεν
" οἴκου Ἑστίῃ ἐμπελάδην προφαίνεσθαι, ἀλλ' ἀλέασθαι."
Ταῦτα δ' ἀπαιδευσίας ὄντα ἔκγονα, κἂν σμικρὰ ᾖ, δεῖ
προφυλάττειν· καλῶς τοῦ Πλουτάρχου λέγοντος, ὅτι B
καθάπερ ὁ λόγοις τὸ μὴ σολοικίζειν οὐ θαυμαστόν, ἀλ-
λὰ τὸ σολοικίζειν καταγέλαστον· ἡ δὲ τοῖς ἔργοις οὐ τὸ
μὴ πράττειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινετόν, ἀλλὰ τὸ πράττειν
ἐπονείδιστον· δεῖν οὕτω μεμολυσμένον ἀπὸ γονῆς ἀποκρύ-
πτειν τὰ αἴτια τοῦ μολυσμοῦ, καὶ μὴ γυμνοῦν ἐγγὺς τῆς C
ἑστίας· βωμὸς γὰρ καὶ αὕτη τῶν θεῶν, καὶ καθημερινῶν θυ-
σιῶν καὶ σπονδῶν ὑποδοχή. Μὴ οὖν ἀπογυμνέμενον μο-
λύνειν τὴν ἑστίαν.

A. 3. μγ'.] Apud Proclum ad verſ. 731, p. 156.

huic monito non obtempe-
ret, majore dignum eſſe ani-
madverſione ut ad inſtitu-
tionem diſciplinamque inep-
tum.

XLIII. "Μηδ' αἰδοῖα γονῇ
" πεπαλαγμένος ἔνδοθεν οἴκου
" Ἑστίῃ ἐμπελάδην παραφαίνε-
"σθαι, ἀλλ' ἀλέασθαι." *Neque pudenda ſemine pollutus ingredi domum Focum juxta revelato, ſed caveto.* Hos inſcitiæ effectus a neglecta liberali eruditione profectos, quamvis parvos, cavere jubet Heſiodus. Quo loco pulchre monet Plutarchus: Ut in oratione, inquit, non admiratione dignus eſt qui ſolœciſmum non facit, ſed riſu dignus qui eum facit: ita etiam in actionibus, non facere talia non eſt laudabile, ſed facere eſt reprehendendum: igitur inquinatum coitu oportere cauſſas inquinamenti abſcondere nec nudare prope focum: nam et focus eſt ara Deorum, et quotidianorum ſacrificiorum libationumque receptaculum. Neque igitur focum, denudantes iſta membra, inquinemus.

Digitized by Google

A μδ'. "Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιῤῥέκτων." Θυσίαν ταύτην ὁ Πλούταρχος προχειρον καὶ καθημερινὴν εἶπεν ὀρθῶς ἀφ' ὧν μέλλομεν ἑαθίειν ἱερὰ πάντα ποιούμενοι ἀφ' ὧν ἀπάρξασθαι. Καὶ γὰρ αἱ τῶν ἱερῶν τραπεζώσεις τοῦτο εἶχον· ἀπαρξάμενοι γὰρ ἀπ' αὐτῶν

B ἐδαίνυντο. Χρῆναι δὲ καὶ ὅτι τῶν λυτρῶν τὸ αὐτὸ δρᾶν· ἐλέγοντο δὲ προχεόμενοι κατὰ κεφαλῆς τε καὶ ὤμων· χρῆν οὖν καὶ τούτου προέσθαι ἀφορίσαι τι πρὸς τῆς ἡμετέρας χρήσεως τοῖς ἱεροῖς θεοῖς· καὶ οὕτω τὸ λοιπὸν εἰς τὴν ἀναγκαίαν χρείαν προσλαμβάνειν.

C με'. "Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι." Ὁ δὲ Πλούταρχος φησιν, ὅτι μὴ δεῖ τὰ νεογνὰ ἀκίνητα ἐᾶν καὶ ἀποτίθεσθαι ἐν ἀκίνητοις· ἀσθενέστερα γὰρ γίνεσθαι· κινεῖν δὲ

A. 1. μδ'.] Apud Proclum ad verſ. 746, p. 161.
B. 2. ἐλίγοντο] Forte, ἐλούοντο.
B. 4. τοῖς ἱεροῖς θεοῖς] An ? ὡς ἱερὸν θεοῖς.
B. 5. περιλαμβάνειν] Legendum, παραλαμβάνειν.
C. 1. με'.] Apud Proclum ad verſ. 748, p. 162.
C. 2. δεῖ] Trincav. δεῖν. Igitur fuit varietas, μὴ δεῖν, et ὅτι μὴ δεῖ.

XLIV. "Μηδ' ἀπὸ χυτρο-"πόδων ἀνεπιῤῥέκτων." *Neque a pedatis ollis nondum luſtratis.* Plutarchus hoc ſacrificium recte vocavit promtum et quotidianum, quum omnia, de quibus edere volumus, reddamus ſacra dum eorum primitias Diis ſolvimus. Nam ſacrorum in menſas impoſitiones eodem valebant; quippe eas epulabantur poſteaquam de iis primitias tribuiſſent Diis. Oportere igitur et in lavationibus idem facere: lavabantur autem circumfuſa circum caput et humeros aqua: ergo et lavationis aliquam partem ſegregandam Diiſque tribuendam eſſe ut ſacram, tum deinde reliquam partem ad neceſſarium noſtrum uſum adhibendam.

XLV. "Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοι-"σι." *Neque ſuper immobilibus---.* Nam Plutarchus dicit; teneros et recens natos infantes non eſſe relinquendos ſine motu, neque deponendos in locis immotis: infirmiores enim ita eos fieri; igitur maxime quidem eos moven-

Digitized by Google

αὐτὰ ὅτι μάλιστα, κἂν ὀπί τινων αὐτά τις καθιζάνη A
κινημάτων, καθιζάνειν ἢ σαλεύειν ἀφ' ἑαυτῶν· οἷα ἐστὶν
εἰκίνητα κλινίδια μεμηχάνηται πρὸς τὴν τῶν παιδίων
εὐνήν.

μς'. "Μηδὲ γυναικείῳ λυτρῷ." Μὴ δεῖν συνα-
πολυμπᾶσθαι ταῖς γυναιξὶ τοὺς ἄνδρας· πρός τε τῷ B
ἀχήμονι καὶ ἀπόῤῥοιαί τινες οὐκ ὀλίγων γυναικείων σωμά-
των καὶ περιττωμάτων χωροῦσιν, ὧν ἀναπίμπλασθαι
τοὺς ἄνδρας μολυσματῶδες ὀφείλει· καὶ τοῖς εἰς τὸν αὐτὸν
ἀέρα εἰσιοῦσι, καὶ τοῖς εἰς ὃ αὐτὸ ὕδωρ, ἀνάγκη τούτων
ἀπολαύειν. Διὸ καὶ ὀπί χρόνον τινά φασι ποινὴν τοῦδε- C
μένειν τοῖς τοῦθ' ὑπομείνασιν· οὐ γὰρ τὸν μολυσμὸν
ἀνάγκη μένειν ἐπ' αὐτοῖς.

μζ'. "Μηδέποτ' ἐν προχοαῖς πολεμῶν ἄλαδε
"πρεόντων, Μηδ' ὀπὶ κρηνάων ὑρεῖν, μάλα δ' ἐξ-

A. 2. καθιζάνειν] Forte, κινεῖν. Vel καθιζάνη, ἐπὶ κινημένων καθιζάνειν κ. μ. δ. τ. quod verti.
A. 5. μς'] Apud Proclum ad verſ. 751, p. 163. Plutarcho vindicandum.
C. 4. μζ'.] Apud Proclum ad verſ. 755, p. 164; unde et Moſchopulus ſumſit.

dos eſſe ipſos ac ſolos, aut ſi aliquo loco ponantur, locum debere eſſe mobilem, ut eos ita moveamus et agitemus: cujuſmodi a quibuſdam excogitati ſunt lectuli mobiles, accommodati ad infantium cubilia.

XLVI. "Μηδὲ γυναικείῳ "λυτρῷ." *Neque muliebri in balneo*—. Viri ne denudent corpora ſimul cum mulieribus. Nam præterquam quod res ipſa eſt indecora, defluvia quædam ex muliebribus corporibus et excrementis ferunt, quibus affici replerique viros inquinamentum iis habet: quæ defluvia neceſſario ad eos accidere qui in eumdem aërem idemque balneum ingrediantur. Ergo etiam dici, per aliquod tempus pœnam in iis manere quibus hoc evenit: per quod nimirum tempus neceſſe eſt manere in iis inquinamentum.

XLVII. "Μηδέποτ' ἐν προ- "χοαῖς πολεμῶν ἄλαδε προρε- "όντων, Μηδ' ἐπὶ κρηνάων ὑρεῖν,

Digitized by Google

A "αλέασθαι, Μηδ' ἐναποψύχειν." Ταῦτα ἀφαιρεῖται Πλούταρχος, ὡς εὐτελῆ καὶ ἀνάξια παιδευτικῆς Μούσης μὴ ἐρεῖν ἐν ποταμῶν ἢ χρηνῶν, μηδ' ἐποπατεῖν, τοῦτο γὰρ τὸ ἀποψύχειν.

μή. "Ὧδ' ἔρδειν—." Τοῦτο ὅ τέλος ἐστὶ τῶν
B παραγγελμάτων, ἱκανὸν εἰς ὃ παιδεῦσαι ἡμᾶς ὃ ἑαυτῶν ἦθος, εὐλαβουμένους τὴν φήμην. Οὐ γὰρ ὅσον ἀρετῆς οἱ ἄνθρωποι σφάλλονται, τοσοῦτον καὶ κρίσεως ἀρετῆς, φησὶν ὁ Πλάτων· τί οὖν χαλεπὴν φήμην φυλακτέον εἰς δύναμιν. Ἡ γὰρ κακὴ φήμη καφὴ μέν ἐστιν ἐπανενεγκεῖν,
C κατοῦσα τὰς ἀπ' αὐτῆς ἐπονειδίσεις γινομένους, ἐπὶ δὲ καὶ ἀρξαμένῳ ταύτην παῦσαι χαλεπόν· εἰώθασι γὰρ οἱ ἄνθρωποι πολλαπλασιάζειν ἃς ἂν παραλάβωσι φήμας καὶ ἐκ σμικρῶν μεγάλας ποιεῖν. Καὶ τέλος παρσὲ-

A. 5. μή.] Apud Proclum ad verſ. 758. p. 165. Plutarcheum eſt.
B. 5. καφὴ μὲν ἐστιν ἐπανενεγκεῖν] Forte, καφὴ μὲν ἐστιν ἀναδέξασθαι, δυσχερὲς δὲ ἐπανενεγκεῖν.

"μάλα δ' ἐξαλέασθαι, Μηδ' ἐνα-
"ποψύχειν." *Neque unquam in alveis fluviorum mare influentium, Neque ſuper fontes mejito: quin valde evitato: neque incacato.* Hæc ſpuria cenſet PLUTARCHUS ut vilia et indigna Heſiodi muſa cui inſtitutio morum officiorumque propoſita ſit: non mejere in alveis fluviorum, aut fontium neque alvum exonerare, hoc enim eſt ἀποψύχειν.

XLVIII. "Ὧδ' ἔρδειν." *Sic facere.* Hic eſt finis præceptorum, iſque ſatis idoneus ad noſtros erudiendos mores cautione famæ. Nam, quod Plato dixit, homines non item in judicando, ut in agendo, a virtute aberrant. Ergo quoad ejus maxime fieri poteſt, cavere debemus malam famam. Hæc enim facile, ſuſcepta, fertur; quippe incitans ad pravitatem eos qui ſemel infames facti ſunt. Quin naſcentem delere difficile eſt. Solent nimirum homines multiplicare quoſcumque ſuſceperint rumores et ex parvis magnos facere. Denique addit Heſiodus, ſolere

Digitized by Google

θητε, ὅτι κινδυνεύει καὶ ὡς ὀπὶ ὃ πλεῖστον ἀληθὴς τῇ A
πᾶσα φήμη, ἣν λαοὶ πολλοὶ φημίσωσι, καὶ δι' τοῦτο
ἔχειν τι καὶ αὐτὴν θεῖον· πολλάκις γοῦν ὁ μὲν ἄρξας
αὐτῆς οὐκ ἔστιν, εὔσοχος δὲ αὐτὴ δι' αὐτὴν ἀναφαίνε-
ται τοῖς ἀποδαινάντων, ὥστε εἰκότως δεῖ φυλάττεσθαι τὴν κα-
κὴν φήμην. Καὶ τοῦτο οὖν χρήσιμον ὃ δεῖν καὶ δόξαν B
ὑποτάττεσθαι τῷ παιδαγωγουμένῳ. Οὐ γὰρ ἁπλῶς ἀληθὴς ὁ
λέγει Γοργίας· ἔλεγε δὲ "Τὸ μὲν εἶναι, ἀφανές, μὴ
"τυχὸν τοῦ δοκεῖν, τὸ δὲ δοκεῖν, ἀσθενές, μὴ τυχὸν
"τοῦ εἶναι." Παρὰ γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ τὸ δοκοῦν
ἰσχὺν ἔχει, καὶ τὰ ὀκ τοῦ δοκεῖν ἀποδαίνοντα δυσερῆ C
διάνυτα οὐκ ὄντα ὀλίγα. Μᾶλλον ἂν ὡς Ξενοκράτης
ἔλεγε, Τοῦ μὴ οὕτω φίλον Ἀλέξανδρον ἔχειν ἕνεκα, μηδ'
ἂν τὸν δάκτυλον κινῆσαι· τοῦ δὲ μὴ ἐχθρὸν, πάντα ἂν
πρᾶξαι· οὕτω καὶ Ἡσίοδος τῆς μὴ παρὰ τοῖς πολλοῖς
δόξης ἀξιοῖ ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, τῆς δὲ ἀδοξίας, ἵνα
μὴ συμβῇ, πάντα ποιεῖσθαι λόγον.

B. 1. τὸ δεῖν καὶ δόξαν] Forte, πρὸς τὸ δεῖν καὶ δόξαν.

plerumque veram esse famam, quam vulgo multi populi celebrent, et idcirco eam aliquid divini habere. Igitur sæpe nullum habet auctorem, ipsa autem ipso eventu vera et sagax reperitur; ut merito fugienda sit mala fama. Itaque et hoc præceptum utile est, hominem disciplina eruditum oportere rationem ducere opinionis. Neque enim simpliciter verum est quod Gorgias dixit: *Esse, obscurum est nisi accedat videri: videri, infirmum est nisi, accedat esse.* Nam apud vulgum magnam habet vim opinio, ex eaque multas calamitates exstitisse in confesso est. Magis probandum Xenocratis dictum: *Ut amicum habeam Alexandrum, ne digitum quidem vertam: ut ne inimicum eum habeam, quidvis faciam.* Ita etiam Hesiodus præcipit: *bonæ apud vulgum opinionis nullam habendam esse rationem: mala ne nobis accedat vulgi opinio, omni ratione cavendum esse.*

Digitized by Google

A μθ'. Καλῶς ἐπέσημηνεν ὁ Πλουτταρχος, ὅτι ὃ σπεῖραι καὶ τὸ φυτεῦσαι οὐχ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἔοικεν ὠφελεῖσθαι. Τὸ μὲν γὰρ σπέρμα δεῖ καταβληθὲν κρυφθῆναι πρῶτον εἴσω τῆς γῆς καὶ σαπῆναι, καὶ οὕτως ἑαυτὸ ἀφανίσαι τῇ δυνάμει εἰς τὸ περικρύψασαν αὐτὸ
B γῆν, ἵν' ἐξ ἑνὸς τυχὸν πυροῦ ἡ κριθῆς, γένηται πλῆθος. Διὸ καὶ ὑετῶν δεῖσθαι καὶ πάχνης αὐτὸ φασι τῇ ἀρχὴν πιεζόντων ἔσω καὶ χεόντων τὰς ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις· τὸ δὲ φυτὸν ῥιζωθὲν βλαστῆσαι χρὴ καὶ ἀναδῦναι τὸν ἐν τῇ ῥίζῃ κρυπτόμυον λόγον, οἷον διοχλήσιον, ἀφ'
C φωτός· ὥστ' εἰκότως τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ πρὸς μὲν τὸ σπεῖραι ἀνεπιτήδειον εἶναι, πρὸς δὲ τὸ φυτεῦσαι ὀπιπτηδείαν. Τὸ δὲ προσκαλέσασθαι τὸν ῥιζικὸν λόγον καὶ εἰς ἐπίδοσιν ἄγειν καὶ βλάστην, ἐσήμηνεν ἀφ' τοῦ ὀνόματος, ὡρὸς ἀ σωτελεῖ, πλεῖον ὂν ὃ ἐκ τῆς σελήνης ἐν αὐτῇ φῶς.

A. 1. μθ'.] Apud Proclum ad verſ. 778, p. 173.
C. 3. προσκαλέσασθαι] Legendum, προκαλέσασθαι.
C. 4. ὀνόματος] Vitium ſubeſſe videtur. Verti ac ſi ſcriptum eſſet ὀνομάσαι.

XLIX. Pulchre animadvertit Plutarchus, ſationem et plantationem non iiſdem rebus juvari. Nam ſemen in terram ſparſum, primo debet intra eam abſcondi ac putreſcere, atque ita ſuam vim didere in circumtegentem terram, ut ex uno grano fortaſſe magna multitudo tritici vel hordei fiat; itaque et pluvia et pruina ſemini, ut dicunt, opus eſt ab initio, quibus naturales ejus vires in ipſo introrſus comprimantur et fundantur. At planta radicibus agendis creſcere debet et ſurſum prodere rationem incluſam radici veluti per coitum cum luce, ut mulieris cum viro, apertæ; ut merito decima tertia dies ad ſerendum ſit inepta, ad plantandum apta. Hujus enim diei eam eſſe vim ut provocet rationem radicis eamque in augmentum et incrementum producat, ſignificavit Heſiodus nominandis iis rebus ad quas efficiendas conducit Lunæ lumen quod illa die majus eſt quam ceteris diebus.

Digitized by Google

ν'. "Περφύλαξο δὲ θυμῷ." Τοὺς περὶ τούτων δ' A
φήσους οὐδὲ μνήμης ὁ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἠξίωσεν ὡς ἂν μὴ
φερομένους· τούτους δὲ ἐξηγούμενος ἀξιοῖ μὴ ἐγκαλεῖν τῷ
Ἡσιόδῳ ὡς ἂν γελοίως εἰπόντι, "μὴ χρῆναι λύπας ἑαυτῷ
"κινεῖν ἐν ταύταις," ὡς δέον ἐν ἄλλαις τισὶ τοῦτο ποιεῖν.
Οὐ γὰρ τοῦτο λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν ἱεραῖς ταύταις μάλιστα B
τὰς λυπηρὰς ἀποσκευάζεσθαι ἐνεργείας· ἃς εἰ καὶ ἀλλότε
δεῖ ὡς ἀναγκαίας αἱρεῖσθαι, ἐν ταύταις οὐ δέον. Τὰς
δὲ τετράδας ἀμφω εἶναι ἱερὰς· τὴν μὲν ὡς μάλιστα
δι' σεληναίων ἐκφαίνουσαν φῶς· τὴν δὲ ὡς τοῦτον ἔχουσαν
πρὸς τὴν τετράδα λόγον, ὃν ἡ ἑβδόμη πρὸς τὴν νου- C
μηνίαν· καὶ γὰρ ἡ τετάρτη καὶ εἰκοστὴ ἑβδόμην ἔχει τάξιν
πρὸς τὴν ἐσχάτην.

να'. "Δεκαδώρῳ ἀμάξῃ." Ἧς ἡ Ἀθήμητος τῶν

A. 1. ν'.] Apud Proclum ad verſ. 795, p. 174.
B. 3. Τὰς δὲ τετράδας—ἰσχάτην.] Lego, τάσδε δὲ τὰς τετράδας—πρὸς τὴν πρώτην τετράδα λόγον—καὶ γὰρ ἡ τετάρτη καὶ εἰκοστὴ ἑβδόμην ἔχει τ. π. τ. ἰσχάτην. Ita reddidi Latine: rationem in Animadverſſ. reddam.
C. 4. να'.] Apud Heſychium in Vocę Δεκαδώρῳ ἀμάξῃ. Refertur ad Εργ. verſ. 424.

LI. "Περφύλαξο δὲ θυμῷ." *Cautus vero eſto animo.* Quatuor illos proxime antecedentes verſus ne mentione quidem dignos putavit PLUTARCHUS, eoſque ita prætermiſit ac ſi omnino non in libris ferrentur: hoſce vero interpretans poſtulat a nobis ne Heſiodum reprehendamus ut ridicule præcipientem *ne per has dies animum dolore maceremus*, quaſi vero aliis quibuſdam diebus hoc faciendum eſſet. Non enim hoc dicit; ſed ita præcipit: hiſce præſertim diebus, utpote ſacris, omnia triſtifica negotia amovenda eſſe: quæ negotia, ſi forte alias ut neceſſaria ſuſcipienda ſunt, hiſce certe diebus non ſuſcipienda eſſe. Haſce autem quartas dies ambas eſſe ſacras: illam, ut quæ Lunæ lumen maxime oſtendat: hanc, ut quæ ad primam quartam in eadem ſit ratione, qua ſeptima dies ad novilunium: nam et viceſima quarta dies ſeptimum obtinet locum ab ultima.

LI. "Δεκαδώρῳ ἀμάξῃ." *Currui decem palmorum.* Cu-

Digitized by Google

A τροχῶν διαμέτρου. Δῶρον δὲ ὡς μέν τινες, ἡ παλαιστή· ὡς δὲ ἕτεροι, ὅταν τοὺς τέτταρας δακτύλους συμπέψας ἐγκύρῃς τῷ ἀντίχειρι, ὡς ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

νβ'. Id etiam, inquit, multo mirandum eſt magis, quod apud PLUTARCHUM, in IIII. in Heſiodum
B Commentario legi: "Cæpe tum revireſcit et con-
" germinat decedente Luna, contra autem inareſcit
" adoleſcente. Eam cauſſam eſſe dicunt ſacerdotes
" Ægyptii, cur Peluſiotæ cæpe non edunt; quia
" ſolum olerum omnium contra Lunæ aucta atque
C " damna, vices minuendi et augendi habeat contra-
" rias."

A. 4. νβ'.] Apud Gellium, N. A. xx, 8.
A. 5. in IIII. in Heſiodum] Simile eſt in libro De Iſide et Oſir. p. 353, E. unde Lambecius in Gellio volebat legi *in Iſin et Oſiridem*. Perperam ille.

jus rotarum diametrus habet decem palmos. Δῶρον, *dorum*, ut nonnulli volunt, eſt palmus. Alii, ut Plutarchus, dicunt dorum eſſe eam longitudinem quæ exiſtit, ſi, compreſſis minoribus digitis, pollex erigatur.

Digitized by Google

ΙΒ.

ΟΜΗΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ.

XII.

HOMERICARUM EXERCITATIONUM.

α'. Ψυχαγωγοι τινες γόητες ἐν Θεσσαλίᾳ, οὕτω καλούμενοι· οἵτινες καθαρμοῖς τισι καὶ γοητείαις τὰ εἴδωλα ἐπάγουσί τε καὶ ἐξάγουσιν· ὃς καὶ Λάκωνες μετεπέμψαντο, λυσίκα τὸ Παυσανίου εἴδωλον ἐξεπέρασε τοὺς προσιόντας τῷ ναῷ τῆς Χαλκιοίκου· ὡς ἱστορεῖ Πλούταρχος ἐν ταῖς Ὁμηρικαῖς Μελέταις.

β'. "Ἀνεμοτρεφὲς κῦμα." Ἰλιάδος ο', τὸ ὑπὸ ἀνέμου τυχηθὲν, ὑψηλόν. Ὅτ' ἂν δὲ τὸ Ἀγαμέμνονος

A. 2. ΟΜΗΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ] In Catalogo Lampriæ, edito Num. 41, et inedito Veneto, eſt Ὁμηρικῶν Μελετῶν βιβλία δ'. De forma non conſtat fuerintne rhetorica, *Declamatio*. Igitur univerſe malui reddere, *Exercitationes*.

B. 1. α'.] Apud Scholiaſtam Euripid. Alceſt. 1150. Idem aliis locis memoravit Plutarchus. Ser. Num. Vind. p. 555, D. et Cimon. p. 482, B. Videantur Animadverſſ. noſtræ ad Ser. Num. Vind. p. 56.

C. 2. β'.] Apud Etymol. M. Voc. Ἀνεμοτρεφὲς κῦμα: et Schol. Hom. Il. ο'. 625. Pro ὅτ' ἂν δὲ habet Etymol. minus recte, ὅτι δέ: item in fine μελέτῃ Ὁμήρου. Ceterum εὐγενῆ malim mutatum in εὐτανῆ.

I. IN Theſſalia ſunt præſtigiatores, animarum evocatores, nomine pſychagogi: qui in cantationibus, luſtrationibuſque quibuſdam ſimulacra adducunt et educunt. Hos etiam Lacones arceſſiverunt quum Pauſaniæ ſimulacrum eos agitaret qui ad fanum accederent Minervæ ab æreo ſacello Chalcioecæ dictæ: ut memoriæ prodit PLUTARCHUS in Homericis Exercitationibus.

II. "Ἀνεμοτρεφὲς κῦμα." *Nutritus vento fluctus.* Iliadis libro xv. dicitur *fluctus vento auctus, altus.* Ubi autem A-

Digitized by Google

A δόρυ ἀνεμοτρεφές φησιν, ὡς ὁ τῇ λ', ἀπὸ τοῦ ὑπὸ ἀνέμου γεγυμνασμένον, ἰσχυρόν. Τὰ γὰρ ὑπαύλια καὶ κατασκιαζόμενα τὰ δένδρων, εὐγενῆ μὲν καὶ λεῖον ὄρπηκα ποιεῖ, ἀσθενῆ δὲ καὶ μαλακὸν καὶ ἀγύμναστον ἀναδίδωσιν· οἷς δὲ προσπίπτει τραχὺς ἀὴρ καὶ ἀνεμώδης, ταῦτα
B ταῖς τῶν πνευμάτων τυπώμασι πληγαῖς, εὔτονον καὶ δύσθρυπτον ἔχει τὴν στερρότητα· ὡς φησι Πλουταρχος ἐν Μελέταις Ὁμηρικαῖς.

γ'. Ἐν οἷς ἐγὼ μὲν ἐκπλήττομαι τῆς μεγαλοψυχίας τὸν Χρύσιππον. Δέον γὰρ ὡς ἄνθρωπον ἀνεγνωκότα
C τοσούτους ποιητάς, καὶ γινώσκοντα σαφῶς ἅπασι τοῖς δόγμασιν αὐτῶν μαρτυρουμένους ἄλλοτε κατ' ἄλλο τῶν ἐπῶν, ὥσπερ καὶ Πλουταρχος ἐπέδειξεν ἐν τοῖς τῶν Ὁμηρικῶν Μελετῶν, ἐκλέγειν μὲν ἐξ αὐτῶν ὅσα μαρτυρεῖ τῷ συνδαζομένῳ τοῖς αὐτῶν δόγμασι, παραλεί-

B. 4. γ'.] Apud Galenum De Dogmat. Hippocr. et Plat. III, 2. Tom. V, p. 115, E, Edit. Charter. Basil. Tom. I, p. 266. Vulgo perperam editur ἐκλίγει et παραλείπει.

gamemnonis haſta eodem cognomine ornatur Iliadis libro xi, eſt *exercitata vento*, *robuſta*. Nam quæ in tranquillo aëre et umbra ſtant arbores rectum et læve proferunt lignum, ſed idem infirmum, molle, tenerum et inſuetum agitationis vehementioris: quibus aſper et ventoſus aër accidere ſolet, hæ flatuum ictibus tritæ ſoliditatem habent intentam et minime fragilem: ut Plutarchus ait in Exercitationibus Homericis.

III. Hoc ego loco Chryſippum vehementer miror propter ejus animi magnitudinem. Nam quum ut homo qui tam multos legiſſet poetas, ac ſciret eos omnibus placitis ipſius, alias per alium carminum locum, in teſtimonium poſſe adhiberi, ut oſtendit Plutarchus: quum igitur ut tantæ homo doctrinæ debuiſſet ex poetis eligere ea quæ conſentiunt cum ipſius

Digitized by Google

πειν δὲ τὰ μαχόμενα καὶ πᾶν σύστε χρεπσικλάζονται A
τοὐναντίον, ὁ δὲ ὁμοίως ἔξης ἁπάντων μέμνηται.

δ'. PLUTARCHUS quoque, homo in disciplinis gravi auctoritate, in primo librorum quos de Homero composuit, "Aristotelem philosophum scripsit, "eadem ipsa de Pythagoricis scripsisse, quod non B "abstinuerint edundis animalibus, nisi pauca carne "quadam. Verba ipsa Plutarchi quoniam res ino- "pinata est, subscripsi: Ἀριστοτέλης δὲ μήτρας, καὶ "χαρδίας, καὶ ἀκαλύφης, καὶ τοιούτων ἄλλων ἀπέ- "χεσθαί φησι τοὺς Πυθαγορικούς, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλ- C "λοις."

ε'. PLUTARCHUS, secundo librorum quos de Homero composuit, "imperfecte atque præposteré at- "que inscite syllogismo esse usum Epicurum dicit, "verbaque ipsa Epicuri ponit: Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς D "ἡμᾶς· τὸ γὰρ ἀφαιρεθὲν ἀναισθητεῖ· ὁ δὲ ἀναισθη- "τῶν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Nam prætermisit, inquit, "quod in prima parte sumere debuit, ὁ θάνατος ψυ- "χῆς καὶ σώματος ἀφάλυσις: tum deinde eodem "ipso quod omiserat, quasi posito concessoque ad E "confirmandum aliud utitur. Progredi autem hic, "inquit, syllogismus, nisi illo prius posito, non "potest."—

A. 3. δ', ε', ς'.] Iidem esse videntur hi libri atque illi Ὁμηρικῶν Μελετῶν; ita hos locos eidem sectioni ac titulo subjeci.
A. 3. δ'.] Apud Gellium, N. A. IV, 11. Rectius ἀκαλήφης est in simili loco Sympos. IV, 5, p. 670, D.
C. 3. ε'.] Apud Gellium, N. A. II, 8.

placitis, omittere quæ dissentiunt et plane nonnunquam contrarium demonstrant; iste vero nimirum similiter omnia deinceps attulit.

Digitized by Google

A ε'. In eodem libro idem PLUTARCHUS, " eum-
" dem Epicurum reprehendit, quod verbo uſus ſit
" parum proprio et alienæ ſignificationis. Ita enim
" ſcripſit Epicurus: "Οϱος τῦ μεγέθυς τ ἡδονῶν, ἢ
" παντὸς τῦ ἀλγῦντος ὑπεξαίρεσις. Non, inquit, παν-
B " τὸς τῦ ἀλγῦντος, ſed παντὸς τοῦ ἀλγεινοῦ dicere
" oportuit. Detractio enim ſignificanda eſt doloris,
" inquit, non dolentis."—

A. 1. ε'.] Apud Gellium, N. A. II, 9.

C

ΙΓ.

ΑΙΤΙΑΙ ΤΩΝ ΑΡΑΤΟΥ ΔΙΟΣΗΜΕΙΩΝ.

XIII.

QUÆSTIONES DE ARATI SIGNIS TEMPESTATUM.

D α'. " ΗΕΛΙΩι καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήμαϛα κεῖ-
" ταϳ Ἀμφότερον, δυόντι, καὶ ἐκ πε-
" ϱάτης ἀνιόντι." Διὰ τί δὲ τὰ τοῦ ἡλίου σημεῖα βε-

C. 1. ΑΙΤΙΑΙ κ.τ.λ.] Hic eſt titulus libri in Lampriæ Catalogo, cum edito Num. 117, tum inedito Veneto. Genus diſputationis plane eſt ſimile illi quod in aliis eodem titulo libris exſtat, veluti ſunt Αἰτίαι Ἑλλη-νικαί, et Ῥωμαϊκαί, item Αἰτίαι φυσικαί: Id eſt *Quæſtiones de Cauſſis.*

D. 1. α'.] Apud Schol. Arati Διοσημ. ad verſ. 87. p. 103. Edit. Oxon. B. 1672. Auctor Scholiorum fertur Theon.

I. " ΗΕΛΙΩ καὶ μᾶλλον ἐοι- *gis etiam certa ſigna ſunt conſti-*
" κότα σήματα κεῖ- *tuta: Utrumque et occidenti et*
" ταϳ Ἀμφότερον, δύνοντι, καὶ *a meta orienti.* Quare autem
" ἐκ πεϱάτης ἀνιόντι." *Soli ma-* Solis certiora ſunt ſigna quam

Digitized by Google

βαιότερα δ' σελήνης; Ἐπειδὴ πολλὴν ἔχων ἰσχὺν πρὸς A
ὃ ἀμαλύνειν ταῖς ἀκτῖσι τὰ ὑποπίπτοντα παχέα, νικώ-
μενος ὑπ' αὐτοῦ, μείζονα τὸν χειμῶνα προαγγέλλει.
Ἢ ὅτι αἱ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν ἀέρα διαφοραὶ, κυριω-
τέραν τοῦ τῆς σελήνης εἰσί· δυναστεύων γὰρ ἡμέρας
σαφεστέρα δείκνυσι τὰ πνεύματα; Ἢ ὅτι λαμπρότερός B
ἐστι, καὶ εἰ μὴ μεγάλη καὶ ἰσχυρὰ τοῦ ἀέρος εἴη μετα-
βολὴ, οὐκ ἂν κρατηθείη· τὰς γὰρ μικρὰς καὶ ἐλαφρὰς
ἀνατέλλει; Οὕτω ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. Διὰ τί δὲ ἀνατέλ-
λοντος μόνον καὶ δύνοντος, καὶ οὐ καὶ μεσουρανοῦντος;
Ἢ ὅτι τότε φαίνεται διὰ τοῦ ὑφηγείου ἀέρος, τοῦ C
δεχομένου πάχη καὶ μεταβολὰς, διὰ τὰς ἀναθυμιάσεις
ἃς ἡ γῆ ἀναδίδωσι, τοῦ ἡλίου ζωῦτα κινοῦντος· ἐξαρθεὶς
δὲ καὶ ὑψωθεὶς, τὸ οἰκεῖον αὐτοῦ χρῶμα εἰλικρινὲς ἐμ-
φαίνει.

β'. "Ἀλλ' οὐχ ὁπόταν κοῖλος ἐειδόμενος προ-

B. 4. ἀνατίλλει] Legendum, ἀναρίλλει, *repellit.*
B. 4. Διὰ τί δὲ ἀνατίλλοντος] Hoc item Plutarcheum esse color et habitus arguit.
C. 6. β'.] Ibidem ad vers. 95, p. 104.

Lunæ? An quia Solis major est efficacia quam Lunæ ad afficiendum mutandumque aërem; quippe dominans per diem, documenta ostendit manifestiora? An quia splendidior est neque vincatur nisi a magna et vehemente aëris mutatione; parvas enim ac leves mutationes repellit? Sic PLUTARCHUS.

Quare vero Solis orientis tantummodo et occidentis, non item medio in cœlo versantis? An quia tunc lucet per aërem qui est proximus supra terram atque crassities mutationesque suscipit per exhalationes quas terra effert et Sol excitat: at in medio cœlo sublimis et elatus suum ac proprium colorem sincerum ostendit?

II. "Ἀλλ' οὐχ ὁπόταν κοῖλος "ἐειδόμενος περιέλλῃ." *At non, quando cavus apparens surgat.*

Digitized by Google

A " πέλλη." Αἱ δὲ τῷ ἡλίῳ κοιλότητες οὐκ εἰσὶν αὐτῷ, φαντασίαι δὲ εἰσὶ τῆς ὄψεως κατ' ὀπτεύθησιν ζοφερᾶς ἀέρος· οὐ γὰρ τὸ μέσον ὁρᾶται, ἀλλ' ἡ κύκλῳ ἀψίς· λαμπρὰ δὲ οὖσα, δοκεῖ παρεῖναι εἰς ὃ ἐκλείπει, ὡς ἔμφασιν κοιλότητος παρέχειν. Οὗ τρόπου γὰρ οἱ ζω-
B γράφοι ἀντιῴδους τόπους γράφοντες, φωτὶ τεφρύνουσι τὴν ὄψιν, ἅτε φύσει τῷ μὴ λαμπρῷ παρεμβάλλοντος ἔξω καὶ διωθουμένου τὴν φαντασίαν, τῷ δὲ μέλανος ἐπισκιάζειν καὶ βαθύνεσθαι δοκοῦντος· ὅτῳ καὶ περὶ τὸν ἥλιον ὁ φαινόμενος τῆς ὄψεως, καὶ ἀντιφραξιν τῷ ἀέρος, ἐκ-
C κοπὴν τοῦ μέσου λαμπροῦ ἀφὶ τὴν σκιὰν ποιεῖ ἐπιφαίνεσθαι. Ἢ ὅτι τὰ ἔμπροσθεν αὐτῷ ἱστάμενα νέφη μελανόμενα, ἀφ' ἧ πολλὴν πύκνωσιν, τὴν κοιλότητα ἀποτελεῖ. Πέφυκε γὰρ πάντα τὰ ἀφ' ὧν μελανῶν ὁρώμενα, κοιλότητος φαντασίαν ποιεῖν· καὶ γὰρ καὶ οἱ

A. 4. περιφεύγειν] Forte, περιφέγγειν.
B. 2. προσεμβάλλοντος] F. προεμβάλλοντος.
B. 3. ἐποσκιάζειν] Aliud requiro, quale in Latinis, posui.

Cavitates illæ in Sole non sunt ipsius, sed apparent Visui per objectum caliginosi aëris. Neque enim Solis medium conspicitur, sed orbita eum ambiens: quæ, quippe splendida, videtur item illuminare partem lumine carentem; ita ut speciem cavitatis præbeat. Prouti enim pictores locos antrorum similes pingunt, dum lumine exasperant Visum; quippe natura sua lucidus color projicit ac propellit speciem, ut eminere videatur, obscurus autem removet se et in profundum demittit: sic etiam Visus in suscipienda specie Solis per obstructionem aëris, efficit per hanc umbram, ut putemus nos videre excisionem mediæ partis splendidæ. An quia, quæ ante Solem consistunt nubes, quum nigræ fiunt, per multam condensationem, cavitatem efficiunt? Natura enim ita comparatum est, ut res per alias res nigras aspectæ, speciem cavitatis præbeant. Nam et

Digitized by Google

ζωγράφοι, ὅσα μὲν βέλονται πρόσοχθη δεικνύναι, τῷ A
λευκῷ ἐπιγράφουσιν· ὅσα δὲ κοῖλα καὶ ἐν βάθει, τῷ
μέλανι. Ἐὰν οὖν, φησὶ, τοιοῦτόν τι γένηται, ἢ τὰς
ἀκτῖνας μὴ κατ' εὐθεῖαν φερομένας ἔχῃ, ἀλλ' ἐγκεκλι-
μένας, καὶ τὰς μὲν τῇδε τετραμμένας, τὰς δὲ τῇδε, ὅθεν
συμβαίνει μὴ τοῦ τῆς τοῦ ἀέρος παχύτητος, οὐκ ἰσομοίρων B
αὐτῶν κατ' εὐθεῖαν φέρεσθαι, ἢ ἄνεμον ἴσθι γενησόμενον,
ἢ ὑετόν. Ἀπὸ κοινοῦ οὖν ὁ εὔδιος, ἵν' ᾖ, Ἀλλ' οὐκ
ἔσαι εὔδιος, ὅταν ἀνατέλλων κεκοιλωμένον ἔχῃ τὸ μέσον
τοῦ κύκλου δηλονότι ὥσπερ κεκοιλάντος τοῦ φωτός· ὁ δὲ
συμβαίνει ὑπὸ τῆς τοῦ ἀέρος δυσκρασίας. Ὥσπερ γὰρ C
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ὅταν συμβαίνῃ κοιλαίνεσθαι αὐτούς,
δηλονότι ἐξασθενήσαντος τοῦ σώματος· ἢ ὥσπερ ὅταν
βλέφαρον καταίροντες, ἢ συσπάσαντες τὴν ὄψιν, τῷ
λύχνῳ προσβάλλομεν, οὐ φαίνεται συνεχὲς τὸ φῶς,
ἀλλὰ πλάγιαι καὶ ἀποῤῥάδες αἱ αὐγαί· οὕτως ὅταν ἀχ- D
λὺς ἢ νέφωσις ἀνώμαλος πρὸ τοῦ ἡλίου ᾖ σᾶσα, προσ-
θλίψῃ καὶ σείσῃ τι τῆς ὄψεως κῶνον, εἰς λοξὰς ἀκτῖνας

pictores quæ ut propinqua oſtendere volunt, albo colore pingunt; quæ cava et profunda, nigro. Quare, inquit, ſi quid tale fiat, ſi Solis radii non recta ferantur, ſed fiſſi alii hac, alii illac, quod fit per aëris ſpiſſitatem non ſinentem illos recta ferri; ſcias aut ventum fore aut pluviam. A communi ergo ſubaudiendum εὔδιος, *ſerenus*; ut hæc ſit ſententia, At non erit Sol ſerenus, ſi oriens cavatum habuerit circuli medium; luce nimirum quaſi læſa: quod accidit per aëris intemperiem. Etenim prouti oculi cavati, quod iis evenit deficiente per infirmitatem corpore, aut palpebras demittentes, aut coarctati, quum lucernam adſpexerint, lux non videtur continua, ſed obliqui ac diſperſi radii: ſic quando caligo, aut nubilorum collectio inæqualis, ante Solem conſiſtens compreſſerit et concuſſerit Vi-

Digitized by Google

A καὶ ῥομβοειδεῖς, ὁ πάσχομεν αὐτῇ τῇ αἰσθήσει, τοῦτο ἀεὶ τὸν ἥλιον εἶναι δοκοῦμεν. Οὕτω ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

γ'. "Ἢ πῦρ αὔηται σποδιᾷ." ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ δέ φησι, τὰ καυσὰ βραδέως ἐκπίπτειν, παχυμερῶν τῶν πόρων ἐμφράττοντος ἀέρος· διόπερ οἱ τὰς δᾷδας ἅπτον-
B τες περιστρέφουσιν ἐν τῇ πέφρᾳ, ἵνα ἀποκρουσθῇ εἴ τι ἔνικμον ᾖ, καὶ ὁ πῦρ τῆς ὕλης μᾶλλον ἅψηται.

δ'. "Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο καταχθέες, ὐδὲ μέλαιναι "Σχῖνοι ἀπείρητοι." Ἄρχεται λοιπὸν ἀπὸ δένδρων τεκμήρια ἡμῖν διδόναι περὶ χειμώνων καιρῶν, ὀπτήδεια
C περὶς γεωργίαν. Δεῖ οὖν λαβεῖν ἀπὸ πρίνου καὶ σχίνου σημεῖα· ὁ μὲν τῆς πρίνου καρπὸς σύμμετρος ὢν, τοιοῦτον χειμῶνα δηλοῖ· ὁ δὲ πλείων τοῦ συνήθους, πλείονα αὐχμόν. Μεταβὰς οὖν ἐπὶ τὰ τῆς γεωργίας σημεῖα, πειρᾶται διδάσκειν ἡμᾶς καί φησιν, ὅτι πρῖνοι καὶ σχῖνοι

A. 3. γ'.] Ibid. ad verſ. 303. p. 133.
B. 3. δ'.] Ibid. verſ. 312. p. 134. In hoc ſcholio interpolator graſſatus eſt.
B. 5. καιρῶν] Forte, καὶ καιρῶν.

ſus conum in obliquos et rhomboidi ſimiles radios; affectum ſenſus noſtri putamus in ipſo Sole eſſe. Sic PLUTARCHUS.

III. "Ἢ πῦρ αὔηται σποδιᾷ." *Aut ignis incendatur cinere.* PLUTARCHUS autem dicit; Cremabilia tardius incendi, meatus eorum obſtruente craſſo aëre; igitur, qui faces incendant, eas atterère ad cinerem, ut detergatur ſi quid humidum iis adhæreſcat, et ignis magis etiam totam complectatur materiam.

IV. "Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο καταχθέες, ὐδὲ μέλαιναι Σχῖνοι ἀπείρητοι." *Ilices non fructu onuſtæ, nec nigræ Lentiſci, ſigno careant.* Jam ingreditur idonea ab arboribus petita tempeſtatum opportunorumque temporum agri colendi ſigna nobis dare. Sumenda igitur ſigna ſunt ab ilice et lentiſco. Nam Ilicis fructus ſi modicus fuerit, modicam fore hyemem oſtendit: ſolito abundantior, majorem ſiccitatem. Itaque tranſiens ad agriculturæ ſigna, docere nos conatur, ac dicit, Ilices ac Lentiſcos ſi modice fructus

Digitized by Google

μετρίαν τὴν καρποφορίαν ὅταν ἔχωσιν, αὐχμηρὸν τὸ A
τέλος σημαίνουσιν. Αἱ μὲν οὖν πρῖνοι μὴ λίαν ὀ-
λίγον εὐπορούντες, μακρὸν ἐσομβρίαν τὸν χειμῶνα σημαί-
νουσιν· ἐὰν δὲ πολυφορῶσι, τρεῖς τὰ ἕκαστα μέρη τοῦ θέρους,
βλάβην τοῦ σιτικοῦ καρποῦ γενησομένην λίαν αὐχμοῦ.
Ἡ δὲ τοῦ σχίνου καρποφορία τελευτὴ τυγχάνει· τρεῖς B
γὰρ τοῦ ἑαυτοῦ ἀνθεῖ, καὶ τρὶς τελεσφορεῖ· ἑκάστη δὲ
καρποφορία ἴδιον σημεῖον ποιεῖ. Ἐὰν μὲν ὁ πρῶτος
καρπὸς ᾖ πρέπων γίνηται, πρόιμον δεῖ θέρος προσ-
δοκᾶν· ἐὰν δὲ ὁ δεύτερος, καταμέσον καιρὸν τῆς θερείας
χρείουσα σημαίνει· ὁ δὲ τρίτος τὸν ἔσχατον. Ἡ δὲ C
σύνταξις, ὅπως, " καταχθέες καρποῖο, τύτεσι βαρυ-
" νόμεναι τῷ καρπῷ, οὐκ ἀπείρητοί εἰσι χειμῶνος· ὅσα
γὰρ τὴν σχῖνον οὐ τοῦ ἀέρος ὠφελεῖ, ζῶντα καὶ τὸν
σῖτον· ὁμοίως καὶ τὰ βλάπτοντα. Δείγματα οὖν τῶν
προφθάντων αὐτῶν ὁ πρῶτος ἐν τῇ σχίνῳ ἐστί, καὶ τὸ μέσον

A. 3. εὐπορεῦντες] Forte, εὐφορεῦντες.
B. 2. ἑκάστη γὰρ] Forte, ἑκάστη δέ.
B. 5. κατάμεσον—σημαίνει] Vitium ſubeſſe videtur.

ferant, ſiccum exitum oſtendere. Et Ilices quidem ſi non juſto majori copia fructus ferant, longam hyemem portendunt: ſin juſto majori, ſub finem æſtatis damnum eventurum frumento per ſiccitatem. Lentiſci fructus triplex eſt: ter enim quotannis floret, ter fructus maturos fert: et unumquodque tempus ſuam habet ſignificationem. Primum tempus ſi modicos habuerit fructus, exſpectanda eſt præcox æſtas: ſi ſecundum item fuerit tempus, mediam tempeſtatis partem meliorem fore ſignificat: ſi tertium, ultimam item partem. Nexus autem orationis hic eſt: onuſtæ fructu, non inexpertæ ſunt hyemis; nam quæ aëris partes ac temperamenta juvant Lentiſcum, eadem juvant frumentum: et, quæ illi nocent, eadem huic. Ergo primus Lentiſci fructus oſtendit eventum primæ ſatio-

Digitized by Google

A ὁ μέσος, καὶ ὁ τρίτος τοῦ πελοβυταίων. Οὕτω Πλουτ-
ταρχος.

ε'. "Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχου-
"σαι, Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον ἰσχύσοντος." Ὁ
πρῖνος ὁ δένδρον τοῦ πάνυ καταξήρων ὅτι· καὶ μαρτυρεῖ
B καὶ Ἀριστοφάνης, "Σὺ δ', ὥσπερ πρῖνος, εὐθὺς ἐμπρησ-
"θεὶς βοᾷς·" τοῦ ξύλων δὲ τὰ καταξηρὰ ἐμπρηθέντα
καὶ καυθέντα, τῇ ξηρότητι ἀντέχει τῷ πυρί. Αὕτη τοίνυν
ἡ πρῖνος, ξηρά τις οὖσα τὴν φύσιν, τοῖς ὑγρομένοις τέρ-
πεται· καὶ χειμῶνος ὄντος, σφόδρα ὑγροῦ τοῦ περιέχοντος
C γενομένου, τῇ ὑγρότητι ἡδεῖσα καρποφορεῖ καὶ δηλοῖ τὴ
ἐσόμενον μέγαν χειμῶνα, ὑφ' οὗ τῆς ὑγρασίας μεταλα-
βοῦσα εὐκαρποφόρησε. Θαμινῆς δὲ, τῆς συνεχοῦς φυο-
μένης· τρίτον γὰρ τοῦ χειμῶνος φύεται. Ὁ δὲ ἄκυλος,
καρπός ἐστι τῆς πρίνου· καὶ Ὅμηρος, Πάρ ῥ' ἄκυλον
βάλανόν τε. Κατὰ μέτρον δὲ ἔχουσαι, ἀντὶ τοῦ συμ-

A. 3. ε'.] Ibidem ad verſ. 315, p. 135.
B. 3. ἀντέχει] An οὐκ ἀντέχει?

nis: medius, mediæ: ultimus, ultimæ. Sic PLUTARCHUS.

V. "Πρῖνοι μὲν θαμινῆς "ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι, "Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον "ἰσχύσοντος." *Ilices quidem modicam continuæ glandis copiam habentes Prædicant hyemem vehementius invaliturum.* Ilex arbor e genere valde ſiccarum eſt: quod et Ariſtophanes teſtatur, ubi ait, *Tu vero, ut ilex, ſtatim incenſus clamas.* Ligna enim ſicca incenſa et cremata, per ſuam ſiccitatem reſiſtunt igni. Ergo Ilex, quum per ſuam ipſa naturam ſit ſicca, gaudet humiditate per eamque fructus fert, et ſignificat magnam hyemem futuram, per quam humiditatis particeps facta, fructum tulit. Θαμινῆς eſt *continuo deinceps creſcentis*; nam quotannis, tertium hyeme creſcit. Ἄκυλος, eſt fructus Ilicis: ut apud Homerum Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τε, *Ad vero jecit iligneam quernamque glandem.* Κατὰ μέτρον ἔχουσαι idem

Digitized by Google

μέτρως ἔχουσαι τῶν καρπῶν. Φησὶν οὖν καὶ Θεόφραστος, A
ὅτι ἡ ὠρῖνος καὶ ἡ φῆνος αὐχμηραὶ τῇ κράσει καὶ ξη-
ρότεραι τῶν ἄλλων πεφύκασι. Πολὺ οὖν καρπὸν οὐ
φέρει, ἐὰν μὴ εἰς βάθος ὑγρανθῇ. Εἰκότως οὖν τῇ
τούτων ἀφορίᾳ καταμαντεύονται περὶ τῶν σπερμάτων,
μιᾶς αἰτίας οὔσης δι' ἣν ἀμφοτέρων ἡ πολυκαρπία ἐπέρ- B
χεται· εἰ δὲ ὑπερβάλλει τὸ καρπῶδες τὸ πλῆθος, οὐκ
ἀγαθὸν σημεῖον· ἄμετρον γὰρ ἐπομβρίαν ἢ πλεονασμὸν
ὑγρότητος, ἡ περὶ τὸν ἀέρα ἄνεσις καὶ ἀπλύτης δηλοῖ.
Οὕτω καὶ Πλούταρχος.

ς'. "Οντινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη φῆνος ἄρηται, C
"Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄρσις πολυλήϊος εἴη." Ἐν
ἐκείνῳ δὲ τῷ καρπῷ καὶ ἡ ἄρσις πολὺ κρείττων ἔσαι.
Οὐ γὰρ μόνον τοῖς ζώοις συμπάσχα γίνεται, ἀλλὰ καὶ
ἐν τοῖς φυτοῖς. Ὅταν οὖν κεκραμένῳ τῇ ὑγρότητι

C. 1. ς'.] Ibid ad verſ. 325, p. 136.

eſt ac ſi dicas συμμέτρως ἔχουσαι τῶν καρπῶν, *modicæ fructibus*. Theophraſtus etiam tradit, Ilicem et Lentiſcum calidas ſiccioreſque temperamento, quam reliquas arbores, naſci. Ergo non multum fructum fert niſi ad profunditatem uſque humectetur. Merito igitur ex harum fructuum defectu proventuve conjecturam faciunt de frumento; quum utrorumque iiſdem cauſſis fœcunditas contineatur. Quodſi vero nimia fructuum fuerit multitudo; hæc non eſt bonum ſignum. Nam immodicos imbres et abundantiam, remiſſio et quaſi effeminatio aëris portendit. Ita PLUTARCHUS.

VI. "Οντινα γὰρ κάλλιστα
"λοχαίη φῆνος ἄρηται, Κείνῳ γ'
"ἐξ ἄλλων ἄρσις πολυλήϊος
"εἴη." *Cui enim optime congruerit prægnans lentiſcus Huic præ reliquis aratio fructuoſa erit.* In hoc, nimirum fructu, etiam aratio multo præſtantior erit. Non enim ſolum in animalibus, ſed etiam in plantis quædam eſt affectionum communio. Quod ſi enim diverſæ plantæ habitum ſimi-

Digitized by Google

A ἡ ψυχρότητι πολλαπλασίως ἔχη τοῦ ἔαρ, ἡ τρέφεται ἀπὸ τῶν ὁμοίων, καὶ τοῖς αὐτοῖς εὐθαλεῖ καὶ μαραίνεται. Διὸ πολλὰ μετ' ἀλλήλων συναχμάζει καὶ καρποφορεῖ, τὰ μὲν ἦρι, τὰ δὲ χειμῶνι, τὰ δὲ καὶ ἔαρι. Τῶν μὲν οὖν αἱ κράσεις διάφοροι, τοῦ δὲ ὅμοιαι καὶ συγγε-
B νεῖς σφόδρα· τῶν οὖν μίαν κράσιν ἐχόντων, εἰσὶ πρῖνος, ἕλνος, σκύλλα, πυρός, κτλ. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ.

ζ. "Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες, "Ὁππότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆας, τὰ δὲ γ' ἄρρενα πάντα "Δεξάμεναι πάλιν αὖθις ἀναβλήδην ὀχέωνται, Αὐτῷ
C "καὶ σφίκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν." Ἡ ὑγρότης γόνιμον καὶ κινητικὸν τῆς σπερματικῆς δυνάμεως· διαχεῖται γὰρ ὅ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα τῇ ἀνέσει ἀρχικὸν γίνεται, καὶ εὐώδερμον εἰς ὁρμὰς ἀγωγὲς ὅθι τὸ τῆς

B. 3. ζ'.] Plutarcho hoc totum esse tribuendum, nomine quamvis omisso, arguit et ratio et oratio. Exstat ibidem ad vers. 336, p. 137.

liter temperatum habeant humore et frigore; consequens est, ut similibus etiam cauſſis alantur, floreant, marcescant. Itaque multæ invicem simul vigent et fructus ferunt, aliæ æstate, aliæ hyeme, aliæ etiam vere. Ergo aliæ sunt diversis inter se temperamentis, aliæ similibus et valde cognatis. Earum, quarum simile et unum est temperamentum, sunt Ilex, Lentiscus, Squilla, Triticum: secundum PLUTARCHUM.

VII. "Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες, Ὁπ-

"πότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆας, τὰ δὲ "γ' ἄρρενα πάντα Δεξάμεναι "πάλιν αὖθις ἀναβλήδην ὀχέ-"ωνται, Αὐτῷ καὶ σφίκεσσι μέ-"γαν χειμῶνα λέγοιεν." *Fœminæ sues, fœminæ oves et Capræ, Cum redeant a partu, cunctosque mares Cum receperint, rursus ab initio ineantur, Et ipsis et vespis magnam hyemem portendunt.* Humor habet vim gignendi et seminalem facultatem movendi. Corpus enim spirituſque perfusi, remissione laxantur atque incalescunt ad impetus quibus animal ad generatio-

Digitized by Google

γεννήσεως ἔργον. Διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ τὸν Διόνυσον τῇ A
Δημήτρᾳ συγκαθιέρωσαν, αἰνιττόμενοι τὸ γόνιμον τῆς
ὑγρότητος. Ὥσπερ οὖν τὰ φυτὰ ἐξασθενήσαντα διαν-
θεῖ τῇ εὐκρασίᾳ, ἐπελθούσης τῆς ὑγρᾶς καὶ ὑπερβούσης
τροφῆς, ὅταν καὶ τὰ ζῶα ἐν ὑγρῷ τῷ ἀέρι καὶ μαλακῷ
μάλιστα πρὸς συνουσίαν κινεῖται. Αἱ οὖν θήλειαι σύες, B
καὶ πρόβατα καὶ αἶγες, ὅταν ὑπομείνασι τὴν τῶν
ἀρρένων ὄχθησιν, ἐπιστρέφασα ὑπαδαίνῃ τοῖς ἄρρεσι, μέγαν
χειμῶνα καὶ σκληρὸν τῷ ἀπὸ τῶν σφηκῶν σημαί-
νουσιν· ὅταν δὲ μὴ προλαμβάνῃ τὰ εἰφημβύα τὴν μίξιν,
ἀλλὰ βραδίων τῷ εἰθισμένῳ ὀχεύῃ, εὐθυμίαν τοῖς πένησι C
παρέχοντας ὅτι μὴ ἔχοντες εὐπορεῖν ἐσθημάτων, πρὸς-
δοκῶσιν εὐδιεινότερον ἕστεσθαι τὸν χειμῶνα. Ἡ ζῶντα
τὰ ζῶα ὑπερθυμοτικῶς ἔχουσι συνουσίας ἐν χειμῶνι, ἐπειδὴ
ἔξωθεν τότε τῷ ὑγρῷ ὄντος, ὃ θερμὸν ἔνδοθέν ἐστι, καὶ
φλέγον αὐτὰ ἐγείρει πρὸς συνουσίαν· διὸ καὶ ἑξῆς φησιν,
ὅτι ἐὰν βραδέως καὶ οὐ συνεχῶς συνουσιάζωσι, δηλοῦσιν

nis opus adducatur. Itaque Antiqui Bacchum et Cererem communibus ſacris faniſque coluerunt, ſignificantes humori inſitam gignendi vim. Prouti ergo plantæ deficientes infirmitate, reviveſcunt bona temperie, ſuperveniente humido ac fluido alimento; ſic etiam animalia in aëre humido et molli, maxime ad coitum moventur. Igitur fœminæ ſues, oves, et capræ, ſi a maribus initæ, mox ipſæ viciſſim eos conſcendant, gravem hyemem, nec leviorem illo a veſpis ſignificato, portendunt: ſin contra, non occupent coitum, ſed ſolito tardius ad eum ferantur, lætitiam præbent pauperibus, quippe qui indigentes veſtibus tepidiorem exſpectant hyemem. An vero hæc animalia per hyemem cupidine coeundi aguntur? ſiquidem tum temporis humor extra, calor intra eſt, eaque ardens ad coitum incitat: quare mox dicit poëta, animalia illa tarde, neque continuo, ad coitum venientia, hyemem ſignificare non

Digitized by Google

A οὐ ψυχεὸν τὸν χειμῶνα ἀλλ' εὔκρατον· ὅθεν καὶ τὸν πένητα χαίρειν ποιοῦσιν. Ἡ δὲ τοῖς αὐχμηροῖς καὶ ἀνόμβοις ἔτεσι, τὰ ζῶα πρὸς σωφροσύνην οὐ προθύμως· ἀφ' ἧς δὲ τὴν τῶν σωμάτων ὑγρότητα ὀλίγην οὖσαν, βραδύτερον τῆτο ἁρᾷ· διό φησιν, ὀφὲ ἁρῶνται τὴν σωφροσύνην, εὐθυμίαν παρέχον τοῖς γεωργοῖς· ἡ γὰρ πλείων ἐπιθυμία ἐξ ὑγρότητος πλεοναζούσης γίνεται· χαίρει οὖν ὁ ἄνολβος ἀνὴρ, ἤγουν ὁ πένης καὶ ἀνείμων, ὅτι οὐ πάνυ αὐτὸς θερμαινομένῳ κατὰ ἀμφίων εὔδιον τὸν σιαυτὸν γενήσεσθαι καταφαίνεται. Τὸ δὲ βιβαιόμεναι ἀντὶ τῦ βια-

C ζόμεναι πρὸς σωφροσύνην.

η'. "Οὐδὲ μὴν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ, Ἐκ "νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις Ἐρχομένῳ θέ- "ρεος, χαίρει." Ἤπειροι γὰρ αἱ νῆσοι καὶ ἠπείρων τυγχάνουσαι, ὡς φησι ΠΑΟΥΤΑΡΧΟΣ, θᾶττον καὶ ῥᾷον

B. 4. ἀμφίων] Græcum quidem significatione *veſtimenti*, ut Heſychius ejuſque interpretes docent in Voce: at rarius ad interpretationis uſum. Putem igitur auctorem ſcripſiſſe ἀμφιζολῶν.
B. 5. βιαζόμεναι] Immo βιβαζόμεναι, ut jam Grotius correxit.
C. 2. η'.] Ibid. ad verſ. 357. p. 141.

frigidam ſed temperatam, itaque gaudium adferre pauperibus. An potius, torridis atque ſiccis annis animalia non ſunt ad coitum alacria; quippe propter paucitatem humoris tardius hoc factitant: quare dicit poëta, animalia illa ſero coeuntia, lætitiam præbere agricolis; nam major cupido ex abundantia humoris oritur: gaudet igitur, vir non beatus, id eſt pauper et veſtibus carens, quod ipſi non magnopere veſtimentis calefacto, tepidum annum fore ſignificant. Ceterum βιβαιόμεναι dixit pro βιβαζόμεναι, id eſt *conſcenſæ* ineundo.

VIII. "Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων "ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ, Ἐκ "νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσω- "σιν ἀρούραις Ἐρχομένῳ θέ- "ρεος, χαίρει." *Neque avium gregibus vir in continenti terra habitans, Ex inſulis quando multi advolitant agris Ineunte æſtate, gaudet.* Nam quum inſulæ ſicciores ſint quam terræ continentes, celerius fa-

Digitized by Google

τῷ αὐχμηρῷ καταστήματος ἀντιλαμβάνον[ται]. Διὸ καὶ τὰ ὄρνεα φεύγει, καὶ ταῖς ἠπείροις παροπτάζει· καὶ ἄχθεται μὲν ὁ γεωργὸς τῇ τῶν ὀρνίθων ἀποδημίᾳ, τὸν αὐχμὸν ὑποπτεύων. Χαίρει δὲ ταῖς αὐταῖς ὄρνισιν ὁ αἰπόλος, ὅταν ἐν κόσμῳ καὶ τεταγμένως φέρωνται, ὡς πλείονος γάλακτος γενησομένου δηλονότι τοῦ ἔνθερμον εἶναι τὸν ἀέρα. A B

ciliuſque amplectuntur torridam aëris conſtitutionem: ut ait PLUTARCHUS. Itaque aves inde fugiunt, et in terras continentes ſe conferunt; ibi agricola dolet de avium adventu, æſtum metuens. At iiſdem avibus gaudet caprarius ſi ordine et modo adveniant, ut qui calore aëris majorem lactis copiam adepturus ſit.

Digitized by Google

A

ΙΔ.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΘΗΡΙΑΚΑ.

XIV.

EX COMMENTARIO IN NICANDRI THERIACA.

B α'. "Ἐν δὲ χειροπλήθῃ καρπὸν νεοθηλέα δαύκου,
" Λειαίνειν τριπτῆρι." Ὁ δὲ Πλουταρχος πλείονα μὲν φησι αὐτῶν γένη εἶ· τὸ δὲ κοινὸν τῆς δυνάμεως ἴδιωμα, δριμὺ καὶ πυρῶδες· καὶ ὡς ἡ γεῦσις αἰσθάνεται καὶ ὄσφρησις, καὶ ἐκ τῆς πείρας δῆλόν
C ἐστι καὶ γὰρ ἔμμηνα κινεῖ σφόδρα, καὶ διαλύει στόμυος ὑπὸ τῆς θερμότητος, καὶ πρὸς τοῖς τὸν θώρακα παθῶν καθαρτικὸν καὶ λεπτυντικὸν ἔχει σθένος.

β'. "—οὗ ἐν Ἀπόλλων Μαντείας Κορυπαῖος

A. 2. ΕΙΣ ΤΑ ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΘΗΡΙΑΚΑ.] Hunc titulum Commentarii prodit Catalog. Lampriæ Num. 118, cum editus, tum MS. Venetus. Stephanus Byzant. Voc. Κορώνη, videtur nomen Τπομνήματα præmittendum significare: οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν (Νικάνδρου) Θέων, καὶ Πλάτταχος καὶ Δημήτριος—.

B. 1. α'.] Schol. ad Nicandr. Theriaca, verſ. 94, p. 31, 6. Edit Ald. 1523, 8.

C. 4. β'.] Apud Steph. Byzant. Voc. Κορώνη. At in editis Nicandri exemplis verſ. 613. nunc legitur, ἢ ἐν Ἀπόλλωνι Μαντεύονται Κορυπαῖος ἐθέσπισε:

I. "Ἐν δὲ χειροπλήθῃ καρπὸν νεοθηλέα δαύκου,
" Λειαίνειν τριπτῆρι." *Simul recentem Dauci fructum, quantum una capit manus, Contunde piſtillo.* PLUTARCHUS ait, plura Daucorum eſſe genera, ſed omnium communem eſſe vim ac proprietatem acerbam et igneam: quod et Olfactus Guſtuſque ſenſibus manifeſtum eſt, et per experientiam comprobatur. Nam et menſtrua vehementer movet, et ventris tormina ſedat, et pectoris affectiones purgat, et attenuandi vim habet.

II. "—οὗ ἐν Ἀπόλλωνι Μαντείας Κορυπαῖος ἐθέσπισε." *In quo Oracula Coropæus poſuit*

Digitized by Google

" ἐθήκατο." Οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν, Θέων, Α
καὶ Πλούταρχος, καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς φασι· Νίκανδρος Ὡρωπαῖος καὶ Ὡρωπαῖος Ἀπόλλων, ἀγνοεῖ δὲ ὁ Ἀμφιαράου ἱερὸν Ἀπόλλωνός ἐστι.

In Scholiis item nil horum quæ Steph. profert. Corrigendum—Δημήτριος ὁ Χλωρὸς φησι. Ὡρωπαῖος κ. Ὡρ. Ἀπόλλων· ἀγνοεῖ δὲ Νίκανδρος, ὅτι Ἀμφ. ἱερὸν, οὐκ Ἀπόλλωνός ἐστι.

Apollo. Qui vero commentarios in Nicandrum ſcripſerunt, Theon, PLUTARCHUS, Demetrius Phalereus, dicunt: Apud Nicandrum memoratur Oropæus et Oropæus Apollo: ignorat autem Nicander, illud eſſe Amphiarai, non Apollinis, templum.

Digitized by Google

A

ΙΕ.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΙ Η ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΩΝ ΠΡΟΓΝΩΣΙΣ ΩΦΕΛΙΜΟΣ.

XV.

EX LIBRO AN UTILIS SIT PRÆNOTIO FUTURORUM.

B α'. ΑΛΛΑ μὴν ἡ φρόνησις οὐ σωμάτων, ἀλλὰ πραγμάτων ἕξις ἐστί, πρὶν ἐν αὐτοῖς γενέσθαι τὸν ἄνθρωπον, ὅπως ἄριστα χρήσεται τοῖς ἀπαντῶσι καὶ προστυγχάνουσι, παρέχουσα σκοπεῖν τὸ μέλλον. Τὸ μὲν οὖν σῶμα πρόσω μόνον ὄμμάτωται,
C τοῖς δ' ὄπισθεν τυφλόν ἐστιν ἀτεχνῶς· ἡ δὲ διάνοια καὶ τὰ παρῳχημένα βλέπειν τῇ μνήμῃ πέφυκεν. Ὁ γὰρ ἐγκαθήμενος ἀεὶ καὶ οἰκουρῶν γραμματεὺς ἐν μίνῳ, ὡς

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ—] Apud Stob. Serm. III. p. 40. Gesn. ubi titulus annotatur Latinus: Græcus ex Stob. Physic. et Ethic duobus proximis locis additus. In Trincav. tantummodo est Πλουτάρχου: item in S. Maximo p. 93. Ed t. Gesneri, ubi ab initio ad σώφρων exhibetur.

B. 1. σωμάτων] Sanum est. Significantur corpora quæ sensibus corporis percipiuntur.

C. 1. ἀτεχνῶς] Abest a Paris. A. atque hæc est unica ejus in hoc loco varietas.

C. 3. ἐν μίνῳ—τῇ; ψυχῇς] Forte, καί, ὃς φησιν Πλάτων ἐν Μίνωι, προγεγονὼς τῶν ἐνταῦθα, τὰς ψυχὰς εἴτε μέρος κ.τ.λ. i. e. quique, ut Plato ait in Me-

I. ATQUI Prudentia non est corporum sed rerum faciendarum inspectio, priusquam in eas veniant homines; ut eas incidentes et occurrentes optimè tractare possint, easdem adhuc futuras dispicere præbens. Et corpus quidem anteriore solum parte oculis præditum, posteriore plane cœcum est. At mentis cogitatio præterita quoque, memoriæ beneficio, videt. Hic enim est ille scriba qui semper domi manet eamque servat, ut inquit Plato;

Digitized by Google

φησιν ὁ Πλάτων, οὗτός ἐστι καὶ παρηγόρους ἐνταῦθα τῆς A
ψυχῆς, εἴτε μέρος, εἴτε ὄργανον, ὁ τῶν παραγμάτων ἀν-
τιλαμβάνεται φερομένων· καὶ φυλάττει, καὶ ἴσχει, καὶ
κύκλον ποιεῖ, τὸ παρωχημένον ἐπιστρέφουσα καὶ σωμάτουσα
τῷ παρόντι, καὶ παρρεῖν εἰς ὃ ἄπειρον οὐκ ἐᾷσα καὶ
ἀνύπαρκτον καὶ ἄγνωστον. B

β'. Τὸ γὰρ εἱμαρμένον ἄτρεπτον καὶ ἀπαράβατον, ἀλλ'
ὅσπερ μόνον ὀφρύσι νεύσει, χαρτερὰ τούτῳ κέκλωτ' ἀνάγκη
καὶ πεπρωμένη. Διὰ τοῦτο τὴν εἱμαρμένην καὶ Ἀδράστειαν
καλοῦσιν, ὅτι πέρας τοῖς αἰτίοις ἐπαγόμενον ἐπιτίθησιν ἀνέκφευκτος οὖσα καὶ ἀναπόδραστος. C

γ'. Ὁ δὲ Νέστωρ οὐκ ἀβέλτερος; ἑστὼς φρουροῖς
τοῖς τῶν νεῶν φυλάττουσι, καὶ προκελεύομενος

Οὕτω νῦν φίλα τέκνα φυλάσσετε, μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γένωμεθα δυσμενέσσιν.

none, ante has, quæ hic ſunt, res fuit (ante præſentem vitam fuit) Animi ſive inſtrumentum—. Plura in Animadverſſ.

B. 2. β'.] Apud Stob. Eclog. Phyſ. p. 13. ſub hoc titulo Græco. In Edit. Herenii p. 186.

B. 2. χ' ὅσπερ] Forte, χ' ὥσπερ.

B. 4. καὶ πεπρωμένη.] Forte hoc reponendum poſt εἱμαρμένην, et corrigendum ἡ πεπρωμένη. Poetica dictio ὄφρυσι νεύσῃ κραιπνὰ κέκλωτ' αὐτὸ ἀνάγκη.

C. 2. γ'.] Apud Stob. Eclog. Ethic. p. 199.

C. 4. τιν'] Sic Aug. ut Iliad. κ'. 192. Vulgo, τινα.

C. 5. Αἱρείτω] Sic exempla Homeri. Vulgo, Αἱρέτω. Aug. Αἱρεῖτω.

animi ſive pars, ſive inſtrumentum, quod res tranſeuntes apprehendit, conſervat, ſiſtit, et circulum facit, reflectens præteritum et cum præſente nectens, non ſinens præterfluere in infinitum, in ignotum, in nihilum.

II. Fatum nec inverti nec præteriri poteſt: *quidquid ſuperciliis innuerit, dura glomeratum conſtat neceſſitate.* Itaque Fatum etiam Adraſteia vocatur et Pepromene, quia terminum cauſſis neceſſarium imponit, ipſumque eſt inevitabile nec effugiendum.

III. At Neſtor non ineptus eſt? ſomnum invidens cuſtodibus navium, et hortans

Sic agite, O nati cari, ſervate, nec ullum
Corripiat ſomnus, hoſti ne gaudia ſternat.

Digitized by Google

A Οὐ γεησόμεθα, φησί τις, ὐδ' ἂν καθεύδωμεν, εἰ πεπρωμένον ἐστὶ μὴ ἁλῶναι τὸ ναύσαθμον. Τίς οὐκ ἂν εἴποι πρὸς τὰς ταῦτα ληρεῖν, ὅτι καθείμαρται μὲν ἴσως πάντα ταῦτα, συγκαθείμαρται δὲ ἑκάστῳ τὸ ἅμα τούτων, καὶ ὃ οὐ τούτοις, καὶ ὅπως, καὶ τὸ μὴ ἄλλως σωτε-
B λεῖσθαι δίχα τούτων; Οὐ γὰρ ἐστὶ φυλακὴ καθευδόντων, οὐδὲ νίκη φευγόντων, οὐδὲ θερίσαι μὴ σπειράντων τὴν ἀγαθὴν γῆν καὶ καθαρὰν, οὐδὲ γεννῆσαι μὴ συγγενόμενον γυναικὶ ἡλικίαν ἐχούσῃ καὶ σώματος φύσιν γόνιμον, οὐδ' ἄγρας τυχεῖν οὐ θήρεσι χωρίοις.

A. 2. ναύσαθμον.] Correxit Canterus. Vulgo, δύσαθμον.
B. 4. ἰχύσῃ] Sic Aug. Vulgo, ἴσχυσι.
B. 5. ἄγρας] Sic Aug. Vulgo, ἀγρᾶς.

At non erimus gaudia hosti, inquit aliquis, etiamsi dormiamus, si non est in fatis capi navale. Quis autem istis talia delirantibus non respondeat, in fatis quidem fortasse hæc omnia esse, sed unicuique horum in fatis simul adjunctum esse, ut per hæc, ut in his, ut sic, ut non aliter nec sine his adjunctis, perficiantur. Non enim custodire est dormientium; nec vincere, fugientium; nec metere, eorum qui non bonam terram conseverint et cultam: nec gignere, qui non habuerit mulierem eum idoneam ætate, tum corporis natura fœcundam: nec denique capturam facere, in locis ferarum expertibus.

Digitized by Google

Ις.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΜΑΝΤΕΙΑΣ, Β.

XVI.

EX LIBRO PRIMO DE DIVINATIONE.

ΤΩΝ τεχνῶν, ὡς ἔοικε, τὰς μὲν ἡ χρεία συνέστησεν ἐξ ἀρχῆς, ἡ δὲ μέχρι νῦν διαφυλάσσει·

Χρειὼ φαίνετ' ἰδίδαξε, τί δ' οὐ χρειὼ κεν ἀνεύροι

τὴν ἀναγκαίων; ὑφαντικὴν, οἰκοδομικὴν, ἰατρικὴν, γεωργίαν, καὶ ὅσαι περὶ γεωργίαν ἀναστρέφονται· τὰς δὲ ἡδονή τις παρεισήγαγε καὶ κατέσχε, τὴν τῶν μυρεψῶν, καὶ τῶν ἀνθοπoιῶν, καὶ κομμωτικὴν πᾶσαν, καὶ ἀνθοβάφειαν· ἔστι δὲ ὧν τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν καὶ ὃ καθάριον ἀγαπῶντες ἐκμανθάνουσι καὶ μετέπουσι, οἷς ἀριθμητικὴν, καὶ γεωμετρίαν, καὶ φωνικὴν πᾶσαν καὶ

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΜΑΝΤΕΙΑΣ, Β.] Apud Stob. Serm. lviii. p. 380. Ed. Gesner. sub Latino titulo, unde Græcum expressimus. In Trincavelliana non est nisi Πλουτάρχου.

ARTIUM, ut verisimile est, alias a principio necessitas constituit,

Usus cuncta docet: quid non invenisset usus

necessaria quidem: artem texendi, ædificandi, medicinam, agriculturam, omnesque in agricultura versantes artes, necessitas produxit. Alias voluptas quædam et conciliavit et continuit, unguentariorum, conditorum, totam mangonicam et florum imitatricem tinctoriam. Sunt etiam quæ probabilitate, diligentia, munditie, homines alliciant ad eas colendas discendasque,

Digitized by Google

A ἀστρολογίαν, ἃς φησιν ὁ Πλάτων, καίπερ ἀμελουμένας, βίᾳ ὑπὸ χάριτος αὐξεσθαι.

ut Arithmetice, Geometria, tota Canonica, et Aſtrologia, quas Plato ait, quamvis neglectas vel invitis nobis per ſuam ſibi gratiam augeri.

B

IZ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ.

XVII.

EX LIBRO DE AMICITIA.

C ΟΘΕΝ οὐ δεῖ παντάπασι ταπεινοῦν τὴν φύσιν, ὡς μηδὲν ἰσχυόν, μηδὲ νόμιμον, μηδὲ ὑπὲρ τὴν τύχην, ἔχουσαν· ἀλλὰ τοὐναντίον εἰδότας, ὅτι μικρόν ἐστι μέρος τοῦ ἀνθρώπου σαθρόν τε καὶ ἐπίκαιρον, ᾧ δέχεται τὴν τύχην, τῆς δὲ βελτίονος μερίδος αὐτοὶ

B. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ.] Sub hoc nomine exſtat in Stobæi Eclog. Ethic. p. 198.
C. 1. δεῖ] Sic Aug. Vulgo, δέ.
C. 2. νόμιμον] Forte, μόνιμον.
C. 2. ὑπὲρ τὴν τύχην] Sic Aug. Vulgo, ὑπὲρ τὴν ψυχήν.
C. 4. ἐπίκαιρον] Legendum, ἐπίκηρον.
C. 5. αὐτοὶ κρατοῦμεν] Sic Aug. Vulgo, αὐτὸ κρατοῦμεν.

ITAQUE non oportet naturam omnino deprimere quaſi nil firmum nec ſtabile, nec ſupra fortunam habeat: ſed, contra, quum ſciamus exiguam eſſe hominis infirmam partem et caducam, fortunæ ſubjectam, melioris autem partis nos ipſos imperium tenere, in qua maxima bono-

Digitized by Google

κρατῆμεν, εἰ ἡ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἱδρυμένη, δόξαι A
τε ἕξεσαι, καὶ μαθήματα, καὶ λόγοι τελεσθέντες εἰς
ἀρετὴν, ἀναφαίρετον ἔχουσι τὴν οὐσίαν καὶ ἀδιάφθορον,
ἀνεκπλήκτους ποιοῦς τὸ μέλλον τείνει, καὶ θαρραλέους, καὶ
ποιοῦς τὴν τύχην λέγοντας ἃ Σωκράτης δικῶν ποιοῦς
τοὺς κατηγόρους λέγειν, ποιοῦς τοὺς δικαστὰς ἔλεγεν, ὡς B
ἀποκτείναι μὲ Ἄνυτος καὶ Μέλιτος δύνανται, βλάψαι
δὲ οὐ δύναται. Καὶ γὰρ ἡ τύχη δύναται νόσῳ περι-
βαλεῖν, ἀφελέσθαι χρήματα, διαβάλλειν ποιοῦς δήμους,
ἢ τύραννον· κακὸν δὲ, καὶ δειλὸν, καὶ ταπεινόφρονα, ἢ
ἀγεννῆ, ἢ φθονερὸν, οὐ δύναται ποιῆσαι τὸν ἀγαθὸν καὶ C
ἀνδρώδη ἢ μεγαλόψυχον, οὐδὲ παρελέσθαι τιὼ διάθεσιν
τῶν καλῶν.

A. 3. οὐσίαν ἢ ἀδιάφθορον] Vulgo, οὐσίαν διάφορον. Aug. οὐσίαν καὶ ἀδιάφορον. Ultimam vocem ipse correxi.
A. 5. ἃ Σωκράτης] Prius ipse addidi: posterius est ex Aug. pro vulgato Σωκράτη.
B. 2. καὶ Μέλιτος] Sic Aug. Vulgo, ἢ Μέλιτος.
B. 3. περιλαβεῖν] Rectius fit περιβαλεῖν.

rum collocata, bonæ opiniones, disciplinæ, rationesque virtutis procreatrices, possessionis sunt nostræ cum constantis tum a nemine auferendæ: hæc igitur quum sciamus, oportet confidenter futura exspectare, ac fortunæ eandem objicere sententiam, quam Socrates specie quidem accusatoribus, at re ipsâ judicibus objiciebat, *interficere*, inquiens, *Anytus et Melitus possunt*; *nocere non possunt*. Nam fortuna potest illa quidem et in morbum nos conjicere, opibus privare, calumniari apud populum vel tyrannum: malum vero, ignavum, humilem, abjectum, invidum facere non potest, bonum, fortem, magnanimum, neque harum virtutum usum auferre.

Digitized by Google

A

ΙΗ.

ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.

XVIII.

EX EPISTOLA DE AMICITIA.

B α'. ΚΑΚΙΑΙΣ αὐτῶν πλάσσονταί τινες ῥημάτων εὐπρέπειαν· τὸ μὲν φιλοσώματον ἁπλοῦν, ὃ δὲ φιλάργυρον πρόμηθες ἀποκαλούμενοι.

β'. Πολύβουλον εἶ) καὶ πολύτροπον ἔνθα δεῖ καὶ τύχης κατ' ἀλλοφύλων πολεμίων, χρήσιμον ἡ ἀναγ-C καῖον· βάβουλον δὲ ἦθος καὶ κακομηχανώτατον ἀφ' παντὸς ἔχειν καὶ κατὰ πάντων, οὐ τῇ τοῦ ἀγχίνοου, ὥς τινες οἴονῃ, τῇ δὲ τῆ πονηρατάτῃ μερίδι προστίθημι.

A. 2. ΕΚ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ.] Titulum Græcum ſumſimus ex Appendice Damaſceni ubi ſunt loci α'. et ιϛ'. Latinus eſt, *Plutarchi ex Epiſtola de Amicitia*, qui in Geſneriana editione nonnullis horum locorum adſcriptus eſt; nam compluribus locis nil additum eſt niſi *ex Epiſtola de Amicitia*. Apud Trincavellum nomen libri non item adſcriptum exſtat. Plura forte dicemus in Animadverſſ.

B. 1. α'.] Apud Stobæum Serm. ii. 31. προμηθὲς eſt ex Pariſ. A. pro vulgata προμηθεύς.

B. 4. β'.] Apud Stob. ibidem.

I. SUNT qui ſuis vitiis nomina fingant prætexantque honeſta: corporis ſtudium ſimplicitatem, pecuniæ autem ſtudium proſpicientiam appellantes.

II. Verſutum et callidum eſſe, ubi res poſtulat, et fraudem contra hoſtem externum adhibere, utile ac neceſſarium eſt: ſed ingenium ſubdolum et comminiſcendis malis ſagax perpetuo habere et contra quoſvis, non in ſolertiæ, ut quidam putant, ſed in peſſimæ naturæ parte pono.

Digitized by Google

γ'. Μάρτυς δ' ἄριστος ὁ μηδὲν μὴ εὖ παθών, ἀπὸ A
δὲ τῆς εἰς ἄλλους εὐνοίας κρίνων.

δ'. Ἡμερότητι τοίνυν καὶ εὐεργεσίᾳ μᾶλλον ἢ φόβῳ τοὺς εὔνοιαν κτητέον.

ε'. Ἡπίως ἂν τις δεῖ μὴ τὸ ἔμφρονος εἰς τὸ κοινὴ λυσιτελές. B

ς'. Ὁ Ἀγριππῖνος ἡγεμονεύων ἐπειρᾶτο τοὺς καταδικαζομένους ὑπ' αὐτοῦ πείθειν ὅτι τοῦτο συμφέρει αὐτοῖς καταδικασθῆναι. Οὐ γὰρ ὡς πολέμιος αὐτοῖς, ἔφη, οὐδ' ὡς λυσσὼν καταφέρω τινὶ ψῆφον αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς ἐπιμελητὴς καὶ κηδεμών· ὥσπερ καὶ ὁ ἰατρὸς τὸν τεμνόμενον καταμυθεῖται, καὶ πείθει παρέχειν ἑαυτόν. C

A. 1. γ'.] Apud Stob. Serm. xliv. p. 315. Edit. Geſneri: ubi adſcriptum eſt, *Ex Epiſtola de Amicitia Plutarchi.* In Edit. Trincavelli nec auctoris nec libri nomen additur.

A. 1. ἀπὸ δὲ τῆς] Geſnerus corrigere tentat, ἄνευ δὲ τῆς: perperam, opinor.

A. 3. δ'.] Apud Stob. Serm. xlvi. p. 328. Edit. Geſn. adſcripta nota, *Plutarchi ex Epiſtola de Amicitia.* In Trincavell. annotatur tantummodo Πλουτάρχου.

A. 5. ε'.] Ibidem continuo ſubjicitur: in Geſn. nulla adjecta nota: at in Trincavelliana, addito Ἐν ταυτῷ.

B. 2. ς'.] Ibidem continuo priori ſubjectum: nullo auctoris librive addito nomine. Videtur tamen Plutarcho tribuendum; quando et proximum eſt Plutarchei plane coloris.

III. Optimus ille eſt teſtis, qui beneficiis non fuerit obſtrictus, ſed ex communi in alios benevolentia agit.

IV. Itaque manſuetudine potius ac beneficentia, quam timore, benevolentes nobis reddendi ſunt.

V. Oportet igitur cum prudentia clementes eſſe ad communem utilitatem.

VI. Agrippinus, quando cum imperio erat, ſtudebat iis, quos condemnabat, perſuadere, ipſis expedire condemnari. Non enim, aiebat, ut iis inimicus et latro, ſententiam contra eos fero, ſed veluti tutor et curator ipſorum: quemadmodum et medicus hominem ſecandum conſolatur, eique perſuadet ut ſe ſecandum præbeat.

Digitized by Google

A ζ'. Κότυς ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς, πικρὸς ἦν τῶν ὑπηκόων κολαστής. Τῶν οὖν φίλων τις πρὸς αὐτὸν εἶπε, Μανία τοῦτό ἐστι καὶ οὐ βασιλεία· ὁ δὲ, Ἀλλ' ἡ ἐμὴ, ἔφη, αὕτη μανία τοὺς ἀρχομένους σώφρονας ποιεῖ.

B η'. Ἐπὶ δὲ χολάσεως ἀπαραίτητος φόβος, αἴτιός ἐστιν ἀπονοίας· ὁ γὰρ ὄλεθρον αὑτῷ προλαβὼν, ἀμύνεται χωρεῖ κινδύνοις.

θ'. Ἀρχίδαμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς θεασάμενος τὸν ἴδιον παῖδα ἄγαν προπετῶς μαχόμενον C τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπεν, Ἢ τῇ δυνάμει προσθες, ἢ τῶν θράσους ἄφελε.

ι'. Γάμος μὲν ἀπὸ μικρᾶς φιλίας δεῖται κρίσεως βελτίων, ἑτέρως δὲ σφαλερός.

A. 1. ζ'.] Ibidem continuo priori ſubjectum: nulla auctoris librive mentione, tamen eidem auctori vindicandum.

B. 1. η'.] Apud Stob. Serm. lii. p. 359. Ed. Geſn. annotato ſimpliciter *Ex Epiſtola de Amicitia.* In Trincavelliana nil omnino annotatum.

B. 4. θ'.] Videtur ex eodem eſſe libro. Exſtat etiam in Plut. Apophth. p. 218, E. Ceterum, proximum eſt antecedenti.

C. 3. ι'.] Apud Stob. Serm. lxxxiii. p. 483. Annotatum *Ex Epiſtola de Amicitia.* Geſnerus addit, *Themiſtii puta.* In Trincav. nil annotatur.

VII. Cotys Thracum rex acerbe ſubditos punire ſolebat. Cum igitur amicorum quidam ad ipſum dixiſſet, *Hoc furor eſt, non regnum*, reſpondit, *At meus hic furor ſubditos temperantes reddit.*

VIII. Inevitabilis timor pœnæ, cauſſa eſt deſperationis: qui enim animo præcepit interitum, periculis obviam it.

IX. Archidamus Lacedæmoniorum rex, cum vidiſſet filium ſuum nimis temere contra Athenienſes pugnantem, *Aut vires tibi ſunt augendæ, aut minuenda audacia.*

X. Nuptiæ propter amicitiam contractæ meliores ſunt, quippe a duplici temperamento conjunctæ: aliter vero, periculoſæ.

Digitized by Google

ια'. Πλούτῳ μὲν χρῆσθαι ὡς ὕλῃ τινὶ, οὐκ ἐπὶ A
παντὸς ὁμοίως.

ιβ'. Ἀρετὴν οὖν τοῖς πᾶσι μᾶλλον αἱρετέον ἢ πλοῦτον, ἀνοήτοις σφαλερόν· ὑπὸ γὰρ χρημάτων αὔξεται κακία· καὶ ὅσῳ τις ἂν ἄφρων ᾖ, τοσούτῳ πλέον ἐξυβρίζει, τὸ λυσσῶδες αὐτῷ τῶν ἡδονῶν ἀπλησθὲν ἔχων. B

ιγ'. Ἐν πενίᾳ μέν τις διετέλεσεν εὐδαίμων, ὡς ἔπεισι δὲ πλούτῳ ἐν ἀρχαῖς. Τοσοῦτον ὑπεραίρει πενίας ἀγαθὸν ὡς αἰσχρῷ πλούτῳ νόμιμος ἀνὴρ εὐδεὴς ἀλλάξαιτ' ἂν πενίαν· εἴ γε μὴ τῶν ποτὲ Ἀθηναίων ὁ πλουσιώτατος ἀμείνων ἦν Ἀριστίδου καὶ Σωκράτους Θε- C
μιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους ἐν πενίᾳ ἢ ἀρετῇ· ὁ δὲ πλοῦ-

A. 1. ια'.] Apud Stob. Serm. xcii. p. 514. Annotatum *Ex Epistola de Amicitia.* In Trincav. locus hic desideratur.

A. 3. ιβ'.] Apud Stob. ibid. deinceps. In Geſneriana Ed. annotatur *ibidem:* in Trincav. exſtat quidem ipſe locus, nulla tamen annotatione addita.

B. 2. ιγ'.] Apud Stob. Serm. xcv. p. 521. annotatu *Ex Epiſt. De Amicitia.* Non eſt Plutarcheum, quod cum orationis forma, tum judicium de Themiſtocle arguit. At paucis interjectis locis exſtat ſub nomine *Ex Arriani homilia Protreptica* ſequens locus, quem hic numero ια' exhibemus, plane ille Plutarcheus: ut a librario nomina permutata videantur. Apud Trincav. prior locus eſt ſub nomine hoc Ἐκ τῆς διατριβῆς τῆς περὶ φιλίας, ac definit in verbis ἀλλάξαιτ' ἂν πενίαν.

XI. Divitiis utendum eſt tamquam materia quadam, non ad omnes res ſimiliter.

XII. Virtus omnibus optanda eſt potius quam divitiæ, quæ ſtultis periculoſæ ſunt. Pravitas namque pecuniis augetur. Et quo quis ſtultior fuerit, eo proclivior ad luxuriam contumeliamque fit; quippe qui habet unde rabiem voluptatum ſuarum expleat.

XIII. In paupertate aliquis felix manere poterit: minime vero in divitiis et magiſtratibus. Tantum excellit paupertatis bonum; ita ut nemo vir bonus paupertatem cum inhoneſtis divitiis permutare velit. Niſi forte ille Athenienſium ditiſſimus Themiſtocles Neoclis filius, quamquam virtutis inops, Ariſtide et Socrate melior fuit. Atqui divitiæ illius una cum

Digitized by Google

A τος ἐκείνῃ αὐξῇ ϗ αὐτὸς, ἐξίτηλός τε καὶ ἀνώνυμος. Φαύλῳ γὰρ ἅμα τῷ θανάτῳ πάντα συνοίχεται. Τὸ δὲ καλὸν αἰώνιον.

ιδ'. Ἀλλὰ δὴ Σωκράτης, Ἀρχελάου μεγαλοφρονοῦντος αὐτὸν ὡς ποιήσοντος πλούσιον, ἐκέλευσεν ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι Ἀθήνῃσι τέτταρές εἰσι χοίνικες τῶν ἀλφίτων ὀβολοῦ ὠνιοι, ϗ κρῆναι ὕδατος ῥέουσιν· εἰ γάρ τοι μὴ ἐκθυμὰ τὰ ὄντα ἐμοὶ, ἀλλ' ἐγὼ τούτοις ἐκθυμός, ϗ ὕσπω κἀκεῖνα ἐμοί. Ἦ οὐχ ὁρᾷς ὅπι οὐκ εὐφωνότερον ᾠδὴν δι' ὧν ὁ Πῶλος τὸν τύραννον Οἰδίποδα ὑποκρίνατο, ἢ τὸν ὀπὶ Κολωνῷ ἀλήτην ϗ πτωχόν; Εἶτα χαίρων Πῶλος ὁ γενναῖος ἀνὴρ φανεῖται, ὡς μὴ πᾶν τὸ ἐνεστηκὸς ἐκ τοῦ δαιμονίου προσωπεῖον ὑποκρίνασθαι καλῶς; οὐδὲ τὸν Ὀδυσσέα μιμήσεται ὃς ϗ ὑπὸ ῥάκεσιν ὠδὲν μεῖον διέφερεν ἢ ὑπὸ τῇ ὑλῇ χλαίνῃ τῇ πορφυρᾷ.

A. 4. ιδ'.] Vide Notam antecedentem. In Trincav. annotatur, Ἐκ τῶν Ἀθηναίων.
B. 5. δι' ὧν] Videtur delendum, ut natum ex antecedente δῶν.
C. 2. ἀλήτην] Ita correxi vulgatum ἀλείτην.

ipso vanæ et ingloriæ interierunt. Nam cum improbo homine moriente nihil non interit. At honestas æterna est.

XIV. Socrates ab Archelao invitatus ut qui eum ditare vellet, ei renunciari jussit, farinæ quatuor chœnices obolo venire Athenis, et a fontibus aquam fluere. Nam si meæ res, inquiebat, mihi non sufficiunt: at ego illis sufficio, et sic etiam illæ mihi. Nonne vides Polum histrionem nihilo concinniore voce egisse personam Œdipi tyranni quam Œdipi Colonei exulis et mendici. Et vir ingenuus Polo deterior erit ut non quamvis a numine sibi impositam personam decore agat: neque Ulyssem imitari poterit, qui laceris pannis indutus non minus decoræ gravitatis præ se ferebat, quam ubi crispam et purpuream læna gestabat.

Digitized by Google

ιε'. Ἡ παιδιὰ κἂν μηδὲν ἕτερον ἀγαθὸν ἔχοι, τό γε A
συμφοιτᾶν αὐτὴν νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἔξω κακίας, οἷς
ἂν ᾖ τις αἰδώς· ἃ πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ἄλλους.

ις'. Ὡς μύστοι λαμπρόν ἐστιν εὖ ποιεῖν, ὕπως
ἀμείπηον· ἵνα μὴ μόνον ἀχαριστίας ὄφλῃ τις δίκλιν, ἀλλὰ
καὶ βλάβους κοινοῦ τοῦ εὖ ποιουμένων εἰς αὐτοὺς ἑτέρων, B
ἀναχοπῇ πρὸς εὐεργεσίαν.

A. 1. ιε'.] Hic et proximus locus exstat in Appendice Damasceni Parellel. Sacr. MS. Florent. cum hac inscriptione, Ἐκ τῶν περὶ φιλίας ἱστοριῶν.
A. 2. ἔξω κακίας—ἃ ἄλλους.] Corrupta, facilius universe intelligi ac verti, quam corrigi potuerunt.
B. 1. εἰς αὐτοὺς] Forte legendum, εἰσαῦθις.
B. 2. πρὸς εὐεργεσίαν] Videtur addendum esse, τῶν εὐεργετησάντων.

XV. Disciplina, si nullum aliud haberet bonum; hoc quidem certe habet, quod interdiu noctuque perpetua est comes; quo fit ut a vitiis sibi caveant ac se ipsos multi haud secus verecundentur atque alios.

XVI. Ceterum, prouti præclarum est benefacere, ita referenda est gratia; nequis non modo ingrati animi crimen suscipiat, sed etiam auctor existat communis damni, quo ii mactantur qui jam nulla beneficia accipient ab iisdem qui isti benefecerunt, quorum erga alios beneficentiam ipse minuit ac reprimit.

Digitized by Google

A

ΙΘ.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΗΣΥΧΙΑΣ.

XIX.

EX LIBRO DE TRANQUILLITATE.

B ΣΟΦΟΝ ἔοικε χρῆμα τὸ τῆς ἡσυχίας, ὡσὸς τ' ἄλλα, καὶ εἰς ἐπιστήμην καὶ φρονήσεως μελέτην· λέγω δὲ οὐ τὴν καπηλικὴν ἢ ἀγορᾶίαν, ἀλλὰ τὴν μεγάλην, ἥτις ἐξομοιοῖ θεῷ τὸν αὐτὴν ἀναλαβόντα. Αἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ὄχλοις

C γινόμεναι μελέται γυμνάζουσι τὴν λογισμῶν ἀριμύτητα, πανουργίαν ἔσαν· ὥστε τὸς ἐν αὐταῖς ἀχρεῖους οἷον ἐκ μαγείρων τῶν ἐν ταῖς πόλεσι χρειῶν ἀφαπτοικιλμένους πόσα δ' ἐχὶ καὶ ἀφανίσματα δεινὰ ἐργάζεσθαι. Ἡ δὲ ἐρημία σοφίας ἔσα γυμνάσιον, ἠθοποιὸς ἀγαθή, καὶ

A. 2. ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΗΣΥΧΙΑΣ.] Apud Stob. Serm. lvi. p. 375. annotato, *Plutarchi in libro de tranquillitate.* In Trincav. simpliciter eſt Πλουτάρχου. In Arſenii Violeto MS. ſub hoc titulo exſtat hic locus uſque ad ἀναλαβόντα: unde edidit Matthæus ad calcem editionis ab ipſo factæ libellorum Plutarchi De Vitioſo Pudore et De Fortuna, Moſcuæ, A. 1777.

C. 4. πόσα δ' οὐχί] Videtur antecedens quoddam copulatum excidiſſe, πόσα μὲν οὐχί—.

SAPIENS videtur eſſe Tranquillitatis negotium, cum ad alia, tum ad ſcientiam et prudentiæ exercitationem, non cauponariam ac forenſem dico, ſed magnam illam quæ Deo ſimilem reddit ſui participem. Exercitationes enim quæ in civitatibus et inter hominum turbas fiunt, proferunt facultatem illam quæ dicitur calliditas, nec reipſa aliud quid eſt quam aſtutia; ita ut qui in ipſis excellunt, veluti a coquis farciti et variati, miniſteria quævis abſurda obeant. Solitudo, gymnaſium ſapientiæ, bene

Digitized by Google

πλάττει καὶ μεταδιώκει τῶν ἀνθρώπων τὰς ψυχάς. Οὐδὲν A
γὰρ αὐταῖς ἐμπόδιον ἐστι τῆς αὐξήσεως, εὐθὺ πρὸς πολλὰ
καὶ μικρὰ νόμιμα παρεσπάσασαι κάμπτονται εὐθύ, κα-
θάπερ αἱ ταῖς πόλεσιν ἐναπειλημμέναι ψυχαί· ἀλλ' ἐν
ἀέρι καθαρῷ, καὶ τὰ πολλὰ ἔξω διαιτώμεναι τῶν ἀν-
θρώπων, ἀνιᾶσιν ὀρθαὶ καὶ πτεροφυοῦσιν, ἀρδόμεναι τῷ δι- B
αυγεστάτῳ τε καὶ λειοτάτῳ ῥεύματι τῆς ἡσυχίας, ἐν ᾧ
τά τε μαθήματα τῶν θεῶν διαδέχεται, καὶ καθαρώτερον
ὁρᾶν. Διὰ τοῦτό τοι καὶ τῶν θεῶν τὰ ἱερά, ὅσα οὐκ τῶν
πάλαι ἀρχαίου νενόμισται, τοῖς ἐρημοτάτοις χωρίοις οἱ
πρῶτοι, μάλιστα δὲ Μουσῶν τε, καὶ Πανός, καὶ Νυμφῶν C
καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ ὅσοι Μουσικῆς ἡγεμόνες θεοὶ ἵδρυ-
κρύαντες, ὡς οἶμαι, τὰς παιδείας κατ' τῶν ἐν ταῖς
πόλεσι δεινῶν τε καὶ μιαρῶν τινῶν.

A. 3. εὐθὺ] Gesnerus vertit ac si legeret ἀπὸ τοῦ εὐθέως, vel ἀπὸ τῆς εὐθύτητος. Possit εὐθὺ accipi pro *statim, continuo, ab initio.*
A. 5. διαιτώμεναι] Ita reponendum duxi pro vulgato διαιτάμενοι.
B. 3. θεαδίςερα] Sic Gesn. voluit credo θεαδίςερα: nam vel hoc, vel cum Trincav θεοδίςερα scribendum.
B. 4. ὁρᾶν] Sententiæ absolutio requirit ὁρᾶν ἱκανῶς.
B. 5. οἱ πρῶτοι] Addendum ἱδρυσαν, vel simile.
C. 3. κατὰ τῶν] Immo, ἀπὸ τῶν, ut et Gesn. monuit.
C. 4. μιαρῶν τινῶν] Desideratur aliquid.

instituit mores, format ac dirigit virorum animos. Nullum enim eorum incremento obest impedimentum, neque ad multa illa et minuta legum instituta offendentes a rectitudine deflectuntur, ut animæ civitatibus inclusæ: sed in aëre puro, et ut plurimum extra hominum consuetudinem, degentes, in rectum assurgunt ac pennas proferunt, limpidissimo et leniissimo Tranquillitatis flumine irrigati, in quo mentis disciplinæ diviniores purioresque conspiciuntur. Hanc ob causam Deorum quoque delubra antiquitus consecrata in locis maxime solitariis primi homines constituerunt, præcipue Musarum, Panis, Nympharum, Apollinis, et omnium qui Musicæ præfecti sunt Deorum; utpote segregantes disciplinas a molestis et nefariis rerum urbanarum negotiis.

Digitized by Google

A

Κ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΔΟΝΗΣ.

XX.

EX LIBRO CONTRA VOLUPTATEM.

B α'. ΟΤΙ τὰ σώματα ἀνίησιν ἡ ἡδονὴ, καθ' ἡμέραν ἐκμαλάττουσα ταῖς τρυφαῖς· ὧν ἡ συνέχεια παραιρεῖται τὸν τόνον, ἀναχαλῶσα τὴν ἰσχὺν αὐτῶν· ἐξ ὧν ῥᾳστώνη μὲν νόσων, ῥᾳστώνη δὲ καμάτων, προμελετώμενον δ' ἐν μαστότητι γῆρας.

C β'. Θηρίον ὅτι δουλαγωγὸν ἡδονὴ, ἀλλ' οὐκ ἄγριον· εἰδὲ γὰρ ἦν· φανερῶς ἂν πολεμοῦσα, ταχέως ἐάλω. Νῦν δὲ καὶ ταύτῃ μισητότερον, ὅτι κλέπτει τὴν ἔχθραν ὑποδυομένη σχῆμα εὐνοίας· ὥστε διχῇ ἀποτρέπαιον, ᾗ ὧν βλάπτει, ᾗ ὧν ψεύδεται.

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΔΟΝΗΣ.] Quinque hi loci exstant in Stob. Gesn. Serm. VI, p. 81. sub hujus auctoritatis nota, *Plutarchi ex libro contra voluptatem.*

B. 5. μισότητι] Forte, νότητι, quod Gesnerus ad marginem posuit. Paris. A. μισότητι.

C. 2. εἰδε—φανερῶς—] Ita distinxi. Vulgo erant continua.

I. VOLUPTAS corpora resolvit, quotidie emolliens ea deliciis: quarum assiduus usus, tollit illorum vigorem, relaxatis viribus. Hinc copia morborum, copia languorum, et occupata senectute juventus.

II. Bestia est mancipans hominem voluptas: at non immanis: utinam immanis esset! sic enim aperte pugnans, cito caperetur. Nunc autem ideo etiam invisa est magis, quod induens benevolentiæ speciem, inimicitiam celat. Itaque dupliciter aversanda est, et quod nocet, et quod fallit.

Digitized by Google

γ'. Τὰς μὲν οὖν δικαίας ἡδονὰς, οὐκ ἔτ' ἂν ἡδο- A
νὰς ὄντε καλέσαιμεν ὄντε ἴσμεν, ἀλλὰ θεραπείας. Ὅσαι
δὴ τοίνυν ταύτας πᾶσαι ὕβρεις φέρουσαι εἰσὶ, πεπλη-
μμύραι, βιαζόμεναι, καὶ ταῖς ποικιλίαις κολακεύουσαι, λαν-
θάνουσι βλάπτουσαι. Ὁ δὲ εἰς τὰ ἡμέτερα νόμος, ὁ καὶ
τῶν ἀλόγων ζώων, μετὰ τὸ ἀκέσασθαι τὰς ὑπαθυμίας B
σώδενός ὄρεξις, ἀλλὰ κόρος τοῦ ἐπειγόντων ἀδιάφοις
ἡδοναῖς.

δ'. Μή τις τοιγάρτοι ἐπαινεῖ; τοιοῦτόν ἐστιν ἡδονή· τοιγάρτοι τὰ τῆς ἀρετῆς. Μή τις βασανιστὰς; τοιοῦτόν ἐστι ὃ ἥδεσθαι· βασανίζει τὰ τῆς σωφροσύνης. Μή C
τις φιλαργυρίαν; ἀπλήρωτόν ἐστιν ἑκάτερον. Τί τηλικούτῳ
χαίρομεν θηρίῳ, ὃ κολακεῦον ἡμᾶς ἀναλίσκει;

ε'. Τί δ' οὐ πάντων ὁρώντων ἀφανίζεις, ἀλλὰ καὶ
σαυτὸν αἰδούμενος φεύγεις, νυκτὶ καὶ σκότῳ τοῖς ἁμαρ-
τήμασι πιστεύων τὴν ὕβριν. Οὐδεὶς γὰρ τοῦ καλῶν

A. 3. πεπλημμύραι] Paris. A. πεπυρωμένοι.
A. 5. Ὁ δὲ εἰς—ἡδοναῖς.] Defideratur quid ad compositionis perfectionem.

III. Juftas igitur voluptates jam non voluptates vel appellemus, vel agnoſcamus, ſed curas et obſequia. Quæcumque vero præter has aliæ ſunt petulantiæ, ſupervacaneæ, ſaturatæ, violentæ, varietate blandientes, hæ clam lædunt. Lex autem eadem nos noſtraque teneat, quæ et bruta animantia, ut, quum repleverimus deſiderium, nihil amplius deſideremus, ſed ſatietas ſit repletis cupiditatibus iis quibus reſiſti nequit.

IV. Num quis proditores laudat? talis eſt voluptas: prodit virtutis officia. Num quis tortores? talis eſt voluptas; torquet temperantiæ ſtudioſos. Num quis avaritiam? inſatiabilis eſt utraque. Quid hujuſmodi oblectamur beſtia, quæ blandiendo conficit.

V. Cur non omnibus videntibus luxuriaris? Immo tu te ipſum etiam reveritus fugis, nocti ſolum ac tenebris ſine teſtibus contumeliam et libidinem committens. Nemo e

Digitized by Google

A ἔργων σκότος προβάλλει, ὃ φῶς αὐτοῖς μαρτυρῆν αἰσχυνόμενος· ἀλλὰ ὅλον ἅμα τὸν κόσμον ἥλιον γενέσθαι πρὸς ἃ χατορθοῖ, βούλοιτ' ἄν. Ἅπασαι δὲ χαχίαι ὀρθῶσαι γυμνὴ φυλάττεται, σκέπειν προβαλλομένη τὰ πάθη. Ἀποκόπτοντες οὖν αὐτὰς, γυμνὰς βλέπωμεν
B τὰς ἡδονάς· μεθύουσιν εἰς ἀναισθησίαν, λαγνεύουσιν εἰς αἰῶνα, χαθεύδουσιν εἰς ἔργα, οὐχ ὑπερφέρονται πόλεων, οὐ φροντίζουσι γονέων, οὐχ αἰσχύνονται νόμους.

A. 1. προβάλλει] Legendum, προβάλλει ut Gesnerus monuit.
A. 5. αὐτὰς] Legendum, αὐτὰ, ut Gesnerus monuit.
B. 1. εἰς αἰῶνα] Videtur vitii quid subesse. An, εἰς ἀγῶνας.

nim honestis actionibus caliginem obtendit, lucem, earum testem, reformidans: immo ad ea quæ recte agit, totum mundum solem fieri optet. At unumquodque vitium nudum conspici cavens, tegumenti instar prætendit affectus. Affectibus ergo amputatis, nudas spectemus voluptates: sunt ebriæ ad stuporem, scortantur perpetuo, dormiunt ad negotia, civitates negligunt, non curam gerunt parentum, non verentur leges.

Digitized by Google

ΚΑ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΟΥΤΟΥ.

XXI.

EX LIBRO CONTRA DIVITIAS.

α'. ΦΥΣΕΙ μὲν γὰρ δυσχαλίνωτον ὄρεξις· περισ- B
λαβοῦσα δὲ καὶ πλούτου χορηγίαν, ἀχαλί-
νωτον.

β'. Ἀλλ' ἀπληξία, καὶ ἄπιστός ἐστιν οἷς αὐτοῖς μα-
νία· τοιούτῳ μὲν ἐνθουσιασμῷ χρῆσθαι περὶ πλοῦ κτήσιν,
ὡς εἰ κτήσαιντο, μηκέτι κεκτημένους· τοσαύτη δὲ ἀμε- C
λείᾳ περὶ τὰ ληφθέντα, ὡς μὴ γενόμενα. Δυσφορτίσσι
δὲ τῶν ἀπόντων, ὑποφορῶντες ὧν ἔχουσι· ἡδέως γὰρ ἂν ὅπως
ἀγαπῶσιν, ὡς δὲ ἐλπίζουσιν. Οὐκ οἶδα πότερον αὐτοῖς
ἄμεινόν ἐστιν ἔχειν ἢ προσδοκᾶν· ἔχοντες γὰρ, οὐ χρῶνται·

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΛΟΥΤΟΥ.] Exstat ap. Stob. Serm. xcii. p. 510. Titulus Latine apud Gesnerum exstat duobus locis α' et γ'. In Trincav. simpliciter est Πλουτάρχου. Forte verus libri titulus fuit περὶ πλούτου, quem e Sopatro memorat Photius Biblioth. Cod. clxi.
C. 4. ὡς δὲ ἐλπίζουσιν.] Delendum δέ.

I. SUAPTE natura vix frenari potest cupiditas: quod si divitiarum etiam copia accesserit, plane sit infrenis.

II. Sed insatiabilis cupido, et incredibilis quædam iis inest insania: quippe qui tanto furore ad acquirendas opes rapiantur, tamquam illis partis, nil amplius molestiæ sensuri: neglectu vero tanto in partis versantur, ac si nil sibi peperissent. Insano absentium amore capti, præsentia contemnunt. Nil enim ita diligunt ut sperant. Quare dubito, utrum habere an exspectare ipsis magis expediat; siquidem habentes non utun-

Digitized by Google

A προσδοκῶντες δὲ χάμνουσι. Τί οὖν ἐπαινέσωμεν τοιοῦτον ἀγαθόν, οὗ πέρας ὐκ ἔστιν οὐδέν, ἀλλὰ τὸ ληφθὲν ἑτέρων ἀρχή.

γ'. Οὐδέποτε ~~κεφαλὴν ἐφύτευσε ραιχάιαν~~ οὐδέποτε ἀπορία χρημάτων, ἀσωτίαν. Βραχεῖα τις ὐκ σωφροσύνη
B ὃ πενητεύειν· ὀλίγη τις εὐνομία, τὸ ἐπιρρεῖσθαι.

δ'. Ἀρκεσίλαος τὴν πενίαν λυπρὸν μὲν ἔλεγεν εἶναι, ὥσπερ καὶ τὴν Ἰθάκην ~~τραχεῖαν~~ ἀγαθὴν δὲ κουροτρόφον, ἐθίζουσαν σωφροσύνῃ λιτότητι καὶ καρτερίᾳ, καὶ καθόλου γυμνάσιον ἀρετῆς ἔμπρακτον.

A. 4. γ'.] Apud Stob. Serm. xciii. p. 515.
B. 2. δ'.] Hunc locum antecedenti deinceps proximum, item Plutarcho adjudico.

tur, exſpectantes autem laborant. Quid igitur ejuſmodi bonum laudamus, cujus nullus eſt finis, ſed partum quodque novæ ſit cupiditatis initium.

III. Fames numquam cauſſa exſtitit adulterii; neque pecuniæ inopia, luxuriei. Brevis quædam temperantia eſt paupertas: et compendioſa quædam legum obſervantia, penuria.

IV. Arceſilaus paupertatem aiebat aſperam quidem eſſe ut Ithacam, ſed bonam prolis nutricem, ut quæ aſſuefaciat frugalitati et abſtinentiæ, et omnino efficax virtutis exercitium.

Digitized by Google

ΚΒ.

ΕΚ ΤΟΥ ΟΤΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΑΙΔΕΥΤΕΟΝ.

XXII.

EX LIBRO QUOD MULIERES ETIAM ERUDIENDÆ SINT.

α'. ΑΜΑΘΙΑΝ, ὥς φησιν Ἡράκλειτος ἡ ἄλλως κρύπτειν ἔργον· ἐν οἴνῳ δὲ χαλεπώτερον. Καὶ Πλάτων δέ φησιν, ἐν οἴνῳ τὰ ἤθη φανερὰ γίγνεσθαι· ὥσπερ καὶ Ὅμηρος—οὐδὲ τραπέζῃ γνώτην ἀλλήλων.

β'. Σοφοκλῆς ἐμέμφετο Αἰσχύλῳ, ὅτι μεθύων ἔγραφε· καὶ γὰρ εἰ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε.

γ'. Πυθαγόρας ἐρωτηθείς, πῶς ἂν οἰνόφλυξ τῶν με-

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΟΤΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΑΙΔΕΥΤΕΟΝ.] Ita titulus Græce additur in Trincavelliana Ed.

B. 1. α'.] Apud Stob. Geſn. Serm. xvii. p. 165. Trincav. Serm. xvi.

B. 4. ὥσπερ ὁ Ὅμηρος—ἀλλήλων] Abſunt in Trincav. In Geſn. pro ἀλλήλων eſt ἀλλοδαπῆ· cum aſteriſco nota corruptelæ. In Pariſ N. item corruptæ ſunt duæ ultimæ voces in γνωτὸν ἀλλ' ἢ δίων. Veram lectionem repoſui ex Hom. Od. Φ. 35. Geminus huic eſt locus Symp. III, 1, initio: nec tamen idem.

C. 2. β'.] Ibidem: annotatur in Geſn. *Ejuſdem.* Exſtat item in Sententiis Maximi et Antonii p. 303. Edit. Stob. Geſn. Wechel.

C. 3. γ'.] Proximum deinceps antecedentis: videtur et ipſum Plutarchi eſſe. Eſt et in Sent. Maximi et Anton. p. 302.

I. RUDITATEM cum alias celare difficile eſt, ut ait Heraclitus, tum vero in vino multo maxime. Teſtatur et Plato, Animi mores in vino apparere: ut etiam Homerus, *Neque ad menſam cogniti ſunt ſibi invicem.*

II. Sophocles vitio vertebat Æſchylo, quod ebrius ſcriberet: Nam etſi bene ſcribit, inquiebat, neſciens tamen id facit.

III. Pythagoras interro-

Digitized by Google

A θύειν παύσαιτο. Εἰ συνεχῶς, ἔφη, θεωρῴη τὰ ὑπ' αὐτῆς θεραπόμενα.

δ'. Τῷ Διονύσῳ νάρθηκα καὶ λήθην συγκαθιερεῦσι, ὡς μὴ δέον μνημονεύειν τῶν ἐν οἴνῳ πλημμεληθέντων, ἀλλὰ νηφούσας παιδευτῆς δεομένων. Ὦ σωφρόνει καὶ τὸ,

B Μισῶ μνήμονα συμπόταν. Ὁ δ' Εὐριπίδης τῶν ἀτόπων τὴν λήθην σοφὴν εἴρηκε.

ε'. Μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἡ παροιμία φησίν· ἐγὼ δὲ φαίην, μὴ παιδὶ πλοῦτον, μηδὲ ἀνδρὶ ἀπαιδεύτῳ δυναστείαν.

C ϛ'. Ἀρχύτας ἀναγνοὺς τὸν Ἐρατοσθένους Ἑρμῆν, τοῦτον ἐπῄνεγκε τὸν στίχον

Χρειὼ πάντ' ἰδίδαξε· τί δ' οὐ χρειὼ κεν ἀνεύροι·

καὶ τοῦτο

Ὀρθοῦσι, καὶ μᾶλλον ἐπωδύνουσι μέριμναι.

A. 3. δ'.] Ibidem, paulo ſupra exſtat, ſub nomine auctoris et libri. Conferendus eſt locus Symp. I, 1.

B. 3. δ'.] Apud Stob. Serm. xli. p. 270. Ed Geſn. et Serm. xc. p. 505. In Trincav. ſine nomine libri. Item in Sentent. Anton. p. 516. Aliud ſimile dictum eſt apud Stob. Serm. xli. p. 246.

C. 1. ϛ'.] Apud Stob. Serm. xciii. p. 515. In Trincav. ſine nomine libri.

C. 5. Ὀρθοῦσι, καὶ μᾶλλον] Forte, Ὀρθοῦσι δ' ἐπωδύνουσι—.

gatus, quanam ratione ebrioſus ebrioſitate liberaretur, reſpondit, Si perpetuo ad ea quæ facit, attendat.

IV. Baccho ferulam et oblivionem conſecrant, ſignificantes, non commemoranda ea quæ in potu temere admiſſa ſint, quippe quibus puerilis commonitio ſufficiat. Huc et illud facit, *Odi memorem compotorem.* Et Euripides dixit, *Abſurdarum rerum oblivionem ſapientem eſſe.*

V. Ne puero gladium, inquit proverbium: at ego dixerim, Ne puero divitias, neque homini imperito imperium.

VI. Archytas, quum Eratoſthenis Mercurium legiſſet, hunc verſum accinuit,

Uſus cuncta docet: quid non invenerit uſus:

et illud,

Ignota inveniunt, emendant cognita curæ.

Digitized by Google

ζ. Τροφώνιος καὶ Ἀγαμήδης ποιήσαντες ἐν Δελ- A
φοῖς ναὸν, ἤτουν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν μισθόν· ὁ
δὲ αὐτοῖς ἔφη δώσειν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ· καὶ ταύτῃ ἀπέ-
θανον. Ἐπὶ δὲ Κλεόβις καὶ Βίτων, Κυδίππης ἡ μητρὸς
αὐτῶν εὐξαμένης τῇ Ἥρᾳ, δοῦναι τοῖς παισὶν ὅπερ ἂν
ἐπὶ κάλλιστον, ὅτι ἑαυτὰς ὑποζεύξαντες τὴν μητέρα εἰς B
τὸ ἱερὸν ἀνήγαγον, τὸν βίον παραχρῆμα κατέστρεψαν.
Εἰς οὓς καὶ τοιόνδε τις ἐπίγραμμα πεποίηκεν·

Οἵδε Βίτων Κλεόβις τ' ἐπὶ σώμασιν εἰκείοισιν
Ζεύγλαν ζευξάμενοι, μητέρα ἣν ἀγέτην
Ἥρας εἰς ἱερόν· λαοὶ δέ μιν ἰζήλωσαν
Εὐτεκνίας παίδων. Ἡ δὲ χαριεῖσα, θεᾷ C
Εὔξατο, παιδὶ τυχεῖν τοῦ ἀρίστου δαιμόνιος αἶσης,
Οὕνεκ' ἐτίμησαν μητέρα τὴν σφετέρην.
Αὐτοῦ δ' ἀμπνεύσαντε, λίπον βίον ἠιθέοντε,
Ὡς τόδ' ἄρισον ἐὸν κῆ μακαριστότατον.

A. 1. ζ.] Apud Stob. Serm. cxix. p. 603. simpliciter addito nomine Plutarchi: at ex MS. Parisi. annotavit Grotius librum *De erudiendis mulieribus*. Epigrammatis Latinam interpretationem addidi Grotii ex Dictis Poetar. p. 494.

A. 5. εὐξαμένης] Sic Trincav. at Gesneriana male ἐξαμένης: itaque non erat quare sibi hujus correctionis laudem vindicaret Davisius ad Cic. Tusc. i, 47. ut vere monet Wesselingius ad Herodot. I, 31.

VII. Trophonius et Agamedes, cum Delphicum templum construxissent, mercedem ab Apolline petebant: quam ille se daturum ipsis quum promisisset septimo post die, eodem mortui sunt. Praeterea Cleobis et Biton, quum ipsorum mater Cydippe Junonem rogasset ut optimam rem filiis donaret, eo quod jugum ipsimet subiissent matremque ad templum perduxissent, vitam statim finiverunt. De quibus hoc Epigramma quis fecit:

Ad sacra Junonis matrem Cleobisque Bitonque
Ut traherent, collum supposuere jugo.
Felicem populi natûm pietate parentem
Concelebrant: gaudens tum rogat illa Deam,
Ut quæ sors esset fortunatissima natis
Pro matri debito redderet obsequio.
Abi illi vitam liquere virentibus annis:
Non igitur felix sors datur illa magis.

Digitized by Google

A

ΚΓ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΑΒΟΛΗΣ.

XXIII.

EX LIBRO DE CALUMNIA.

B α'. Οἱ νεώνητοι δοῦλοι οὐκ εἰ δεισιδαίμων ἢ φθονερὸς συνῄνονται ὁ δεσπότης, ἀλλ' εἰ ὀργίλος.

β'. Τὸν φθόνον ἔνιοι τῷ καπνῷ εἰκάζουσι· πολὺς γὰρ ὢν τοῖς ἀρχομένοις ὧν, ὅταν ἐκλαμφθῶσιν, ἀφανίζεται. C Ἧκιστα γοῦν τοῖς πρεσβυτέροις φθονοῦσιν.

γ'. Ἱππίας λέγει δύο εἶναι φθόνους· τὸν μὲν δίκαιον, ὅταν τις τοῖς κακοῖς φθονῇ τιμωμένοις· τὸν δὲ ἄδικον, ὅταν τοῖς ἀγαθοῖς. Καὶ διπλῶς τῶν ἄλλων οἱ φθονεροὶ

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΑΒΟΛΗΣ.] In Stob. Serm. xx. p. 174, præcedente loco cum ſimplici inſcriptione *Plutarchi*, ſumto ex libro περὶ ἀοργησίας p. 458. F. ſequitur hic Οἱ νεώνητοι κ. τ. λ. addito in Geſn. *Ejuſdem in libro de Calumnia.* Valde conſentit locus ex eodem περὶ ἀοργησίας libro, p. 462, A.

B. 4. β'.] Apud Stob. Serm. xxxviii. p. 224. annotato, *Plutarchi in libro de Calumnia.* Idem fere eſt uſque ad ἀφανίζεται, in Opp. Moral. p. 787, C.

B. 5. ἐκλαμφθῶσιν] Legendum, ἐκλάμψωσιν, ut loco memorato Opp. Moral.

C. 2. γ'.] Ibidem deinceps, addito in Geſneriana *Ibidem.*

I. SERVI recens emti non quærunt an ſuperſtitioſus aut invidus ſit herus, ſed an iracundus.

II. Invidiam nonnulli fumo comparant. Quum enim ab initio abundet, mox illuſtratis illis, quibus invidetur, evaneſcit. Proinde, ſenibus minime invidetur.

III. Hippias duplicem, ait, eſſe invidiam: juſtam quidem, cum quis invidet improbis honoratis: injuſtam, cum bonis. Et invidi duplo magis quam ceteri ſunt cala-

Digitized by Google

κακοῦντας· οὐ γὰρ μόνον τοῖς οἰκείοις κακοῖς ἄχθονται, A
ὥσπερ σκεῦνοι, ἀλλὰ κὴ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς.

δ'. Ἱππίας φησὶν, ὅτι δεινόν ἐστιν ἡ διαβολία, ὕτως ὀνομάζων· ὅτι οὐδὲ τιμωρία τις κατ' αὐτῶν γέγραπται ἐν τοῖς νόμοις, ὥσπερ τῶν κλεπτῶν· καί τοι ἄριστον ὂν κτῆμα τὴν φιλίαν κλέπτουσιν· ὥστε ἡ ὕβρις κακοῦργος B
οὖσα, δικαιοτέρα ἐστὶ τῆς διαβολῆς, διὰ τὸ μὴ ἀφανὴς εἶναι.

A. 3. δ'.] Apud Stob. Serm. xl. p. 238.

mitoſi; non enim ſolum propriis malis gravantur, ſed et alienis quoque bonis.

IV. Hippias inquit, graviſſimam eſſe rem calumniam, (διαβολίαν eam nominans) quia neque pœna adverſus eam ſancita eſt legibus ut adverſus fures; licet calumnia optimam noſtrarum poſſeſſionum, amicitiam, furentur: itaque contumeliam, quamvis malefica ſit, juſtiorem eſſe calumnia, propterea quod non in occulto lateat.

Digitized by Google

A

ΚΔ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΙΣΧΥΟΣ.

XXIV.

EX LIBRO CONTRA VIRES CORPORIS.

B Τί δαί σοι τοιοῦτον ἀγαθὸν εὐτυχεῖται μᾶλλον, ὡς ἕνεκα τούτου μητρυιὰν μὲν τῶν ἀνθρώπων, μητέρα δὲ τῶν ἀλόγων ζώων γεγενῆσθαι τῇ φύσιν, μεγέθους καὶ ὀξύτητος καὶ ὀξυωπίας χάριν; Ἡ δὲ ἀνθρώπου ἰδία ἰσχὺς ὁ ψυχῆς ἐστὶ λογισμὸς, ᾧ τὸ ἐλέφαντας ὑπὸ C δουμὸν εἶλε ποδάγρας, καὶ ἵππους ἐχαλίνωσε, τὰ βόας ἀρότροις ὑπέζυξε, καὶ τὰ ὀναέρια κατέπασσε καλάμοις, καὶ τὰ βύθια δεδυκότα δικτύοις ἀνήγαγε· τοῦτ' ἐστὶν ἰσχύς. Ἡ δ' ἔτι μείζων, ὅταν γῆς περιόδους, καὶ ἀερίου μεγέθη, καὶ ἀστέρων κύκλους διώκουσα, μὴ κάμῃ. D Ταῦτ' ἦν Ἡρακλέους ἄξια. Τίς γὰρ οὐκ ἂν βούλοιτο μᾶλλον Ὀδυσσεὺς εἶναι ἢ Κύκλωψ.

A. a. ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΙΣΧΥΟΣ.] Apud. Stob. Serm. lii. p. 359. addito in Gesn. titulo, *Plutarchi ex libro contra vires corporis*, unde Græcum reddidimus. Fabricius B. G. III. p. 370. titulum libri edidit *περὶ πράτης τῶν σώματος*, nescio qua auctoritate.

QUÆNAM tibi præ aliis tanta felicitas obtigit; ut ejus gratia hominibus natura exstiterit noverca, brutis vero mater, quod ad magnitudinem, celeritatem, et aciem visus attinet? At hominum propria vis in animi ratione consistit, qua et elephantes in sylvis artificio pedicarum capit, frenat equos, subjugat boves aratris, volucria dejicit arundinibus, et in profundo submersa retibus extrahit. Hæc est vis. Sed multo etiam major, quum ambitus terræ, cœli magnitudines, et stellarum circulos persequendo non defatigatur. Hæc erant Hercule digna. Quis enim non Ulysses, quam Cyclops, esse malit.

Digitized by Google

ΚΕ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ.

XXV.

EX LIBRO DE AMORE.

α'. ΤΩΝ Μενάνδρου δραμάτων ὁμαλῶς ἁπάντων ἓν συνεκτικόν ἐστιν ὁ ἔρως, οἷον πνεῦμα κοινὸν ἀμφιπερφυκός. Ὃν οὖν μάλιστα θαυμάσειεν τῷ θεῷ καὶ ὀργιαστῇ τὸν ἄνδρα συμπεριλαμβάνομεν εἰς τιμὴν ζήτησιν· ἐπεὶ καὶ λελάληκεν περὶ τοῦ πάθους φιλοσοφώτερον. Ἄξιον γὰρ θαύματος φησὶ τὸ περὶ τοὺς ἐρῶντας, ὥσπερ ἔνεστιν ἅμα λαλεῖ· εἶτα ἀπορεῖ καὶ ζητεῖ πρὸς ἑαυτόν,

Τίνι δεδούλωται ποτε;

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ.] Hunc titulum fuſcepi ex Latino Geſnerianæ Editionis ad α. et δ. et ε. Nam duobus reliquis locis β et γ alius eſt titulus. Credo hoc quinque locos eſſe petitos ex eodem libro πρὸς τοὺς ἐρῶντας, qui memoratur in Catalogo Lamprias. MS. Venet.

B. 1. α'.] Apud Stob. Serm. lxi. p. 393. annotatam in margine *Plutarchi de Amore.*

B. 3. Ὃν οὖν—συμπεριλαμβάνομεν] Forte, Οἰκεῖον—συμπαραλαμβάνομεν. In Pariſ. A. deeſt μάλιστα.

C. 1. Θαύματος—λαλεῖ] Forte, θαύματος, φησὶ, τὸ περὶ τῦ ἔρωτος, ὅτι γίνεται ἅμα λαμβάνει· itaque verti.

C. 3. Τίνι δεδούλωται;] Hic et proximus verſus, vulgo male diſtincti, ex Bentleii ſententia Emend. in Menandr. p. 83. a nobis exhibentur. Latinam interpretationem Grotii addidi ex Dict. Poetar. p. 258.

I. MENANDRI fabularum ex æquo omnium una eſt vis qua contineantur, Amor, tamquam communis quidam ſpiritus per eas permeans. Quidni igitur virum, ut hujus Dei cultorem et ſacerdotem, noſtræ diſputationis ſocium aſſumamus, præſertim quum ad quamdam philoſophiæ rationem de hoc affectu locutus ſit. *Operæ pretium eſt*, inquit, *mirari Amoris negotium unde tandem ortum capiat:* deinde dubitat et quærit ſecum ipſe:

Nugæ! vultus quomodo

Digitized by Google

A
Ὄψει ; φλύαρος· τῆς γὰρ αὐτῆς πάντες ἂν
Ἥρων· κρίσις γὰρ τὸ βλέπειν ἴσην ἔχει.
Ἀλλ' ἡδονή τις τοὺς ἐρῶντας ἐπάγεται
Συνουσίας ; πῶς οὖν ἕτερος ταύτην ἴσχων
Οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἀπῆλθε καταγιλῶν,
Ἕτερος ἀπόλωλε ; καιρός ἐστιν ἡ νόσος
Ψυχῆς· ὁ πληγεὶς δ' ἴσως δὴ τιτρώσκεται.

B Ταῦτα τίνα ὄξι σκεψώμεθα· καὶ γὰρ ἔχει τι χρηστικὸν καὶ κινητικὸν αἴτιον· μήτε τὴν σωφροσύναν αἰτίαν εἶ) φιθανόν ὄξι· ἀρχαὶ γὰρ αὐταί τινες ἴσως, ἡ δὲ ἰσχὺς καὶ ῥίζωσις τῷ πάθυς οὐ ἑτέρως. Ἡ δ' ἀπόδειξις ἐλαφρὰ καὶ οὐδ' ἀληθής. Οὐ γὰρ ἔχει κρίσιν τὸ βλέπειν, ὥσπερ
C οὐδὲ ὃ γεύεσθαι. Καὶ γὰρ ὄψις ὄψεως, καὶ ἀκοὴ ἀκοῆς, φύσει τε μᾶλλον διήρθρωται, καὶ τέχνῃ συλλέγμεναι ἐοῦσι τὴν τῷ κάλλει διάγνωσιν· οὐ μὴ ἁρμονίαις καὶ μέλεσιν αἱ τῶν μουσικῶν· οὐ δὲ μορφαῖς καὶ ἰδέαις

A. 7. δ' εἶσω δὴ] Grotius conjicit, ὡς ἴδοι: Bentleius, δ' εἰσόλῃ, quod minus etiam placet. Forte legendum, δ' εἰς ὃ δεῖ. Conferatur Notula noſtra ad Opp. Moral. p. 763, B.

B. 1. ᾧ γὰρ ἔχει] Locus mutilus, forte ita ſupplendus: Μήτε δὴ τὴν γένεσιν τοῦ ἔρωτος μόνῃ τῇ ὄψει ἀποδῶμεν, καίπερ ἔχει τι κρητικόν. Vulgo eſt, τινὰ— αἰτίαν, quod muravi in τι—αἴτιον, ex Pariſ. A. Vertendo expreſſimus.

B. 5. ἔχει κρίσιν] Addendum ἴσην, ut monuit Geſnerus.

Quamquam ſubigeret? omnes unam, id ſi foret,
Amarent, quando aſpectus judicium eſt idem.
At forte amantem illecebræ conſuetudinis
Trahere putantur? Atqui eadem utentium
Alter nil triſte patitur, quin videns abiit:
Alter diſperiit. Morbus animi occaſio eſt:
Hæc ſi quem, ut oportet, feriit, is vulnus trahit.

Hæc, age, cujuſmodi ſint conſideremus. Amoris ortus nec ſoli viſui tribuendus videtur, quamquam habet oculorum ſenſus nonnihil ad movendum percutiendumque efficaciæ. Neque etiam probabile eſt, ejus cauſſam eſſe coitum. Ambo illa ſunt fortaſſe Amoris quædam initia: at ut radices agat et confirmetur, id vero aliis continetur cauſſis. Ceterum demonſtratio Menandri levis et falſa eſt. Neque enim viſus apud omnes homines æquale habet judicium, ut neque guſtus. Nam viſus viſu, auditus auditu, vel natura perfectior eſt, vel exercitatior

Digitized by Google

αἱ τῶν ζώων φρένες· ὥσπερ εἴπεῖν ποτε Νικόμαχον λέ- A
γουσι τοῦς ἄνθρωπον ἰδιώτην, φήσαντα μὴ καλὴν
αὐτῷ φανῆναι τὴν Ζεύξιδος Ἑλένην, Λάβε, γάρ ἔφη,
τοὺς ἐμοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ θεὸς σοι φανήσεται. Πολὺ
δὲ καὶ μυρεψοὶ περὶ τὰ ὀσφραντά, γ' νὴ Δία ὀψοποιοὶ
περὶ τὰ γλυκά, ἀφαιρεθῆ καὶ συνηθείᾳ ἀμφέρουσαν B
ἡμῶν κρίσιν ἔχουσι. Πάλιν δὲ τὸ σωφρονεῖν ὃ ἔραται μὴ
κρατεῖσθαι ἀφ' ὧν τῇ αὐτῇ συγγενόμενον ἄλλον ἀπαλ-
λαγῆναι καὶ καταφρονῆσαι, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον εἰ λέγοι
τις, μηδὲ χυμῶν ἡδονῇ δεδουλῶσθαι Φιλόξενον τὸν ὀψο-
φάγον, ὅτι τῶν αὐτῶν Ἀντισθένης γλυκάμυος, ἡδὲν ἔπαθε C
τοιοῦτον· μηδὲ τοῦ οἴνου μεθύειν Ἀλκιβιάδην, ὅτι Σω-
κράτης πίνων τὸν ἴσον οἶνον ἔνηφεν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν
ἐάσωμεν· τὰ δ' ἑφεξῆς σκοπῶμεν, οἷς ἤδη τινὲς αὐτῶν δόξαν

A. 1. ζώων φρένες] Legendum, ζωγράφων, ut monuit Gesnerus.
A. 3. γὰρ ἔφη] Addidimus ex Paris. A.
A. 4. πολὺ δέ] Sic Paris. A. Vulgo, σπουδῇ δέ.
B. 3. ἄλλον ἀπαλλαγῆναι] Forte, ἄλλον μὲν διαλῦσθαι, ἄλλον δὲ ἀπαλλαγῆναι.— quod vertendo reddidit Gesnerus.

arte, ad discernendum meliora. Hinc est quod Nicomachus ad rudem quemdam, qui sibi Zeuxidis Helenam non pulchram videri dixerat, ita respondit, *Sume*, inquit, *meos oculos, et dea tibi videbitur.* Quin et unguentarii in judicio odorum, coqui in saporum, propter usum et consuetudinem nos multum superant. Jam altera Menandri ratio, qua efficere vult, Amorem non contineri coitu, quoniam ex duobus cum eadem congressis muliere, alter irretiatur, alter liber et contemnens abeat: hoc igitur perinde est ac si dicas Philoxenum heluonem voluptate saporum non fuisse captum, quod Antisthenes iisdem gustatis non similiter affectus fuerit: aut Alcibiadem non ebrium fuisse vino, quia Socrates tantumdem bibens sobrius manserit. Sed hæc missa faciamus, et sequentia perpendamus in quibus jam suam ipse sententiam aperit. *Tem-*

Digitized by Google

A ἀποφαίνεται, σκοπῶμεν. Καιρὸς ἐστὶν ἡ νόσος ψυχῆς. Εὖ καὶ ὀρθῶς. Δεῖ γὰρ ἅμα τὸ πάσχοντος εἰς ταυτὸ καὶ τοῦ ποιοῦντος ἀπάντησιν γενέσθαι, τρόπῳ ἀλλήλα πως ἐχόντων· ὡς ἄκμασιν εἰς τὴν τοῦ τέλους ἀπεργασίαν ἡ δραστικὴ δύναμις, ἂν μὴ παθητικὴ ἀφῇσις ᾖ. Τοῦτο B δὲ εὐτυχίας ἐστὶ καιρῷ τῷ παθεῖν ὁμοῦ πως συνάπτοντος τὸν ἀκμῆ ὃ ποιεῖν πεφυκός.

β'. Οἱ μὲν γὰρ νοῦν τὸν ἔρωτα, οἱ δ' ἐπιθυμίαν, οἱ δὲ μανίαν, οἱ δὲ θεῖόν τι κίνημα ψυχῆς καὶ δαιμόνιον, οἱ δὲ ἄντικρυς θεὸν ἀναγορεύουσιν. Ὅθεν ὀρθῶς τοῖς C ἔδοξε τὸ μὲ ἀρχόμενον ἐπιθυμίαν εἶ, τὸ δ' ὑπερβάλλον μανίαν, τὸ δὲ ἀντίσπορον φιλίαν, τὸ δὲ τελευτῶν ἀρρωστίαν, τὸ δ' εὐημερούμενον ἐνθουσιασμόν. Διὸ καὶ πυρ-

B. 1. ἐστὶ καιρῷ] Sic Parif. A. et Trincav. Perperam Geſneriana μὲν καιρῷ.
B. 1. ὁμοῦ πως] Ita correxi vulgatum ὁμοί πως: poſſit etiam corrigi ἑτοίμως. Parif. A. habet ὁμοί γε πως.
B. 3. β'.] Apud Stob. Serm. lxii. p. 403. Ed. Geſn. cum nota in margine, *Ex Plutarcho, quod Amor non ſit judicium.* In Trincav. Ἐκ τῶν Πλουτάρχου ὅτι ὁ ἔρως δ' ἔρως. Exſtat etiam in Arſenii Violeto MS. unde hunc locum edidit Matthæi, Vir. Cl. ad calcem Plutarch. De Vitioſo Pud. p. 128.

pus, ſive occaſio, hunc animi morbum parit, inquit. Bene rectèque dictum. Oportet enim concurſum et conjunctionem fieri agentis et patientis certa quadam ratione et habitu ad ſe invicem affectorum. Nam facultas agendi nullam vim habet ad efficiendum finem, niſi in patiente inſit idonea ad patiendum affectio ac diſpoſitio. Atqui hoc eſt opportuni temporis, quod alteri ad patiendum diſpoſito ac parato, jungit in ipſo articulo et vigore alterum idoneum natumque ad agendum.

II. Alii Amorem prædicant eſſe mentem, alii cupiditatem, alii inſaniam, alii divinum quemdam ac numinis motum, alii plane Deum. Igitur rectè nonnullis viſum eſt, ejus initium eſſe cupiditatem; exceſſum, inſaniam: mutuam remunerationem, amicitiam: humilitatem, ægrotationem: proſperum ſucceſſum, divinum inſtinctum, quem enthuſiaſmum vocant. Quare igniferum eum et poë-

Digitized by Google

φόρον αὐτὸν οἵ τε ποιηταὶ λέγουσιν, οἵ τε πλάσαι καὶ A
γραφεῖς δημιουργοῦσιν· ὅτι γὰρ τοῦ πυρὸς τὸ μὲν λαμπρὸν
ἡδύ ἐστιν, τὸ δὲ καυστικὸν ἀλγεινότατον.

γ'. Ὥσπερ γὰρ τοὺς φίλους ὑγιαίνοντας μὲν ἂν
πλημμελῶσιν ἐξελέγχειν καὶ νουθετεῖν χρήσιμόν ἐστιν, ὀρ-
γῶσι δὲ ταῖς παροξυσμαῖς καὶ τοῖς φρενιτισμοῖς εἰώθαμεν μὴ B
διαμάχεσθαι μηδὲ ἀντιτείνειν, ἀλλὰ καὶ συμπεριφέρεσθαι
καὶ συνεπινεύειν· οὕτω τοὺς δι' ὀργὴν ἢ πλεονεξίαν ἁμαρ-
τάνοντας ἀνακόπτειν τῇ παῤῥησίᾳ δεῖ καὶ κωλύειν, ταῖς δ'
ἐρωσιν, ὥσπερ νοσοῦσι, συγγνώμην ἔχειν. Διὸ χρήσιμον
μὲν ἐξ ἀρχῆς τοιούτου πάθους σπέρμα μὴ παραδέχεσθαι C
μηδὲ ἀρχήν· ἂν δὲ ἐγγένηται, ἴδιον ὅτι ἀποτροπαίων βου-
μοὺς θεῶν, κατὰ Πλάτωνα, ἴδιον ὅτι τὰς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν
συνουσίας· ἐξέλασον αὐτῆς τὸ θηρίον πρὶν ὄνυχας φῦσαι
καὶ ὀδόντας· εἰ δὲ μή, μαχέσῃ τελείῳ κακῷ, τὸ παιδίον

A. 4. γ'.] Apud Stob. antecedenti deinceps ſubjectum: addita nota in margine apud Geſn. *Ibidem:* in Trincavelliana, *ἐν ταυτῷ*.
C. 1. παραδέχεσθαι] Sic Pariſ. A. Vulgo, παρέχεσθαι.
C. 4. ἐξέλασον αὐτῆς] Forte, ἐξέλασον σαυτοῦ ut Geſnerus etiam monuit.

tæ dicunt, et ſtatuarii pictoreſque faciunt; quia ignis pars ſplendens, ſuaviſſima eſt; urens, moleſtiſſima.

III. Prouti enim amicos, ſanos quidem, ſi peccaverint, redarguere et admonere optimum eſt, delirio autem aut furore captis non pugnare neque adverſari ſolemus, ſed nos iis accommodare et annuere: ita eos quia per iram aut avaritiam delinquunt, libertate ſermonis coercere et inhibere oportet, amantibus vero, tamquam ægris, veniam dare. Igitur ſtatim ab initio optimum fuerit, neque ſemen neque initium hujus affectus recipere: quod ſi tamen receptum natumve fuerit, adito Deorum altaria averruncatorum, ſecundum Platonem, adito ſapientium virorum colloquia et conſuetudines: expelle beſtiam prius quam dentes ei ungueſque procreverint: ſin minus adulto pugnabis malo,

Digitized by Google

A τοῦτο καὶ νήπιον ἀναγκαλιζόμενος. Τίνες δέ εἰσιν οἱ τοῦ ἔρωτος ὄνυχες καὶ ὀδόντες; ὑποψία, ζηλοτυπία. Ἀλλὰ ἔχει τι ψιλανὸν καὶ ἀνθηρόν; Ἀμέλει καὶ ἡ σφίγξ εἶχεν ἐπαγωγὸν τὸ ποίκιλμα τοῦ πτεροῦ, καὶ

B Εἰ μὲν πρὸς αὐγὰς ἠλίου, χρυσωπὸν ἦν
Νώτισμα θηρός· εἰ δὲ πρὸς νίφη βάλοι,
Κυανωπὸν, ὡς τις Ἶρις, ἀνταυγεῖ σέλας.

Οὕτω δὴ καὶ ὁ ἔρως ἔχει τι χάριεν καὶ οὐκ ἄμουσον, ἀλλὰ αἰμύλον καὶ ὀπιτερπές· ἁρπάζει δὲ καὶ βίους, καὶ οἴκους, καὶ γάμους, καὶ ἡγεμόνας, οὐκ αἰνίγματα προβάλλων, ἀλλ' αὐτὸς αἴνιγμα δυσεύρετον ὢν καὶ δύσλυτον. Εἰ βούλοιτό τις προστένειν, τί μισεῖ καὶ φιλεῖ, τί φεύγει καὶ διώκει, καὶ ἀπειλεῖ καὶ ἱκετεύει, τί ὀργίζεται καὶ ἐλεεῖ,

C βούλεται παύσασθαι καὶ οὐ βούλεται, τί χαίρει τῷ αὐτῷ μάλιστα καὶ ἀνιᾶται, τοῦτο λῦσαι καὶ θεραπεῦσαι. Τῆς

B. 5. ἡγεμόνας] Forte, ἡγεμονίας.
C. 5. τοῦτο λῦσαι καὶ θεραπεῦσαι.] Et corrupta hæc sunt, et quædam præterea excidisse videntur. Forte reponendum, τὸ αὐτὸ λυμαίνεται καὶ θεραπεύει· τοὺς λύοντας ἀπαγορεύειν ποιήσει. Ita quidem verti.

quando jam parvulum et infantem ulnis amplecteris. Sed qui sunt Amoris ungues ac dentes? Suspicio, rivalitas et obtrectatio. At habet Amor aliquid blandum, alliciens, floridum? Profecto etiam Sphinx illecebrosam habuit alarum varietatem, et

Ad solis radios si converteret fera
Dorsum, color erat aureus; quum nubibus
Obtenderet, cæruleus instar Iridis.

Sic etiam Amor, habet quiddam gratiosum nec inelegans, sed blandum et jucundum: rapit autem vitas, familias, nuptias, imperia, non ænigmata proponens, sed ipse ænigma inventu solutuque difficile existens. Si quis enim hujusmodi ænigma proponat, Quid sit quod simul et oderit et amet, fugiat et persequatur, minetur et supplicet, irascatur et misereatur, desinere velit et nolit, eadem re maxime et gaudeat et doleat, eidem et damnum adferat et curam medicinamque adhibeat; is sane aliquid proponat in quo solvendo alii deficiant. Nam

Digitized by Google

μὴν γὰρ σφιγγὸς τὸ αἴνιγμα τὰ πλεῖστα καὶ πεπλασ- A
μένα ἔχει· οὔτε γὰρ τρίπους ὁ γέρων ἀληθῶς, εἰ προσέ-
λαβε τοῖς ποσὶ βοηθεῖν· οὔτε τετράπους ὁ νήπιος, ἐπεὶ
ταῖς χερσὶν ὑπερείδει τὴν τοῦ βάσεων ὑγρότητα καὶ
ἀσθένειαν. Τὰ δὲ τῶν ἐρώντων πάθη ἀληθῆ φέρουσιν,
ἐχθραίνουσι τὸν αὐτὸν ποθοῦσιν ἀπόντα, τρέμουσι παρ- B
όντα· κολακεύουσι, λοιδοροῦσι, περιαποθνήσκουσι φονεύ-
ουσιν, εὔχονται μὴ φιλεῖν, καὶ παύσασθαι φιλοῦντες οὐ
θέλουσι· σωφρονίζουσι καὶ πείρωσι· παιδεύουσι καὶ ἀμα-
θύνουσιν· ἄρχειν θέλουσι, καὶ δουλεύειν ὑπομένουσι.
Τοῦτο αἴτιον γέγονε μάλιστα τῇ μανίαν ὑπολαμβάνειν C
ὃ πάθος·

Ἥρων· τὸ μαίνεσθαι δ' ἄρ' ἦν ἔρως βροτοῖς·

ἐρωτικὸς ἀνὴρ Εὐριπίδης φησίν.

δ'. Ὁ ἔρως, οὔτε τῷ γένεσιν ἐξαίφνης λαμβάνει

A. 3. βοηθεῖν] Forte, βοηθεῖαν: vel βακτηρίαν, quod ipſum poſt εἰ addendum judicavit Geſnerus.
B. 4. πείρωσι] Legendum, πειρῶσι.
C. 5. δ'.] Antecedenti deinceps proximum: ſub titulo *Ejuſdem de Amore* apud Geſn. apud Trincav. τοῦ αὐτοῦ περὶ ἔρωτος.

et Sphingis ænigma plurimas partes continet fictas. Neque enim tripes eſt ſenex, ſi baculum aſſumat auxilium pedum: nec infans eſt quadrupes, quia pedum mollitiem et infirmitatem manibus fulcit. At amantum affectus veri ſunt: amant, oderunt: eumdem abſentem deſiderant, præſentem metuunt: adulantur, conviciantur: moriuntur pro amato, eumdem interficiunt: optant non amare, deſinere amare nolunt: caſtum eſſe jubent amatum, ejuſdem pudicitiam tentant: docent eumdem et corrumpunt: imperare volunt, et ſervire ſuſtinent. Hæc maxime eſt cauſſa, cur hic affectus pro inſania habeatur:

Amabam: hominibus ſcilicet furor eſt amor:

inquit amatorius vir Euripides.

IV. Amor neque ſubito ac totus ſimul gignitur, ut

Digitized by Google

A καὶ ἀθρόαν, ὡς ὁ θυμός· ὅτε παρέρχεται ταχέως, καίπερ εἰς πικρὸς λεγόμενος· ἀλλ' ἐξάπτεται μαλακῶς, καὶ ἡδὺν οἷον ἐκτήκων ἑαυτόν· ἀφάμμυός τε τῆς ψυχῆς ἀθρόως πολλοῦ χρόνου, οὐδ' ὑπὸ γήρως ἐνίοις ἀναπαυόμενος, ἀλλὰ καὶ πολιαῖς ἀκμάζων ἔτι θερμότατος
B καὶ νεανίας. Ἂν δὲ καὶ λήξῃ καὶ διαλυθῇ, χρόνῳ μαρανθείς, ἢ λόγῳ τινὶ καταδεεσθείς, ὅπως παντάπασιν ἐξαπέλλακται τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ἀπολείπει πυρίκαυτον ὕλην, καὶ σημεῖα θερμά, καθάπερ οἱ κεκαυνοὶ τυφόμενοι. Λύπης μὲν γὰρ οὐδὲν ἀπαλλαγείσης ἴχνος ἐν τῇ ψυχῇ
C θαμβοῦσι σιωπῶσιν, οὐδ' ὀργῆς τραχείας πεσούσης, φέλλεται δὲ καὶ φλεγμονὴ ἐπιθυμίας παρεχούσης τραχὺ κίνημα· τὰ δὲ ἐρωτικὰ δάγματα, κἂν ἀποσῇ τὸ θηρίον, οὐκ ἐξανίησι τὸν ἰόν· ἀλλ' ἐνιδροῖ τὰ ἐντὸς παραύγματα, καὶ ἀγνοεῖται τί ἰῷ, πῶς σωέσῃ, πόθεν εἰς τὸν ψυχὸν ἐνέπεσεν.

A. 3. ἐκτήκων] Forte, ἐττήκων ut et Gesnerus voluit.

ira: neque statim transit, quamquam alatus esse dicitur: sed leniter ac sensim accenditur, ac veluti se ipse liquefaciens atque ita insinuans: at quando animum tetigit, diu permanet ita ut ne in senibus quidem nonnullis desinat, adhuc in canis vigens tamquam recens et juvenilis. Quod si vero etiam desierit ac solutus fuerit, sive tempore marcescens, sive ratione quadam extinctus, non tamen omnino deserit animum: sed exustam igne materiam relinquit, et signa calida, prouti fulmina in fumum soluta. Doloris quidem præteriti nullum in animo manet vestigium, neque iræ quamvis asperæ semel dilapsæ: componitur etiam inflammatæ ardor cupiditatis, quamvis asperum excitantis motum. At amatorii morsus, licet bestia discesserit, non remittunt virus: sed exsudant interna vulnera: et quid rei sit, quomodo natum, unde in animum illapsum, ignoratur.

Digitized by Google

ε'. Καὶ τὰς καλοὺς ὁρᾶν μὲν ὑπερπέρατον, ἅψασθαι δὲ καὶ λαβεῖν οὐκ ἀκίνδυνον· μᾶλλον δὲ, ὡς φησιν ὁ Ξενοφῶν, τὸ μὲν πῦρ τοὺς ἁψαμένους καίει μόνον, οἱ δὲ καλοὶ καὶ τοὺς μακρὰν ἑστῶτας ὑφάπτουσιν· ἡ γὰρ ὄψις λαβὴ τοῦ πάθους ἐστί. A

A. 1. ε'.] Apud Stob. Serm. lxiv. p. 410. ſub nota apud Geſn. *Plutarchi in libro de Amore:* apud Trincav. ſimpliciter Πλουτάρχου.

V. Formoſos intueri jucundiſſimum eſt, tangere et capere periculoſum: immo, ut ait Xenophon, ignis ſolos tangentes urit: pulchri etiam eos qui procul ſtant inflammant. Viſus enim eſt anſa amoris.

Digitized by Google

A

Κϛ'.

ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΟΥΣ.

XXVI.

PRO PULCHRITUDINE.

B α'. Τί γάρ; οὐ συνθετον φύσις ἀνθρώπων ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς; ἢ ἀτελῆ ἀρκοῦν ἡμῖν; καὶ πῶς οἷόντε; τὸ μὲν γὰρ οὐκ ἂν εἴη μὴ χρώμενον ψυχῇ· ψυχὴ δ' οὐκ ἂν εἴη μὴ ἔχουσα τὸ σωφρονεῖν. Τί οὖν; ὥσπερ ἐξ ἴσου κοσμεῖται ἑκάτερα τοῖς συγ-
C γενέσιν, ἡ μὲν δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ καὶ φρονήσει, ὁ δὲ ἰσχύι καὶ κάλλει καὶ ὑγιείᾳ· καὶ πῶς οὐ θαυμαστὸν, λέγειν τὰ μὲν ψυχῆς καλὰ, τὰ τῦ σώματος ὑποφορῶντα; β'. Ἡ γοῦν τῦ σώματος εὐμορφία, ψυχῆς ἕξιν

A. 2. ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΟΥΣ.] Apud Stob. Serm. lxiii. cui titulus eſt *ὑπὲρ κάλλους*, p. 408, hac in margine addita nota *Plutarchi pro Pulchritudine*: quo nomine utrum peculiaris quidem Plutarchi libellus, an argumentum hujus duntaxat loci ex titulo Sermonis Stobæani ſignificetur, incertum eſt. In Trincav. nil additum niſi *Πλουτάρχου*.

B. 3. *καὶ πῶς*] Delendum *καὶ*, ut loco nexus conſtet.

C. 4. *β'.*] Apud Stob. ibidem: præcedenti loco deinceps ſubjectum, addito in margine *ibidem*. Item in Violeto Arſen unde edidit Matthæi ad calcem Plut. Vitioſ. Pud. p. 129. In Trincav. nil additum.

I. QUID enim? Nonne ex animo et corpore compoſita eſt hominis natura? An vero alterutrum nobis ſufficit? At quomodo hoc fieri poſſit? Corpus enim eſſe nequeat, niſi animo utatur: animus item eſſe nequeat, niſi habeat fulcrum quo nitatur. Quid igitur? Quum utrumque ornetur cognatis ſibi dotibus, animus juſtitia, temperantia, prudentia, corpus robore, forma, ſanitate; quomodo non mirum ſit, animi dotes pulchras appellare, corporis dotes contemnere.

II. Corporis pulchritudo

Digitized by Google

ἔργον σώματι χαριζομένης δόξαν εὐμορφίας. Πεσόντι γοῦν θανάτῳ τὸ σῶμα, καὶ τῆς ψυχῆς μετῳκισμένης, οὐ σάρξ, οὐ χρῶμα, οὐκ ὀφθαλμός, οὐ φωνή· οὐδὲν ἔτι καταλείπεται τῶν ἐρασμίων, ὑπεδεδομένον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων οἰκητόρων. Ὥστε καὶ τῷ ψυχρῷ συμβρίζεις λανθάνων, ἧς ἐστιν ἀνθρώπου κάλλος. A B

γ'. Ἀλλὰ μέν, ὥσπερ ἔφην, οὐδὲν τῶν ἄλλων κινδύνων γένεσίς ἐστιν, ἀλλὰ μόνου τοῦ σώματος. Τὰ μὲν γὰρ τῆς ψυχῆς κάλλη, καὶ σωτηρίας ἐλπίδες εἰσί· φρόνησις, εὐσέβεια, δικαιοπραγία, καὶ ὅ παιδείας εὔπρόσωπον κάλλος, οἴκῳ καὶ πόλεως καὶ ἐθνῶν, ἀδόκητος εἰρήνη ἀπαρτελεῖ γενομένη· ἡ δὲ γυναικῶν εὐμορφία ἀφορμὴ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. C

B. 2. γ'.] Apud Stob. Serm. lxiv. cui titulus κατὰ κάλλους, p. 410. Huic loco non nisi *Plutarchi* adscriptum in Gesn. et Trincav. Ex eodem ac superiores loci, libro sumtus videtur; igitur illis hunc subjecimus.

B. 2. ὑδὶ—σώματος] Desidero hujusmodi scripturam, ὑδὲ τῶν καλῶν, ἀλλ' ἡ μόνα τὰ τῦ σώματος, γένεσίς ἐςι κινδύνων. Sensum reddidi.

B. 4. καὶ σωτηρίας] Forte, καὶ σώματι σωτηρίας—.

C. 1. ἐθνῶν] Sic Paris. A. Vulgo, ἐθῶν.

est opus animi gratificantis corpori opinionem pulchritudinis. Concidat igitur corpus morte, migrante animo; nec status, nec color, nec oculus, nec vox, nil quidquam amplius relinquitur amabile, desertum quippe ac proditum a veteribus habitatoribus. Igitur corporis formam culpans, animi simul pulchritudini imprudens injuriam facis.

III. Atqui, ut dixi, pulchra res nulla, nisi quæ corporis sunt, periculorum est caussa. Nam animi pulchritudines, simul spem salutis continent: prudentia, pietas, justitia, et doctrinæ decora pulchritudo, stabilem ac tranquillam adfert pacem in familias, civitates, populos. At mulierum formositas, caussam præbet affectibus et cupiditatibus.

Digitized by Google

A

ΚΖ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΡΓΗΣ.

XXVII.

EX LIBRO DE IRA.

B ΟΣΑ δὲ ὀργῇ χρώμενοι πράττουσιν ἄνθρωποι, ζῶντα ἀνάγκη τυφλὰ εἶναι καὶ ἀόητα καὶ τοῦ παντὸς ἁμαρτάνειν. Οὐ γὰρ οἷόντε ὀργῇ χρώμενον, λογισμῷ χρῆσθαι· τὸ δὲ ἄνευ λογισμοῦ ποιούμενον πᾶν ἄτεχνόν τε καὶ διεφθαρμένον. Λόγον οὖν ἡγεμόνα χρὴ ποιησάμενον,

C ὅστις ὀρθοχειρεῖν τοῖς κατὰ τὸν βίον ἔργοις, τὰς ἑκάστοτε προσπιπτούσας ὀργὰς διορθούμενον καὶ ἀφανεύοντα ὥσπερ οἱ κυβερνῆται τὰ κύματα τὰ προσφερόμενα. Ἔστι γοῦν οὐκ ἔλαττον τὸ δέος, ὀργῆς ἀντιπρώρου κυλινδουμένης, αὐτὸν καὶ σύμπαντα οἶκον ἄρδην ἀπολέσαι καὶ ἀναστρέψαι μὴ

A. 2. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΟΡΓΗΣ.] Apud Stob. Serm. xx. p. 175. ſolo *Plutarchi* addito nomine. At ex Pariſ. A. annotavit Grotius locum ex libro *De Ira* ſumtum eſſe. Vid. Notam noſtram ad Plutarch. de Sera Num. Vind. p. 30. Hoc titulo librum Plutarchi memorat Index Lampriæ Num. 92. et Photius e Sopatro, cod. clxi.

C. 2. διορθούμενον] Forte, διαθεώμενον.

C. 5. σύμπαντα] Sic Pariſ. N. Vulgo, σύμπαν.

C. 5. ἀναστρέψαι] Forte, ἀνατρέψαι.

QUÆCUMQUE homines per iram faciunt, ea neceſſe eſt, veluti cæca et cogitationis expertia, a tota re aberrare. Neque enim fieri poteſt ut, ubi ira, ibidem et ratione utamur. At quod ſine ratione fit, id omne ab arte alienum ac perverſum eſt. Igitur actionum noſtrarum ducem debemus conſtituere rationem: atque ita demum ad vitæ negotia tractanda accedere: et iras quaſque nobis accidentes diſpellere ac tranſnatare, prouti gubernatores undas ingruentes. Neque enim minor nobis quam gubernatoribus debet eſſe naufragii metus; ne, irarum fluctibus ex adverſo contra nos ſe volventibus, et ipſi nos et totam familiam noſtram funditus perdamus ac ſubvertamus, niſi

Digitized by Google

ἐμπλεύσαντα δεξιῶς. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιμελείας εἰς A
αὐτὰ δεῖ ἡ μελέτης, ἢ ἡ μάλιστα ἁλίσκον) κατάκρας
οἱ προθυμότατοι τὸν θυμὸν ὡς σύμμαχον ἀρετῆς ἀπο-
λαύοντες ὅσον αὐτῷ χρήσιμόν ἐστιν ἔν τε πολέμῳ καὶ νὴ Δία
ἐν πολιτείαις, τὸ πολὺ δὲ αὐτῷ καὶ ὃ ἐπιπόλαιον ἐκκρίνειν
καὶ ἐκβάλλειν ἀπὸ ψυχῆς, ὅπερ ὀργή τε καὶ παιρία δ' ὀξυθυ- B
μίαν λέγω), νομίσματα ἥκιστα ταῖς ἀνδρείαις ψυχαῖς πρέ-
ποντα. Τίς οὖν ἐν τῇ ἡλικίᾳ τούτων γίγνεται μελέτη;
Ἐμοὶ δοκεῖ μάλιστ' ἂν ὧδε γίγνεσθαι, πόρρωθεν ἡμῶν προ-
μελετώντων καὶ προαποπλύντων πλεῖστον, οἷον ἐν οἰκέταις τε
καὶ πρὸς γυναῖκας τὰς γαμετάς. Ὁ δὲ οἶκοι θρᾷος, καὶ C
δημοσίᾳ θρᾷος πολὺ μᾶλλον ἔσαι, τοιοῦτος ἔνδοθεν καὶ ὑπὸ
τοῦ οἴκοι πεποιημένος αὐτῷ τῆς αὐτοῦ ψυχῆς εἶναι ἀγαθός.

A. 2. μελέτης, ἢ] Forte μελέτης. Ἢ—. ſenſu eo quo vertimus. Sunt quædam omiſſa. Eſt reprehenſio Peripateticorum. Poſt ἐκβάλλειν ſupplendum κελεύοντες. Sed vel ſic aliquid deſideratur.
A. 5. ἐπιπόλαιον] Forte, ἐπιπολάζον.
B. 1. δ' ὀξυθυμίαν] Sententia requirit, καὶ ὀξυθυμία.
B. 2. νομίσματα] Forte, ὀνείματα: ut monui ad Ser. Num. Vind. p. 31.
B. 5. καὶ προαποπλούντων] Forte, ἐν οἷς προσομιλοῦμεν: ut monui ibidem.
C. 3. εἶναι ἀγαθός] Forte, παιδαγωγός. Olim addendum putabam πρᾳότης. Ruhnkenius vero corrigi volebat, πεποιημένος αὐτούτης τῆς αὐτοῦ ψυχῆς εἶναι ἀγαθός. Vide ibidem.

ſolerter ac prudenter navigemus. Igitur diligentia et exercitatione ad hanc rem opus eſt. Unde maxime et quaſi per arcem capiuntur, qui iram recipiunt tamquam ſociam et adjutricem virtutis, aſſumentes iræ tantum, quantum utile eſt in bello atque adeo in republica gerenda, quod autem nimium eſt et abundat ſecernere et ejicere ex animo jubentes, quippe quod iracundia acerbitas, proclivitas ad incandeſcendum vocetur, nomina minime decora fortibus animis. Quænam ergo horum tollendorum in adulta ætate exercitatio fieri poteſt? Hæc mihi ita maxime fieri videtur, ſi præmeditemur exerceamuſque nos in iis hominibus quibuſcum plurimum degimus veluti in famulis et uxoribus. Nam qui domi lenis eſt, multo magis publice talis erit; quum intus et in domeſticis ſe ita formet ut ſui ipſe animi bonus fiat moderator.

Digitized by Google

A

ΚΗ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΕΝΑΙ ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.

XXVIII.

MUNDUM CONDITUM ESSE, STATUI A PLATONE.

B Ὅ ΓΕ μὲν ὅτοί τε κοινῇ, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν χρωμένων Πλάτωνι, φοβούμενοι καὶ προσαλυπούμενοι, πάντα μηχανῶνται καὶ προσβιάζονται καὶ τρέφουσιν ὡς τι δεινὸν καὶ ἄρρητον οἰόμενοι δεῖν προσκαλύπτειν καὶ ἀρνεῖσθαι τήν τε τοῦ κόσμου τοῦ τε τῆς ψυχῆς αὐτῶ γένεσιν καὶ σύσα-
C σιν, ὡς οὐκ ἐξ ἀϊδίου συνεστώτων, οὐδὲ τὸν ἄπειρον χρόνον ὄντως ἐχόντων, ἰδίᾳ τε λόγου τέτυχε—.

B. 1. Ὅ γε μὲν—τέτυχε] Locus eſt Plutarchi in libro De Animi Procreatione ſecundum Platonis Timæum, p. 1013, D. Refertur ad Diſputationem perditam, cujus titulum præpoſuimus ex Lampriæ Catalogo Num. 64.

QUOD autem et hi communiter, et plerique Platonis ſtudioſorum, timentes et ægre ferentes, omnia moliuntur et vi pervertunt, putantes tamquam flagitioſam et infandam ſententiam debere occultari et negari, quæ Mundum ejuſque Animam non ab æterno conſtitutam fuiſſe, neque ab infinito tempore ita ut nunc eſt ſe habuiſſe, affirmat: id peculiari diſputatione explicitum eſt.—

Digitized by Google

ΚΘ.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΠΡΟΣ ΧΡΥΣΙΠΠΟΝ.

XXIX.

DE JUSTITIA ADVERSUS CHRYSIPPUM.

α'. ΟΤΙ μὴν οὖν ἄτοπόν ἐστι τοὺς φιλοσόφους τὸν ἑαυτῶν λόγον οἰομένους δεῖν πήγνυσθαι, μὴ μιᾷ σωτηρίᾳ, ἀλλ' ὁμοίως τοῖς διπλόλογοις χαλοῦντα, ὥσπερ οὐ περὶ τῆς ἀληθείας ἀλλὰ περὶ νίκης ἀγωνιζομένους, εἴρηται πρὸς αὐτὸν δι' ἑτέρων.

β'. Ἃ μὴν οὖν ῥητέον ὑπὲρ Πλάτωνος, ἐν ἄλλοις γέγραπται πρὸς αὐτόν.

B. 1. Ὅτι μὲν οὖν—ἑτέρων] Apud Plutarchum De Stoicorum Repugnantiis p. 1036, A. Significatur perditus liber, cujus titulum huic loco præfiximus ex Lampriæ Catalogo Num. 57.

C. 1. β'.] Ibidem p. 1040, D.

I. ENIMVERO abſurdum eſſe, ut philoſophi qui putent contrariam quoque ſententiam eſſe ſtabiliendam, id faciant non patrocinando, ſed labefactando ut cauſſidici, quaſi non veritatis, ſed victoriæ cauſſa, certetur, aliis in libris, contra eum, oſtendimus.

II. Alibi ea ſcripſimus quæ pro Platone dicenda ſunt adverſus Chryſippum.

Digitized by Google

A

Λ.

ΠΕΡΙ ΗΜΕΡΩΝ.

XXX.
DE DIEBUS.

B α'. ΠΕΡΙ δ' ἡμερῶν ἀποφάσεων, εἴτε χρὴ πίστεσθαί τινας, εἴτε μὴ, ὀρθῶς Ἡράκλειτος ἐπέπληξεν Ἡσιόδῳ, τὰς μὲν ἀγαθὰς ποιουμένῳ, τὰς δὲ, φαύλας, ὡς ἀγνοοῦντι φύσιν ἡμέρας ἁπάσης μίαν οὖσαν, ἑτέρωθι διαπορήσαμεν.

C β'. Ἀθηναῖοι τῷ περὶ Νάξον ἐνίκων ναυμαχίαν, ἧς Χαβρίας ἐστρατήγει, τῷ Βοηδρομιῶνος περὶ τὴν πανσέληνον· ἐν δὲ Σαλαμῖνι περὶ τὰς εἰκάδας· ὡς ἡμῖν ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν ἀποδέδεικται.

A. 2. ΠΕΡΙ ΗΜΕΡΩΝ.] Memoratur etiam in Lampriæ Catalogo Num. 114. MS. Venet. diſerte περὶ ἡμερῶν. At in vulgato, perperam cum antecedentis libri titulo continuatum legitur Num. 145. Αἰτίαι τῶν περιφερομένων Στωικῶν περὶ ἡμερῶν. Idem liber, ut alius, repetitur et cum ſequente libro confunditur, in vulgato Num. 189, in MS. Venet. Num. 155, περὶ ἡμερῶν μελετῶν φυσικῶν καὶ πανηγυρικῶν: niſi forte ſana eſt lectio, *Declamationes panegyricæ et phyſicæ de Diebus*, diverſus tamen liber ab illo περὶ ἡμερῶν.

B. 1. α', β'.] In Camillo, p. 137, F. 138, B. ubi plura forte ex hoc libro ſunt. Prior locus potius ex eodem libro eſt, quam e Comm. in Heſiod.

I. DE diebus nefaſtis habendi nec ne ſint, et an recte Heraclitus reprehenderit Heſiodum, alios bonos alios malos ſtatuentem et ignorantem cujuſvis diei eamdem eſſe naturam: alio loco diſputavimus.

II. Athenienſes apud Naxum, navali prælio vicerunt, duce Chabria, Boedromionis menſis circa plenilunium: ad Salaminem, vigeſimo: ut in Commentario De Diebus oſtendimus.

Digitized by Google

ΛΑ.

ΠΕΡΙ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ.

XXXI.

DE VENATIONE.

ΑΥΤΟΒΟΥΛΟΣ. Δέδια δή, ὦ φίλοι, μὴ καὶ τὸ τῆς χυνηγεσίας ἐγκώμιον ἐχθὲς ἀνεγνωσμένον, ἐπάρῃ τῶ μετρίω πέρα τοὺς φιλαθήρους ἡμῖν νεανίσκους, ὥστε τἆλλα πάρεργα καὶ ὃ μηδὲν ἡγεῖσθαι, πρὸς τοῦτο παντάπασι ῥυέντας· ὅπου δοκῶ μοὶ καὶ αὐτὸς οὐκ νέας αὖθις ἀρχῆς παρ' ἡλικίαν ἐμπαθέστερος γεγονέναι, καὶ ποθεῖν ὥσπερ ἡ Εὐριπίδου Φαῖδρα

κυσὶ βοᾶξαι
Βαλίαις ἱλαίφοις ἐγχριπτόμενος.

Οὕτως ἐθηγέ μου τοὺς καὶ πιθανὰ τῶν ὑπ' χειρημάτων ἐπάγων ὁ λόγος.

A. 2. ΠΕΡΙ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗΣ.] Hic libri titulus exſtat in Lampriæ Catalogo Num. 204. ad eumque librum referendus eſt hic locus Plutarchi in Commentario Πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα, τὰ χερσαῖα ἢ τὰ ἔνυδρα, in exordio, Opp. Mor. 959, B.

AUTOBULUS. Vereor ſane, O amici, ne recitata heri venationis laudatio, ultra modum excitet venandi ſtudioſos de noſtris adoleſcentibus; ita ut reliqua omnia obiter tantum et tamquam nullius momenti agenda putent poſthac, et huic uni ſtudio ſe penitus addicant; quando ipſe quoque denuo, idque præter ætatem, animo ad eam rem factus commotior mihi videor et cupere cum Euripidis Phædra

canibus acclamare
Diverſicolores inſectans cervas.

ita me tetigit oratio tam crebris et probabilibus uſa argumentationibus.

Digitized by Google

A ΣΩΚΛΑΡΟΣ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Αὐτόβουλε· ἡ γὰρ ἐκεῖνος ἔδοξέ μοι τὸ ῥητορικὸν ἐγεῖραι ἀφ' ἡσύχου χαριζόμενος καὶ συνεαρίζων τοῖς μειρακίοις· μάλιστα δὲ ἥδεσθαι τοὺς μονομάχους αὐτῷ θεωμένοις, ὡς οὐκ ἄκρως τῷ θηρευτικῷ ἄξιον ἐπαινεῖν ὅτι τοῦ σφυκτοῦ ἐν ἡμῖν
B ἢ μεμαθηκότος χαίρειν μάχαις ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους ἀφ' αὑτοῦ, τὸ πολὺ δεῦρο πτέρυγα κεφαλὴν παρέχεσθαι, ἅμα τέχνης καὶ τόλμης νοῦν ἐχούσης πρὸς ἀνόητον ἰσχὺν καὶ βίαν ἀντιπαρομύνης καὶ ἐπαινούσης τὸ Εὐριπίδειον

Βραχύ τοι σθένος ἀνέρος·
Ἀλλὰ ποικιλίαις πραπίδων
Δαμᾷ φῦλα πόντου
Χθονίων τ' ἀερίων τε παιδευμάτων.

SOCLARUS. Vera dicis, O Autobule. Videtur enim ille artem dicendi longo post tempore resuscitasse in gratiam adolescentum, et cum iis quasi vernæ delectationi indulsisse. Maxime autem me affecit commemoratio gladiatorum; cum ostenderet haud exiguam laudem deberi venationi, quæ vim animi nostri eam, quæ sive natura, sive disciplina, amat spectacula hominum ferro decernentium, hanc igitur vim majore ex parte ad se trahens, purum præbet spectaculum artis audaciæque cum prudentia conjunctæ, quæ robori mentis experti opponatur, laudetque illud Euripideum

Vix exigua est, quamcumque homini
Natura dedit: sed consiliis
Variis artes, quæ nata mari,
Et quæ terra cœloque, domant.

Digitized by Google

ΛΒ.

ΜΥΘΩΝ Η ΜΥΘΙΚΩΝ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ.

XXXII.

FABULARUM VEL FABULOSARUM NARRATIONUM.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ δὲ εἰ τὰ μυθικὰ διηγήματα τοῖς σῶν εἴσω χειρῶν ἀφῖκτο, οὔ ποτ' ἂν ἐλελήθεις σε τίνι διαφέρει πλάσαι τε ἐξ ἀρχῆς μῦθον, καὶ τὸν κείμενον ἐφαρμόσαι σῷ γράμασιν οἰκείοις.

B. 1. Πλουτάρχου—οἰκείοις.] Sunt verba Juliani Imp. Orat. vii, p. 227, A. Videtur significari opus Plutarchi quod in Catalogo Lampriæ Num. 44. vulgo mutile, ſed in MS. Veneto integre memoratur. Μύθων βιβλία γ'. Itaque et hunc titulum præpoſui.

QUODSI Plutarchi Fabuloſæ Narrationes in tuas manus veniſſent; non illud ignorares quantum diſtet, fabulam ab initio novam fingere atque invenire, et inventam ab aliis veteremque ad ſuum argumentum accommodare.

Digitized by Google

A

ΕΚ ΤΩΝ ΒΙΩΝ.

EX VITIS.

α'.

ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΒΙΟΣ.

α'. ΟΤΙ δὲ Ἡρακλῆς πρῶτος ἀπέδωκε νεκροὺς
B τοῖς πολεμίοις, ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέους
γέγραπται.

β'. PLUTARCHUS in libro quem de Herculis quali inter homines fuerit animi corporiſque ingenio et virtutibus conſcripſit, " ſcite ſubtiliterque ratiocina-
C " tum Pythagoram philoſophum dicit in reperienda " modulandaque ſtatus longitudiniſque ejus præ- " ſtantia. Nam quum fere conſtaret, curriculum " ſtadii, quod eſt Piſæ ad Jovis Olympii, Herculem " pedibus ſuis metatum, idque feciſſe longum pedes
D " ſexcentos; cetera quoque ſtadia in terra Græcia, " ab aliis poſtea inſtituta, pedum quidem eſſe nu- " mero ſexcentum, ſed tamen aliquantulum bre- " viora; facile intellexit modum ſpatiumque plantæ " Herculis ratione proportionis habita, tanto fuiſſe

A. 5. α'.] Plutarchi ſunt verba in Theſeo p. 14, A. eum de ſuo, nec de alieno, loqui ſcripto, oſtendit dictionis forma quam alibi explicabimus.

B. 3. β'.] Apud Gellium N. A. I, 1. Verba, *quem de Herculis q. i. b. f. a. c. i. et v. conſcripſit*, reſtituit Gronovius: antea legebatur, quem ſcribit Ὅπόσα ψυχῶν καὶ σωμάτων ἀνδρώποις περὶ εὐφυίαν ἢ ἀρετὴν διαφορᾷ.

I.

HERCULIS VITA.

I. PRIMUS omnium Hercules corpora cæſorum hoſtibus reddidit: ut nos in libro de Hercule memoravimus.

Digitized by Google

" quam aliorum procerius, quanto Olympicum ſta- A
" dium longius eſſet quam cetera. Comprehenſa
" autem menſura Herculani pedis, quanta longin-
" quitas corporis ei menſuræ conveniret, ſecundum
" naturalem membrorum omnium inter ſe compe-
" tentiam, modificatus eſt: atque ita id collegit B
" quod erat conſequens, tanto fuiſſe Herculem cor-
" pore excelſiorem quam alios, quanto Olympicum
" ſtadium ceteris pari numero factis anteiret."

γ'. Chæroneus PLUTARCHUS noſtrarum eſſe partium comprobatur, qui " in Œtæis verticibus Her- C
" culem poſt morborum comitialium ruinas diſſolu-
" tum in cinerem," prodidit.

β'.

ΔΑΙΦΑΝΤΟΥ ΒΙΟΣ.

Τὸ δὲ τῶν Φωκίδων ἀνδρῶν μὲν οὐ τετύχηκε συγ- D
γραφέως, ἀνδρὸς δὲ τῶν γυναικείων ἔλαττον εἰς ἀρετὴν
ὧν μαρτυρούμενον ἱεροῖς τε μεγάλοις ἃ δρῶσι Φωκεῖς
ἔτι νῦν περὶ Ὑάμπολιν καὶ δόγμασι παλαιοῖς, ὧν τὸ
μὲν καθ' ἕκαστον τῆς πραξέως ἐν τῷ Δαΐφαντι βίῳ
γέγραπται——.

B. 5. γ'.] Apud Arnobium, Adverſus Gentes, Lib. IV, p. 144. Edit. Lugd. Bat. 4. 1651.

C. 5. ΔΑΙΦΑΝΤΟΥ ΒΙΟΣ.] Memoratur item a Photio e Sopatro Cod. clxi. et Catalogo Lampriæ Num. 37, ubi perperam eſt Κράτητος ἢ Δαίφαντος: rectius in MS. Venet. Κράτητος βίος. Δαίφαντος. Ἀριστομένης. Ἄρατος.

D. 1. Τὸ δὲ τῶν—γέγραπται.] Plutarchi ſunt in libello De Virt. Mul. Opp. Mor. p. 244, B. totus ille locus ex Daiphanti Vita repetitus eſſe videtur.

II.

DAIPHANTI VITA.

Phocidum facinus nobilem quidem ſcriptorem non eſt nactum: at virtutis laude nulli muliebri facto cedit; quippe celebratum et magnis ſacrificiis quæ Phocenſes hodieque ad Hyampolin peragunt, et vetuſtis etiam decretis: cujus rei ſingulas partes ego in Vita Daiphanti perſcripſi.

Digitized by Google

A

γ'.

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ ΒΙΟΣ.

Ἐκ ταύτης (Ἀνδανίας) Ἀριστομένης ἐγένετο, ἐπιφανέστατος στρατηγός. Τοῦτον οἱ Λακεδαιμόνιοι πολλάκις αὐτοὺς νικήσαντα θαυμάσαντες, ὡς μόλις ἐκράτησαν
B ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ, ἀνατεμόντες ἐσκόπουν εἰ τοῖς ἄλλοις ὑπόλοιπός ἐστι τι· καὶ εὗρον ἀπλάγχνου ἐχόντων μᾶλλον ἢ τὴν καρδίαν δασεῖαν, ὡς Ἡρόδοτος, καὶ Πλούταρχος, καὶ Ῥιανός.

δ'.

C

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΒΙΟΣ.

Ὅσα μὲν οὖν ἄλλα παρὰ τοῦτο τολμήματα καὶ ῥήματα τῶν Σπαρτιατῶν παρελέλοιπεν, ἐν τῷ Λεωνίδου βίῳ γεγράψεται· μικρὰ δὲ οὐ χεῖρον ἐστι καὶ νῦν διελθεῖν. Ἀγῶνα μὲν γὰρ ἐπιτάφιον αὐτῷ ἠγωνίσαντο παρὰ

A. 3. Ἐκ ταύτης—Ῥιανός.] Apud Steph. Byzant. Voc. Ἀνδανία: ex Aristomenis Vita videntur esse quæ memoratur in Indice Lampr. Num. 38. ἐν τῇ Μεσσηνιακῇ forte cum Berkelio mutandum in ἐν τοῖς Μεσσηνιακοῖς. Certe Ἡρόδοτος in Ἡρόδωρος cum Wesselingio Dissert. Herodot. p. 23. Polyænus ex hac Vita profecisse videtur, II, 31.

C. 2. Ὅσα μὲν—κατέσχη] Plutarchi sunt in libro De Herodoti Malignitate, p. 866, B. ita exhibita ut suo loco emendanda judicavi. Ex Vita Leonidæ hæc anticipata esse, res ipsa ostendit. Ex eadem Vita petita sunt Leonidæ dicta factaque quæ referuntur in Apophthegm. Lacon. p. 225.

III.

ARISTOMENIS VITA.

Andaniam habuit patriam Aristomenes, clarissimus belli dux. Hunc Lacedæmonii, sæpius ab eo victi, admirantes, postquam Messenio bello ægre cepissent, corpore sectione aperto lustrarunt an præ cæteris aliquid peculiare haberet. Itaque deprehenderunt ejus viscera diversa esse ab aliorum hominum natura, et cor hirsutum: ut proditum est ab Herodoto, et Plutarcho, et Rhiano.

IV.

LEONIDÆ VITA.

Quos alios conatus et quæ alia dicta Spartanorum Herodotus prætermiserit, scribemus in Vita Leonidæ: nihil tamen impedit quin et hoc loco quædam ponamus. Cer-

Digitized by Google

τῆς ἐξόδου, καὶ τοῦτον ἐθιῶντο πατέρες αὐτῶν καὶ μητέρες. A
Αὐτὸς δὲ ὁ Λεωνίδας πρὸς μὲν τὸν εἰπόντα παντελῶς ὀλίγους ἐξάγειν αὐτὸν ὅπλοις μάχιμα, Πολλοὺς μέν, ἔφη, τεθνηξομένους. Πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα πορευομένην ἐξιόντος εἴ τι λέγει, μεταστραφεὶς εἶπεν, Ἀγαθοῖς γαμεῖσθαι καὶ ἀγαθὰ τίκτειν. Ἐν δὲ Θερμοπύλαις μέλλων B
τοῖς κύκλωσιν, δύο τοὺς ἀπὸ γένους ὑποξελέσθαι βουλόμενος, ἐπιστολὴν ἐδίδου τῷ ἑτέρῳ, καὶ ἔπεμπεν· ὁ δὲ οὐκ ἐδέξατο, φήσας μετ' ὀργῆς, Μαχατάς τοι, οὐκ ἀγγελιαφόρος εἰπόμαν· τὸν δὲ ἕτερον ἐκέλευεν εἰπεῖν τι πρὸς τὰ τέλη τῶν Σπαρτιατῶν· ὁ δὲ ἀπεκρίνετο τῷ C
στρατεύματι, καὶ τοῖς ἀσπίδα λαβὼν, εἰς τάξιν κατέστη.

ε'.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΟΥ ΒΙΟΣ.

Πολλῶν δὲ σημείων μοχθηρῶν γενομένων, ὡς ἐπὶ τῷ περὶ Ἐπαμεινώνδου γέγραπται, καὶ Πεισθέου τοῦ Λάκωνος

C. 5. Πολλῶν—παρ' αὐτῶν.] Plutarchi hic eſt locus in Ageſilao p. 611, E. Par Vitarum Epaminondæ et Scipionis memoratur in Lampriæ Catalogo Num. 7. In Fragmentis hujus Vitæ numeranda ſunt Apophthegmata p. 192—194, multaque ex libro De Socratis Genio: et Polyæni II, 2. complura.

tamen funebre Spartani profecturo Leonidæ egerunt, patribus et matribus una proficiſcentium ſpectantibus. Ipſe Leonidas dicenti, *Perpaucos tecum ad pugnam educis*, reſpondit, *Immo multos morituros.* Uxori interroganti proficiſcentem, *ecquid mandaret*, converſus, *Bonis te nubere*, inquit, *et bonos liberos parere, te jubeo.* In Thermopylis jam cinctus ab hoſtibus, cupiens duos genere ſibi junctos ſervare, alteri epiſtolam dedit et emiſit, alterum amandavit magiſtratibus Spartæ aliquid nunciaturum: quorum ille literas rejiciens cum ſtomacho, *Pugnator*, inquit, *veni, non tabellarius:* hic ipſo reſpondit facto, ſumtoque ſcuto in acie adſtitit.

V.

EPAMINONDÆ VITA.

Quum crebro tetra facta eſſent prodigia, ſicut in Epaminondæ Vita prodidimus, et

Digitized by Google

A ἐναντιουμένου τοῖς τῶν πρατείαν, οὐκ ἀνῆκεν ὁ Ἀγησιλάος, ἀλλ' ἐξέπραξε τὸν πόλεμον, ἐλπίζων αὐτοῖς μὲν αὐτονόμου τῆς Ἑλλάδος ὅλης ὑπαρχούσης, ἐκκαιόνδων δὲ τῶν Θηβαίων γενομένων, καιρὸν εἶναι δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῶν.

B ς'.

ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΒΙΟΣ.

Ἀννίβας δὲ συμπάντων ἀπέφαινε τῶν στρατηγῶν, πρῶτον μὲν ἐμπειρίᾳ καὶ δεινότητι Πύρρον· Σκιπίωνα δὲ, δεύτερον· ἑαυτὸν δὲ τρίτον· ὡς ἐν τοῖς περὶ Σκιπί-

C ωνος γέγραπται.

ζ'.

ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ.

α'. Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ Νασικᾶν μεμίσηκεν ὅπως ὁ δῆμος· ὅπου καὶ Σκιπίων ὁ Ἀφρικανὸς, οὗ δοκοῦσι Ῥωμαῖοι μηδένα δικαιότερον μηδὲ μᾶλλον ἀγα-

B. 3. Ἀννίβας—γέγραπται.] Plutarchi sunt verba in Pyrrho p. 387, C. Forte ex hoc loco profecit Appianus Syriac. X. In Fragmentis hujus Vitæ censenda sunt Apophthegmata Scipionis Opp. Mor p. 196. Ceterum, hic est Scipio Africanus Major. Proximus est Minor, Æmilii Pauli filius.

C. 3. ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ.] Vita hæc memoratur in Catalogo Lampriæ Num. 28.

C. 4. α'.] Locus hic est Plutarchi in Tib. Graccho, p. 834, D.

Prothous Laco huic expeditioni adversaretur; non quievit Agesilaus, sed effecit ut bellum decerneretur: sperans, quum jam tota Græcia immunis ipsis faveret, Thebani autem ex fœdere exemti essent, opportunum esse tempus exigendæ ab iis pœnæ.

VI.

SCIPIONIS VITA.

Annibal vero cunctorum imperatorum censuit peritia et arte primum Pyrrhum, secundum Scipionem, tertium se: ut in Scipionis Vita prodidimus.

VII.

SCIPIONIS AFRICANI.

I. Neque mirum esse debet, infestum adeo Nasicæ fuisse populum; quum Scipio Africanus, quo populus Romanus neminem videtur jus-

Digitized by Google

πῆσαι, ὡδὶ μικρὸν ἦλθεν ἐκπεσεῖν καὶ φέρεσθαι τῆς A
ὠφελείας τὸν δῆμον εὐνοίας· ὅπερ ὡφέλητον μὲν ἐν Νομαντίᾳ
τῷ τελευτῷ τοῦ Τιβερίου συνόμνυος ἀνεφώνησεν ἐκ τῶν
Ὁμηρικῶν

Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι·

ἔπειτα τοῦ μὲν Γάϊον καὶ Φούλβιον αὐτῷ δι' ἐκκλησίας B
συμβουλευόντων τί φρονοίη περὶ τῆς Τιβερίου τελευτῆς,
οὐκ ἀρεσκομένην τοῖς ἐπ' ἐκείνου πεπολιτευμένοις
ἀπόκρισιν ἔδωκεν. Ἐκ τούτου δὲ ὁ μὲν δῆμος ἀντέκρου-
σεν αὐτῷ λέγοντι, μηδέπω τινὰ ποιήσας πονηρόν· αὐ-
τὸς δὲ τὸν δῆμον εἰπεῖν χαλεπῶς ὠφείλησε. Περὶ μὲν οὖν C
τούτων ἐν τῷ Σκιπίωνος βίῳ τὰ καθ' ἕκαστα γέγραπται.

β'. Καὶ ὅτε Σκιπίων Ἀφρικανὸς ἐξ οὐδενὸς αἰτίου
νοσήσας ἐτελεύτησε, καὶ σημεῖά τινα τῷ νεκρῷ πλη-
γῶν καὶ βίας ἐπιφαμεῖν ἔδοξεν, ὡς ἐν τοῖς περὶ ἐκείνου
γέγραπται, τὸ μὲν πλεῖστον ὀπὶ τὸν Φούλβιον ἦλθε τῆς

C. 3. β.] Ejuſdem in C. Graccho, p. 839, C. Ex eadem Vita collecta ſunt Apophthegmata ſub nomine Σκιπίωνος τοῦ Νασικίου in Opp. Mor. p. 199—201.

tioribus de cauſſis et impenſius dilexiſſe, nihil propius factum ſit quam ut excideret ac dejiceretur ejus benevolentia; quod ad Numantiam, primum nunciato Tiberii exitu, exclamaſſet Homericum illud,

Sic pereat quiſquis deſignet talia facta:

deinde Caio et Fulvio in concione rogantibus eum quid ei de morte Tiberii videretur, ita reſpondit ut appareret ſibi illius acta non placere. Hinc factum eſt ut ei concionanti populus obſtreperet, quod ante numquam fecerat: et ille eo eſt provectus ut in populum inveheretur. Verum hæc in Scipionis Vita ſingulatim retulimus.

II. Et quum Scipio Africanus nulla liquida de cauſſa mortuus eſſet, atque notæ in ejus corpore plagarum et impreſſionis apparerent, ut in ejus Vita ſcripſimus, ſuſpicionis maxima pars ad Fulvium

Digitized by Google

A Δημοβολῆς, ἐχθρὸν ὄντα, καὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὅτε τοῦ βήματος τῷ Σκιπίωνι λελοιδορημένου· ἥψατο δὲ καὶ τῆς Γαΐου ὑπόνοια. Καὶ δεινὸν ἔπος ἔργον ἐπ' ἀνδρὶ τῷ σοφωτάτῳ καὶ μεγίστῳ Ῥωμαίων τολμηθὲν οὐκ ἔτυχε δίκης, οὐδὲ εἰς ἔλεγχον προῆλθεν· ἐνέσχοσαν γὰρ οἱ B πολλοὶ, καὶ κατέλυσαν τὴν κρίσιν, ὑπὲρ τοῦ Γαΐου φοβηθέντες, μὴ προσπεσὼν τῇ αἰτίᾳ τοῦ φόνου ζητουμένου γένηται.

Η'.

ΜΕΤΕΛΛΟΥ ΒΙΟΣ.

Ἀλλὰ γὰρ ὅσης μὲν ἀπέλαυσεν εὐνοίας παρὰ τῶν C φυγῶν καὶ τιμῆς Μέτελλος, ὃν δὲ τρόπον ἐν Ῥόδῳ φιλοσόφων διητήθη, βέλτιον ἐν τοῖς περὶ ἐκείνου γεγραμμένοις εἰρήσεται.

Θ'.

ΤΙΒΕΡΙΟΥ ΒΙΟΣ.

Ἀλλὰ καὶ Τιβερίῳ ὄνος, ὡς Πλούταρχος ὁ Χαι-

B. 5. Ἀλλὰ γὰρ—εἰρήσεται.] Plutarchus hæc ſcribit in Mario p. 423. Ex eadem Vita Metelli petita ſunt ejus quædam Apophthegmata in Opp. Mor. p. 201, F.

C. 6. Ἀλλὰ καὶ Τιβερίῳ—προμήνυσεν.] Sic Damaſcius apud Phot. in Vita Iſidori: Cod. ccxlii. p. 1040. Quæ quin ex Vita Tiberii ſumta ſint, non eſt quod dubitemus. Ejuſdem eſt mentio in Catal. Lampr. 27.

ſpectabat, illius hoſtem, qui eodem die Scipioni pro roſtris conviciatus erat. Neque vero Caius expers manſit ejuſdem ſuſpicionis. Atque facinus tam atrox viro primario civitatis ſummoque illatum, impunitum manſit: neque de eo quæſtio habita eſt; ſiquidem cognitionem interpellavit et oppreſſit plebs, Caio metuens; ne, ſi de cæde illius inquireretur, noxæ reperiretur affinis.

VIII.

METELLI VITA.

At enim, quantum ſtudii et honoris in Metellum exulantem collatum ſit, et quomodo Rhodi vacaverit philoſophiæ, opportunius in illius Vita memorabimus.

IX.

TIBERII VITA.

Sed et Tiberio aſinus, ut

Digitized by Google

ρωνεὺς φησιν, ἔτι μειρακίσκος ὢν, καὶ ἐν Ῥόδῳ ὑπὸ λόγοις A
ῥητορικοῖς ἀσκούμενος, τὴν βασιλείαν ἀφὸ τοῦ αὐτοῦ
παθήματος καταμεμύσειν.

ι'.

ΚΡΑΤΗΤΟΣ ΒΙΟΣ.

Ἐντυχὼν δὲ τῷ Χαιρωνείῳ Πλουτάρχῳ τὸν Κρά- B
τητος ἀναγεγράφαντι βίον οὐδὲν ἂν παρέργου τοῦ μανθάνειν δόξαι τὸν ἄνδρα. Οὗτος ἠγεμὼν ἐγένετο Ζηνωνι
τῷ χαλῶν δογμάτων· ὑπὸ τούτου φασὶ τοὺς Ἕλληνας
ἐπιγράφειν τοῖς ἑαυτῶν οἴκοις ὑπὲρ τῶν προπυλαίων,
Εἴσοδος Κράτητι Ἀγαθῷ Δαίμονι. C

ια'.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΒΙΟΣ.

Τούτου τοῦ βίου λείψανα νομιστέον τὰ ἀναγραφέντα ἐν
τοῖς φερομένοις Ἀποφθέγμασι Πλουτάρχου.

B. 1. Ἐντυχὼν—Δαίμονι.] Juliani Imp. est hoc dictum in Orat. VI, p. 200, B. Eamdem Vitam memorat Catalogus Lampriæ Num. 37. et Photius e Sopatro, Cod. clxi.

C. 4. Τούτου—Πλουτάρχου.] Hæc mea est sententia. Nam Apophthegmatum pleraque capita ex Vitis Plutarcheis collecta sunt; quod manifesto apparet ex iis earum quæ supersunt.

refert Plutarchus Chæronensis, adhuc juveni et in Rhodo oratoriæ arti operam navanti, eodem affectu emissarum e corpore scintillarum, imperium præsagivit.

X.

CRATETIS VITA.

Quodsi Plutarchum Chæronensem legeris, qui Cratetis Vitam conscripsit, nil erit cur obiter hic a nobis, cujusmodi vir ille fuerit, velis cognoscere. Hic ipse præclarorum placitorum Zenoni dux et auctor exstitit. De quo etiam memoriæ proditur, Græcos istud ædium suarum vestibulis vulgo inscripsisse, *Ingressus Crateti Prospero Genio.*

XI.

AUGUSTI VITA.

Hujus Vitæ Fragmenta habenda sunt ea quæ exstant in iis, quæ feruntur, Plutarchi Apophthegmatibus.

Digitized by Google

A

ΛΕΙΨΑΝΑ
ΣΤΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΔΗΛΩΝ.

ΕΝ ΤΩ ΣΤΟΒΑΙΟΥ ΑΝΘΟΛΟΓΙΩ.

FRAGMENTA
INCERTORUM LIBRORUM.

IN STOBÆI FLORILEGIO.

B α'. ΠΕΡΙ τῆς καθ' Ὅμηρον ἐκμυθίας ἀφ' τούτου σαφῶς δείκνυσθαι· λέγει γάρ,

Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἰὼν ἀγορητής,
Ἴσχεο, μηδ' ἴδιλ' οἷος ἐριζέμεναι βασιλῆϊ.

Καὶ τῷ Τηλεμάχου εἰπόντος,

C Ἦ μάλα τις θεῶν ἔνδον, οὐ ἐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν·

ἐπιλαμβανόμενος ὁ πατὴρ ἔφη,

Σίγα καὶ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε μηδ' ἐρείνυ·
Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἱ Ὄλυμπον ἔχουσι.

Τοῦτο ἐξήγησιν οἱ Πυθαγορικοὶ καλοῦντες ὑδὲν ἀπεκρί-

B. 1. α'.] Apud Stob. Serm. xxxiii. p. 214. ſub nomine *Plutarchi*: in Trincav. Πλουτάρχου. Forte eſt ex opere Ὁμηρικῶν μελετῶν.

I. QUANTOPERE Homerus taciturnitatem commendaverit, luculenter oſtenditur his locis:

Garrule Therſita, quamquam tibi multa loquendi
Copia ſuppeditet, nec ſis non voce ſuavi:
Nec tamen hic ſolus reges inceſſere, neve
Frivolus eſſe velis—.

Item Telemacho dicente

Eſt aliquis Deus intus, cælum qui habitat altum.

Reprehendens pater ſubjicit,

At tu comprime linguam; ſas hoc namque Deorum.

Hoc Pythagorici interpretationem vocantes, nil reſpon-

Digitized by Google

νοντο τοῖς περὶ θεῶν ὅ, τι τύχοιεν ἀταμιῶς καὶ εὐχερῶς A
ἐρωτῶσι.

β'. Νέοις δὲ ζηλωτέον τοὺς γέροντας, κατὰ Σιμωνίδην,

Ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὡς ἅμα τρέχειν.

Καθάπερ φησὶν ὁ Πλάτων ὀπὶ τῷ μιγνυμένου τοῖς ὕδωρ ἀκράτου, μαινόμενον θεὸν ἑτέρῳ θεῷ νήφοντι σωφρονίζεσθαι. B

γ'. Καὶ μὴν οὐδέν ἐστιν οὕτω τῆς Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας ἴδιον, ὡς τὸ συμβολικόν, οἷον ἐν τελετῇ, μεμιγμένον φωνῇ καὶ σιωπῇ διδασκαλίας γένος· ὥστε μὴ λέγειν

Ἄεισω ξυνετοῖς· θύρας δ' ἐπιθείς βεβήλοις· C

ἀλλ' αὐτόθεν ἔχειν φῶς καὶ χαρακτῆρα τοῖς συνήθεσι θ φραζόμενον, τυφλὸν δὲ καὶ ἄσημον (ἔοικε) τοῖς ἀπείροις. Ὡς γὰρ ὁ ἄναξ ὁ ἐν Δελφοῖς οὔτε λέγει οὔτε κρύπτει, ἀλλὰ σημαίνει, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον· οὕτω τὼ Πυθα-

A. 1. τοῖς περὶ θεῶν ὅ, τι] Ita correxi ipſe. Vulgo, τῶν περὶ θεῶν ὅτε—.
A. 1. εὐχερῶς] Ita Trincav. At Geſn. male δυσχερῶς. Pariſ. A. εὐχερεῖς.
A. 3. β'.] Apud Stob. Serm. cxii. p. 586. item ſolo Plutarchi, nullo libri nomine. Simile eſt in Opp. Mor. p. 790, F.
B. 3. γ'.] Apud Stob. Serm. v. p. 69. apud Trincav. Serm. iſi. annotato ad marginem Πυθαγορικά. Ratio et oratio Plutarchea eſt: igitur locum huc retuli.
C. 1. βέβηλοι] Legendum, βεβήλοις.

debant iis qui de Diis quidquid luberet, proterve ac frivole interrogabant.

II. Juvenes æmulari debent ſeniores, ſecundum Simonidis dictum,

Ut lactens pullus curſum comitatur equæ.

Et, ut Plato inquit de mero aquæ miſcendo, furentem Deum a ſobrio Deo temperari.

III. Atqui nil adeo eſt proprium Pythagoricæ philoſophiæ, quam ſymbolicum doctrinæ genus, voce et ſilentio permixtum, velut in ſacra initiatione; ut non opus ſit præmonere,

Cantabo doctis, claudatur porta profanis:

ſed ſtatim per ſe lucem et certam notam familiaribus habeat quævis dictio, cæca autem et ignota ſit imperitis. Quemadmodum enim Apollo Delphicus, ut ait Heraclitus, neque dicit, neque abſcondit, ſed ſignificat: ſic e Pythagoricis

Digitized by Google

A ἡρώων συμβόλων, καὶ τὸ φράζεσθαι δοκοῦν κρυπτόμενόν ἐστιν, καὶ ὃ κρύπτεσθαι κεκόμμενον.

δ'. Ἀλλὰ μάλιστα ἀλῴων ἀπέθανε τῆς γυναικὸς, ἐρῶν ἐρώσης ἀπολειπόμενος. Οὐθὲν εἰπεῖν οὔτε ποιῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐτόλμησαν· ἀλλ' ὅπως ἐνεκρατέ-
B ρησαν ἀμφότεροι τῷ καιρίοντι, ὥσπερ ἀποδείξασθαι θέλοντες ὅτι πλεῖον αἰδοῦς ἔρωτι δικαίῳ μέτεστιν. Ὅθεν ἔμοιγε πλεῖον αὐτῇ φαίνεται χρόνον ἀνὴρ συμβεβιωκέναι. Πάντα γὰρ δόλου τὸν δεκαετῆ χρόνον ὁμαλῶς συνεβίωσεν. Αἱ δὲ ἄλλοις συνοικοῦσιν οὐ συμβιῶσιν, ὅταν
C λυπῶσι τοὺς ἄνδρας, ἢ ζηλοτυπῶσιν, ἢ διαφέρωνται περὶ χρημάτων, ἢ κακῶς λέγωσι, ἢ φεύγωσι θρυπτόμεναι τὰς φιλοφροσύνας καὶ συνδιαιτήσεις· ὥστε ἂν τοῦτον ἐξ-

A. 3. δ'.] Apud Stob. Serm. lxvii. p. 424. addita nota *Themistii in libro de Anima*. In Trincav. abest hic locus. Sub hac inscriptione quatuor exstant loci apud Stobæum; alius alio certiora Plutarchææ auctoritatis indicia ferens. Unum supra exhibuimus in Fragmentis περὶ ψυχῆς; Numero ς', antea jam vindicatum Plutarcho ad calcem libri De Ser. Num. Vind. Reliquos tres hac sectione ponendos judicavi.

A. 5. πρὸς αὐτὸν] Forte, πρὸς ἀλλήλους. Mox malim, Αἱ δὲ ἄλλαι. Proxime omisi μὲν, cum antea esset τοὺς μὲν ἄνδρας.

C. 3. καὶ συνδιαιτήσεις] Ita scripsi pro ἢ συνδιαιτήσεις.

symbolis, et quod dici videtur, absconditur, et quod abscondi intelligitur.

IV. Mortuus est quum uxoris amore maxime flagraret, amans amantem relinquens. Nil umquam inter se proterve vel dicere vel facere ausi sunt: sed ita in decori observantia perseverarunt, tamquam de industria declaraturi verecundiæ plurimum adesse legitimo amori. Itaque longo mihi tempore convixisse videtur huic uxori maritus. Nam per totum decennii tempus æquabiliter ei convixit. Aliæ autem cohabitant non convivunt, quando aut molestiam adferunt maritis, aut rivalitate erga eos laborant, aut propter pecunias diffidunt, aut maledicunt, aut per superbiam ac simulationem contemtus fugiant virorum blanditias et consuetudinem. Ut, si hoc

Digitized by Google

αἵρῃς τὸν γέροντα ἐν ᾧ ταῦτα πεφάτνωσιν, ἀπολείπεσθαι A
βαρὺς ἐκεῖνος ὁ τῆς συμβιώσεως.

ε'. Εἰ μὴν οὖν ὀρθῶς ὅτι Πλάτωνος εἶπε Διογένης, "Τί ὄφελος ἡμῖν ἀνδρὸς ὃς πολλοῦ ἤδη γέροντος φιλοσο-"φῶν, ἀδένα λελύπηκεν" ἑτέροις κρίνουσιν. Ἴσως γὰρ ὡς τὸ μέλι δεῖ καὶ τὸν λόγον τοῦ φιλοσόφου τὸ γλυκὺ B δικαίων ἔχειν τοὺς ἡλικωμένων.

ς'. Καίτοι περί γε τῶν γερόντων ὁ Σοφοκλῆς εἴρηκε χαριέντως,

Σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ῥοπή.

Καταγωγὴ γὰρ ἔοικεν ὁ γεροντικὸς θάνατος· σχολὴ δὲ C καὶ ναυάγιόν ἐστιν ὁ τῶν νέων· σκίπτει γὰρ ἡ ψυχὴ βίᾳ σωτεθλιμμένου τοῦ σώματος.

ζ'. Ὀνείρῳ ἔοικεν ὁ τῶν ἀπαιδεύτων βίος, κενὰς ἔχων φαντασίας.

A. 3. ε'.] Serm. xiii. p. 147. Apud Trincav. Serm. xi. Θεμιστίου ἐκ τοῦ περὶ ψυχῆς. Comparetur in Opp. Mor. p. 59, D. et 452, C.
B. 2. τὸ μέλι] Sic correxi vulgatum μέν.
B. 3. ς'.] Apud Stob. Serm. cxii. p. 589. in Geſn. *Themiſtii de Anima.* In Trincav. ſimpliciter Θεμιστίου.
C. 4. ζ.—ιδ'.] Hi ſex loci exſtant ſub Plutarchi nomine in Appendice Jo. Da-

temporis ſpatium, quo ita ſe gerunt uxores, exemeris, valde exiguum convivendo tempus relinquatur.

V. An recte de Platone dixerit Diogenes, *Quæ tandem nobis utilitas eſſe poteſt ejus viri, qui diu jam philoſophatus nemini moleſtus fuit?* de hoc igitur alii judicent. Fortaſſe enim ita ſe res habet, ut oratio philoſophi, haud ſecus ac mel, dulcedinem debet habere conjunctam cum ejuſmodi vi quæ exulceratos locos mordeat.

VI. Atqui Sophocles de ſenibus eleganter dixit,

Vetuſta parvo corpora momento lapſa quieſcunt.

Mors enim ſenilis diverſorio ſimilis eſt: juvenilis, ejectioni ac naufragio. Excidit enim anima vi, contrito corpore.

VII. Somnio ſimilis eſt indoctorum vita, quippe viſa habens vana.

Digitized by Google

A η'. Οὔτ' ἐν ἰχθύσι φωνὴν, οὔτε ἐν ἀπαιδεύτοις ἀρετὴν δεῖ ζητεῖν.

θ'. Δυσάρεστοι ὄντες οἱ ἀπαίδευτοι, καθάπερ ἐξ οἰκιῶν τὰ προαιρέσεων καθ' ἡμέραν μετοικίζονται.

ι'. Οἱ μὲν ξένοι ἐν ταῖς ὁδοῖς, οἱ δὲ ἀπαίδευτοι ἐν
B τοῖς πράγμασι πλανῶνται.

ια'. Μήτε λίαν πολυτελῶς, μήτε ἄγαν εὐτελῶς, πειρῶ τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα καὶ δίαιταν καὶ τὴν ἑτέραν παραγωγὴν τοῦ σώματος διοικεῖν· τὸ μὲν γὰρ φθονεῖσθαι ἢ γελᾶσθαι ποιεῖ, τὸ δὲ μισεῖσθαι ἢ ἐλεεῖσθαι.

C ιβ'. Καὶ ὁδοῦ καὶ ἀληθείας χαλεπὸν ἀποπλανᾶσθαι.

masceni Parallel. Sacr. MS. Florent. Equidem neque de his, neque de sequentibus omnibus ex Maximo et Antonio depromtis, magnopere contendam eos Plutarchum habere auctorem: omittere eos non debui, quando adscripto Plutarchi nomine exstant. Alii apud eosdem compilatores feruntur loci vere Plutarchei ex libris qui supersunt, omisso auctoris nomine: quos locos, ut hic non repetendos, sua quemque sibi sede memoravimus. Sed horum αζ'. ad πα'. partim apud Stobæum Socratis nomine, partim in Demophili Sententiis, et alibi exstant: ut notabimus in Animadverss.

Ibid. ζ'.] Item apud Maxim. et Anton. p. 704, ubi Isidoro tribuitur.
A. 1. η'.] Item ap. Max. et Ant. p. 109. ubi Zeno adscribitur: et p. 706. ubi fine nomine subjicitur Epicuri dictis.
A. 3. θ'.] Item ap. Max. et Ant. p. 706. fine nomine auctoris subjectum Epicureis dictis.
A. 5. ι'.] Item ap. Max. et Ant. p. 706. antecedenti eodem modo subjectum.
B. 2. ια'.] Item ap. Max. et Ant. p. 145. sub nomine Plutarchi. Simile est Isocratis Demonic. p. 13.
C. 1. ιβ'.] Item ap. Anton. p. 235. sub nomine Plutarchi: certe Plutarcheo ιδ'. subjectum.

VIII. Neque in piscibus vocem, neque apud indoctos virtutem quærere oportet.

IX. Indocti, quum sint morosi, quasi ex ædibus, sic de suis institutis quotidie migrant.

X. Ut peregrini in viis, ita indocti in rebus agendis, aberrant.

XI. In vestitu, victu, et reliquo corporis cultu, neque sumtuosus nimium neque parcus sis: illud enim vel in risum te vel invidiam adducet aliorum, hoc in odium vel commiserationem.

XII. Et a via, et a veritate aberrare malum est.

Digitized by Google

ιγ'. Τῆς ἀγνοουμένης ἀρετῆς, ὥσπερ τοῦ καταπορυγ- A
μένου χρυσίου ἡ λαμπρότης οὐ βλέπεται.

ιδ'. Τὸ μὲν ἴσον ζυγῷ, τὸ δὲ ἀληθὲς τῷ ἐκ φιλο-
σοφίας λόγῳ κρίνεσθαι.

ιε'. Ἡ μὲν τροφὴ τοῖς γυμναζομένοις, ἡ δὲ ἀρετὴ
τοῖς πεπαιδευμένοις ἡδεῖα φαίνεται. B

ις'. Φρόνησις εὐτυχίαν ὡς τὰ πολλὰ χαρίζεται,
τύχη δὲ φρόνησιν οὐ ποιεῖ.

ιζ'. Ἐπισκοτεῖ τῷ μὲν ἡλίῳ πολλάκις τὰ νέφη, τῷ
δὲ λογισμῷ τὰ πάθη.

ιη'. Ἐκ μὲν τοῦ σοδὸς τὸν ἄχθηναν, ἐκ δὲ τῆς C
ἀλόγου ψυχῆς τὸν ἄγνοιαν ὑποξελέσθαι δεῖ.

ιθ'. Ὁδηγὸν τυφλὸν λαβεῖν, καὶ σύμβουλον ἀνόητον,
ἴσον θρίν.

A. 1. ιγ'.] Apud Max. et Anton. p. 34.
A. 3. ιδ'.] Apud Max. et Ant. p. 235. sub nomine Plutarchi.
A. 5. ιε'.] Apud Max. et Ant. p. 34. proximum illi quod ις'. retulimus.
B. 2. ις'.] Ibid. p. 73.
B. 4. ιζ'.] Ibid. p. 74. Item ap. Arsenium Violet. MS. Tit. Περὶ λογικοῦ.
C. 1. ιη'.] Ibid. antecedenti deinceps subjectum.
C. 3. ιθ'.] Ibid. p. 109.

XIII. Ignotæ virtutis, ut auri defossi splendor non apparet.

XIV. Æqualitas trutina, veritas ratione philosophiæ examinatur.

XV. Ut iis qui corpus in gymnasiis exercent, cibus, ita eruditis virtus, suavis videtur.

XVI. Prudentia ut plurimum bonam fortunam donat: fortuna non item prudentiam facit.

XVII. Soli sæpe officiunt nubes, item rationi perturbationes.

XVIII. Ut pedi spinam, ita irrationali animæ ignorantiam eximere oportet.

XIX. Viæ ducem cæcum, et stultum consultorem, sumere, idem est.

Digitized by Google

A κ'. Οὐχ ὅπως τοῖς ὀρφανοῖς παισὶν, ὡς τοῖς ἀνοήτοις ἀνθρώποις ἐπιτρόπους χρὴ παρεῖναι.

κα'. Οἱ ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν κερδῶν εἰς τὰς καλὰς ἀναλίσκοντες λειτουργίας, ὅμοιόν τι ποιοῦσι τοῖς ἀπὸ ἱερσυλίας θεοσεβοῦσιν.

B κβ'. Ἔοικεν ὁ τῶν φιλαργύρων βίος νεκρῷ δείπνῳ· πάντα γὰρ ἔχων, τὸν εὐφραινόμενον οὐκ ἔχει.

κγ'. Οὔτε πρὸς νεκρῷ ὁμιλίαν, οὔτε πρὸς φιλαργύρου χάριν δεῖ ἐπιζητεῖν.

κδ'. Ποτὸν μὲν ἔσβεσεν τὸ ποτῆ ὄρεξιν, τὸ τροφῆ τ' τροφῆς ἐπιθυμίαν ἠκέσατο· φιλαργυρίαν δὲ οὐ σβέννυσιν ἀργύριον ἢ χρυσίον.

C κε'. Ἔοικεν ἡ κολακεία γραπτῇ πανοπλίᾳ· δὸ τέρψιν μὸν ἔχει, χρείαν δὲ ὠδεμίαν παρέχει.

A. 1. κ'.] Ibid. antecedenti proximum.
A. 3. κα'.] Ibid. p. 225.
B. 1. κβ'.] Apud Anton. p. 227.
B. 3. κγ', κδ'.] Duo hi loci deinceps antecedentem sequentes, ad eamdem auctoritatem referendi videntur. Posterior sumtus est ex Plutarcho Περὶ Φιλοπλουτίας p. 523, E.
C. 3. κε'.—λ'.] Ibid. p. 247. Horum primo et postremo adscriptum est *Plutarchi*, cæteris non item: videbantur ad eamdem auctoritatem revocandi.

XX. Non ita orbis pueris, quam stultis hominibus, tutores adesse oportet.

XXI. Qui ex turpibus lucris ad honesta officia et munera sumtum convertunt, simile quid faciunt atque ii qui ex sacrilegio Diis rem sacram faciant.

XXII. Avari vita similis est funebri cœnæ; nam quum nihil non habeat, neminem habet qui oblectetur.

XXIII. Nec a mortuo colloquium, nec ab avaro beneficium petendum est.

XXIV. Potu restinguitur appetitus bibendi, et cibus appetitui cibi medetur: avaritiam nec argentum nec aurum restinguit.

XXV. Similis est adulatio armaturæ pictæ; quippe quæ oblectationem habet, usum non præbet.

Digitized by Google

κϛ'. Τὰ μὲν ξύλα τὸ πῦρ αὐξάνοντα, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πυρὸς καταναλίσκεται· ὁ δὲ πλοῦτος τρέφων τὰς κόλακας, ὑπ' αὐτῶν τούτων διαφθείρεται. A

κζ'. Ὥσπερ οἱ κόρακες παρεδρεύοντες ἐξορύττουσι τοῖς νεκροῖς ὀφθαλμούς, οὕτως οἱ κόλακες ταῖς ἐπαίνοις τοὺς λογισμοὺς διαφθείρουσι τῶν ἀνθρώπων. B

κη'. Λαγῷ μὲν κύων, φίλῳ δὲ κόλακα φύσει πολέμιον ἡγητέον.

κθ'. Χαίρειν χρὴ τοῖς ἐλέγχουσιν, οὐ τοῖς κολακεύουσιν· οἱ μὲν γὰρ ἡμᾶς λυποῦντες διεγείρουσιν, οἱ δὲ χαριζόμενοι σκλύουσι καὶ σκελίζουσι. C

λ'. Οὔτε τῆς γαμετῆς τὸν ἑταίραν, οὔτε τὴν φιλίας τὸν κολακείαν δεῖ παρεῖναι.

λα'. Οὔτε ἐκ τοῦ κόσμου τὸν ἥλιον, οὔτε ἐκ τῆς ὁμιλίας ἀρτέον τὴν παῤῥησίαν.

λβ'. Θηρεύουσι τοῖς μὲν κυσὶ τοὺς λαγωοὺς οἱ κυνηγοί, τοῖς δὲ ἐπαίνοις τοὺς ἀνοήτους οἱ πολλοί. D

C. 4. κα'.] Ibid. p. 252.
D. 1. λβ', λγ'.] Ibid. p. 255. priori adscriptum est Plutarchi nomen, posterioti nullum; unde eidem auctori tribuimus.

XXVI. Ligna dum ignem augent, ab ipso igne consumuntur: ita divitiæ, dum alunt adulatores, ab ipsis adulatoribus corrumpuntur.

XXVII. Ut corvi ad mortuos assident eorumque oculos effodiunt, ita adulatores laudando hominum mentes corrumpunt.

XXVIII. Lepori canis, amico adulator, natura hostis putandus est.

XXIX. Gaudere debemus magis reprehensoribus quam assentatoribus: illi enim nos admoto dolore erigunt, illi gratificando solvunt ac deficiunt.

XXX. Neque uxori meretricem, neque amicitiæ adulationem, anteponere debemus.

XXXI. Neque Solem ex mundo, neque ex colloquio libertatem dicendi, tollamus.

XXXII. Venatores canibus venantur lepores, vulgus stultos capit laudibus.

Digitized by Google

A λγ'. Τὸν μὲν λελουτὸν τοῖς θεοῖς, τὸν δὲ ἔπαινον τοῖς ἀγαθοῖς ἐπονέμειν δεῖ.

λδ'. Γλῶσσα βλάσφημος, διανοίας κακῆς ἔλεγχος.

λε'. Ὁ τῶν ἀσώτων βίος, ὥσπερ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκων ἐκφέρεται.

B λς'. Ἡ χάρις, ὥσπερ ἡ σελήνη, ὅταν τέλεια γένηται, τότε καλὴ φαίνεται.

λζ'. Ἀχάριστον εὐεργετεῖν, καὶ νεκρὸν μυρίζειν οἱ ἴσως κεῖται.

λη'. Φθείρει ὁ μὲν κόσμος πυρὶ καὶ ὕδατι, ὁ δὲ τῶν C ἀχολάστων πλοῦτος ἔρωτι καὶ μέθῃ.

λθ'. Ἄνευ χάριτος καὶ οἶνος ἀποκαλύπτειν εἰώθασι φίλοις τὰ ἤθη τῶν φίλων.

A. 3. λδ'.] Ibid. p. 258. adscripto Plutarchi nomine. Proximus quidem ibi locus, cui nil nominis annotatum, Plutarchi est in Opp. Mor. 490, C. Habet et Apostolius Proverb. vi. 29.

A. 4. λε'.] Ibid. p. 264.

B. 1. λς'.] Ibid. p. 277. diversa in libris inscriptione, aliis ut antecedentia Philoni, aliis Plutarcho, tribuentibus.

B. 3. λζ'.] Ibid. p. 278. Item quadam varietate apud Apostolium Proverb. v. 30. ubi est, Ἀχάριστον εὐεργετεῖν καὶ νεκρὸν μυρίζειν ἐνίοις σύγκειται. Πλούταρχος.

B. 5. λθ', λθ'.] Ibid. p. 302. Priori adscriptum est Plutarchi nomen, posteriori deinceps sequenti nullum additum nomen; ut sub eadem auctoritate proditum videatur. Prius exstat etiam in Arsenii Violeto MS. Titulo Περὶ Μίδης.

XXXIII. Diis thus, bonis laudem, tribuere oportet.

XXXIV. Lingua maledica, malæ mentis est index.

XXXV. Prodigorum vita, ut quotidie moriens, effertur.

XXXVI. Beneficentia, sicuti luna, quum plena fuerit, tunc pulchra apparet.

XXXVII. Ingrato benefacere, et mortuum ungere, æqualia sunt.

XXXVIII. Mundus quidem igne et aqua perit: at luxuriosorum opes amore et ebrietate.

XXXIX. Petulantia et vinum amicis mores amicorum detegere solent.

Digitized by Google

μ΄. Οἱ θυμοὶ, καθάπερ αἱ κύνες, τυφλὰ πάντυσιν A
ἐγκλήματα.

μα΄. Οἱ μὲν τραχεῖς ἵπποι τοῖς χαλινοῖς, οἱ δὲ ὀξεῖς θυμοὶ μετάγονται τοῖς λογισμοῖς.

μβ΄. Τὸ μὲν εὔκρατον ὕδωρ τὰς φλεγμονὰς, ὁ δὲ ἐπιεικὴς λόγος τὰς ὀργὰς διαλύει. B

μγ΄. Ὥσπερ ὄργανον, ἄνεσιν καὶ ἐπίτασιν λαμβάνων, ἡδὺ γίνεται, οὕτω καὶ βίος.

μδ΄. Ὅπερ ἂν σιωπᾶσθαι βούλῃ, μηδενὶ εἴπῃς· ἢ πῶς σοί τινος ἀπαιτήσῃς τὸ σιγᾶν τῆς σιωπῆς, ὃ μὴ παρέχες σαυτῷ; C

με΄. Τοῖς μὲν ἀπὸ τοῦ ἡλίου πορευομένοις ἕπεται κατὰ ἀνάγκην σκιὰ, τοῖς δὲ ἀπὸ τῆς δόξης βαδίζουσιν ἀκολουθεῖ φθόνος.

A. 1. μ΄, μα΄, μβ΄.] Ibid. p. 329. Primo additum eſt Plutarchi nomen (eſtque item in Arſen. Viol. MS. Tit. Περὶ Θυμοῦ.) : tria deinceps ſequuntur ſine nomine, quorum ultimum item eſt Plutarchi Opp. Mor. p. 88, D. Ὡς γὰρ ὁ Καισὰρ τὰ ὑφ᾽ ἑ. τ. λ. igitur hic a nobis omiſſum.

B. 2. μγ΄.] Ibid. p. 374, addito Plutarchi nomine. Proxima ſub *Niciæ* et *Archimedis* titulis prodita, item ſunt Plutarchi ex Opp. Mor. p. 786, B.

B. 4. μδ΄.] Ibid. p. 387. addito nomine Plutarchi : recte, necne, haud dicam : proxima quidem eadem p. 387. deinceps tria ſunt ex Opp. Moral. et ſuis locis notata prodentur : ergo hoc loco a nobis omiſſa ſunt.

C. 2. με΄, μς΄.] Ibid. p. 408.

XL. Iræ, ut canes, cæcas pariunt criminationes.

XLI. Equi duri frænis, animi vehementes ratione, ducuntur.

XLII. Aqua bene temperata inflammationes, lenis oratio iras, diſſolvit.

XLIII. Quemadmodum organum intentionem ac remiſſionem accipiens ſuave fit, ſic etiam vita.

XLIV. Nemini dixeris quod taceri vis. Quomodo enim ab alio poſtulabis ſilentii fidem quam tute tibi non præſtiteris?

XLV. Ut eos qui in Sole ambulant, neceſſario ſequitur umbra ; ita iis qui in gloria verſantur, comitatur invidia.

Digitized by Google

A μς'. Τὸ τῆς δόξης κάλλος ὥσπερ ὑπὸ νόσου τοῦ φθόνου ταχὺ καταφθείρεται.

μζ'. Ὥσπερ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ ἡ σίδηρον, οὕτω τοὺς φθονεροὺς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἤθους κατεδίεθαι.

μη'. Εἰς κάτοπτρον κύψας, θεώρει· καὶ εἰ μὲ καλὸς
B φαίνει, ἄξια τούτου ποίει· εἰ δὲ αἰσχρὸς, ὃ τῆς ὄψεως ἐλλειπὲς ὡραΐζε καλοκαγαθίᾳ.

μθ'. Τὰ μὲ φυτὰ ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἡ δὲ δόξα ἀπὸ τῆς ποφ'της * λήψεως αὔξει.

ν'. Ἵππου μὲ ἀρετὴ ἐν πολέμῳ, φίλου δὲ πίστις ἐν
C ἀτυχίᾳ κρίνομαι.

να'. Σκεύη τὰ μὲ καινὰ κρείττονα, φιλία δὲ ἡ παλαιοτέρα.

νβ'. Φεύγειν δεῖ τὴν φιλίαν ὧν ἀμφίβολος ἡ ἀφ-ῆθεσις.

A. 3. μξ'.] Ibid. cum varietate inſcriptionis *Clitarchi* et *Plutarchi*.

A. 5. μυ'.] Ibid. p. 566.

B. 3. μθ'.] Ibid. p. 569. Videtur corrigendum ἀπὸ τῆς πρώτης ὑπολήψεως, vel ἐκλάμψεως, αὔξεται.

B. 5. ν', να'.] Ibid. p. 718. deinceps poſita, adſcripto ad prius nomine Plutarchi, ad poſterius nullo.

C. 4. νβ'.] Ibid. p. 725.

XLVI. Gloriæ pulchritudo, ab invidia, quaſi morbo, corrumpitur.

XLVII. Ut ferrugine ferrum, ita invidos ſuis ipſos moribus conſumi.

XLVIII. In ſpeculo te contemplare, et ſi pulcher appareas, ea fac quæ decent pulchrum: ſin deformis, id quod faciei deeſt, honeſtate morum ſupple.

XLIX. Ut plantæ a radice; ita gloria a prima exiſtimatione creſcit.

L. Equi bonitatem in bello, amici fidem in adverſa fortuna judicamus.

LI. Vaſa quidem nova, at amicitia vetuſtior, meliora ſunt.

LII. Fugienda eſt amicitia eorum quorum animus incertus eſt.

Digitized by Google

νγ'. Ἐν πολέμῳ μὲν πρὸς ἀσφάλειαν σίδηρος χρυσοῦ χρείττων, ἐν δὲ τῷ ζῆν ὁ λόγος τοῦ πλούτου.

νδ'. Οὔτε ἵππῳ χωρὶς χαλινοῦ, οὔτε πλούτῳ χωρὶς λογισμοῦ, δυνατὸν ἀσφαλῶς χρήσασθαι.

νε'. Οὔτε συμπόσιον ἄνευ ὁμιλίας, οὔτε πλοῦτος χωρὶς ἀρετῆς, ἡδονὴν ἔχει.

νς'. Αἱ μὲν ποδήρεις ἐσθῆτες τὰ σώματα, αἱ δὲ ὑπέρμετροι οὐσίαι τὰς ψυχὰς ἐμποδίζουσιν.

νζ'. Οὔτε ἵππος εὐγενὴς χρίνοιτ' ἂν πολυτελῆ σκευὴν ἔχων, ἀλλ' ὁ τῇ φύσει λαμπρός· οὔτε ἀνὴρ ἀσφαλὴς ὁ πολύτιμον οὐσίαν κεκτημένος, ἀλλ' ὁ τὴν ψυχὴν γενναῖος.

νη'. Ὁδὸν μὲν τὴν λειοτάτην ἐκλέγεσθαι χρὴ, βίον δὲ τὸν ἀλυπότατον.

A. 1. νγ', νδ', νε'.] Apud Maxim. p. 757. primum sub nomine Plutarchi: quibus deinceps alia subjiciuntur sine nomine: quorum duo proxima νδ' et νε' ad eamdem atque νγ', auctoritatem referenda videantur.

B. 2. νς', νζ'.] Apud Anton. p. 762. adscripto ad prius dictum nomine Plutarchi, ad alterum nullo; ut illius inscriptio cum hoc etiam communicari videatur.

C. 3. νη', νθ'.] Apud Maxim. et Anton. p. 790. eadem, qua priora duo, tituli significatione: νθ' est etiam ap. Arsen. Violet. MS. Tit. Περὶ Δύπης.

LIII. In bello quidem ad corporis tutelam plus auro valet ferrum, item ad vitam bene gerendam ratio præstantior est divitiis.

LIV. Neque equo sine fræno, neque divitiis sine ratione, tuto uti possumus.

LV. Neque convivium sine sermone, neque divitiæ sine virtute, voluptatem habent.

LVI. Ut vestes talares corpora, sic immodicæ opes, animos impediunt.

LVII. Neque equus judicatur generosus pretioso ornatu, sed naturæ excellentia: neque vir bonus censetur opum magnitudine, sed animi præstantia et robore.

LVIII. Ut via planissima, ita vita tranquillissima, eligenda est.

Digitized by Google

A νθ'. Ἐπενδύεσθαι δεῖ τῷ μὲν θώρακι χιτῶνα, τῇ δὲ λύπῃ νοῦν.

ξ'. Οὔτε τ' ἀρρωστοῦντα ἡ χρυσόπους ὠφελεῖ κλίνη, οὔτε τὸν ἀνόητον ἡ ὀθόνιος εὐτυχία.

ξα'. Τοῖς μὲν νοσοῦσιν ἰατροὺς, τοῖς δὲ ἀτυχοῦσι B φίλους δεῖ συμπαρεῖναι.

ξβ'. Αἱ ὀθνείαι τύχαι, καθάπερ οἱ σφοδροὶ τῶν ἀνέμων, μεγάλα ποιοῦσι ναυάγια.

ξγ'. Ὥσπερ οἱ ἐν εὐδίᾳ πλέοντες, καὶ τὰ πρὸς τὸ χειμῶνα ἔχουσιν ἕτοιμα· οὕτως οἱ ἐν εὐτυχίᾳ φρονοῦντες C εὖ, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀτυχίαν ἡτοιμάκασι βοηθήματα.

ξδ'. Ἔοικεν ἡ τύχη φαύλῳ ἀγωνοθέτῃ· πολλάκις γὰρ τοὺς μὴ νικήσαντας στεφανοῖ.

ξε'. Ἀτυχίαν κρύπτε, ἵνα μὴ τοὺς ἐχθροὺς σοῦ εὐφράνῃς.

A. 3. ξ'.—ξθ'.] Ibid. p. 818. ad primam ſententiam adſcripto Plutarchi nomine: quod cum proximis deinceps communicari videtur: nec ſtilus aut color repugnat.

LIX. Thoraci ſuper induenda eſt tunica, ita triſtitiæ mens.

LX. Nec ægrotantem juvat lectus aureis ſuffultus pedibus, neque ſtultum illuſtris fortuna.

LXI. Ægrotantibus medicos, infortunatis amicos, adeſſe oportet.

LXII. Splendidæ fortunæ, ut venti vehementes, magna efficiunt naufragia.

LXIII. Ut qui cœlo ſereno navigant, inſtrumenta etiam adverſus tempeſtates parata habent; ita qui in læta fortuna recte ſapiunt, præſidia quoque adverſus adverſam ſibi comparant.

LXIV. Fortuna ſimilis eſt malo certaminum præſidi: ſæpe quippe eos etiam, qui non vicerunt, tamen coronat.

LXV. Infortunium cela; ne gaudium parias inimicis tuis.

Digitized by Google

ξς'. Ἐν μὲν ταῖς μέθαις παροινοῦσιν, ὀργὴ δὲ ταῖς A
ἀτυχίαις ὠδῖνοῦσιν οἱ πλεῖστοι.

ξζ'. Ἀβέβαιον πῶμα φορτίον ἐπιθεῖναι, ἢ ἀπαιδεύτῳ ψυχῇ εὐτυχίαν, ταυτόν ἐστιν.

ξη'. Νοσοῦντος δίαιτα, καὶ ἄφρονος εὐτυχία, τὸ δυσάρεστον. B

ξθ'. Ἡ τύχη καθάπερ τοξότης, ποτὲ μὲν ἐπιτυγχάνει βάλλουσα ἐφ' ἡμᾶς ὥσπερ σκοπόν, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰ συμφορὰ τῶν κειμένων ἡμῖν.

ο'. Οὔτε ναῦν ἐκ ἑνὸς ἀγκυρίου, οὔτε βίον ἐκ μιᾶς ἐλπίδος ὁμιστέον. C

οα'. Στάσιμοι εἰσὶν αἱ τῶν πεπαιδευμένων ἐλπίδες, ὡς ἐν λιμένι τῷ λογισμῷ ὁρμοῦσαι.

οβ'. Αἱ μὲν τῆς ἀρετῆς ἐλπίδες ἴδιαι εἰσι τῆς ψυχῆς, αἱ δὲ τῆς κακίας νόθοι.

A. 1. ξς'.] Forte ἀτυχίαις mutandum in εὐτυχίαις.

B. 5. ο'.—οα'.] Apud Maxim. p. 852. Ad ο' adscriptum est *Plutarchi*, ad οα' *Socratis*: est tamen et hoc proximum ejusdem coloris atque antecedentia.

C. 4. οβ'.] Item apud Arsenium in Violeto MS. Titulo Περὶ Ἀρετῆς.

LXVI. Plurimi, ut in ebrietate delirant, ita in secunda fortuna desipiunt.

LXVII. Infirmo onus imponere, et animo indocto secundam fortunam, idem est.

LXVIII. Et ægrotantis victus, et stulti prosper successus, morosi sunt.

LXIX. Fortuna ut sagittarius, nonnumquam collineat, petens nos veluti scopum; nonnumquam ferit proxima nobis et adjacentia.

LXX. Nec navis una anchora, nec vita una spe, firmanda est.

LXXI. Stabiles sunt eruditorum spes, ut quæ in rationis portu contineantur.

LXXII. Virtutis spes, sunt propriæ animi; at pravitatis spes sunt spuriæ.

Digitized by Google

A ογ'. Ταυτόν ἐστιν ἐξ ἀσθενοῦς ἀγκυρίᾳ σκάφος ὁρμεῖν, καὶ ἐκ φαύλης γνώμης ἐλπίδα.

οδ'. Αἱ πονηραὶ ἐλπίδες, ὥσπερ οἱ κακοὶ ὁδηγοί, ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα ἄγουσιν.

οε'. Οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς, οὔτε ἐλπὶς ἀγαθὴ B χωρὶς πόνου γενναῖά τι χρήσιμον.

ος'. Ἡδύ ἐστιν ὥσπερ φίλῳ συνδιαίτῳ, οὕτω καὶ λόγῳ καλῷ συγγενέσθαι.

οζ'. Παρελελεύετο τοῖς νέοις τρία ταῦτα ἔχειν· ἐπὶ μὲ τῆς γνώμης σωφρονεῖν, ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης C σιγᾶν, ἐπὶ δὲ τῷ προσώπου αἰδῶ.

οη'. Ὁ μὲν χειμὼν σκέπης, ὁ δὲ γῆρας ἀλυπίας δεῖται.

οθ'. Γέρων ἀνόητος, ὥσπερ τρίβων παλαιὸς, εἰς ὠδὴν ἐστὶν εὔθετος.

B. 2. ος'.] Apud Maxim. p. 855. Duplici titulo hoc, *Socratis*, al. *Plutarchi*.

B. 4. οζ'.] Ibid. antecedenti deinceps ſubjectum: et apud Anton. p. 857. ubi diſertius ad ipſum referetur Plutarchum; hac formula, Πλούταρχος παρήνεσέ τοις νέοις κ. τ. λ.

C. 2. οη'.] Ibidem ex Antonio p. 860.

C. 4. οθ'.] Ibidem ex Antonio p. 875.

LXXIII. Idem eſt infirma navem anchora continere, et ſpem in pravo conſilio ponere.

LXXIV. Improbæ ſpes, quemadmodum pravi viæ duces, in errores inducunt.

LXXV. Nec mulier ſine viro, nec bona ſpes ſine labore, quidquam parit utile.

LXXVI. Jucundum eſt ut cum bono amico, ſic bona cum ratione ſeneſcere.

LXXVII. Hortabatur juvenes, tria hæc habere: in animo temperantiam, in lingua ſilentium, in vultu verecundiam.

LXXVIII. Hyems tegumentum, ſenectus vacuitatem doloris requirit.

LXXIX. Senex ſtultus, ut vetus pallium, nulli negotio aptus eſt.

Digitized by Google

π'. Οὔτε πῦρ ἱματίῳ προσεῖλαι δυνατὸν, οὔτε A
ἁμάρτημα χρόνῳ.

πα'. Ὁ ὑπὲρ μικρῶν ἁμαρτημάτων ἀνυπερβλήτως ὀργιζόμενος, οὐκ ἐᾷ διαγνῶναι τὸν ἁμαρτάνοντα, πότε ἔλαττον ἢ πότε μεῖζον ἠδίκησεν.

ΤΑ ΠΑΡΑ ΔΙΑΦΟΡΟΙΣ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

πβ'. PLUTARCHUS refert Arceſilaum Philoſophum vehementi verbo uſum eſſe de quodam nimis delicato divite; qui incorruptus tamen et caſtus et perinteger dicebatur. Nam, quum vocem ejus infractam capillumque arte compoſitum et oculos ludibundos atque illecebræ voluptatiſque plenos videret: *Nihil intereſt*, inquit, *quibus membris cinædi ſitis, poſterioribus an prioribus.*

πγ'. Ἦτε γὰρ αἰτίαις, ὡς φασιν ἄλλοι τε καὶ

A. 1. π'.] Ibid. ex Maximo et Antonio p. 839.

A. 3. πα'.] In Arſenii Violeto MS. unde edidit Matthæus ad calcem libelli De Vitioſo Pudore, exſtat ſub nomine Plutarchi: at apud Stob. Serm. xx. p. 173. et in Sententiis Maximi et Antonii 329, adſcribitur Apollonio.

B. 2. PLUTARCHUS] Apud Gellium III, 5. qui ex incerto et nunc perdito Plutarchi libro ſumſiſſe videtur. Dictum Arceſilai breviter memoratur a Plutarcho Opp. Mor. p. 126. A. et Symp. V, 5.

C. 5. Ἦτε] Porphyrius de Styge, ap. Stob. Serm. ciii, p. 563. Sophoclea item e Plutarcho ſumta videntur: exhibui ea ſecundum Brunckium Fragm. p. 38, 1. qui ex cod. reg. duo verba mutavit, ἀποκλίνειν et ἰσαμόριος.

LXXX. Nec ignis veſtimento; nec turpe peccatum tempore tegi poteſt.

LXXXI. Qui ob levia peccata vehementiſſime ſuccenſet, non ſinit diſcernere peccantem quando minus et quando majus admiſerit peccatum.

LXXXIII. Nam populus arbor, ut aiunt cum alii, tum

Digitized by Google

A Πλοττάρχος, φιλοπενθὴς ϗ ἀτελὴς περὶς καρποφορίαν. Διὸ ϗ Σοφοκλῆς ἔν τισι φησίν·

Οὐ χρὴ ποτ' ἀνθρώπων
Μέγαν ὄλβον ἀποβλέψαι.
Ταυρωπὸν γὰρ ἰσαμέριος
B Ὅστις αἰγιαλοῦ βιοτὰν ἀποβάλλει.

πδ'. Ὅτι δὲ τῶν Διονυσίων, ϗ τῶν Παναθηναίων, καὶ μὴν καὶ τῶν Θεσμοφορίων, καὶ τῶν Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς, ἀνὴρ Ὀδρύσης, εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν, καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀφικόμενος τὰ τῆς Ἴσιδος καὶ
C τοῦ Ὀσίριδος εἰς τὰ τῆς Δηοῦς καὶ τοῦ Διονύσου μετατέθεικεν ὄργια, διδάσκει μὴν Πλοττάρχος ὁ ἐκ Χαιρωνείας τῆς Βοιωτίας.

πε'. Πλοττάρχος δὲ ὁ Χαιρωνεὺς τὴν γῆν φησὶ πρεσβυτέραν εἶναι Ἥρας. Λήθῃ δὲ τὴν λήθην, ἢ τὴν νύκτα, ἐν ᾗ οἷόν τινα λήθην ἡ ἀφάνεια δέχεται.

B. 2. πδ'.] Theodoretus Græc. Affect. Curat. i. p. 468, A. Alia etiam prodidimus in Præfat. pag. l.
C. 4. πε'.] Ibidem iii. p. 515, C.

PLUTARCHUS, luctui est dedita et inefficax ad fructus perferendos. Quare etiam Sophocles alicubi dicit:

Non decet ad hominum
Magnas respicere divitias:
Quæ uno die, passis instar foliis
Populi, exstinguuntur.

LXXXIV. Festa initiationesque, Bacchi, Panathenæa, Cereris, Eleusinia, Orpheus, gente Odrysius Athenas attulit: et in Ægyptum profectus, Isidis et Osiridis sacra, in Cereris et Bacchi cultum transformavit. Auctor est PLUTARCHUS Chæronensis e Bœotia.

LXXXV. PLUTARCHUS Chæronensis Terram vocat Junonem: Latonam oblivionem vel Noctem, qua mens quasi lethen, id est oblivionem suscipit.

Digitized by Google

πς'. Ὅτι θεοὺς ἡγοῦνται καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Φοίνικες, καὶ μέν τοι καὶ Ἕλληνες, ἥλιον καὶ σελήνην, καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν, καὶ τἆλλα στοιχεῖα· τοῦτο γὰρ δὴ καὶ ὁ Πλάτων, καὶ ὁ Σικελιώτης Διόδωρος, καὶ ὁ Χαιρωνεὺς ἐδίδαξε ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ. A

πζ'. Καὶ δεῖ μεμνῆσθαι καὶ ὧν ὁ ΧΑΙΡΩΝΕΥΣ εἶπε περὶ τῆς προνοίας ὀνόματος, ὡς Πλάτωνος ὅτου πρῶτον τὴν θείαν καλέσαντος. B

πη'. Ποσότητα δὲ λέγουσιν αὐτὴν (τὴν γωνίαν) ὅσοι φασὶ διάστημα κατὰ τὸ σημεῖον τῆς γωνίας· ὧν καὶ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ἐστιν, εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν σωσθῶν καὶ τὸν Ἀπολλώνιον. "Δεῖ γάρ εἶναί τι, φησὶ, "διάστημα πρῶτον κατὰ τὰ κλάσιν τῶν περιεχουσῶν C

A. 1. πς'.] Ibidem iii. p. 510, B.
B. 1. πζ'.] Proclus in Plat. Tim. ii. p. 127. Corrigendum—Χαιρωνὺς—Πλάτωνος ὅτου πρώτου τὴν Θείαν καλέσαντος. Vid. Bentlei Addend. in Diss. Phalarid. p. 293. et Lennep. ad Phalarid. Epist. p. 149.
B. 4. πη'.] Proclus in Euclid. ii. p. 35.

LXXXVI. Ægyptii, Phœnices, atque adeo Græci, primos pro Diis habuerunt Solem, Lunam, Cœlum, Terram, et reliqua elementa. Hoc docuit et Plato, et Siculus Diodorus, et Chæronensis PLUTARCHUS.

LXXXVII. Et meminisse oportet quæ CHÆRONENSIS dixit de nomine *Pronœa*, id est *Providentia*: Platonem primum ita Divinam Providentiam nominasse.

LXXXVIII. Angulum in quantitatibus censent, quicumque eum esse dicunt primum a puncto intervallum. E quorum numero est PLUTARCHUS in eamdem sententiam interpretans ac trahens Apollonium: "Oportet enim "quoddam, inquit, primum "intervallum esse sub inclina- "tione linearum aut superfi- "cierum quæ angulum am-

Digitized by Google

A "γραμμῶν, ἢ ἐπιφανειῶν." Καίτοιγε συνεχὴς ὄντος τοῦ ὑπὸ τὸ σημεῖον ἀφάσματος, ἀδιώατον τὸ πρῶτον λαβεῖν· ἐπ' ἄπειρον γὰρ πᾶν ἀφάσμα διαιρετὸν, πρὸς τῷ καὶ ἐὰν ὁπωσοῦν ἀφορίσωμεν τὸ πρῶτον καὶ δι' ἐκείνης γωνίαν ἀγάγωμεν, γίγνεσθαι τρίγωνον, ἀλλ' οὐ
B μίαν γωνίαν.

πθ'. Πλουτάρχῳ δὲ δοκεῖ ὁ σαφὴς καὶ λεῖον γνήσιον εἶναι) Ἀττικισμόν· οὕτω γάρ, φησὶν, ἐλάλησαν οἱ Ῥήτορες.

ξ' Οὗτος ὁ τὸν Ἰούλιον Κάνον ἕνα τῶν Στωϊκῶν
C φιλοσόφων ἀνεῖλεν· περὶ οὗ παράδοξον Ἕλλησιν, ὡς δοκῶ, πέπλασαι. Ἀπαγόμενος γὰρ πρὸς ὃ θανεῖν ἀταράχως, λέγεται τινὶ τῶν ἑταίρων Ἀντιόχῳ τῷ νομαὶ

A. 5. γωνίαν ἀγάγωμεν] Forte, γραμμὴν ἀγ.
B. 2. πθ'.] Iſidorus Peluſ. Epiſt. ii. 42. Ruhnkenius corrigit λιτὸν pro λεῖον. Vid. Præfat. p. li.
B. 5. Syncellus Chronogr. A.C. 37. p. 330. Ed. Goar.
B. 5. Οὗτος] Is eſt C. Cæſar Caligula. Vel ex hujus Vita, vel ex libris de Anima, hunc locum ſumtum dicam. De Julio Cano pauca habet Fabricius B.G. Vol. ii. p. 405.

"plectuntur." Atqui, quum intervallum ſub inclinatione linearum fit continuum; fieri nequit ut primum intervallum capiamus. Omne enim intervallum eſt dividuum ſine fine. Præterea quod, etiamſi quomodocumque determinaverimus primum intervallum, et per illud angulum ducat; triangulum oriatur, non unicus angulus.

LXXXIX. Plutarcho autem videtur perſpicuitas ac tenuitas germana eſſe Attica oratio: ita enim, inquit, Oratores locuti ſunt.

XC. Hic etiam Julium Canum, unum e Stoicis philoſophis interfecit: de quo Græci incredibile quid, ut puto, finxerunt. Dicitur enim hic ad ſupplicium ductus tranquillo animo, prædixiſſe cuidam familiari ipſum comitanti, Antiocho Seleucienſi, ſe

Digitized by Google

Σελευκεῖ συνεπομένῳ προσιέναι, ὡς συντεύξεσθαι αὐτῷ A
κατὰ τὴν αὐτὴν πύλην μετὰ τὴν ἔξοδον, καὶ διαπορήσοντι περὶ τοῦ ἀσυνδέτου ἀξίωσιν, ἢ ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας Ῥέκτος εἰς τὸ ἑταίρων ἐλθὼν Γαΐῳ φονευθήσεται. Ἃ καὶ γέγονεν· τὸν μὲν ἀναιρεθέντος τριταίου· τὸν δὲ Ἀντίοχον τὴν ἐποψίαν εἰσιόντος τῆς νυκτὸς, ὅτι φανεὶς Ἰούλιος Κανὸς τὰ περὶ B
διαμονῆς τῆς ψυχῆς καὶ καθαρωτέρου φωτὸς μετὰ τὴν ἔξοδον διηγήσαιτο. Ταῦτα Πλουτάρχος ὁ Χαιρωνεὺς ἱστορεῖ.

ξα'. Ἐν τῷ συνδείπνῳ τοῦ Μαικήνα τράπεζα ἐγγώνιος ἦν ὑπὸ τῇ κλισίᾳ, ὃ μέγεθος μεγίστη, καὶ κάλλος ἄμαχος, καὶ οἷα εἰκὸς, ἐπῄνεν ἄλλοι ἄλλως C
αὐτήν· ὁ δὲ Ἰόρτιος, οὐκ ἔχων ὅτι παρ' ἑαυτῷ τερατεύσαιτο, σιγῆς γενομένης εἶπεν, Ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἐνοεῖτε, ὦ φίλοι συμπόται, ὡς εὐγγύλη ἐστὶ καὶ ἄγαν εὐφερής.

A. 1. προσιέναι] Forte, προσιεναῖν.
B. 4. ξα'.] Suidas in ἐγγώνιος, ab initio ad κατεβάγη: inde ad finem, in Ἰόρτιος: ab initio ad ἐγγώνιος ἦν, in Μαικήνας.

proxima poſt obitum nocte ad eum venturum ac de quæſtione tractatu digna diſputaturum: tertio die Rectum, unum e familiaribus a Caio interfectum iri. Quæ et evenerunt: Recto poſt tertiam diem interfecto: Antiocho autem referente, Julium Canum ipſi apparuiſſe, ac de immortalitate animæ et puriore in qua degat luce, poſt obitum expoſuiſſe. Hæc Plutarchus Chæronenſis memoriæ prodit.

XCI. In convivio Mæcenatis menſa ſub tentorio poſita erat, angulos habens magnitudinis et pulchritudinis eximiæ: quam, ut par eſt, alii aliter laudabant. Iortius vero cum nihil novum et inſolitum proferre poſſet, facto ſilentio, Illud vero, inquit, non animadvertitis, chari compotatores, menſam hanc eſſe apprime rotundam. Hanc igitur

Digitized by Google

A Ἐπὶ τούτῳ τῇ ἀκρότῳ κολακείᾳ, ὡς ὁ εἰκὸς, γέλως κατῆρεν. Ἐγγώνιος γὰρ ἦν, καὶ οὐ στρογγύλη ἡ τοῦ Μαικήνα τράπεζα. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ.

ξβ'. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ λεπτοκάρυον προσαπεῖλει τοῖς κλινοπόσιν, εἰς ὃ μὴ προσιέναι ἢ σκορπίον αὐτοῖς.

B ξγ'. —οἱ δὲ οὐ μαχόμθνοι αὐτοὶ συναρμόζοντες, ὥσπερ οἱ περὶ Ἀτλικὸν καὶ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ.

ξδ'. Καὶ τηροῦσι μὲν αὐτὴν ὅτι τῆς οἰκείας τάξεως ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ, καὶ Πορφύριος, καὶ οἱ παλαιότεροι.

ξε'. α'. Ἀρχεῖ δὲ, ὡς καὶ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ φησιν,

A. 4. ξβ'.] Geoponica, xlii. 9.

B. 1. ξγ'.] Jamblichus ap. Stob. Eclog. Phyſ. p. 112. Ed. Canter. p. 894. Ed. Heren. αὐτὰ, accipiendum et antecedentibus τὰ εἴδη καὶ τὰ μόρια τῆς ζωῆς καὶ τὰ ἐνεργήματα.

B. 3. ξδ'.] Idem ibid. p. 144, Cant. p. 1064, Heren. αὐτὴν, i. e. animam in remuneratione poſt hanc vitam.

B. 5. ξε'.] Porphyrius De Abſtin. iii. 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, rationes ex Plutarcho refert, addens in fine §. 24. τὰ μὲν δὴ τοῦ Πλουτάρχου ἐν πολλαῖς βιβλίοις πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Στοᾶς καὶ τῷ Περιπάτου εἰς ἀπάντησιν εἰρηκότα, ἴσθι τοιαῦτα. Inde a v. 20 Ἐξ ἂν δὲ ad finem exſtant in Plutarchi ſcriptis Moralibus: priora non exſtant; ergo in perditis cenſenda, cum ſtili ſimilitudine, tum Porphyrii hoc indicio.

immodicam aſſentationem omnes effuſo riſu exceperunt. Angularis enim, non rotunda, erat illa Mæcenatis menſa. PLUTARCHUS.

XCII. PLUTARCHUS nucem avellanam lectulorum pedibus alligat, ut ſcorpius ad ipſos non accedat.

XCIII. —alii ex contrariis ea componentes, ut Atticus et PLUTARCHUS;

XCIV. Et PLUTARCHUS quidem et Porphyrius, ac vetuſtiores, animam ſuo in loco et ordine manere ſtatuunt.

XCV. 1. Omnino autem, ut PLUTARCHUS dicit, non

Digitized by Google

οὐκ ἐπεὶ δεῖταί τινων ἡμῶν ἡ φύσις, καὶ χρώμεθα A
τούτοις, ἤδη ὅτι πᾶν προσακτέον καὶ πρὸς πάντα τὴν
ἀδικίαν. Δίδωσι μὲν γὰρ ἡ παρέχει τοῖς ἀναγκαίοις ἕ
ἄχρι τινὸς βλάβλω· εἶτα βλάβη ὃ λαμβάνειν τι παρὰ
τῆς φυτῆς, καίτοι ζώων μὴ ὄντων· τὸ δ' ἐκ περιουσίας
καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀπολαύειν ἕτερα καὶ φθείρειν, τῆς B
παντελοῦς ἦν ἀγριότητος καὶ ἀδικίας· καὶ ἡ τούτων
ἀποχὴ οὔτε πρὸς τὸ ζῆν, οὔτε πρὸς ὃ εὖ ζῆν ἡμᾶς
ἐλάττω. Εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀέρος καὶ ὕδατος φυτῶν τε
καὶ καρπῶν, ὧν ἄνευ ζῆν ἀδύνατόν ἐστιν, οὕτω φόνου ζώων
καὶ βρώσεως σαρκῶν ἐτυγχάνομεν δεόμενοι πρὸς τὸν βίον, C
ἀναγκαίαν ἡ φύσις συμπλοκὴν εἶχεν ἂν πρὸς ταύτην
τὴν ἀδικίαν. Εἰ δὲ πολλοὶ μὲν ἱερεῖς θεῶν, πολλοὶ δὲ
βασιλεῖς βαρβάρων ἁγνεύοντες, ἄπειρα δὲ γένη ζώων,
τὸ παράπαν οὐ θιγγάνοντα τῆς τοιαύτης τροφῆς, ζῶσιν
καὶ τυγχάνουσι τῶν κατὰ φύσιν τέλους, πῶς οὐκ ἔστιν

B. 1. ἀπολαύειν] Forte, ἀπολλύειν, ut Reiskius conjecit.

propterea, quia natura noſtra quibuſdam indiget et utitur, continuo in omnia proferenda eſt injuria. Dat enim hoc et concedit nobis natura, ut pro neceſſitate quadamtenus ad damnum aliis inferendum progrediamur; ſiquidem et plantæ damnum patiuntur ſi quid ab iis ſumimus, licet vivæ maneant: at ex abundantia et voluptatis cauſſa perdere ac deſtruere alia, ſummæ erat immanitatis et injuſtitiæ: eorum abſtinentia non impediebat quominus et viveremus, et bene viveremus. Nam ſi quemadmodum aëre, plantis, fructibus, ſine quibus vivere non poſſumus, ſic animalium cæde et eſu carnium indigeremus ad vivendum; neceſſarium cum injuſtitia nexum et vinculum noſtra haberet natura. At ſi multi et Deorum ſacerdotes, et barbarorum reges, per caſtimoniam et religionem, infinita porro animalium genera, talem cibum numquam tangunt et tamen naturali fine ac bono non fruſtrantur; quomodo non

Digitized by Google

A ἄτοπος ὁ κελεύων, εἰ τίσιν ἀναγκαζοίμεθα πολεμεῖν, μηδὲ οἷς ἔξεστιν εἰρηνικῶς ὁμιλεῖν, ἀλλὰ ἢ πρὸς μηδὲν τῇ δικαιοσύνῃ χρωμένους ζῆν, ἢ πρὸς πάντα χρωμένους μὴ ζῆν; Ὥσπερ οὖν ἐπ' ἀνθρώπων, ὁ μὴ αὑτῷ σωτηρίας ἕνεκα καὶ παίδων ἢ πατρίδος, ἢ χρήματά τινων
B παραιρούμενος ἢ χώραν ἐπιτρίβων καὶ πόλιν, ἔχει πρόσχημα τῆς ἀδικίας τὴν ἀνάγκην· ὅστις δὲ ταῦτα ὁρᾷ ἀφ' πλοῦτον ἢ κόρον ἢ ἡδονὰς τρυφώσας, καὶ ἀπληρώτους οὐκ ἀναγκαίων πορίζόμενος ἐπιθυμιῶν, ἄμικτος ἂν εἴη δικεῖ καὶ ἀκρατὴς καὶ πονηρός· οὕτω τὰς
C μὴ εἰς φυτὰ βλάβας, καὶ πυρὸς καὶ καμάτων ἀναλώσεις, κουρᾶς τε προβάτων καὶ γάλα, βοῶν τε ἐξημέρωσιν καὶ κατάζευξιν ὅτι σωτηρίας καὶ ἀφαμονῆς τοῖς χρωμένοις ὁ θεὸς δίδωσι συγγνώμην· ζῶα δὲ κατάγειν σφαγαῖς καὶ μαγειρεύειν ἀναπιμπλαμένους φόνου, μὴ τροφῆς ἢ πλη-

B. 1. ἔχει πρόσχημα] Sic Valent. Vulgo, ἔχειν πρόσχημα.
B. 5. τὰς μὲν—βλάβας] Subaudiendum κατά.

absurdus ille sit, qui, si cum quibusdam bellum gerere cogamur, nos jubeat ne cum reliquis quidem, quibuscum licet, pacem agere, et vel non vivere justitia erga omnia genera observanda, vel vivere ea erga nullum genus observanda. Quemadmodum igitur in actionibus erga homines, is qui aut suæ aut natorum aut patriæ salutis caussa, aliorum vel pecunias rapit, vel urbem et agros vexat, habet prætextum injustitiæ necessitatem: qui vero hæc facit divitiarum profusione, voluptatum luxurie ac satietate, quærens quomodo cupiditates minime necessarias expleat, is videtur abhorrens ab humanæ communione societatis, incontinens, improbus: ita Deus ignoscit iis qui suæ ipsi salutis caussa plantis damna inferunt, ignem et fontes consumunt, oves tondent et mulgent, boves mansuefaciunt ac subjugant: at vero animalia cædibus subjicere, dilaniare, cruore inquinari, non ut cibi appetitum expleamus, sed gu-

Digitized by Google

ρώσεως χάριν, ἀλλ' ἡδονῆς καὶ λαιμαργίας, ποικιλίας A
τέλος, ἁρπυιὰς ὡς ἄνομον καὶ δεινόν. Ἀρκεῖ γὰρ ὅτι
μηδὲν πονεῖν δεομένοις χρώμεθα παρεσκευασμένοις, ἢ

Μόχθους ἵππων ὄνων τε ἀχείας καὶ ταύρων
Γονάς,

ὡς Αἰσχύλος φησίν,

B

—ἀν δούλας καὶ πόνων ἐκδίκους

χειροσάμβους ἢ καταζεύξαντες.

β'. Ὁ δὲ ἀξιῶν ἡμᾶς ὄψῳ μὴ χρῆσθαι βοὸς, μηδὲ
πνεύματι καὶ ζωὴν διολλύντας καὶ διαφθείροντας, ἡδύσματα
πλουσιωνῆς καὶ καλλωπίσματα παρασκευάζεσθαι τραπέζης, C
τίνος ἀναγκαίου πρὸς σωτηρίαν ἢ καλοῦ πρὸς ἀρετὴν
ἀφαιρεῖται τὸν βίον; Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ζώοις τὰ
φυτὰ παραβάλλειν, κομιδῇ βίαιον. Τὰ μὲν γὰρ αἰσθάνε-
σθαι πέφυκε καὶ ἀλγεῖν καὶ φοβεῖσθαι καὶ βλάπτεσθαι,
διὸ καὶ ἀδικεῖσθαι· τοῖς δ' ἄθικτόν ἐστιν, ἅτε δὲ

B. 1. Αἰσχύλος] Rectius, quamquam diverse, locus extat in Plutarchi Mor. p. 98, C. et 964, F. Ubi videndæ Animadversiones. Forte hoc loco scriptum fuerit antiquitus, μόχθους ὄνων ἵππων τ' ἀχεῖα καὶ γονὰς ταύρων— ἀντίδουλα κ. π. ἰκδ.

læ libidini satisfaciamus: supra omnem naturæ modum, dirum et injustum est. Satis enim est, quod ea laboris ipsa non indigentia convertimus eum ad usum ut pro nobis laborent, et

Labores equorum, asinorum vectiuram, et taurorum
Generationes,

ut Æschylus inquit,

—servorum vicarios, laborumque successores.

2. At qui nos vetat, bove pro obsonio uti, pernicie et interitu spiritus vitæque parata confectaque satietatis condimenta mensæque ornamenta apponere, quo tandem is vitam humanam privat bono, vel necessario ad salutem vel honesto ad virtutem? Ceterum animalia plantis comparare, valde absurdum est; quandoquidem animalium ea est natura ut sentiant, doleant, timeant, damno lædantur: plantarum ea, ut nil

Digitized by Google

A οὐδὲ ἀλλότριον, οὐδὲ κακόν, οὐδὲ βλάβη τις, οὐδὲ ἀδικία. Καὶ οἰκειώσεως πάσης καὶ ἀλλοτριώσεως ἀρχὴ τὸ αἰσθάνεσθαι· τὴν δὲ οἰκείωσιν ἀρχεῖν τίθενται δικαιοσύνης οἱ ἀπὸ Ζήνωνος. Πῶς δὲ οὐκ ἄλογον πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐπ' αἰσθήσει μόνον ζῶντας ὁρᾶν, νοῦν δὲ καὶ

B λόγον οὐκ ἔχοντας, πολλοὺς δὲ πάλιν ὠμότητι καὶ θυμῷ καὶ πλεονεξίᾳ τὰ φοβερώτατα τῶν θηρίων ὑπερβαλλομένους, παιδοφόνους καὶ πατραλοίας, τυράννους καὶ βασιλέων ὑπουργούς· πρὸς μὲν τούτους οἴεσθαι δεῖν ἡμῖν πρός δὲ τὸν ἀροτῆρα βοῦν, καὶ τὸν συντρόφον

C κύνα, καὶ τὰ γάλακτι μὲν τρέφοντα κουρᾷ δὲ κοσμοῦντα θρέμματα, μηδὲν δεῖν, πῶς οὐ παραλογώτατόν ἐστι;

γ'. Ἀλλ' ἐκεῖνο γε μὰ Δία τοῦ Χρυσίππου πιθανὸν ἦν, ὡς ἡμᾶς αὐτοῦ καὶ ἀλλήλους οἱ θεοὶ χάριν ἐποιήσαντο, ἡμῶν δὲ τὰ ζῶα, συμπολεμεῖν μὲν ἵππους, καὶ συν-

B. 4. *βασιλέων ὑπουργούς*] Forte, *βασάνων ὑπουργούς*.
B. 4. *οἴεσθαι εἶναι*] Forte, *οἴεσθαί τι εἶναι· subaudi, κοινόν,*

sentiant, itaque nihil iis alienum, nihil malum, nihil damnum, nihil injustum sit. Nam conciliationis omnis et alienationis principium sensus est: conciliationem autem principium Justitiæ statuunt Zeno et qui eum sequuntur. Quomodo igitur non est ab omni ratione alienum, quum videamus multos homines sensu tantum vivere, mentem rationemque non habere; multos etiam sævitia, ira, habendi cupiditate, feras vel maxime horribiles superare, natorum parentumque parricidas, tyrannos, tormentorum opifices; cum istis jus et communionem nobis esse putare; cum bove aratore, cum cane domestico convictus socio, cum pecudibus et lacte nos suo nutrientibus et tonsura ornantibus, nullum nobis esse jus putare, quomodo non ab omni ratione prorsus alienum est?

3. At nimirum illud Chrysippi probabile est decretum? Deos nos et ipsorum, et nostrorum invicem caussa, animalia nostrorum caussa fecisse, equos ad belli societatem, ca-

Digitized by Google

θηρεύειν κύνας, ἀνδρείας δὲ γυμνάσια παρδάλεις καὶ A
ἄρκτους καὶ λέοντας· ἡ δὲ ὗς, σύνταῦθα γὰρ τὸ χαρίτων ὃ
ἤλιτεν, οὐ δι' ἄλλο τι τῶν ἐν θύραθεν ἐγεγόνει, καὶ τῇ
σαρκὶ τὴν ψυχὴν ὁ θεὸς οἷον ἅλας ἐνέμιξεν, εὐοψίαν
ἡμῖν μηχανώμενος· ἅπασι δὲ ζωοῖσι καὶ ἀνθρώποις
ἀφθονίαν ἔχαρισθε, ὅσα τε παντοδαπὰ ἡ πορφύρας καὶ B
ἀκαλήφας ἡ γένη πλευρῶν ποικίλα παρεσκεύασεν, οὐκ
ἀλλαχόθεν, ἀλλ' ὡς αὐτῷ μέγα μέρος σύνταῦθα τρέφας
εἰς γλυκυθυμίας. τὰς πτήξεις ὑπερβαλλόμενος καὶ
κεκραπαλώσας ταῖς ἡδοναῖς καὶ ἀπολαύσοσι τὸν φθό-
νον πάσον. Ὅταν δὲ δοκῇ ταῦτά τι τῷ σίδωνι καὶ C
ἡμῖν πρέποντα μετέχειν, σκοπεῖτε τί πρὸς ἐκεῖνον ἐρεῖ
τὸν λόγον ὁ Καρνεάδης ἔλεγεν, ἅπασιν τοῖς φύσει γεγονό-
σιν, ὅταν τῷ τέλει ἡ τέρψις ᾖ γέγονε τυγχάνῃ τέλους,
ὠφελεῖσθαι· κοσμοῦντι δὲ τῆς ὠφελείας, ἢν εὐχρησίαν

A. 2. χαρίτων τὸ ἤλιτεν] Sanum eſt: vertendo expedivi.

nes ad venationis adjumentum, ad fortitudinis exercitationem pardos, urſos, leones: ſus vero, hoc enim eſt feſtiviſſimum Chryſippi commentum, et veluti in ſuilla carne et ſale ſuavitas et gratia; ſus igitur, ut ait Chryſippus, nullum aliam in finem facta eſt, niſi ut juguletur et comedatur: ejuſque carni animam veluti ſalem admiſcuit Deus, ut nobis obſonii deliciis pateret. Qui quidem etiam ut juſculi et cupediarum copiam haberemus, varia oſtrearum genera, purpuras, urticas, diverſas volucrum ſpecies produxit, neque id aliunde et extrinſecus, ſed ex ſe ipſe, magnam ſui partem ad nos convertens tamquam nutricis mammas, eamque adeo ſuperans, totumque hunc circum terram locum voluptatibus, ſuavitatibus, earumque perceptionibus condenſavit. Si cui hæc probabilia nec a divina natura abhorrere videantur, cogitet quid Carneadi reſpondeat, ſtatuenti unumquodque eorum, quæ natura exſtiterunt, utilitatem conſequi, ſi finem conſequatur eum ad quem a natura factum ſit: laxiori autem ſenſu accipienda

Digitized by Google

1 ὅτου λέγουσιν, ἀκουστέον· ἡ δὲ ὗς φύσει γέγονε πρὸς τὸ σφαγῆναι καὶ κατακαυθῆναι· καὶ τοῦτο παρεσκεύασται, τυγχάνει τῷ προσφόρῳ πρὸς ὃ πέφυκε, καὶ ὠφελεῖται. Καὶ μὴν εἰ πρὸς ἀνθρώπων χρῆσιν ὁ θεὸς μεμηχάνηται τὰ ζῶα, τί χρησόμεθα μυίαις, ἐμπίσι, νυκτερίσι, κηλιδώσεις, σκορ-
2 πίοις, ἐχίδναις; ὧν τὰ μὲν ὁρᾶν εἰδεχθῆ, καὶ θιγγάνειν μιαρά, καὶ κατ' ὀδμὰς δυσαπάρκετα, καὶ φθέγγεται δεινὸν καὶ ἀτερπές· τὰ δ' ἄπτερα ὀλέθρια τοῖς ἐντυγχάνουσι φαλαγγίας τε καὶ σφῆκας καὶ τἄλλα κάτη, ἃ μυρία βάσκειν Ὅμηρός φησιν ἀγάστονον Ἀμφιτρίτην, τί σὺν
3 ἐδίδαξεν ἡμᾶς ὁ δημιουργὸς, ὅπη χρήσιμα τῇ φύσει γέγονε; Εἰ δὲ οὐ πάντα φασὶν ἡμῖν καὶ πρὸς ἡμᾶς γεγονέναι, πρὸς τὴν σύγχυσιν ἔχειν πολλὴν καὶ ἀσάφειαν τὸν διορισμὸν, οὐδὲ ὀκνήσομεν ὃ ἀδικεῖν, ἐπιτιθέμενοι καὶ χρώμενοι βλαβερῶς τοῖς οὐ δι' ἡμᾶς, ἀλλ' ὥσπερ ἡμεῖς

B. 3. τοῖς ἐντυγχάνουσιν] Scripſi cum Reiſkio, pro vulgato τοῖς τυγχάνουσι.

eſt utilitas pro bono uſu quem iſti appellant: ſuem vero natura factam eſſe ut juguletur et comedatur: idque quando ei evenit, finem conſequitur ſuum et utilitate afficitur. At ſi Deus animalia in hominum uſum fabricatus eſt, cui uſui nobis futuræ ſunt muſcæ, culices, veſpertiliones, ſcarabei, ſcorpii, viperæ? quorum alia ſunt et viſu odioſa, et tactu immunda, et odore intolerabilia, et voce injucunda et horrenda: alia perniciosa omnino occurrentibus. Balænæ, piſtrices, et alia cete, *quæ innumera*, ut inquit Homerus, *alit circumſonans Amphitrite*, ad quem naturæ uſum factæ ſint, quare nos earum opifex non docuit? Sin vero dicunt, non omnia nobis in noſtrumque uſum procreata eſſe; præterquam quod confuſa admodum et obſcura diſtinctio eſt, nihilo magis effugiemus injuſtitiam, ſi illis vim inferamus et noxie utamur quæ non propter nos, ſed prouti

Digitized by Google

χῆ φύσιν γεγενημένοις. Ἐῶ λέγειν ὅτι χρεία τὸ πρὸς A
ἡμᾶς ὁρίζοντες, οὐκ ἂν φθάνοιμεν ἑαυτοὺς ἕνεκα τῶν
ὀλεθριωτάτων ζώων, οἷα κροκόδειλοι καὶ φάλαιναι καὶ
δράκοντες, γεγονέναι συγχωροῦντες. Ἡμῖν μὲν γὰρ
οὐδὲν ἀπ' ἐκείνων ὑπάρχει τοιοῦτον ὠφελεῖσθαι· τὰ
δὲ ἁρπάζοντα καὶ διαφθείροντα τοὺς ἀδυνατωτέρους, ἀν- B
θρώπους βορᾶς χρῆται, μηδὲν ἡμῶν χεῖττον τοῦτο δρῶντα
χαλεπώτερον, πλὴν ὅτι τὰ μὲν ἔνδεια καὶ λιμὸς ὀρέγει
τοιούτῳ ἄγει τὴν ἀδικίαν, ἡμᾶς δὲ ὕβρει καὶ τρυφῆς
ἕνεκα, παίζοντες πολλάκις ἢ διατροφῆς καὶ χαυνοσίους,
τὰ πλεῖστα τῶν ζώων φονεύομεν. C

ϛ'. Διὰ τί μὴ σωίζεται νέφη ἐπὶ τῷ πολὺ τῆς
γῆς ὑπερανεστηκότα τόπῳ; ὅτι γὰρ οὐ σωίζεται ὀλί-
γης μακρᾶς ἱστορίας ἐστὶ δῆλον. Τὰ γὰρ ὑψηλότατα

A. 1. τὸ πρὸς ἡμᾶς] Forte, τὸ δι' ἡμᾶς. Itaque verti.
C. 2. ϛ'.] Philoponus in Ariſtot. Meteor. α'. p. 82, a. Hoc aut totum aut longe maximam partem, Plutarchi eſſe, præſtare auſim.

nos ſecundum naturam facta ſunt. Et nil dico de iſta repugnantiæ conſequentia, qua, ſimulac illud, quod *propter nos* vocamus, ſolo uſu metiri voluerimus, continuo concedere debeamus nos factos eſſe propter pernicioſiſſimas beſtias, quales ſunt crocodili, balænæ, dracones. Nos enim ab iſtis nullam omnino utilitatem percipimus: iſta vero homines obvios rapiunt ac vorant; nil quidquam illa ſævius quam nos agentia: ſiquidem illa per famem et inopiam ad injuſtitiam impelluntur; nos per contumeliam, luſum, luxumque in theatris et venationibus pleraque animalia interficimus.

XCVI. Quare non conſiſtunt nubes in regione multum ſupra terram edita? Non enim conſiſtere, teſtis eſt inde a longinquis temporibus repetita hiſtoria. Nam altiſſimi

Digitized by Google

A τῶν ὀρῶν ὑπερνεφῆ τέ ἐστι καὶ ὑπερλύεσθαι. Φέρεσθαι γὰρ ἔν τισι τούτων ἀποθέμενοί τινες, ἢ καὶ ἐκ θυσιῶν τῶν ἐπ' ἐκείνοις γενομένων ἀπολελοιπότες, μὴ πολείους ἑαυτοὺς ἐπεργασάμενοι, κειμένην εὗρον αὐτὴν ὅπως ἐθέσαν. Καὶ ἐν Κυλλήνῃ δέ φασιν, Ἀρκαδίας ὄρος, βληθεῖσαν, μήτε ὑπὸ πνευμάτων διεσκεδασμένην.

B Ἱστορεῖ δὲ Πλούταρχος καὶ γράμματα μεῖναι εἰς ἑτέραν τῶν ἱερείων ἀνάβασιν ἐκ τοῦ πρότερος ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῷ Μακεδονικῷ. Ἀλλὰ καὶ οἱ τὰ τοιαῦτα τῶν ὀρῶν διοδεύοντες, ὡς καὶ ἐμοί τις τὸν Ὄλυμπον διοδεύσας

C ἔλεγε, κατωτέρω τῆς πορείας αὐτῶν τὰς τοῦ νεφῶν γινομένας συχάσεις καὶ ὑετὸν σεσισάμενον ἀστραπῶν τε ἔλλαμψιν, καὶ κτύπου βροντῶν ἦχον φερομένου κάτωθεν· καὶ ἁπλῶς ὅσα συμβαίνουσιν ἐκ τῶν νεφῶν συγκρίσεως καὶ ἡμῖν ἄνω γενόμενα φαίνεται, ἐκείνων κατωτέρω

D σωίζαι. Καίτοιγε ὀδὲ πολύ τι τῆς γῆς τὰ ὑψηλότατα τῶν ὀρῶν ὑπῆρται. Οἱ δὲ τῆς μηχανικῆς

montes altiores ſunt quam nubes et venti. In ejuſmodi enim montibus quidam cinerem vel depoſuerunt, vel e ſacrificiis peractis reliquerunt, deinde præterlapſis compluribus annis repetentes inviſerunt et ita jacentem reperierunt prouti eum reliquerant. Etiam in Cyllene, Arcadiæ monte, ferunt, cinerem projectum nec a ventis diſperſum eſſe. Et memoriæ prodidit Plutarchus, in Macedoniæ monte Olympo, inde a priore uſque ad alterum ſacrificiorum adſcenſum literas cineri inſcriptas permanſiſſe. Quinetiam ii qui tales montes eundo peragrarunt, ut et mihi quidam narravit qui in Olympo fuerat, teſtantur infra ipſorum viam demum nubes conſiſtere, pluviam colligi, fulgura lucere; et tonitrus fragorem inferius ferri audiverunt. Et prorſus omnia quæ ex nubium concretione oriuntur, nobiſque ſuperne fieri videntur, infra illos conſiſtunt. Quamquam altiſſimi montes non magno quodam ſpatio ſupra terram elati ſunt. Nam mechanicæ

Digitized by Google

ἐπιστήμονες τέχνης, ἀφ' ὧν τὰ ὄρη μετρεῖν εἰώθασιν, εὑρόντες τούτων τὰ ὕψη, τὰ μέγιστά φασι τῶν ὀρῶν δέκα καὶ δύο σταδίων ἔχειν τὸ ὕψος. A

ξζ'. Ψυχεσίπνες τὴν φύσιν αἱ τέττιγες· διὸ μετὰ θερινὰς τροπὰς ἀπάρχονται τῆς ᾠδῆς καὶ ἡλίου ἀπερχομένου τὴν ἑαυτῶν μετίασι κέλαδον· ὥστε μεσημβρίας εἶσιν ᾠδικώτεραι. Τέττιξ γοῦν θῆλυς οὐδὲν ψυχεσίπνου τοῦ ἄρρενος, καὶ φύσις αὐτὴν τὴν σιωπὴν ἐγκελεύεται, ὀθέτησαν. σιτηδεῖσα ψυχεσίπνου· διὸ κωτίλος τέττιξ ἐκ ἔστι θῆλυς· ἀλλ' οἷά τις Θεανὼ σιωπῶσα τὰ ἄρρητα. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ. B

A. 4. ξζ'.] Apoſtolius Proverb. xviii. 39. Referendum erat, propter additum nomen Plutarchi. Apoſtolius ſumſit ex Theophylacto Simocatte Quæſt. Nat. xiii. ubi iiſdem verbis exſtat. Nomen Plutarchi vel Apoſtolius addidit: ſive quod ſciret, ſive quod ſuſpicaretur Theophylactum hoc a Plutarcho ſumſiſſe; vel ortum eſt nomen ex ſequentis partis verbo μεθαρχεῖν: quam partem forte in codice ſuo mutilam et corruptam habuerit Apoſtolius: ita enim hic locus continuatur apud Theophylactum—τὰ ἄῤῥητα· ὥσπερ Ὁμήρῳ δοκεῖ μεθαρχεῖν, ὁ μῦθος ἀνδράσι μελήσει, διδάσκοντι: quod refertur ad Odyſſ. α'. 358. Stilus quidem non eſt Plutarcheus: res a perdito Plutarchi loco depromi potuiſſe, non negem. Ceterum Theophylactus Ælianum imitatus eſt, Natur. Animal. i. 20. ecclii. 38.

A. 5. τὸν ἑαυτῶν μετίασι κέλαδον] Theoph. τὸν ἰδιωτελῆ μεθιᾶσι κέλαδον. Ælian. i. 20. τὸν ἐξ αὐτῶν μετιᾶσι κέλαδον. Probo, μεθιᾶσι.

B. 1. ὥστε μεσημβρίας] Theoph. ὥῤᾳ τε μεσημβρίας.

B. 2. θῆλυς—θῆλυς] Theoph. utroque loco θήλεια.

---

artis periti, qui inſtrumentis, quibus montes metiri ſolent, eorum altitudinem invenerunt, dicunt altiſſimos montes perpendiculum duodecim ſtadiorum habere.

XCVII. Cicadæ natura frigidæ ſunt. Quo fit ut poſt ſolſtitium æſtivum canere incipiant, et Sole occidente cantum intermittant ſuum, ſub meridiem autem vociliores ſint. Fœmina igitur cicada maſculo longe frigidior eſt; unde natura ipſi ſilentium imperat per intentionem frigidi temperamenti. Ergo fœmina cicada non eſt loquax, ſed veluti quædam Theano tacens ea quæ non ſunt dicenda. PLUTARCHI.

Digitized by Google

A

XCVIII.
INSTITUTIO TRAJANI.

Epistola ad Trajanum.

I. Plutarchus Trajano Salutem Dicit. Modestiam tuam noveram non appetere principatum, quem tamen semper morum elegantia
B mereri studuisti. Quo quidem tanto dignior judicaris, quanto a crimine ambitionis videris esse remotior. Tuæ itaque virtuti congratulor, et fortunæ meæ; si tamen recte gesseris quem probe meruisti. Alioquin te periculis, et me detrahentium linguis subjectum iri non dubito; cum et ignaviam
C Imperatorum Roma non ferat, et sermo publicus delicta discipulorum refundere soleat in præceptores. Sic Seneca Neronis sui merito detrahentium carpitur linguis, adolescentium suorum temeritas in Quintilianum refunditur, et Socrates in pupillum suum clementior criminatur. Tu vero quidvis rec-
D tissime geres, si non recesseris a te ipso. Si primum te composueris, si tua omnia dispoſueris ad virtutem, recte tibi procedent universa. Politicæ constitutionis majorum vires tibi expressi. Cui si obtemperas, Plutarchum vivendi habes auctorem. Alioquin præsentem epistolam testem invoco; quia
E in perniciem imperii non pergis auctore Plutarcho.

II. Est ergo primum omnium, ut princeps se to-

A. 2. INSTITUTIO TRAJANI.] Refert Joannes Sarisberiensis in Policratico Lib. v. vi. vii. viii. Conjecturam de hoc libello universe prodidi in Præfat. p. lxviii. seq. uberius prodam in Animadv. In his locis quid emendare, non erat operæ pretium In fine ii. opt mutem in mare.

A. 4. I.] Est præfatio libri ad Trajanum ap. Jo. Sariſb. Policrat. v, 1.

E. 2. II.] Ibidem, v, 2. Huic loco suum judicium præmittit Sarisberiensis his verbis: *Sequuntur ejusdem politicæ constitutionis capitula in libello qui in-*

Digitized by Google

tum metiatur, et quod in toto corpore reipublicæ, A
cujus vice fruatur, diligenter advertat. Eſt autem reſpublica, (ſicut Plutarcho placet) corpus quoddam, quod divini muneris beneficio animatur, et ſummæ æquitatis agitur nutu, et regitur quodam moderamine rationis. Ea vero, quæ cultum religionis in nobis inſtituunt et informant, et Dei (ne B
ſecundum Plutarchum *Deorum* dicam) cæremonias tradunt, vicem animæ in corpore reipublicæ obtinent. Illos vero, qui religionis cultui præſunt, quaſi animam corporis ſuſpicere et venerari oportet. Quis enim ſanctitatis miniſtros, Dei ipſius vicarios eſſe ambigit? Porro, ſicut anima totius habet cor- C
poris principatum; ita et hi, quos ille religionis præfectos vocat, toti corpori præſunt. Auguſtus Cæſar eouſque ſacrorum Pontificibus ſubjectus fuit, donec et ipſe, ne cui omnino ſubeſſet, Veſtalis creatus eſt Pontifex, et paulo poſt ad Deos relatus eſt vivus. Princeps vero capitis in republica obti- D
net locum, uni ſubjectus Deo, et his qui vices illius agunt in terris; quoniam et in humano corpore ab anima vegetatur caput et regitur. Cordis locum ſenatus obtinet, a quo bonorum operum et malorum procedunt initia. Oculorum, aurium, et linguæ officia ſibi vindicant judices et præſides provincia- E
rum. Officiales et milites manibus coaptantur. Qui ſemper adſiſtunt principi, lateribus aſſimilantur. Quæſtores et commentarienſes, non illos dico

ſcribitur Inſtitutio Trajani; quæ, pro parte, præſenti opuſculo curavi inſerere, ita tamen ut ſententiarum veſtigia potius imitarer quam paſſus verborum. Subjungit judicium hoc: *Ponit in hunc modum, more ſuo, quam plurima, quæ diligentius diffuſiore tractatu proſequitur ad informationem reipublicæ et magiſtratuum eruditionem. Quæ omnia ſyllabatim exſequi ſervilis interpretationis eſt: quæ potius affectat ſpeciem, quam viros auctoris exprimit, Cet.*

Digitized by Google

A qui carceribus præſunt, ſed comites rerum privatarum, ad ventris et inteſtinorum refert imaginem: quæ ſi immenſa aviditate congeſſerint, et congeſta tenacius reſervaverint, innumerabiles et incurabiles generant morbos, ut vitiis eorum totius corporis ruina immineat. Pedibus vero ſolo jugiter inhæ-
B rentibus, agricolæ coaptantur: quibus capitis providentia tanto magis neceſſaria eſt, quo plura inveniunt diverticula, dum in obſequio corporis in terra gradiuntur, eiſque juſtius tegumentorum debetur ſuffragium, qui totius corporis erigunt, ſuſtinent, et promovent molem. Pedum adminicula robuſtiſſimo
C corpore tolle, ſuis viribus non procedet: ſed aut turpiter, inutiliter, et moleſte manibus repet, aut brutorum animalium ope movebitur.

III. In ſumma ergo quatuor ſunt, quæ nititur reipublicæ principibus inculcare: reverentiam Dei, cultum ſui, diſciplinam officialium et poteſtatum,
D affectum et protectionem ſubditorum. Deum ergo in primis aſſerit honorandum: deinde ſe ipſum colendum unicuique: poſt, ut doctrinam præpoſiti totius diſciplina domus redoleat: et tandem univerſitas ſubjectorum de capitis præpoſitorum ſibi incolumitate lætetur. Magnorum quoque virorum
E ſtrategematibus et ſtrategematicis utitur.

IV. Ego et in hoc, ſicut et in plurimis, Plutarchum cenſeo audiendum, qui Deam cæcam colendam eſſe negat, aſſerens eam niſi a cæcis coli non poſſe. Multa quoque proponit exempla, quibus

C. 4. III.] Ibidem, v, 4.

E. 1. utitur.] Sequentia de Numa fortaſſe ſunt ex eodem libello. Sed ejus pleroſque locos ita ſuis commiſcuit et contexuit Sariſberienſis, ut ſatis certo a ſe invicem diſcerni ac probabiliter excerpi nequeant. Itaque et hoc libro V. et proximis, multa reliquimus intacta.

E. 2. IV.] Ibidem, v, 4.

Digitized by Google

liquet omnes cæcæ Deæ cultores cæcatos et præci- A
pitatos tandem in foveam exterminii. Teſtatur hoc
Galba; qui totam ætatem luculenter producens in
ſenium hujus Deæ familiaritate et cultu in brevi
elatus, et in breviori præcipitatus eſt. Qualiter
autem apud Suetonium quære. Quæritur tamen
præfatus philoſophus, et in aure jam dicti principis B
lachrymabiliter ingemiſcit, et quod hæc vitio cæci-
tatis et temeritatis probroſa Dea, et omnibus igno-
minioſa numinibus, omnium Deorum templa fœda-
verit, et Deorum omnium præripuerit cultum; ut
præter ædes privatas, quas in orbe et urbe paſſim
habet, rupem etiam Tarpeiam occupaverit, ſupremo C
Jovi coæquata, et publicæ fortunæ imago aurea in
Capitolio ab advenis, convenis, et indigenis, pub-
lice adoretur, et tantam præ ceteris habet auctori-
tatem, quod in tota ratione mortalium, ut dici ſolet,
ſola utramque paginam videtur implere. Videas
eam ibi rotam verſare volubilem: quodque magis D
mirere, ejuſdem rotæ impulſu de pectore Jovis ſoro-
rum penſa præcipitat et conculcat. Quiſquis enim
Fortunam ſtatuit, fata præcipitat et convellit. For-
tuna ſemper conſiſtit in his quæ improviſa emer-
gunt. Eam uſquequaque nititur evacuare Plutar-
chus: et ex præmiſſis quatuor locis, naturæ, officii, E
morum, conditionis, totius reverentiæ manare credit
originem. Ille quidem in cultu Deorum eos præ-
cipue aſſerit venerandos, qui ei familiarius et vici-
nius accedunt: aut natura, aut Liber Indorum do-
mitor, Hercules qui eo ipſo in ſe Jovem proteſtatus

D. 4. convellit. Fortuna] Interjecta his, quippe loca Latinorum poetarum, et his proxima non videbantur Plutarchei libelli eſſe.

E. 3. originem. Ille quidem—] Sariſberienſis hæc interpoſuit: *Superſtitioſius tamen hoc, infidelium more, exſequitur. Unde nonnullas ſententias ejus ſenſu et ſermone catholico curavi inſerere.*

Digitized by Google

est quod angues jugulavit in cunis: aut officio, ut Pontifices præfectique ſacrorum: aut moribus, ut philoſophi, qui mentis divinæ hauſtum inveſtigatione et diſpenſatione ſapientiæ indicant: aut conditione, ut quos favor numinis extulit, ut aliis præeſſent, ex cauſſa potius familiari, quam officio publico.

V. Nam præcedentia Plutarchi in Inſtitutione Trajani, et Julii Frontini in libro Strategematum ſunt.

VI. Quid de continentia dicam rerumque contemtu, quandoquidem Plutarchi Strategematica nonnulla promiſi. M. Catonem eodem vino quo remiges contentum fuiſſe traditur. Nunc autem, ut in Trajano Plutarchi Strategematicis imponatur modus, tantæ fortitudinis et civilitatis fuit, ut Romani imperii fines, quod poſt Auguſtum defenſum magis fuerat, quam nobiliter ampliatum, longe lateque diffunderet.

VII. Cordis locum, auctore Plutarcho, Senatus obtinet. Senatus vero, ſicut majoribus placuit, officii nomen eſt, et habet ætatis notam. Cet.

VIII. Dum Plutarchi veſtigia in Trajani inſtitutione familiarius ſequor, me ipſum arbitror hac imagine compellari: eroque ludibrio omnium, niſi dili-

B. 2. V.] Ibidem, v, 8. Exempla Alexandri, Scipionis, Camilli, ſunt ex Frontino ſumta, II. 11, 5, 6. IV. 4, 1. IV. 6, 3. Ergo non exhibenda fuerunt.

B. 5. VI.] Ibidem, v, 8, et 9. initio. Tali exordio et epilogo quæ interjecta ſunt, quis non putet ex Plutarcheo illo ſumta eſſe libello? Atqui aliena ſunt omnia. Frontini ſunt IV. 3, exceptis duobus; quorum id de Auguſto eſt Suetonii Aug. 76. alterum de Trajano, Eutropii viii. 2. et ſeq.

D. 2. VII.] Ibid. v, 9. initio. Forte ſequentia deinceps tribuenda ſunt libello uſque ad, *Ecce, inquit beatus Tob.* nec tamen pro certo affirmare poſſim. Igitur repetere ea nolui.

D. 5. VIII.] Ibid. Lib. vi. Prologo. Locum exhibui, ut alii ſuſpicari inde poſſint, quatenus quantumque Plutarchei libelli et veſtigia ſecutus ſit, et materiam aſſumſerit Sariſberienſis.

Digitized by Google

gentius perſequar quod incepi. Me enim in præ- A
ſenti clientem ejus profeſſus ſum. Sequor ergo eum
et a capite reipublicæ cum eo uſque ad pedes de-
ſcendam; ea tamen conditione, ut, ſi his, quibus
jura permittitur ignorare, mordacior in hac parte
apparuero, id non mihi, ſed Plutarcho, adſcribant:
aut ſibi potius qui regulam quam profitentur, et B
qua vivendum eſt eis, diſcere noluerunt.

IX. Manus itaque reipublicæ aut armata eſt, aut inermis. Oportet, inquit Pericles, collegam Sophoclem arguens, prætorem non modo manus, ſed oculos habere continentes.

X. Poetarum doctiſſimus Maro, ad quem Plutar- C
chus ſuum deſtinat Trajanum ut civilem vitam ab apibus mutuetur, *Admiranda canit levium ſpectacula rerum.* Cet.—

XI. Quocirca qui miles eſſe voluerit, prædiſcat artem, eamque uſu et exercitio firmet, ut cum electus fuerit et militiæ ſacramento adſtrictus, reipub- D
licæ et ſibi utiliter vivat, et non ſit, prout Plutarchus ait, manus manca. His enim verbis in Inſtitutione Trajani noviſſime uſus eſt. Sequamur ergo eum, et, ſicut ipſe ait, quaſi ſoccos pedibus faciamus, ut non offendantur ad lapidem obicemve alium, quem multiplex ingerit caſus. E

XII. Unde Plutarchus ea dicit in omnibus exſequenda, quæ humilioribus, id eſt multitudini, profint.

XIII. Rem politicam legitur Socrates inſtituiſſe,

B. 3. IX.] Ibid. vi. 1. Forte omnia ab initio uſque ad verba, *pœna feriendum eſt graviore* ſunt ex Plutarcheo libello. Quamquam habet res dubitationem. Locus certe de Pericle coloris eſt Plutarchei.
C. 1. X.] Ibid. vi. 21. Hinc, et aliis ex locis quis ſuſpicetur, compilatorem libelli Plutarchei fuiſſe hominem Latinum.
C. 5. XI.] Ibid. vi. 19.
E. 2. XII.] Ibid. vi. 20.
E. 4. XIII.] Ibid. vi. 25.

Digitized by Google

A et in eam dediſſe præcepta, quæ a ſinceritate ſapientiæ, quaſi quodam fonte naturæ manare dicuntur. Hoc autem in ſumma colligitur, ut quæ in republica humiliora ſunt, majorum officio diligentius conſerventur. Inſtitutionem Trajani, cujus mentio ſuperius facta eſt, diligentius relege, et hæc
B latius conſcripta invenies.

XIV. Sed poterunt de his, quæ ſunt ab Inſtitutione Trajani ſuperius dicta ſufficere.

XV. In quo princeps differat a tyranno, dum revolveretur auctore Plutarcho Inſtitutio Trajani, ſuperius dictum eſt, et quæ principis ſint officia,
C aut reipublicæ membra, diligenter expoſitum.

XVI. —ut Plutarchi verbo utar, præfecti regionum impugnantes legem domini.

XCIX.
ARCHIGRAMMATON.

De magiſtratuum moderatione librum fertur ſcrip-
D ſiſſe Plutarchus, qui inſcribitur *Archigrammaton*, et magiſtratum ſuæ urbis, ad patientiam et juſtitiæ cultum, verbis inſtituiſſe dicitur et exemplis.

B. 2. XIV.] Ibid. vii. 17.

B. 4. XV.] Ibid. viii. 17. Proxima fortaſſe uſque ad mentionem *Auguſtini* ex eodem ſint libello. Quod ait *ſuperius dictum eſt*, ſignificat vi. 1. Sed ut in ſcriptione incerta auctoris, et obſcuris ejuſdem veſtigiis, propria nec ab alienis dignoſci neque excerpta exhiberi potuerunt.

C. 2. XVI.] Ibid.

C. 5. ARCHIGRAMMATON.] Ibid. lv. 8. Hic non multo magis germanæ auctoritatis libellus, quam prior, fuiſſe videtur. Sariſberienſis eum non ipſe vidit, ſed ex aliorum fama memorat. Si germanus ille fuit Plutarchi liber; fuerit fortaſſe is qui hodieque exſtat inſcriptus Πολιτικὰ παραγγέλματα; aut is qui periit, in Lampriæ Catal. 148. Ὑποθηκῶν, ἢ περὶ ἀρχῆς. Locus qui apud Sariſberienſem proxime ſequitur, de Plutarcho ſervum caſtigante, eſt Gellii i. 26.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΥΠΕΡ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

ΥΠΕΡ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ.

DE NOBILITATE.

α'. ΑΠΙΣΤΟΣ ἡ τῶν σοφιστῶν συκοφαντία χρῶ τῆς εὐγενείας, οἱ μηδὲ χρῆ τὰ ὀνείδεσι χρῆ πᾶσι γνώριμα σκοποῦσιν, ὅπ ωεῖς τὰς ὀχείας τὰς εὐ-
B γενεῖς ἵππους ἢ κυνὰς ὠνοῦνται χρῆ κιχρῶνται, ἢ ἀμπέλων εὐγενῆ σπέρματα χρῆ ἐλαιῶν, χρῆ τῶν ἄλλων δένδρων

A. 1. ΥΠΕΡ ΕΥΓΕΝΕΙΑΣ.] Hæc eſt inſcriptio, addito tamen Plutarchi nomine, in codice Grammii, ex quo hunc libellum edidit Jo. Chriſtoph. Wolfius Anecdot. Græc. T. iv. p. 173. unde nos eum repetivimus. Apud Stobæum exſtant Plutarchei de Nobilitate loci germani. At hic ſpurius eſt fœtus, Byzantinæ ætatis extremæ, compilatus ex Stobæo. WYTT.

A. 3. Ἄπιστος—] Iſta quidem uſque ad verba *συμβάντων ἀγαθῶν* a Stobæo afferuntur, tamquam ex Plutarchi libro de Nobilitate, Sermone lxxxvi. p. 498. WOLF. Germanus eſt Plutarchi hic locus apud Stobæum, unde eum hujus libelli compilator ſumſit. WYTT.

A. 4. *οἱ μηδὲ καὶ*] MS. *εἰ μὴ καί*. Stobæus *οἱ μηδὲ* ſine *καί* Ex utriuſque lectione genuinam me puto exſculpſiſſe. WOLF. Non opus erat. Utravis vetus lectio æque eſt probabilis ac nova hæc inde exſculpta. WYTT.

B. 1. *καὶ κιχρῶνται*] Omiſit hoc verbum Interpres noſter, nec minus ille, qui Stobæum latinum fecit. Idem vero infert, quod *mutuo ſumere*. Notandum eſt hoc exemplum et addendum Lexicis. WOLF.

I. NIHIL eſt minus probabile, quam ea calumnia Sophiſtarum, qua utuntur in nobilitatem, quippe qui res propoſitas omnium oculis et pervagatas non vident, nec expendunt. Ad initus equarum equi nobiles, ad canum congreſſus quæ catuliunt, generoſi canes emuntur, ad vites oleas ceteraſque arbores propagandas optimæ

Digitized by Google

ἄρων· ἀνθρώπων δὲ οὐδὲν ὄφελος νομίζουσιν εὐγένειαν εἰς A
τὰς μελλούσας ἀφελοχάς· ἀλλ' αὐτὸ πείθονται βάρ-
βαροις τε καὶ ἑλληνικὸν σπέρμα, καὶ οὐκ οἴονται λελη-
θυίας πινὰς ἀρχὰς καὶ σπέρματα ἀρετῆς συγκαταβάλλειν
τοῖς γεννωμένοις, ὥσπερ τῷ Τηλεμάχῳ τὴν Ὀδυσσέως,
ἐφ' οὗ καὶ πάνυ τῷ ὀνόματι ποιητὴς εἴρηκεν· B

—— Πατρὸς ἰνίσακλα μένος καὶ·

ὡς ἂν οὐ ταῖς σπερμάτων ὀλίγαις σταγόσι καὶ τοῦ ἀρετῆς
συῤῥεόντων ἀγαθῶν. Ἐπαινεῖται μὲν ὑφ' Ὁμήρου Νέστωρ
πολλαχῶς, ἐκεῖνο δὲ τὸ σοφὸν φέρει·

A. 1. ἀνθρώπων] MS. ἀνθρωπων mendose. Interpres legit ἀνθρώπου, nec minus Stobæus. Nihil refert, utrum amplectaris. WOLF.
A. 2. ἀλλ' αὐτὸ] Rectius sit ἀλλὰ ταυτό. WYTT.
A. 5. ὥσπερ] Quæ sequuntur usque ad vocem καὶ, ea deerant in MS. et suppleta a me sunt ex Stobæo. WOLF.
B. 1. πάνυ τῷ ὀνόματι] Interpres Stobæi vertit: *clarissimo vocabulo utens.* Similiter fere Ferronus. Fortasse rectius id ad Homerum tamquam *nomine clarissimum* retuleris, sicut alias quivis virtute et meritis insignis ὁ πάνυ dicitur. Confer de hac phrasi Lamb. Bos de Ellipsi Gr. L. p. 153. et Leopardum Emendat. lib. xvii. c. 16. WOLF. ἐφ' οὗ καὶ πάνυ τῷ ὀνόματι ὁ ποιητὴς, correxi ad Plutarch. de Sera Num. Vind. p. 85 WYTT.
B. 1. ποιητὴς] Homerus Odyss. β'. v. 271. WOLF.
B. 4. Ἐπαινεῖται] Jam desertus a vero Plutarcho falsus balbutit. WYTT.
B. 5. πολλαχῶς] MS. πεμαχῶς, pro quo eruditissimus Fabricius noster in Volumine xii. Biblioth. Græcæ p. 269. ubi partem hujus Opusculi exhibet, recte legit πολλαχῶς. WOLF.
B. 5. ἐκεῖνο δὲ τ. π. φέρει] Nullam habet sententiam. Si voluit dicere, *in Nes-*

viviradices deliguntur: hominis tamen nobilitatem nihil momenti ad spem posteritatis moresque filiorum afferre existimant. Neque interesse quidquam sibi persuadent, utrum Barbaris an Græcis Parentibus vitam debeas: neque censent arcana quædam primordia virtutis et igniculos in ortu cujusque spargi, ut Telemacho virtus impressa fuit Ulyssis, quod insigni admodum verbo Poëta designavit:

Insitum nobile Patris Robur;

nempe indicans, una cum vitæ seminariis, quorum quasi stillæ non ita multæ influxerint, virtutis emolumenta et incitamenta delabi. Laudatur ab Homero Nestor multis nominibus, et tamen prior hæc illius laus:

Digitized by Google

A —— Νηλείῳ υἷι ἐοικὼς,
Νέστορι.

Καὶ πεφασγρεύων Ἀγαμέμνων Ὀδυσῆα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ·

φησὶ δὲ καὶ ἄλλον μὲν ἄκρου Μένεω, ἄλλον δὲ Στροφίου,
B καὶ ἄλλον μεγάλου Δολοπίωνος, καὶ πολλάκις Δαρδανίδας εὐγενεῖς, καὶ Δηϊκόωντα κρατεροῦ Περγάσου υἱὸν, καὶ ἄλλους ἐκ πατρὸς Διοκλέους,

—— γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο
Ἀλφειοῦ, ὅς' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης·

C καὶ ἄλλον Ἀμύντορος, ἔπι δὲ καὶ Σελάγου, καὶ θεῖον Μέν-

toris laudibus hic eſt præcipuus locus, ſcribendum erat φέρεται. Sed neque hæc ſententia vera eſt. Forte ſcripſit φέρε, *age*, ſcilicet *videamus*. WYTT.

A. 1. Νηλείῳ] Iliad. β'. 20. WOLF.
A. 4. Διογενὲς] Iliad. β. 173. WOLF.
A. 5. ἄκρου Μένεω] MS. ἄκρυ μένεω, quod ex verſione et re ipſa ita reſtitui. Sed non exſtat Meneus in Homeri carminibus, ad quæ hic noſter provocat. Itaque amplius cogitandum. Laudatiſſimus Fabricius legit Ἀκάμεος, et intelligit Μενοίτιον ex Iliad. λ'. 784. π'. 14. WOLF.
A. 5. Στροφίου] Il. ε'. 49. ubi de Scamandrio. WOLF.
B. 1. Δολοπίωνος] Il. ε'. 77. ubi de Hyſenore. WOLF.
B. 1. Δαρδανίδας] Il. υ'. 215. WOLF.
B. 2. Δηϊκόωντα] Iliad. ε'. 534. Δηϊκόωντα Περγασίδην. Pro Deicoonta Interpres ſcripſerat Docoona, quod et MS. habebat. WOLF.
B. 3. Διοκλέους] Il. ε'. 542. WOLF.
B. 4. —γένος δ' ἦν] Il. ε'. 544. WOLF.
C. 1. Ἀμύντορος] MS. Ἀμύντα, cum quo et Interpres, ut paſſim alibi, etiam in mendoſa lectione, conſentit. Malim cum Fabricio l. c. Ἀμύντορος, cujus filius Phœnix memoratur Il. ι'. 448. Neque enim ullus Amyntas apud Homerum occurrit. WOLF.
C. 1. Σελάγου] Il. ε'. 612. Amphium. WOLF.
C. 1. Μέντορος] Il. ε'. 171. Imbrium. WOLF.

——*Nelcio ſanguine creti.*

Et Agamemnon Ulyſſem compellans:

Dive Jovis Laertiada ſate ſanguine magni.

Narrat idem alium ab alto Meneo genitum, et alium Strophio genitum, et alium magno Dolopione ſatum. Et ſæpe Dardanidas vocat claro e ſanguine natos, Deicoonta potenti Pergaſo genitum, et alios natos genitore Diocleo,

Cui genus Alpheo, Pylias qui gurgite campos
Influit:

alium Amynto genitum, rurſus alium a Selago, alium divino Mentore, alium ſanguine

Digitized by Google

τοῆς, καὶ Τρωταίου, καὶ Ἀγήνορος. Τὸν δὲ Ἰδομενέα A
ποὸς Δηίφοβον λέγοντα ποιεῖ τάδε,

Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα.

Τὸν δ' Ἀχιλλέα Πηλείδῃ καλεῖ, καὶ τὸν Αἰνείαν Πριάμου ἐξ αἵματος εὐχόμενον εἶ· ὥτως γὰρ ποὸς τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα ποιεῖ, B

Ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
Πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
Φασί σε μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
Μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης.
Αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο. C

Καὶ αὖθις, τί δὲ βλάψειέν ποι πλέω χρηγεῖν;

Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς,
Κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ,
Ἐν πεδίῳ πεπόλισο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπιδάκου Ἴδης. D
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,

A. 1. Τρυταίου] Ita MS. et Interpres. Sed fruſtra hunc apud Homerum requiras. Itaque Fabricius legit Τεντρηδόνος, de quo Iliad. β. 756. Forte ſcribendum Τυνδαρέου, de quo Odyſſ. λ'. 296, 297. tamquam ex quo uxor fortes peperierit filios. WOLF.

A. 1. Ἀγήνορος] Il. υ'. 474. Totus locus aberat a MS. ut alias. WOLF.

A. 3. Μίνως] Il. ν'. 451. WOLF.

B. 2. Ἴδμεν] Il. υ'. 203. WOLF. Repoſui εἰχόμενον pro αἰχόμενον, quod in Wolfiana editione forte mendum typographi fuit. WYTT.

C. 3. Δάρδανον] Il. υ'. 215. WOLF.

natum Tryntæi, alium Agenore natum. Idomenæum vero ad Deiphobum hæc facit loquentem:

Unde ſatus Minos, qui Deucaliona parentem
Edidit illuſtrem.

Suum quoque Achillem ſanguine ſatum Pelei dicit, et Æneam ſanguine ſatum Priami, quem ſic facit alloquentem Achillem:

Unde tuum genus, unde meum, primique Parentes,
Scimus ab antiquis: neque enim cognovimus illos.
Te perhibent Pelei claro de ſanguine natum.
Diva Parens Tethis eſt: ſed nobis inclyta jurgit
Magnanimi Anchiſæ, et Veneris materna propago.

Eodem quoque loco: quid enim nocuerit plura referre?

A Jove progenies nobis, Jove Dardanus ortus,
Urbem Dardaniam qui condidit: Ilion irgens
Nondum erat, in magnis habitabant vallibus Idæ.
Venit Erichthonius poſt te tua, Dardane, proles,
Ante alios præſtans opibus: ter mille vagantes

Digitized by Google

A Ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τῷ τριηκίλιαι ἵπποι ἕλος κατὰ βεκολίοντο
Θηλείαι πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῆσι.
Τάων κὴ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων·
Ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελίξατο κυανοχαίτῃ·
Αἱ δ' ὑποκυσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους.
Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
B Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολίοιο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρωΐσσιν ἄνακτα·
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο·
Ἶλός τ' Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
C Τὸν κὴ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λαμπόν τε Κλυτίον θ', Ἱκετάονα τ' ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα.
Αὐτὰρ ἐμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δ' ἔτιχ' Ἕκτορα δῖον.

D Καὶ πρὸς ἄλλον αὐτὸς ὁ Πρίαμος,

C. 7. Ἕκτορα δῖον] Quæ post hæc in Latina versione exstant pauca, in Græco exemplo deerant. Sed illa quidem ex Homero, cujus versus citantur, facile suppleri possunt. WOLF.

D. 1. πρὸς ἄλλον] Ad Mercurium Il. ω'. 377. WYTT.

Qui pascebat equas, lambentesque ubera pullos.
Concipit hos Boreas, faciemque imitatus equinam,
Nigricomas flectatur equas, votoque potitur,
Vernat ubi tellus, et florida pascua: nati
Bis sex alipedes Boreæ de semine, quorum
Quilibet intactæ segetis per summa volasset
Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas:
Vel mare per medium fluctu suspensus in ipso,
Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.
Tros ab Erichthonio satus est: de sanguine Trois
Ilus, et Assaracus, similisque Deo Ganymedes
Egregius forma, raptus sublimis in auras,
A superis cœlo positus divum inter honores.
Pulcher ut ante Jovem misceret pocula mensis.
Laomedonta Ilus genuit, Priamum Laomedon,
Tithonum, Lampum, Clytium, fortem Hicetaonta.
Assaracus Capin, Anchisen Capis: hinc ego natus.
Hinc mihi nobilitas, hinc surgunt nomina gentis,
Hectora Rex Priamus genuit mortalibus ipsis.

Et ereptum sibi videns illum Achilles ait:

Incassum nec se Veneris de sanguine natum
Jactabat.

Priamus quoque alium:

Credo equidem sanctos, qui te genuere, Parentes.

Digitized by Google

Οὐκ ἂν ἐποίησεν, οἶμαι, τοσάκις ὁ φρονιμώτατος ποιητῶν A
γονέων, γένους, εὐγενείας μνήμην, εἰ ταῦτα τοῖς αἰνετοῖς
οὐκ ἠξίωσεν ἀριθμητέα.

β'. Ὁ δὲ Τυρταῖος τὺς αὑτῦ στρατιώτας εἰς πόλε-
μον ὡδαχαλέσμενος "γενεὰς Ἡρακλέους ἀνικήτυ" φη-
σὶν αὐτύς. Ποσάκις ὧδε Σιμωνίδῃ, Πινδάρῳ, Ἀλ- B
καίῳ, Ἰβύκῳ, Στησιχόρῳ, ἡ εὐγένεια ἐν λόγου ᾗ τιμῆς
μέρει ἔδοξ'; Ἔτι δ' ὁ Πλάτων ὅταν τὶν τῶν γονέων δόξαν
θησαυρὸν τὴ μέγαν φησὶν, οὐ καταφρονεῖν ἑαυτὶν δι-
δάσκει τὶν εὐγένειαν. "Τῶν εὐγενῶν οἰκεῖον, ὁ Φιλή-

A. 3. ἀριθμητία] Ita rectissime Cl. Fabricius l. c. pro quo MS. ἀρισντία. Forte tamen addendum est ἐν. WOLF. Legendum ἐναριθμητία Antecedens vox ἐν absumsit. WYTT.

A. 4. Τυρταῖος] Dux Spartanis ab Athenienssibus missus, cujus elegis ad virtutem bellicam excitati victoriam reportarunt, quod veterum non unus tradidit. Vide Cl. Fabricium in Biblioth. Græc. lib. ii. c. xi. p. 442. Eum alibi quoque memorat Plutarchus, et fragmenta ejus exstant apud Fulvium Ursinum post carmina ix. illustrium Feminarum, Antwerp. 1568. edita. Ceterum MS. mendose Τυρταΐς. WOLF. Locus Tyrtæi exstat in Elegia quam servavit Stobæus Serm. xlix. p. 352. WYTT.

A. 5. γενεὰς] Sic scripsi pro γενεαὶ, quod erat in MS. quod itidem paulo post vitiose legebat στρεκαλούμενος et στρά. WOLF.

B. 1. Σιμωνίδῃ—Στησιχόρῳ] Exstant horum carmina ab Æmilio Porto et aliis edita. WOLF.

B. 2. Ἰβύκῳ] Ita lego pro Ἰβυκίῳ. WOLF.

B. 3. Πλάτων] Vide eum in Menex. p. 369. WOLF.

B. 5. τὴν εὐγένειαν] MS. mendose τὴν αἰγένειαν. WOLF.

B. 5. φιλήμων] Alludit forte noster ad illud, quod Stobæus in Eclogis Ethicis Tit. liii. nobis reliquit:

Στρατιῶτα κ' ὐκ ἄνδρωπε, καὶ σιτούμενε.
Ὡς τὰ ἱερεῖα, ἵν', ὅταν ᾖ καιρὸς, τυθῇς.

Conf. Fragmenta ejus a Cl. Clerico cum Menandri illis edita p. 347.

Non opinor toties Parentes, genus, nobilitatem Vates prudentissimus commemoraret, nisi ea inter res laude dignas numerandas existimasset.

II. Tyrtæus hortaturus in prælium suos, Herculis invicti progeniem dixit eos esse. Quoties apud Simonidem, Pindarum, Alcæum, Ibycum, Stesichorum, nobilitas majorum commendatur? Quin et Plato gloriam Parentum cum magnum thesaurum ait esse, non se contemnere docet nobilitatem. Horum esse proprium ait Philemon, ut in mortem ruant et bellum, non

Digitized by Google

A "μων λέγει, ὡς τὸν πόλεμον καὶ θάνατον ὀφύειν, ὡς
"ἱερεῖα." Καί τοι οὐκ οἶδα πῶς τὰς ἀκροτάξας τ̃
πολιτειῶν ταπεινώσεις ἐκεῖθεν ὁρῶμεν ἐπιδεδηκυίας,
ὅταν ἀγενεῖς καταλάβωσι τὸ πολιτεύειν. Ἐν τῇ πο-
λυκινδεχάτῃ ἐκείνῃ Χαιρώνειᾳ μάχῃ γενόμενος ἐπὶ
B Φιλίππῳ Δημάδης αἰχμάλωτος ἐρωτῶντι αὐτὸν, "Ποῦ
"τὸ Ἀθηναίων εὐγένεια; ποῦ τ̃ Κεκροπιδῶν γένος;
"ποῦ ῥώμη;" "Οἶδα," φησὶν, "ἀν, ὦ βασιλεῦ, εἰ
"τὸ μὲν Ἀθηναίων ὁ Φίλιππος, τὸ δὲ Μακεδόνων
"ἦρχεν ὁ Χάρης." Ἔτυχε δ' ὁ Χάρης τότε στρατη-

Wolf. Potuit sane hunc a Wolfio allatum locum, quamvis alienum a proposito, tamen pro stupore suo compilator significasse. Wytt.

A. 2. ἱερεῖα.] MS. mendose ἱερείας. Ἱερεῖα passim pro animalibus saginatis et victimis. Vide Lamb. Bos Animadverss. ad Scriptores Græcos p. 199. Casaub. ad Athenæum lib. I. c. 11. Interpretes ad Longinum περὶ ὕψους sect. xliii. n. 5. et Canterum Novar. Lect. ii. 25. Wolf.

A. 4. καταλάβωσι] Error vel librarii, vel auctoris. Scribendum erat μεταλάβωσι. Wytt.

A. 5. Χαιρώνειᾳ μάχῃ—Οἶδα ἔ. ἀν] Neutrum satis Græcum. Rectius apud Stob. p. 365. ex quo pleraque habet compilator, κατὰ Χαιρώνειαν μάχην—Ἔγνως ἂν ἔφη—. Wytt.

B. 1. Δημάδης] Idem Demadis dictum refert Stobæus in Florilegio Serm. lii. p. 365. quo comparato patebit, nonnulla ex Græcis hic excidisse, quæ tamen Interpres habet.

B. 3. ὦ βασιλεῦ] MS. ὦ βασιλεύς.

B. 3. εἰ τῶν] MS. εἰ τὸν cum nota compendii scriptionis super literam τ, ut videri posset legendum εἰ τὸν τῶν. Cum vero τὸ τῶν superfluum sit, et Stobæus quoque simpliciter scribat εἰ Ἀθηναίων—ἐστρατήγει, ita puto legendum, ut expressi, nisi forte malis εἰ τὰ τῶν. Wolf.

B. 5. Ἔτυχε] Ita rectissime Cl. Fabricius l. c. pro ἔσχε, quod est in MS. Verbum τυγχάνω participiis aliorum verborum hoc modo jungi solere tralatitium est. Idem vero est, ac si scripsisset noster ἐστρατήγησε. Unde nec in versione τῷ *forte* opus erat. Ita noster paulo post: διὰ-

aliter atque victimæ. Quin nescio quo pacto in summis Rerum publicarum inclinationibus id accidisse videas, ut hæ, ignobilibus Rempublicam occupantibus, occiderent. Ita Demades a Philippo captus funesta illa ad Chæroneam pugna, rogante Philippo, *Ubi esset nobilitas Athenienſium, ubi Cecropidarum illud genus, ubi robur? Tu quidem*, ait, *agnoſceres, Rex, urbis robur, ſi Philippus Athenienſibus, Chares Macedonibus imperaret.* Forte enim tum Chares præfuerat.

Digitized by Google

γήσας. Τί οὖν Ἀλέξιδος ἀναιδέστερον; ὃς, τῆς γρα- A
πηλίας τὴν γεωργίαν προτιμῶν, οὐκ ἐν νῷ ἔσχεν, ὅσον
τῶν τῶν κεκτημένων τὸ δουλοπρεπὲς πρᾶγμα διαφερό-
μενον τυγχάνει· "Καὶ ἡμεῖς," φησίν, "ἀγενεῖς ὄντες
"τὸν στρατεύομεθα." Ἀλλὰ μὴν οὐχ ἡ αὐτὴ τιμὴ ἑκα-
τέροις, οὐχ ὁ αὐτὸς θυμός, οὐδ' ὁρμή. Εἰ δὲ τὴν ἀλή- B
θειαν ἐκθλίψεις, οὐχ ἡ αὐτὴ προθυμία τῷ τε ἀγενεῖ
καὶ τῷ εὐγενεῖ παρακούσειν.

γ'. Ἀναμιμνήσκεις με πρὸς τοὺς πάλαι χρόνους· ἆρα
εἰς Δευκαλίωνος; ἢ τὰ μὲν Χαλδαίοις καὶ Αἰγυπτίοις
ἐκδεδομένα; Ἀλλὰ τοῦτ' ἴσως πρὸς τὸ ἄῤῥυθμον ἐκεῖνον C
καὶ ἄτακτον ὄγκον, πρός τε τὰς ἀρχὰς ἀνατέλλοντος

φερόμενον τυγχάνει, pro διαφέρει, et inferius §. 5. κτώμενος τυγχάνῃ. Wolf.

A. 1. Ἀλέξιδος] Alexidem Thurium, Comicum, hic innui puto. Sententiam tamen hanc apud illos fruſtra quæſivi, quos Comicorum veterum dicta collegiſſe conſtat. Fortaſſe eſt fragmentum ex Στρατιώτα ejus, quo nomine Comœdiam quandam ejus appellat Athenæus. Wolf.

A. 3. τῶν κεκτημένων] κεκτημένοι dicuntur *Domini*, ſeu *heri*. Vide Ill. Ezech. Spanhemium ad Juliani Orationes p. 29. et ad Ariſtophan. Plutum v. 4. Wolf.

A. 3. διαφερόμενον] Rectius ſcripſiſſet, διάφορον ὄν. Wytt.

B. 2. ἐκθλίψεις] Non ſatis Græcum. Totus hic locus Ἀλλὰ—ὑπακού. Latini exempli redolet imitationem. Wytt.

B. 2. οὐχ ἡ αὐτὴ προθ.] Legendum, ἡ τῇ αὐτῇ προθ. Wytt.

B. 4. Ἀναμιμνήσκεις] Reſpondet reprehenſori nobilitatis, quem a Plutarcho diſputantem inductum fuiſſe, ex iis quæ ſuperſunt germanis indiciis conſtat. Wytt.

B. 5. παρὰ] MS. παρὰ Χαλδαίοις καὶ Αἰγυπτίοις. Wolf.

Quid igitur impudentius Alexide, qui cum agricolam nobili militanti præferat, non agnoſcit, quantum ſervile opus ab herili differat. *At nos quoque ignobiles*, inquit, *militamus*. Sed certe non eadem præmia utriſque, non idem ſemper animus, idem ardor; quin ſi verum excutias, non eadem alacritate parent ignobili, qua, nobili.

III. Revocas me ad vetuſta tempora? An ad Deucalionis? et ſi quæ a Chaldæis aut Ægyptiis vetuſtiora prodita ſunt? At hoc fuerit, ad rudem illam indigeſtamque molem et primordia naſcentis ſeculi nos revocare. Auctas

Digitized by Google

A αἴωνος ἡμᾶς ἀναχαλεῖν. Αὐξηθείσας πόλεις, ἀγροὺς φυτοδομθύους, ἀμπελώνων ἐργασίαν οὐκ ἀναχτέον εἰς ταύτὸν παλαιὰν ἀταξίαν, οὔτ' εἰκὸς ἀγενὲς αἷμα ὑπὸ τὰ ὅ ἀφηκεκοσμημένου παντὸς ἀναφέρειν σχεῖα. Βούλει γοῦν ἀναχωρῶμεν εἰς χρόνους ἐν οἷς ὁ ἐκεῖνός φησι·

B Δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
Παὲ Κόρακος πίτρην, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ.

Ἀλλὰ τότε καθαλήψῃ ἂν μὴ φερηθεῖσαν τῆς οἰκείας τιμῆς τὸ εὐγενέσ. Ἐν ποιμέσι τραφεὶς ὁ Ῥωμύλος ὁρᾷς ὡς Ἄρεος αἷμα πνεῖ, ὡς βασιλικῶν ἤδη φρονημάτων ἀντιποιούμενος. C Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τὸν Κῦρον λέγουσι πεπονθέναι. Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ τῦ Ἀμάσιδος λεχάνην ἀναχαλεῖς, ἄγε δὴ τί ποτε φησὶν Ἡρόδοτος, ἢ χὴ

A. 3. ἀγενὲς αἷμα] Immo, εὐγενὲς αἷμα. WYTT.
A. 5. φησι] Od. ν'. 407. WOLF.
B. 3. καταλήψῃ] MS. καταλήψῃς. WOLF.
C. 3. ἄγε] MS mendose ἄτε. WOLF.
C. 3. ἢ καὶ μᾶλλον] Malim totam hanc ſententiam ita convertere: *Audiamus quid referat Herodotus, vel potius, quomodo teſtetur, Amaſin regium faſtigium depravaſſe et contaminaſſe.* Scilicet verbum φησὶ repetendum eſt ἀπὸ τῦ κοινῦ. Certe τὸ forte nec Græco μᾶλλον reſpondet, nec inſtituto Plutarchi. WOLF. In hoc ſcriptore feram: in diligentiore requiram, ἢ καὶ μᾶλλον πῶς δείκνυσι αὐτὸν τ' A. WYTT.

urbes, conſitos agros, exculta vineta, nolis revocare ad vetuſtatem illam inconditam, ita nec generoſum illum ſanguinem par fuerit revocare ad initia exornati mundi. Viſne igitur ad ea redeamus tempora, quibus, ut ille ait:

Sectantem videas, qui errant per paſcua porcos;
Ad Coracis ſaxum, juxta fontemque Arethuſam.

Sed eo tempore deprehendes ſuum honorem delatum nobilitati. Inter paſtores educatus Romulus, vides, quo pacto Martium ſanguinem ſpirarit, velut inſignia regni inter paſtores quoque affectans. Cyro quoque idem accidiſſe proditum eſt. Quando vero ad Amaſis pelvim me revocas: age vero loquentem Herodotum audiamus, aut forte de-

Digitized by Google

μᾶλλον ὡς αὐτὸν Ἄμασιν κακουργήσαντα καὶ τρεπλώσαντα τὸ ἄκρον τῆς δόξης τῆς βασιλικῆς. Ἀκούωμεν οὖν αὐτόν, ἐπειδὴ θέλεις. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα κατώνωντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι, καὶ οἱ ἐδεδημιῆ μοίρη μεγάλη ἦεν, ἅτε δὴ δημότεω τὸ πρὶν ἐόντα, καὶ οὐκ ἐπιφανέος· μετὰ δὲ, σοφίη αὐτὸς ὁ Ἄμασις οὐκ εὐγνωμοσύνη προσηγάγετο. Ἦν οἱ ἄλλα τε ἀγαθὰ μυρία, οἱ δὲ καὶ ποδανιπτὴρ χρύσεος, ἐν τῷ αὐτός τε ὁ Ἄμασις, καὶ οἱ δαιτυμόνες οἱ πάντες τοὺς πόδας ἐκάστοτε ἀπενίζεατο. Τοῦτον κατ' ὧν κόψας ἄγαλμα δαίμονος ἐξ αὐτοῦ ἐποιήσατο, καὶ ἵδρυσε ἐν πόλεως ὅκου ἦν ἐπιτηδεώτατον. Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι φοιτέοντες πρὸς τὸ ἄγαλμα ἐσέβοντο μεγάλως. Μαθὼν δὲ ὁ Ἄμασις τὸ ἐκ τοῦ ἀστῶν ποιεύμενον, συγκαλέσας Αἰγυπτίους ἐξέφηνε, φὰς ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τοῦτο ἄγαλμα γεγονέναι, ἐς τὸν πρότερον μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἀνιέναι τε καὶ ἀνυρέειν,

A. 1. κακουργήσαντα καὶ τρεπλώσαντα] In margine MS. eadem manu ſcriptum erat τρεπλώσαντα καὶ λυμάναντα. WOLF.
A. 3. Σέλας] Immo Σέλευς. WYTT.
A. 3. Τὰ μὲν δὴ] Vide Herodotum lib. ii. c. 172. WOLF.

pravantem Amaſin et contaminantem regium faſtigium. Sed quando ita vis, audiamus Herodotum. Ille quidem ſic: *Principio quidem regni Amaſin Ægyptii contempſerunt, nec in ulla magna et illuſtri parte duxerunt: quippe qui de plebe non illuſtri loco natus eſſet. Poſt vero calliditate quadam non benignitate eos ad ſe pellexit. Erant ei cum aliæ divitiæ innumeræ, tum pelvis aurea, in qua ipſe omneſque convivæ ſemper pedes lavabant. Ex ea ſtatuam Dei fecit, quam in clariſſimo urbis loco ſtatuit. Ægyptii vero ad ſignum concurrentes, maxima id religione venerabantur. Quod cum Amaſis ex civibus et oppidanis comperiſſet, Ægyptios convocavit, eiſque expoſuit, ſimulacrum illud, quod tum colerent, ex ea pelvi,*

Digitized by Google

A καὶ πόδας σιαπονίζεσθαι, τότε δὲ μεγάλως σέβεσθαι. Ἤδη οὖν, ἔφη λέγων, ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανιπτῆρι ἀπρηγέναι· εἰ γὰρ πρότερον ἦεν δημότης, ἀλλ' ἐν τῷ παρεόντι ἔτι) αὐτέων βασιλεύς, καὶ τιμᾶν τε καὶ προμηθέεσθαι ἑωυτῶν ἐκέλευε. Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ προσ-
B γάγετο τοὺς Αἰγυπτίους, ὥστε δικαιοῦν δουλεύειν. Εἰ ταῦτα ψεύδεται ὁ Ἡρόδοτος, οἷα δέον παρ' αὐτῷ μηδαμῶς, οὐδέν ἐστιν ὅπερ προάγμαζε παρόχοι τῇ εὐγενείᾳ· ἐὰν ἔτως μὴν, οὐκ ἐξ ἑνὸς Ἀμάσιδος προσποιήσεως καὶ εἰς τοὺς θεοὺς ἀθεμίτου ἀσελγείας ἀντιληπτέος ὁ λόγος,
C πρὸς τὸ τῆς εὐγενείας καταφρονεῖν. Ἀλλὰ νὴ Δία μᾶλλον ἐκεῖνος ἔοικεν ὑπὲρ τῆς εὐγενείας ἀπολογούμενος, ὁ τὸν Ἄμασιν ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἀτιμαζόντα διδάσκων, ὡς οὐκ ἀσήμου γένους ὑπάρχοντα. Ἀλλ'

B. 2. ψεύδεται] Pungit hic noſter Herodotum, cujus fidem alias ſingulari libro, quem de malignitate Herodoti ſcripſit, ſuſpectam reddidit. WOLF.

B. 2. οἷα δέον] Corruptum videtur. Forte ſcripſit, οἷα ἐνδεῖ, *qualia non deſunt.* WYTT.

B. 3. ἐδέν ἐστιν—εὐγενείᾳ] Eſt Latiniſmus. WYTT.

B. 4. οὕτως μὲν] Forte, οὕτως ἔχει. WYTT.

in quam prius et vomerent et mejerent, et in qua pedes lavarent, eſſe factum. Similis, inquit, *mei, quæ pelvis ratio eſt. Si enim antehac de plebe fui, at nunc certe, inquit, Rex ſum veſter. Atque iis, ut ſe et colerent, et vererentur, imperavit. Hac quidem ratione Ægyptios conciliavit, ut æquo animo ſervitutem ferrent.* Si falſo hæc prodidit Herodotus, qualia utinam nulla eſſent apud eum auctorem, nihil eſt, quod inde faceſſamus negotium nobilitati. Si vere, nec ex Amaſis quidem unius ſimulatione et nefario in Deos facinore aucupanda ratio, qua contemnamus nobilitatem. Imo per Jovem videtur ille nobilitatis defenſor, qui contemtum docuerit Amaſin a ſuis, quod illuſtri loco natus non eſſet: quin per ſimulationem nefariam modum cum invenit, qui

Digitized by Google

εἰρὼν ἀφ' ἑαυτοῦ ἄρρητον σκῶμμα ὡς οὐ Θεῷ λέγω προσ- A
κεῖσθαι, οὐκ τῷ φαύλου τῆς γενετῆς ὑπερφρονηθείς,
ἐδείκνυσεν ἱκανῶς, ὅτι, ἂν ὑπῆρχεν ἡ εὐγένεια, οὐκ ἔδει
τινὸς ὑποκρίσεως, ἢ τῆς ἀπὸ λεκάνης προβολῆς.

Δ'. Σὺ δ' ἐπεί με προὐς τὰς τῶν βασιλειῶν ἀρ-
χὰς ἢ τὸν Δηϊόκεω τὸν Μῆδον ἀναχαλεῖς καὶ πάντοθεν B
ὥσπερ ὀμφαλὸν τὸν σὸν ἐκεῖνον Ἡρόδοτον προβάλλεις,
καὶ τὰ περὶ Δηϊόκεω παρ' αὐτῷ ἐκδοχέντα ἀφακρίνωμεν.
Ἐκεῖνος γὰρ οὕτως·

Ἀνὴρ ἦν τοῖσι Μήδοισι σοφὸς, τῷ ὄνομα ἦν Δηϊόκης,
παῖς δ' ἦν Φραόρτεω· ὗτος ὁ Δηϊόκης ἐρασθεὶς τυραν- C
νίδος, ἐποίεε τάδε. Κατοικημένων τῶν Μήδων κατ'
κώμας, ὁ γῆ ἐωυτῇ ἐὼν ἢ πρότερον δόκιμος, ἢ μᾶλλόν
τε καὶ προθυμότερον δικαιοσύνην ἐπιτέμνος ἤσκεε· καὶ
ταῦτα μὺν τοι, ἐόντος ἀνομίης πολλῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν

A. 1. εἰρὼν] MS. vitiose ἀρὼν. Wolf. Forte, ἀξιῶν. Wytt.
A. 1. ὡς] In MS. erat ὡῳς. Forte legendum ἅς' vel ἴσως, quod posterius suspicatur præstantissimus Grammius. Wolf. Equidem nil mutem. Wytt.
A. 5. Σὺ δ' κ. τ. λ.] Hæc habenda est potius continua ipsius scriptoris disputatio, quam interpellatio adversarii. Wytt.
B. 3. αὐτῷ] MS. mendose αὐτὸν. Wolf. Rectius fuerat αὐτῇ. Wytt.
B. 5. Ἀνὴρ] Herodot. l. c. c. 96. Wolf.

se colendum exhiberet ob plebeios natales Rex contemtus: satis indicavit, si adfuisset nobilitas, nihil opus fuisse vana ea seductione et comparatione ex pelvi ducta.

IV. Sed quando me quoque revocas ad exordia regnorum, et Deiocem Medum rursusque illum Herodotum veluti umbonem undique opponis, excutiamus quoque de Deioce illius scripta. Enimvero ille sic:

Vir erat apud Medos sapiens, cui nomen erat Deioces, Phraortei filius. Hic Deioces, cum tyrannidem affectaret, hæc gerebat. Cum Medi in vicis habitarent, apud suos cum antea in honore erat, tum studiose justitiam æquitatemque excolebat, eaque faciebat, cum magnæ injuriæ in agro Medorum

Digitized by Google

A Μηδικῷ, ἐποίει, ὀπιζάμβυος, ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι. Οἱ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς κώμης Μῆδοι ὁρῶντες αὐτῷ τὰς τρόπους, δικαστὴν μὲν ἑαυτῶν αἱρέοντο. Ὁ δὲ δὴ, οἷα μνεώμβυος ἀρχικὸς, ἰθύς τε ἦν δίκαιος ἦν, ποιέων τε ταῦτα, ἔπαινον ἔσχε οὐκ ὀλίγον. πρὸς τ' πο-
B λιτέων, ὥστε πυνθανόμβυοι ἐν τῇσι ἄλλῃσι κώμῃσι, ὡς Δηιόκης εἴη ἀνὴρ μουνος χρὴ τὸ ὀρθὸν δικάζων, πρότερον πρεσπίπτοντες ἀδίκοισι γνώμῃσι, τότε ἐπεί τε ἤκουσαν, ἄσμβυοι ἐφοίτεον πρὸς τὸν Δηιόκεα, καὶ αὐτοὶ δικασόμβυοι· τέλος δὲ οὐδενὶ ἄλλῳ ἐπετρέποντο. Πλεῦνος
C δὲ ἀεὶ γινομένου τῶν ὑπαφοιτεόντος, οἷα πυνθανομένων τὰς δίκας ἀποβαίνειν χρὴ τὸ ἐὸν, γνοὺς ὁ Δηιόκης ἐς ἑωυτὸν πᾶν ἀνακείμενον, ὅτε χατίζειν ἔτι ἤθελε, οὐδαμῇ πρότερον πρηκατίζων ἐδίκαζε, ἀλλ' ἔφη δικᾶν ἔτι· οὐ γὰρ οἱ λυσιτελέειν τῶν ἑωυτῷ ἀξημελημότα, τοῖσι πέλας δὲ
D ἡμέρης δικάζειν. Ἐόσης οὖν ἁρπαγῆς καὶ ἀνομίης ἔτι πολλῷ μᾶλλον ἀνὰ τὰς κώμας ἢ πρότερον ἦν, συνε-

magnaque vis oriretur, quod sciret, jus injustitiæ repugnare. Medi autem, qui eamdem viciniam incolebant, perspecta Deiocis sapientia et justitia, ad eum de jure referebant. Is autem, qui imperium affectaret, æquum se præbuit, ex quo ab omnibus civibus magnam est laudem consecutus, ut in aliis vicis, cum Deiocem intelligerent unum esse, qui æquitatem in judicando servaret, ii, qui prius sententiis iniquis condemnarentur, ultro ad eum de controversiis suis et caussis referrent: postremo eo uno erant contenti nulli alii id permittentes. Ubi autem multitudo augebatur occurrentium, ex his qui rescissent æque ferri judicia, Deiocesque perspiceret, in se unum omnia devolvi, desiit eo loco sedere, quo jus prius dicebat, neque judicia facere voluit. Neque enim aiebat sibi esse utile, si integros dies, re familiari neglecta, terminandis litibus vacaret. Cum itaque patrarentur delicta, rapinæque passim per vicos impunitate majore etiam quam antea, accidit,

Digitized by Google

λέχθησαν οἱ Μῆδοι ἐς τοῦτο, καὶ ἐδίδοσάν σφισι λόγον, A
λέγοντες περὶ τῶν κατηκόντων. Ὡς δ' ἐγὼ δοκέω,
κάλλιστα ἔλεγον οἱ τῦ Δηϊόκεω φίλοι· "οὐ γὰρ δὴ πρό-
"πω τῷ παρεόντι χρεώμενοι δυνατοί ἐσμεν οἰκέειν τὴν
"χώρην, φέρε, φήσομεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα, ὑπ' ὅτου ἡ
"τε χώρη εὐνομήσεται, καὶ αὐτοὶ τοῖς ἔργα τρεψόμεθα, B
"τὰ δὲ ὑπ' ἀνομίας ἀνάξαται ἐσόμεθα." Ταῦτα καὶ
λέγοντες πείθουσι ἑωυτῶν βασιλεύεσθαι. Αὐτίκα δὲ
προφαλλομένων ὁντινα φήσονται βασιλέα, ὁ Δηϊόκης ἦν
πολλὸς ὑπὸ παντὸς ἀνδρὸς καὶ προφαλλόμενος καὶ
αἰνεόμενος, ἐς ὃ τῦτον καταινέουσι βασιλέα σφίσιν εἶναι. C

Ἆρα τι ἀφαιρεῖ τῆς εὐγενείας ὁ σὸς ἐκεῖνος
Δηϊόκης; τοῖα γὰρ τῇ εὐγενείᾳ τιμὴ μείζων, ἢ ἀπὸ
τῦ περὶ τὸ ἐπιεικειαν ἐκείνε ἀφηλογισμῦ, καὶ τὸ
ἰσότητα καὶ τὸ δικαιοσύνην ἢ αὐτῆς ἀρχὴν ἀποκε-

C. 2. διασύρει] MS. διακύρει. WOLF. Sane ita legendum. Et si quidem Solœcismo liberanda constructio, nec dicitur διασύρειν τινος, verbum hoc jungendum cum τι, hoc sensu, *an aliquam nobilitatis partem traducit?* WYTT.

C. 5. ἀποκεκρῖσθαι] Probabilius dixisset ἀποκρῖσθαι. Dura item compositio sensum obscurat, qui hujusmodi est: *quid enim nobilitati honorificentius est, quam ejus originem positam esse in consiliis, æqui, justi, et æqualitatis.* WYTT.

ut Medi, habito concilio, quo stata essent res communes, deliberarent. Mihi quidem videntur Deiocis amici præclarissima usi oratione. Si hoc vitæ genus, viri Medi, semper sequamur, in hoc agro nostro diutius habitare non possumus. Itaque rex constituendus est nobis. Sic enim et ager æquitate constituetur, et ipsi nos ad opera conferemus, nec injuriis prememur. Medis, ut Regi se subjiciant, hac persuadent oratione. Cumque statim deliberarent, quem tandem Regem constituerent, Deioces cum ab omnibus laudatus et propositus esset, Rex est constitutus.

Enimvero Deioces ille tuus quid, quæso, nobilitati detrahit? quid enim nobilitati honorificentius, quam a divina illa æqui boni disceptatione, æquitatem justitiamque originem sumsisse? Nolo enim eo

Digitized by Google

A χεῖσθαι· ἵνα μή σε πείθω εἰς τοῦτο με προσελθόντα, ὥστε τὴν ἀρετὴν σὺν μόνῃ τῇ γυμνῇ συγκρίνειν τῇ εὐγενείᾳ. Οὐ γὰρ ἐκεῖνα ἀκούειν βούλομαι·

Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,
B Χρύσεια Χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.

Καί τοι ὁ τῆς Ἡροδότου Δικαίου, ὁ ἐξ ὀπτικείας χρηματίζων, εἰ πάντες ἀφ' ἑνὸς τοῦ δικαίου ἐπιθυμίαν εἰς αὐτὸν βασιλείαν ἀναφέροντι, τῇ μὲν βασιλείας, τῇ δὲ εὐγενείας ἑαυτὸν ἀξιώτατον ἀποδηλοῖ. Ἔπειτα δὲ βα-
C σιλείαν κεκτημένος οὐκ ἐπὶ μικρὸν τοῦ τὸ δικαίου ὑποκρισιν ὑπῆρξαι δείκνυσιν, ἀνδρελεγχῶς τε τὰ δικαιτήματα σωφρονέστατος τυχών, καὶ τὸ βιαίων καὶ ἀσελ-

A. 1. ἵνα μή σε πείθω] *Ne tibi videar*—Hic ſenſus poſtulatur. At Græcum hoc ſenſu eſt ſolœcum. WYTT.

A. 1. προσελθόντα] Forte legendum, προελθόντα. WOLF.

A. 2. σὺν μόνῃ—συγκρίνειν τῇ εὐγενείᾳ] Structuram hanc non ferunt Græcæ linguæ rationes, niſi ſubſtantivum aliquod excidiſſe credas, quod cum σὺν conſtrui poſſit. Alioquin legendum fuerit σὺν μόνῃ &c. vel ſimpliciter ſine σὺν, μόνῃ τῇ γυμνῇ εὐγενείᾳ. Ceterum pro συγκρίνειν MS. mendoſe τωκρίνειν. WOLF.

A. 4. Ἔνθ'] Homerus Il. ζ. v. 234. WOLF.

B. 4. τῇ μὲν—τῇ δὲ] Aliter accipi nequit ac de ἐπιεικείᾳ et ἐπιεικρισίᾳ τοῦ δικαίου. Æqui inepta eſt hujuſmodi ſententia. WYTT.

C. 2. ἐπὶ μικρὸν] MS. ἐπὶ ἐπὶ μικρόν. Subintelligendum eſt χρόνον. Similiter alibi legas ἐπὶ δηρὸν, i. e. *in longum tempus*, quod Euſtathius ad Iliad. ι'. explicat, ἐπὶ δηρὸν ἐλλειπῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον. Johannes Evang. xvi. 17. μικρὸν, καὶ οὐ θεωρεῖτέ με. WOLF.

me perveniſſe putes, ut virtutem cum ſola nudaque nobilitate conferam, ne illud jure audiam:

Jupiter eripuit ſenſus de pectore Glauci,
Aurea Tydidæ qui amens mutaverit arma,
Pro factis ex ære bovesque valentia centum
Illis quæ ſtevam bobus pendenda movenis.

Sed tamen Herodoti ille Deioces, qui jus ex æquo bono dicit, cum undique rapti æqui boni cupiditate ad eum omnes confluant, Regnum etiam deferant, regno ſe digniſſimum et nobilitate oſtendit. Nec vero regnum adeptus temporariam oſtendit fuiſſe ſimulationem juſti æqui, qui jus quoque ſemper dixerit

Digitized by Google

γῶν τιὼ κόλασιν ϖϵὶ πολλῦ ϖοιούμϵνον, τοσούτῳ ταῖς A
δίκαις ἐνδοξοτέρως, ὅσῳ ϖϵῤ τὰ ϖρὶν ἀφϵφέρων ἰῶ
βασιλϵὺς ὤν.

ε'. Ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔξαρνός ϵἰμι, τὴν ϵὐγένϵιαν ἀπὸ
τῆς ἀρϵτῆς ἀρχιὼ ϵἰληφέναι, ὑϖ' αὐτῆς ὑϖοφηρί-
ζϵσθαι, ὑϖ' ἐκϵίνης ἀκτῖσι γίνϵσθαι λαμπρόν. Τὸ B
δ' αὐτιὼ ἀτιμάζϵσθαι τοῦτ' ἐμοὶ ϖάνυ δυσχϵρές· ἀξιο-
τάτιω δὲ ϖαντὸς μϵτεωρισμοῦ διϊχυρίσομαι. Ὅστις δὲ
κιβώμυος τυγχάνῃ τῇ ϖϵφαυμμένῃ ἀρϵῖῃ ἀκόλουθον εὐ-
γένϵιαν, τοῦτον ϖϵφτιμητέον τοῖς εὐγϵνϵίας ϖϵρηθϵῖσιν ἐπαι-
γελοῦμι. Ὡς δὲ μὴ διϵλέγχωμι τῇ ὁμωνυμίᾳ, τὴν C
εὐγένϵιαν καλῶ, ἐϖαινῶ, καὶ ταύτης ἀϖολογίας ἀξιῶ
τὴν τοῦ γένους λϵγομένιω ἀρϵτιώ, τ' ὡς ἀϖὸ βήματος
ϖοδὸς ϖϵφόνων τῶν ϖάϖϖων καὶ τῶν ϖϵϖάϖϖων

A. 1. ϖοιούμϵνον—ἐνδοξοτέρως] Ratio poſtulat ϖοιούμϵνος—ἐνδοξότϵρος. WYTT.
A. 4. ἀ'ϖὸ] MS, ἐϖὶ, pro quo Fabricius l. c. et Grammius in apographo ἀϖὸ recte reponunt. WOLF.
B. 2. δυσχϵρές·] MS. mendoſe δυσχϵρεῖ. WOLF.
B. 2. ἀξιοτάτην] In MS. erat αἰωτάτην. Interpres Latinus legit vocem, quam pro altera illa hic ſubſtituimus. WOLF. Veſtigia veteris lectionis et Grammatica ratio poſtulant ἀξιωτάτην. WYTT.
B. 3. διϊσχυρίσομαι] MS. διὶ σχυρίσομαι, pro quo alterum illud rectiſſime in textum recepit Fabricius: ex pronunciatione vitium hoc ortum eſſe per ſe patet. WOLF.
B. 4. ϖροαγομένῃ] Immo ϖροηγμένῃ. WYTT.

moderatiſſime, violentoſque et ſceleratos coërcuerit, cum judicia exerceret. Regnum etiam adeptus majore auctoritate.

V. Nec negabo, nobilitatem generis initia duxiſſe a virtute, eadem fulciri, ejuſdem radiis illuſtrari. Nihili autem eam fieri moleſte feram, quin potius digniſſimam eſſe, quæ extollatur, contendam, quique virtuti duci comitem nobilitatem adjunctam poſſederit, jure præferri his, qui nobilitate generis deſtituuntur, profitebor. Ne me autem circumvenias verbi ambiguitate, nobilitatem eam laudo, eam orno, quæ virtus dicitur generis, quæ a majoribus veluti per gradus ad nos

Digitized by Google

A μνήμην ἐν ἡμῖν ἀνανεάζουσαν, καὶ ἡμᾶς ἐκ ἐκείνων ὀνόμασι καὶ γνωρίμους καὶ εὐσήμους ποιοῦσαν. Ἀρέσκει δὲ καὶ τὸ Σαπφοῦς τούτοις παραπλήσιον·

Ὁ πλοῦτος ἄνευ ἀρετᾶς
Οὐκ ἀσινὴς πάροικος, ἡ δ' ἐξ ἀμφοτέρων
B Κρᾶσις εὐδαιμονίας ἔχει ἄκρον.

Τί ἄρα, φήσῃς, αὐτὸς παρίζουσαν τῆς ἀπ' ἀρετῆς σοι τυχούσης εὐγενείας; ἐὰν γὰρ ὑπὲρ αὐτῆς μὴ λόγους ποιήσῃ, λήγης ἂν ὢν, ὅπερ ἦσαν ἀπόγονοι. Ὅστις γὰρ ἀντιλαμβάνει τῆς ἀπὸ τῶν ἐκγόνων λειφθείσης εὐγε-
C νείας, οὗτος ἀφ' πολλῆς αἰτίας γενναῖος δικαίως καλεῖσθαι· εἰ δὲ μή, ἀλλ' οὐκ εὐθὺς ἀφ' ταύτης παρασκευάσθαι δεῖ, οὐ δήπου μᾶλλον, ἢ μουσικὴ, γεωμετρία, πολιτικὴ, ἰατρεία, στρατηγία, ἐὰν τύχωσιν εἰς φλαῦρον

A. 3. τὸ Σαπφοῦς] Vide Eraſmum Schmidium ad Pindari Pyth. ε'. p. 238. et Æmilii Porti Lyricos p. 20. WOLF. Fragment. Sapphus edit. Wolfii fratris p. 66. WYTT.

B. 4. ἀπόγονοι.] In margine MS. monetur legendum eſſe πρόγονοι. Sed ea mutatione non eſt opus. WOLF. Immo eſt opus: ſententia flagitat ἀ πρόγονοι. WYTT.

B. 5. ἀντιλαμβάνει] Scribendum erat ἀντιλαμβάνεται. Sed cum totus libellus, tum hoc in primis caput, ſcatet Laconiſmis et Solœciſmis. WYTT.

B. 5. ἐκγόνων] Ratio poſtulat γονέων. WYTT.

C. 3. δεῖ, οὐ] MS. vitioſe δ' οὐ. WOLF. Præterea requiritur ἡ εὐγένεια. WYTT.

delata, et avos proavoſque nobis in memoriam revocat, et nos, excitato eorum nomine, iis ſatos, notos illuſtreſque reddit. Non enim diſplicet Sapphus verſus, ſi hic detorqueamus:

Opes citra virtutis eximiam decus
Domum male incolunt: ſin has commiſceas,
Felicitas hinc ſumma belle naſcitur.

Quin igitur, ais, tueris ipſe virtute tibi partam nobilitatem? niſi enim tueare, deſinis id eſſe, quod poſteri fuere. Enimvero qui tuetur relictam a poſteris gloriam et virtutem, ipſe quidem multis nominibus generoſus dici poteſt: ſi non tuetur, non ideo inceſſanda abigendaque nobilitas: non minus hercule, quam Muſica, aut Geometria, aut jus civile, aut Medicina, aut ars militaris, ſi inciderint in nequam hominem.

Digitized by Google

ἄνθρωπον περιωκυΐαι. Οὕτως ὁρᾷς, ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως A
ἡμᾶς ὀλίγου πλείω χαλεπώλωμεν ἐπιπόνως ἐξετάζοντες,
ἀφ' ὅ τι τὴν εὐγένειαν οὐκ τοῦ παλαιῶν χρημάτων τε
καὶ ἀρετῆς ἀφομετρῶμεν.

ς'. Οὐδὲ μὴν ὁ αὐτὸς Ἀριστοτέλης, ὃν ὥσπερ δι- B
ώκοντα τοῦτον τὸν ἀγῶνα προσκαλεῖτε, οὕτως εὐγενείας
ἀνισόῤῥοπος ἀφιστητής ἐστιν, ὡσθ' ὑμῖν συμφωνεῖσθαι.
Καὶ γὰρ ἐν τοῖς Πολιτικοῖς ἄλλως τε ἄλλο ζητοῦντος
ἐκεῖ γνώμη ἀρέσκει αὕτη·

Ὅτι μὲν τοίνυν εἰσὶ φύσει τινὲς, οἱ μὲν ἐλεύθεροι, οἱ
δὲ δοῦλοι, φανερὸν, οἷς καὶ συμφέρει τὸ δουλεύειν, καὶ δί- C
καιόν ἐστι. Ὅτι δὲ καὶ οἱ τἀναντία φάσκοντες τρόπον
τινὰ λέγουσιν ὀρθῶς, οὐ χαλεπὸν ἰδεῖν. Διχῶς γὰρ λέ-
γεται τὸ δουλεύειν, καὶ ὁ δοῦλος· ἔστι γάρ τις καὶ νόμον

A. 1. ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως κ. τ. λ.] Totum hoc potius Latinum quam Græcum eſt. WYTT.

B. 3. Πολιτικοῖς] Lib. i. c. 4. Politicor. p. 37. edit. Victorii. In hoc loco vertendo liberius verſatur Interpres, niſi in Opuſculo Plutarchi eum alia quædam legiſſe cenſeas, quam quidem hodie apud Ariſtotelem exſtant. In MS. hic locus deeſt. WOLF.

B. 3. ἄλλως τε ἄλλο] Malim ἄλλοτε ἄλλως. WYTT.

Ita vides, diutius non eſſe, quod nos torqueamus, dum anxie diſquirimus, cur ex antiquis opibus, aut virtute antiqua nobilitatem metiamur.

VI. Neque vero, quem ſubinde ad has partes vocatis, Ariſtoteles tam iniquus æſtimator fuit nobilitatis, quam illum facitis. Nam ejus quidem hæc propemodum ſententia eſt in libris de Republica tametſi aliud quærens eo loco incidat in hanc nobilitatis quæſtionem:

Oſtendimus, alios ad libertatem, ad ſervitutem alios inſtitui a natura: et illis quidem imperare, his obſequi, et par eſſe, et ad felicitatem humanam pertinere. Quod autem ii, qui in diverſa abeunt, et omnem ſervitutem indignam putant, non omnino abſurda ſentiant, hinc facile colligi poteſt: nam bifariam ſervum ac ſervitutem definimus, lege ſcilicet ac natura. Eſt autem lex gentium

Digitized by Google

A δοῦλος, ϗ δουλεύων. Ὁ γὰρ νόμος ὁμολογία τίς ἐστιν, ἐφ ᾧ τὰ κτ' πόλεμον κρατούμενα τοῦ κρατήσαντος εἶναί φασι. Τοῦτο δὲ τὸ δίκαιον πολλοὶ τῶν ἐν τοῖς νόμοις, ὥσπερ ῥήτορα, γεγράφονται παρανόμων, ὡς δεινὸν, εἰ τῷ βιάσασθαι δυναμένῳ, ϗ κτ' δύναμιν κρείττονος, ἔσαι
B δοῦλον ϗ ἀρχόμενον τὸ βιασθέν. Καὶ τοῖς μὲν ὕπω δοκεῖ· τοῖς δὲ ἐκείνως, ϗ τῶν σοφῶν. Αἴτιον δὲ ταύτης τῆς ἀμφισβητήσεως, ϗ ὁ ποιεῖ τοὺς λόγους ἐπαλλάττειν, ὅτι τέτοκε τινὰ ἀρετὴ τυγχάνουσα χορηγίας, ϗ βιάζεσθαι δυάτας μάλιστα· ϗ ἔστιν ἀεὶ τὸ κρατοῦν
C ἐν ὑπεροχῇ ἀγαθοῦ τινος· ὥστε δοκεῖν μὴ ἄνδρ ἀρετῆς εἶ τὸν βίαν, ἀλλὰ πρὸς τῷ δικαίῳ μόνον εἶ τὸν ἀμφισβήτησιν· ἀφ' ᾗ τοῦτο, τοῖς μὲν εὔνοια δοκεῖ τὸ δίκαιον εἶναι, τοῖς δ' αὐτὸ τοῦτο δίκαιον, τὸ τὸν κρείττονα ἄρχειν. Ἐπεὶ ἀφαιρέντων γε χωρὶς τούτων λόγων, ὅτ' ἰσχυὸν οὐδὲν ἔχουσιν, ὅτε πιθανὸν ἄτεροι λόγοι, ὡς οὐ

consensus, quo ita ab omnibus sancitum est, ut, quæ bello capta sunt, ea cedant victoris mancipio. Hoc jus plerique legumlatores iniquæ rogationis accusant, indignum putantes, aliquem victum ac subactum in servitutem ejus abire, qui viribus præstet, et vim afferre possit. Quæ sententia a multis sapientum asserta est, a multis item explosa. Hujus variationis caussa est, quod virtus nixa potentia plurimum pollet, et quodammodo in reluctantes manum potest injicere. Quic-

quid enim fortius ac præstantius est, id alicujus boni prærogativa videtur excellere. Hinc late illa pervasit opinio, vim non longe abesse a virtute. Sed in hoc uno quæstionis nodus versatur, quod justum alii putant, benevolentia sibi imperium parare, alii contra malunt eum, qui viribus præstat, vim ac dominatum exercere. Verum inter diffidentes sententias animadvertendum est, eos, qui negant virtutem priorem præsidere ac dominari debere, nihil afferre se dignum, aut quod fa-

Digitized by Google

δεῖ τὸ βέλτιον κατ' ἀρετὴν ἄρχειν καὶ δεσπόζειν. Ὅλως A
δ' ἀντεχόμενοί τινες, ὡς οἴονται, δικαίου τινὸς, (ὁ γὰρ νόμος
δικαιόν τι) τῷ κατὰ πόλεμον δουλείαν τιθέασι δικαίαν·
ἅμα δ' οὐ φασὶ, τήν τε γὰρ ἀρχὴν οἴεσθαι μὴ δι-
καίαν εἶναι τῶν πολέμων, καὶ τὸν ἀνάξιον δουλεύειν, οὐδα-
μῶς ἂν φαίη τις δοῦλον εἶναι. Εἰ δὲ μὴ, συμβήσεται B
τοὺς εὐγενεστάτους εἶναι δοκιμωτάτους, δούλους εἶναι, καὶ ἐκ
δούλων, ἐὰν συμβῇ σφᾶς αἰχμαλώτους γενέσθαι. Διόπερ αὐ-
τοὺς οὐ βούλονται λέγειν δούλους, ἀλλὰ τοὺς βαρβάρους.
Καίτοι ὅταν τοῦτο λέγωσιν, οὐδὲν ἄλλο ζητοῦσιν, ἢ τὸ
φύσει δοῦλον, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν. Ἀνάγκη γὰρ C
εἶναί τινας φάναι, τοὺς μὲν πανταχοῦ δούλους, τοὺς δ'
οὐδαμοῦ· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ περὶ εὐγενείας. Αὐτοὺς
μὲν γὰρ οὐ μόνον παρ' αὐτοῖς εὐγενεῖς, ἀλλὰ πανταχοῦ,

cile aliis possit persuaderi, etsi ipsi sibi videantur nonnihil affine justitiæ in medium afferre. Siquidem lex quid justum et dicitur et putatur: lege autem introducta est servitus, qua bello capta corpora victori cedunt. Hanc itaque servitutem justam arbitrantur. Sed enim justam et injustam fateantur, necesse est. Justam quidem, ut proposito serviant: injustam, si bellum injustum, et ex iniquis causis susceptum fuisse convincatur. Præterea, quis tam amens, qui ingenuum, et servitute prorsus indignum, servum dixerit? Sic enim et clarissimis ortos natalibus servos esse contingat. Quin et ex servitute in servitutem relabi, si aut rursus capiantur, aut captivi jure belli veneant. Licet ii, ut suam tueantur sententiam, hujus fortunæ homines non servos, sed barbaros vocent. Sed hoc ferunt, inviti superiorem illam sententiam asserunt, de qua diximus, non alios esse servos, quam eos, quibus servitutem natura ingenuit, alioqui nulli omnino sunt servi. Hos autem ubique et perpetuo servos esse fateri oportet: illos autem nusquam et nunquam. Eadem ferme de nobilitate sentiunt: quosdam scilicet esse nobiles, non domi tantum, et quando suæ sponte sunt: sed ubique, etiamsi per injuriam fortunæ in servitutem cadant. At

Digitized by Google

A νομίζουσιν· τοὺς δὲ βαρβάρους οἴκοι μόνον, ὡς ὄντι τὸ μὴ ἁπλῶς εὐγενὲς καὶ ἐλεύθερον, τὸ δ' οὐχ ἁπλῶς· ὥσπερ καὶ ἡ τῆ Θεοδέκτῃ Ἑλένη φησί·

Θείων δ' ἀπ' ἀμφοῖν ἐκγόνοιν ῥιζωμάτων
Τίς ἂν προσειπεῖν ἀξιώσειε λάτριν ;

B Ὅταν δὲ τοῦτο λέγωσιν, οὐθενὶ ἄλλῳ ἢ ἀρετῇ καὶ κακίᾳ διορίζουσι τὸ δοῦλον καὶ ἐλεύθερον, καὶ τοὺς εὐγενεῖς καὶ τοὺς δυσγενεῖς. Ἀξιοῦσι γὰρ, ὥσπερ ἐξ ἀνθρώπου ἄνθρωπον, καὶ ἐκ θηρίων γίνεσθαι θήριον, οὕτω καὶ ἐξ ἀγαθῶν ἀγαθόν. Ἡ δὲ φύσις βούλεται μὲν τοῦτο ποιεῖν πολ-
C λάκις, οὐ μέντοι δυνάται.

ζ. Τοσοῦτον δεῖ παρ' αὐτῷ τιμᾶν εὐγένειαν ἀφορισθῆναι, ὥστε εἰς ἀρχὴν τιμᾶν τοιαύτην ἐοικέναι. Πρῶτον μὲν ὅταν δηλοῖ, μὴ δίκαιον εἶναι, ἐὰν εὐγενέσταται καὶ γενναιότατοι, καὶ ἐνδοξότατοι ἀξιούμενοι αἰσχρά-

A. 4. ἐκγόνοιν] Forte ἔκγονον. WYTT.

C. 2. παρ' αὐτῷ] Malim legere παρ' αὐτῶ. WOLF. Vulgata lectio recte habet, notat *apud ipsum*. WYTT.

C. 3. προφερομένη] MS. προφερομένη. Itaque legendum vel προ vel παραφερομένη. WOLF.

C. 5. αἰσχράλωτοι] Ante hanc vocem, puto, excidit εἰ vel ἂν, i. e. *ubi*, *si*, qua ad ſenſum opus eſſe ſermonis ſeries evincit. WOLF. Sententia poſtu-

barbaros domi tantum eſſe nobiles. Ceu vero quædam ſit ſimplex et abſoluta ſervitus, quædam conditione præfinita. Ad quod Helena apud Theodectem videtur alluſiſſe:

Prognatam utrinque me deorum ſanguine
Quis, oro, ſervam jure nuncupaverit?

Ceterum hujus ſententiæ aſſertores ſervum ac liberum, nobilem et ignobilem, non aliter videntur quam vitio et virtute definire: exiſtimantes, ſic e bonis bonos, ex ingenuis ingenuos naſci, veluti ex homine homines, ex feris feræ generantur. Quod ſane perpetuum eſt naturæ inſtitutum, verum quod non ſemper ad exitum poteſt perducere.

VII. Tantum abeſt, ut nobilitati eo loco detraxerit Ariſtoteles, ut eam extuliſſe videatur. Primum dum oſtendit, iniquum eſſe, ſi ita accidat, ut optime nati et animi ſumme generoſi, exiſtimationem adepti, ac nobiles, ſi for-

Digitized by Google

λωτοι γένωνται, δοῦλοι ὦσι, ἢ οὐ ἀνδραπόδων ἔχωνται λόγῳ. Καὶ γὰρ οὐκ εἰκότως ἀνέχεται δοῦλος γίνεσθαι ὁ εὐγενέστατος ἁλοὺς ἐν πολέμῳ. Ὁ τοῦτο μὴ δίκαιον εἶναι φάσκων, τὴν εὐγένειαν οὐκ ἐκσυρίττει. Ἔπειτα δὲ διαιρῶν τὰς εὐγενεῖς καὶ διαφορὰς, καὶ μὴ δοκιμάζων τὰς βαρβάρους· οὐ συγχωρεῖ, ἀλλ' ἢ τὴν οἴκοθεν εὐγένειαν. Ἡ δὲ τῆ Θεοδέκτης Ἑλένη ὅλῳ τῷ σώματι διακοσμεῖ τὴν εὐγένειαν, ὡς ὄντως ἐνδοξοτάτην ἀνέκαθεν ἀπ' εὐγενῶν ὑπάρχουσαν. Ἀμωσγέπως καὶ ὁ Ἑρμόδωρος ἄδικον ἀμφισβήτησιν ἀνατελλομένην φησὶν, ὅτε δικαίᾳ κρίσει, ἔτ' ὅπλοις τέλους τετυχέναι, παρ' ἐκείνοις ἀδελφοῖς, ὧν ἕτερος μὴ ἀπὸ πατρὸς, ἕτερος δὲ ἀπὸ μητρὸς, διαστέλλει τὴν εὐγένειαν. Τε-

labat,—μὴ δίκαιον εἶναι, τοὺς εὐγενεστάτους καὶ γενναιοτάτους καὶ ἐνδοξοτάτους ἀξιομένους εἶναι, ἐὰν αἰχμάλωτοι γένωνται, δοῦλος γενέσθαι ἢ ἐν ἀνδραπόδων ἔχεσθαι λόγῳ. WYTT.

A. 2. Καὶ γὰρ] Τὸ καὶ non est in MS. quod ut adderem, contextus postulare videatur. Ceterum Interpres a Græco non nihil abit, vel Codicis, quo usus est, auctoritate, vel sponte sua ductus. Videntur tamen voces, *si indignum*, prorsus delendæ, tamquam superfluæ, et sensum præterea vitiantes. WOLF. Græce dicendum erat—ἐνδέχεται δοῦλον γίνεσθαι τὸν εὐγενέστατον ἁλόντα ἐν πολέμῳ. Sed tota hæc sententia et inepta et supervacanea est. WYTT.

B. 1. τὰς βαρβάρους· οὐ] Legendum, τὰς βαρβάρους ἃ συγχωροῦντες—. Ceterum, hujus sententiæ deest exitus, s. apodosis. WYTT.

B. 3. σωρῷ] Ita correxi vulgatum σορῷ. WYTT.

C. 3. προσεπιοῖ—. Τελευταῖος] Rectius erat, προσεπιοῖτο—. Τελευτῶν. WYTT.

te capti veneant, servi sint, atque numero mancipiorum teneantur. Hoc quidem si indignum, ut nobilissimus vir oppressus bello aut vi serviat; qui indignum esse ait, non explodit nobilitatem. Deinde dum et distinctionem refert nobilium, et, qui barbaris non alibi quam nobilitatem domi concedunt, haud satis probat. Quin Theodectis Helena cumulo omni nobilitatem ornat, ut utrinque cum fuerit parens nobilissimus, vere nobilissimam vocet. Siquidem et Hermodorus iniquam controversiam natam ait, neque vero judicio æquo, ac ne armis quidem satis finitam, fratrum eorum, quorum alter paternam, alter maternam nobili-

Digitized by Google

A λυσιτελῆ δὲ ἄλις δηλοῖ, ὡς οὐκ ἀποδεχόμενος τὸν λόγον τὸν ταῖς ἀρεταῖς καὶ κακίαις τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν τοῦ γένους ἀμαυρότητα διορίζοντα, ὅτι φέρουσι μὲν ἄνθρωποι ἐξ ἀνθρώπου, τοὺς δ' ὅμως διακρίνεσθαι. Εἰ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἄνθρωποι φυόμενοι διὰ τοῦτο ἰσότιμοι, καὶ οὐ B τῷ αὐτῷ ἀριθμῷ καταλεκτέοι, οὐδ' ὁ ἐξοχώτατος ἀρετῇ ἀπὸ τοῦ κακίστου καὶ ἀσελγεστάτου διαφέρων ἦν. Τοῦτο γὰρ ἡ φύσις θαμὰ ἀποδοῦναι ὀφείλει, θαμὰ δὲ ἐμποδίζεται ἀποτυγχάνουσα τῆς ἀποτελεώσεως. Τί δὲ χρὴ ἐξ Ἀριστοτέλους συνειλεγμένα μαρτύρια τῆς εὐ- C γενείας φέρειν; ἐκεῖνον γὰρ ὁρῶμεν οὐ ἐκδεδομένῳ Περὶ Εὐγενείας βιβλίῳ καὶ οὐ τοῖς ἐπαινετοῖς διακεκοσμημένα, καὶ οὐ τοῖς ἀγαθῶν λόγῳ διηριθμημένα.

η'. Πάλιν ἐπειδὴ μᾶλλον οἷσὰς προβάλλεις τὸν αὐτὸν Ἀριστέλη, φέρε, ἐξετάζωμεν, πότερον ἐκεῖνος

A. 1. λόγον] MS. mendose λοίαν. WOLF.

B. 2. ἢν] MS. ἦν ἦσαν. Fortasse legendum ἂν ἦν. WOLF.

B. 2. Τοῦτο γὰρ ἡ φύσις κ. τ. λ.] Excidit proxime antecedens sententia, *Ex bonis non semper bonos nasci.* WYTT.

C. 2. βιβλίῳ] Ex illo Aristotelis libro fragmenta servavit Stobæus p. 498. de quibus paulo post. WOLF. Nexus loci requirit αὐτόν. WYTT.

tatem præferebat. Denique satis ostendit, non satis se eorum probare orationem, qui non alia quidem re, quam virtute et vitio nobilem et obscuro loco natum definiant. Ex hominibus enim homo quamvis prodeat natura, tamen hos discerni. Alioqui si ex hominibus prodeuntes eodem loco, eodem numero habendi, nec virtute quidem excellentissimus a sceleratissimo et improbissimo differret. Sed certe, ait, frequenter natura cupit, sed enim perficere non potest. Quid autem prodest corrogata ex Aristotele testimonia in nobilitatem proferre, quem libro edito de Nobilitate, nobilitatem laudasse ornasseque aperte videamus, bonisque adnumerasse?

VIII. Rursus autem quando urges opponisque eumdem Aristotelem; age vero exqui-

Digitized by Google

τοσοῦτον προϋπηλάκισε τὴν εὐγένειαν, ὅσον οὐ βρενθεύεις. A
Οὕτως δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς αὐτὸς ἄλλοθι.

Ἴσως δ' ἂν φαίη τις, χρῆν παντὸς ὑποχωρεῖν ἀγαθοῦ δεῖν ἀνίσως νενεμῆσθαι τὰς ἀρχάς, εἰ πάντα τἀλλὰ μηδὲν διαφέροιεν, ἀλλ' ὅμοιοι τυγχάνοιεν ὄντες· τοῖς δὲ διαφέρουσιν ἕτερον εἶναι τὸ δίκαιον, καὶ τὸ κατ' ἀξίαν· B
ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο ἀληθές, ἔστι καὶ χρῶμα, καὶ χρῆν μέγεθος, καὶ καθ' ὁποιῶν τῶν ἀγαθῶν, πλεονεξία τις τῶν πολιτικῶν δικαίων τοῖς ὑπερέχουσιν. Ἢ τοῦτο ὑπόπτιον τὸ ψεῦδος; φανερὸν δ' ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑπομνημάτων καὶ δυνάμεων· τῶν γὰρ ὁμοίων αὐλητῶν τὴν τέχνην C
οὐ δοτέον πλεονεξίαν τῶν αὐλῶν τοῖς εὐγενεστέροις· οὐδὲν γὰρ αὐλήσουσι βέλτιον. Δεῖ δὲ τῷ χρῆν τὸ ἔργον ὑπερ-

A. 1. προϋπηλάκισε] Scholion marginale MS. ἰμίεσι. WOLF.
A. 1. βρενθεύεις] Schol. margin. μεγαλαυχεῖς. Pro βρενθεύεις malim βρενθύῃ, quo ſæpe utuntur Scriptores, apud quos βρενθεύειν fruſtra hactenus quæſivi. WOLF.
A. 2. ἄλλοθι.] Ariſtoteles lib. iii. Politic. c. 12. et 13. p. 292. ed. Victorii. WOLF.

ramus, an tantum labis ille nobilitati aſperſerit, quantum ipſe jactitas. Sic enim ille iiſdem in libris alio loco:

Dicat forſitan aliquis, propter cujuſcunque boni præſtantiam, etiamſi reliquis in rebus omnibus nullum ſit diſcrimen, nec ſint inter ſe diſſimiles, tamen oportere eſſe inæquabilem magiſtratuum diſtributionem. Differentibus enim aliud diverſumque jus eſſe, pro cujuſque eorum, quibus reddendum eſt, dignitate. Atqui ſi iſtud verum eſt, iis, qui colore et magnitudine, et quovis alio bono vincent, melior erit conditio, parſque major earum rerum, quæ diſtribuentur in civitate. An hoc vitium falſi non abditum eſt, ſed apparet in ſummo? Perſpicuum enim in aliis ſcientiis et facultatibus. Nam ſi tibicines arte ſimiles ſunt, nobilioribus genere danda non eſt amplior tibiarum conditio, nihilo enim doctius inflabunt tibias: ſed ei, qui munere canendi cæteris præſtat, major eſt inſtrumentorum exhibendus honos. Si, quod dicitur a nobis, non-

Digitized by Google

A ἔχοντι διδόναι καὶ τῶν ὀργάνων τῷ ὑπερόχῳ. Εἰ δὲ μήπω δῆλον τὸ λεγόμενον, ἔτι μᾶλλον αὐτὸ προαγαγοῦσιν ἔσαι φανερόν. Εἰ γὰρ εἴη τις ὑπερέχων μὲν τὴν αὐλητικὴν, πολὺ δ' ἐλλείπων καὶ εὐγένειαν, ἢ κάλλος, εἰ καὶ μεῖζον ἕκαστον ἐκείνων ἀγαθὸν ὄφι τῆς αὐ-
B λητικῆς (λέγω δὲ τήν τ' εὐγένειαν καὶ τὸ κάλλος,) καὶ τὴν ἀναλογίαν, ὑπερέχουσι πολέον τῆς αὐλητικῆς, ἢ ἐκεῖνος κατὰ τ' αὐλητικὴν, ὅμως τούτῳ δοτέον τὰς διαφέρουσας τῶν αὐλῶν· δεῖ γὰρ εἰς τὸ ἔργον συμβάλλεσθαι τὴν ὑπεροχὴν καὶ τὸ πλούτου, καὶ τ' εὐγενείας· συμβάλ-
C λονται δὲ ὁδέν. Ἔτι κατά γε τοῦτον τὸν λόγον πᾶν ἀγαθὸν ποῖς πᾶν ἂν εἴη συμβλητόν. Εἰ γὰρ μᾶλλον τό τι μέγεθος, καὶ ὅλως ἂν τὸ μέγεθος ἐνάμιλλον εἴη καὶ ποῖς πλῆτον, καὶ ποῖς ἐλευθερίαν· ὥστ' εἰ πολέον ὁδὶ διαφέρει κατὰ μέγεθος, ἢ ὁδὶ κατ' ἀρετὴν, καὶ πολέον
D ὑπερέχει ὅλως ἀρετῆς μέγεθος, εἴη ἂν συμβλητὰ πάντα. Τόσον δὲ γὰρ μέγεθος, εἰ κρεῖττον τοσοῦδε τοσόνδε, δῆλον

dum perſpicuum, id poſtea longius progredientibus dilucidum erit; Si quis excelleret arte tibiarum, multoque inferior eſſet nobilitate vel pulchritudine, etſi utrumque bonum, nobilitatem dico et pulchritudinem, majus eſt, quam ars tibiarum, et id ex proportione et comparatione, multo magis tibicinum artem, quam tibicen ille canendi præſtantia reliquos ſuperat, tamen illi dandæ, quæ excellunt, tibiæ. Nam quod plus eſt divitiarum nobilitatiſque, eo pertinere debet, ut ratio canendi ſit perfectior: at neutra res eo pertinet. Deinde hac ratione omne bonum cum omni bono eſſet conferendum. Etenim ſi qua magnitudo ut corporis excelleret, omnino magnitudo cum divitiis atque libertate quadam æmulatione certaret. Et ita ſi plus haberet hic virtutis, minus ille, et major eſſet hujus virtute illius magnitudo, conferenda eſſent omnia. Si enim tanta magnitudo, quanta eſt in uno, ſuperat tantum virtutis, quantum in altero eſt; perſpicuum eſt, eumdem modum magnitudi-

Digitized by Google

ως ἴσον. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀδύνατον, δῆλον, ὡς καὶ ὅτι A
τῶν πολιτικῶν εὐλόγως οὐ χρὴ πᾶσαν ἀνισότητα ἀμφισβητεῖσι τῶν ἀρχῶν. Εἰ γὰρ οἱ μὲν βραδεῖς, οἱ δὲ ταχεῖς, ὁδὲν μᾶλλον διὰ τοῦτο δεῖ τοὺς μὲν πλεῖον, τοὺς δ' ἔλαττον ἔχειν· ἀλλ' ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἡ τούτων διαφορὰ λαμβάνει τὴν τιμήν· ἀλλ' ἐξ ὧν πόλις συ- B
στήσεται, ἐν τούτοις ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὴν ἀμφισβήτησιν. Διόπερ εὐλόγως ἀντιποιοῦνται τῆς τιμῆς οἱ εὐγενεῖς, καὶ ἐλεύθεροι καὶ πλούσιοι. Δεῖ γὰρ ἐλευθέρους τ' εἶναι καὶ τίμιμα φέρουσας. Οὐ γὰρ ἂν εἴη πόλις ἐξ ἀπόρων πάντων, ὥσπερ οὐδ' ἐκ δούλων. Ἀλλὰ μὴν C
καὶ δεῖ τούτων, δηλονότι καὶ δικαιοσύνης, καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρετῆς. Οὐδὲ γὰρ ἄνευ τούτων οἰκεῖσθαι πόλιν δυνατόν. Πλὴν ἄνευ μὲν τῶν πρότερων ἀδύνατον εἶναι πόλιν, ἄνευ δὲ τούτων οἰκεῖσθαι καλῶς. Πρὸς μὲν οὖν τὸ πόλιν εἶναι, δόξειεν ἂν ἡ πάντα, ἢ ἕνιά γε τούτων, D
ὀρθῶς ἀμφισβητεῖν· πρὸς μέντοι ζωὴν ἀγαθὴν ἡ παι-

nis et virtutis æquabilem esse. Cum autem istud esse non possit, manifestum est in rebus civilibus non propter omnem inæquabilitatem, de magistratibus cives contendere. Nam si alii tardi sunt, alii celeres, non idcirco par est, ut hi plus, illi minus accipiant civilium bonorum: sed in gymnicis certaminibus illorum contentio pretium aufert. At ex quibus constat civitas, in iis controversiam oboriri necesse est. Est igitur, cur nobiles, et liberi, et divites de honore contendant. Cives enim liberos esse, et ex censu in ærarium pecuniam ferre oportet. Non enim si pauperes tenuesque sint omnes, aut servi, constet civitas. Atqui si his opus est, non est dubium, quin et justitia atque bellica virtute sit opus, propterea quod fieri non potest, ut illa si desint, habitetur retineaturque civitas. Veruntamen sine prioribus civitas esse, sine his pulchre frequentari non potest. Ut sit igitur civitas, aut hæc omnia, aut aliqua non injuria de bono majore contendunt. Ut autem bene vivatur, disciplina virtusque, quemadmodum prius est

Digitized by Google

A δεία καὶ ἡ ἀρετὴ μάλιστα δικαίως ἂν ἀμφισβητοίησαν, καθάπερ εἴρηται καὶ πρότερον. Ἐπεὶ δὲ ὅτε πάντων ἴσον ἔχειν δεῖ τοὺς ἴσους ἕν τι μόνον ὄντας, ὅτε ἄνισον τοὺς ἀνίσους καθ' ἕν· ἀνάγκη πάσας εἶναι τὰς τοιαύτας πολιτείας παρεκβάσεις. Εἴρηται μὲν οὖν καὶ πρότερον,
B ὅτι διαμφισβητοῦσι τρόπον τινὰ δικαίως πάντες, ἁπλῶς δ' οὐ πάντες δικαίως· οἱ πλούσιοι μὲν, ὅτι πλεῖον μέτεστι τῆς χώρας αὐτοῖς, ἡ δὲ χώρα κοινόν· ἔτι πρὸς τὰ συμβόλαια πιστοὶ μᾶλλον, ὡς ὀπὶ τὸ πλέον· οἱ δὲ ἐλεύθεροι καὶ εὐγενεῖς, ὡς ἐγγὺς ἀλλήλων. Πολῖται γὰρ μᾶλλον
C οἱ γνησιώτεροι τῶν ἀγενῶν· ἡ δ' εὐγένεια παρ' ἑκάστοις οἰκοι τίμιος· ἔτι διότι βελτίους εἰκὸς τοὺς ἐκ βελτιόνων. Εὐγένεια γὰρ ἐστιν ἀρετὴ γένους. Ὁμοίως δὲ φήσομέν δικαίως καὶ τῷ ἀρετῷ ἀμφισβητεῖν· κοινωνικὸν γὰρ ἀρετῷ εἶναί φαμεν τὸ δικαιοσύνην, ἣν πάσας ἀναγ-
D καῖον ἀκολουθεῖν τὰς ἄλλας. Ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ πλείους

dictum, optimo jure de ampliore præmio certare posſit. Quod igitur nec ex omnibus æquabilem capere partem debent ii, qui tantum in una aliqua re ſunt pares, nec inæquabilem, qui in uno ſunt impares, neceſſe eſt, eas reſpublicas, in quibus ineſt hoc mali, a recta via deflectere. Sed et antea diximus, cives omnes jure quodammodo de commodis, quæ ex civitate percipiuntur, contendere, abſoluto jure et ſimplici, non omnes. Divites quidem ſe dignos honore arbitrantur, quoniam illis eſt plus loci. Locus autem commune quiddam: præterea in pactis conventis ſæpius plus illorum fidei committitur. Quæſtionem afferunt etiam liberi et nobiles, quaſi ad eamdem prope dignitatem accedant. Potius quidem cives habendi genere illuſtriores, quam obſcuro loco nati. Nobilitati quiſque domi exhibet honorem, quia veriſimile eſt, ex melioribus prodire meliores. Nobilitas autem virtus generis eſt. Non aliter quoque dicemus et virtutem de principatu jure contendere. Nam virtutem, qua ſocietas humana continetur, dicimus eſſe juſtitiam, quam aliæ neceſſario comitantur omnes. Sed etiam plures cives, ſi cum pau-

Digitized by Google

πρὸς τοὺς ἐλάττους· ἢ γὰρ πλείους καὶ πλουσιώτεροι, A
καὶ βελτίους εἰσὶν, ὡς λαμβανομένων τῶν πλειόνων πρὸς
τοὺς ἐλάττους. Ἆρ' οὖν εἰ πάντες εἶεν ἐν μιᾷ πόλει
(λέγω δ' οἷον οἵ τ' ἀγαθοὶ, καὶ οἱ πλούσιοι, καὶ εὐ-
γενεῖς, ἔτι δὲ πλῆθός ἄλλό τι πολιτικόν) πότερον ἀμ-
φισβήτησις ἔσαι, τίνας ἄρχειν δεῖ, ἢ οὐκ ἔσαι; Καθ' B
ἑκάστην μὲν οὖν πολιτείαν τῶν εἰρημένων ἀναμφισβή-
τητος ἡ κρίσις, τίνας ἄρχειν δεῖ· τοῖς γὰρ κυρίοις ἀφ-
ἑστασιν ἀλλήλων· οἷον ἡ μὲν τῷ ἀφ' πλουσίων· ἡ δὲ
τῷ ἀφ' τῶν εὐανδρίων ἀνδρῶν εἶναι, καὶ τῶν ἄλλων
ἑκάστη τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἀλλ' ὅμως σκοπῶμεν, ὅταν C
μὲν τὸν αὐτὸν ταῦθ' ὑπάρχῃ χρόνον, πῶς διοριστέον;
Εἰ δὴ τὸν ἀριθμὸν εἶεν ὀλίγοι πάμπαν οἱ τ' ἀρετὴν ἔχον-
τες, τίνα δεῖ διελεῖν τὸν τρόπον; ἢ τὸ ὀλίγοι πρὸς τὸ
ἔργον δεῖ σκοπεῖν, εἰ δυνατοὶ διοικεῖν τ' πόλιν; ἢ τοσ-
οῦτοι τὸ πλῆθος, ὥσ' τε εἶ) πόλιν ἐξ αὐτῶν; Ἔτι δὲ

cioribus conferuntur, videntur esse præponendi: etenim potentiores et ditiores melioresque sunt, quandoquidem plures cum paucioribus comparantur. An igitur, si in una civitate essent omnes (dico bonos et divites et nobiles, et aliam præterea civium multitudinem,) an, inquam, si una essent, ambigitur, quos oporteat imperare, an vero dubium non erit? Certe in omni Republica, de qua mentionem fecimus, ambiguum judicium non est, quibus imperandi munus incumbat. Hæc ab illa differt imperantium discrimine, ut hæc, quod divitum imperio constet, illa, quod virorum bonorum, et eodem modo unaquæque reliquarum. Veruntamen si uno et eodem tempore insint hæc ordinum genera, quærunt, quonam pacto sit explicanda dirimendaque controversia, et cui imperium deferendum. Quod si omnino pauci numero sunt ii, quibus est virtus, qui erit modus explicandæ controversiæ? an paucitas cum munere et onere imperandi conferenda? possint ne pauci administrare civitatem, an tot numero præficiendi, ut ex illis efficiatur civitas? Atque etiam dubitationis affertur

Digitized by Google

A ἀπορία τις περὶ ἅπαντας τοὺς διαμφισβητοῦντας περὶ τῶν πολιτικῶν τιμῶν. Δόξαιεν γὰρ ἂν οὐδὲν λέγειν δίκαιον, οἱ ἀφ' τὸν πλοῦτον ἀξιοῦντες ἄρχειν· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐυγενείας. Δῆλον γὰρ, ὡς εἴπις πάλιν εἷς πλουσιώτερος ἁπάντων ᾖ, δῆλον ὅτι τὸ αὐτὸ δίκαιον
B τοῦτον ἄρχειν τὸν ἕνα ἁπάντων δείσει· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν εὐγενείας ἀφαίρεσιν, τῶν ἀμφισβητούντων δι' ἐλευθερίαν· ταυτὸ δὲ τοῦτο ἴσως συμβήσεται καὶ περὶ τὰς ἀριστοκρατίας ὅπῃ τῆς ἀρετῆς. Εἰ γάρ τις εἷς ἀμείνων ἀνὴρ εἴη ἄλλων τῶν ἐν τῷ πολιτεύματι σπουδαίων ὄντων,
C τοῦτον δεῖ εἶναι κύριον καὶ ταυτὸ δίκαιον. Οὐκοῦν εἰ μὲ τὸ πλῆθος εἶναί γε δεῖ κύριον, δίπι κρείττους εἰσὶ τῶν ὀλίγων· καὶν εἷς, ἢ πλείους μὲν τοῦ ἑνὸς, ἐλάττους δὲ τῶν πολλῶν, κρείττους ὦσι τῶν ἄλλων, τούτους ἂν δέοι κυρίους εἶναι μᾶλλον, ἢ τὸ πλῆθος. Πάντα δὴ ταῦτ' ἔοικε
D φανερὸν ποιεῖν, ὅτι τούτων τῶν ὅρων οὐδεὶς ὀρθός ἐστι, καθ' ὃν ἀξιοῦσιν αὐτοὶ μὲν ἄρχειν, τοὺς δ' ἄλλους οὐ

aliquid in eos omnes, qui de civitatis honoribus certant. Nam qui divitiis itemque genere freti se dignos arbitrantur imperio, nullo jure suam causam defendere videntur: quia si quis unus rursus omnium ditissimus est, unum ceteris omnibus præesse debere eodem jure aperte ostenditur. Eodem modo si quis nobilitate excelleret, unus imperaret omnibus iis, qui libertate freti de imperio contendunt. Sed et civitatibus, quibus optimi præsunt, similis forsan orietur de virtute contentio. Nam si quis unus vir melior esset aliis, qui probi in administratione Reipublicæ versantur, eodem jure ceteris eum præesse oporteret. Cum igitur multitudo, quia paucis est potentior, imperare debeat: si unus aut uno plures, sed multitudine pauciores, reliquis essent potentiores, illi potius, quam multitudo, summæ rerum præessent. Sane hæc omnia planum facere videntur, nullum ex his recte præscriptum esse finem, propter quem isti volunt imperare, et alios omnes a se regi.

Digitized by Google

σφῶν ἄρχεσθαι. Καὶ γὰρ δὴ καὶ τοὺς καλὸν ἀρετὴν A
ἀξιοῦντας κυρίους εἶναι τῆς πολιτεύματος, ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς
πλουσίους, ἔχειν ἂν λέγειν τὰ πλήθη λόγον τινὰ δί-
καιον.

θ'. Ἐν τούτοις Ἀριστοτέλης οὐ μόνον οὐ διέβαλε τὴν
εὐγένειαν, ἀλλὰ καὶ ἐπῄνεσε. Τῶν καλῶν εἶναί φησι τὴν B
εὐγένειαν, αὐτὴν δὲ καίπερ οὖσαν ἀεὶ τιμίαν, οὐ ὅλως
οὖσαν ἐν τῷ αὐτῷ τὴν ἀρετήν. Μόνον δηλοῖ, ὅτι οὐκ
ἀποδέχεται τὸ ἄτοπον ἐκεῖνο, καὶ ἐξοχὴν, καίπερ ἐν
ἄλλοις ἴσους ὄντας, ἀνίσως δεῖν τῶν ἀρχῶν μεταδιδόναι.
Τοῖν ἰσοτέχνοιν αὐλητοῖν μὴ τιμητέον τὸν εὐγενέστερον C
ἐν τοῖς αὐλοῖς, οὐ γὰρ βέλτιον αὐλήσειεν ἄν, ἀλλὰ τὴν
εὐτεχνότερον. Τί γὰρ ἡ εὐγένεια ποιεῖ πρὸς τὴν ἐμ-

B. 3. τὴν ἀρετήν.] Forte, τῇ ἀρετῇ. WYTT.

B. 3. Μόνον δηλοῖ] Separavi hæc per σιγμὴν a præcedentibus, cum quibus præter rem in MS. conjuncta erant. Id postulat sensus. WOLF. Interpungendum lineola, seu commate. Est enim apodosis antecedentium. WYTT.

C. 2. ἐν τοῖς αὐλοῖς] Interpres vertit per *fistularum*. In margine vero scribit *tibiarum non fistularum*, priorem versionem fortasse correcturus. Lege tu de voce αὐλὸς Eustath. ad Iliad. σ'. p. 1157. WOLF.

C. 2. ἀλλὰ τὸν εὐτεχνότερον.] Id sensus requirit pro ἀλλὰ τοῖς εὐτεχνοτέροις, quod est in MS. Et sic quoque recte edidit Cl. Fabricius. WOLF.

Certe enim in eos, qui nomine virtutis administrationi Reipublicæ præesse volunt, itemque in eos, qui divitiis abundantes arrogant sibi principatum, ostendere possent veram justamque rationem ii, qui in civitatibus numero plures sunt.

IX. At enim his verbis Aristoteles tantum abest, ut detraxerit nobilitati, ut eam etiam ornarit. Bonum esse ait nobilitatem, quam si non semper præfert, nec plane eodem illo loco virtutem. Tantum indicat, improbare se absurditatem eorum, qui putent, secundum præcellentiam, etsi in ceteris sint æquales, necesse esse inæqualiter magistratus dispartiri. Paribus in arte tibicinibus laudem negat prærogativam fistularum, et qui sit nobilior, nihilo enim melius caneret, at his, qui ea in arte super excellunt. Quid enim eo loco nobilitas facit ad peritiam fistularum? Quin.

Digitized by Google

A πειρίαν τῶν αὐλῶν; Ἀλλὰ μᾶλλον ἀποφαίνει, τῇ πόλει χρησίμους ἢ τοὺς εὐγενεῖς, τοὺς ἐλευθέρους, ἢ ἐπὶ δὲ χρησιμωτέραν τινὶ δικαιοσύνην, ἢ τινὶ ἀνδρείαν. Τέλος δὲ, τί ἐκεῖνος οὐχ ἅλις ἐμφαίνει μὴ ὠφελιζομένην τὴν εὐγένειαν, ὅταν αὐτὴν ἐν τιμῇ ἔχωσιν ὠφελοῦσι πᾶσι

B λέγει, ὡς πιθανὸν δοκεῖν τοὺς ἐκ βελτίονων γεγενημένους βελτίους τυγχάνειν; Πῶς οὖν τῆς ὑπὸ τοῦ παντὸς ἀνθρωπίνου γένους εὐγενείας τιμωμένης ἡμεῖς καταφρονοῦμεν, ἀφανοῦμεν, ἀφανίζομεν; Ἵνα δὲ μὴ χολὴν κινῆς ἡμῖν, ὅτι συχνάκις ἀνακληθέντος ἐκείνου τοῦ σοῦ

C Ἀριστοτέλους, ἢ τὰ ἐκείνων δόγματα ἀποβλητέα, ἢ τοῖς ἀγαθοῖς παρισωμητέον τὴν εὐγένειαν, ὥσπερ ἢ τὴ

A. 2. ἐλευθέρους] Excidit hic in Græco vox πλουσίους, quæ est in versione. WOLF.

A. 3. Τέλος δὲ, τί] MS. τέλος δέ τι ἐκεῖνο, quam lectionem etiam Interpres expressit. Ego vero rescripsi, ut vides, hoc sensu: *denique vero, nonne idem satis ostendit?* &c. Τέλος ponitur pro εἰς τέλος, i. e. *tandem*, quod Xenophonti et aliis scriptoribus frequenter adhiberi constat. Similiter noster supra §. vii. Τελευταῖος δὲ ἅλις δηλοῖ. WOLF. Nec ἅλις, nec τελευταῖος, Græcum hoc sensu. WYTT.

B. 1. ὡς πιθανὸν δοκεῖν] Malim vertere *quippe cum verisimile sit*. Post δοκεῖν in MS. exstabat φ, quod Cl. Grammius legendum suspicatur per φησί. WOLF.

B. 3. καταφρονοῦμεν] MS. καταφθίμεν. WOLF.

B. 4. κινῇς] MS. mendose κινεῖς, et mox ὄντα pro ὅτα. WOLF.

C. 1. τὰ ἐκείνων] Interpres in suo Codice legit ἐκεῖνα, quasi ad Aristotelem solum hoc referretur, de quo scilicet hic speciatim sermo fuerat. Sed nec altera illa lectio penitus rejicienda videtur, cum nobilitatem ab *omnibus* in pretio haberi, præcunte Aristotele, dixerit noster, qui *omnes* forte per ἐκείνους hic indicantur. WOLF.

potius ostendit, opus esse civitati nobilibus, liberis, opulentis, et multo magis justitia et virtute bellica. Denique quid illud? num satis ostendit nihilo hic labefactatam nobilitatem, cum nobilitatem apud omnes in honore haberi ait, quasi verisimile sit, ex melioribus ortos meliores? Quid igitur, quæ consensu generis humani in pretio habita est nobilitas, a nobis contemnitur, convellitur, laceratur? Ac ne bilem nobis moveas, tam sæpe accersito illo tuo Aristotele, aut placita ejus esse repudianda, aut bonis adnumerandam nobilitatem, ut et opes, easque conducere ad.

Digitized by Google

πλῆστον, καὶ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν συμφέρειν οὐκ ἂν A
δικαίως ἔξαρνος εἴη.

ι'. Πάλιν ἐκεῖνο φλυαρεῖς. Τί γὰρ ἄλλο νομίζομεν εἶναι τὴν εὐγένειαν, εἰ μὴ παλαιὸν πλῆστον, ἢ παλαιὰν δόξαν, ὑστέρου ἐφ' ἡμῖν ὄν, ἀλλὰ τὰ μὲν τύχης ἀδήλου, τὰ δ' ἀκρασίας χάριν ἀνθρωπίνης, ὥς' οὐκ B
δεῖν ἀλλοτρίων κρέμασθαι τὸ πεφυσημένον ὄνομα ἢ εὐ-

A. 3. φλυαρεῖς.] Interpres in margine annotavit, sequi verba Aristodemi in nobilitatem, cujus nomen in sequentibus subinde ad marginem memorat. Num id fecerit, præeunte Codice MS. non dixerim. Ceterum non invenio, veteres cuiquam illorum, qui Aristodemi nomine veniunt, scriptum ejusmodi vindicasse, quod nobilitatem impugnet. Nec Plutarchus ullum Aristodemum memorat, præter eum, cujus affert τρίτην συναγωγὴν μυθικὴν, Tom. ii. Opp. p. 314. Suspicari forte poteras, Aristodemum esse eum, cum quo aliquando Plutarcho de hoc argumento sermo intercesserit, cujus summam hic repetat. Ceterum, quæ hinc usque ad verba πεπρισμένος δικίαν leguntur, exstant apud Stobæum p. 494. tamquam ex libro Plutarchi contra Nobilitatem petita. Scilicet non noverat Interpres, verba hæc non ipsius Plutarchi, sed dissentientis adversarii esse. Hinc duplicem commentus est Plutarchi librum, alterum *pro nobilitate*, alterum *contra eam* scriptum. In MS. post φλυαρεῖς scriptus erat asteriscus, qui alias ibi occurrit ubi loca veterum, a Plutarcho allata, referenda erant. Hinc forte colligas, alia adhuc Aristodemi verba ibi expressa fuisse. WOLF. Aristodemus, a Wolfio memoratus ex Plut. Opp. Mor. p. 314. nihili est, quippe in spurio libello Parallelorum proditus. At familiaris Plutarchi Aristodemus frequens est in Opp. Mor. p. 722, E. 960, A. 1087, C. 1096, F. 1097, A. 1100, D. 1107, D. Hujus forte persona usus est compilator noster, ut Plutarchi locum Contra Nobilitatem, quem invenerat apud Stobæum p. 494, in hunc libellum inferciret. Eumdem locum ad εἰκαιζεται repetiit Antonius Sent. p. 726. ultima ista verba p. 725: totum ad δικίαν Arsenius Violeto.

A. 4. εἰ μὴ] In Codice Stobæi, cum duobus MSS. ab ipso Grotio collato, qui exstat in incomparabili Biblioth. Publica Leidensi, ex altero eorum videbam notatum εἰ μήτι ἐκ παλαιῶν. WOLF.

B. 1. ἀκρασίας] Malim ἀκρίσιας, ut habet Arsenius. WYTT.

B. 1. ὥς' ἐκ δικῆ] Sententia hæc in versione Latina, operarum vitio, ita depravata erat: *Itaque nobilitatis arrogans hoc nomen, quod ut sumamus animo, facit, a duabus rebus, quæ proprie nostrum non sunt, perinde nec &c.* Interpretis mentem, ope Græci contextus, adsecutum me puto. WOLF. Stob. ὡς'. Anton. ὥστε. WYTT.

vitam beatam, negare non potes.

X. Rursus illud deblateras: An non existimamus omnes, ipsam nobilitatem in opibus aut gloria, quam longi temporis progressus confirmavit, esse positam? Atqui neutrum horum est in potestate nostra: sed alterum fortunæ temeritati, alterum intemperiis hominum est obnoxium. Ita-

Digitized by Google

A γένεια. Καὶ ὁ πλοῦτος μὲν οὐχ ὁμοίως ἀπὸ τῶν γεννησάντων ποιεῖ, ἀλλ' ὁ ἐξ ἀρετῆς γεννηθεὶς εἰκονίζεται ἀπὸ τοῦ ὅτι τῆς ψυχῆς δικαίων εἰς τοὺς ἐκγόνους διαχεομένων, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἡ ὄντως εὐγένεια, ὁμοίωσις δικαιοσύνης. Ἆρ' οὖν εὐγενέστερος ἦν ὁ Μίδου πλοῦτος B ἢ Ἀριστείδου πενία; καί τοι ὁ μὲν οὐδ' ἐνταφια κατέλιπεν. Τῷ δὲ Φρυγὶ πάντ' ἂν ἐδύνατο εἰς τάφος. Ἀλλ' οὐκ ἐν πλησίῳ τὸ εὐγενές· (πυὸς ἔχει πνὰ τρόπον πᾶσα πονηρία· ἀμφότερα χωρὶς τροφῆς ἀφα-

A. 2. εἰκονίζεται] MS. εἰκάνιζε. Sed genuina lectio exſtat apud Stobæum. WOLF. Anton. p. 725. et item 726. γεννηθεὶς, ἐκεῖνος εὐγενὴς εἰκονίζεται. WYTT.

A. 3. ἀπὸ] Omittitur hoc in altero eorum Codicum, quos a Grotio cum edito exemplari Stobæi collatos dixi. Et recte quidem. WOLF.

B. 1. ἐνταφια] Rectiſſime vocem hanc convertit Interpres. Vide pluribus de ea diſſerentes Tollium ad Longinum, περὶ ὕψους Sect. ix. n. 65. Perizon. ad Ælian. Var. Hiſt. i. 16. Elſnerum in Obſſ. Sacris ad Matth. xxvi. 12. Mollium ad Longi Paſtoralia pag. 134. et Lamb. Bos de Ellipſi Gr. Lat. p. 96. WOLF.

B. 2. Τῷ δὲ Φρυγὶ] Verſio Latina operarum vitio habebat *inrygi*. WOLF.

B. 3. πυρὸς ἔχει &c.] Non videntur locum hic habere poſſe, quæ uncis incluſa ſunt: omittenda igitur, niſi aliqua ex prioribus exciderunt. Ita ſcite Grammius ἰλλιγκώτατος ad h. l. Interpres Latinus apud Stobæum ad ſupplendam ſententiam quædam de ſuo addidit, ita convertens: *Verum nobilitas non in opibus ſita eſt, (cum opes potius pabulum ſint malitiæ.) Omnis ſane malitia recte comparatur igni.* In collatione Stobæi Grotiana nihil hic vidi annotatum. WOLF. Nil juvat Arſen. qui pro ἔχει habet ἐστι. WYTT.

que nobilitatis arrogans hoc nomen, quod, ut ſumamus animos, facit, a duabus rebus, quæ proprie nóſtrûm non ſunt, pendet. Perinde nec divitiæ reddunt filios ei ſimiles, qui illos procreavit: ſed qui natus ex virtute fuerit, impreſſam animo ſuo gerit imaginem æqui et boni, cum ea ſola tranſmittatur a Parentibus in liberos. Hæc demum vera nobilitas eſt, morum ſimilitudo ſecundum juſtitiam. Numquid autem opulentia Midæ nobilior, quam Ariſtidis inopia? Tamen hic ne in ſepulchrum quidem ſumtum reliquit moriens: Phrygi quicquid ſuppetebat, facile vicem ſepulchri obiiſſet. Verum ſita non eſt in opibus nobilitas, (omnis autem improbitas ad inſtar ignis fere eſt: nam utrumque horum, niſi alatur, evaneſcit et ex-

Digitized by Google

νίζεται σεννύμφια.) Ἡ δὲ Σωκράτους ἀδοξία μαίας A
καὶ Ἑρμογλύφου πατρὸς οὐκ ἰῶ εὐγενεστέρα τῆς Σαρδαναπάλου δόξης; μὴ σύγε νομίζῃς, ὅτι Ξέρξης εὐγενέστερος ἰῶ Κυναγίρου, καί τοι ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος ἀπεκόπη τὴν χεῖρα, ὁ δὲ ὑπὲρ τοῦ ζῆν ἔφυγεν, ἀντὶ τῆς μεγάλης βασιλείας μεγάλην δεικείμυος δειλίαν. B

ια'. Λέγεται μὲν ταῦτα μεγαλοπρεπῶς. Ἐγὼ δὲ οὐχ ὕπως ἀλλότριός εἰμι τῆς ὀφειλούσης, ὥστε πλέναι τῇ ἀρετῇ σύντονον τὴν εὐγένειαν. Οὐ ποιήσω, οὐ λέξω. Τὸ δὲ τῆς εὐγενείας ὄνομα κενὸν εἶναι, μηδαμῶς συμ- C
φήσω· οὐχ ἧττον δ' ὡς ἄχρηστα τὰ χρήματα εἰς θάλατταν καταποντιοῦσθαί τις κελεύῃ. Πολλάκις μὲν μήτε τέκνα πάρεστιν ἡμῖν, μήτε κλήματα, μήτε πάπποι, μήτε προπάπποι· ὅτῳ δὲ ταῦτα ὑπάρχουσιν

A. 5. ἀπεκόπη τὴν χεῖρα] Teſtatum hoc reliquerunt Herodotus, Juſtinus, Valerius Max. alii. WOLF. Arſ. Κυναγείρου. WYTT.

C. 2. οὐχ ἧττον δ' ὡς ἄχρηστα] Sententiæ ratio poſtulat, οὐ μᾶλλον γ' ἂν ὡς ἄχρηστα: *Non magis concedam vanum eſſe nobilitatis nomen, quam, ſi quis pecunias* cet. Celebre hoc eſt de pecuniis dictum, ut docet T. Hemſterhuſius ad Luciani Timonem. p. 173. WYTT.

ſtinguitur.) Quid Socratis ignobilitas, matre obſtetrice, Statuario patre, an non plus veræ nobilitatis præ ſe tulit, quam illa Sardanapali gloria? Ne vero cenſeas nobiliorem Xerxem fuiſſe Cynægiro. Huic enim pro patria dimicanti manus amputata eſt: ille vitæ præſidium fuga quæſivit, et regni ampliſſimi gloriam mutavit cum turpitudine ſummæ timiditatis.

XI. Dicuntur iſta quidem magnifice. Nec vero tam iniquus ſum æſtimator rerum, ut nobilitatem unam committam cum virtute aut opibus. Non faciam, non dicam. Et tamen nobilitatis vanum eſſe nomen tibi hercle non aſſentiar. Non minus quidem, quam et qui opes inanes et in mare præcipitandas ſuaſerit. Non ſunt in nobis trophæa majorum, non opes plerumque, non avi, non proavi. Et tamen iis excel-

Digitized by Google

A ἔξοχα, τούτοις χαίρειν τε καὶ χρῆσθαι τὸν καλῶς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα μελετῶντα, οὐδὲν κωλύει πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. Ἀλλὰ μᾶλλόν εἰσι βοήθειαι καὶ ὄργανα σοφίας· ἅπερ καὶν μὴ ὑποῤῥιζῶσι τὴν ἀρετὴν, αὐτῇ τε συγκοσμῶσι, οὐκ ἄλλως ἢ καλῇ παρθένῳ, ἂν ἀπάρυφος ᾖ, B πρέπει τε ἡ λαμπρὰ ἐσθὴς, καὶ προσπίθησιν, οὐκ οἶδ' ὅ τι πρὸς τὸ τῆς φύσεως κάλλος. Οὕτως οὐκ οἶν τε ὄσα ἡ εὐγένεια τὴν ἀρετὴν θαυμαστοτέραν ποιεῖν, ἥπερ ταῖς ἡλίου ἀκτῖσιν λαμπροτέρα ὑπάρχει, ὅμως οὐκ οἶδα τί αὐγῆς καὶ κόσμου τῇ τῆς ἀρετῆς σπουδαίᾳ προσ- C φέρει. Μέχρι τοῦ δὲ τὸν Σωκράτην τοῦ Ξέρξου προτιμήσῃς; Εἰ δὲ Κύρου τὰ εἰς αὐτὸν συμβεβληκότα ὑπὸ τοῦ Σωκρατικοῦ Ξενοφῶντος ἔχει, δῆλον ὅτι τοῖς σοῖς νόμοις καὶ τοῖς αὐτοῦ Σωκράτους τὰ τοῦ Κύρου τι-

A. 4. ὑποῤῥιζῶσι] Ita ſcripſi pro ὑποῤῥιζωσι, quod eſt in MS. ὑποῤῥιζῶν erit, *confirmare, infigere altius radices*, quemadmodum ὑπαιριζῶν *exſtirpare, evellere*. Prius illud ſenſus hic poſtulat. Fortaſſe tamen legendum eſt ὑποσῤῥιζωσι, quod legiſſe videtur interpres, vertens per *fulcire*. Accedit, eadem voce noſtrum in hoc argumento ſupra uſum eſſe p. 194. WOLF. Vulgatum non ſatis eſt Græcum, non tamen ideo compilatori huic abjudicandum. WYTT.

A. 5. ἀπάρυφος] Forte ὑπάρυφος ᾖ, *quum ornata fuerit*: niſi legas κἂν ἀπάρυφος ᾖ et cum antecedentibus jungendum, *virginem per ſe ſine ornatu pulchram, tamen decet ſplendida veſtis*. WYTT.

C. 3. εἶχεν] MS. εἶχος. WOLF.

C. 4. καὶ τοῖς αὐτοῦ] Forte ᾗ τῶν αὐτοῦ, *Cyri res ipſius Socratis rebus præſtantiores judicabis ſecundum tuam hanc rationem*. WYTT.

lentibus quem gaudere, iis frui recte meditantem opera virtutis, nihil nocet ad vitam beatam: quin potius ſubſidia ſunt et inſtrumenta ſapientiæ, quæ ſi non fulciant virtutem, hanc certe ornant. Non aliter, quam formoſæ virgini veſtis elegans dedecori minime eſt: ornat etiam et fulcit, et neſcio quid decoris elegantiæque affert pulchritudini naturæ. Ita nobilitas virtutem ipſam quando admirabiliorem reddere non poteſt, cum ipſa ſolis radiis illuſtrior ſit, tamen neſcio quid ſplendoris et ornatus virtutis ſtudioſo affert. Quouſque autem Socratem Xerxi præferes? Quod ſi Cyrus, quæ in eum confert Xenophon Socraticus,

Digitized by Google

θῃς ἂν ὡς αἱρετώτερα τοσοῦτον, ὅσον ὑστερίζουσι οἱ λόγοι A
τῶν πραγμάτων.

ιβ'. Ὁ δὲ Ἀνάχαρσις ὅταν ἔλεγε τοὺς Ἀθηναίους εἶναι Σκύθαις βαρβάροις, ὥσπερ τοὺς Σκύθας ἐν τοῖς Ἀθηναίοις, οὐ κατεδίκαζε τὴν εὐγένειαν, ἀλλὰ μᾶλλον ἔκαζεν ἐν τῇ οἰκείᾳ χώρᾳ δοκεῖν εὐγενῆ σημαίνει. Οὐκ- B
οὖν ῥᾴδιον ὀνειδίζεσθαι τὸ τοῦ γένους ἄδοξον, τοῖς ὅσον τύχοι ἔθνεσιν ἀλλοδαποῖς. Ὁ δὲ Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ τῶν ἀρετῶν ἰσοτιμίας ὑπόμνημα ἢ ἀφύξυσμα τὴν εὐγένειαν καλεῖ, μηδὲν ἄρα διαφέρειν ὅτῳ πατρὸς γεγονὼς τυγχάνῃς, εὐγενοῦς ἢ μή. Τί τῶν Στωϊκῶν ἀρ- C
χηγῷ ἀποκρίνωμαι, ζητεῖς; τοῦθ' ὅπερ ἤκουσας ἐμὲ καὶ

A. 3. Ὁ δὲ Ἀνάχαρσις] Hæc pro nova exceptione Ariſtodemi habet Interpres. Ad rem ipſam lege Lucian. T. i. Opp. in Scytha p. 591. et Diog. Laertium. WOLF.

B 1. Οὐκοῦν] Ita ſcripſi cum Cl. Grammio pro οὖν quod erat in MS. WOLF.

B. 4. ἰσοτιμίας] Hunc Chryſippi libellum non invenio laudatum a Diogene Laertio, qui alioquin in ſcriptis ejus recenſendis diligens eſt lib. ii. §. 190. ſq. Forte tamen quatuor illis continetur, quos eum περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν ſcripſiſſe teſtatur Laertius §. 202. WOLF.

B. 4. διάξυσμα] Ita ſcripſi pro φιλοτίμημα ἢ διάζυσμα quod eſt in MS. WOLF.

C. 2. κατ' ἐκείνης λέγοντα σοῦ.] Non obſcure hic Plutarchus innuit diſputationes ſuas multiplices contra Stoicos libellis ſingularibus habitas, quorum alii exſtant, v. c. *de Stoicis repugnantiis, de communibus notitiis, de Stoicorum abſurdis*, &c. alii interciderunt, quorum memoriam ſervavit Lamprias in Indice Opuſculorum Plutarchi. WOLF.

habuit, haud dubium, quo potiora facta verbis, quin eum Socrati etiam tuo jure præferas.

XII. Porro Anacharſis cum ait; *apud Scythas Barbari Athenienſes æque atque Scythæ apud Athenienſes*; non dicam ſcripſit contra nobilitatem, at potius ſuis quemque regionibus nobilem videri oſtendit; nec tam facile nationibus quantumvis exteris exprobrari jure nobilitatem. Chryſippus autem eo libro, quo æqualitatem demonſtrat virtutum, quiſquilias et ramenta nobilitatem vocat, proinde nihil referre, quo patre naſcare, generoſo an ignobili. Quid Stoicæ familiæ facile principi reſpondeam, quæris? Nempe quod de me audiſti, dum ſæpe perorarem in Stoi-

Digitized by Google

A ἐκείνης λέγονται στοᾶς. Τοῦτον τὸν Στωϊκὸν Λαπίθαν ἐξ ἀδάμαντος συμπεπηγυμένον, ὃ θαυμαστὸν ἀγνοεῖν τ' εὐγένειαν, ὃς καὶ τὸ σῶμα λόγχῃ πεπαρμένος οὐκ αἰσθάνεσθαί φησι, θεὸν τοῦτο τοῖς αὐτὸν, μισθαμοῦς ἐπιδιδόντα τοῖς ἀλγήμασι, καὶ τιμητὴς ἀναίσθητος ὤν.

B Τοιαύτης τῆς στοᾶς ἔνοικοι τί θαυμαστὸν, εἰ τὸν ἄνθρωπον τ' εὐγένειαν ἀφαιρεῖσθαι, οἱ τὸν ἔρωτα, τὸ ἔλεος, τ' ἀνεξικακίαν, καὶ τὰ πάθη τὰ λοιπὰ τῷ ἀνθρώπῳ, παρὰ φύσεως δοθέντα, ἐκποιοῦσιν. Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ μὴ φλέγεσθαι ἀπαγγέλλοντες, θεὸν ἐν μέσῃ τῇ

C θαλάσσῃ ἐπὶ τῶν κυμάτων καταπονήζεσθαι. Οὗτοι οἱ ἀφ' ἡμῶν τὰς τ' φύσεως θεσμοὺς ἐξορίζοντες, τὰ πάθη μάτην ἐμπεφυκότα λέγοντες. Οὗτοι οἱ τὴν θεόνοιαν τὴν ἀγχίνοον μάλα γεραιὰν μητέρα καλοῦντες

A. 1. Στωϊκὸν Λαπίθαν] Ducta hæc ſunt ex Plutarcho Opp. Mor. p. 1057. D. et ſeq. Aut feſtivus aut ambiguus eſt Wolfii index, qui *Lapithæ* ut nomen proprium alicujus Stoici prodit. WYTT.

B. 1. ἐνοικοι] MS. mendoſe ἴνικοι, Interpres recte. WOLF.

B. 1. τὸν ἄνθρωπον] MS. in margine τὰς ἀνθρώπους. WOLF.

C. 1. καταπονήζεσθαι] MS. in margine κατακεῖσθαι. Habes hic §. xi. et xii. duplex verbi καταπονήζεσθαι exemplum, quod aliàs apud Scriptores non frequenter occurrit. WOLF.

C. 3. τὴν θεόνοιαν] Videtur hic petere ſpeciatim Chryſippi libros περὶ θεονοίας, quos memorat Laertius viii. §. 138. WOLF.

corum illam porticum. Illum Stoicum Lapitham, illum ex adamante compactum, non mirum, ſi non agnoſcat nobilitatem, cui cum pectus ſit haſta trajectum, parum tamen hæc ſe ſentire ait. Nihil hoc ad ſe pertinere, qui velut ſtipes dolori non ſuccumbat, nullum habeat ſectus ſenſum. Porticus iſtius incolæ quid mirum ſi nobilitatem homini adimant, qui amorem, miſericordiam, clementiam, reliquoſque affectus, a natura homini datos, evellunt? Hi ſunt, qui in mediis ignibus ſe conflagrare negant, neque medio in mari obrui ſe aquis. Naturæ ſcita iracunde a nobis pelli volunt. Affectus fruſtra datos aſſerunt. Hi ſunt, qui Pronœam illam anum ſagacem admo-

Digitized by Google

τούτῳ τῷ παντὸς, λιὼ ἀφ' ὅτι γε ἐγὼ οὐχ ὡραίαν ἐπεσκή- A
ψαντο τὴν ἡλικίαν, εἴπερ ἡμᾶς ἐβούλοντο πείθειν αὐτὴν
τηλικαύτην ὄγκον αὐτοκτίσαι; Ἀλλὰ τὰ μὲν ἀνέχεσθαι
ἐγὼ χαλεπόν· ὅτι δὲ τῆς εὐγενείας οἰκείους δορυφόρους
χλευάζει, τὴν ἀλαζονείαν, τὸ κομψὸν, τὴν βίαν, τὴν
τῶν ἀνθρωπίνων δικαίου καταφρόνησιν, ὅτι τῶν βασιλέων ἢ B
τῶν ἀρχόντων τινὰς ὑπὸ τούτων ὑπερυμνῆσθαι ὁρῶσιν, οὐ
μέμνηνται τὸς αὐτὸς τούτους, ὃς αὐδάδι φωνῇ τῆς εὐ-
γενείας δορυφόρους καλοῦσιν, οἱ ἄλλοις τοῦ ἀγενῶν ὑπ-
ῆκοοι ὑπάρχειν. Ἐκείνων τ' μῆνιν φησὶ·

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος C
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
Πολλὰς τ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι.

A. 3. Ἀλλὰ τὰ μὲν] Videtur pro τὰ ſcripſiſſe ταῦτα, vel ταῦτα. WYTT.
A. 4. ὅτι δὲ] Ita lego cum Cl. Grammio, pro eo, quod in MS. eſt ὡς δὲ. WOLF. Hinc ad finem capitis nullus apparet nexus, nulla ratio ſententiarum; major etiam quam alibi compilatorem tenuit incogitantia. WYTT.
A. 5. χλευάζει] Sequentia verba ὁρῶσιν et οὐ μέμνηνται, in plurium numero poſita, poſtulant, ut legamus χλευάζουσιν, quamvis et Interpres ſingularem numerum retinuerit. Accedit, Plutarchum in ſuperioribus non contra unum aliquem Stoicorum, ſed contra ἐναντίους τῇς φυῆς diſputare. WOLF.
B. 1. ὅτι] Malim legere ὅτε vel ὅταν. WOLF. Credam potius ante hanc particulam excidiſſe ἀνατιθέντες αὐτοῖς, *tribuentes illis*. WYTT.
B. 2. ὑπερυμνῆσθαι] Sententia magis poſtulabat ἀδρυομένους, vel ὑπαδρυομένους quod Latinus interpres ſecutus videtur. WYTT.
C. 1. Μῆνιν] Homer. Iliad. α'. 1. WOLF.

dum, univerſi hujus parentem vocent: quam, quæſo, cur non ætate integra finxerunt, cum tantæ molis opificem credere nos voluerunt? Sed hæc utcumque ferri poterant: cum autem peculiares nobilitatis ſatellites irridet, arrogantiam, faſtum, violentiam, humani denique juris contemtum, ſi quando obruti his ſunt nobiliſſimi aut Reges, aut Proceres, non agnoſcit, in pleroſque ignobiles hæſiſſe eoſdem quoque, quos ſatellites nobilitatis procaci nomine vocat. Illorum hanc eſſe iram ait:

Innumeris quæ ſæva malis afflixit Achivos
Heroumque animos tot fortes impulit orco,
Membra minutatim quorum laniata moloſſis
Alitibuſque dedit.

Digitized by Google

A Ταύτῃ δὲ τῇ μέσῃ ἆρα μόνον ὁμοίζε τῷ Ἀχιλλέως; ἢ χείρων ἦν Φαλάριδος ἢ Ἀγαθοκλέους ἢ Διονυσίου, οὓς ἀγενεῖς οὐκ ἀγνοοῦμεν; ὁ γὰ ποιητὴς οἷος ὁ χάλλιστα πεπαιδευμένος ὅταν λέγει·

Οὐ μὲν γὰρ τό γε σῶν ἐστὶν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
B Πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει,

μᾶλλον δὲ εὐγενῆς φησι. Οὔσης δὲ τῆς φύσεως σφαλερᾶς, οὐκ εὐθὺς ἐδὲν διαφέρει τῷ ἀγενοῦς ὁ γενναῖος, ἀλλὰ τὸ παρὰ φύσεως ὀπτιτόδεια ὡς ἐκ τοῦ θεοῦ σωρωθέντα θαυμάζεται·

C Οὗτος οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι κύδει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λύσσουσιν.

D Οὐδ' ἂν ἴδῃς εἰς τὰς ἀρχὰς, στρατείας, βασιλείας εἰσβάλλοντά τινα τῶν ἀγενῶν, τὸς δὲ εὐγενεστάτους χα-

A. 3. γὰρ] MS. mendose ὀϊζ. ὧν legendum Grammius suspicatur. WOLF.
A. 4. ὅταν] MS. ὅζας. WOLF.
A. 5. Οὐ] Iliad. ρ'. 446. WOLF.
B. 2. σὺν εὐγενοῦς] Fortasse excidit ἢ ἀγενοῦς, quod Interpres expressit, nisi hunc ad sensum respexisse putes. WOLF.
C. 1. Οὗτος] Od. Σ'. 167. WOLF.

Sed an solius Achillis talem ille iram putavit? An non fuit deterior aut Phalaridis, aut Agathoclis, aut Dionysii, quos ignobiles fuisse legimus? Neque vero vates ille doctissimus cum ait:

Nil magis est hominis naturæ infirmius omni,
E numero spirant quæcunque animalia terris,

potius de nobili quam ignobili agit. Utcumque omnium sit infirma natura, non tamen generosus nihil ab ignobili differt. Quin potius naturæ commoda veluti a deo collata admiratur:

Haud uni dat cuncta Deus, formosus ut idem
Sit, pariter prudens, ac multa laude disertus.
Qui specie caruit, Deus hunc venerabilis ornat
Viribus eloquii, quo fit, mirentur ut unum.

Neque vero, si ignobiles magistratus, præfecturas, regna invadere videas, si his dejici nobilissimos, jure ideo incef-

Digitized by Google

ταβαλλομένους, ἀφ' τούτου δώξεις ἢ εὐγένειαν. Ἐκεῖνο A
γὰρ οὐ μᾶλλον τῶν εὐγενῶν ἢ τῶν δημοτικῶν ἄπεστ),

Εἰ γὰρ ἐγένου σύ, Τρόφιμε, τῶν πάντων μάνος,
Ὃν τ' ἔτικτεν ἡ μήτηρ ἐφ' ᾧ γε διατελεῖν
Πράσσων ἃ βέλει, κ) διευτυχεῖν ἀεὶ,
Καὶ τοῦτο τῶν θεῶν τις ὡμολόγησέ σοι, B
Ὀρθῶς ἀγαναπτεῖς· ἴσι γάρ σ' ἐψευσμένος,
Ἄτοπόν τι πεποίηκ'. Εἰ δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις
Ἐφ' οἷσπερ ἡμεῖς, ἔσπασας τὸν αἶρα
Τὸν κοινὸν, ἵνα σοί τι τραγικώτερον λαλῶ,
Οἰσίσον ἄμεινον ταῦτα κ) λογισίσον.

Λέλεκται γὰρ τοιαῦτα κ) τῷ δήμῳ, κ) τοῖς ἐν τέλει, C
οἷς οὔτε δόξα, οὔτε ἀδοξία τοῖς ταῦτα συμφέρειν δύναται. Ἐξ ἴσου τὰ παρὰ Θεοῖς εἰμαρμένα ἑκατέροις ἀγνοεῖται· ἐπεὶ

Σύμβολον δ' ὅπως τις ἰχθυόνων
Πισσὸν ἀμφὶ πράξιος ἰσ- P
σομένας εὗρεν διόθεν.
Τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φράδαι·
Πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν,
Ἔμπαλιν μὲν τέρψιος· οἱ δ' ἀνιαρᾶς

A. 3. Εἰ γὰρ ἐγ.] Sunt hæc Menandri, inter cujus fragmenta a Cl. Clerico edita afferuntur p. 259. ex Plutarchi Conſolat. ad Apollon. Tom. ii. p. 203. WOLF. Hæc a Wolfio ex editis Menandri Fragmentis repetita, plenius exhibita in Plut. Conſol. ad Ap. ibique a nobis recenſita, operarum tamen aliquo adſperſo vitio: nam et in ipſo Contextu legendum γὰρ σ' ἐψευσμένος· et in Notula Οἰσίσον ἄμεινον ταῦτα· καὶ λογισίσον Τοῦτ ἀσφάλειον τῶν λόγων, ἄνθρωπος εἶ. WYTT.

C. 5. Σύμβολον] Habet hæc Pindarus Olymp Od. xii. in fine. WOLF.

ſenda nobilitas. Non minus enim illud ad nobiles, quam ad plebeios pertinet.

Si lege natus, Trophime, tu fores ea,
Ut omnia ad votum tibi, quæ velles, fluerent:
Et id Deorum aliquis recepiſſet tibi:
Recte doleas quidem, fefellit enim fidem,
Ac fecit abſurde. Sed iiſdem legibus
Commune quoniam tu quoque quibus nos alii
Cælum hauſeris, ut audentius tecum loquar,

Ferenda ſunt hæc fortius.

Talia, inquam, dicta ſunt et plebeiis et nobilibus, quibus hac in parte neque nobilitas prodeſſe poteſt, neque natales obſcuri. Ex æquo utriſque Deorum fata ignota, quandoquidem

Nemo venturam potuit Deorum
Noſſe fortunam, quoniam futuri
Cæca mens nobis: hominique multa
Præter optatum tulit ipſe caſus

Digitized by Google

A Ἀντιτύρσαντες ζάλαις
Ἑδλὸν βαδὺ πήματος ἐν μι-
κρῷ πιδάμενραν χρόνῳ.

ιγ'. Πάλιν ὡς Χρύσιππον ἀναχωρῶ, ὃς κ' τ' εὐγενείας ὑπὸ τοῦ ξωετωτάτυ ποιητῦ τεποιῆθαι γρά-
B φει τάδε,

Ὅν κεν ἐγὼ δύσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν·

ἀπερανεῖ χρέων ἡ Θερσίτυ τῦ ἀσελγεςάτυ κ' ἀπιμωτάτου λόγους τοὺς ἀχημονεςάτυς εἰς τ' ἄριςον βασιλέα ὡς ταῦτα μεταφέρειν. Ἀλλὰ μᾶλλον Ὀδυσέα
C τινὰ ζητεῖν τῦ ἀβελτέρυ ἀποπλήξοντα τὴν αὐθάδειαν. Πάλιν ὑλακτεῖ, λέγων, ὑπὸ τῦ αὐτῦ ποιητοῦ τὰ τῶν εὐγενῶν κακῶς τεπραγμένα δηλωθέντα, ὅταν τ' Ἄρεως κ' Ἀφροδίτης μοιχείαν ὁ Ἥφαιςος κατείληφε,

Ζεῦ, πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,

B. 2. Ὅν κεν] Il. β'. 231.
C. 5. Ζεῦ, πάτερ] Odyss. θ'. 306.

Triſtia, et rurſus miſeris ſubactum
Extulit rebus propere voluptas.

XIII. Redeo ad Chryſippum, qui ſcribit hæc a vate prudentiſſimo perſcripta in nobilitatem:

Quicquid ego vinctum porto, vel alter Achivum,
Tu rapis.

Quaſi vero Therſitæ improbiſſimi ſordidiſſimique in præſtantiſſimum Regum ſordidiſſima verba huc transferenda ſint. An non potius quærendus Ulyſſes aliquis, qui nebulonis contundat procacitatem? Rurſus oblatrat: ab eodem poeta nobilium facta patefacta ait, dum Vulcanus adulterium Martis et Veneris deprehendit:

Jupiter atque alii, quorum immortalia divi
Numina, turpe deis facinus, digniſſima riſu
Crimina ſpectatum huc concedite protinus omnes.

Sed enim non peculiaria talia crimina nobilibus, quia flagrare iis videas ignobiliſſimos etiam: quibus ſi neque caruere Homerici illi Heroes, minus graviter ferendum, ſi nobiles in hæc impingant. Nam quid queritur Vulcanus?

Dedignata ſuum, ac dudum pertæſa maritum,

Digitized by Google

Δεῦθ', ἵνα ἔργα γ.λαρὰ κὴ οὐκ ἐπιεικτὰ θεᾶσθε. A
Ὡς ἐμε χωλὸν ἰόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀίδηλον Ἄρηα·
Οὕνεκ' ὁ μὲν καλός τε κὴ ἄρτιος, αὐτὰρ ἔγωγε
Ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ ἔστι μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω· τὼ μὴ γεγενᾶσθαι ὄφελλον.

Εἰ μὲν οὖν ἡ ὀλ Διὸς ἀκγεναῖα ἐγκαλεῖται Ἀφρο- B
δίτη, ἀλλὰ μὲν καὶ ὁ ἐγκαλῶν ἐκ ἦπιον ἐξ αὐτῆ τῦ
Διός· διὸ ἀνείδιζε δικαίως Ἀφροδίτη τῷ Ἡφαίςῳ τὴν
χωλότητα· ἀπαρνεῖται γὰρ ἑαυτὸν αἴτιον τῆς πηρώσεως·
διὸ ἀνείδισεν αὐτὸς τ' εὐγένειαν Ἀφροδίτη. Ἄρα τί
λέγει;

Ἀλλ' ὄψιθ', ἵνα τώγε καθεύδητον ἐν φιλότητι, C
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκαίχημαι.
Οὐ μέν σφας ἔτ' ἔολπα μένειθά γε κείμεν ὀΐω,
Καὶ μάλα περ φιλίοντε· τάχ' ἐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν, ἀλλά σφωι δόλος κὴ δισμὸς ἐρύξει
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἕεδνα,

A. 1. Δεῦθ'] Post hos verſus quæ in verſione ſequuntur, ea in contextu Græco deerant. WOLF.
A. 2. Ὡς ἐμε] Odyſſ. Θ'. 308. WOLF.
C. 1. Ἀλλ' ὄψιθ'] Ibid. 313.

Loripedem Jove nata Venus Martem ecce cruentum
Deperit inſignem, formamque et cruribus altis
Conſpicuum. Sed enim claudo mihi naſcier olim
Contigit. At non eſt vitium hoc a crimine noſtro
Ingens, amborum potius ſed culpa Parentum eſt,
Qui ſine deficitis ſobolem producere membris
Deberant. Verum huc converſæ lumina cuncti.

Si Jove nata Venus culpatur, et qui culpat, etiam Jove natus. Nec vero recte exprobrare potuit Venus claudicare Vulcanum: hoc enim negat vitium ſuum fuiſſe. Nec ille Veneri nobilitatem exprobravit. Quid igitur ait?

Ceruite, ut optatis foveant amplexibus ignes,
Noſtraque ad hæc ambo petiere cubilia: verum
Hanc poſtquam vidi, magno mihi viſa dolori
Res fuit. Atque illes ſpero non tempore parvo
Tali concubitu fruituros, quamlibet acri
Conjunctos in amore quidem, fortaſſis uterque
Concupiiſſe diu nolit, ſed dura tenebunt
Vincula inſidiæque meæ, tantiſper ad unum
Munera connubii donec pater ipſe remittat,
Inque verecunda pro conjuge cuncta regente
Præmia quæ dedimus, nobis dotalia reddat.

Digitized by Google

A Ὅσσα οἱ ἐγλυάλιξα κυνώπιδος ἕνεκα κύρης,
Οὔνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἰχέθυμος.

Ταῦτα μᾶλλον πρὸς τὴν εὐγενῆ Ἀφροδίτην ἢ πρὸς τὴν δημοτικὴν Λαΐδα, ἢ δυοῖν ὀβόλοιν ἑταιρίδιον; ἢ οὐκεῖνοι τοῦ Ἡφαίστου δεσμοὶ τοῦ μὴ καταλειφθέντος καὶ
B προσεχομένου Ἄρεος καθάπτονται, τοῦ δὲ οὐ τοῦ δήμου τυχόντος οὐ; Ἥφαιστος μὴ

— κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἴδιτ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπλε δὲ δεσμὸς
Ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δώμαθ' ἵκανεν.
C Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἁρμοῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντη·
Πολλὰ δὲ καθύπερθε μεταδρόμιν ἐξεκέχυντο
Ἠΰτ' ἀράχνια λεπτά, τά γ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δῖμνια χεῦεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον εὐκτίμενον πολίεθρον.

Οὗτοι οἱ δεσμοὶ ἐξ ἴσου μάλα τείνουσιν εἰς ἅπαντας τοὺς

B. 3. καὶὰ φρεσὶ] Ibid. 273.

Quandoquidem ante alios forma præstantior omnes
Nota sibi est, sed mente carens et pectore casto.

Quid hæc pertinent potius ad nobilem Venerem quam ignobilem Laidem, aut scortum diobolare? An enim vincula illa Vulcani minus pertinent ad deprehensum et hærentem Martem, quam alium quemvis plebeium? Vulcanus quidem:

— — Insidias imo jam pectore versans
Huic admoliri ac prægrandem imponere trunco
Incudem parat, at subito durissima format
Vincula, non ulli textumque solubile cudit,
Quo simul impliciti graviter vinctique jacerent.
Ac postquam fabricasset opus cassesque Gradivo
Infensus, subito petit alta cubilia gressu,
Gratus ibi stabat thorus, et jam vincula circum
Fulcra locat, mirumque simul concinnat in orbem:
Plurima quin etiam tectum diffusa per altum
Tenuia, ceu lepidas suspendit aranea telas,
Ut quæ non hominum, non ipso lumine Divum
Cernere erat, mire abstrusis composta dolorum
Nexibus. Hæc postquam per summa cubilia sparsit,
In Lemnon simulata via est.

Vincula plane ea pertinent ex æquo ad omnes, qui se pa-

Digitized by Google

ἀνεχομένους ἑαυτοὺς τοῖς ἐρωτικοῖς ἁλίσκεσθαι δελέασι. A
Εἰς τοιαύτας τὰς στέγας ἐκείνους ἀνάγκη πίπτειν, τὰ δ' ἁμαρτήματα οὐχ ὅπως τέγεσθαι καὶ καλύπτεσθαι, ὥστε μὴ ἐμφαίνεσθαι. Οὐκ ἀγνοεῖς τοῦτο ὅπερ εἴς λέγει τῶν Θεῶν·

Οὐκ ἀρετᾶ κακὰ ἔργα· κιχάνει δὲ βραδὺς ὠκύν. B
Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἵλεν Ἄρηα,
Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐών, τίχηισι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφίλλει.

Ἡ δ' ὑμετέρα ἐκείνη στοά, ὦ Στωϊκοί, μηδένα πώποτε μοιχὸν εἱώρακε θερματουῦντα; ἢ δ' ἐν τῷ στόματι κηλὶς C
εἰ μᾶλλον βλέπεται, ὅτι μᾶλλον ὀφθαλμὸς, ὅπως εἰκότως καὶ τῶν εὐγενῶν τὰ πλάσματα ἐκδηλότερα ὄντα, ἧττον διώκεσθαι. Εἰ δὲ μὴ τιὺ στοὰν καταβάλλετε, τὰ πάντα ἁμαρτήματα φάσκοντες ἴσα τυγχάνειν, τί τὰ τῶν εὐγενῶν ἀκριβέστερον ὀπτηρεῖτε; θηλείας ἐποχεῖσθαι

A. 1. ἀνεχομένους κ. τ. λ.] Manifeſtus Latiniſmus. WYTT.
B. 1. Οὐκ ἀρετᾶ] Odyſſ. Υ. 329. WOLF.
C. 2. ὅπως εἰκότως &c.] Malim iſta quidem ita vertere: *ita manifeſtum eſt, nobilium vitia, magis quippe cognita, magis inceſſi.* WOLF.

tiuntur amorum illecebris rapi: in hos plane compedes neceſſe eſt illi incidant. Neque plane peccata tegi aut velari, quin ea pateant, poſſe. Agnoſcis enim, quid dicat unus e Diis:

Ut nihil officiunt virtuti crimina, claudus
Aſſequitur celerem, veluti nunc Mulciber acrem
Gradivum obtinuit, quamvis præ cæl.tibus diis
Curſibus ille pedes babiles agit ocyor unus.
Claudus enim ipſe dolis uſus, qui ſic quoque multas

Auxit adulterii et fœdo pro crimine pœnas.

Porticus illa veſtra, Stoici, nulloſne deambulantes adulteros vidit? Nam ſi nævum in facie magis inſpici dicitis, quo loco magis pateat; ita plane nec e re fuit, vitia nobilium magis inceſſi, magis patere. Attamen niſi plane veſtram illam porticum dejicitis, qui peccata omnia paria alibi jactatis, cur hic nobilium magis animadvertitis? Plebeii quis abuſus ſit filiola aut regis, ne-

Digitized by Google

A τὸν ἐκ δήμου, ἢ τὸν βασιλέα μηδὲν διαφέρειν λέγετε· ὅμως πολλὰ φλυαρεῖτε εἰς τὸν τοῦ εὐγενῶν τύφον, ἀλαζόνειαν, ἔρωτας, ἀθεμίστους συνουσίας, ὠμότητα, ἀντιδίκων ἐπιθυμητικοὺς κελεύετε, ἢ τῶν μὴ εὐεργεσιῶν ἀμνήμονας, ἀδικουμένους δὲ δριμυτάτους ποιεῖ τὸ ἀποτίειν.

B Ταῦτα μὴ οὖν εἰ μόνους εἰς τοῦτο προήκει, δικαίως ἴσως ἂν ἡμῖν ὕστερον ῥητορεύειν συνεχωρεῖτε. Νυνὶ δὲ μηδ' ὑμᾶς αὐτοὺς τούτων τοῦ παθήματος ἐλευθέρους ἐποίησεν ἐκείνη ὑμετέρα προῖκα χρησμολόγος γεγῶς. Διὸ γοῦν ἐφ' οἷς τοὺς ἄλλους σωφρονίζετε, ταῦτα ἀφ'

C ὑμῶν ἀφαιρεῖτε.

ιδ'. Φανερὸν τοίνυν, ἔφην ἐγώ, περὶ ὧν πάλαι διεπορήσαμεν, ἆρά τί ποτε οἱ ἐκ πάλαι πλουσίων, ἢ οἱ ἐκ πάλαι ἀπορραίων εὐγενέστεροι δοκοῦσιν εἶναι μᾶλλον τῶ

B. 3. μηδ'] MS. κηδ. WOLF.

C. 1. ἀφαιρεῖτε] Poſt hæc iterum lacuna in Græco, quam verſio Lat. commode ſupplet. Itaque et totus Ariſtotelis locus bene longus deeſt in MS. quod cum prioribus illis ταῦτα ἀφ' ὑμῶν ἀφαιρεῖτε ſtatim conjungit iſta: Ταῦτα μὲν Θεόγνιδος περιφέρεται, κ. τ. λ. Habet tamen illum Ariſtotelis locum Stobæus pag. 498. ex quo eum repræſentavi. WOLF.

C. 2. διεπορήσαμεν] Stobæus habet vocem nihili διεσαρήπομεν, pro qua alteram illam ex Codice, quem a Grotio ſupra collatum diximus, exhibemus. Id vero de editione Aurel. Allobrog. 1609. accipiendum eſt. Veneta enim et Antwerp. recte habent διεπορήσαμεν. WOLF.

gatis intereſſe: et tamen multa deblateratis in nobilium ſuperbiam, arrogantiam, amorem, inceſtos amores, crudelitatem, vindictæ avidos animos, quos beneficii immemores facitis, leviſſimæ autem contumeliæ acerrimos inſectatores. Quæ ſi in hos ſolum quadrarent, jure forte declamandi in hos unos eſſet locus. Nunc cum ne vos ipſos quidem Proncea illa veſtra, fatidica anus, his liberos perturbationibus reddat, quæ in iis caſtigatis, prius evellite a vobis.

XIV. At nulla, ait, ratio reddi poteſt, cur nobiliorem alio alium judicemus. Immo non leves videmur initio hujus diſputationis attuliſſe, niſi mavis Ariſtotelem illo ipſo libro, de Nobilitate conſcrip-

Digitized by Google

σωφρόνως τὰ γαθὰ κεκτημένων. Αὐτὸς γὰρ ἐγγύτερος A
παππδαῖος ὢν, ἢ πάππου παππδαίου τετυχηκώς, ὥσ' ἂν
ἀν εὐγενὴς ὁ ἀγαθὸς ἀνήρ. Καί τινες εἰρήκασιν, ὕτως ἐκ
τοῦ διελέγχειν ποιησάμενοι τ συλλογισμὸν τῆς εὐ-
γενείας, ὥσπερ φησὶ καὶ Εὐριπίδης, ὐχὶ τὴν ἐκ παλαι
παππδαίων εὐγένειαν φάμενος τι), ἀλλ' ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς B
ἁπλῶς. Τὸ δὲ ὐκ ἔστιν ἀλλ' ὀρθῶς ζητοῦσιν οἱ τὴν
ἀρχαίαν ἀρετὴν ποιησάμενοι. Τὰ δ' αἴτια ἅπερ λέ-
γεται, τοιαῦτά ἐστιν, ὅτι ἡ μὲν εὐγένεια ὄνομά ἐστιν ἀρετὴ γένους, ἡ δ' ἀρετὴ
παππδαῖον· παππδαῖον δ' ὄνομά ἐστι, ὧ ὥσπερ πολλοὶ παππ-
δαῖοι πεφύκασιν ἐγγίνεσθαι. Συμβαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον, C
ὅταν ἐγγένηται ἀρχὴ παππδαία ἐν τῷ γένει· ἡ δὲ ἀρχὴ
τοιαύτην ἔχει τ δύναμιν, πολλὰ ποιοῦσα διάζειν, οἷά
περ αὐτή. Τοῦτο γὰρ ἐστιν ἀρχῆς ἔργον, ποιῆσαι οἷον

C. 4. οἷον αὐτὴ] Codex MS. A. Stobæi, quem a Grotio collatum dixi, legit

to, audire: *Perspicuum igitur est, inquam, quid sentiendum de eo sit, quod agitavimus jam dudum: nempe, quid causæ sit, quod ii nobiliores ceteris judicantur, quorum opes a longinquo generis primordio repetuntur, aut quorum majores longo intervallo fuerunt boni, quam illi, qui propius absunt a nobilitatis suæ principio. Porro abest propius, qui sua sponte virtutem colit, quam cui avum contigerit hujusmodi habuisse. Quo fit, ut nobilis demum ille sit, qui fuerit vir bonus. Inventi sunt etiam, qui specie quadam reprehensionis id convincere studeant, perinde quasi pertexerent justam ratiocinationem contra nobilitatem. Quemadmodum sane asserit Euripides: Non antiquitate majorum æstimandam esse nobilitatem, sed virtute: nec alium quemquam nobilem omnino esse, nisi virum bonum. Qua tamen opinione nihil minus verum est. Imo recte ponunt ea de re quæstionem, qui laudem virtutis, longa vetustate confirmatam, huic sententiæ adhibent. Quid esset causæ, diximus. Id autem in causa erat, quod nobilitas est virtus continuata gentis alicujus. Virtus bonum est: illa bona familia est, in qua complures suis posteris virtutem quasi per manus tradiderunt. Quod tum demum usu venit,*

Digitized by Google

A αὐτὴ ἕτερα πολλά. Ὅταν οὖν ἐγγένηται τοιοῦτος εἴς τις ὁ πρῶτος γένει, καὶ οὕτω σπουδαῖος, ὥστ' ἔχειν τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀγαθὸν πολλὰς γενεάς, τοῦτο σπουδαῖον ἀνάγκη εἶναι τὸ γένος. Πολλοὶ γὰρ ἔσονται σπουδαῖοι ἄνθρωποι, ἄντε ἀνθρώπων ἢ τὸ γένος, ἄντε ἵππων, ὁμοίως δὲ καὶ B ὅτι τῶν ἄλλων ζώων. Ὡς εὐλόγως οὐχ οἱ πλούσιοι, οὐδ' οἱ ἀγαθοί, ἀλλ' οἱ ἐκ πάλαι πλουσίων, ἢ ἐκ πάλαι ἀγαθῶν εὐγενεῖς εἶεν ἄν. Ζητεῖ γὰρ ὁ λόγος τ' ἀγαθά. Ἀρχὴ γὰρ ἄνωθεν πάντων. Οὐ μὴν ἀλλ' οὐδ' οἱ ἐκ προγόνων ἀγαθῶν, εὐγενεῖς πάντως, ἀλλ' ὅσοι τυγχάνουσι C ἀρχηγοὶ τῶν προγόνων ὄντες. Ὅταν μὲν οὖν αὐτὸς ἀγαθός, μὴ ἔχῃ δὲ τοιαύτην δύναμιν τῆς φύσεως, ὡς

οἷον αὐτὴ, ἅπερ αὐτῇ. Sed posteriores duas voces natas puto ex proxime antecedentibus οἷά περ. WOLF.

B. 3. ὁ λόγος τ' ἀγαθά.] Hoc per Wolfii aut typographi errorem invectum videtur. Nam Stobæi ipsa hæc editio habet ὁ λόγος τ' ἀληθῆ, idque et Gesnerus et Ferronus expressêrunt. WYTT.

cum ea fluxerit a primordio nobili, bonoque. Namque principio vis ea tributa est, uti multa ejusmodi procreet, cujusmodi fuerit ipsum. Hoc munus et opus principii, alia multa sui similia gignere. Cum igitur in gente aliqua exstiterit quispiam in hunc modum affectus adeo bene moratus, ut ejus bonitas ad alios ejusdem familiæ per ætates multas pervenire possit, eam gentem esse optimam necessarium. Etenim in ea multi erunt homines egregii, si hominum propago fuerit: sin equorum, equi, et in ceteris animalibus ad eundem modum. Quamobrem consentaneum sit, haud esse nobiles, qui divites aut virtutis laude præstantes fuerint; sed eos, quorum majores in ultima vetustatis memoria, vel divites aliquando vel boni viri exstiterint. Hac enim disputatione verum indagatur. Quod autem initium est, omnium caput, si retro agas, reperietur. Neque vero nobiles continuo sunt, quorum egregii majores, sed ii tantum ex majoribus, qui principes in edenda familia fuerunt. Quod si bonus quispiam sua sponte non habet eam vim naturæ, ut sui similes procreare multos queat, non potest ab eo

Digitized by Google

πάτειν πολλοὺς ὁμοίως, οὐκ ἔχει ἀρχὴν τοιαύτην A
δύναμιν ἐν τούτοις Ἀρχὴ τοῦ γένους καὶ εὐγενεῖς, οἱ ἀπὸ
τούτου τοῦ γένους ὄντες, οὐκ ἐὰν ὁ πατὴρ εὐγενὴς ᾖ, ἀλλ'
ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ γένους· ὁ γὰρ δι' αὐτὸν ὁ πατὴρ
ἐγέννησεν ἀγαθόν, ἀλλ' ὅτι ἐκ τοιούτου γένους ἦν.

ιέ. Ταῦτα μὲν Θεόγνιδος φερέσθω, ὡς ὁ Με- B
γαρεὺς Ξενοφῶν λέγει· οὗτος ὁ ποιητὴς περὶ ἀρετῆς καὶ
κακίας λόγους ποιεῖ, καὶ εἰκότως περὶ ἀνθρώπων βίου
ἐπομνημόνευμα καλεῖσθαι δύναται, ἁπλοϊκώτερον εἴ τ'
ἱππικῆς ὑπομνήμων τις, περὶ αὐτῆς ἐγγεγράφει. Τούτου

A. 2. Ἀρχὴ τοῦ γένους] Locus procul dubio in Stobæo corruptus, ubi nihil juvat collatio Grotiana. Interpres Stobæi legi pro ἀρχὴν vult ἀρχή. Ferronus videtur legisse ἐκ ἔχει ἀρχὴν τοῦ γένους. Voces τοιαύτην δύναμιν ex superioribus perperam hic videntur repetitæ. WOLF. Credo hæc primum leviter corrupta, postea ab aliis deinceps correctoribus interpolata, ita resecando esse purganda—ὡς τίκτειν πολλοὺς ὁμοίως, ἐκ ἔχει ἀρετὴν τοῦ γένους. Καὶ εὐγενεῖς οἱ ἀπὸ τ. τ. γ. WYTT.

B. 1. Ταῦτα μὲν Θεόγνιδος] Pro his hæc habet Stobæus ed. Colon. Allobr. Θεόγνιδός ἐστιν ἐπὶ τοῦ Μεγαρίως. Lege ἐπη pro ἐπί. Hinc vero pro Μεγαρεὺς apud nostrum omnino legendum est Μεγαρίως, et ponendum proxime ad Θεόγνιδος. Hic enim erat Megarensis. Deinde verba, ὡς ὁ Ξενοφῶν λέγει collocanda videntur post ὄντες ὁ ποιητής. WOLF. Progreditur noster compilator in Stobæo, ac proximum arripit locum qui sub Xenophontis nomine exstat. Legendum, περιφέρεται, τοῦ Μεγαρίως, ὡς Ξενοφῶν, λέγει. WYTT.

B. 5. Τόπου τοῦ ποιήματος—προοιμιάζει] Prava et solœca compositio, Latinam consuetudinem redolens. Voluit dicere, *Hujus Carminis commendatum est exordium, quia orditur ab honestate generis.* Pro ὅταν legam ὅτι. WYTT.

duci principium gentis. Igitur his rebus æstimandum est cujusque gentis principium et ii demum nobiles, qui nati in ejusmodi familia sunt: idque ea lege, si auctor primus ita sit, non autem tuus pater proximus. Etenim, qui est pater, non edit in lucem duntaxat virum bonum, qua est pater, sed qua genitus ipse est in hujus familia.

XV. Atque equidem, ut ait Xenophon Megarensis, Theognidis carmina feruntur. Hic poeta de virtute vitiisque hominum, nec alia re ulla sermonem instituit: nec injuria dici potest commentarius de hominum vita: haud aliter quam si peritus rei equestris ea de re scriptum aliquod edat. Hujus poëmatis, meo

Digitized by Google

A ὃ ποιήματος, ὡς οἶμαι, σωτηριωδέστατόν ἐστιν ἀρχή, ὅταν ἀπὸ
ὃ καλῶ ὃ γένους προοιμάζῃ. Οὕτω γὰρ ἐδόκει, ὅτ' ἄν-
θρωπον, ὅτ' ἄλλο τι τῶν φυομένων μέλλειν ἔσεσθαι καλόν,
εἰ μὴ καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὸν γεννήσοντα καλὰ ἦ. Διὰ
τοῦτο καίριον ὠήθη τῶν ἄλλων ζώων παραδείγμασι χρῆσθαι,
B ἅπερ οὐκ εἰκῇ ἀλλὰ σπουδαιοτέρως τρέφεται, ὧν περὶ
τὴν κηδείαν καὶ τὴν θεραπείαν ἐμμελῶς ποιούμεθα, οὐκ
ἄνευ τέχνης τινός, ὡς γενναιόταται τυγχάνωσι, ὅπερ καὶ
δηλοῖ μετὰ τὰ ἔπη ταῦτα·

Κριὸς μὲν καὶ ὄνος διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππος
C Εὐγενίας, καί τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
Κτήσασθαι, γῆμαι δὲ κακὴν κακῆ οὐ μελεδαίνει
Ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἤν τις χρήματα πολλὰ διδῷ.
Οὐδὲ γυνὴ κακῷ ἀνδρὶ ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
Πλουσίῳ, ἀλλ' ἀφνειὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.
D Χρήματα γὰρ τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγημε,
Καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ, πλοῦτος ἔμιξε γένος.

Ὅσον καθήκει τῷ τῶν υἱῶν γένεσιν, ἐν τούτοις τοῖς ἔπε-

B. 5. Κριὸς] Exstant ea hodienum inter sententias Theognidis v. 173. sqq. Wolf. Versus hos cum toto Xenophontis loco, ex Stobæi codice scripto Parisiensi, emendatius refert Brunckius in Poet. Gnomi. Gr. p. 280. Wytt.

D. 3. Ὅσον κ. τ. λ.] Longe aliter hæc exhibet Stobæus p. 499. Consentit tamen MS. nostrum cum versione Ferroni. Wolf.

judicio, certe institutum est principium, cum orditur a bonitate generis. Nam ita sentiebat, nec hominem, nec aliud quidquam, quod procreatur, fore bonum, nisi, quæ illud procreatura sunt, bona sint. Quare visum est ei, ceterorum animantium exemplis uti, quæ non temere, sed accuratius, aluntur, quæque curantur et comuntur quadam arte, ut nobiliffima evadant. Id quod his versibus facit perspicuum:

Fortis equus firmusque aries, non vilis asellus,
Egregio qui sit sanguine, Cyrne, volunt;
Et satagunt omnes sibi habere. At fœdera jungit
Vilia, si dederit vir generosus opes.
Fœmina nulla thoros, quamvis generosa, recusat
Divitiis, hunc forti præferet illa viro.
Gazæ amor est summus, vilem sibi nobilis aptat,
Vilis et egregiam, turbat et arca genus.

His versibus declaratur hominum insscitia, quod attinet

σιν ἡ τῶν ἀνθρώπων ἄγνοια δηλοῦται· ᾧ συμβαίνειν τὰς εὐδόξους οἴκους ἀμαυροῦσθαι, τῷ τὰς εὐγενεῖς τοῖς ἀγενέσι συζευγνύσθαι. Οἴονται μὲν τοι πολλοὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὀπτυμίαν καὶ φιλοχρηματίαν ἐν τούτοις κατηγορεῖσθαι, διότι οὐδεὶς ἐθέλει βιλόμενος χρηματίζεσθαι τῇ ἀγενεῖ καὶ ἄδοξος, τῇ δὲ κακὸς καὶ αἰσχρὸς γίνεσθαι. Οὐ μὴν ἀλλ' ὡς ἐγῷμαι τῶν ἀνθρώπων ἄγνοιαν μᾶλλον αἰτιάσαι τῶν περὶ φιλοχρηματίαν τὴν εὐγένειαν ἀνεχομένων κατὰ πολὺ ἐξίτηλον γίνεσθαι. A B

ιϛ'. Ἀλλ' ἐπεὶ ὁ Χρύσιππος ἐξ ἐρωτικοῦ Εὐριπίδου πρὸς ἡμᾶς ἀναμάχεται, φέρε δή, προφέρωμεν ἅπερ ἐκεῖνος τῆς εὐγενείας κήρυξ ἦδε περὶ αὐτῆς. Οὕτω γὰρ αὐτός· C

Εἰ τοῖς ἐν οἴκῳ χρήμασιν λελείμμεθα,

B. 1. τῇ ἀγενεῖ] Legendum, τῇ μὲν ἀγενεῖ. WYTT.
B. 2. ἀλλ' ὡς ἐγῷμαι—αἰτιάσαι] Rectius fuerat, ἀλλ' ἐγῷμαι — αἰτιᾶσθαι. WYTT.
C. 1. ἐξ ἐρωτικοῦ Εὐριπίδου] Latinismus. *Ex Euripidis amatore, noſter ſit denuo adverſarius.* Non cepit Latinus interpres. WYTT.
C. 3. Οὕτω γὰρ αὐτός·] Iſta Euripidis effata affert et Stobæus p. 497. WOLF.
C. 5. Εἰ τοῖς ἐν] Exſtant hæc in Temen. inter Fragmenta apud Barneſium Part. ii. p. 497. WOLF.

ad procreationem ſobolis; atque ob eam rem evenire, ut familiæ cujuſque bonitas ſenſim minuatur, quod degeneres tam ſæpe nobilibus copulantur. Non pauci tamen his verſibus accuſari hominum cupiditatem et ſordes a poëta exiſtimabunt, eo nomine, quod eorum nemo recuſet, modo ſe poſſet locupletare, tam degener et ignobilis, quam vitioſus et turpis evadere. Ceterum, mea quidem ſententia, hominum inſcitiam in vita degenda potius accuſat, qui nobilitatem tam præclarum theſaurum opum amore ſenſim delabi patiantur.

XVI. Sed quando Chryſippus ex amatore ſuo Euripide nos oppugnat, age vero, proferamus, quæ et ille nobilitatis præco pro nobilitate cecinit. Sic autem ille:

Quamvis familiæ haud ſuppetant nobis opes,

Digitized by Google

Ἡ δ' εὐγένεια κ᾽ τὸ γενναῖον μένει.
Φεῦ, φεῦ τὸ φῦναι πατρὸς εὐγενοῦς ἄπο
Ὅσην ἔχει φρόνησιν, ἀξίωμά τε·
Κἂν χδ' πένης ὢν τυγχάνῃ χρηστὸς γεγώς,
Τιμὴν ἔχει τίν', ἀναμετρημένος δὲ πως
Τὸ τῆ πατρὸς γενναῖον ὠφελεῖ τρόπῳ.
Ἡμῶν τί δῆτα τυγχάνεις χρείαν ἔχων;
Πατέρων χδ' ἐσθλῶν ἐλπίδας δίδως γεγώς.
Πένης χδ' ὢν οὐκ οἶκεῖν' ἀπώλεσεν τὸ τῆ πατρὸς γενναῖον·
Φέρει γ' κ᾽ τῆτ' ἀ μικρὸν εὐγενὴς
Ἀνὴρ στρατηγῶν, εὐκλειᾶ τ' ἔχων φάτιν,
Ἐν τοῖς τέκνοις χδ' ἡ ἀρετὴ τ' εὐγενῶν
Ἐνίλαβε· κρείσσων τ' ἴσι πλησίον γάμων.
Δεινὸς χαρακτὴρ καὶ πίσημος ἐν βροτοῖς
Ἐσθλῶν γενέσθαι καὶ μεῖζον ἔρχεται
Τῆς εὐγενείας τέκνοις τοῖσιν ἀξίοις.

Ταῦτα μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπῳ ἀφαιρουμένῳ καὶ καταβαλλομένῳ τὴν εὐγένειαν, μᾶλλον δὲ ἐπαινουμένῳ ὑπ' ὠφελουμένου. Τί δ' ἐκεῖνα τοῦ αὐτοῦ;

Οὐκ ἔστι τοῦδε παῖσι κάλλιον γέρας,
Ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ καὶ γαθοῦ σωφυκίνου,

A. 7. Ἡμῶν τ. δ.] Vide Fragmenta Euripidis ex Archelao p. 457. WOLF. Ex Stobæo ſumtum, proximum deinceps antecedenti p. 497. WYTT.

B. 3. Φέρει δὲ] Vide hæc l. c. WOLF. Item e Stobæo, proximum antecedenti. WYTT.

B. 7. Δεινὸς χ.] Exſtat in Hecuba v. 379. WOLF. At noſter compilator e Stobæo habuit, ubi priori deinceps ſubjectum legitur p. 498. WYTT.

C. 4. καταβαλλομένῳ] Rectius dixiſſet καταβάλλοντος. WYTT.

C. 6. Οὐκ ἔστι] Heraclid. v. 298. WOLF. Sumtum ex Stobæo ubi prioribus continuatum legitur. WYTT.

Generoſus animus, priſca nobilitas manent.
(Prob ſancta Divum numina!) patris nobilis
Quos addit animos, quod decus fiducia.
Quamvis egeſtas nobilem oppugnet virum,
Cunctis verendus tamen erit, necnon patriis
Secum ipſe reputans facta, creſcet moribus.
Quid noſtri egentem caſus huc te detulit?
Sperare de quo multa nobilitas jubet.
Quæ cetera auſert inopia, generis decus
Auferre neſcit.
Id vero multum retulit, proſapia
Sitne imperator nobili, fama bona?
Generoſa patrum filiis virtus ineſt,
Unaque crevit, melior opulentis thoris.
Illuſtre et ingens ſpecimen in mortalibus
Stirps clara generis nomen auxeſcit, cui
Decus exprobrari familiæ jure haud poteſt.

Hæc quidem non ſunt hominis oppugnantis et dejicientis nobilitatem, potius vero laudantis et efferentis. Quid illa ejuſdem?

Non præmium ullum liberis præſtantius,
Ac neſſe patrem nobilem fortem, probum?

Digitized by Google

Γαμεῖν τ' ἀπ' ἐσθλῶν· ὃς δ' πεπθεὶς πόθῳ
Κακοῖς ὁμοιώσειε, σὸκ ἐπαινέσω,
Τίκτοις ὄνειδος ἔνεχ' ἡδονῆς λιπεῖν.
Τὸ δυσγενὲς γὸ ἡ εὐγένει' ἀμύνεται
Τῆς δυσγενείας μᾶλλον· ἡμεῖς γὸ κακῶν
Εἰς τὔφκατον πεσόντες εὕρομεν φίλας.
Τοσὸν δὲ παῖδα σωφρονοῦντ' ἐπίσταμαι
Χρηστοῖς δ' ὁμιλοῦσ' εὐσεβεῖν ἠσκηκότα.
Πῶς ἔν ἂν ἐκ τοιοῦδε σώματος κακὸς
Γένοιτ' ἄν; ὑδεὶς τοῦτο μ' ἂν πίθοι ποτε.
—— Τότ' εὐγενὴς
Πολλὴν δίδωσ' ἐλπίδ' ὡς ἄρξουσι γῆς.
Τὴν εὐγένειαν, κἂν ἄμορφος ᾖ γάμος,
Τιμῶσι πολλοὶ πρὸς τέκνων χάριν λαβεῖν,
Τό τ' ἀξίωμα μᾶλλον ἢ τὰ χρήματα.
Ἀλλ' εἶπερ εἶ γενναῖος, ὡς αὐτὸς λέγεις,
Σήμαιν', ὅτῳ τ' εἶ κ᾽ πόθεν· τὸ γὰρ καλῶς
Πεφυκὸς ὑδεὶς ἂν μιάνειεν λόγος.

ιζ'. Ἀλλὰ τὸν Χρύσιππον ἀφῶμεν, οὐχ ἅπαξ ἀναντιῤῥήμονα ἑαυτῷ, ὥσπερ ἐν τῷ περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐν τῷ περὶ Ῥητορικῆς, ὑγίειαν ἐάν τις τοῖς ἀγαθοῖς ἀνα-

A. 7. Τοσὸν δὲ] Iſta quoque ſunt Euripidis apud Stobæum p. 498. WOLF.
B. 4. Τότ' εὐγενὴς] Euripidis 1no in Fragment. apud Barneſium p. 472. WOLF. At noſter ex eodem habet Stobæo p. 498. WYTT.
C. 2. Ἀλλ' εἶπερ] Locus hic a Stobæo p. 498. acceptus, refertur Sophocli in Aleite. WOLF.
C. 6. περὶ ἀγαθῶν] Forte hic eſt liber, quem Laertius vii. 202. περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν σύνταξιν πρώτην vocat. WOLF.
C. 7. περὶ Ῥητορ.] Laertius l. c. libros ejus 4. περὶ ῥητορικῆς memorat. WOLF. Memorat item Plutarchus Stoic. Repugn. p. 1034, B. 1047, A. WYTT.

Sociamque lecti nobilem. Sin quis mala
Libidine amens jungit obſcuras faces,
Non laudo. Tanti num voluptas, liberis
Probrum ut relinquas generis, et turpem
notam?
Generoſus animus vincit adverſa, et do-
mat,
Ignavus illis cedit. Et nos ultimo
Merſi periclo, ſenſimus amicam fidem.
Uſque adeo puerum, fat ſcio, inceſſit
pudor,
Celebrare cœtus qui bonorum aſſueverit,
Sanctoſque mores didicit. Hunc ergo
malum?
Iſtone natum genere vitioſum putas?
Hoc mihi probabit nemo, nec perſuaſerit.
Hos magna generis claritudo ſpem facit
Illo ſuperbos ſceptra fixuros ſolo.
Conjux vetuſta gente, quamvis ſœda ſit,
Appetitur: hanc ſpes liberûm gratam
facit,
Opibuſque potior dignitas multis placet.
Si, ut prædicat te nobilem, ita ſe res ha-
beret,
Nomen parentum et patriæ narra: ex
bonis
Quicquid creatum, pollui dictis nequit.

XVII. Sed mittamus Chryſippum, non uno loco contraria ſcribentem: nam et in libro primo de bonis, et libro de Arte dicendi, opes, nobilitatem, pulchritudinem, ſani-

Digitized by Google

A ριθμῇ οὐκ ἀντιμάχεσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ περὶ τῶν καθ' αὑτὰ αἱρετῶν οὐδὲ μανίας ἀποστερεῖ τοὺς τούτων καταφρονοῦντας. Καὶ τῷ ὄντι οὔτ' ἐκεῖνοι οἱ Στωϊκοὶ δέονται τῆς εὐγενείας, ὅσοι τοιαύτης ἐφάπτονται φιλοσοφίας, ἢ τὰ πάντ' ὡς ἀπὸ θείας μηχανῆς ἑαυτοῖς συντο-
B μως χορηγεῖσθαι μεγαλαυχοῦνται· αὐτοὺς πλουσίους, εὐγενεῖς, καλοὺς, βασιλέας εἶ· τοὺς δὲ ἀλλ' εἰ μὴ ὅτοι οἱ πλούσιοι, τοὺς ἄλλους τὴν τροφὴν προσαιτοῦσι, τούτους τοὺς βασιλέας οὐδεὶς θεραπεύει. Αὐτοὶ πᾶσιν ἔνοχοι τὰ πάντα κεκτῆσθαι, μόλις ἐπιλυόμενοι τὸν οἶκον μόλις εἰς
C τρεῖς μισθοὺς μισθοφόρους, τὸν δὲ μισθὸν οὐκ ἀποτελοῦντες.

ιή. Ὁ δὴ Φίλων ὑφ' ὥσπερ σοὶ δοκεῖ, ὄντως ἄδικος

A. 1. περὶ τῶν καθ' αὑτὰ αἱρετῶν] Hujus libri non meminit Laertius. WOLF. At meminit Plutarchus Stoic. Repugn. p. 1048, A. Sententiam hoc loco memoratam, item ex Chryſippo refert Plutarchus, nullo tamen addito libri nomine p. 1047, E.

A. 5. μηχανῆς] In margine MS. exſtat μάσθω. Atque ita legit Interpres, et hoc videtur rectius. WOLF.

B. 3. τὰς ἄλλας] Ita MS. Sed puto hæc delenda tamquam nata apud oſcitantem librarium ex ſequentibus proxime vocibus τὰς ἄλλας. WOLF. Recte Wolfius: ſed et in εἰ μὴν vitium latet, niſi forte plura exciderunt. Ut nunc eſt, ſententiam certe juvabimus legendo εἶτα. Ceterum hæc ex Plutarchi vel integro tunc libello, vel ſuperſtite libelli compendio inſcripti *Stoicos abſurdiora dicere quam poetas* pag. 1058, C. temere tranſlata ac perverſa ſunt. WYTT.

C. 3. Φίλων] Quis ille ſit Philo, non dixerim. Plures eorum in antiquitate

tatem, bonis ſi quis adſcribat, non ſe repugnare ait. Libro quoque de iis, quæ per ſe eligantur, ne ab inſania quidem liberat eos, qui hæc nihili faciant. Ac revera nihil illi, nihil Stoicis nobilitate opus, qui id genus philoſophandi ſecuti ſunt, quo ſibi virgula velut divina omnia ſuppetere jactitant: ſe divites, nobiles, formoſos, reges eſſe. Divites autem ſint, ſed qui ab aliis cibum emendicent: ſint Reges, ſed quibus nemo pareat, ipſi omnibus ſint obnoxii: ſoli omnia poſſideant, ſed qui vix inquilini trimeſtrem mercedem pro domo locata perſolvere poſſint.

XVIII. Philo autem nobilitati non tam iniquus fuit,

Digitized by Google

ἀφικεῖται πρὸς τὴν εὐγένειαν, ὅτε τὴν τοῦ Λυκόφρονος A
γνώμην δοκιμάζει, καίπερ αὐτὴν ἀναφέρων. Οὕτω γὰρ ἐκεῖνος·

Ὅλως δὴ περὶ εὐγενείας ἐγὼ ἀπορῶ, τίνας χρὴ καλεῖν τοὺς εὐγενεῖς. Εἰκότως γὰρ, ἔφην, τοῦτο εὖ διαπορεῖν· καὶ γὰρ παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ παρὰ τοῖς σοφοῖς τὰ B
μὲν ἀμφισβητεῖται, τὰ δὲ οὐ λέγεται σαφῶς εὐθὺς τὰ

memorari, diligenter more ſuo, oſtendit amiciſſimus Fabricius noſter in Biblioth. Græca lib ii. p. 118. ſq. For aſſe eſt is, qui ut Ariſtotelis ſervus memoratur Laertio v. 15. et ejuſdem χαίρωνος vocatur ab Athenæo xi i. p. 610. de quo Jonſius lib i. c. 17. Alias a Plutarcho laudatur Philo-Academicus in Opp. Tom. i. p. 861. et 862. item Philo-Thebanus p. 691 a. Exſtat Philonis Judæi liber ſingularis de Nobilitate, ſed qui omnino huc non pertinet. Si Stobæum p. 494. ſequemur, verba, quæ hic tamquam a Philone prolata aſſeruntur, ex Ariſtotelis libro de Nobilitate petita credere debebimus. At non eſt veriſimile, Plutarchum Ariſtotelem hic denuo advocaturum fuiſſe, quem ſupra aliquoties in hac cauſſa ad partes vocaverat. Ut taceam, Codicem noſtrum cum verſione Ferroni hic ex aſſe conſentire. Sed aliequin Ariſtoteles citare Lycophronem Sophiſtam, quod mox videbimus. Ceterum Ferronus hic in margine Ariſtodemi nomen ponit, ut indicet, novam hic eſſe Ariſtodemi exceptionem. WOLF. Compilator noſter, more ſuo, Stobæum ſpolians, huic loco Philonis nomen vel appoſitum invenit, vel ipſe adjecit ut plagium diſſimularet. Utcumque ſit, potius Ariſtotelis quam Philonis cenſendus eſt hic locus. Philo, quem compilator noſter vult, eſt nobilis ille Academicus, Ciceronis magiſter. De quo alibi dicemus. WYTT.

A. 2. αὐτὴν ἀναφέρων.] MS. in margine, αὐτὸς χρέμυλος. Interpres lectionem illam alteram expreſſit. WOLF.

A. 4. Ὅλως δὴ &c.] Habet hæc Stobæus p. 494. WOLF.

A. 5. τοῦτο εὖ διαπορεῖν] Interpres videtur legiſſe εἰ διαπορεῖν, vertens, *ſcite quæſtionem ponis*, tamquam ad alium hic loquatur Philo. Et videtur hæc lectio contextui magis quadrare: quamvis Stobæus cum noſtro faciat Codice. Quid enim εἰκότως ſibi vult ſequenti εὖ junctum? WOLF. Legendum, τοῦτο σὺ διαπορεῖν. Dicendi formulam expoſui olim in Epiſt. Crit. ad D. Ruhnken. p. 22. WYTT.

B. 1. παρὰ τοῖς πολλοῖς] Inſerui hæc ex Stobæo, tamquam quæ ex ſuo quoque Codice exprimit Interpres. WOLF.

quam putas: neque vero probavit Lycophronis ſententiam, tametſi retulerit. Sic enim ille:

Plane dubito, quod attinet ad nobilitatem, qui tandem illi ſint, quos appellare nobiles æquum eſſe videatur. Nec injuria, inquam, ſuper ea re quæſtionem ſcite ponis. Etenim tam imperiti homines, quam ſapientes, aut ea de re non idem

Digitized by Google

A περὶ τ δυνάμεως. Λέγω δὲ τοῦτο, πότερον τῶν τιμίων ὄντι καὶ σπουδαίων· ἢ καθάπερ Λυκόφρων ὁ Σοφιστὴς ἔγραψε καινόν τι πάμπαν. Ἐκεῖνος γὰρ ἀντιπαραβάλλων ἑτέρους ἀγαθοῖς αὐτὴν εὐγένειαν μὴ οὖσι, τῆς ἀφανὲς τὸ κάλλος, οὐ λόγῳ δὲ τὸ σεμνὸν, ὡς τοῖς δόξαν ἔσαν τ
B αἵρεσιν αὐτῆς, κατὰ δὲ ἀλήθειαν οὐδὲν διαφέρουσας τὰς ἀγενεῖς τ εὐγενῶν.

Ταῦτα δὲ οὐ θαυμαστὸν ὑπὸ ἀγενοῦς γεγράφθαι σοφιστοῦ. Ἆρα τίνα τούτῳ ἀντιθῶμεν; Ποσειδώνιον, οἶμαι, σεμνὸν μάλα φιλόσοφον ταῦτα τοῖς Τυβέρωνα διαλεγόμενον.

A. 2. Λυκόφρων ὁ Σοφιστὴς] Laudatur ille ab Ariſtotele iii. 6. Politic. et alias. Vide Cl. Fabricii Biblioth. Græc. lib. iii. p. 424. Sophiſtæ nomen hic omittit Codex MS. unus Stobæi, quem a Grotio collatum ſemel iterumque monuimus. WOLF.

A. 4. αὐτὴν εὐγένειαν] Hiulca eſt oratio, et procul dubio corrupta: ſenſum tamen recte expreſſit Interpres. Forte legendum εὐγενείας μὲν ἀφανὲς τὸ κάλλος, κ. τ. λ. WOLF. Ita et Stobæus, ex quo jam tunc corrupto hunc locum ſumſit compilator. Scriptum fuit—αὐτὴν, οὕτως λέγει, "Εὐγένειαν μὲν οὖ—σεμνὸν," his deinceps plura ſubjecta Lycophronis verba exciderunt. WYTT.

B. 4. Ποσειδώνιον] Eſt ille Syrus Apameenſis, quem a Cicerone frequentatum tradit Plutarchus Tom. i. p. 862. Varia ejus ſcripta a veteribus memorantur, quæ præter alios Meurſius lib. ii. de Rhodo c. xii. et Fabricius lib. ii. Biblioth. Græc. p. 409. ſq. recenſent. Notandum vero hoc eſt fragmentum, quod alibi memorari non memini. WOLF. Atqui exſtat apud Stobæum p. 494. ut ipſe Wolfius monuit. WYTT.

B. 5. Τυβέρωνα] Q. Ælium Tuberonem innuit a Cicerone in Orat. pro Muræna laudatum. De eo vide Scipion. Gentilem in Parergis l. 9. et

ſentiunt, aut non explicant ſatis dilucide. Verbi cauſa: quæ demum vis hujus ſit, utrum nobilitas quiddam honoratum et præſtabile ſit: an potius, quod Lycophron Sophiſta prodidit memoriæ de ea, prorſus novo exemplo, verum judicabimus? Nam is contendens hanc cum aliis bonis ignotam eſſe in vulgus ait ejus pulchritudinem, verboque ſolum, non re, ejus dignitatem niti. Quippe quam opinio vana faciat optabilem, re autem vera nihil inter ignobiles et nobiles intereſſe.

Sed hæc non mirum ſcripta ab ignobili Sophiſta. Quem igitur huic opponemus? Poſidonium, opinor, gravem inprimis Philoſophum, hæc cum Tuberone diſputantem:

Digitized by Google

Ἀμφισβητεῖται δὲ καθάπερ καὶ περὶ τοῦ πολίτου A
ἀγαθόν ἐστι, ὅτου καὶ τίνας δεῖ καλεῖν εὐγενεῖς; Οἱ μὲν
γὰρ τοὺς ἐξ ἀγαθῶν γονέων εὐγενεῖς (εἶ) νομίζουσι, κα-
θάπερ καὶ Σωκράτης· ἀφ' οὗ γὰρ τοῦ Ἀριστείδου ἀρετὴν,
καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ γενναίαν (εἶ). Σιμωνίδῃ δὲ φασι
ἀποκρίνασθαι διερωτώμενον, τίνες εὐγενεῖς, τοὺς οὐκ πάλαι B
πλουσίους φάναι· καί τοι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον οὐκ
ὀρθῶς ἐπιτιμῶσι. Θέογνις δὲ ὁ ποιητὴς ὁ ποιήσας,

Ὡς τὴν μὲν εὐγένειαν αἰνοῦσι βροτοὶ,
Μᾶλλον δὲ κηδόυνσι τοῖσι πλουσίοις.

Bertrandum in Vitis ICtorum p. 193. Voſſium item de Hiſtoric. Lat. c. 12. et Jo. Mollerum in Homonymoſcopia p. 410. WOLF. Compilator noſter, homo Latinus, norat, quædam a Panætio ad Q. Tuberonem, ſtoicum, ſcripta fuiſſe, ex Cicerone Tuſc. iv, 2. Fin. iv, 9. Hinc finxit librum Poſidonii ad Tuberonem: qui non Q. ille, ſed L. Ælius, Academicus, Ciceronis familiaris, eſſe debebat. WYTT.

A. 1. Ἀμφισβητεῖται &c.] Habet hunc locum iterum Stobæus p. 494. ſq. ſed ita, ac ſi in Ariſtotelis libro de Nobilitate legeretur, quod fieri omnino non poteſt, cum Poſidonius, quod ex dictis conſtat, Ariſtotelis ætate longe inferior fuerit. WOLF. Atqui ipſa ratio manifeſte oſtendit, hunc locum ejuſdem eſſe auctoris cujus antecedentes loci, qui ſub Ariſtotelis nomine exſtant apud Stobæum. At noſter iſte tenebrio, ut fumum objiceret aliis, materiam apud Stobæum repertam in aliorum celebrium virorum nomina tranſtulit. WYTT.

B. 2. καί τοι—ἐπιτιμῶσι.] Loci nexus poſtulare videtur καί τοι καὶ τοῦτον τὸν λόγον ὀρθῶς ἐπιτιμῶσι. WYTT.

B. 3. Θέογνις] Conſentiunt in Theognide appellando MS. noſtrum, Interpres Latinus et Stobæus. At verſus ipſi, qui allegantur, ſunt Euripidis in Thyeſte edit. Barneſian. Tom. ii. p. 470. WOLF.

B. 3. δὲ ὁ] MS. Stobæi unum, quod Grotius contulit, mendoſe legit ὃν ὁ. WOLF.

B. 5. τοῖσι πλουσίοις.] Barneſius l. c. habet τοῖς εὐδαίμοσι. WOLF.

Ambigi ſolet, non modo, quantum in nobilitate ſit boni, ſed etiam, qui demum id nominis mereantur. Alii nobiles illos cenſent, quorum parentes bonitate præſtiterint: quod facit Socrates. Qui, quoniam Ariſtides ſumma virtute fuit, generoſam ejus putat filiam eſſe. Simonidem ferunt, ecqui nobiles forent, aliquando interrogatum, Eos reſpondiſſe, quorum majores inde uſque a multo tempore opulenti fuerint. Tamen ſunt, qui dictum hoc vituperent, at minus recte. Theognis autem poëta hos edidit verſus:

Generoſitatem vulgus apprime probat:
Sed conjugem omnes opulentam ducere
expetunt.

Digitized by Google

A Ἦ, τοῦ Διὸς, οὐχ αἱρετώτερος ὁ πλουτῶν αὐτὸς, ἢ οὗ ὁ τοῦπάππος, ἢ τῶν τοῦγόνων τὶς πλούσιος ἦν, αὐτὸς δὲ πένης; Πῶς γὰρ οὐκ, εἶπε. Καὶ δέοι τ' ἂν κηδεύειν τοῖς πλουσίοις μᾶλλον, ἢ τοῖς εὐγενέσιν; εὐγενεῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ, χρείττους δὲ οἱ νῦν· οὐκοῦν ὁμοίως
B κἂν τὶς ὑπολαμβάνῃ ὑ τὺς εὐγενεῖς ἔτι) τὺς οὐ πάλαι πλουσίους, ἀλλὰ τὺς ἐξ ἀγαθῶν πάλαι· χρείττων γὰρ ἂν δόξειεν ἀρχαίας ἀρετῆς τροσφαλὸς· ἢ μετέχειν μᾶλλον ἔκαστον πατρὸς ἢ τροπάππου· αἱρετώτερον δ' αὖ τ' ἔτι) ασυδαῖον, ἀλλ' ὑ τ' τρόπαππον ἢ τινα τ' ἄλλων τρογόνων. Ὀρθῶς, ἔφη,
C λέγειν. Ἆρ' οὖν οὐκ ἐπεὶ οὐ μιᾶδετέρᾳ τούτων ὁρῶμεν τιμὴ εὐγένειαν, σκεπτέον ἄλλον τρόπον; Τίνα τοῦτον;

A. 3. Πῶς γὰρ οὐκ, εἶπε.] Formam dialogi ac partes colloquentium interpunctione reſtitui, et hic et deinceps. Καὶ δέοι—ἄλλων τρογόνων, eſt continua interrogatio docentis. WYTT.

B. 2. ἀλλὰ] Stobæus l. c. ἢ ἀλλά. In MS. voci ἀλλὰ præmiſſus erat aſteriſcus, quaſi aliquid deeſſet. Forte exemplum, ex quo hoc deſcriptum eſt, idem illud ἢ habuit. WOLF.

B. 4. αὐτοῦ] Ita MS. et Stobæus: ſed ibi Editor legendum cenſuit αὐτὸν, quod etiam Ferronus hic expreſſit. WOLF.

An non, quæſo, eſt optabilius te divitem eſſe, quam proavum tuum, aut majorum tuorum quempiam fuiſſe divitem aliquando, ceterum nunc eſſe pauperem? Quidni? inquit: ac cenſeo, affinitatem potius cum pecuniosis, quam nobilibus eſſe contrahendam. Nobiles illi antiqui ſunt, at præſtabiliores multo, qui nunc vivunt. Quare eadem opera exiſtimes, non magis eos nobiles haud eſſe, quorum majores opibus maximis multo ante floruerunt, quam qui longo intervallo repetunt ſui generis primordium a viris præſtantibus virtute. Virtus enim recentis memoriæ longe melior, quam illa priſca et obſoleta: propiuſque attingit quemque conjunctio patris, quam proavi: necnon ſatius eſt, virum te bonum eſſe, quam proavum, aut majorum tuorum quempiam. Eſt ita ut dicis, inquit. Cum ergo, inquam, neque in hoc, neque illo ſit nobilitas ponenda, uti apparet, an non alio modo inveſtiganda eſt? Quo tandem? Age, inquit, diſpiciamus. Particula εὖ, quæ

Digitized by Google

Ἐνίοτε σκεπτέον δ', ἔφη. Τὸ εὖ σημαίνει τι δήπου τῷ A
ἐπαινετῷ καὶ σπουδαίων, οἷον τὸ εὐπρόσωπον καὶ τὸ εὐ-
όφθαλμον· ἀγαθόν γάρ τι καλὸν σημαίνει καὶ τοῦτον τὸν
λόγον. Πάνυ γοῦν εἶπεν. Οὐκοῦν εὐπρόσωπον μέν ἐστι
τὸ ἔχον ἀρετὴν πρόσωπον, εὐόφθαλμον δὲ τὸ ὀφθαλμοῦ
ἀρετήν. Οὕτως, εἶπεν. Ἀλλὰ μὴν ἐστί γένος τὸ μὲν B
σπουδαῖον, τὸ δὲ φαῦλον, οὐ σπουδαῖον. Πάνυ γε,
εἶπε. Σπουδαῖον δέ γε φαμὲν ἔχειν, καὶ τὴν αὐτῆς
ἀρετὴν εἶναι, ὥστε καὶ γένος σπουδαῖον ὡσαύτως. Οὕ-
τως, εἶπε. Δῆλον ἄρ', ἔφην, ὅτι ἐστὶν ἡ εὐγένεια ἀρετὴ
γένους.

A. 1. Ἐνίοτε] Sensum hic turbat ista vox, nec cum sequente δὲ probe stare potest. Itaque nec expressit Interpres, et Stobæi Editor monuit in aliis Codd. non legi. WOLF. Τίνα—ἔφη· est una dictio discentis: corrigam, Τίνα τοῦτον μέντοι; σκεπτέον δή, ἔφη. WYTT.

A. 3. ἀγαθόν γάς τι] Excidit hic particula ἢ vel καί. Illud habet Stobæus, hoc exprimit Ferronus. WOLF.

B. 1. Ἀλλὰ μήν &c.] Hæc Stobæo ita restituì, cum quibus Latina versio consentit. MS. hic per oscitantiam librarii mutilum erat, ita legens: ἀλλὰ μήν ἐςι γένος σπ:υδαῖον ὡσαύτως· ὥτως, εἶπε. Δῆλον γάρ, ἔφην, ὅτι ἐςὶν ἡ εὐγένεια ἀρετὴ γένους. WOLF. Verba, τὸ δὲ φαῦλον ἀλλ' οὐ σπουδαῖον omissa in Wolfii editione, addidi ex Stobæo. WYTT.

B. 5. ἀρετὴ γένους] Hic desinit Stobæus. Atque hic etiam definere illum Posidonii locum manifestum est: in sequentibus pergit Plutarchus ipse contra Lycophronem disputare, cui hactenus oppositerat Posidonium. WOLF. Quid de hoc Wolfii judicio ipse judicem, non est opus repetere: judicent acutiores. WYTT.

prima est hujus vocabuli εὐγένεια, *laudabile quid et præstans suoque in genere perfectum declarat, ut* εὐπρόσωπον, *honesta facie,* εὐόφθαλμον, *perspicaci oculo. Nam boni pulchrive quidpiam his verbis denotatur. Maxime vero, inquit: Igitur* εὐπρόσωπον *est quod faciei præditum est virtute,* εὐόφθαλμον, *quod oculi. Est ita, inquit. Jam vero, aliane est egregia laude familia, quædam turpis, nec laudabilis? Maxime vero, inquit. Præstans et egregium quidquam dicimus pro natura suæ virtutis, ac proinde idem sentiendum de bonitate generis. Est ita, inquit. Perspicuum ergo est, inquam, Nobilitatem, esse virtutem generis.*

Digitized by Google

A ιθ'. Ταῦτα, φημὶ, οὔτε διαφημῆσαι τιὼ εὐγένειαν, οὔθ' ὑπὸ τ ποιητῶν πεπλασμένα δύναται πρὸς τ τῆς ἀληθείας τρεπὰν ταμιεύεσθαι μαρτυρίαν. Ἐκεῖνοι γὰ καὶ εἰς τὰς θεοὺς αὐτὰς ἀναφέρουσιν, ἅπερ οὐδ' εἰς σώφρονας ἄνδρας ἄνω αἰσχύνης μεταθετέα. Οὐδ' εἴ τινος B ἀμφισβητούμενον γένος ἐστὶ, καὶ ἀπ' αὐτῶ διαδοχὴ τῆς εὐγενείας τύχη, ἀφ' τοῦτο τῆς εὐγενείας ἀρχὴ μαίνεσθ. Τούτων γὰρ οἱ πάλαι προγονοι καὶ ὀπιφανεῖς, καὶ πᾶσιν ὑπῆρξαν ἔνδοξοι, καὶ ἀπὸ τῶ εὐγενῶν εὐγενεῖς. Ὅθεν δῆλον, εἰ τῆς εὐγενείας γονὴ προκεχυμένη εἰς ἔρωτας C τὰς ἀκολάστους ἔφυσεν ἀπαρχιτίτας ὀπιγόνας· δικαιότερον

Lat. Verſ. col. 1. l. 1. Proinde] Quæ hinc uſque ad *Ægyptii veteres*, in verſione exſtant, in MS. fruſtra quæſivi. WOLF.

Ibid. col. 1. l. 15. noxæ—nobilitatis] Ita corrigendum duxi: in Wolfii editione eſt *noæ—nobilitis*. WYTT.

A. 1. διαφημῆσαι] Forte, δυσφημοῦσι. WYTT.

A. 5. μεταθετέα] MS. eadem manu ſuperſcriptum referebat: μεταδυὴ τις. WOLF.

B. 3. Τούτων γὰρ κ. τ. λ.] Dubium eſt utrum quædam exciderint, an auctor ita ſcripſerit. Certe ſenſus in verbis non exſtat; forte nec fuit in auctoris cerebro. WYTT.

B. 5. ἔρωτας τὰς] Scribendum, ἐρωτάς τινας, i. e. ἐρωτάς τινας. WYTT.

XIX. Proinde quid Lycophron conatur oſtendere, ſi repetamus, aut Jovem, aut Herculem, aut ejus liberos et poſteros, aut Theſeum, aut Bacchum, aut Apollinem, Perſeum, Jaſonem, Cyrum, et ex Heroibus majorem numerum, quorum ſe nobilitate deinceps multum jactavere, horum originem fœdam fuiſſe et ſpuriam, etiam ſi excutiamus altius de Rhea, quæ prodiderint Ægyptii veteres. Hæc, inquam, neque noxæ eſſe poſſunt nobilitatis, neque a Poëtis conficta in certum teſtimonium veritatis promenda. Illi quidem diis etiam ea tribuere, quæ pudet in moderatos homines tranſferre. Neque ſi, qui parum certis natalibus prodiere, nobilitatis nomen propagavere, ideo origo fœda nobilitatis. Hi enim antea clari, et in vulgus noti fuere nobilium ſati ſanguine. Ex quo apparet, ſi nobilitatis ſemen effuſum in amores parum pudicos, inde tamen ortos poſteritati commendare potuerit:

Digitized by Google

ἀν ἰῷ τὺς χρ' νόμους ἐξ εὐγενῶν πεφυκότας ὡς ἐπαι- A
νετὺς εὐδοκιμεῖσθαι. Εἰ δ' ἐξ εὐγενοῦς ὁρμηθυμίας, εἰς
δημοτικὸν πεπλωκυίας, ἀνὴρ εὔσημος ἐγένετο, ὅσῳ εὐση-
μότερος ἔσεται ὁ ἐκ τῦ καθαρῦ θαλάμου; Οὐδ' ἐκ
τῦδ' παρὰ τὺς εὐγενεῖς πλημμελημάτων ἡ εὐγένεια τεύ-
ξεταί ποτε ἀκλείας· οὐ μᾶλλον ἢ αἰσχ τῶν φιλαργύρων B
πλεονεξίαν ἡ τῶν χρημάτων αὐγή. Καὶ εἰ μὴ ἐκ τοι-
ούτων ῥυπαρῶν σωμασιῶν πεφσεπεγένοντο εὐκλεεῖς, σπου-
δαῖοι δὲ γεγενημθοι τὸ τῦ ὀνόματος ἀθανασίαν εἰς τὰ
πόρρω πεφῦδσαν τοῖς ὑστέροις· τί κωλύει, τὸ εὐγένειαν
ἀπὸ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς ἀρχὸ τε καὶ αὔξησιν εἰλη- C
φέναι; Καὶ ὁ ὑοριστικῶς ἐρωτηθεὶς, τίς ποῖ ἐτύγχανεν
ὢν ὁ τῦ Πηλέως πατὴρ, ἠρώτησε καὶ αὐτὸς τὸν Πτολε-
μαῖον βασιλέα, τίς ἰῷ ὁ τῦ Λάγου πατήρ; ἢ ὑοριν

A. 3. δημοτικὸν] Requiro γάμον. Balbuties, εὐγενὴς ἐπιθυμία, amor generosus. WYTT.

A. 4. ἐκ τῶν—πλημμελήματων] Scribendum fuerat Græce πεφὶ τὰ ἐκ τῶν (vel omisso ἐκ) εὐγενῶν πλημμελήματα. WYTT.

B. 1. ἀκλείας·] Si auctorem solœcismi crimine liberare volumus, corrigamus ἀκλείας. WYTT.

B. 2. ἡ τ. χρ. αὐγή.] Hoc librario tribuamus, auctori restituamus ἡ τ. χρ. αὔξη. WYTT.

C. 3. Πτολεμαῖον] Sumtum ex Plutarcho De Ira Cohib. p. 458, A. WYTT.

multo magis æquum esse, legitimis ortos nobilibusque parentibus claros laudabilesque censeri. Lapsa est libido nobilis in plebeiam, aut sui similem. Prodiit inde vir clarus? Quanto clarior, qui prodiit e puro thalamo? Neque unquam nobilium vitia nobilitatem infamaverint, non minus quidem, quam avarorum sordes opum splendorem. Quod si ex sordidis hisce complexibus nati clari evasere, si virtutem amplexi nominis immortalitatem undique propagavere: quid vetat, quin virtus eorum nobilitati principium incrementumque tribuere potuerit? Nam ille quidem, qui rogatus per contumeliam, quis fuisset Pelei pater, rogavit regem Ptolemæum, prius responderet, quis esset Lagi pater, vel contumeliam contumelia repulit;

Digitized by Google

A Ὥρει ἀπέτρεψεν, ἢ τὺς ῥυπαροὺς ἀνθρώπους ἐμιμήσατο, ὧν ἔθος ἰῶ ἀεὶ τῇ εὐγενείᾳ φθονεῖν. Ἀξιῶ δὲ, τῇ εὐγενείᾳ ὕπω τιὼ οἰκείαν αὐτονομίαν φυλαττηρεῖσθαι, ὡς μὴ καταπαλεῖν τὰς ἄλλας ἐν τῇ πολιτείᾳ καταξάσης, καὶ αὐτὰς ἔχειν ἐν ὄχλου τάξει. Ἰνδικοὺς κύνας δῶρον
B πεμφθέντας Ἀλεξάνδρῳ φησὶν Ἀριστόβουλος, ὡς μὲν τὺς ἀγρίους ταύρους καὶ ὀρεῖς ἀδμήτους ὡσβαλλομένους, ἀκινήτους κατακεῖσθαι, ὡς δὲ τὸν εἰσηγμένον λέοντα ἐκθορόντας εἰς μάχιν ἐπερρίφθαι. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἐὰν μὲν δημοτικοί ποτε τιὼ εὐγένειαν ζηλοτυπῶσιν,
C ἐὰν δὲ σοφισταὶ εἰς αὐτιὼ φλυαρῶσιν, οὐ θέμις αὐτοὺς εἰσρεύειν, βοᾶν, κράζειν, ἀλλὰ σιγῇ τιὼ αὐτῶν τωμυλίαν καταχοῦν. Ἔστω αὐτοῖς ἐν παραδείγματος λόγῳ τὸ τῦ Καίσαρος ἀπόφθεγμα· λέγοντι γάρ τινι ὡς κακολογεῖται, ἀλλὰ μιὼ ἀρκεῖ μοι, φησὶν, ὡς τοιοῦτός εἰμι, ὥστε μὴ παρ' ἐκείνων κακουργεῖσθαι. Οὐδ' ἐξεῖναι

A. 1. *ῥυπαροὺς*] MS. in margine ſcholii inſtar: *αὐτολεῖς*. WOLF.

A. 5. *Ἰνδικοὺς κύνας*] Idem habet Plutarchus Solert. Animal. p. 970, F. Ælianus Nat. Anim. viii, 1. aliique ad hos locos laudati. WYTT.

C. 3. *καταχοῦν.*] *Obruere.* Latiniſimi veſtigium. WYTT.

vel ſordidorum hominum morem imitatus eſt, quorum ſemper proprium fuit, obtrectare nobilitati. Volo enim ita nobilitas jus ſuum retineat, ne ſibi tamen permiſſum putet conculcare, et in ordinem reliquos omnes ordines redigere. Canes Indicos dono Alexandro datos refert Ariſtobulus, dum objicerentur tauri ferocientes mulique, indomitos jacuiſſe, at mox, exhibito leone, excitatos in pugnam ruiſſe. Ita ſi plebeii interdum obtrectant nobilitati, ſi Sophiſtæ in eam deblaterant, nolo irruant, clament, vociferentur: potius ſilentio obruant eorum loquacitatem, imitentur Cæſaris illius factum: cui cum narraretur, eſſe, qui ei detraherent, ſatis eſſe, reſpondit, ſi id poſſet, ne illi facere aut moliri in eum quidpiam poſſint. Neque enim

Digitized by Google

βούλομαι τοῖς εὐγενέσι, τοῖς οὐ τέλει, τοῖς ἄρχουσι, παρ- A
έχειν ὥστα ταύταις ταῖς ἔρισιν, ἐκπεπληγμένους· ἀλλὰ
μᾶλλον τὰς αὐτῶν μεταφέρειν μελετὰς, ἐφ' ἃ ἡ εὐ-
γένεια σπουδὴν παρέχει, ἵνα περὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας σπουδὴν
ποιούμενοι πολλὴν, περὶ τῆς αὑτῶν οὐ πολλὴν ἄγαν
ἔχωσι φροντίδα, μεθ' ἑαυτῶν ἀναπολοῦντες τὸ παλαιὸν B
ἐκεῖνο τοῦ Ἀλεξάνδρου· εὖ ποιήσαντα κακῶς ἀκούειν βα-
σιλικόν.

κ'. Ἀλλὰ μὴν οὐ περὶ τούτου ἡ παροῦσα πραγ-

Verſ. Lat. col. 1. l. 5. ad id] Excidit hic particula, *ad*, quam ſtructura ſermonis requirit. Wolf.

B. 2. Ἀλεξάνδρου] Sumtum ex Plutarchi Apophthegm. p. 181, E. Wytt.

Verſ. Lat. col. 1. l. 12. Menander] Deſunt hæc in MS. uſque ad voces *in animalia*, et in MS. aſteriſcus indicio eſt, hic deſiderari nonnulla. Ferronus in margine verſionis ſuæ monet, Ariſtodemi hæc verba eſſe. Wolf. Ita enim hanc diſputationem inſtituit compilator noſter, ut qui reſponderet diſputationi contra Nobilitatem habitæ ab Ariſtodemo in alio libro. Et ſane hac ratione conſentit cum Stobæo, qui locos ex Plutarchi libro *pro Nobilitate* et *contra Nobilitatem* retulit. Duplex fuerit an ſingularis Plutarchi liber, non ſtatuo. Singularem vult Wolfius nulla ſatis idonea de cauſſa. Minus etiam recte colloquentium partes deſcripſit et cum Ariſtodemo communicavit Fabricius Bibl. Gr. Vol. xii. p. 268, ubi partem hujus libelli edidit. Compilator ipſe margini ſubinde nomen Ariſtodemi adſcripſiſſe videtur. Menander Heracleota, Epigenes Rhodius, Diophanes, rei ruſticæ auctores, compilatori innotuerant ex Latinis, Varrone RR i, 1. Columella i, 1. Plinio H. N. pluribus locis: ſententias illis tributas unde habeat, non ſtatuo. Wytt.

tantum volo eſſe otii nobilibus, proceribus, principibus, ut aures aperiant tricis hiſce occupati. Potius cogitationes traducant ad id, quod eos excitat nobilitas: ut aliorum ſaluti proſpicientes de ſua parum ſint ſoliciti. Repetantque vetus id Alexandri: *Cum bene feceris, male audire Regium eſſe.*

XX. Menander, inquis, Heracleotes, Agricolas ipſos unos eſſe reliquias ex ſtirpe Saturni prædicat: Epigenes Rhodius multis rationibus comprobat, antiquiorem multo fuiſſe rem ruſticam, quam urbanam: Diophanes nobilitatis initium ex agricultura trahit, in qua qui excellere videbantur, Paſtores eſſe maluerunt, quaſi et ipſi imperium exercerent in animalia.

Atqui non id nunc agitur, antiquiorne ſit ruſtica res ur-

Digitized by Google

A ματεία, πότερον ὁ τῶν ἀγροίκων ἢ τῶν ἐν πόλεσιν ἀρχαιότερος βίος, ὑφ' εἵτις ἐγκωμιάζων τὸ ἐν ἀγροῖς ζῆν, τῷ Κρόνου βασιλέως γόνον ὑπάρχειν ἔλεξε τοὺς γεωργοὺς, δέον ταύτῃ τὴν μαρτυρίαν ὡς ἀληθεστάτην προφέρεσθαι. Ἅπαντες γὰρ ἡμεῖς οἱ θνητοὶ ἐσμὲν τῶν θεῶν
B τυγχάνομεν γενόμενοι· οὐ μέντοι κωλύουσι τὰ ἤθη, ἀλλὰ τὰ τῶν ἐθνῶν ἔθη, καὶ αὐτὴ ἡ αἴσθησις ἡ κοινὴ, τὸ ἀπ' αἰσχροῦ καλὸν, ἀλήτην ἀπὸ πλουσίου, χωλὸν ἀπ' ἀρτίου μὴ διακρίνεσθαι. Οὐδ' εἴτινες ἐν τοῖς γεωργοῖς πολὺ ἑτέραν θεραπείαν ἔχουσι, διὰ τοῦτο τὴν εὐγένειαν ἀπὸ
C αὐτοῦ τοῦ ἀρχεῖου ἀναγκαῖον εἰληφέναι· οὐ γὰρ ἧττον λήψονται ὄντες γεωργοὶ, ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ πολυτελεῖ δού-

B. 2. ἡ αἴσθησις ἡ κοινὴ] Latiniſmus *ſenſus communis*, pro ὁ κοινὸς λόγος. Modo bene Græce ſcripſerat Δεῖν—Ἅπαντες γὰρ, *quum oporteat inde teſtimonium petere, quod omnes* cet. WYTT.

C. 2. λήψεσιν] Forte excidit δυλείας vel δυσγενείας. WYTT.

Verſ. Lat. col. 2. l. 11. Ecce autem] Nova hic eſt, monente in margine Interprete, Ariſtodemi exceptio. In MS. hæc deſiderantur uſque ad verba *aurigis nobilitates*. WOLF. Geographica hæc ex Plinio ſumſit: de Euganeis, iii, 20: de Moriſenis Sithoniiſque, iv, 18. temere tamen quod ad Sithonios ſolos refertur, cum Moriſenis communicat: de Heniochis, quos perperam nominat *Heniochoros*, eorum ab aurigis Ioſcurorum origine, et oppido Dioſcuriade, vi, 5. qua de re differit Strabo xi, p. 495 ſeq. WYTT.

bana: neque, ſi quis collaudans ruſticam vitam Saturni Regis ex ſtirpe agricolas eſſe dixit, hoc quaſi certiſſimum teſtimonium afferri debuit: ſumus quidem omnes mortales ſatu deorum procreati: nec tamen prohibent mores, prohibent inſtituta gentium, prohibet ipſe ſenſus communis, quin pulchrum a deformi, inopem a divite, claudum ab integro diſcernamus: nec, ſi inter agricolas alterius operæ præſtantiores, ideo ab iis neceſſe fuit, nobilitatem initium ſumere: neque enim minus deſinunt eſſe agricolæ, non minus quam in copioſa familia, ſervorum ſunt varia genera: et tamen ſervi atrienſes, ratiocinatores, qui ſunt a cyathis, qui ab epiſtolis ſervi, atque alii mediaſtini.

Ecce autem, ais, non ſolum nobilitatis nomen irrepſiſſe in certos homines, at in certas etiam in univerſum provin-

Digitized by Google

λων εἰσὶ γένη πολλά, καὶ δοῦλοι μιμῶνται, ὅ τε πρῳρά- A
της, καὶ οἱ ταμίαι, καὶ οἱ κυαθίζοντες, καὶ οἱ χαμμαλεῖς,
ἔτι δὲ καὶ ἄλλοι, ὥσπερ οἱ κληνόμοι.

Οὐδ' ἀπρεπὲς ἂν εἴη, ὅλῃ τινὶ εὐγένειαν ἐπιδείκνυσθαι, οὐχ ἧττον ἢ τινὶ χαλκαύγειαν. Οὐδ' ὅσοιπερ ἀπὸ τῶν Κάστορος διφρηλάτων γεγονέναι ἐρίζουσιν, εὐγένειαν B
ἐπιφαίνουσιν, ἀλλ' ἀρχικὸν μᾶλλον· οὐδ' ἄδοξοι, ἀλλ' ἐπιφανεῖς, ἔτυχον ἡνίοχοι τότε, ὅταν ἀφ' ἁρμάτων μόνον ἦσαν αἱ μάχαι, ἢ τῶν χελήτων ἠγνοεῖτο γραπτέα· ὅσα δὲ τούτων ἐπιδείγματα παρὰ τῷ Ὁμήρῳ; Ἀλλὰ μέμφῃ τί με τοὺς Πινδάρου ἀναγκαλεῖς; C

Ἓν ἀνδρῶν, ἓν θεῶν γένος· ἐκ
Μιᾶς δὲ πνέομεν
Μητρὸς ἀμφότεροι.

A. 4. ὅλην τινὰ] Deeſſe hic in MS. vocem χώραν aut ſimilem ex verſione Lat. apparet. WOLF.

A. 5. ἢ] Forte legendum καί. WOLF. Legam ἢ ἡ τῶν καλ. videtur ἢ in antecedente μάχαι evanuiſſe. WYTT.

B. 4. ὅσα δὴ] Non inelegans, ſed huic loco minus aptum. Malim οἷα δή. WYTT.

C. 1. ἀναγκαλεῖς] MS. mendoſe ἀναγκαλεῖ. Memorat hic Plutarchus novam Ariſtodemi objectionem. Pindari locus exſtat Nem. vi. 1. 2. 3. WOLF.

cias, veluti cum Euganei ſeſe omnes nobilitate commendant. Moriſeni Sitoniique, qui plane rectius Orphei nomine gloriantur, quam qui incolunt Dioſcuriadæ oppidum, et Heniochori, qui ſe jactitant ab Amphyto Telquioque Caſtoris et Pollucis aurigis, nobilitatos.

Neque vero indecens fuerit, univerſam provinciam nobilitatem oſtentare, non minus quam probitatem, et integritatem; neque qui ſe aurigis Caſtoris et Pollucis ortos contendunt, nobilitatem oſtendunt, ſed originem potius: neque tam viles, imo vero clari aurigæ eo fuere tempore, quo ex curribus tantum pugnabatur, militia unius tantum equi ignota erat: cujus rei exempla innumera apud Homerum exſtant. Quorſum autem ad Pindarum me revocas, qui dicit

Hominum genus idem eſſe, quod deorum,
Ex una parente utroſque ſpirare.

Digitized by Google

A Ἀλλ' ἀπείρους τόπους ὁρᾶν ἔξι παρ' ἐκείνῳ τὺς νικῶντας, ἀπὸ τῆς εὐγενείας ἐγκωμιάζοντι, καὶ αὐτὸν Ἀλκιμίδην ἀπὸ τοῦ πάππου Πραξιδάμαντος, τοῦ Σωκλίδου μνήμην ἀνανεώσαντος, ὃν τῶν Ἀγησιμάχου υἱῶν ἀξιοχρεώτατον γενέσθαι φησί. Οὐδ' ἐπῆλθεν αὐτῷ κακολογεῖν
B τὴν εὐγένειαν, ἀλλὰ μᾶλλον παρεπέπειν ἅπαντας τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸ τὰ τῆς σπουδῆς καὶ ἀρετῆς καλὰ καρποῦσθαι, ὅσοιπερ ἀπὸ τῶν Θεῶν γεγονότας μεμνῆσθαι ἀξιοῦσι. Οὐ γὰρ Ἡσιόδου εἵπετο τοῖς λόγοις, φάσκοντος ἐκ τῆς γῆς τὸν οὐρανόν, ἐξ οὐρανοῦ Κρόνον, ἐκ Κρόνου
C Δία πεφυκέναι. Ὁ δὲ Πίνδαρος σιωπᾷς οὐ πάντας

A. 1. τόπους] Latiniſmus pro *dictum*, ῥῆσις, ῥητὸν, ἀπόφασις. Græcis τόπος in hac re eſt non ipſum dictum, ſed locus libri in quo dictum exſtat, caput, ſectio, pars doctrinæ, argumentum ejus et materia. WYTT.

A. 2. Ἀλκιμίδην] MS. mendoſe *alκιμίσιν*, cujus vitii origo manifeſta eſt. Vide Pindari Odam laudatam in Antiſtroph. v. 1. WOLF.

A. 4. ἀνανεώσαντος] Vid. Pindar. l. c. Epod. v. 1. p. 122. ed. Schmidianæ. Confer notas p. 130. WOLF.

A. 4. υἱῶν] Quod ſcripſi pro ὑῶν, jubente ſenſu ipſo. Sic Pindarus ibidem p. 122. ὃς ὑπέρτατος Ἀγησιμάχῳ υἱὸς γένετο. WOLF. Eadem opera poterat reponere Ἀγησιμάχου. At ὑπέρτατος eſt πρωτεύτατος, ut ex Schol. monet Heynius. WYTT.

A. 5. ἐπῆλθεν] MS. mendoſe ἐθῆλθεν. WOLF.

A. 5. κακολογεῖν] MS. μὴ κακολογεῖν. Sed μὴ illud jam latet in antecedente οὐδέ. Itaque omiſi. Forte tamen Plutarchus duplici negatione de induſtria uſus eſt. WOLF. Sed et aliis in locis lapſus eſt, linguæ ignorantia, geminanda negatione. WYTT.

B. 4. Ἡσιόδου] Θεογον. v. 45. WOLF.

C. 1. Πίνδαρος] Nem. Od. vii. 7. ἀναπίσσειν δ' ἐχ ἅπαντας ἐοικὲ ἴσα. WOLF.

Quin potius innumeros ejus locos intuere, qui victores laudet e majorum nobilitate, et illum ipſum Alcimidem a Praxidamante avo, qui Soclidæ memoriam renovarit, quem Ageſimachi liberorum excellentiſſimum fuiſſe ait. Non autem in mentem illi venit, obtrectare nobilitati; potiuſque univerſos mortales hortari, et excitare ad induſtriæ fructus virtutiſque decerpendos, qui ſatu deorum ortos ſeſe meminiſſe poſſint. Non enim nugas Heſiodi ſecutus eſt, qui e Terra Cœlum, ex Cœlo Saturnum, ex eo Jovem genitum cecinit. Quam prudenter mox Pindarus non

ἐξ ἴσου ἅπαντας βίον μαρτυρεῖ σὺν τοῖς τῦ Σωγένους ἐγ- A
κωμίοις.

κα'. Μέχρι δὲ τίνος ἀπειθήσαλος ἔσῃ τὸ Ἰφικράτης ἀπόφθεγμα εὐλογήσας; τοιούτῳ δὲ κέχρηται ποτὲ καὶ ὁ Τύλλιος. Ὁ μὲν οὖν Ἰφικράτης ἀξιώσας τινὲ, ἑαυτὸν μὲν ἀφ' Ἁρμοδίυ γένος ἔχειν μεγαλαυχοῦντα, B ἐκείνῳ δὲ ὀνειδίζοντι τὸ εὐγενὲς, ἀλλὰ μέν τὸ μὲ γένος ἀπ' ἐμῦ λαμβάνει, ἦ ἀρχῆν, τὸ δὲ σὸν σὺ σοὶ λήγει. Τέτοις ἐκεῖνος τὲν μὲν εὐγένειαν οὐ κατέβαλεν, τὸ δὲ εὐγενὲς εἰκότως ἀνέκαμψεν εἰς τὸν ὀνειδίζοντα. Οὕτως δὲ δίκαιόν ἐϛι, τοὺς εὐγενεῖς τῆς αὐτῶν εὐγενείας ἀντιποιεῖσ- C θαι, ὥϛε μηδαμῶς αὐτὲς μὲν ἀλαζονεύειν, τὲς δὲ ἄλλους ἀποδηματίζειν, σὺν νόῳ ἔχοντας, ὡς καὶ αὐτοὶ κοινῇ

A. 1. Σωγένης] MS. Σωσιγένης mendose. Pindarus enim diserte Σωγένη appellat. WOLF.

A. 3. Ἰφικράτης] Iphicratis, rei militaris peritia celebrati, dictum hoc: ἐγὼ ἄρξω τοῦ γένους, refert Stobæus p. 493. WOLF. Ex Stobæo habet compilator noster, Stobæus ex Plutarcho, Apophthegm. p. 187, A. WYTT.

A. 4. εὐλογήσας] MS. in margine ἐπιφημίζων. Utraque vox proba est et scriptoribus in commendandi laudandique notione frequentata. Aristophanis Schol. ad Equit. p. 322. τὸ εὐλογῆσαι exponit per ἐπαινέσαι, ὑμνῆσαι, ὑπερμεῖσαι. WOLF.

B. 2. τὸ εὐγενὲς] Immo τὸ δυσγενές. WYTT.

C. 3. ἀποδηματίζειν] Inauditum, quod sciam, Græcis, Latinus homo effinxit e Latino infimæ ætatis verbo *degradare*. WYTT.

omnes nos ex æquo vitam transigere Sogenem laudans testatur.

XXI. Quousque vero tandem in Iphicratis verbo commendando, quod et recte a M. Tullio usurpatum est, nimius eris? Iphicrates quidem falsè in Armodii e familia sese ortum jactantem, eique ignobilitatem exprobrantem, hoc detorsit: *meum genus a me initium sumit, tuum autem in te finit.* Hoc ille cum dixit, non nobilitatem generis elevavit: sibi autem exprobrantem ignobilitatem jure refutavit. Ita enim æquum fuerit, nobiles nobilitatem suam tueri, ne illa freti nimium insolescant, alios vero de gradu dejiciant: meminerint quoque sese communi forte natos, et qui audire possint Eu-

Digitized by Google

A μείρακα σεφυκότες, ἢ ἀσμένως ἂν ἀκούσοντες τὸ Εὐριπίδειον ἐκεῖνο τοῦ Ἐκάβης·

Φεῦ, ὦ μῆτερ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων
Δούλειον ἦμαρ εἶδες· ὡς πράσσεις κακῶς
Ὅσον σιρ εὖ ποτ· ἀνασκεύασας δί σε
B Φθίμου θεῶν τις τῆς παροιθ' εὐπραξίας.

Καὶ τοῦτό τῷ αὐτῷ οὐκ ἀνάρμοστα τοῦ Πολυνείκους·

Οὐδ' εὐγενειά σ' ἦρεν εἰς ὕψος μέγα;
Κακὸν τὸ μὴ ἔχειν· τὸ γένος οὐκ ἔσωσέ με.

Οὐ γὰρ μάχεται μὴν οὕτω τοιαῦτα τῇ εὐγενείᾳ, μᾶλλον
C δὲ, νὴ Δία, προτρέπεσι τοὺς ἐκ τῶν προγόνων δόξης ἀντιλαμβάνειν, σωτηρίαν, αὔξησιν· χαλεπὸν γὰρ ἡ δύσφημον τὸ τοῦ Ὀδυσσέως, ὅταν δικαίως εἰς εὐγενῆ ῥίπτῃ,

Σὺ δ' ὦ τὸ λαμπρὸν φῶς ἀποσβεσθὲν γένους,
Ἔκγονε, πρίγου πατρὸς Ἑλλήνων μεγάς.

D Οὐ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς ὀρχήστας γενόμενοι, ἅτε τοὺς τὰς ἡδονὰς, παιδιὰς, ἀφροδίσια, ἁρπαγὰς, ἀδικίας προφυ-

A. 1. Εὐριπίδειον] Hecub. v. 55. sqq. WOLF.
B. 3. Οὐδ' εὐγενειά] Phœniss. v. 407. WOLF.
C. 4. Σὺ δ' ὦ] Est Sophoclis e Scyriis apud Plutarchum Opp. Mor. p. 34, D. et 72, E. unde noster sumsit: et ego Græcis addidi omissum in codice. WYTT.

ripideum illud Polydori ad Hecubam matrem:

O Parens, quæ regia
Genita domo servis, ut infelix agis,
Quantum prius numquam; Deum quis te bona
Ex ante fortuna malis conflcit veriens?

Nec vero Polynicis apud eumdem insulsa illa:

Jo. Non te generis evexit ad summum decus?
Po. Malum carere est, nam genus non me aluit.

Talia non oppugnantis sunt nobilitatem, imo per Jovem excitantis ad majorum decus tuendum, conservandum, augendum. Grave enim, per inquam, grave videtur illud, cum recte confertur in nobilem:

Tu splendidum natalium obscuram decus
Lanam trahis, patre natus Argivum optimo.

Non enim illi ad choreas nati, non ad oblectationes, lusus, res Venereas, rapinas, injurias aliis inferendas editi:

κότες· ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν ἀρετὴν, πόνον, ἀσκησιν, A
τὴν πρὸς τῶν πολιτῶν σωτηρίαν· πρὸς δὲ τὸ δήμου πολιτικὰς ὠφελείας εἰκότως πρέπον αὐτοὺς οὐ μόνοις σφισὶν αὐτοῖς φαινομένους πεφυκέναι. Τούτοις δὲ φαναι πρόσηκε τὰ ὑπὸ τοῦ Σατύρου τῇ Παλλάδι λεχθέντα πρὸς τὴν αὐλητικὴν ἄγαν δ'που τερπομένῃ. Ἀλ- B
λὰ πατρῴας μεμνημένους εὐγενείας ἐς ταύτην ἐσιδεῖν, ταύτῃ ἥδεσθαι, πρὸς ταύτης αὔξησιν προτρέπεις ὑπάρχειν, καὶ τῇ ἑτέρᾳ ἐκείνῃ τῆς ψυχῆς εὐγενείᾳ ἐπιφανεῖς ποιεῖσθαι δεῖ. Ἐπὶ δὲ πρὸς ἐκεῖνο τὸ σωφρονέστατον προσῆκε ἀναβλέπειν, προσέχειν δὲ τὸν νοῦν, ὅπως ἑαυτοῖς C
ἁρμόζῃ τὰ πρὸς Ἑρμοῦ λεχθέντα πρὸς Πριάμου,

— εἷος δὴ σὺ δόμας τε εἶδος ἀγητὸς,
Πίτνυσαί τι σθένος, μαιάων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων.

Καὶ δικαίως οἷοί τε ὦσι προφέρειν τὸ Ὀδυσσέως πρὸς Πηνελόπην, τῆς ὀλεθρίας ἡδονῆς ἡττηθείσης·

C. 2. Πριάμου] Iliad. ω'. v. 375. WOLF.
C. 6. Πηνελόπην] Odyss. ι'. v. 31. WOLF.

potius ad virtutem, laborem, tuendos in officio cives, populares juvandos: merito ut, qui plus, quam deceat, sibi ipsis solum nati videantur, jure, quæ a Satyro audiit Pallas, cum tibia oblectaretur, audire possint

Haud te decet forma ista, mitte tibias,
Sume arma, buccas, ut decet, componito.

Sed moniti nobilitatis paternæ, hanc intueri, hac se oblectare, huic augendæ incumbere debent, seseque altera illa nobilitate insignire, ad illudque subinde respicere Poetæ peritissimi:

Non decet ut Hector pronus incumbere lectis
Ille velit clarus, fixurque insidere plumis.

Illudque Priami de Mercurio elogium ut in eos competat, curent diligenter:

Corporis admiranda tui est species, sapis atque
Mente simul: satus es majorum stemmate claro.

Jure quoque Ulyssis illud ad Penelopen proferre possint, voluptate pestifera superata:

Digitized by Google

A Ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.

Ὡς δὲ εὐπρεπὲς, οὐχ ὑπὸ τῶν κολάκων ἀλλὰ καλῶν τε καὶ ἐπαινετῶν ἀνδρῶν ἀκούειν, ὅπερ ἀκήκοεν Ἕκτωρ
B ὑπὸ τοῦ Πολυδάμαντος

Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστύν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν,
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται ἀνθρωποι,
C Καί τε πόλεις ἐσάωσι, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνίγνω.

Καὶ τοῦ αὖ·

Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.

Ἀλλὰ παρ' Εὐριπίδῃ, φὴς, οὐχ' Ἡλέκτρα δικαίως χλευάζει τὴν εὐγένειαν; λέγουσα, τὸν ἔνδοξον Ἀγα-
D μέμνονα, εἰ ἄρα ἔνδοξον, ἐξ Ἀτρέως γεγονέναι· καὶ δικαιοῦν τὴν Ταντάλου τοῦ Διὸς αἰκίαν, τιμωρουμένων τῶν θεῶν. Ἀλλὰ μὴν οὐ δικαιόν ἐστι τὴν ἑνὸς ἢ δυοῖν ἀλα-

B. 1. Πολυδάμαντος] Iliad. ν'. v. 730. WOLF.
C. 3. Λαῶν] Odyss. ι'. v. 12. Conf. β'. v. 234. WOLF.
C. 4. παρ' Εὐριπίδῃ] Immo παρ' Εὐριπίδῃ. WYTT.
D. 1. ἐξ Ἀτρέως] Euripid. Oreste v. 15. WOLF.
D. 2. Ταντάλου] Eurip. ibid. v. 7. WOLF.

Sic itidem Circes retinebar in ædibus altis,
Conjugii tædas cuperet dum, meque maritum.
Ast animum potuit nequaquam flectere noſtrum.

Quam enim præclarum, non ab aſſentatoribus, at ex animo a probis laudatiſque viris audire, quod audiit Hector a Polydamante?

Namque alii Deus ut curæ ſint Martia factâ,
Alii dedit, ut ſapiat, ſit providus, atque
Cum ſibi tumque aliis, ac oppida ſervet ab hoſte;
Atque hæc ipſe tenes in primis, optime ductor.

Et illud ejuſdem:

Ceu miris pater hic populo imperitare ſolebat.

At apud Euripidem, ais, Electra an non jure ridet nobilitatem? dum ex Atreo illuſtrem (ſi modo illuſtrem) Agamemnonem ait natum? Dumque Jove nati Tantali pœnam refert? Sed enim non unius aut alterius inſolentiam

Digitized by Google

ζονείαν τῇ εὐγενείᾳ πεφύκματα παρέχειν. Οὐδ' ἐκείνη Α
φησὶ τὰς ἀτυχίας ὀνειδίζειν, ἢ φάσκουσα δὲ μιδὲν κα-
κὸν, μιδένα νόσον εἰ), οὗ τὸ φορτίον οὐ φέρη ἡ τῶν ἀν-
θρώπων φύσις, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μᾶλλον εἰσέβλεπε
μοῖραν. Οὐ κακίζει δὲ ὁ Ἀρχίλοχος·

— Τοῖος ἀνθρώποισι γὰρ Β
Θυμὸς, Γλαῦκε, Λεπτίνεω παῖ, γίνεται θνητοῖς,
Ὁκοῖον Ζεὺς ἐφ' ἡμέραν ἄγει.

Τὸ Αἰσώπου βατραχίδιον πρὸς τὴν μητέρα ἐξογκω-
μένην καὶ ἐρωτῶσαν, εἰ ὁ τοὺς ἀπούσης αὐτῆς γόνους
βεβορὼς μείζων ἦν, ἀπεκρίνετ' οὐδ' εἰ μέση διαῤῥαγῆς, C
φησὶν, ὦ μῆτερ, ἐκείνῳ τύχης ἴση. Οὕτως οὐδ' οἱ ἀγενεῖς
λεγέτωσαν ὅσα βούλονται, βασκαινέτωσαν τῇ εὐγενείᾳ,

A. 2. φάσκουσα] Electræ apud Euripid. Oreſte v. 1. ſqq. hæc verba ſunt:
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν οὐδ' αἰσχρὸν βροτοῖς,
Οὐδὲ παίδες, οὐδὲ ξυμφορὰ θεήλατος,
Ἥτις οὐκ ἂν ἄρειτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις. WOLF.

A. 3. τὸ φορτίον] MS. in marg. habet ἄχθος. Scilicet ea voce utitur Euripides l. c. WOLF.

A. 5. Ἀρχίλοχος] Refert hoc Archilochi dictum Laertius ix. 71. ubi vide Interpretes, et inprimis Menagium p. 430. Debet hanc ſententiam Archilochus Homero, apud quem exſtat Odyſſ. σ'. v. 136. ad quem commentatur Duportus in Gnomologia Homerica, p. 252. De eadem proſtat ſingularis Diſſertatio Merici Caſauboni, quæ cum Iſaaci, Patris, Epiſtolis recuſa eſt ab Almeloveenio. WOLF. Rectius omiſſo γὰρ duos in verſus Τοῖος—Γίνεται: ut apud alios legitur. WYTT.

B. 4. Αἰσώπου] Apud Phædrum i. 24. WYTT.

C. 3. λεγέτωσαν ὅσα βούλονται] Manifeſto Latinum, et Græcis ignotum dicendi genus. *Ita neque ignobiles dicant quidquid velint,—nobilibus præſtantio-*

nobilitati nocere æquum fuerit: nec illa ſe ait exprobrare infortunia. Cumque refert, multum eſſe malum aut morbum, cujus non ferat onus hominis natura: ad communem hominum ſortem potius reſpexit. Nec vero peſſime Archilochus:

— *Talis hominibus enim*
Animus ineſt, O Glauce, Leptina ſate,
Mortalibus, qualem in dias Deus excitat.

Ranuncula Æſopica, matre intumeſcente, et rogante, majorne eſſet, qui, ſe abſente, voraſſet partus ſuos: Non ſi media dirumparis, mater, æqualis illi eris, reſpondit. Ita nec ignobiles dicant, quod volent, detrahant nobilitati, obloquantur. Numquam ſupe-

Digitized by Google

A οὐδέποτε τῶν εὐγενῶν κρείττονες ἔσονται, οὔτε πάρισοι, μὴ πεφύργου ποιήσαντες τ' ἀρετῷ. Πόθεν δή; ἢ ἐξ ἴσης ἀνθρώπων μοίρας; ἢ φύσῃ τινί; ἢ τοῖς Αἰσωπικοῖς μύθοις πάλιν πεσέχοντες, τὰ ἡ ἐργάτις ἡμέρα τῇ ἑορτῇ ἀντήρητο, ὡς ὑφ' αὑτῆς ἐπιπεπονημένων ῥαθύμως
B ἀφ' λαιμαργίας ἀναλίσκουσαν· πρὸς αὐτὴν ἡ ἑορτή, Φέρε δή, ἔφη, τὰς μοίρας ἀλλήλαις μεταβάλλωμεν. Ἡ δ' ἀπέκρινεν, ὑ θέμις, τὸν τοῦ Διὸς ἐπιτελούμενον μοι τῶν ἱερῶν κλῆρον καταλείπειν. Συμφέρειν τῷ Διὶ ἐκ τῶν μυστηρίων ἀποτρέπειν τὸν βέβηλον ὄχλον.

Λείπει τὰ ἑξῆς.

res erunt. Hoc enim voluit ſcriptor. At Latinus Interpres conſtructionis pravitatem celavit. WYTT.

A. 1. κρείττονες ἔσονται] MS. in marg. ἔσονται ἤτε κρείττους. Res eodem redit. Noſtram lectionem expreſſit Interpres Latinus. WOLF.

A. 2. πεφύργου] MS. mendoſe πεφῦργον. WOLF.

Verſ. Lat. col. 1. l. 5. Genio aliquo] Quæ in verſione ſequuntur, a MS. abſunt. Alludit noſter ad Heſiodi Ἔργ. καὶ Ἡμερ. v. 3. 4.

Ὅττῃ δὲ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἀφατοί τε φατοί τε
Ῥητοί τ' ἀῤῥητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἔκητι. WOLF.

A. 3. Αἰσωπικοῖς] Hac fabula Themiſtocles uſus dicitur, apud Plutarchum pluribus locis: Vita Themiſtocl. p. 121, B. Opp. Mor. 270, B. 320, E. At noſter compilator eam inficete mutando, acumine ſpoliavit. In τὰ apparet vitium: forte ſcriptum fuerat λέγωμεν ἃ ἡ ἐργάτις.— Wolfius inficetias etiam auxit, inferciendo illo πρὸς αὐτὴν ἡ ἑορτή, quod ſententiam jam per ſe laborantem plane pervertit. WYTT.

A. 4. ἡ ἐργάτις ἡμέρα] MS. ita: ἡ ἐργάτις ἡ ἐργάσιμος ἡμέρα. Delevi ἡ ἐργάσιμος tamquam ſcholion vocis ἐργάτις. WOLF.

B. 1. ἀναλίσκουσαν] Structura ſermonis requireret ἀναλισκούσῃ. Refertur enim ad antecedens ἑορτῇ. WOLF.

B. 1. πρὸς αὐτὴν ἡ ἑορτή] Recepi hæc in contextum, quæ ad oram MS. tamquam h. l. inſerenda, ſcripta erant. WOLF. Male. WYTT.

riores erunt nobilibus, non æquales, niſi virtutis ſpecimen ediderint. Unde id tandem? An inæquali ſorte hominum? an Genio aliquo? an Jovis magni conſilio, ut ait Heſiodus, accidit, ut alii obſcuri, alii inclyti ſint? an (ut ad fabulas Æſopicas redeamus) cum feſto diei profeſtus inſultaret, et, quæ ſummis laboribus quæreret, illum per ſocordiam atque ingluviem conſumere quereretur, ferret hanc conditionem? mutarent ſortem, ex profeſto feſtus fieret. Reſpondit, a Jove ſortem ſacrorum ſibi commiſſam, nefas eſſe relinqui: intereſſe Jovis, procul arceri a myſteriis prophanum vulgus.

Deſunt reliqua.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ.

Digitized by Google

NOMINA FLUVIORUM.

HYDASPES.
ISMENUS.
HEBRUS.
GANGES.
PHASIS.
ARAR.
PACTOLUS.
LYCORMAS.
MÆANDER.
MARSYAS.
STRYMON.
SAGARIS.
SCAMANDER.
TANAIS.
THERMODON.
NILUS.
EUROTAS.
INACHUS.
ALPHEUS.
EUPHRATES.
CAICUS.
ACHELOUS.
ARAXES.
TIGRIS.
INDUS.

Digitized by Google

1149

ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ

ΚΑΙ

ΟΡΩΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΣ,

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤΟΙΣ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ.

DE FLUVIORUM

ET

MONTIUM NOMINIBUS,

ET DE IIS QUÆ IN ILLIS INVENIUNTUR.

A.

Υδασπης.

α'. ΧΡΥΣΙΠΠΗ ἀφ' ἡλίων Ἀφροδίτης εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τῷ γενησαντος Ὑδάσπου, καὶ μὴ φέρουσα τὰς παρὰ φύσιν ἔρωτας, νυκτὸς

A. 1. ΠΕΡΙ ΠΟΤΑΜΩΝ] Suſtuli nomen Plutarchi vulgo præfixum huic libello; qui vel eumdem, vel certe geminum et plane ſimilem, habet auctorem atque Parallela. Ad hunc *de Fluminibus* recenſendum emendandumque adhibuimus has Editiones: principem Baſileenſem 4to. apud Frobenium 1533: Toloſanam 8vo. 1615, cum Philippi Jacobi Mauſſaci notis et Latina interpretatione, quam nos interpretationem in hac

I.

HYDASPES.

I. CUM Chryſippe, Veneris ob iram, in parentis Hydaſpis deſiderium incidiſſet, et amorem quo præter naturam tenebatur, nequiret cohibere, profunda nocte

Digitized by Google

βαθείας, τῷ παρειμένῳ σωμῆλθεν, τῆς τροφῆς σωμελθούσης. Οὐκ εὐτυχήσας δὲ περὶ τοῦ συμβεβηκότων ὁ βασιλεὺς, τὴν μὲν ἀνεψιὰν σωσαν αὐτὸν γεγωῶ ζῶσαν κατέχουσεν· τὴν δὲ θυγατέρα σταυρώσας, ἀφ' ὑψηλοῦ B ὑποβολίω, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἰνδὸν, ὃς ἀπ' αὐτῆ Ὑδάσπης μετωνομάσθη· ἔστι δὲ τῆς Ἰνδίας νεανικῶς καταφερόμενος εἰς τὴν Σαρωνιτικὴν Σύρτιν.

β'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος Λύχνις καλούμενος· ἐλαιώδης δὲ ὀσὶ τῇ χρόᾳ, καὶ ζεστὸς πάνυ· Σελήνης δὲ αὐξομένης, εὑρίσκεται τοῖς μελῳδίαν αὐλῶν· χρῶνται δὲ οἱ ἐν ἀγορᾷ τυγχάνοντες αὐτῷ.

γ'. Εὑρίσκεται δὲ αὐτοῦ παρὰ τὰς καλουμένας Πύ- 1150

nostra Editione retinuimus: Oxonienſem Jo. Hudſoni 8vo. 1703, in Volumine II Geographorum Minorum, cum Diſſertatione H. Dodwelli, qui judicio de auctore libelli, Mauſſacum multis partibus ſuperavit: item Latina Verſione A. Turnebi, Opp. T. II.

A. 14. συμελθούσης] Legendum συμπαρούσης, ut monuit jam T. Hemſterhuſius Obſerv. Miſc. Vol. IV. p. 284.

A. 15. Οὐκ εὐτυχήσας] Κατηχηθείς, *edoctus, poſteaquam comperiſſet*, corrigendum cenſuit idem T. H. Obſ. Miſc. loco memorato. Verbum frequens huic ſcriptori, et ſimili de re in Capite de Pactolo, item de Lycorma, de Eurota.

B. 5. Λύχνις] Λυχνίτης malint Mauſſacus ad h. l. et Salmaſius Exerc. Plin. p. 777.

B. 6. ζεστὸς] Rarum, nec tamen corruptum.

B. 8. οἱ ἐν ἀγορᾷ τυγχάνοντες] Recte vertit Mauſſacus: Turnebus, *artifices* redditos, aliud legiſſe videtur.

cum nutrice comite convenit. Rex vero ob ea quæ contigerant infelix, anum quæ inſidias ſibi paraverat, vivam ſepeliri juſſit, et filia in crucem ſublata, præ mœrore extremo ſe præcipitem dedit in fluvium Indum, qui ab eo poſtea denominatus eſt Hydaſpes. Indiæ autem fluvius eſt vehementius influens in Syrtem Saroniticam.

II. Naſcitur in eo lapis Lychnis vocatus, qui olei colorem præ ſe fert, valdeque fervidus eſt. Invenitur ille, adoleſcente Luna, ad cantum tibiarum: et uſui eſt excellentioribus.

III. Occurrit ibidem pro-

Digitized by Google

λας βοτάνη, παρόμοιος Ἡλιοτρόπιῳ· ταύτην λειοτριβοῦντες, τῷ χυλῷ τοῖς καύμασιν ἀλείφονται, καὶ φέρουσιν ἀκινδύνως τῆς θειοτέρας θερμασίας τὴν ἀναθυμίασιν.

δ'. Οἱ δὲ ἐγχώριοι, τὰς ἀσεβῶς ἀναστρεφομένας παρθένους ταυρείῃς περιπλώσαντες, εἰς αὐτὸν βάλλουσιν, τῇ σφῶν ἐπιχωρίῳ τὸν Ἀφροδίτης ὕμνον ᾄδοντες.

ε'. Κατορύσσουσι δὲ καὶ ἐνιαυτὸν γεγωὼς καταχθόνιον, παρὰ τὸν ὀνομαζόμενον λόφον Θηρόγονον· ἅμα γὰρ τὴν πρωτοβύτην ἑρπετῶν πλῆθος ἐκ τῆς ἀκφορείας ἐξέρχεται, καὶ
B τὰ περιπάμενα τῶν ἀλόγων ζώων κατεσθίει· καθὼς ἱστορεῖ Χρύσερμος ἐν π' Ἰνδικῶν. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Ἀρχέλαος ἐν ιγ' περὶ Ποταμῶν.

ς'. Ὑπόκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Ἐλέφας καλούμενον,

A. 10. ἅμα γὰρ τὴν πρωτοβύτην] Ita omnes Editiones, excepta Græco-Latina Anni 1624, quæ habet ἅμα γὰρ πρὸς τὴν πρωτοβύτην, fuſcepta præpoſitione ex interpretationibus, ut videtur, Turnebi et Mauſſaci. Equidem putem ſcriptum fuiſſe ab auctore, ἅμα γὰρ τῷ κατοχύπλεσθαι τὴν πρωτοβύτην.

B. 1. τῶν ἀλόγων ζώων] In ſcriptore diſerte ac recte ſcribente corrigerem τῶν ἄλλων ζώων: ſed huic balbutienti iſtud relinquendum videtur. Simile enim eſt in Capite de Inacho, ubi Mauſſacus hanc dictionem tueri ſtudet, docens ſcilicet ita Latinis dici *muta animalia*.

pe Pylas quas vocant, herba ſimilis Heliotropio: cujus contritæ ſucco contra ſolis æſtus unguntur, et ſine periculo quantumvis magnæ caliditatis exhalationem ferunt.

IV. At indigenæ, virgines quæ non caſte vixerint, clavis cruci affigunt, et in hunc fluvium dejiciunt, dialecto vernacula Veneris hymnum canendo.

V. Defodiunt et vetulam condemnatam quotannis juxta verticem Therogonum. Illuc enim reptilium multitudo ad vetulam ex cacumine ſtatim accedit, et quæ circumvolant muta animalia devorat, ut narrant Chryſermus libro Rerum Indicarum octogeſimo, et Archelaus qui diligentius de his egit libro xiii. de Fluminibus.

VI. Adjacet vero huic fluvio mons, Elephas: qui ob

Digitized by Google

δι' αἰτίαν τοιαύτην· Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος μετὰ στρατεύματος εἰς Ἰνδίαν ἐλθόντος, καὶ τῶν ἐγχωρίων χρίσιν ἐχόντων ἀντιπολεμεῖν αὐτῷ, Πώρου τοῦ βασιλέως τῶν τόπων Ἐλέφας αἰφνιδίως οἰστρηλὴξ γενόμενος, ἐπὶ τὸν Ἡλίου λόφον ἀνέβη, καὶ ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρησάμενος, εἶπεν· "Δέσποτα βασιλεῦ, τὸ γένος ἀπὸ Γηα- "σίου καταγων, μηδὲν ἐξ ἐναντίας Ἀλεξάνδρου ποιή- "σῃς· Διὸς γὰρ ἐστὶν Γηάσιος· καὶ τελέσας τὸν λόγον C "ἔθανεν." Ἀκούσας δὲ τούτων ὁ Πῶρος, ψοφοδὴς τῷ Ἀλεξάνδρου γόνασιν προσέπεσεν, εἰρήνην αἰτούμενος· τυχὼν δὲ ὧν ἤθελεν, τὸ ὄρος Ἐλέφαντα μετωνόμασεν· καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' περὶ Ὀρῶν.

B.

Ισμηνος.

α'. Ἰσμηνὸς ποταμός ἐστι τῆς Βοιωτίας κατὰ πόλιν Θήβας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Κάδμου πους, ἀπ' αἰτίας τοιαύτης. Κάδμος τὸν χρυσοφύλακα Δρά- D

hanc cauſſam ita vocatus: Cum Alexander Macedo in Indiam veniſſet cum exercitu, et indigenæ ei totis viribus reſiſtere decernerent, Elephas Pori illius regionis rex derepente œſtro percitus Solis collem aſcendit, et vocem humanam depromens, in hæc erupit, *Domine Rex, qui a Gegaſio familiam ducis, ne quidquam contra Alexandrum ſuſcipias: Jovis etenim eſt Gegaſius:* et abſoluto ſermone occubuit. Quibus auditis Porus ſupplex Alexandri genua amplexus eſt, pacem expetens: quam cum conſecutus eſſet, montem illum Elephantem nominavit, ut teſtatur Dercyllus libro iii. de Montibus.

II.

Ismenus.

I. Iſmenus fluvius eſt Bœotiæ juxta Thebas: qui prius fuit nuncupatus Cadmi pes, hac de cauſſa. Cum Cadmus ſagittis confixiſſet Draconem qui fontem cuſtodiebat, et a-

Digitized by Google

κοπτα τοξεύσας, ᾗ εὑρὼν ὕσατερ πεφαρμακυμένον φόβου τὸ ὕδωρ, ἀπῆρχετο τὴν χώραν ζητῶν ἀπηλιώτην. γενόμενος δὲ κατὰ τὸ Κωρύκιον ἄντρον, κατὰ μηνυσιν Ἀθηνᾶς, τὸν δεξιὸν πόδα βαθύτερον εἰς τὸν πηλὸν ἤρεισεν· ποταμοῦ δὲ ἀναδοθέντος ἐκ τοῦ τόπου, ὁ ἥρως βουθυτήσας, Κάδμου ποδὰ προσηγόρευσεν αὐτόν. Μετὰ δὲ τινα χρόνον, Ἰσμηνὸς Ἀμφίονος καὶ Νιόβης παῖς ὑπὸ Ἀπόλλωνος τοξευθεὶς, καὶ ἀλγηδόνι συνεχόμενος, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς τὸν προειρημένον ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἰσμηνὸς ὠνομάσθη· καθὼς ἱστορεῖ Σώστρατος ἐν β' περὶ Ποταμῶν.

β'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ Κιθαιρὼν ὄρος, ὀνομαζόμενον δὲ πρότερον Ἀστέριον, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Βοιωτοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκ δυοῖν γυναικῶν τῶν ὀπτοσήμων,

D. 2. ὕσατερ] Delendum videtur ut ortum ex proximis literis antecedentis et sequentis vocis.

D. 2. φόβου] Ita omnes Editiones: sola Gr. Lat. A. 1624, φόβου. At in promtu est verum φόνου cruoris, tabi, quod monuerunt J. Rutgersius Var. Lect. iii. 12. et Th. Reinesius Vol. i. 1.

D. 4. Κωρύκιον] Retinui cum Hudsono ex Basiliensi et Interpretationibus Turnebi et Mauffaci: at hujus Græcus contextus ac tres Græco-Latinæ editiones habent Κωρύνιον.

D. 6. ἐκ τοῦ τόπου] ἐκ τοῦ τύπου, probabilis est correctio Bernardi ad Thom. Mag. p. 464.

quam veneno ejus infectam cerneret, circuivit regionem, alium fontem quo sitim levaret, quærens. Appulsus vero ad antrum Corycæum Palladis beneficio, dextrum pedem altius in limum defixit: unde exortum est flumen, quod a Cadmo postquam sacrificia peregisset, Cadmi pes vocatum fuit. Pauco post tempore Ismenus Amphionis et Niobes filius, ab Apolline sagitta confossus, cum dolore opprimeretur, se in id præcipitem dedit, et ab ipso Ismenus tandem dictum fuit, ut narrat Sostratus in secundo de Fluminibus.

II. Adjacet vero ipsi mons Cithæron, prius Asterius ideo vocatus, quod cum Bœotus Neptuni filius ex duabus nobilibus mulieribus eam quæ

Digitized by Google

θέλοντος γῆμαι τὴν ὠφελιμωτέραν, καὶ ἐν ταῖς ἀκρωρείαις λόφου τινὸς ἀνωνύμου, νύκτωρ θεωμένου ἀμφοτέρας, ἀστὴρ ἔπεσεν τῆς Εὐρυθεμίστης ὤμοις, καὶ ἀφανὴς ἐγένετο. Βοιωτὸς δὲ τὸ σημαινόμενον νοήσας, τὴν μὲν κόρην ἔγημε, τὸ δὲ ὄρος ὠνόμασεν Ἀστέριον ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος. Ὕστερον δὲ ἐκλήθη Κιθαιρὼν δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τισιφόνη μία τῶν Ἐριννύων, εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα παιδὸς εὐπρεποῦς, Κιθαιρῶνος τοὔνομα, καὶ μὴ φέρουσα τὴν ἐπίτασιν τῶν ἐρώτων, λόγους αὐτῷ θεὶ σαυόδων ἀπέστειλεν· ὁ δὲ τὸ καταπληκτικὸν τῆς θεσπιμήνης φοβηθείς, οὐδὲ ἀποκρίσεως αὐτὴν ἠξίωσεν· ἡ δὲ ἀποτυχοῦσα τῆς θεσπιρέσεως, ἐκ τῶν πλοκάμων ἕνα τῶν δρακόντων ἀπέσπασεν, καὶ ἐπὶ τὸν Κιθαίρωνα ἔβαλεν· ὁ δὲ ὄφις τοῖς κόλποις θεισφύξας αὐτὸν, ἀνεῖλεν, Ἀστερίῳ ποιμαίνον- F 1131

E. 5. ἔπεσεν] Legendum ἐπέστευν: certe ab auctore ita ſcribendum erat.
A. 1. Ἀστερίῳ ποιμαίνοντος] Mauſſacus corrigi vult Ἀστέριον ποιμαίνοντα: hoc rectius ſane erat: rectius etiam fuerat, αὐτὸν ποιμαίνοντα. At non omnia rectiora huic ſcriptori obtrudenda.

ſibi utilior videbatur, ducere vellet, et in cacumine collis cujuſdam innominati nocte utramque exſpectaret, derepente ſtella de cœlo delata cecidit in humeros Eurythemiſtes, et evanuit ſtatim. Ille vero prævidens quid illud portenderet, puellam duxit, et montem Aſterium ab illo caſu denominavit: quem poſtremo Cithæronem vocarunt, ob hanc cauſſam: Cum Tiſiphone Erinnyum una Cithæronis pulcherrimi pueri amore correpta eſſet, et eum occultare nullo modo poſſet, illius congreſſus auſa eſt petere. At Cithæron furiæ horrorem exoſus, ne quidem dignatus eſt ei reſponſum dare: unde vana ſpe deluſa e crinibus ſerpentum unum avulſit, et in ſuperbum juvenem projecit, quem ſerpens nexibus ſuis conſtringens interemit, in Aſterii montis cacuminibus greges tunc temporis paſ-

Digitized by Google

τος ὁ ταῖς ἀκροωρείαις. Κατὰ δὲ τοξόνοιαν θεῶν, τὸ ὄρος ἀπ' αὐτῆς μετωνομάσθη Κιθαιρῶν· καθὼς ἱστορεῖ Λέων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς Βοιωτιακοῖς.

γ'. Ἑρμησιάναξ δὲ ὁ Κύπριος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Ἑλικὼν καὶ Κιθαιρὼν ἀδελφοὶ τυγχάνοντες, διαφόρους ἔσχον τοὺς τρόπους τοὺς διαθέσεις· ὁ μὲν γὰρ Ἑλικὼν πραότερος ὑπάρχων καὶ τοξόνοιος, συμπαθῶς γηροβοσκεῖ τοὺς γονεῖς· ὁ δὲ Κιθαιρὼν πλεονέκτης τυγχάνων, καὶ θέλων εἰς ἑαυτὸν μεταστῆσαι τὴν οὐσίαν, τοξότην μὲν ἐφόνευσεν τὸν γεννήσαντα, τὸν δὲ ἀδελφὸν, ἐξ ἐνέδρας καταχρημνίζων, καὶ αὐτὸς συγκατωλίσθη· Β χῦ δὲ θεῶν τοξόνοιαν, εἰς ὁμώνυμα ὄρη μεταμορφωθέντες, ἐγένοντο· Κιθαιρὼν μὲν διὰ τὴν ἀσέβειαν, Ἐριννύων μῦθος· Ἑλικὼν δὲ, διὰ φιλοτεχνίαν, Μουσῶν ἐνδιαίτημα.

A. 9. γηροβοσκεῖ] Malim ἐγηροβόσκει. Oratio diligentior vetuſtiorque ex ipſo Hermeſianacte repetita.

B. 1. μεταμορφωθέντες, ἐγένοντο· Κιθαιρὼν μὲν] Ita interpunxi. Vulgo, μεταμορφωθέντες ἐγένοντο· Κιθαιρὼν μὲν—.

B. 2. μῦθος] Credam ab Hermeſianacte ſcriptum fuiſſe μυχὸς, receſſus, ſpecus, quod concinnius opponatur ſequenti ἐνδιαίτημα.

centem. Diis autem ita volentibus mons ille ab eo vocatus eſt Cithæron, ut auctor eſt Leo Byzantius in libris Rerum Bœoticarum.

III. At Hermeſianax Cyprius hanc hiſtoriam refert: Helicon et Cithæron fratres diverſis erant moribus præditi: Helicon enim dulcis et benignus parentes ſeniores humaniter nutriebat: Cithæron vero paulo avidior et corradere omnem ſubſtantiam percupiens, primum quidem occidit patrem, deinde fratrem ex inſidiis præcipitem dedit, ſed cum eo ipſemet decidit. Unde Deorum providentia verſus uterque fuit in montem cognominem: Cithæron propter impietatem, furiarum fabula factus eſt: Helicon vero ob humanitatem, muſarum ſacrarium et domicilium.

Digitized by Google

Γ.

Ἔβρος.

α'. Ἔβρος ποταμὸς ἀπὸ τῆς Θρᾴκης, προσηγορίαν εἰληχὼς ἀπὸ τῆς συστροφῆς τῆς χαλαφορᾶς τοῦ ὕδατος. Κάσανδρος δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν τόπων, γήμας Κρατονίκλω, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν Ἔβρον· ἐπαναξάμενος δὲ τῇ συμβιώσῃ τὸ προτέρας γυναικὸς, ἐπέγημε τῷ παιδὶ Δαμασίππῃ τῇ Ἀτραϊκοῦ· ἥτις εἰς ἐπιθυμίαν ἐμπεσοῦσα τοῦ πατρόγυω, λόγους αὐτῷ περὶ συνόδων ἀπέστειλεν. Ὁ δ' ὡς Ἑρμιόνῃ φυγὰν τῷ μητρυιᾷ, προσπαίζει χαίρει χυμηλίαις. Ἀποτυχοῦσα δὲ τῆς προαιρέσεως ἡ ἀσελγὴς, κατεψεύσατο τοῦ σώφρονος, ὡς βιάσαιτο αὐτὴν θελήσαντος. Κάσανδρος δὲ τῷ ζήλῳ συμπαρεισελθὼν, μετ' ὁρμῆς ἐπὶ τὴν ὕλην ἦλθε, καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος, ἐδίωκε τὸν υἱὸν, ὡς ἐπίβουλον τῶν πατρῴων γάμων. Ὁ δὲ υἱὸς περιπάλλακτος γενόμενος, ἑαυτὸν

B. 6. Θρᾴκης, προσηγορίαν εἰληχὼς—] Nexus ſententiæ oſtendit mutilum eſſe locum, et ſic ſupplendum, Θρᾴκης· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ῥῆβδος, τὴν προσηγορίαν εἰληχὼς—. Similiter locutus eſt auctor initio Capitis de Phaſide.

B. 7. ἀπὸ τῆς] Sic ex Baſileenſi repoſui, pro vulgato mendo ἐπό.

C. 5. κυνηγίαις] Ita bene correxit Mauſſacus mendum editionis Baſileenſis γυναιξίαις.

III.

Hebrus.

I. Hebrus fluvius eſt Thraciæ, denominationem nactus ab aquæ interlabentis vorticibus. Caſander illius regionis Rex, ducta Cratonice, genuit ex ipſa filium Hebrum, et repudiato prioris uxoris convictu, Damaſippem Atracis filiam ſuperduxit filio: cujus amore correpta de congreſſu ad ipſum verba perferenda curavit. At Hebrus novercam ut furiam fugiens, indulgebat venationi: hæc vero impura aberrans a propoſito, falſo accuſavit temperantem adoleſcentem raptus et ſtupri. Tum Caſander zelotypia concitatus ſylvam cum impetu ingrediens, diſtricto gladio filium perſecutus eſt tamquam paternarum nuptiarum temeratorem. Filius vero cum evadere nequiret, ſe-

Digitized by Google

ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ῥόμβον, ὃς ἀπ' αὐτῆς Ἕβρος μετω-
D νομάσθη· καθὼς ἱστορεῖ Τιμόθεος ὁ ια' τῶν Περὶ Ποταμῶν.

β'. Ὄρος δὲ αὐτῷ παρόκειται Παγγαῖον, ἡ προσ-
ηγορίαν ἔχον δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ὁ Παγγαῖος Ἄρεως
καὶ Κριτοβούλης παῖς, τῇ θυγατρὶ κατ' ἄγνοιαν συγ-
γενόμενος, ἀθυμίᾳ συνεχθεὶς, ἔδραμεν εἰς Καρμάνιον ὄρος,
ᾗ λύπης ὑπερβολῇ ἀπαισάμενος τὸ ξίφος, ἑαυ-
τὸν ἀνεῖλεν· οἷς δὲ περίνοιαν θεῶν, ὁ τόπος μετωνομάσθη
Παγγαῖος.

γ'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ τῷ περιρρυῆναι ποταμῷ
βοτάνη παρόμοιος ὀρίγανῳ, ἧς τὰ ἄκρα δρεψάμενοι
Θρᾷκες, ἐπιπθέασιν πυρὶ μὴ ἧττον τῆς δημητριακῆς
E τροφῆς, καὶ τῷ ἀναφερομένῳ ἀναθυμιάσει δεχόμενοι
ταῖς ἀναπνοαῖς, κραιοῦνται, καὶ εἰς βαθὺ ὕπνον καθα-
φέρονται.

δ'. Γεννᾶται δὲ καὶ ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει βοτάνη

ipsum præcipitavit in fluvium Rhombum, qui ab eo Hebri nomen assumsit, ut refert Timotheus libro undecimo de Fluminibus.

II. Mons illi adjacet Pangæus, hanc denominationem ita sortitus. Pangæus Martis et Critobules filius cum insscius rem habuisset cum filia, et idcireo dolore premeretur, aufugit in Carmanium montem, et ob incredibilem tristitiam qua afficiebatur, ensem evaginans, sibi ipsi manus intulit violentas. Diis vero deinde ita volentibus locus ille cognominatus est Pangæus.

III. Nascitur in prædicto fluvio herba similis origano, cujus extrema decerpentes Thraces igni admovent, postquam cereali alimento satiati sunt: et exhalationem aut suffitum qui hinc oritur, crebris respirationibus haurientes inebriantur, et in profundum somnum conjiciuntur.

IV. Nascitur et in Pangæo monte herba Cithara nuncupata ob hanc causam. Illæ

Digitized by Google

Κιθάρα καλουμένη, ἀφ' ταύτῃ τὴν αἰτίαν. Διασπαρέξασαι τὸν Ὀρφέα, τὰ μέλη τῆ προειρημένῃ εἰς ποταμὸν ἔβαλον Ἕβρον· καὶ ἡ μὲν κεφαλὴ τῆ ὑπτῆ χῦ τὴν θέσιν ἀϊόντα, εἰς δεξόμενα μετέβαλεν τὴν μορφὴν τῆ σώματος· ἡ δὲ λύρα καθαρπάχθη, χῦ τὴν θεσπέσιον Ἀπόλλωνος· ἐκ δὲ τῆ ῥεύσαντος αἵματος ἀνεφάνη βοτάνη Κιθάρα καλουμένη. Τῶν δὲ Διονυσίων τελουμένων, αὕτη κιθάρας ἀναδίδωσιν ἦχον· οἱ δὲ ἐγχώριοι νεβρίδας φεβεβλημένοι καὶ θύρσους κατακῶντες, ὕμνον F ᾄδουσιν,

Καὶ τότε φρονήσεις ὅταν ἴσῃ μάτην φρονῶν·

καθὼς ἱστορεῖ Κλειτώνυμος ἐν τῷ γ' τῶν Τραγικῶν.

E. 5. Διασπαρέξασαι] Corrigendum Al διασπαράξασαι.
E. 8. τὸν μορφὴν τοῦ σώματος] Ita quidem locutus est auctor in Acheloo, sed alia in sententia. Nisi quid excidit, malim τὸν μορφὴν τοῦ σχήματος. Sed forte hæc diligentia non exigenda est ab isto homine.
E. 9. καταςηρίχθη] Malim καταςερίσθη, *inter fidera relata est*, ut vertit Natalis Comes. In vulgata defendenda non mihi quidem satisfacit Mauſſacus.
F. 1. κατακῶντες—φρονῶν] Ita recte emendavit Mauſſacus vitium Baſileenſe, ᾧ θύρσους, ὕμνον ἄδουσι· πρατοῦντες καὶ τότε φρονήσεις ὅταν ἴσῃ μάτην φρονῶν.
F. 3. Τραγικῶν] Verisimilis est suspicio Th. Reinesii V. L. i. 1. Θρακικῶν.

quæ Orpheum discerpserunt, ejus membra in fluvium Hebrum projecerunt, et capite mutato, integrum corpus mortui Draconis formam assumsit: Lyra vero ex Apollinis decreto non mutavit statum. At ex sanguine fluente orta est herba Cithara vocata, quæ dum peraguntur Bacchi sacrificia, sonum emittit citharæ: Indigenæ vero nebridibus, id est, pellibus hinnulorum, induti, et thyrsos tenentes hymnum canunt: cujus hæc sunt verba:

Tunc que sapies cum eris in vanum sapiens.

Ut refert Clitonymus lib. iii. Rerum Tragicarum.

Digitized by Google

Δ.

Γαγγης.

α'. Γάγγης ποταμός ὅθεν ἡ Ἰνδίας, τὴν προσηγορίαν λαβὼν δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἰνδῷ τις Καλαυρία νύμφη
3152 ἐγέννησεν υἱὸν κάλλει περίβλεπτον, τοὔνομα Γάγγην. Οὗτος καρηβαρήσας, τῇ μητρὶ καὶ ἀγνοίαν συνεγένετο τῇ Διοπιθούσῃ· ὁ δὲ μεθ' ἡμέρας παρὰ τῆς τροφοῦ μαθὼν τὴν ἀλήθειαν, ἀφ' ὕπνου ἐξαναστὰς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Χλιαρὸν καλούμενον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Γάγγης μετωνομάσθη.

β'. Γεννᾶται δὲ παρ' αὐτῷ βοτάνη ὁμοιοπλησία Βυγλώσσῳ, ἣν λειοτριβοῦντες, τὸν χυλὸν αὐτῆς τηροῦσιν, καὶ νυκτὸς βαθείας τὰς φωλεοὺς τῶν τίγρεων περιχρίουσιν· αἱ δὲ ἀφ' τὴν δύναμιν τῆς ἀκχυλίσης

A. 2. συνεγένετο τῇ Διοπιθούσῃ· ὁ δ' μεθ' ἡμέρας] Corrigendum, συνεγένετο. Τῇ δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, ut acute perſpectum ab H Heringa apud Pierſon. ad Mœr. p. 472 Ita ipſe auctor loquitur in Euphrate p. 1162, D: Caico p. 1163, B. Delevi ex Latinis monſtrum illud *Diopitbuſæ*.

A. 8. λειοτριβοῦντες] Sic repoſui verbum huic auctori frequens Mauſſacus pro mendoſo Baſileenſi αἱ τρίβοντες.

IV.

Ganges.

I. Ganges fluvius eſt Indiæ, ita vocatus hac de cauſſa: Ex Indo Calauria quædam virgo genuit filium pulchritudine conſpicuum nomine Gangem: qui ſomno vinoque ſepultus cum matre concubuit per inſcitiam; ſed interdiu cum a nutrice rei veritatem didiciſſet, ob dolorem extremum, ſeipſum conjecit in fluvium Chliarum, qui ab eo Gangis nomen aſſumſit.

II. Naſcitur autem apud ipſum herba *Bugloſſo* ſimilis, quam conterunt, et ex ſucco expreſſo quem ſedulo ſervant, profunda nocte tigridum latibula circumlinunt: quæ cum progredi nequeant ob vim ef-

Digitized by Google

τερψίας, προχωρῆσαι μὴ δυνάμενας, ὑπὸσκουσιν· καθὼς ἱστορεῖ Καλλισθένης ἐν γ' τῶν Κυνηγετικῶν.

γ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος, Ἀνατολὴ καλούμενον, B δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀναξιβίαν νύμφην Ἥλιος θεασάμενος χωρίοις προσευκομένην, εἰς ἐπιθυμίαν αὐτῆς ἐνέπεσεν, καὶ μὴ τέλεον τὸν ἔρωτα, ἀπεδίωξε τὴν προειλημμένην βιάσασθαι βουλόμενος· ἡ δὲ τελευταίληπτος γενομένη, κατέφυγεν ὅπου τὸ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος τέμενος, ὅπερ ἐν ὄρει Κορυφῇ καλουμένῳ, καὶ ἀφανὴς ἐγένετο· κατόπιν δὲ ἀκολουθήσας ὁ Θεὸς, καὶ μηδαμοῦ τὴν ἀγαπωμένην εὑρὼν, ἅμα λύπης ὑπερβολῇ ἐκεῖθεν ἀνέτειλεν· οἱ δὲ ἐγχώριοι τὴν ἀνατολὴν Ἀνατολὴν C μετωνόμασαν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· καθὼς ἱστορεῖ Καισμάρων ὁ δεκάτῳ Ἰνδικῶν.

A. 11. ψαμμίας] Hoc nihil, mutandum in ὑγρασίας. Sic auctor in Pactolo p. 1154, C. Turnebus recte vertit *profusi liquoris*, item Mauſſacus ſenſum aſſecutus eſt vertendo.
B. 3. χωρίοις] Corrigo χορῷς vel χορείαις, *choris* vel *choreis*, *ſaltationi deditam*.
B. 4. τὰς ἱρατας] Mauſſaci haec eſt correctio lectionis Baſilecenſis τῶν ἱρέτων.
B. 4. ἀπεδίωξε] Legendum ἐπεδίωξε. Sic in Capite de Pactolo p. 1154, D.

fuſi humoris, intus moriuntur, ut refert Callisthenes in tertio de Venatione.

III. Adjacet vero ipſi mons Anatole, id eſt, Oriens, dictus ob hanc cauſſam: Sol viſa Anaxibia virgine in agris opportune degente, ejus deſiderio correptus eſt, et cum amores ſuos tegere non poſſet, hanc vitiare volens, perſecutus eſt. Quæ undique comprehenſa aufugit in templum Dianæ Orthiæ quod erat in monte vocato Coryphe, id eſt, apice, et evanuit. Deus vero qui a tergo ſequebatur, cum dilectam ſuam non nanciſceretur, præ mœrore illinc ortus eſt: unde indigenæ montem Anatolen, id eſt, Orientem a caſu denominarunt: ut narrat Cæmaro decimo Rerum Indicarum.

Digitized by Google

E.

ΦΑΣΙΣ.

α'. Φάσις ποταμός ἐστι τῆς Σκυθίας, παρῤέων πόλιν· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Ἀρκτοῦρος, τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀφὰ τὴν χωρισθεῖσαν τῶν κατεψυγμένων τόπων· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. D Φάσις Ἡλίου καὶ Ὠκυρόης τῆς Ὠκεανοῦ παῖς, τὴν μητέρα μοιχευομένην ἐπαυτοφώρῳ κατακαίει, ἀνεῖλεν· κατὰ δὲ ἐπιφάνειαν Ἐριννύων εἰς ἔρωτα γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀρκτοῦρον, ἀπ' αὐτοῦ δὲ Φάσιν μετωνομασμένον.

β'. Γενᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ ῥάβδος ὀνομαζομένη Λευκόφυλλος· εὑρίσκεται δὲ τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἑκάτης περὶ τὸν ὄρθρον, πρὸς πανισμὸν ἔνθεον, αὐτῷ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος· ἣν οἱ ζηλότυποι τῶν ἀνδρῶν δρεπόμενοι, ῥίπτουσι περὶ τὸν παρθένιον θάλαμον, καὶ ἀπόθευ-

C. 7. πόλιν] Quam urbem? Ejus nomen excidiſſe nemini dubium erit comparanti ſimiles hujus auctoris locos initio Capitum de Pactolo, Marſya, Strymone, Nilo, Alpheo, Euphrate.

V.

PHASIS.

I. Phaſis eſt fluvius Scythiæ, præterfluens urbem; prius Arcturus denominatus: hanc denominationem a ſitu frigidorum locorum nactus: qui ideo mutavit nomen. Phaſis, Solis et Ocyroes Oceani natæ filius, matrem in flagranti adulterii crimine deprehenſam occidit, et furore propter Erinnyum præſentiam agitatus, ſeipſum præcipitem dedit in Arcturum, qui ab eo Phaſis nomen aſſumſit.

II. Naſcitur in hoc fluvio virga *Leucophyllus* dicta: quæ dum celebrantur Hecates myſteria, invenitur circa diluculum ad divinum Panis dei afflatum, in ipſo veris initio. Quam poſtquam hominum zelotypi collegerunt, circa thalamum virginalem jaciunt, ut puras conſervent nuptias.

Digitized by Google

τον τηρῶσιν τὸν γάμον. Ἐάν τις προπετέστερον ἀποσφαφῇ τῶν ἀσεβεστέρων, ἀφ' ὑβρίδην, καὶ εἰς τὸν τόπον εἰσέλθῃ, τῶν σωφρονούντων ἀφαρπάζεται λογισμῶν, καὶ εὐθὺς ὁμολογεῖ πᾶσιν ὅσα παρανόμως ἢ ἔπραξεν ἢ μέλλει πράττειν. Οἱ δὲ παρατυγχάνοντες, συλλαμβάνοντες, ῥίπτουσιν ἐμβεβυρσωμένον εἰς τὸ καλούμενον Στόμιον τῶν ἀσεβῶν. Ἔστι δὲ στρογγυλοειδὲς, φρέατι παραπλήσιον. Ἐκδίδωσι δὲ τὸ βληθὲν μεθ' ἡμέρας, εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, σκωλήκων γέμον. Γῦπες δὲ αἰφνιδίως ἐπιφανέντες ἀόρατοι, τὸ μὴ κείμενον ἁρπάζουσιν· ὡς ἱστορεῖ Κτήσιππος ὁ β' Σκυθικῶν.

γ'. Παρέκειται δὲ τὸ Καυκάσιον ὄρος· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Βορέου κοίτη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Βορέας δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, Χλῶριν ἁρπάσας τὴν Ἀρκτούρου θυγατέρα, κατήνεγκεν εἴς τινα λόφον Νιφάντην καλούμενον, καὶ ἐγέννησεν ἐκ τῆς προειρημένης υἱὸν Ὕρπακα, F

D. 11. Ἐάν τις—μίδην] Legam, Ἐὰν δέ τις τῶν ἀσεβεστέρων προπετέστερον ἐπισφαφῇ, ἢ δι' ὑβρίδην εἰς τὸν τόπον, cet.
E. 8. τὸ μὲν κείμενον] Nisi quid excidit, corrigendum videatur τὸ ἐγκείμενον.

Quod si quis impurus ob ebrietatem insolentius accesserit, et ad hunc locum pervenerit, alienatur a mente, et statim confitetur coram omnibus quæcumque illegitima aut fecit, aut facturus erat. Qui vero prope adstant, eum corripiunt, et assutum corio projiciunt in *Stomium*, id est, hiatum Impiorum, quod rotundum, et puteo simillimum est, et projectum corpus post triginta dies in Mæotidem paludem ejicit vermibus refertum: vultures autem ex tempore a nemine antea percepti jacens cadaver discerpunt, ut testatur Ctesippus secundo Rerum Scythicarum.

III. Visitur et prope mons Caucasius qui prius hac de caussa Boreæ lectus vocabatur. Boreas amoris desiderio inflammatus, cum Chlorim Arcturi filiam rapuisset, in collem quemdam eam duxit Niphantem appellatum, et ex

Digitized by Google

τὸν Δφαδξάμθυον Ἡνιόχου τ βασιλείαν. Μετωνομάσθη δὲ τὸ ὄρος Κοίτη Βορέου. Προσηγορεύθη δὲ Καύκασος ἀφ' ὑπερίσασιν τοιαύτῃ. Μετὰ τὴν γιγαντομαχίαν Κρόνος ἐκκλίνων τὰς Διὸς ἀπειλάς, ἔφυγεν εἰς τὴν
1153 ἀκρώρειαν Βορέου Κοίτης· ᾗ εἰς κροκόδειλον μεταμορφωθεὶς ἕνα τῶν ἐγχωρίων ποιμένα Καύκασον ἀναπαύων, ᾗ καταπόησας αὐτῷ τὴν ἀφάθεσιν τῶν σπλάγχνων, εἶπεν ὑ μακρὰν εἰ) τὰς πολεμίους. Ὁ δὲ Ζεὺς ἐπιφανεὶς, τ μὲν πατέρα δήσας πλεκτῷ ἐρίῳ, κατεβαρτάρωσεν· τὸ δὲ ὄρος εἰς τιμὴν τῦ ποιμένος Καύκασον μετωνομάσας, προσέδησεν αὐτῷ τὸν Προμηθέα, ᾗ ἀνάγκασεν αὐτὸν ὑπὸ ἀετῦ βασανίζεσθαι, ὅτι παρεμύησεν εἰς τὰ σπλάγχνα· ὡς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν γ' Θεομαχίας γεγραφώς.

A. 2. ἵνα τῶν ἐγχωρίων π. κ. ἀναπαύσῃ] Sequentia oſtendunt, nonnulla hic excidiſſe; quod non animadverſum Mauſſaco, neque ipſi adeo Th. Reineſio, bujuſmodi eſſe egregie aperuit T. Hemſterhuſius ad Luciani Prometh. p. 202, ut locus ita ſuppleatur: ᾗ εἰς κροκόδειλον ὁ Κρόνος μεταμορφωθεὶς ἐλαθεν· ὁ δὲ Προμηθεὺς ἵνα τῶν ἐγχωρίων ποιμένα Καύκασον ἀναπαύσῃ, ᾗ καταπόησας αὐτοῦ τὴν διάθεσιν τῶν σπλάγχνων, εἶπεν (forte εἶδεν) οὐ μακρὰν ε. τ. π.

A. 10. γεγραφώς.] Suſpectum mihi eſt.

ea habuit filium Hyrpacem, qui in regno Heniochi ſucceſſit, Mons autem, *Boreæ lectus* dictus eſt: et poſtea ob hanc cauſſam Caucaſus. Poſt Gigantum pugnam Saturnus Jovis minas declinans, in ſummum Boreæ lecti verticem fugit, et in crocodilum transformatus paſtorem unum ex indigenis Caucaſum interfecit, cognitaque viſcerum ejus conſtitutione, prædixit non procul abeſſe hoſtes. Jupiter vero cum apparuiſſet, patrem lana textili ligatum detruſit in Tartarum, et monti in honorem paſtoris Caucaſi nuncupato alligavit Prometheum, eumque tormentis affici voluit ab aquila internorum devoratrice, quod in viſcera peccaſſet: ut Cleanthes narrat tertio Theomachiæ, id eſt, de Deorum pugna.

Digitized by Google

δ'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Προμήθειος καλουμένη, ἣν Μήδεια συλλέγουσα καὶ λειοτριβοῦσα, πρὸς ἀντιπαθείας τῶν πατρὸς ἐχρήσατο· καθὼς ἱστορεῖ ὁ αὐτός. B

ς'.

ΑΡΑΡ.

α'. Ἄραρ ποταμός ἐστι Κελτικῆς, τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπό τοῦ ἁρμόσαι τῷ Ῥοδανῷ· καταφέρεται γὰρ εἰς τοῦτον, κατὰ τὴν χώραν τὴν Ἀλλοβρόγων. Ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Βρίγουλος· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἄραρ κυνηγεσίας χάριν εἰς ὕλην προχωρήσας, καὶ εὑρὼν τὸν ἀδελφὸν Κελτίβηρα ὑπὸ θηρίων ἀπλησμόνων, ἀφ' ὑπερβολὴν ἑαυτὸν καιρίως πλήξας, ἔβαλεν εἰς τὸν ποταμόν Βρίγουλον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη Ἄραρ. C

β'. Γενᾶται δὲ ἐν αὐτῷ μέγας ἰχθὺς Σκολόπιδος

B. 5. Ἄραρ—σκλήρης μειουμένης] Hæc, paucis omissis, exstant sub nomine Callisthenis apud Stobæum Serm. xcviii, p. 540. et seq.

B. 6. τῷ Ῥοδανῷ] Deest in exemplis Stobæi editis: at diserte exstat in MS. Paris. A. quem contulit H. Grotius.

C. 6. Σκολόπιδος] Stob. Κλουταῖα, nisi ad veritatem rectius, certe ad intellectum facilius, et redditum in Latinis a Mausfaco.

IV. Nascitur autem in ipso herba quam Prometheium vocant: ea, ut idem refert, excerpta et in farinam redacta adversus contrarias patris affectiones Medea usa est.

VI.

ARAR.

I. Arar fluvius est Galliæ Celticæ, qui denominationem accepit ex eo quod immiscetur Rhodano: in eum enim labitur juxta regionem Allobrogum. Brigulus primum dictus fuit: mutavit vero postea nomen ob hanc caussam: Arar venationis caussa sylvam ingressus, cum fratrem Celtiberum a feris dilaniatum offendisset, ob extremum dolorem se ipsum lethaliter feriens, decidit in fluvium Brigulum, qui ab eo Araris nomen sumpsit.

II. Nascitur in ipso magnus piscis ab indigenis Chu-

Digitized by Google

προσαγορεύόμενος ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων· οὗτος αὐξανομένης τῆς σελήνης λευκός ἐστιν· μειουμένης δὲ, μέλας γίνεται παντελῶς· ὑπεραυξήσας δὲ, ἀναιρεῖται ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀκανθῶν.

γ'. Εὑρίσκεται δ' ἐν αὐτῷ λίθος ἐν τῇ κεφαλῇ, χόνδρῳ παρόμοιος ἅλως, ὃς κάλλιστα ποιεῖ πρὸς τεταρ-
D ταίους νόσους, τοῖς ἀριστερῆς μέρεσιν τοῦ σώματος προσδεδημένος, τῆς σελήνης μειουμένης· καθὼς ἱστορεῖ Καλλισθένης ὁ Συβαρίτης ἐν ιγ' Γαλατικῶν, παρ' οὗ τὴν ὑπόθεσιν εἴληφεν Τιμαγένης ὁ Σύρος.

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Λούγδουνος καλούμενον· μετονομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μώμορος καὶ Ἀτεπόμαρος ὑπὸ Σεσρονέως τῆς ἀρχῆς ἐκβληθέντες, εἰς τοῦτον τὸν τόπον πρὸς ἀγὴν τὸν λόφον πόλιν κτίσαι θέλοντες· τῶν δὲ θεμελίων ὀρυσσομένων, αἰφνιδίως κόρακες ἐπιφανέντες καὶ ἀμφιπερυσάμενοι, τὰ πέριξ ἐπλή-

C. 12. ἁλὸς] Hoc in Basileenſi deſideratum e Stobæo addidit Mauſſacus.
D. 1. προσδεδημένος] Stob. προσδεσμευόμενος.
D. 8. κατὰ πρόσαγὴν] Lego, κατὰ προσαγὴν χρησμῷ ἐλθὸν τὴν λόφον, πόλιν κτ. S. ut partim voluit T. Hemſterhuſius ad Ariſtoph. Plut. p. 208.

ρεα vocatus, qui ſecundum aucta lunæ albus eſt, ſecundum damna vero omnino niger: et cum in extremam crevit magnitudinem a propriis ſpinis confoditur.

III. Reperitur et in ejus capite lapis grumo ſalis ſimilis, qui ſenescente luna ſiniſtris corporis partibus applicatus febres quaternas ſanat, ut docet Calliſthenes Sybarita xiii. Rerum Gallicarum: a quo ſumſit argumentum Timagenes Syrus.

IV. Juxta ipſum adſtat mons dictus Lugdunus, qui hac de cauſſa mutavit nomen. Cum Momorus et Atepomarus a Seſeroneo regno dejecti, in eo colle, ex oraculi præcepto, urbem ædificare vellent, jactis jam fundamentis, corvi ſubito apparentes, expanſis alis arbores quæ circa erant replevere. Momorus

Digitized by Google

ρωσαν τὰ ἐνύδρα. Μώμερος δὲ οἰωνοσκοπίας ἔμπειρος ὑπάρχων, τ' πόλιν Λούγδαυον προσηγόρευσεν. Λοῦγον Ε γὰρ τῇ σφῶν διαλέκτῳ τὸν κόρακα καλοῦσιν. Δοῦνον δὲ τὸν ὄχθον· καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ἐν τῷ Κτίσεων.

Ζ.

Πακτωλος.

α'. Πακτωλὸς ποταμὸς ὑπὸ τῆς Λυδίας κατ' πόλιν Σάρδεις· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Χρυσορρόας. Χῖος ὁ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀπαθίππης παῖς, τὴν μηχανικὴν τέχνην ἀσκήσας, καὶ σπάνει βίου συνεχόμενος, νυκτὸς βαθείας τοὺς θησαυροὺς Κροίσου τοῦ βασιλέως ἀνέῳξεν, καὶ τὸν χρυσὸν ἐκκομίζων διεδίδου τοῖς οἰκείοις· καταληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φρουρῶν, ὡς κατάληπτος γενόμενος,

E. 1. Λούγδυνον—Δοῦνον] Ita ex correctione ipſe ſua edidit Mauſſacus. In Baſileenſi exſtat Λύγδολον—Δοῦλον: quod auctori, quamvis falſum, relinquendum erat: ut recte Turnebus fecit.

E. 8. Χῖος] Qui uſu ac lectione hujus libelli cognoverit, quam ſit illius ſcriptor et infans et conſuetudinis ipſe ſuæ ſervus: ſi idem cogitet, quam ſit a ratione alienum a Chio nomen *Chryſorhoæ* fieri: is non dubitet quin ita fere ſcriptum fuerit,—πρότερον Χῖος, ἔπειτα Χρυσορρόας, τὴν προσηγορίαν λαβὼν δι' αἰτίαν τοιαύτην· Χρυσορρόας ὁ Ἀπόλλωνος—.

F. 4. ὡς κατάληπτος γενόμενος] Deleam, ut librario potius, quam auctori, quamvis balbutienti, tribuendum.

autem augurii callentiſſimus, civitatem Lugdunum vocavit: *Lugum* enim dialecto ſua corvum vocant: *Dunum* vero montem aut locum eminentem, ut refert Clitophon xiii. de Urbium Ædificationibus.

VII.

Pactolus.

I. Pactolus fluvius eſt Lydiæ juxta civitatem Sardes, qui antea Chryſorhoas dictus eſt. Chius, Apollinis et Apathippes filius, cum mechanicam artem exerceret, et tenui victu ſuſtentaret vitam, Crœſi regis theſauros profunda nocte aperuit, et aurum inde exportans familiaribus ſuis diſtribuebat: captus autem a cuſtodibus, et undique circumvallatus, ſeipſum con-

Digitized by Google

ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτῆ Χρυσορρόας μετωνομάσθη.

β'. Πακτωλὸς δὲ μετικλήθη διὰ τήνδε τὴν περίσασιν. Πακτωλὸς ὁ Ἰόλιος καὶ Λευκοθέης παῖς, ὃν
1154 τοῖς Ἀφροδίτης μυστηρίοις Δημοδίκην τὴν ἀδελφὴν κατ' ἄγνοιαν βιασάμενος, καὶ περὶ τῶν συμβεβηκότων κατηφὴς, διὰ λύπης ὑπερβολὴν ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Χρυσορρόαν· ὃς ἀπ' αὐτῆ Πακτωλὸς μετωνομάσθη. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ ψῆγμα Δαρείου χρυσίου, καταφερόμενον εἰς τὸν εὐδαίμονα κόλπον.

γ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ λίθος Ἀρυραφύλαξ καλούμενος· ἔστιν δὲ ἀργύρῳ παρόμοιος· εὑρίσκεται δὲ δυσχερῶς τῷ καταφερομένῳ ψήγματι συναναμιγνύμενος· ἔχει δὲ δύναμιν τοιαύτην. Οἱ ἐν ἐξοχῇ τυγχάνοντες τῶν Λυδῶν συναγοράζουσιν αὐτὸν, καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου
B τῶν θησαυρῶν πήγασιν, καὶ διαφυλάττουσιν ἀκινδύνως

A. 7. Ἀρυραφύλαξ] Th. Reinesius V. L. iii. 13. corrigendum censet Αὐροφύλαξ, *auri custos*: ab antiquo αὐρὸς *aurum*.

jecit in fluvium qui ab eo Chrysorhoas fuit nuncupatus.

II. Pactolus vero ideo tandem dictus est. Pactolus Iolis et Leucotheæ filius in seclusis Veneris sacris Demodicem sororem inscius depudicavit, et superatus a casu, cum vehementi opprimeretur mœstitia, seipsum conjecit in fluvium Chrysorhoam, qui ab eo Pactolus denominatus est. Nascitur in ipso ramentum auri Darici, quod fluit in felicem sinum.

III. Crescit et ibidem lapis Arurophylax, id est, terræ servator, argento simillimus, qui difficulter invenitur, quod labenti ramento commixtus sit: Ejus hæc est vis: E Lydis qui potentiores sunt, ipsum coemunt, et ante thesaurorum suorum limina ponunt, sicque secure illic repositum ac reconditum au-

Digitized by Google

τὸν ἀφανθέμιον χρυσόν. Ὀσάκις γὰρ ἄνω φῶρες ἐπέλθωσιν, σάλπιγγος ἦχον ἀναδίδωσιν ὁ λίθος· οἱ δὲ ὡς ὑπὸ δορυφόρων διωκόμενοι, κτ' κρημνῶν φέονται. Καὶ καλεῖται ὁ τόπος τῶν βιαιοθανατησάντων, Παχταλοῦ φρουρά.

δ'. Γεννᾶται δὲ βοτάνη πορφυρόανθεμος καλαμώδης Χρυσοπόλη· ταῖς αὐτῶν γὰρ αἱ ἀγχιγείτονες πόλεις τὸ ἀκήρασιον χρυσὸν δοκιμάζουσιν. Ἅμα γὰρ αὐτὸν χαυνωθῆναι ἄπασι τοῖς βοτάνοις· καὶ ἐὰν μὲν ἀνόθευτον τὸ χρυσίον ᾖ, τὰ φύλλα χρυσᾶται, καὶ διατηρεῖ τὴν ὕλης τὴν οὐσίαν· ἐὰν δὲ ἐφθαρμένον ὑπάρχῃ, τὴν ἀλλαγ- C μένην ὑγρασίαν ἀπαλύει· καθὼς ἱστορεῖ Χρύσερμος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν.

ε'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Τμῶλος, παντοδαπῶν θηρίων πλῆρες· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Καρμανώριον, ἀπὸ Καρμάνορος τοῦ Διονύσου καὶ Ἀλεξιφάας παιδός,

B. 2. ἄνω] Corrigo, ἀν.
C. 6. Καρμάνορος—Καρμανωρίου] Sic Mauſſacus ex ſua ipſe conjectura edidit: in Baſileenſi legitur Κάρμανος—Καρμανίου.

rum cuſtodiunt: cumque fures eo pervenire volunt, lapis hic tubæ clangorem emittit, illi autem tamquam a ſatellitibus abacti per præcipitia feruntur: Unde locus in quo violenta morte occubuerunt, Pactoli cuſtodia vocatur.

IV. Rurſus illic creſcit herba purpureis floribus Chryſopole dicta, cujus examine vicinarum urbium incolæ purum aurum probant. Nam ipſo tempore quo id conflant, hanc herbam admovere ſolent, cujus folia, ſi adulteratum non ſit aurum, inaurantur, et materiæ ſubſtantiam ſervant, ſed ſi corruptum ſit, immutatam humiditatem reſpuunt, ut refert Chryſermus III. de Fluminibus.

V. Adhæret ipſi mons Tmolus omnigenis belluis refertus, quem prius dixere Carmanorium, a Carmanore

Digitized by Google

ὃς κυνηγετῶν ἀπέθανεν, ὑπὸ κάπρου πληγείς· ὕστερον δὲ μετωνομάσθη Τμῶλος ἀφ' τοιαύτης αἰτίας. Τμῶλος Ἄρεως καὶ Θεογόνης υἱὸς, βασιλεὺς Λυδίας, ὃς Καρμανορίῳ κυνηγετῶν ὄρει, καὶ θεασάμενος Ἀρρίππην παρθένον τῇ Ἀρτέμιδι συναναστρεφομένην, εἰς ἐπιθυμίαν
D αὐτῆς ἔπεσεν, καὶ πλεονεκτούμενος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐπεδίωκεν αὐτὴν βιάσασθαι βουλόμενος· ἡ δὲ ἀθικαταλλήπλος γενομένη ἀπέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Καταφρονήσας δὲ ὁ δεισιδαιμονίας ὁ τύραννος, ἐπὶ τῷ τιμῆσαι τὴν κόρην ἔφθειρεν· ἡ δὲ ἀθυμίᾳ συνεχθεῖσα, βρόχῳ τὸν βίον παρέστειλεν. Ἀναξιοπαθήσασα δὲ ὅτι τοῖς θεοχθέσιν ἡ Θεὸς, οἰκτροπλήκτῳ τῷ θεομηνίᾳ ταύτην ἐπέσκηψεν, ὑφ' οὗ ῥιφεὶς εἰς ὕψος, καὶ εἰς σκόλοπας κατενεχθεὶς, μετὰ βασάνων ἔθανεν. Θεοκλύμενος δὲ τῇ θεομηνίᾳ παῖς τὸν γενήσαντα θάψας, τὸ ὄρος ἀπ' αὐτῆς μετωνόμασεν.

D. 6. παρέστειλεν] Dicendum erat κατέστειλεν. At auctor, nimirum ut exquisite scriberet, συμβήκασι dedit, ut in Mæandro p. 1155, E; et in Eurota p. 1160, C; ubi βρόχῳ τὸν βίον παρέστειλεν librariis tribuendum.

Bacchi et Alexirhoæ filio, qui inter venandum mortuus est ab aprino porco vulneratus: et tandem Tmolus idcirco dictus fuit. Tmolus Martis et Theogones filius, Lydiæ rex, cum in Carmanorio monte venaretur, et Arrhippen virginem Dianæ adjunctam conspexisset, coepit eam deperire, et ab amore superatus violandi animo persecutus est. Quæ cum nequiret evadere, confugit in templum Dianæ; sed cum religionem omnem aut superstitionem rex contemneret, in ipsomet templo virginem vitiavit. Hæc autem præ tristitia resti finivit vitam. Indignata vero ob regis insolentiam Diana Taurum in eum immisit furore exagitatum, a quo jactus in astra, et in palos præacutos delatus, obiit in tormentis ac cruciatibus. At Theoclymenus Tmoli filius eo tumulato, montem postea a patre denominavit.

Digitized by Google

ς'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος κισήρει παρόμοιος, ἧ E
σπανίως εὑρίσκεται· τετράκις γὰρ τ ἡμέρας ἀλλάσσει
τὴν χρόαν· βλέπεται δὲ ὑπὸ παρθένων τῶν μὴ τῷ
χρόνῳ φρονήσεως ἐχουσῶν· αἱ δὲ ὥραν ἔχουσαι γάμων,
ἐὰν ὁρῶσιν αὐτὸν, σφόδρα ἀδικοῦνται ὑπὸ τῶν ὑβρίζειν
θελόντων· καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν.

H.

Λυκορμας.

α'. Λυκόρμας ποταμός ἐστι τῆς Αἰτωλίας· μετονο-
μάσθη δὲ Εὔηνος δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἴδας, ὁ Ἀφά-
ρεως παῖς, δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν Μάρπισσαν ἁρπάσας, F
ἀπήνεγκεν εἰς Πλευρῶνα. Κατηχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν συμ-
βεβηκότων ὁ Εὔηνος, ἐπεδίωκεν τὸν ἐπίβουλον τῆς ἰδίας

E. 3. τῶν μὴ τῷ χρόνῳ φρονήσεως ἐχουσῶν] Legendum, τῶν μήπω χρόνον φρονήσεως ἐχουσῶν. Ex communi fonte hic locus venit in libellum, qui ſub Ariſtotelis nomine fertur, De Mirabilibus Auſcultat. Cap. clxxxviii, ſed neque ibi ſanus legitur, τῶν μὴ τῷ χρόνῳ φρονήσεως μετεχουσῶν. Duplex fuit ſana lectio, altera τῶν μήπω χρόνον φρονήσεως ἐχουσῶν, altera τῶν μήπω φρονήσεως μετεχουσῶν.

E. 10. Ἴδας, ὁ Ἀφάρεως] Baſ. Εἶδας. Auctor Parallelorum in Opp. Plutarch. p. 315, E, qui eadem ſimiliter narrat, Ἴδας ὁ Ἀφαρητος. Maximus ſecutus eſt Didymi Schol. Il. ι'. 553, quod item exſtat in Scholiis Venet.

F. 1. Μάρπισσαν] Baſ. et Didym. Μάρπησσαν.

VI. Naſcitur illic lapis Pumici ſimilis, qui infrequentius invenitur: quater enim in die mutat colorem, conſpiciturque ſolum a virginibus, quæ propter ætatis imbecillitatem ſapientia præditæ non ſunt. Quod ſi quæ plenis ſunt nubiles annis, eum conſpexerint, nequidquam læduntur ab eis a quibus earum pudicitia attentatur, ut auctor eſt Clitophon.

VIII.

Lycormas.

I. Lycormas fluvius eſt Ætoliæ, quem ea de cauſſa Evenum denominavere: Idas Apharei filius amoris deſiderio Marpiſſam captam in Pleuronem duxit. Quam raptam cum Evenus æquo animo ferre non poſſet, filiæ ſuæ inſidiatorem perſecutus eſt: et

Digitized by Google

θηρατὴς, γενόμενος δὲ κατὰ Λυκόρμαν ἐν τῇ συλλήψεως ἀπελπίσας, ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν ἔβαλεν· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Εὔηνος μετωνομάσθη.

1155 β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Ζάρισα προσαγορευομένη, λόγχῃ παρόμοιος, ποιοῦσα πρὸς ἀμβλυωπίας ἄρισα.

γ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Μύηνον καλούμενον, ἀπὸ Μυήνου τοῦ Τελέστορος καὶ Ἀλφεσιβοίας παιδός. Οὗτος γὰρ ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς φιλούμενος, καὶ μὴ θέλων μιαίνειν τὴν κοίτην τοῦ γεννήσαντος, εἰς Ἄλφιον ὄρος ἀνεχώρησεν. Τελέστωρ δὲ ζηλωτὴς τῆς γυναικὸς συσχηματισθεὶς, τὴν ἐρημίαν μετὰ τῶν δορυφόρων καὶ τοῦ τέκνου κατέλαβεν, ἐδίωκεν. Μύηνος δὲ φάσας τῷ πατρὸς τὰς ἀπειλὰς, κατεκρήμνισεν ἑαυτόν. Τὸ δ' ὄρος καὶ τοῦνομα Θεῶν, ἀπ' αὐτοῦ Μύηνον μετωνομάσθη.

F. 4. κατὰ Λυκόρμαν] Sic ex Baſ. revocavi pro μετὰ Λυκόρμαν, mendo editionis Mauſſ. in ceteras propagato.

A. 1. Ζάρισα προσαγορευομένη] Hæc Stobæi eſt lectio, quam recipiendam duxi. Nam princeps Baſileenſis corrupte habet, βοτάνη ἡ λόγχῃ παρόμοιος. Ex utraque Mauſſacus corroſuit id quod vulgo legebatur, βοτάνη Σάρισσα, λόγχῃ παρόμοις, non ſine probabilitate quidem illud, ſed auctoritate non præferendum Stobæo.

A. 8. ζηλωτὴς τῆς γυναικὸς συσχηματισθεὶς] Corrigendum, ζήλῳ τῆς γυναικὸς συσχεθεὶς. Ita ſolet loqui.

cum juxta Lycormam perveniſſet, nec fugitivum ſperaret ſe adſecuturum, in fluvium ſe conjecit, qui ab eo Evenus dictus eſt.

II. Naſcitur in ipſo herba Sariſſa haſtæ ſimilis, quæ utiliſſima eſt ad ſanandas oculorum obtuſiones.

III. Non longe etiam viſitur mons Myenus, a Myeno Teleſtoris et Alpheſibœæ filio ſic dictus; qui dilectus a noverca, patriſque lectum temerare nolens, receſſit in Alphium montem. Teleſtor autem conjugis factus zelotes deſertum invaſit, et cum ſtipatoribus filium fugavit. At Myenus parentis præveniens minas, ſe præcipitem dedit: unde mons Deorum providentia ab eo Myenus vocatus eſt.

Digitized by Google

δ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ Λευκόϊον ἄνθος, ὃ μη- B
τρυιᾶς ὀνομασθείσης μαραίνεται· καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' περὶ Ὀρῶν.

Θ.

Μαιανδρος.

α'. Μαίανδρος ποταμὸς τῆς Ἀσίας· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀναβαίνων· μόνος γὰρ ἐκ πάντων τῶν ποταμῶν, ἀπὸ τῶν ἰδίων ἀρχόμενος πηγῶν, εἰς ἑαυτὸν παλινδρομεῖ. Προσηγορεύθη δὲ Μαίανδρος ἀπὸ Μαιάνδρου τοῦ Κερκάφου καὶ Ἀναξιβίας παιδός, ὃς πρὸς Πεσσινουντίους πόλεμον ἔχων, ηὔξατο τῇ μητρὶ τῶν Θεῶν, ἐὰν ἐγκρατὴς γένηται τῆς νίκης, θύσειν τὸν πρῶτον αὐτῷ συγχαρέντα ταῖς ἀνδραγαθίαις, τρόπαια φέρων. Ὑποτρέψαντι δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ πρῶτος συνεχάρη συναντήσας ὁ παῖς Ἀρχέλαος, μετὰ δὲ μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς. Ὁ δὲ τῆς πρεσβυτέρας δεισιδαιμονίας ἀναμνη- C

C. 4. τρόπαια φέρων] Forte, τρόπαια φέροντι.

IV. Crescit in ipso flos *Leucoium*, id est, alba viola, qui pronunciato novercæ vocabulo statim marcescit; ut testatur Dercyllus iii. de Montibus.

IX.

Mæander.

I. Mæander fluvius est Asiæ, qui prius vocatus est Anabænon, id est, retrogradus. Solus enim ex omnibus fluminibus ab ipsa origine in seipsum recurrit. Dictus autem est Mæander a Mæandro Cercaphi et Anaxibiæ filio: qui moto contra Pessinuntios bello, matri Deorum pollicitus est, si victoriæ tropæa reportaret, eum, qui primus sibi congratularetur ob præclare gesta, sacrificaturum. Accidit autem ut ei reverso primi occurrerent Archelaus filius ejus, soror, et mater: quos ex necessitate, licet proximos jure sanguinis, pollicitationis suæ non immemor, ad

Digitized by Google

ἀθεὶς, καὶ ἀνάγκην, βωμοῖς κατήγαγεν τοὺς προσήκοντας. Ἀθυμήσας δ' ὅτι τοῖς πραχθεῖσιν, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἀναβαίνοντα, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μαίανδρος προσηγορεύθη· καθὼς ἱστορεῖ Τιμόλαος ἐν α' Φρυγιακῶν.
D Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀγαθοκλῆς ὁ Σάμιος ἐν τῇ Πεσσινουντίων πολιτείᾳ.

β'. Δημόστρατος δὲ ὁ Ἀπαμεὺς ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Μαίανδρος ἀχμιστρατηγὸς χειροτονηθεὶς ἐξ ἐναντίας Πεσσινουντίων, καὶ παρ' ἐλπίδας τῆς νίκης ἐγκρατὴς γενόμενος, τὰ ἀναθήματα τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν διέδωκε τοῖς στρατιώταις· ἐξ οὗ δὲ παρῆνεσαν τῆς θεᾶς, τῶν σωφρονούντων λογισμῶν αἰφνιδίως ἀπαλλοτριωθεὶς, παρεσπάραξεν τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν· ὀλίγον δὲ σωφρονήσας, καὶ εἰς μετάνοιαν ὅτι τοῖς πραχθεῖσιν χωρήσας, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μαίανδρος προσωνομάσθη.

C. 8. *βωμοῖς κατήγαγεν*] Rectius fuerat *προσήγαγεν*, ut in Nilo p. 1159, B: Araxe p. 1164, E: idque ſatis eſt pro hujus ſcriptoris captu. In alio requirerem, *κατέσφαξεν αὐτὰς βωμοῖς προσαχθέντας*. Ἀθυμ.

D. 4. *ἀχμιστρατηγὸς*] Tuetur hoc quamvis monſtrum vocis Mauſſacus. At non dubium quin corrigi debeat *ἀκμὴν στρατηγὸς χειροτονηθεὶς*, *modo, recens imperator creatus*. Monuit item T. Rutgerſius V. L. iii. 12.

aras ducendos mactandoſque curavit. Sed cum ob ea quæ geſta erant, vehementer doleret, præceps decidit in fluvium Anabænonta, quem ab eo poſtea dixere Mæandrum: ut docet Timolaus decimo de Rebus Phrygiis. Horum etiam meminit Agathocles Samius in Republica Peſſinuntiorum.

II. At Demoſtratus Apamenſis hanc hiſtoriam narrat: Mæander belli contra Peſſinuntios denuo dux electus, et præter ſpem hoſte profligato, donaria matris Deorum affignavit militibus. Cum autem Deæ voluntate a mente ſana alienatus eſſet, uxorem et filium enecavit: verum recuperata mente, non multo poſt pœnitens facti ſeipſum in flumen conjecit, quod ab eo Mæander denominatum eſt.

Digitized by Google

γ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κατ' ἀντίφρασιν Σώφρων καλούμενος, ὃν ἐὰν βάλῃς τινὸς εἰς κόλπον, ἐμμανὴς γίνεται, καὶ φονεύει τινὰ τῶν συγγενῶν· ἐξιλασάμενος δὲ τὴν μητέρα τῶν Θεῶν, ἀπαλλάσσεται τῶν πάθους· καθὼς ἱστορεῖ Δημάρατος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν. Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀρχέλαος ἐν α' περὶ Λίθων.

δ'. Παρέκειται δ' αὐτῷ ὄρος Σίπυλον, ἡ παρωνυμίαν ἔσχεν ἀπὸ Σιπύλου τοῦ Ἀγήνορος καὶ Διοξίππης παιδός. Οὗτος γὰρ μητροκτονήσας κατ' ἄγνοιαν, καὶ ὑπὸ Ἐρινύων οἰστρηλατηθείς, εἰς τὸ Κεραύνιον ὄρος ἦλθεν, καὶ λοιπὸν λύπῃ ὑπερβολῇ, βούλῳ τὸν βίον προσέγραψεν. Τὸ δ' ὄρος κατ' ἐπωνυμίαν Θεῶν, ἀπ' αὐτοῦ Σίπυλον ὠνομάσθη.

ε'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος παρόμοιος Κυλίνδρῳ· ὃν οἱ εὐσεβεῖς υἱοὶ ὅταν εὕρωσιν, ἐν τῷ τεμένει τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν πίθασιν, καὶ οὐδέποτε χάριν ἀσεβείας ἁμάρτησιν· ἀλλὰ φιλοπάτορες ὑπάρχουσιν, καὶ τοὺς τοκέας συμπαθοῦσιν· ὡς ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ὁ

III. Creſcit in ipſo lapis per antiphraſim Sophron, id eſt, ſapiens, dictus: quem ſi in alicujus ſinum projicias, ſtulteſcit ſtatim, et e cognatis quemdam occidit: placata vero Deorum matre liberatur ab hac paſſione, ut refert Demaratus iii. de Fluminibus. De his etiam mentionem fecit Archelaus primo de Lapidibus.

IV. Nec procul diſtat mons Sipylus, a Sipylo Agenoris et Dioxippæ filio dictus. Hic etenim occiſa matre per ignorantiam, et a furiis vexatus, in Ceraunium montem pervenit, præque doloris vehementia ſe ſuſpendit: mons autem Diis ita volentibus ab eo Sipylus vocatus eſt.

V. Generatur in eo lapis Cylindro ſimilis, quem ubi pii filii invenere, in templo matris Deorum ipſum recondunt, nec umquam impie peccant, imo parentes diligunt, et cognatis ſuis morigeri ſunt: ut ſcribit Agathar-

Digitized by Google

Σάμιος ὁ δ' περὶ Λίθων. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Δημάρατος ἐν δ' Φρυγίας.

1156 I.

ΜΑΡΣΥΑΣ.

α'. Μαρσύας ποταμός ἐστι τῆς Φρυγίας, πρὸς πόλιν Κελαινὰς κείμενος· προσηγορεύετο δὲ πρότερον πηγὴ Μίδου, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Μίδας βασιλεὺς Φρυγῶν, ἐρχόμενος τὰ ἐρημότερα τῆς χώρας, καὶ ἀνυδρίᾳ συνεχόμενος, ἤλατο τῆς γῆς, καὶ χρυσῷ ἀνέδωκεν πηγὴν, τοῦ ὕδατος χρυσοῦ γενομένου· καὶ ἐπόθησε ὢν, ἡ τῶν ὑποτεταγμένων θλιβομένων, ἀνεκαλέσατο τὸν Διόνυσον. Γενόμενος δ' ἐπήκοος ὁ Θεὸς, δαψιλὲς ὕδωρ ἀνέ-
B τειλεν. Κορεσθέντων δὲ τῶν Φρυγῶν, Μίδας τὸν ἐκ τῆς χρυσῆς καταῤῥέοντα ποταμὸν Μίδου πηγὴν ἐκάλεσεν. Μετωνομάσθη δὲ Μαρσύας, διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Νικηθέντος ὑπὸ Ἀπόλλωνος Μαρσύου καὶ ἐκδαρέντος,

A. 4. Κελαινὰς] Sic Mauſſacus correxit Baſileenſem lectionem Κελαινάς.
A. 5. Μίδου] Hoc loco et infra ſic edidit Mauſſacus pro Μίδα: quod non temere mutandum erat.
A. 6. ἐχόμενος] Immo διαχόμενος, vel περιεχόμενος.

chides Samius iv. de Lapidibus. Quorum etiam meminit diligentius Demaratus lib. iv. de Phrygia.

X.

MARSYAS.

I. Marſyas fluvius eſt Phrygiæ, juxta civitatem Celænas, fluens: quem prius Fontem Midæ ob id dicebant. Midas Phrygum Rex cum ad remotiora regionis loca deveniſſet, et aquæ penuria laboraret, pede pulſavit terram: e qua exortus eſt aureus latex. Verum cum aurea flueret aqua, et ſiti premeretur, afflictis militibus, Bacchum invocavit. Qui exauditis ejus precibus, aquæ copiam porrexit. Saturatis autem Phrygibus, Midas fluvium qui ex hoc fonte fluebat, Midæ Fontem vocavit. Qui mutavit poſtea nomen: et idcirco Marſyas eſt cognominatus. Victo et excoriato ab Apolline Marſya, ex flu-

Digitized by Google

ὀκ τῦ ῥεύσαντος αἵματος ἐγεννήθησαν Σάτυροί τε, καὶ ποταμὸς ὁμώνυμος Μαρσύας καλούμενος· καθὼς ἱστορεῖ Ἀλέξανδρος Κορνήλιος ἐν γ' Φρυγιακῶν.

β'. Εὐημερίδας δὲ ὁ Κνίδιος ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Ὁ ἀσκὸς Μαρσύου τῷ χρόνῳ δαπανηθεὶς καὶ κατενεχθεὶς, ἔπεσεν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὴν Μίδου κρήνην· ἐν καὶ ὀλίγον καταφερόμενος, ἁλιεῖ τινι προσενέχθη· ὃς δὲ χρησμοῦ μεγάλην Πεισίστρατος ὁ Λακεδαιμόνιος, μετὰ λείψανα τῦ Σατύρου πόλιν ἀπὸ τῦ συγκυρήματος κτίσας, Νώρικον αὐτὴν προσηγόρευσεν. Νώρικον δὲ οἱ Φρύγες τῇ σφῶν διαλέκτῳ τὸν ἀσκὸν καλοῦσιν. c

γ'. Γεννᾶται δὲ ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ βοτάνη Αὖλος ὀνομαζομένη, ἣν ἐὰν μετὰ ἄνεμον σείσῃ τίς, μουσικὴν ἔχει μελῳδίαν· καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν α' Σατυρικῶν.

C. 1. ἁλιεῖ] Haud ſcio an αἰγιαλῷ ab auctore fuerit. Sed plura etiam deſidero ad narrationis integritatem.

C. 3. παρὰ λείψανα] Forte, παρὰ τὰ λείψανα. Proxima ita ſunt collocanda, πόλιν κτίσας, ἀπὸ τῦ συγκυρήματος N. αὐτὴν πρ. Antea fuit Νῆρικον, quod mutavit Mauſſacus ex Euſtathio ad Dionyſ Per. 321.

C. 8. ἔχει μελῳδίαν] Bene habet: nec opus corrigere ἔχειν, quod facile cui in mentem veniat.

ente ſanguine orti ſunt Satyri et fluvius cognominis Marſyas: ut narrat Alexander Cornelius tertio Rerum Phrygiarum.

II. Euemeridas vero Cnidius hanc ſcribit hiſtoriam. Uter Marſyæ exeſus tempore et delatus, e terra in Midæ fontem decidit, paulatimque fluendo a piſcatore quodam repertus eſt. At ex oraculi præcepto Piſiſtratus Lacedæmonius juxta Satyri reliquias, ab eventu urbem condidit, eamque Noricum denominavit. Noricum autem Phryges idiomate ſuo utrem vocant.

III. Creſcit in illo fluvio herba Aulus, id eſt, tibia, dicta; quæ ſi ad ventum moveatur, dulce melos reſonat: ut refert Dercyllus libro primo Satyricorum.

Digitized by Google

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Βερεκυνθιον καλούμενον· τὴν προσηγορίαν ἔχον ἀπὸ Βερεκύνθου τοῦ πρώτου ἱερέως γενομένου τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν.

D ε'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος, καλούμενος Μάχαιρα· ἔστι γὰρ σιδήρου πολλοστὸς· ὃν ἐὰν εὕρῃ τις, τῶν μυστηρίων ἐπιτελουμένων τῆς θεᾶς, ἐμμανὴς γίνεται· καθὼς ἱστορεῖ Ἀγαθαρχίδης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς.

ΙΑ.

Στρυμων.

α'. Στρυμὼν ποταμός ἐστι τῆς Θρᾴκης, κτίσμα πόλιν
E Ἡδωνίδα· προσηγορεύετο δὲ πρότερον Παλαιστῖνος, ἀπὸ Παλαιστίνου τοῦ Ποσειδῶνος. Οὗτος γὰρ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἔχων πόλεμον, καὶ εἰς ἀσθένειαν ἐμπεσών, τὸν υἱὸν Ἁλιάκμονα στρατηγὸν ἔπεμψεν· ὁ δὲ προπετέστερον μαχόμενος, ἀνῃρέθη. Περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων ἀκούσας Παλαιστῖνος, καὶ λαθὼν τοὺς δορυφόρους, ἀφῆκε λύπης

E. 1. Ἡδωνίδα·] Rectius erat Ἡδωνίδα, monente Mauſſaco.

IV. Finitimus illi eſt mons Berecynthius, nomen ſortitus a Berecyntho primo Deorum matris ſacerdote.

V. Naſcitur in eo lapis Machæra vocatus: eſt enim ferro valde ſimilis: quem ſi quis inveniat dum Deæ myſteria peraguntur, ſtatim furore corripitur: auctore Agatharchide in Rebus Phrygiis.

XI.

Strymon.

I. Strymon fluvius eſt Thraciæ, juxta civitatem Edonidem: qui prius Palæſtinus a Palæſtino Neptuni filio vocabatur. Ille enim cum adverſus conterminos bellaret, et gravi morbo detineretur, filium Haliacmonem exercitui ducem præfecit: qui cum temerario pugnam commiſiſſet, occiſus eſt. Cujus infortunii certior factus Palæſtinus, clam ſtipatoribus præ gravi dolore, ſe dedit præcipitem in fluvium Conozum, quem ab eo poſtea dix-

Digitized by Google

ὑπερβολῇ, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Κάνζον· ὃς ἀπ' αὐτῆς Παλαιστῖνος ὠνομάσθη. Στρυμὼν δὲ Ἄρεως παῖς καὶ Ἡλίκης, ἀκούσας τὸν Ῥήσου τελευτῆς, καὶ ἀθυμίᾳ συσχεθείς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Παλαιστῖνον· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Στρυμὼν μετωνομάσθη.

β'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Παυσίλυπος καλούμενος· ὃν ἐὰν εὕρῃ τις πενθῶν, παύεται τοῦ χρήματος τῆς κατεχούσης αὐτὸν συμφορᾶς· καθὼς ἱστορεῖ Ἰάσων Βυζάντιος ἐν τοῖς Τραγικοῖς. F

γ'. Παρῴκηνται δ' αὐτῷ ὄρη Ῥοδόπη καὶ Αἷμος. Οὗτοι ἀδελφοὶ τυγχάνοντες, καὶ εἰς ὀπιθυμίαν ἀλλήλων ἐμπεσόντες, ὁ μὲν αὐτὴν Ἥραν προσηρῶσεν, ἡ δὲ ἀγαπώμενον Δία, μισοπονήρως. Οἱ δ' ἀπειλούμενοι θεὸν 1157
τὴν προῆξιν βαρέως ἐνεγκόντες, εἰς ὀρώνυμα ὄρη μετεβλήθησαν ἀμφοτέρους.

δ'. Γεννῶνται δ' ἐν αὐτοῖς λίθοι Φιλάδελφοι λεγό-

F. 4. Τραγικοῖς] Θρακικοῖς corrigendum censet Th. Reinesius V. L. i. 1.

A. 1. μισοπονήρως] Hoc in proxima transponendum, ita—Δία. Οἱ δ' ἀπ. θ. π. β. ἢ μισοπονήρως ἐνεγκόντες—. Vocabulum frequens huic scriptori. Vidit Th. Reinesius V. L. i. 1.

ere Palæstinum. Strymon autem Martis et Helices filius, cum Rhesum occubuisse intellexisset, tristitia oppressus seipsum conjecit in fluvium Palæstinum; a quo transnominatus est Strymon.

II. Crescit in ipso lapis, quem Pausilypum, id est, dolores sedantem, vocant: hunc si quis affectus mœrore offenderit, ab eo liberatur statim, ut docet Jason Byzantius in Tragicis.

III. Adstant prope montes Rhodope et Hæmus, qui cum fratres essent, et invicem diligerent se, hic sororem suam Junonem ausus est dicere, illa vero amasium suum Jovem, non sine impietate. Quam cum non pati possent Dei, in cognomines montes utrumque transformarunt.

IV. In his nascuntur la-

Digitized by Google

ρθνοι, κόρακος τὴν χρόαν, ἀνθρωπόμιμοι· ἔστι τεθέντες χαρὶς ἀλλήλων, ἢ ἀνομασθέντες, ἀμαλύονται παραχρῆμα καὶ ἰδίᾳ· καθὼς ἱστορεῖ Θεόφυλλος Μενδήσιος ὁ γ' περὶ λίθων· μάλιστα δὲ τούτων ἀκριβέστερον ὁ τῆς Τραγικοῖς.

IB.

Σαγαρις.

B α'. Σάγαρις ποταμός ἐστι τῆς Φρυγίας· πρόσθεν δὲ πρότερον Ξηροβάτης ἀπὸ τοιούτου συγκυρήματος· τὸ γὰρ θερινῷ καταστήματι ξηρὸς ὁρᾶται πολλάκις· ἐκλήθη δὲ Σάγαρις δι' αἰτίαν τοιαύτην. Σάγαρις Μυώδωνος καὶ Ἀλεξιρόης, πλεῖστα μυστήρια τῆς μητρὸς τῶν Θεῶν ἐξουθένιζον, τούς τε ἱερεῖς καὶ Γάλλους αὐτῆς ὕβριζον. Ἡ δὲ μητροπάτωρ ἀγανακτοῦσα τὴν πρόξενον

A. 5. κόρακος τὴν χρόαν] Hæc Mauſſaci eſt correctio. Baſ. κορακοὶ: unde forte legendum κορακικοί.

A. 6. διαλύονται κ. τ. λ. ἰδίᾳ] Hæc manifeſto vitioſa, talia antiquitus ſana fuiſſe ſuſpicor: διαδύονται διὰ τῶν στιμιχόντων ἢ συγγίνονται ἀλλήλοις ἰδίᾳ. Talem ſententiam et nexus loci deſiderat, et veſtigia verborum indicant.

A. 9. Τραγικοῖς] Ad Reineſii rationem hic item corrigendum ſit Θρᾳκικοῖς. Sed in nominibus vel dubiæ auctoritatis, vel Scriptorum qui forte nulli umquam fuerunt, nolim valde ſeverus eſſe.

B. 5. Ἀλεξιρόης, πλεῖστα μυστήρια] Immo legendum, Ἀλεξιρόης πατρὸς, τὰ μυστήρια—.

pides Philadelphi, id eſt, fratres amantes, dicti, coracino colore, humani generis imitatores: qui, ſi, cum disjuncti et ſeparati ſunt, nominentur, diſſolvuntur ſubito et ſeorſim: ut teſtatur Thraſyllus Mendeſius tertio de Lapidibus: qui diligentius in Tragicis horum meminit.

XII.

Sagaris.

I. Sagaris Phrygiæ fluvius eſt: prius ab hoc caſu Xerabates dictus; quod æſtivo ut plurimum tempore ſiccus ſit. Sagarim vero eum vocavere hac de cauſſa. Sagaris Myndonis et Alexirhoës filius, ſpretis ſæpius matris Deorum myſteriis, Sacerdotes et Gallos ejus injuriis affecit. Quæ

Digitized by Google

τῷ παρεμπεσόντι μανίαν ἐπέσκηψεν. Ὁ δὲ τὰ φρενίμων λογισμῶν ἐκστὰς, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Ξηραβάτιν· ὃς ἀπ' αὐτῆς Σάγαρις μετωνομάσθη.

β'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Αὐτόγλυφος καλούμενος· εὑρίσκεται γὰρ τετυπωμένον ἔχων τὴν μητέρα C τῶν Θεῶν. Τοῦτον τὸν λίθον ἐὰν εὕρῃ τις, ἀσανίως εὑρισκόμενον, ἀποτεμνομένων, οὐ ξενίζεται, ἀλλ' ἐμψύχως φέρει τὴν παρὰ φύσιν παρέξεως τὴν ὄψιν· καθὼς ἱστορεῖ Ἀρεταΐζης ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς.

γ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Βαλληναῖον καλούμενον, ὅπερ ἐστὶν μεθερμηνευόμενον βασιλικόν· τὴν παρωνυμίαν ἔχον ἀπὸ Βαλληναίου τοῦ Γανυμήδους καὶ Μηδεστίγης παιδός. Οὗτος γὰρ τὸν γαμήσαντα θυγατέρα ἀποτεμόμενον, τοῖς ἐγχωρίοις ἑορτὴν καθέδειξεν μέχρι νῦν καλούμενον.

C. 3. ἀποτεμνομένων] Nisi legendum ἀποτεμνόμενος, *is dum ipse castratur, novitate rei non commovetur, cet.* certe ita accipiendum, *is, dum alii castrantur,* novitate rei non commovetur.

C. 10. ἀποτεμόμενον] Forte ἀποτεμνόμενον, *castratum.*

C. 10. τοῖς ἐγχωρίοις] Exciderunt ea quæ referantur ad declarandam causſam, quare mons nomen Ballenæi acceperit.

cum moleſte hæc ferret, furorem immiſit ipſi: demens autem hic factus ſe conjecit in fluvium Xerabatem, qui ab eo tandem eſt dictus Sagaris.

II. Naſcitur in ipſo lapis nomine Autoglyphus, id eſt, ſponte ſculptus: invenitur enim cum expreſſa matris Deorum effigie. Quem ſi præciſorum aliquis admodum difficilem inventu reperiat, non novus eſt aut ſtupet, ſed intrepido vultu ea quæ præter naturam geruntur, conſpicit: ut narrat Aretazes in Rebus Phrygiis.

III. Juxta ſitus eſt mons Ballenæus, hoc eſt, *regius,* Phrygum lingua, nomen habens a Ballenæo Ganymedis et Medeſigiſtes filio: qui cum patrem tabe pene confectum videret, indigenis feſtum Ballenæum ita huc uſque vocatum inſtituit.

Digitized by Google

D δ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος καλούμενος Ἀστήρ. Οὗτος εἴωθεν νυκτὸς βαθείας, πυρὸς δίκην λάμπειν, τοῦ φθινοπώρου τὴν ἀρχὴν λαμβάνοντος· παρακορεύεται δὲ τῇ Ἀλαλέκτῳ τῶν ἐγχωρίων Βαλλήν· ὅπερ μεθερμηνευόμενόν ἐστιν, βασιλεύς· καθὼς ἱστορεῖ Ἑρμησιάναξ Κύπριος ἐν β' Φρυγιακῶν.

ΙΓ.

ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ.

α'. Σκάμανδρος ποταμός ἐστι τῆς Τρωάδος· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ξάνθος, μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Σκάμανδρος, Κορύβαντος καὶ Δημοδίκης παῖς, τῶν τ' Ῥέας μυστηρίων τελουμένων αἰφνιδίως θεασάμενος, ἐμμανὴς ἐγένετο, καὶ μετ' ὀργῆς ἐπὶ Ξάνθον τὸν ποταμὸν ἐνεχθεὶς, ἑαυτὸν εἰς τοῦτον ἔβαλεν· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Σκάμανδρος μετωνομάσθη.

E β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Σίγρος καλουμένη,

E. 4. Σίγρος] Eadem leguntur in Ariſtotelico libello De Mirabil. Auſcult. Cap. clxxi. ubi Σεῖγρος legendum monuerunt Steph. et Sylburg.

IV. Naſcitur in ipſo lapis Aſter dictus, qui lucere media nocte inſtar ignis, ipſo autumni initio conſuevit. Indigenarum dialecto *Ballen* vocatur; quod, ſi interpreteris, *regem* ſignificat: teſte Hermeſianacte Cyprio, Rerum Phrygiarum ſecundo libro.

XIII.

SCAMANDER.

I. Scamander Troadis fluvius eſt, quem prius Xanthum dicebant: et hac de cauſſa mutavit poſtea nomen. Scamander, Corybantis et Demodices filius, dum Rheæ myſteria celebrarentur, derepente conſpectis, furere cœpit, et cum impetu in fluvium Xanthum delatus, ſeipſum in eum dedit præcipitem: unde Scamander tandem dictus eſt.

II. Naſcitur in ipſo herba quam Siſtrum nominant, ere-

Digitized by Google

ὠδὰ πλήσιος ἐρεβίνθῳ· κίκκους δὲ ἔχει σειομβύας, ὅθεν τὴν προσηγορίαν ἔλαβεν· ταύτην οἱ κατέχοντες οὔτε φαντασίαν, οὔτε Θεὸν ὀφθέντα φοβοῦνται· καλῶς ἱστορεῖ Δημόστρατος ἐν β' περὶ Ποταμῶν.

γ'. Παράκειται δ' αὐτῷ ὄρος Ἴδη, τὸ πρότερον δὲ ἐκαλεῖτο Γάργαρον· ὅπου Διὸς καὶ Μητρὸς θεῶν βωμοὶ τυγχάνουσιν. Ἴδη δὲ μετωνομάσθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Αἰγέσθιος ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆ Διοσφόρου, κό- F
ρης Ἴδης ἐρασθεὶς, συνῆλθεν τῇ προειρημένῃ, καὶ ἐγέν-
νησεν ἐξ αὐτῆς τοὺς εἰρημένους Ἰδαίους Δακτύλους. Γενομένης δ' αὐτῆς ἄφρονος ἐν τῷ τῆς Ῥέας ἀδύτῳ, Αἰγέσθιος εἰς τιμὴν τῆς προειρημένης, τὸ ὄρος Ἴδην μετωνόμασεν.

δ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Κρύφιος, ὃς μόνος 1158
τοῖς μυστηρίοις τῶν θεῶν φαίνεται· καλῶς ἱστορεῖ Ἡρά-
κλειτος Σικυώνιος ἐν β' περὶ Λίθων.

F. 1. ἐκ τῆ Διοσφόρου] Forte, ἐκ τῆς Διὸς ἐξ τῆς Θεσμοφόρου, vel ἐκ τῆ Διὸς, καὶ Θεσμοφόρου κόρης ἐρασθεὶς—.
F. 4. ἄφρονος] Vix dubitandum quin ab auctore fuerit ἀφανῆς, ut in simili argumento, De Gange p. 1150, B.

bintho similis, acinos se moventes habens: unde nomen sortita est. Hanc qui possident, nec phantasmata nec Deorum præsentias timent: ut docet Demostratus secundo de Fluminibus.

III. Adhæret ipsi mons Ide, qui prius vocabatur Gargarus, ubi Jovis et matris Deorum altaria occurrunt. Ide autem ob id dictus est ille mons, quod Ægesthius a Diosphoro trahens originem, Idæ puellæ amore flagrans, cum ea congressus sit, et Idæos, quos vocant Dactylos procrearit. Nam cum demens ea facta esset in Rheæ adyto, Ægesthius monti nomen Idæ indidit in ejus honorem.

IV. Crescit in ipso lapis Cryphius, id est, occultus, qui solet tantum apparere in Deorum mysteriis, ut scripsit Heraclitus Sicyonius secundo de Lapidibus.

Digitized by Google

ΙΔ.

Τανάις.

α'. Τάναϊς ποταμός ἐστιν τῆς Σκυθίας· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀμαζόνιος, ἀφ' τὸ τὰς Ἀμαζόνας λούεσθαι ἐν αὐτῷ· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τάναϊς Βηρωσσοῦ καὶ Λυσίππης μιᾶς τῶν Ἀμαζόνων παῖς, σωφρονέστατος ὑπάρχων, ὃ γυναικεῖον γένος ἐμίσει, μόνον Ἄρη σεβόμενος· ἐν ἀτιμίᾳ δὲ ἔχων καὶ τὸ γαμεῖν. Ἡ δὲ Ἀφροδίτη ἐπιθυμίαν αὐτῷ ἐκ μητρὸς ἐνέσκηψεν. Ὁ δὲ καὶ ἀρχὰς μὲν ἀντεμάχετο τῷ πάθει· νικώμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῷ οἴστρῳ, καὶ εὐσεβὴς ἁγνείαν βουλόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Ἀμαζόνιον ποταμόν· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Τάναϊς μετωνομάσθη.

β'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ φυτὸν Ἀλίνδα καλούμενον· παρόμοια δὲ ἔχει τὰ φύλλα Κράμβης. Τοῦτο λειοτριβοῦντες οἱ τὴν χώραν κατοικοῦντες, ἀλείφοντες τῷ

C. 1. ἀλείφοντες] Legendum ἀλείφονται.

XIV.

Tanais.

I. Tanais fluvius est Scythiæ, Amazonius antea dictus, quod in ipso lavarentur Amazones: mutavit autem nomen ob hanc causam. Tanais Beroffi et Lysippes Amazonum unius filius, muliebre genus, cum esset continentissimus, oderat, et solum Martem, spretis contemptisque nuptiis, in honore habebat. Venus vero propriæ matris ei desiderium immisit: cujus ab initio amorem ille viriliter respuit, sed ab œstrorum necessitate superatus, et volens in eadem pietate et continentia permanere, seipsum conjecit in fluvium Amazonium: qui ab eo Tanais denominatus est.

II. Nascitur in ipso planta Halinda dicta, folia Crambæ simillima gestans, quam illius regionis incolæ postquam contriverunt, ejusque succo

Digitized by Google

χύλῳ, καὶ θερμαινόμενοι, τὸ ψύχος εὐρώστως καρτεροῦσιν. Καλοῦσι δὲ τῇ σφῶν διαλέκτῳ Βηρωσσοῦ ἔλαιον.

γ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ λίθος κρυσάλλῳ προσπλήσιος, ὢν ἀνθρωπόμορφος, ἐστεμμένος. Ὅταν δὲ ἀποθάνῃ βασιλεύς, ἀρχαιρεσίας περὶ τὸν ποταμὸν τελοῦσιν· καὶ ὃς ἂν εὑρεθῇ τὸν λίθον ἐκεῖνον ἔχων, περὶ χρῆμα βασιλεὺς γίνεται, καὶ τὰ σκῆπτρα παραλαμβάνει τοῦ τελευτήσαντος· καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν γ' περὶ Φυτῶν. Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀριστόβουλος ἐν α' περὶ Λίθων.

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος, τῇ διαλέκτῳ τῶν ἐνοικούντων προσαγορευόμενον Βριξάβα· ὅπερ μεθερμηνευόμενον Κριοῦ μέτωπον· ὠνομάσθη δὲ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Φρίξος ἀποβαλὼν περὶ τὸν Εὔξεινον πόντον Ἕλλην τὸν ἀδελφόν, καὶ διὰ τὰ δίκαια τῆς φύσεως συγχεχυμένος, ἐν ταῖς ἀκρωρείαις λόφῳ τινὸς κατέλυσεν. Βαρβάρων δέ τινων θεασαμένων αὐτὸν, καὶ μετ' ὅπλων ἀναβαινόντων, ὁ χρυσόμαλλος κριὸς προσκύψας, καὶ ἰδὼν

se unxerunt, calefacti frigus conſtanter perferunt. Vocatur ab iis propria dialecto, Beroſſi oleum.

III. Creſcit et in ipſo lapis Cryſtallo proximus, humanam figuram referens, et coronatus: hunc qui invenerit, dum creando regi habent comitia juxta fluvium, poſt regis mortem, ſtatim rex creatur, ſceptraque defuncti ſuſcipit: ut narrat Cteſiphon tertio de Plantis: meminit et horum omnium Ariſtobulus primo de Lapidibus.

IV. Adhæret eidem fluvio mons indigenarum vernacula lingua Brixaba vocatus, quæ vox ſignificat Arietis frontem. Dictus autem ita eſt hac de cauſſa. Phryxus, amiſſa in Ponto Euxino Helle ſorore, et ut naturæ jus poſtulabat conturbatus, in cacumen montis cujuſdam ſolus divertit. Quem cum barbari quidam vidiſſent, et cum armis illuc aſcendiſſent, aries aurei velleris erumpens et foras pro-

Digitized by Google

τὸ πλῆθος τῶν ἐπερχομένων, ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρησάμενος, διεγείρει τὸν Φρίξον ἀναπαυόμενον, καὶ ἀναλαβὼν τὸν πεφερημένον, μέχρι Κόλχων εἰσήνεγκεν. Ὁ δὲ
E λόφος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος, Κριοῦ μέτωπον πεφημοργεύθη.

ε'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη τῇ Βαλέκτῳ τῶν βαρβάρων Φρύξα καλουμένη, ὅπερ μεθερμηνευόμενόν ἐστιν, μισοπόνηρος· πηγάνῳ δὲ ἔοικε παρόμοιος· ἣν οἱ πρόγονοι κεκτημένοι, οὐδὲν ὑπὸ μητρυιῶν ἀδικοῦνται· μάλιστα δὲ φύεται παρὰ Βορέου προσαγορευόμενον ἄντρον. Συλλεγομένη δέ ἐστιν ψυχροτέρα χιόνος· ὅταν δέ τινι ἐκ μητρυιᾶς ἐπιβουλὴ γένηται, φλόγας ἀναδίδωσιν· καὶ τοῦτο σύσημον ἔχοντες οἱ φοβούμενοι τὰς ἐπιγαμημένας, ἐκκλίνουσιν τῶν ἐπικειμένων φόβων τὰς ἀνάγκας· καθὼς ἱστορεῖ Ἀγάθων ὁ Σάμιος ἐν β' Σκυθικῶν.

F ΙΕ.

ΘΕΡΜΩΔΩΝ.

Θερμωδὼν ποταμός ἐστι Σκυθίας, τὴν προσηγορίαν

spectans, advenientium multitudinem conspexit, exprimensque vocem humanam, Phryxum requiescentem excitavit, et excitatum Colchos usque detulit; unde collis a casu frons Arietis dictus fuit.

V. Provenit in eo herba quæ a barbaris Phryxa vocatur, id est, si vocabulum illud velis interpretari, malos odio prosequens. Rutæ similis est, et si a privignis possideatur, nequaquam iis novercæ officere possunt. Maxime vero provenit in antro quod vocant Boreæ, collectaque nive frigidior est: at cum cuidam parantur insidiæ a noverca, flammas edit; quod indicium qui supra ductas uxores timent, habentes, imminentis timoris necessitatem evitant: ut testatur Agathon Samius secundo Rerum Scythicarum.

XV.

THERMODON.

Thermodon Scythiæ fluvius est, denominationem a casu nactus. Hunc prius Crys-

Digitized by Google

εἰληφὼς ἀπὸ τῆ συγκυρήματος· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον, Κρύσταλλος· ἐκεῖνος γὰρ ἡ ἤπειρος πέπηγεται, τῆς τοπο- 1159
θεσίας τὴν ἰδίαν διαγούσης· μετωνομάσθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Λείπει τὰ ἑξῆς.

Ις.

Νειλος.

α'. Νεῖλος ποταμός ἐστι τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ πόλιν Β
Ἀλεξάνδρειαν· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Μέλας, ἀπὸ Μέλανος τοῦ Ποσειδῶνος· ὕστερον δὲ Αἴγυπτος ἐπεκλήθη, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Αἴγυπτος Ἡφαίστου καὶ Λευκίππης παῖς βασιλεὺς ἐγένετο τῶν τόπων. Δι' ἐμφύλιον δὲ πόλεμον μὴ ἀναβαίνοντος τοῦ Νείλου, καὶ λιμῷ συνεχομένων τῶν ἐγχωρίων, ἔχρησεν ὁ Πύθιος τὴν εὐφορίαν, ἐὰν ὁ βασιλεὺς ἀποτεφραίον θοῖς τὴν θυγατέρα θύσῃ. Θλιβόμενος δὲ ὑπὸ τῶν κακῶν ὁ τύραννος,

A. 2. τὴν ἰδίαν διαγούσης] Sic Mauſſacus repoſuit ex Euſtathio ad Dionyſ. Perieg. 780. qui hunc locum refert. Baſ. τὴν ἴδιαν διαγούσης.

tallum dicebant, quod ipſa æſtate congeletur, loci ſitu in hoc habitu et forma permanente. Ideo autem mutavit nomen.

Cætera deſunt.

XVI.

Nilus.

I. Nilus Ægypti fluvius eſt juxta Alexandriam civitatem; qui dicebatur antea Melas a Melane Neptuni filio: tandem vero vocatus fuit Ægyptus ob hanc cauſſam. Ægyptus Vulcani et Leucippes filius, Ægypti imperium tenuit. Cum autem ob civile bellum non retrocederet Nilus, et fame premerentur indigenæ, reſpondit Pythius fertilitatem tunc demum futuram, cum rex averruncatricem Deis natam ſacrificaſſet. Aganippem itaque hic ad altaria duxit miſeriis et calami-

Digitized by Google

τοῖς βωμοῖς Ἀγανίππῳ προσήγαγεν. Τῆς δὲ ἀφ-
αναθείσης, ὁ Αἴγυπτος δι' ὑποβολιὴ ἡ λύπης, ἑαυ-
τὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Μέλανα· ὃς ἀπ' αὐτῦ Αἴγυπτος
C μετωνομάσθη. Προσηγορεύθη δὲ Νεῖλος, δι' αἰτίαν τοι-
αύτην. Γαρμαθώνη τῶν περὶ Αἴγυπτον βασίλισσα τό-
πων, ἀποβάλλουσα τὸν υἱὸν αὐτῆς Χρυσοχόαν ἀκμῆ ἔφη-
βον, μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐθρήνει συμπαθῶς τὸν προειρη-
μένον. Ἴσιδος δὲ αἰφνιδίως ἐπιφανείσης, τὴν λύπην πρὸς
χαρὰν ὑπέστρεφετο, καὶ προσποιητῷ χάριν σκεψαμένη,
τὴν Θεὸν ὑπεδέξατο φιλανθρώπως. Ἡ δὲ τῷ ἀφάτῳ
τούτων ἀμείψασθαι βουλομένη τῆς εὐσεβείας, Ὄσιριν παρε-
κέλευσεν, ὅπως ἀγάγῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐκ τῶν κατα-
χθονίων τόπων. Τούτῳ δὲ ταῖς δεήσεσι τῆς γυναικὸς
συμπεριενεχθέντος, Κέρβερος ὃν ἔνιοι καλοῦσι Φόβερον,
ὑλάκτησεν· Νεῖλος δὲ ὁ Γαρμαθώνης ἀνὴρ, αἰφνιδίως
D ἔνθεος γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν καλούμενον
Αἴγυπτον· ὃς ἀπ' αὐτῦ Νεῖλος μετωνομάσθη.

C. 3. ἀκμῆ] Legendum videtur vel ἐν ἀκμῇ, vel ἀκμήν.

tatibus oppreſſus. Sed ea immolata tantum animo Ægyptus dolorem concepit, ut ſeipſum in fluvium Melanem præcipitem dederit: qui ab eo vocatus eſt Ægyptus. Sumſit vero poſtea nomen Nili ea de cauſſa. Garmathone Ægypti regina, amiſſo Chryſochoa filio nondum pubertatis annos ingreſſo, eum cum domeſticis amare lugebat. At Iſide ei ſubito apparente, mœrorem ad tempus remittens, Deam humaniſſime excepit, fingens præſentiam illam ſibi gratiſſimam eſſe. Quæ cum debitas ejus pietati gratias reddere vellet, Oſiridi præcepit, ut filium ex infernalibus locis reduceret. Eo autem ad mulieris preces ſe conformante, Cerberus, quem aliqui Phoberum, id eſt, tremendum, appellant, allatravit: unde Nilus repentino percitus furore in fluvium Ægyptum decidit, qui ab eo Nilus eſt denominatus.

Digitized by Google

β'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κυάμῳ παραβλητος, ὃν ἂν κύνες ἴδωσιν, οὐχ ὑλακτοῦσιν· ποιεῖ δὲ πρὸς τοὺς δαιμονιζομένους· ἅμα γὰρ προσπεσοῦσα ταῖς ῥισὶν, ἀπέρχεται τὸ δαιμόνιον. Γενῶνται δὲ καὶ ἄλλοι λίθοι Κόλλοπες καλούμενοι· τούτους χρῶνται ἀσέβειαν τῷ Νείλῳ, συλλέγουσαι χελιδόνες, κατασκευάζουσιν τὸ προσαγορευόμενον Χελιδόνιον τεῖχος· ὅπερ ἐπέχει τὸ ὕδατος τὸν ῥοῦν, καὶ οὐκ ἐᾷ κατακλυσμῷ φθείρεσθαι τὴν χώραν· καθὼς ἱστορεῖ Θρᾴσυλλος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς.

γ'. Παράκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Ἄργιλλον καλούμενον ἀπ' αἰτίας τοιαύτης. Ζεὺς δ' ἐρασθεὶς Θεσμίας, ὅτε Λύκτου πόλεως Κρητικῆς Ἄργιλλ νύμφην ἁρπάσας, ἀπεκόμισεν εἰς ὄρος τῆς Αἰγύπτου Ἄργιλλον καλούμενον· ᾗ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν καλούμενον Διόνυσον· ὃς ἀκμάσας, εἰς τιμὴν τῆς μητρὸς τὸν λόφον Ἄργιλλον μετωνό-

D. 7. ἀσέβειαν] Quam Nili impietatem? Lege, ἀνάβασιν. Mauſſacus, mirabile dictu, vulgatam tuetur, Gaulmino melius ſaltem ἀσθένειαν corrigente.

II. Producitur in ipſo lapis fabæ ſpeciem referens, quem ſtatim atque canes viderint, non allatrant. Juvat a dæmone poſſeſſos: ubi enim admotus eſt naribus, expellitur ſubito dæmonium. Reperiuntur et illic alii lapides Collotes dicti, quos hirundines adverſus Nili alluvionem colligunt, ut ex iis murum quem Chelidonium vocant, ædificent, ad cohibendos aquarum impetus, et ut regio perpetuo diluvio non corrumpatur aut devaſtetur: ut docet Thraſyllus in Ægyptiacis.

III. Adhæret ipſi mons Argillus ob hanc cauſſam vocatus. Jupiter amoris deſiderio perculſus, ex Lycto Cretæ civitate Argem Nympham rapuit, eamque in montem Ægypti Argillum duxit, ubi filium ſuſtulit, quem dixere Dionyſium. Verticem ille cum ad ætatis florem perveniſſet, in honorem matris Argillum vocavit, coactoque Pa-

Digitized by Google

μασεν· στρατολογήσας δὲ Πᾶνας καὶ Σατύρους, ἱδίοις σκήπτρῳ Ἰνδοὺς ὑπέταξεν· νικήσας δὲ καὶ Ἰβηρίαν, Πᾶνα καταλιπὼν ἐπιμελήτην τῆς τόπου· ὃς τιμῶν χάριν ἀπ' αὐτῆς Πανίαν μετονόμασεν· ἣν οἱ μεταγενέστεροι ὑφαγώγως Σπανίαν ὠνόμευσαν· καθὼς ἱστορεῖ Σωσθένης ἐν ιγ' Ἰβηρικῶν.

2160 IZ.

ΕΥΡΩΤΑΣ.

α'. Εὐρώτας. Ἵμερος Ταϋγέτης νύμφης καὶ Λακεδαίμονος παῖς, ὃν μιᾶν Ἀφροδίτης κατ' ἄγνοιαν ἐν παννυχίδι τῇ ἀδελφῇ Κλεοδίκην βιασάμενος ἔφθειρεν· τῇ δὲ ὑπούσῃ τῆς ἡμερῶν καταγνωθεὶς τὸν συμβεβηκότων καὶ ἀθυμήσας, ὑφ' ὕβρεως ὑπερβολῇ, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Μαραθῶνα· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἵμερος μετονομάσθη. Ὕστερον δὲ Εὐρώτας ἐκλήθη δι' B αἰτίαν τοιαύτην. Λακεδαιμονίων πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον ἐχόντων, καὶ τῶν πανσελήνων πρεσβευόντων, Εὐρώτας ὁ τῶν πρεσβευτῶν στρατηγὸς καταφρονήσας πά-

num et Satyrorum exercitu, sceptro suo Indos subjecit, devictaque Iberia Panem illorum locorum præsidem reliquit: qui regionem a seipso Paniam nominavit: unde posteri sumta derivatione Spaniam eam tandem appellarunt, ut refert Sosthenes xiii. Rerum Ibericarum.

XVII.

EUROTAS.

I. Eurotas. Himerus Taygetæ nymphæ et Lacedæmonii filius, ob infensam sibi Veherem, inscius in pervigilio sororem Cleodicem vitiavit: sequenti autem die comperta rei veritate, in extremam tristitiam redactus, præmœroris violentia præceps delatus est in fluvium Marathonem; qui ab eo dictus est Himerus: postea vero Eurotas ideo vocatus est. Cum Lacedæmonii contra Athenienses bellum gererent, et plenilunium exspectarent, Eurotas illorum imperator, spreta omni superstitione, instruc-

Digitized by Google

σης δωσιδαιμονίας, συνέβαλε τῇ παρατάξει, καίπερ ὑπὸ ἀφροπῶν τε καὶ κεραυνῶν κωλυόμενος· ἀποβαλὼν δὲ τὸ στράτευμα, καὶ λύπῃ ἁλοὺς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Ἵμερον· ὃς ἀπ' αὐτῆς Εὐρώτας μετωνομάσθη.

β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος κεφαλῇ παρόμοιος, Θρασύδειλος κεκλημένος· ἅμα γὰρ σάλπιγγος ἀκούει, ὑπὸ τῇ ὄχθαν κεκλιμένος· τὴν δ' Ἀθηναίων ὀνομαζόντων, καὶ εἰς τὸν βυθὸν ἅλλεται. Κεῖνται δὲ πολλοὶ καθιερωθέντες ἐν τῷ ναῷ τῆς Χαλκιόικου Ἀθηνᾶς· καθὼς ἱστορεῖ Νικάνωρ ὁ Σάμιος ἐν β' περὶ Ποταμῶν. c

γ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος, Ταΰγετον κεκλημένον, τῇ κατωνομάσθη ἐλλιποῦς ὑπὸ Ταϋγέτης

B. 6. λίθος σχεδὸς] Scripſiſſe videtur auctor, λίθος συσχεδὸς.
B. 11. ἀκούει] Feſtivius eſt quam pro conſuetudine hujus auctoris; qui nuſquam feſtivus, ubique religioſus ac ſerius eſt. Simile apud noſtrates fertur de Eraſmi ſtatua, quæ Rotterodami ſtat, manibus librum tenentis, cum quoties horæ ſonum audiat, toties paginam vertere. An ergo hic ſcriptor dedit σάλπιγξ ἀκούεται, *tuba auditur*? Forte etiam hoc ipſum a joccſis hominibus argute dictum, vel ipſe, vel auctores quos ſecutus eſt, ut vere ac proprie dictum accepit.
C. 6. ἀπὸ Ταϋγέτης] Revocavi ex Baſ. Nam Mauſſacus eumque ſecutæ editiones habent ἀπὸ Ταυγέτης.

tum exercitum commiſit in pugnam, licet obſtarent fulmina et fulgura. Sed amiſſo exercitu, et vehementi cruciatus mœrore, ſeipſum conjecit in fluvium Himerum, qui ab eo nuncupatus eſt Eurotas.

II. Naſcitur illic lapis galeæ ſimilis Thraſydilus dictus, quaſi *audax una et timidus:* nam ſtatim atque tubam audit, proſilit ad ripam; at Athenienſium pronunciato vocabulo, mergitur in profundum. Exſtant non pauci ex illis lapidibus conſecrati in templo Palladis Chalcicecæ; ut teſtatur Nicanor Samius ſecundo de Fluminibus.

III. Non longe diſtat ab eo mons Taygetus, ſic dictus a Taygete nympha, quæ a Jove vitiata et vi doloris ſu-

Digitized by Google

νύμφης, ὑφ' ὁ Ζεὺς βιασάμενος ἔφθειρεν· τῇ δὲ λύπῃ συνεχεῖσα, βούχῳ τὸν βίον παρέλαφεν ἐν ἀκρωρείαις ὄρους Ἀμυκλέου· ὅπερ ἀπ' αὐτῆς Ταΰγετον προσωνομάσθη.

δ'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη καλαμώδης Χαρίσιον, ὑφ' γυναῖκες ἔαρος ἀρχομένου τοῖς τραχήλοις περιάπτουσιν, ἅτε ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν συμπαθέστερον ἀγαπῶνται· καθὼς ἱστορεῖ Κλεάνθης ἐν α' περὶ Ὀρῶν. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Σωσθένης ὁ Κνίδιος, παρ' οὗ τὰ ὑποθέσιν ἔλαφεν Ἑρμογένης.

IH.

Ἰναχος.

α'. Ἴναχος ποταμός ἐστι τῆς Ἀργείας χώρας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Καρμάνωρ. Ἁλιάκμων δὲ τῷ γένει Τιρύνθιος, ἐν τῷ Κοκκυγίῳ ποιμαίνων ὄρει, καὶ κατ' ἄγνοιαν τῇ Ῥέᾳ συγγινόμενον τὸν Δία θεασάμενος,

C. 7. τῇ δὲ λύπῃ] Legendum, ἡ δὲ λύπη, sic aliis locis: veluti Pactolo p. 1154, D.

C. 8. παρέλαφεν] Immo παρέλαφεν, ut supra diximus in Mæandro p. 1155, E.

C. 11. Χαρίσιον—ἔαρος] Χαριτίσιον—ἔρωτος, est in illo appendice Aristotelici libelli De Mirab. Auscult. Cap. clxxiv.

D. 16. τῇ Ῥέᾳ] τῇ Ἥρᾳ corrigit Tib. Hemsterhusius ad Lucian. T. i. p. 250.

perata, reste finivit vitam in cacuminibus montis Amyclei, qui ab ea Taygetus fuit denominatus.

IV. Nascitur in ipso planta Charisium dicta, quod idem est ac munificentia: quam mulieres ineunte vere collo appendunt, et vehementius ita a viris amantur; ut auctor est Cleanthes primo de Montibus. Meminit et horum diligentius Sosthenes Cnidius, a quo sumsit argumentum Hermogenes.

XVIII.

Inachus.

I. Inachus Argivæ regionis fluvius est, Carmanor antea dictus, deinde Haliacmon: hac de causa. Haliacmon Tirynthius genere, cum in Coccygio monte pasceret, et per insciti am Jovem cum.

Digitized by Google

ἐμμανὴς ἐγένετο, καὶ μετ' ὀλίγης ἐπεχθεὶς, ἔβαλεν ἑαυ- ε
τὸν εἰς ποταμὸν Καρμάνορα· ὃς ἀπ' αὐτῆς Ἀλιάκμων
μετωνομάσθη. Περσηφονεύθη δὲ Ἴναχος δι' αἰτίαν τοι-
αύτην. Ἴναχος Ὠκεανοῦ παῖς, φθαρείσης τῆς ἀγαπητῆς
αὐτῷ Ἰοῦς ὑπὸ Διὸς, τὸν Θεὸν βλασφήμοις λοιδορίαις
ἐπέπληττεν, κατόπιν ἀκολουθῶν· ὁ δὲ ἀναξιοπαθήσας,
ἔπεμψεν αὐτῷ Τισιφόνην μίαν τῶν Ἐρινύων· ἀφ' ἧς ἐξ-
αιρηλατούμενος, ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἀλιάκμονα·
ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἴναχος μετωνομάσθη.

β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Κύπειρῳ χαλεπῇ, σηκάνῳ τετρόμοιος· ἣν αἱ γυναῖκες, ὅταν ἀκιν-
δύνως ἐκτρῶσαι θελήσωσιν, ἐν οἴνῳ βεβρεγμένην τοῖς
ὀμφαλοῖς ἐπιτιθέασιν.

γ'. Εὑρίσκεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ λίθος Βηρύλλῳ παρό-
μοιος· ὃν ἐὰν κρατήσωσιν οἱ ψευδομαρτυρεῖν ἐθέλοντες,
μέλας γίνεται. Κεῖνται δὲ πολλοὶ ἐν τῷ τεμένει τῆς 1161
Περσυμναίας Ἥρας· καθὼς ἱστορεῖ Τιμόθεος ἐν τοῖς

Rhea rem habentem vidiſſet, furioſus evaſit: et cum impetu delatus, ſeipſum in fluvium Carmanora præcipitavit: qui ab eo Haliacmon vocatus eſt. Inachus autem dictus tandem eſt ob hanc cauſſam. Inachus Oceani filius, vitiata a Jove filia ſua Io, Deum injuriis et contumeliis increpabat a tergo ſequens: cum, non potis eſſet talia pati Jupiter, Tiſiphonem Erinnyum unam ad ipſum miſit: a qua ſtimulatus ſeipſum conjecit in fluvium Haliacmona: quem ab eo poſtea vocavere Inachum.

II. Naſcitur in ipſo herba Cyura dicta, rutæ ſimilis; quam mulieres, cum ſine periculo volunt abortare, vino irriguam umbilico imponunt.

III. Invenitur et in ipſo lapis Beryllo æqualis: qui niger efficitur, ſi, qui falſo teſtari volunt, eum tenuerint. Horum lapidum multos exſtare in templo Junonis Proſymnææ refert Timotheus in Argolicis, et Agathon Samius, qui de his mentionem fe-

Digitized by Google

Ἀργολικοῖς. Μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀγάθων ὁ Σάμιος ἐν β' περὶ Ποταμῶν. Ἀγαθοκλῆς δὲ Μιλήσιος ἐν τοῖς περὶ Ποταμῶν φησὶ, τὸν Ἴναχον διὰ φαυλοτρίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντα, ξηρὸν γενέσθαι.

δ'. Παρέκεινται δ' αὐτῷ ὄρη, Μυκηναί τε, καὶ Ἀπαίσαντος, καὶ Κοκκύγιον, καὶ Ἀθηναῖον, τὰς προσηγορίας εἰληφότα διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Τὸ μὲν Ἀπαίσαντον ἐκαλεῖτο πρότερον Σελιναῖον. Ἥρα γὰρ
B παρ' Ἡρακλέους δῆθεν βουλομένη λαβεῖν, συνεργὸν παρέλαβεν τὴν Σελήνην. Ἡ δὲ ἐπῳδαῖς χρησαμένη μάγοις, ἀφρῷ κίστην ἐπλήρωσεν, ἐξ ἧς γεννηθέντα λέοντα μέγιστον Ἶρις ταῖς ἰδίαις ζώναις ὀπισθόγξασα, κατήνεγκεν εἰς ὄρος Ὀφέλτιον· ὁ δὲ ποιμένα τινὰ τῶν ἐγχωρίων Ἀπαίσαντον σπαράξας ἀνεῖλεν· ὃν δὲ Θεῶν πρόνοιαν ὁ τόπος Ἀπαίσαντος ἀπ' αὐτοῦ μετωνομάσθη· καθὼς ἱστορεῖ Δημόδοκος ἐν α' Ἡρακλείας.

B. 2. μάγοις] Utrum μαγικαῖς vel καὶ μαγείαις legendum; an delendum ut annotatoris interpretamentum voci ἐπῳδαῖς additum?

cit in ſecundo de Fluminibus. Agathocles vero Mileſius in his quæ de Fluminibus ſcripſit, narrat, Inachum ob calliditatem a Jove percuſſum fulmine, fuiſſe exſiccatum.

IV. Adjacent ipſi montes Mycenæ, Apæſantus, et Coccygius et Athenæum; qui ita appellati fuere ob hanc cauſſam. Apæſantus prius Selenæus dicebatur. Juno enim, cum ab Hercule pœnas ſumere vellet, Lunam in auxilium advocavit: quæ arte magica utens, ciſtam ſpuma replevit, unde progenitum immanem Leonem Iris proprio cingulo irretitum in montem Opheltium deduxit: ubi ille paſtorem quemdam indigenarum, nomine Apæſantum, dilaniavit: ex quo, Deorum providentia, locus deinde Apæſantus dictus fuit; ut ſcribit Demodocus in primo Herculeidos.

Digitized by Google

ε'. Γενᾶται δ' ἐν αἰπὺ βοτάνη Σελλώη καλουμένη· τὸν δὲ καταφερόμενον ἀπ' αὐτῆς ἀφρὸν, περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς θέρους οἱ ποιμένες αἴροντες, ἀλείφουσι τοὺς πόδας, καὶ ὄφεων ὑπὸ τῶν ἑρπετῶν ἀδικοῦνται. C

ς'. Μυκῆναι δὲ ἐκαλοῦντο τὸ πρότερον Ἄργιον ἀπὸ Ἄργου τοῦ πανόπτου· μετωνομάσθη δὲ Μυκῆναι δι' αἰτίαν τοιαύτην. Περσέως Μέδουσαν ἀποκτείναντος, Σθενὼ καὶ Εὐρυάλη, αἱ τῆς Γοργοφόνης ἀδελφαὶ τῆς πανωλεθρίας, τὸν ἀθέσμιστον ἐπιβίωσιν· γνόμεναι δὲ τοῦτον τὸν λόφον, καὶ ἀπελπίσασαι τῆς συλλήψεως, ἀφ' ἧς τὴν συμπάθειαν μυκηθμὸν ἀνέδωκαν· οἱ δ' ἐγχώριοι τὴν ἀκρώρειαν ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Μυκῆνας μετωνόμασαν· καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Ἐφέσιος ἐν α' Περσηΐδος.

ζ'. Χρύσερμος δὲ ὁ Κορίνθιος ἐν α' Πελοποννησιακῶν, D ἱστορίας μέμνηται τοιαύτης. Περσέως φεύγοντος μετὰ

C. 3. ἀπὸ Ἄργου] Revocavi ex Baſ. pro ὑπὸ Ἄργου, quod inde a Mauſſaco edita exempla occupavit.

V. Naſcitur in ipſo herba Selene, id eſt, Luna, dicta, cujus ſpuma circa æſtatis initium collecta paſtores pedes ungunt, nulloque modo a reptilibus læduntur.

VI. Mycenæ dicebantur prius Argium, ab Argo oculatiſſimo: mutarunt autem nomen et Mycenæ dictæ ſunt ob hanc cauſſam. Perſeum, poſtquam interfeciſſet Meduſam, Stheno et Euryale ejus ſorores tamquam inſidiatorem inſecutæ ſunt: et ad hunc verticem cum perveniſſent, nullaque eas obtentaret ſpes illius capiendi, præ mira animorum convenientia, qua ſororem diligebant, mugitum ediderunt: indigenæ vero cacumen illud a caſu Mycenas appellarunt: ut docet Cteſias Epheſius primo Perſeidos.

VII. Ceterum Chryſermus Corinthius primo Peloponneſiacorum hujus hiſtoriæ meminit. Cum Perſeus in ſub-

Digitized by Google

καὶ κῦ τὸν λόφον γενομένε τῦτον, ἐξέπεσεν αὐτῦ ἡ λαβὴς τῦ ξίφους ὁ μύκης. Γοργοφόνος δὲ ὁ βασιλεὺς Ἐπιδαυρίων, ἀπεσὼν τῆς ἀρχῆς, ἔλαβεν χρησμὸν ἐμπεριελθεῖν τὰς Ἀργολικὰς πόλεις, καὶ ὅπου ἐὰν εὕρῃ ξίφος μύκητα, ἐκεῖ κτίσαι πόλιν. Γενόμενος δὲ κῦ τὸ Ἄργιον ὄρος, καὶ εὑρὼν τὴν ἐλεφαντίνην λαβίδα, πόλιν ἔκτισεν, ἣν ἀπὸ τῦ συγκυρήματος προσηγόρευσεν Μυκήνας.

η'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Κορύβας καλούμενος, τῇ χρόᾳ κόρακος· ὃν ἐὰν εὕρῃς καὶ ἔχῃς ἐν τῷ σώματι προκείμενον, κατ' ὀδὲν φοβῇ τὰς περιπάδεις ὄψεις.

θ'. Τὸ δ' ὄρος, Ἀπαίσαντος τῦ Ἀκρισίου. Κωνηγετῶν γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ πατήσας ἑρπετὸν δηλητήριον, ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν υἱὸν θάψας, λόφον Ἀπαίσαντον μετωνόμασεν, καλούμενον Σελινοεύποτον.

E. 1. κήρακος] Bas. κίραξος, vitiose. Vide notam ad Strymonem p. 1157, A.
E. 4. Ἀπαίσαντος τῦ Ἀκρισίου] Supplendum Ἀπαίσαντος ἐπωνύμε ἀπὸ Ἀπαισάντυ τῦ Ἀκρισίυ—.

lime ferretur, et ad hunc montem appuliſſet, decidit forte gladii quem ferebat capulum: Gorgonophono autem Epidauriorum regi ab imperio pulſo reſpondit oraculum, ut Argolicas circumiret civitates, et ibi demum urbem conderet, ubi gladii capulum offenderet. Cum ergo ad montem Argium deveniſſet, ibique capulum eburneum reperiſſet, civitatem condidit, quam ab eventu Mycenas nominavit.

VIII. Provenit in eo lapis Corybas dictus, coracino colore: quem ſi inveniat quis, et corpori innexum habeat, horrendas haudquaquam timebit viſiones.

IX. Mons autem Apæſantus Acriſii: nam cum prope locum illum venaretur, et venenatum protriviſſet pedibus ſerpentem, occubuit. Rex vero tumulato filio, collem Apæſantum ex eo vocavit, cum prius Selinuntius diceretur.

Digitized by Google

ί. Ὄρος δὲ Κοκκύγιον διωνομάσθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ζεὺς Ἥρας τὴν ἀδελφὴν ἐρασθείς, καὶ δυσωπούμενος τὴν ἀγαπωμένην, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς ἄρρενα· τὸν γὰρ αὖν καλέσθαι ὄρος Διοκήϊον, ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος Κοκκύγιον ὠνομάσθη· καθὼς ἱστορεῖ Ἀγαθώνυμος ἐν Περσίδι.

ια'. Φύεται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρον Παλίνουρος καλούμενον· ἐφ' ᾧ ἄν τι καθίσῃ τῶν ἀλόγων ζώων, ὡς ὑπὸ ἰξοῦ κατέχεται, πάρεξ κόκκυγος· τοῦτον γὰρ φείδεται· καθὼς Κτησιφῶν ἐν α' περὶ Δένδρων.

ιβ'. Ἀθηναῖον δὲ ὄρος ἔλαβεν τὴν προσηγορίαν ἀπὸ Ἀθηνᾶς. Μετὰ γὰρ τὴν τοῦ Ἰλίου πόρθησιν, Διομήδης, εἰς Ἄργος ὑποστρέφας, εἰς τὸν Κεραύνιον ἀνέβη λόφον, καὶ τέμενος Ἀθηνᾶς κατασκευάσας, τὸ ὄρος ἀπὸ τῆς θεᾶς Ἀθηναῖον μετωνόμασεν.

ιγ'. Γεννᾶται δ' ἐν τῇ ἀκρωρείᾳ ῥίζα παρόμοιος 1162

E. 10. τὸν ἀγαπωμένην—ἄρρενα] Nexus loci oſtendit, excidiſſe quædam quibus continebantur narratio de Jove ſe in cuculi ſpeciem vertente, ſub eaque cum Junone congreſſo, item quis fuerit ille ex hoc concubitu procreatus ἄρρην. Baſ. habet ἄρρεν· unde Turnebus Ἄρη videtur correxiſſe, vertens *Martem*.

X. At mons Coccygius ob hanc cauſſam ita eſt appellatus. Jupiter Junonis ſororis ſuæ amore captus, cum amatam exoraſſet, ex ea marem ſuſtulit: mons autem Diceius dictus, ab eventu denominatus poſtea eſt Coccygius, ut narrat Agathonymus in Perſide.

XI. Naſcitur in eo arbor, nomine Palinurus: cui ſi mutorum animalium quoddam inſederit, tamquam a viſco detinetur, excepto cuculo: ei enim parcit, ut teſtatur Cteſiphon primo de Arboribus.

XII. Ceterum mons Athenæum a Minerva nomen accepit. Poſt Ilii namque excidium Diomedes Argos reverſus in Ceraunium collem aſcendit, et ibi ædificato Minervæ ſacrario, montem a Dea Athenæum nominavit.

Digitized by Google

σπηάνῳ· ἣν ἐὰν γυνὴ φάγῃ τὶς κατ' ἄγνοιαν, ἐμμανὴς γίνεται· καλεῖται δὲ Ἀδραάστεια· καθὼς ἱστορεῖ Πλησίμαχος ἐν β' Νόστων.

ΙΘ.

Ἀλφειός.

α'. Ἀλφειὸς ποταμός ἐστι τῆς Ἀρκαδίας, χτὶ Πίσαν τὴ Ὀλυμπίας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Στυμ-
Β φηλος, ἀπὸ Στυμφήλου τοῦ Ἄρεως καὶ Δορμοθόας παιδός. Οὗτος γὰρ τὸν Φίλιππον τὸν υἱὸν Ἀλκμαίονα ἀποβαλών, καὶ ἀθυμίᾳ συνεχθεὶς, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Νύκτιμον· ὃς καὶ ἀπ' αὐτοῦ Στύμφηλος μετωνομάσθη. Ἀλφειὸς δὲ ἐκλήθη δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ἀλφειὸς εἷς τῶν τὸ γένος ἀφ' Ἡλίου καταγόντων, ἀμιλληθεὶς Κερκάφῳ τῷ ἀδελφῷ περὶ ἀρετῆς, ἀπέκτει-

A. 3. Πλησίμαχος] Quando hic a nemine alio, at Lyſimachus a compluribus memoratur Νόστων ſcriptor; Mauſſacus in eam partem inclinat ut hoc nomen reponendum cenſeat: vid. item Caſaub. ad Athen. iv. p. 158, D.

B. 2. τὸν φίλιππον] Niſi aliud vitium latet, legam mutato nomine proprio in adjectivum, τὸν υἱὸν Ἀλκμαίονα τὸν φίλιππον, *illum equorum amantem.*

B. 7. περὶ ἀρετῆς] Speciem veri habet hæc lectio: eſt enim cognitum certamen περὶ ἀρετῆς, cum apud alios, tum apud hunc ſcriptorem in Araxe,

XIII. Creſcit in ejus cacumine radix rutæ ſimilis; quam ſi per ignorantiam forte mulier quæpiam comederit, evadit furiata: nomen autem illi radici eſt Adraſtia, ut docet Pleſimachus ſecundo Noſtorum, ſive redituum.

XIX.

Alpheus.

I. Alpheus Arcadiæ fluvius eſt, juxta Piſam Olympiæ: qui prius Stymphelus dictus eſt, a Stymphelo Martis et Dormotheæ filio. Hic enim amiſſo Alcmæone Philippo filio, et animo conſternatus ſeipſum projecit in fluvium Nyctimum: qui ab eo dictus eſt Stymphelus. Poſtea vero Alpheus vocatus eſt, ob hanc cauſſam. Alpheus, unus ex his qui a Sole originem ducunt, cum de virtute cum Cercapho fratre contenderet, eum interfecit,

Digitized by Google

τὸν ἐρημθμον, καὶ ὑπὸ ποιμένων ἐλαυνόμενος, ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Νύκτιμον· ὃς καὶ ἀπ' αὐτοῦ Ἀλφειὸς μετωνομάθη.

β'. Γενᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ βοτάνη Κεγχρίτις προσαγορευομένη, μελικήρῳ παρόμοιος· ἣν οἱ ἰατροὶ καθέψοντες, ποιεῖν δίδασιν τοῖς ἀπηλλοτριωμένας ἔχουσι τὰς φρένας, καὶ ἀπαλλάττουσιν αὐτοὺς τῆς μανίας· καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ἐν α' περὶ Ποταμῶν.

γ'. Παρέκειται δὲ ὄρος Κρόνιον καλούμενον ἀπὸ αἰτίας τοιαύτης. Μετὰ τὴν Γιγαντομαχίαν Κρόνος τὰς Διὸς ἀπειλὰς ὑπολίνων, εἰς ὄρος παρεγένετο Κτῆσιν, ὃν ἀπ' αὐτοῦ Κρόνιον μετωνόμασεν· λαθὼν δὲ τοὺς ὀλίγον χρόνον, καὶ ἀφορμῆς ἁρπάσμενος, διῆρεν εἰς Καύκασον τὴν Σκυθίας.

δ'. Γενᾶται δ' ἐν τῷ ὄρει τούτῳ Κύλινδρος καλούμενος λίθος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος· ὁσάκις γὰρ ἂν

p. 1165, B. At hoc loco malim ἀπὸ ἀρχῆς, *de imperio*. Simile eſt argumentum in Iſmeno p. 1151, A. et Araxe p. 1165, B.

B. 8. μανίαν] Legendum Πανῶν *a furiis*: monuit etiam Tib. Hemſterhuſius ad Lucian. T. i. p. 469.

et a paſtoribus abactus ſeipſum in fluvium Nyctimum conjecit: qui ab eo poſtea denominatus eſt Alpheus.

II. Naſcitur in hoc fluvio herba Cenchritis dicta, ſavi ſpeciem referens: quam decoctam medici iis qui alienata ſunt mente, potandam præbent, et ab inſania eos liberant: ut docet Cteſias primo de Fluminibus.

III. Juxta ſitus eſt mons Cronius, id eſt, Saturnius, ea de cauſſa ita vocatus. Poſt Gigantomachiam Saturnus Jovis minas declinans, ad montem Cturum pervenit, quem a ſe denominavit Cronium: cum autem per aliquod tempus latuiſſet, rapta occaſione divertit in montem Caucaſum Scythiæ.

IV. Provenit in eo monte lapis quem ab eventu Cylindrum vocant: nam quotieſcumque fulgurat aut tonat Jupiter, toties a cacumine

Digitized by Google

D ἀφάψῃ Ζεὺς ἢ βροντήσῃ, τοσαυτάκις ἀπὸ τῆς ἀκρωρείας ἀφ' φόβου κυλίεται· καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν α' περὶ Λίθων.

K.

Ευφρατης.

α'. Εὐφράτης ποταμός ἐστι τῆς Παρθίας, κατὰ Βαβυλῶνα πόλιν· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Μῆδος ἀπὸ Μήδου τοῦ Ἀρταξέρξου παιδός. Οὗτος γὰρ δι' ἐπιθυμίαν τινὸς Κορδύης θυγατέρα βιασάμενος, Ῥωξάνην, διέφθειρεν· τῇ δ' ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν ζητούμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως περὶ κόλασιν, καὶ φόβῳ συνεχθείς, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Ζαράνδαν· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Μῆδος
E ἐκλήθη. Μετονομάσθη δὲ Εὐφράτης δι' αἰτίαν τοιαύτην. Εὐφράτης Ἀρανδάκου παῖς τὸν υἱὸν Ἀξύρταν εὑρὼν μετὰ τῆς μητρὸς ἀναπαυόμενον, καὶ ὑπολαβὼν ὑπάρχειν τῶν πολιτῶν τινα, ἀφ' ζήλου μισοπονηρίας ἀνασάμενος τὸ ξίφος, ἐλαιμοτόμησεν αὐτόν· ὃ δ' ἀνελ-

præ timore volvitur: ut narrat Dercyllus primo de Lapidibus.

XX.

Euphrates.

I. Euphrates Parthiæ fluvius eſt juxta Babylonem urbem: qui antea dictus eſt Medus, a Medo Artaxerxis filio. Hic enim cum præ amore Rhoxanem Cordyi filiam rapuiſſet, et vitiaſſet, ſequenti die a rege ut pœnas lueret, quæſitus, et metu perculſus, ſeipſum dedit præcipitem in fluvium Zarandam: quem ab eo poſtea vocavere, Medum. Euphrates autem tandem dictus eſt ob hanc cauſſam. Cum Euphrates Arandaci filius Axurtam filium cum matre requieſcentem offendiſſet, et quemdam e civibus eum eſſe exiſtimaſſet, diſtricto gladio ob zelotypiam ipſum jugulavit. Cujus in-

Digitized by Google

πίσσαι παράξεως γενόμενος αἴτιος, ἀφ' λύπης ἑαυτὸν ἀπολύων, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Μῆδον ὃς ἀπ' αὐτοῦ Εὐφράτης μετωνομάσθη.

β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Ἀστυὴς καλούμενος· ὃν αἱ μαῖαι ταῖς δυστοκούσαις ὑπὸ τὰς γαστέρας ἐπιτιθέασιν, ἡ δὲ χρῆμα τοιοῦτον ἄτερ ἀλγηδόνος.

γ'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ καὶ βοτάνη Ἔξαλλα καλουμένη, μεθερμηνευομένη θερμόν· ταύτῃ οἱ τεταρταίζοντες, ὅταν ὑπὸ τὸ στῆθος θῶσιν, ἀπαλλάττονται παραχρῆμα τῆς ἐπισημασίας· καθὼς ἱστορεῖ Χρύσερμος Κορίνθιος ἐν τῷ περὶ Ποταμῶν.

δ'. Παρέχεται δ' αὐτῷ ὄρος Δρίμυλλον καλού- 1163
μενον ἐν ᾧ γεννᾶται λίθος Σαρδόνυχι παρόμοιος, ᾧ οἱ βασιλεῖς ἐν ταῖς βασιλείαις χρῶνται· ποιεῖ δὲ ἄριστα

B. 6. αἴτιος] Rectius αἰτιῶδες legatur; ut in simili argumento, in Achaloo p. 1164, A.

A. 2. ᾧ οἱ βασιλεῖς ἐν ταῖς βασιλείαις χρῶνται] Corrupta hæc esse res ipsa ostendit: nec in Stobæo quid est auxilii, qui hanc sectionem refert quidem p. 540, sed omissis his ipsis verbis: acuta et verisimillima conjectura βασιλείαις in βαλανίοις mutat Bernardus ad Thom. Mag. p. 114. Forte quis βασιλεῖς etiam in βαλανεῖς mutare velit: at hoc non item opus est.

sperate actionis cum se vidisset auctorem, præ mœrore extremo decidit in fluvium Medum: qui ab eo appellatus est Euphrates.

II. Nascitur in illo lapis Astiges dictus: quem obstetrices mulierum, quæ difficulter pariunt, ventri imponunt, et statim sine dolore parturiunt.

III. Provenit et in eo herba quæ Exalla dicitur, id est, calidum: quam si qui quartana laborant, in pectore posuerint, ipso paroxysmo statim liberantur, ut testatur Chrysermus Corinthius xiii. de Fluminibus.

IV. Adhæret ei mons Drimyllus dictus: ubi nascitur lapis Sardonychæ similis, quo utuntur reges in imperiis suis. Multum autem confert, si in

Digitized by Google

πρὸς ἀμβλυωπίαν εἰς ὕδωρ θερμὸν βαλλόμενος· καθὰς ἱστορεῖ Νικίας ὁ Μαλλώτης ἐν τοῖς περὶ Λίθων.

ΚΑ.

Καικος.

α'. Κάϊκος ποταμὸς τῆς Μυσίας· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Ἀστραῖος ἀπὸ Ἀστραίου τοῦ Ποσειδῶνος. Οὗτος γὰρ παννυχίδος Ἀθηνᾷ τελουμένης, Ἀλκίππην τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἄγνοιαν βιασάμενος ἔφθειρεν, ἡ ἀφέλετο τῆς παρθενικῆς τὸν δακτύλιον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν ἡμερῶν ἐπιγνοὺς τὴν σφραγῖδα τῆς ὁμαίμου, ἀφ' ὑψηλοῦ κρημνοῦ ἑαυτὸν εἰς ποταμὸν Ἄδρυον, ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀστραῖος μετωνομάσθη. Πεσὼν δὲ Κάϊκος δι' αἰτίαν τοιαύτην. Κάϊκος Ἑρμοῦ καὶ Ὠκυρόης παῖς νύμφης, Τίμανδρον ἕνα τῶν εὐγενῶν φονεύσας, καὶ τοὺς προσήκοντας, αὐτὸν φοβούμενος, ἑαυτὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὸν Παυραῖον· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Κάϊκος μετωνομάσθη.

B. 10. Παυραῖον] Immo Ἀστραῖον: ut vidit jam Mauſſacus.

aquam tepidam conjiciatur, oculorum hebetationi: ut docet Nicias Mallotes in his quæ de Lapidibus ſcripſit.

XXI.

Caicus.

I. Caicus Myſiæ fluvius prius dicebatur Aſtræus ab Aſtræo Neptuni filio. Hic enim cum in Minervæ pervigilio Alcippen ſororem inſcius vi compreſſiſſet, et ejus annulum abſtuliſſet, ſequenti die agnito conſanguineæ ſignaculo, præ doloris vehementia ſe dedit præcipitem in fluvium Adurum: qui dictus ab eo eſt Aſtræus: tandem vero Caicus denominatus eſt hac de cauſſa. Caicus Mercurii et Ocyrhoës nymphæ filius, occiſo Timandro quodam nobili, cum parentes ejus et cognatos formidaret, ſeipſum projecit in Pauræum fluvium: quem ab eo poſtea dixere Caicum.

Digitized by Google

β'. Γενᾶται δ' ἐν τῷ ποταμῷ μήκωνα ἔχων ἀντὶ καρποῦ λίθον· ἐκ τούτων μέλαινά τινα τυγχάνει παρόμοια λύρῃσι· ἅπερ οἱ Μύσοι ῥίπτουσιν εἰς ἠρατεωμένην χώρην· κἂν μὲν ἀφορία μέλλῃ γίνεσθαι, μένει τῷ τόπῳ τὸ βληθέν· ἐὰν δὲ εὐκαρπίαν σημαίνῃ, τὰ λιθάρια δίκην ἀκρίδων ἅλλεται. C

γ'. Φύεται δὲ καὶ βοτάνη Ἡλιφάρμακος καλουμένη· ᾗ οἱ ἰατροὶ ταῖς αἱμορροούσαις πίνουσιν, καὶ τὴν φλεβῶν μεσολαβοῦσιν τὴν ἔκκρισιν· καθὼς ἱστορεῖ Τιμαγόρας ἐν α' περὶ Ποταμῶν.

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Τεύθρας ἀπὸ Τεύθραντος τοῦ Μυσῶν βασιλέως· ὃς κυνηγεσίας χάριν εἰς Θρᾴσυλλον ὄρος ἀναβὰς, καὶ θεασάμενος ὑπερμεγέθη D κάπρον, ἐδίωκεν αὐτὸν μετὰ τῶν δορυφόρων· ὁ δὲ φθάσας καταφυγὼν ὡς ἱκέτης εἰς τὸ τῆς Ὀρθωσίας Ἀρτέ-

C. 1. παρόμοια λύρῃς] Forte σπέρματα ὅμοια λιθαρίοις, *semina similia lapillis.*
C. 3. τῷ τόπῳ] Legam ἐν τῷ τόπῳ.
C. 6. Ἡλιφάρμακος] Sic Mauſſacus repoſuit ex Stobæo p. 540, pro vetere φάρμακος.
C. 7. ταῖς αἱμορροούσαις—ἔκκριτιν] Rectius eſt apud Stobæum, τοῖς αἱμορραγοῦσι ἐπιτιθέασι, ἢ τῶν φλεβῶν μεσολαβοῦσι τὴν ἴκρυσιν.

II. Provenit in ipſo papaver, quod fructus loco lapides producit. Ex his nigra quædam exiſtunt lyris ſimillima, quæ Myſi in aratam terram projiciunt: et, ſi ſterilitas futura ſit, manent in eodem loco in quem conjecta fuere: at ſi fertilitas, lapilli locuſtarum inſtar proſiliunt.

III. Naſcitur et illic herba Elipharmacus dicta: quam ſolent præbere medici mulieribus menſtruatis, ut venarum excretionem intercipiant: ut refert Timagoras primo de Fluminibus.

IV. Adjacet huic fluvio mons Teuthras, ſic dictus a Teuthrante Myſorum rege: qui cùm venationis gratia in montem Thraſyllum aſcendiſſet, et immanem aprum percepiſſet, cum ſtipatoribus eum inſecutus eſt; ſed venatores præveniens aper ſupplex confugit in Dianæ Orthoſiæ templum: quo cum omnes vi

Digitized by Google

μιδος ἱερόν· βιαζομένων δὲ πάντων εἰς τὸν ναὸν εἰσελθεῖν, ὁ σῦς ἀνθρωπίνῃ φωνῇ χρησάμενος ἐξάκουσον ἀνέκραγεν, "φεῖσαι βασιλεῦ τοῦ θρέμματος τῆς θεᾶς" μετεωρισθεὶς δὲ Τεύθρας ἀνεῖλεν τὸ ζῶον. Ἄρτεμις δὲ μισοπονήρως ἐνεγκοῦσα τὴν ὀργὴν, τὸν μὲν κάπρον ἀνεζωπύρησεν· τῷ δὲ παραπίπτοντι τοῦ συγκυρήματος ἀλφὸν μετὰ μανίας ἔπεμψεν. Δυσωπούμενος δὲ τὸ πάθος ἐν ταῖς ἀκρωρείαις διέτριβεν. Λυσίππη δὲ τοῦ θηρὸς μήτηρ κατηχθεῖσα περὶ τῶν συμβεβηκότων, εἰς τὴν
E ὕλην ἔδραμεν, συνεπισπωμένη μάντιν τὸν Κυρήνου Πολύϊδον· παρ' οὗ πᾶσαν πολυπραγμονήσασα τὴν ἀλήθειαν, βουθυσίαις τῆς θεᾶς ἐξιλάσατο τὴν μισοπονηρίαν· καὶ ἱερολαβοῦσα τὸν υἱὸν σωφρονοῦντα, βωμὸν ἱδρύσατο Ἀρτέμιδος Ὀρθωσίας· κατεσκεύασεν δὲ καὶ κάπρον χρύσεον, περιτομὴν ἀνθρώπου ἠσκημένον. Οὗτος μέχρι νῦν διωκόμενος ὑπὸ κυνηγῶν, εἰσελθὼν εἰς τὸν

D. 7. Τεύθρας] Excidisse videtur, καλέμενος.
E. 6. περιτομὴν] Forte, εἰς περιτομήν.

conarentur ingredi, usus est ille humana voce, et alte exclamavit, *Parce O Rex alumno deæ.* Teuthras vero sublimi vultu suspensoque corpore animal interfecit. Verum Diana, cum quæ gesta erant moleste ferret, aprum suscitavit, et casus auctori impetiginem cum furore immisit. Quos morbos cum ille abhorreret, in cacuminibus montium commorabatur præ pudore. Lysippe autem ejus mater, cum ea quæ contigerant, didicisset, sylvam celeriter petiit, vatem Polyidum, id est, multiscium, Cyrani filium, secum ducens: a quo curiose veritatem omnem edocta, sacrificiis Deæ iram placavit, et recuperato filio, sana ut erat ante mente prædito, Dianæ Orthosiæ altare consecravit, et aureum aprum curavit faciendum humanam faciem referentem. Qui ad hoc ævi a venatoribus abactus, et templum ingredi

Digitized by Google

ναὸν, φωνὴν ἀναδίδωσιν ἰδέσθαι. Τεύθρας δὲ παρ' ἐλπίδα τὴν ἀρχέτυπον μορφὴν ἀναλαβών, τὸ ὄρος μετωνόμασεν Τεύθραντα.

ε'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Ἀντιπαθὴς καλούμενος· ὃς χάλικα ποιεῖ τοὺς ἀλφοὺς καὶ λεπροὺς δι' οἴνου τριβόμενος· καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας Κνίδιος ἐν β' περὶ Ὀρῶν.

ΚΒ.

1164

Ἀχελῷος.

α'. Ἀχελῷος ποταμός ἐστι τῆς Αἰτωλίας· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Θέστιος, δι' αἰτίαν τοιαύτην. Θέστιος Ἄρεως καὶ Πεισιδίκης παῖς, ἀφ' ἵνα περίστασιν οἰκειακὴν ἀποδημήσας εἰς Σικυῶνα, καὶ ἱκανὸν χρόνον ἀφεὶς, ἐπέστρεφεν εἰς τὸ πατρῷον ἔδαφος· εὑρὼν δὲ τὸν υἱὸν Καλυδῶνα μετὰ τῆς μητρὸς ἀναπαυόμενον, καὶ μοιχὸν τοῦτον δόξας, κατ' ἄγνοιαν ἐφονοκτόνησεν· τῆς δὲ ἀνελπίστου

E. 8. ἰδέσθαι] Immo φείσασθαι, "vocem hanc emittit, *Parcite.*"

et vocem emittere videtur. Teuthras autem priori præter ſpem forma reſumpta, montem a ſe denominavit Teuthranta.

V. In hoc monte naſcitur lapis Antipathes, id eſt, reſiſtens, dictus: qui cum vino attritus ſanat vitiligines et lepras: ut docet Cteſias Cnidius ſecundo de Montibus.

XXII.

Achelous.

I. Achelous fluvius eſt Ætoliæ: Theſtius ob id prius nuncupatus. Theſtius Martis et Piſidices filius poſtquam ob quamdam afflictionem domeſticam peregrinatus in Sicyonem, longum ſatis tempus ibi commoratus eſſet, in paternum ſolum reverſus eſt: ubi cum filium Calydonem ſimul cum matre concumbentem forte offendiſſet, eum mœchum eſſe exiſtimans, occidit inſcius. Quod inſperatum et inopinatum facinus

Digitized by Google

B παρ' ἕξεως αὐτόπλης γενόμενος, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ἄξενον· ὃς ἀπ' αὐτῦ Θέστιος μετωνομάσθη. Περσηγορεύθη δὲ Ἀχελῶος ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ἀχελῶος Ὠκεανῦ καὶ Ναΐδος νύμφης παῖς τῇ θυγατρὶ Κλησορίᾳ συ- ζῦ ἄγνοιαν συνερχόμενος, καὶ ἀθυμίᾳ συνεχθεὶς, ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Θέστιον· ὃς ἀπ' αὐτῦ Ἀχελῶος μετωνομάσθη.

β'. Γενᾶται δὲ ἐν τῷ ποταμῷ τύτῳ βοτάνη Ζάκλου καλουμένη, παρόμοιος ἐρίῳ. Ταύτην τρίψας ἂν εἰς οἶνον βάλῃς, ὕδωρ γίνεται, καὶ τὸν μὲν ὀσμὸν ἔχει, τὴν δὲ δύναμιν οὐκ ἔχει.

γ'. Εὑρίσκεται δὲ ὁ λίθος παρελιδνὸς τῷ χρώματι, Λινυργὸς καλούμενος ἀπὸ τοῦ συγκυρήματος. Ἐὰν γὰρ C βάλῃς αὐτὸν εἰς ὀθόνιον, δι' ἔρωτος ἔνωσιν, ὃ σχῆμα λαμβάνει, καὶ ἄργιον γίνεται· καθὼς ἱστορεῖ Ἀντισθένης ἐν

C. 2. ἄργιον] Vix ſanum cenſeo: nec ſatis eſt quod Heſychius vocem ἄργιος interpretatur λευκός. An ἄραχνιον, vel aliud latet.

cum ipſemet vidiſſet, ſeipſum conjecit in fluvium Axenum: quem ab eo nuncupavere Theſtium: Achelous vero poſtea dictus eſt hac de cauſa. Achelous Oceani et Naidis nymphæ filius, habita cum filia Cleſtoria per inſcitiam re, triſtis et abjecto animo ſeipſum præcipitavit in fluvium Theſtium: qui vocatus ab eo eſt Achelous.

II. Naſcitur hoc in flumine herba, quam Zaclum vocant, lanæ omnino ſimilis: quam poſtquam triveris aut depſueris, ſi in vinum projicias, ſtatim fit aqua, et odorem quidem non autem vires conſervat.

III. Invenitur etiam illic lapis colore lividus: Linurgus ab eventu dictus. Eum enim ſi in linteolum projeceris, ob ſimilitudinem et conſenſum, formam recipit et figuram lintei, albuſque fit: ut narrat Antiſthenes tertio Me-

Digitized by Google

γ' Μελεαγρίδος. Μέμνηται δὲ τούτων ἀκριβέστερον Διοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς.

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Καλυδὼν καλούμενον, τιμῶ προσηγορίαν εἰληφὸς ἀπὸ Καλυδῶνος τοῦ Ἄρεως καὶ Ἀστυνόμης παιδός. Οὗτος γὰρ ἔτι ἄγνοιαν λουομένην ἰδὼν Ἄρτεμιν, τιμῶ μορφὴν τοῦ σώματος μεταβαλεῖν εἰς πέτραν· ἔτι δὲ προγνοίαν Θεῶν τὸ ὄρος καλούμενον Γυρὸν, ἀπ' αὐτοῦ Καλυδὼν μετωνομάσθη.

ε'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη ἡ Μύωψ προσαγορευομένη· ἣν ἐάν τις εἰς ὕδωρ βαλὼν, νίψηται τὸ πρόσωπον, ἀποβάλλει τιμῶ ὄψιν, Ἄρτεμιν δὲ ἱλασάμενος ἀνακτᾶται τὸ φῶς· καθὼς ἱστορεῖ Δέρκυλλος ἐν γ' D Αἰτωλικῶν.

ΚΓ.

Ἀραξης.

α'. Ἀράξης ποταμός ἐστι Ἀρμενίας, ἔτι προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπὸ Ἀράξου τοῦ Πύλιος. Οὗτος γὰρ

leagridos. Horum etiam meminit diligentius Diocles Rhodius in Ætolicis.

IV. Visitur prope mons Calydon dictus, cui denominationem hanc dedit Calydon Martis et Astynomes filius. Hic enim cum ex improviso Dianam se abluentem conspexisset, forma corporis mutatus est in lapidem: mons vero Deorum providentia, qui antea Gyrus vocabatur, appellatus est tandem Calydon.

V. Nascitur in ipso herba, quæ Myops vocatur: eam si quis in aquam jecerit, et faciem deterserit, visum amittit: quem, simul ac Dianam placaverit, recuperat: ut testatur Dercyllus tertio Rerum Ætolicarum.

XXIII.

Araxes.

I. Araxes Armeniæ fluvius est, ita dictus ab Araxo Pyli filio. Hic etenim cum de imperio adversus Arbelum avum suum pugnaret, eum

Digitized by Google

τοῦς Ἄρσηλον τὸν πάππον ὑπὲρ σκήπτρων ἀμιλλώμενος, αὐτὸν κατετόξευσεν· ποινηλατούμενος δὲ ὑπὸ Ἐριννύων, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Βάκτρον· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀράξης μετωνομάθη· καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ὁ α' Περσικῶν. Ἀράξης Ἀρμενίων βασιλεὺς τοῦς τὰς
E πλησιοχώρους Πέρσας πόλεμον ἔχων, καὶ τῆς παρατάξεως παρελκομένης, χρησμὸν ἔλαβεν, αὐτὸν ἔσεσθαι τῆς νίκης ἐγκρατῆ, ἐὰν θεοῖς ἀποτροπαίοις θύσῃ δύο τὰς εὐγενεστάτας παρθένους. Ὁ δὲ μᾶλλον φιλότεκνον εὐνοίαν, τῶν ἰδίων θυγατέρων φεισάμενος, ἑνὸς τῶν ὑποτεταγμένων κόρας ἐβουλεύσατο τοῖς βωμοῖς προσάγειν ἀγείλεν. Μνησάλκης δὲ ὁ τῶν φονευθεισῶν πατὴρ βάρεως ἤνεγκεν τὴν πρᾶξιν, τοῦς καιρὸν σχεῖν τὴν ὕβριν· ἀφορμῆς δὲ δραξάμενος, ἐξ ὑπέδρας τὰς τοῦ τυράννου θυγατέρας ἀπέκτεινεν· καὶ καταλιπὼν τὸ πατρῷον ἔδαφος, εἰς Σκυθίαν ἔπλευσεν. Ἀράξης δὲ περὶ τὸ συμ-

D. 11. Περσικῶν. Ἀράξης] Inter has voces excidit nomen alterius auctoris cum hac solemni formula—δὶ μίμησται τωιαύτης ἱστορίας.

ſagitta confodit: ſed cum a furiis vexaretur, proruit in fluvium Bactrum: qui ab ipſo deinde dictus eſt Araxes: ut refert Cteſiphon primo Rerum Perſicarum. Araxes Armeniorum rex adverſus finitimos Perſas bellum gerens, cum acies adhuc in prælia committi non deberent, ab Oraculo didicit victoriam ſe fore reportaturum, ſi Diis averruncatoribus duas nobiliſſimas virgines ſacrificaret. Pepercit igitur ille propriis filiabus ob paternum in filios amorem, et virgines conſpicuæ pulchritudinis, cujuſdam e ſubditis ſuis progeniem, ad aras curavit adducendas ut mactarentur. Quod cum non poſſet pati æquo animo Mneſalces mactatarum pater, ad tempus injuriam texit quidem: verum rapta opportunitate, regis filias enecavit, relictoque natali ſolo in Scythiam transfretavit. Araxes

Digitized by Google

δεδικότων κατηχθεὶς καὶ ἀθυμίᾳ συχνῇ, ἑαυτὸν ἔρριψεν εἰς ποταμὸν Ἅλμων· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἀράξης μετωνομάσθη.

β'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη Ἀράξα καλουμένη τῇ Ἑλληνίδι φωνῇ ἐγχωρίων, ἥτις μεθερμηνευομένη λέγεται μισοπάρθενος· ἅμα γὰρ εὑρεθεῖσα τῶν παρθένων, αἵματος ποτισαμένη καταφορὰν μαραίνεται.

γ'. Καὶ λίθος δὲ γενᾶται Σικυώνιος καλούμενος, μελάγχρους. Οὗτος ὅταν τις γενόμενος ἀνθρωποκτόνος ἐμπέσῃ, τοῖς βωμοῖς τῶν ἀποτροπαίων Θεῶν ὑπὸ δυοῖν ἐπιτίθεται παρθένων. Τῷ δὲ ἱερέως αὐτοῦ τῇ μαχαίρᾳ θίγοντος, αἵματος ἔκλυσις γίνεται δαψιλής. Καὶ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὴν δεισιδαιμονίαν τελέσαντες μετ' ὀλολυγμῶν ἀναχωροῦσιν, ἢ λίθον τοῦ ἢ ναὸν τοῦ σ-

A. 3. ἐμπέσῃ] Non caret commendatione hæc lectio, *quum oraculum inciderit in populum, in civitatem.* At proprium in hac re est ἐκπέσῃ, *quum oraculum editum fuerit:* atque ita fane auctor scripsisse videtur.

A. 5. ἔκλυσις] Immo ἔκχυσις. Th. Reinef. V. L. i. 1, legit ἐκροὴ.

A. 6. χρόνῳ] Malim τρόπῳ.

autem, cum quæ gesta fuerant, audivisset, contristatus conturbatusque se ipsum projecit in fluvium Halmum, qui ab eo dictus est Araxes.

II. Nascitur illic herba quam indigenæ lingua sua vocant Araxam, id est, si hanc vocem interpreteris, virgines odio prosequentem: simulac enim a virginibus inventa fuerit, emittens sanguinis copiam marcescit.

III. Nascitur et ibidem lapis Sicyonus dictus, nigro colore: qui, si quando accidat ut de homine mactando moneat oraculum, in aris Deorum averruncatorum solet deponi a duabus virginibus. Sacerdos autem eum vix cultro attingit, ut oriatur sanguinis ingens copia: tuncque recedunt cum ululatibus qui huic superstitioni addicti sunt, relato in templum la-

Digitized by Google

ενέγκαντες· καθὼς ἱστορεῖ Δωρόθεος ὁ Χαλδαῖος ἐν β' περὶ Λίθων.

δ'. Παρέκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Δίορφον καλούμενον ἀπὸ Διόρφου τοῦ γηγενοῦς· περὶ οὗ φέρεται ἱστορία τοιαύτη. Μίθρας υἱὸν ἔχειν βουλόμενος, καὶ τὸ τοῦ γυναικῶν γένος μισῶν, πέτρᾳ τινὶ παρεπέθερεν. Ἔγκυος δὲ ὁ λίθος γενόμενος, μετὰ τοὺς ὡρισμένους χρόνους ἀνέδωκε νέον τοῦνομα Δίορφον· ὃς ἀκμάσας, καὶ εἰς ἄμιλλαν ἀρετῆς τὸν Ἄρη παρακαλεσάμενος ἀνῃρέθη· οὗτος κατὰ πρόνοιαν Θεῶν, εἰς ὁμώνυμον ὄρος μετεμορφώθη.

ε'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ δένδρον ῥοιᾷ παραπλήσιον, καρπὸν δὲ ἄφθονον τρέφει μήλων, τιὼ γεῦσιν ἔχοντα σαφυλῇ παρόμοιον. Ἐκ ταύτης τῆς ὀπώρας πέπειρον ἐάν τις καθηλῶν ὀνομάσῃ τὸν Ἄρη, γίνεται κρατούμενος χλωρός· καθὼς ἱστορεῖ Κτησιφῶν ἐν ιγ' περὶ Δένδρων.

B. 1. προσεξέθερεν] Legendum videtur, προσεξέθορεν, *semen emisit ad rupem*. Una Gr. Latina Anni 1624. habet προσεθερεν.

pide: ut narrat Dorotheus Chaldæus ſecundo de Lapidibus.

IV. Adjacet ipſi mons Diorphus, ſic dictus a Diorpho terræ filio, de quo hæc hiſtoria narratur. Mithras, cum filium habere percuperet, et muliebre genus odio proſequeretur, petram quamdam concubitu ſuo calefecit: quæ prægnans poſt ſtatutum tempus juvenem progenuit nomine Diorphum: hic ævi integer et ætate vigens, Martem in gloriæ certamen provocavit, et occubuit: unde providentia Deorum transformatus eſt in cognominem montem.

V. Naſcitur in eo arbor malo punicæ omnino ſimilis, quæ malorum copiam præbet, ſimilem uvis guſtum habentium. Ex hoc fructu, ſi, qui maturus et concoctus eſt, ab aliquo decerpatur, et Mars ab eo nuncupetur, vireſcit decerptus: ut docet Cteſiphon xiii. de Arboribus.

Digitized by Google

ΚΔ.

C

Τιγρις.

α'. Τίγρις ποταμός ἐστι τῆς Ἀρμηνίας, τὸ ῥοῦν καταφέρων εἴς τε τὸν Ἀράξην καὶ τὴν Ἀρσακίδα λίμνην· ἐκαλεῖτο δὲ τὸ πρότερον Σόλλαξ, ὅπερ μεθερμηνευόμενόν ἐστι καταφερής· ὠνομάσθη δὲ Τίγρις δι' αἰτίαν τοιαύτην. Διόνυσος κατ' ὀργὴν Ἥρας ἐμμανὴς γενόμενος, περιήρχετο γῆν τε καὶ θάλατταν, ἀπαλλαγῆναι τοῦ πάθους θέλων· γενόμενος δὲ ἐν τοῖς κατ' Ἀρμηνίαν τόποις, καὶ τὸν προειρημένον ποταμὸν διελθεῖν μὴ δυνάμενος, ἐπεκαλέσατο τὸν Δία· γενόμενος δὲ ἐπήκοος ὁ Θεὸς, ἔπεμψεν αὐτῷ Τίγριν· ἐφ' ἧς ἀκινδύνως προσενεχθείς, εἰς τιμὴν τῶν συμβεβηκότων, τὸν ποταμὸν Τίγριν μετωνόμασεν· καθὼς ἱστορεῖ Θεόφιλος ἐν α' περὶ Λίθων. Ἑρμησιάναξ δὲ ὁ Κύπριος ἱστορίας μέμνηται

D

C. 5. Σόλλαξ] Σώλαξ est apud Eustathium ad Dionys. Perieg. 976, ubi eadem res aliis verbis narratur.

D. 1. προσενεχθείς] Forte, πρόσω ἐνεχθείς. Forte etiam excidit nomen loci in quem delatus ferebatur Bacchus: ita ἐφ' ἧς ἀκινδύνως πρὸς ... εἰσενεχθείς: ut in simili re in Tanai p. 1158, D.

XXIV.

Tigris.

I. Tigris fluvius est Armeniæ defluens in Araxem simul et Arsacidem paludem: qui prius Sollax vocabatur, id est, si hanc explicaveris vocem, ad ima tendens. Dictus autem Tigris est ob hanc causam. Bacchus Junonis ob iras furiata mente præditus, circumobiit terram et mare, ut se ab hoc morbo liberaret. Cum autem ad Armeniam deveniſſet, nec fluvium hunc tranare poſſet, Jovem invocavit: qui exauditis ejus precibus Tigridem ad ipſum miſit: a qua ſine ullo periculi diſcrimine portatus, in eorum quæ contigerant memoriam, fluvium Tigrim denominavit: ut ſcribit Theophilus primo de Lapidibus. Hermeſianax vero Cyprius hanc hiſtoriam narrat. Bacchus Alpheſibœæ

Digitized by Google

τοιαύτης. Διόνυσος ἐρασθεὶς Ἀλφεσιβοίας νύμφης, καὶ μήτε δώροις, μήτε δείμασιν πεῖσαι δυνάμενος, εἰς τὴν περιφημίαν Τίγριν μετέβαλεν τὴν μορφὴν τῆ σώματος· καὶ φόβῳ πείσας τὴν ἀγαπωμένην, ἀνέλαβεν αὐτήν· καὶ ἀφ' τοῦ ποταμοῦ κομίσας, ἐγέννησεν υἱὸν Μῆδον· ὃς ἀκμάσας εἰς τιμὴν τῆ συγκυρήματος, τὸν ποταμὸν Τίγριν μετωνόμασεν· καθὼς ἱστορεῖ Ἀριστώνυμος ἐν γ'.

β'. Γεννᾶται δ' ἐν αὐτῷ λίθος Μυνδὰν καλούμενος, πάνυ λευκός· ὃν ἐάν κατέχῃ τις, οὐδὲν ὑπὸ θηρίων ἀδικεῖται· καθὼς ἱστορεῖ Λέων ὁ Βυζάντιος ἐν γ' περὶ Ποταμῶν.

γ'. Παρόκειται δὲ αὐτῷ ὄρος Γαυρὰν καλούμενον, ἀπὸ Γαυρὰν τοῦ Ῥωξάνης σατράπου· ὃς εὐσεβὴς ὢν περὶ τὰς Θεὰς, τῆς ἀμοιβαίας ἔτυχε χάριτος, μόνος

D. 13. Μυνδὰν] Μανδὰν in Appendice libri Ariſtotelici De Mirab. Auſcult. Cap. clxx. ubi Cod. Vindob. in editione Cl. Berkmanni habet Μανδᾶν.

E. 4. Γαυρὰν καλούμενον, ἀπὸ Γαυρὰν] Aſſentior Mauſſaco legere jubenti Græca terminatione, Γαυρανὸς καλούμενον ἀπὸ Γαυρανοῦ—. Accipiendum, Gauranus dictus a Gaurano Satrapa, filio Rhoxanis.

nymphæ correptus amore, cum nec precibus nec muneribus eam delinire poſſet, corporis ſui formam in Tigridis, de qua locuti ſumus, figuram mutavit; et metu perſuaſam dilectam ſuam ſuſcepit, tranſque fluvium portavit, ſublato ex ea filio Medo: qui cum maturam attigiſſet ætatem, in eorum quæ acciderant memoriam, fluvium Tigrim appellavit, ut retulit Ariſtonymus in tertio.

II. Naſcitur in ipſo lapis Myndan dictus, omnino albus; quem ſi habeat quis, non poſſunt ei feræ beſtiæ officere: ut narrat Leo Byzantius tertio de Fluminibus.

III. Adjacet prope mons Gauranus, a Gaurano Rhoxanis, Satrapa ſic dictus: qui cum pietate erga Deos excelleret, pari gratia ab iis remuneratus eſt. Solus enim

Digitized by Google

ἐκ πάντων τῶν Περσῶν τριακοσίοις ἔτεσι ζήσας, καὶ ἄτερ νόσου τινὸς τελευτήσας, ἐν ταῖς ἀκρωρείαις τοῦ Γαυράνε ταφῆς ἠξιώθη πολυτελοῦς· καὶ δὲ θεόνοιαν Θεῶν τὸ ὄρος ἀπ' αὐτοῦ Μαυσωλὴν μετονομάσθη.

δ'. Γενᾶται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη, ἣ κριθῇ ὅτι παρόμοιος ἀγρίᾳ· ταύτῃ οἱ ἐγχώριοι θερμαίνοντες, ἐλαίῳ καταλειφόμενοι, οὐδέποτε νοσοῦσιν μέχρι ἀνάγκης τοῦ θανάτου· καθὼς ἱστορεῖ Σώστρατος ἐν α' Μυθικῆς Ἱστορίας Συναγωγῆς.

ΚΕ. 1166

Ινδος.

α'. Ἰνδὸς ποταμός ἐστι τῆς Ἰνδίας, ῥοίζῳ μεγάλῳ καταφερόμενος εἰς τὴν τῶν Ἰχθυοφάγων γῆν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Μαυσωλός, ἀπὸ Μαυσωλοῦ τοῦ Ἡλίου· μετονομάθη δὲ δι' αἰτίαν τοιαύτην. Τοῦ Διονύσου μυστηρίων τελουμένων, καὶ τῶν ἐγχωρίων τῇ δει-

E. 8. τοῦ Γαυρανοῦ—Μαυσωλὴν μετονομάσθη] Transponenda sunt hoc modo, τοῦ Μαυσωροῦ—Γαυρανὸς μετονομάσθη.
A. 6. Τοῦ Διονύσου] Scribendum erat Τῶν Διονύσων, vel Τῶν τοῦ Διονύσου.

ex omnibus Perſis trecenteſimum annum attigit, et ſine morbo ullo vitam cum morte commutans, in cacuminibus Gaurani montis magnifice et ſplendide ſepultus eſt. Deorum vero voluntate mons Mauſorus ab eo nomen accepit.

IV. Creſcit in eo herba quæ hordeo agreſti ſimilis eſt: hanc indigenæ ſolent calefacere, ejuſque poſtea oleo inuncti nullo morbo laborant, donec eos premit mortis neceſſitas: ut docet Soſtratus primo Hiſtoriæ Fabuloſæ Collectione.

XXV.

Indus.

I. Indus fluvius eſt Indiæ, in Ichthyophagorum terram rapido impetu fluens. Vocabatur prius Mauſolus a Mauſolo Solis filio: mutavit autem deinde nomen ob hanc cauſſam. Dum Baccho ſacra fierent, et indigenæ ſuperſtitioni ac religioni intentos animos haberent, Indus juve-

Digitized by Google

σιδαμονίᾳ προσβιαζομένων, Ἰνδὸς τῷ ὀπισθίων νέος,
Β τῷ Ὀξυάλκου τοῦ Βασιλέως θυγατέρα Δαμασαλκίδαν ἡμφιεσμένην βιαπάμενος ἔφθειρεν· ζητούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ τυράννου πρὸς κόλασιν, ἀφ' ὑψηλοῦ ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Μαυσωλόν· ὃς ἀπ' αὐτοῦ Ἰνδὸς μετωνομάσθη.

β'. Γενᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος προσαγορευόμενος· ὃν ὅταν φορῶσιν αἱ πάρθενοι, κατ' οὐδένα τρόπον τοὺς φθορέας φοβοῦνται.

γ'. Φύεται δὲ καὶ βοτάνη, Καρπύκη καλουμένη, Βυγλώσσῳ παρόμοιος· ποιεῖ δὲ ἄριστα πρὸς ἐκτερικοὺς μετ' ὕδατος χλιαροῦ διδομένη τοῖς πάσχουσιν· καθὼς ἱστορεῖ Κλειτοφῶν ὁ Ῥόδιος ἐν ἑ Ἰνδικῶν.

δ'. Παρέκειται δ' αὐτῷ ὄρος Λίλαιον προσαγο-
C ρευόμενον, ἀπὸ Λιλαίου ποιμένος. Οὗτος γὰρ δεισιδαίμων ὑπάρχων, καὶ μόνος σεβόμενος τὴν Σελήνην,

B. 6. λίθος προσαγορευόμενος] Excidit nomen Lapidis. In editione Mauſſaci eſt λίθος προσαγορευόμενος Καρπύκη, typographi errore, huc tranſponentis nomen a Mauſſaco poſt βοτάνη annotatum. Aliter etiam hoc ipſo in loco turbavit Gr. Latina 1624, λίθος Καρπύκη προσαγορευόμενος.

B. 9. Καρπύκη καλουμένη] Addidimus ex Stobæo p. 540. Solum Καρπύκη habet Gr. Lat. 1620.

num nobiliſſimus, Oxyalci regis filiam Damaſalcidam ciſtigeram raptam vitiavit. Quæſitus vero a Tyranno ut lueret pœnas, præ metu ſe dedit præcipitem in fluvium Mauſolum: qui ab eo dictus eſt Indus.

II. Naſcitur in eo lapis Carpyce dictus; quem cum geſtant virgines, haudquaquam ſtupratores timent.

III. Creſcit et ibidem herba Bugloſſo ſimillima: quæ laborantibus regio morbo exhibita cum aqua tepida, eos liberat: ut refert Clitophon Rhodius primo Rerum Indicarum.

IV. Adjacet ipſi mons Lilæus dictus a Lilæo paſtore. Hic enim cum ſuperſtitioſus eſſet, et ſolus Lunam revereretur, profunda nocte ejus

Digitized by Google

νυκτὸς βαθείας ἐκτελεῖ τὰ μυστήρια τῆς θεοτελεστίας. Βαρέως δὲ οἱ λοιποὶ θεοὶ ἀτιμίαν φέροντες, ἔπεμψαν αὐτῷ δύο λέοντας, ὑφ' ὧν διασπαραχθεὶς, τὸν βίον ἐξέλειπεν. Σελήνη δὲ ἡ εὐεργέτιν μεθάλαλεν εἰς ὁμώνυμον ὄρος.

ε'. Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ λίθος Κλειτορὶς ὀνομαζόμενος· ἔστι δὲ λίαν μελάγχρους· ὃν κόσμου χάριν οἱ ἐγχώριοι φορεῦσιν ἐν τοῖς Σωτηρίοις· καθὼς ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης ἐν δ' περὶ Ποταμῶν.

C. 3. ἐκτελεῖ] Non feram vel in hoc ſcriptore. Scribendum erat ἐξετέλει.
C. 4. ἀτιμίαν] Immo, τὴν ἀτιμίαν.
C. 6. ἐξέλειπεν] Exiguum quidem, nec tamen negligendum, Græco-Latinam 1624, habere ἐξέλιπεν.
C. 10. ἐν τοῖς Σωτηρίοις] ἐν τοῖς ὠταρίοις, *in auriculis*, vere corrigit Th. Reineſius V. L. iii. 13. in quam correctionem poſtea, ignarus occupatæ a Reineſio inventionis, incidit T. Steph. Bernardus ad Pſellum De Lapidibus p. 25. Huc item ducit lectio editionis Baſileenſis Σωτερίοις.

myſteria celebrabat. Quem contemptum cum inique ferrent reliqui Dii, ad ipſum duos immanes Leones miſerunt: a quibus dilaniatus periit. Luna vero cultorem ſuum mutavit in montem cognominem.

V. Naſcitur in eo lapis Clitoris dictus: qui omnino niger eſt, et ornatus gratia ab indigenis geſtari ſolet in Soteriis: ut docet Ariſtoteles quarto de Fluminibus.

Digitized by Google

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΟΜΗΡΟΥ.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΟΜΗΡΟΥ.

A.

DE VITA ET POESI

HOMERI.

I.

B α'. ΠΕΡΙΤΤΟΝ ἴσως δόξειέ τισι περιττολογεῖν περὶ Ὁμήρου, ποίων τε ἦν γονέων, καὶ πόθεν· ἐπεὶ μηδ' αὐτὸς ἠξίωσεν εἰπεῖν περὶ αὑτοῦ, ἀλλ' ὅπως ἐγκρατῶς ἔχειν ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὀνόματος

A. 1. ΠΕΡΙ—ΟΜΗΡΟΥ. A.] Duos libros vulgo in unum continuatos, diverſos ac disjungendos eſſe dudum viderunt viri docti: uterque diverſum videtur habere auctorem: certe, neuter Plutarchum. Plura in Animadverſionibus dicere conſtituimus. Utrumque librum diſtinximus notis numerorum α', β'.

I. SUPERVACANEUM fortaſſe nonnullis videatur, ſedulo de Homero quærere, quibus parentibus et unde ortus fuerit; cum ne ipſe quidem de ſuis rebus prodere dignatus ſit, immo adeo ſe continuerit ut omnino ne no-

Digitized by Google

ὑπομνηθῆναι. Ἐπεὶ δὲ ὡς τοῦς εἰσαγωγὴν τῶν ἀρ- A
χαιῶν παιδεύεσθαι χρήσιμος ἡ πολυπειρία, πειρασό-
μεθα εἰπεῖν ὅσα ἱστόρηται τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτῶν.

β'. Ἔφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ
ὑπογεγραμμένῳ Ἐπιχωρίῳ, Κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι
πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀτελλῆς καὶ Μαίων καὶ Δῖος ἀδελ- B
φοὶ Κυμαῖοι τὸ γένος· ὧν Δῖος μὲν διὰ χρέα μετῴκη-
σεν εἰς Ἀσκραῖον κώμην τῆς Βοιωτίας, κἀκεῖ γήμας τὴν
Πυκιμήδην, ἐγέννησεν Ἡσίοδον· Ἀτελλῆς δὲ πελαδυτήσας
ἐν τῇ πατρίδι Κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα Κριθηΐδα
τοὔνομα, ἐπιτροπεύσαντα αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν Μαίονα· C
ὃς ἀφικόμενος τὴν ἀνεψιὰν, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς πο-
λιτῶν ὑπὸ τοῦ γεγονότος δείσας κατάγνωσιν, ἔδωκεν αὐ-
τὴν τοῦς γάμον Φημίῳ τῷ Σμυρναίῳ διδασκάλῳ
γραμμάτων. Φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ὑπὸ τὰς πλησιοὺς οἷ
ἦσαν ἐπὶ τὸν Μέλητα, ἀπεκύησε τὸν Ὅμηρον ὑπὸ τὸν D

D. 1. ἐπὶ τὸν ποταμὸν] Legendum, ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ut mox Sect. γ'. ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ habet Proclus in Vita Homeri.

minis quidem fui mentionem fecerit. Attamen, quandoquidem ad inſtitutionem certe eorum qui erudiri incipiunt utilis eſt cognitionis copia et varietas, conabimur ea referre quæ de eo Antiqui memoriæ prodiderunt.

II. Ephorus igitur Cumæus, in libro cui titulum fecit *de rebus patriis*, id agens ut eum Cumæum fuiſſe oſtendat, prodit, Atellem, Mæonem, et Dium, fratres, genere Cumæos fuiſſe: quorum Dium æris alieni cauſſa, Aſcram, Bœotiæ pagum, commigraſſe, ibique Pycimede uxore ducta Heſiodum procreaſſe: Atellem in patria Cuma mortuum eſſe, relicta filia Critheide, ejuſque tutela fratri Mæoni commendata. At hunc puellæ virginitatem violaſſe, indeque veritum ne cives facinoris ab ipſo pœnas exigerent, eam Phemio Smyrnæo ludimagiſtro in matrimonium dediſſe. Illam commeantem ad lavacra juxta Meletem fluvium ſita, ibi prope fluvium peperiſſe Homerum,

Digitized by Google

A ποταμοῦ, καὶ ἀφ' οὗτο Μελησιγενὴς ἐκλήθη· μετωνομάσθη δὲ Ὅμηρος ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη· οὕτω δὲ ἐκάλουν οἵτε Κυμαῖοι καὶ οἱ Ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους ἀπὸ τοῦ δεῖσθαι τῶν ὁμηρευόντων, ὅ ἐστι τῶν ἡγουμένων. Ταῦτα μὲν Ἔφορος.

γ'. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς, B ἐν Ἴῳ φησὶ τῇ νήσῳ, καθ' ὃν καιρὸν Νηλεὺς ὁ Κόδρου τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν ἦγεῖτο, κόρῃ τινὰ τῶν ἐπιχωρίων γενομένῃ ὑπό τινος δαίμονος τῶν συγχορευτῶν Μούσαις ἐγκύμονα, αἰδεσθεῖσαν τὸ συμβὰν ἀφ' τὸν ὄγκον τῆς γαστρὸς, ἐλθεῖν εἴς τι χωρίον τὸ καλούμενον Αἴγιναν· εἰς ὃ καταδραμόντας λῃστὰς ἀνδραποδίσαι τὴν παρειμένην, καὶ ἀγαγόντας εἰς Σμύρναν ἅσαν ὑπὸ Λυδῶν τότε, τῷ βασιλεῖ τῶν Λυδῶν ὄντι φίλῳ τοὔνομα Μαίονι χαρίσασθαι· τὴν δὲ ἀγαπήσαντα τὴν κόρην ἀφ' τὸ κάλλος, γῆμαι· ἣν ἀφαιρεθεῖσαν ἀπὸ τῷ Μέλητι, καὶ συνεχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς ὠδῖνος, ἔτυχεν ἀποκυῆσαι τὸν C

inde Meleſigenem appellatum: poſtea autem mutato nomine Homerum vocatum, quod oculorum lumine captus eſſet: ita enim a Cumæis lumine oculorum captos ὁμήρους dici ſolitos fuiſſe, quod ὁμηρευόντων, id eſt, *ductorum*, indigerent. Hæc Ephorus.

III. Ariſtoteles, in tertio libro de Poetica Arte, prodit, In inſula Io, quo tempore Codrus Nelei filius coloniæ in Ioniam ducendæ præfuit, a genio quodam ex eorum numero qui cum Muſis choros ducunt, compreſſam, quum facti eam propter intumeſcentem uterum puderet, conceſſiſſe in regionem quamdam nomine Æginam. Ibi a prædonibus, qui eo excurſionem feciſſent, captam, ductamque in Smyrnam urbem illo tempore Lydis ſubjectam, Lydorum regi Mæoni, ſocio ſuo, dono datam, ab eoque pulchritudinis cauſſa in matrimonium aſſumtam: mox quum ad Meletem fluvium degens partus doloribus circumveni-

Digitized by Google

Ὅμηρον ὀπὶ τῷ ποταμῷ. Ὃν ἀναλαβὼν ὁ Μαίων, A
ὡς ἴδιον ἔτρεφε, τῆς Κριθηΐδος μετὰ τὴν κύησιν εὐθέως
τελευτησάσης. Χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος κἀ αὐ-
τὸς ἐτελεύτησε. Τῶν δὲ Λυδῶν κατοικισθέντων ὑπὸ
τῶν Αἰολέων, καὶ κρινάντων καταλιπεῖν τὴν Σμύρναν,
καὶ κηρύξάντων τῶν ἡγεμόνων τὸν βουλόμενον ἀκολουθεῖν,
ἐξιέναι τῆς πόλεως, ἔπι νήπιος ὢν Ὅμηρος ἔφη κἀ αὐ- B
τὸς βούλεσθαι ὁμηρεῖν· ὅθεν ἀντὶ Μελησιγενοῦς, Ὅμηρος
προσηγορεύθη.

δ'. Γενόμενος δὲ ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δόξαν ὀπὶ ποιητικῇ
κεκτημένος ἤδη, ἐπηρώτα τὸν θεὸν τίνων τε εἴη γονέων κἀ
πόθεν· ὁ δὲ ἀνεῖλεν ὕστερον,

Ἔστιν Ἰὸς νῆσος μητρὸς πατρὶς ἥ σε θανόντα C
Δέξεται· ἀλλὰ νέων ἀνδρῶν αἴνιγμα φύλαξαι.

φέρεται κἀ ἕτερος χρησμὸς τοιοῦτος,

Ὀλβιε κἀ δύσδαιμον· ἵφθης γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι

C. 1. Ἔστιν Ἰὸς—] Duos hos verſus deinceps ſubjectos duobus primis ſequentis oraculi ὄλβιε—οὐ πατρός ἐσι, ut unum oraculum Delphis in columna ſtatuæ Homeri ſubſcriptum, refert Pauſanias x. 24. Alterum ὄλβιε—ἀγήρως, partim et ſparſim memorat Œnomaus apud Euſeb. P. E. V. 33. Apud utrumque quædam eſt varietas.

retur, accidiſſe ut Homerum juxta ipſum fluvium pareret: Critheïde continuo ex partu mortua, infantem ſuſceptum et ut ſuum enutritum a Mæone: quem ipſum etiam haud multo poſt obiiſſe. Porro Lydi ab Æolibus bello preſſi quum Smyrnam relinquere decreviſſent, eorumque principes per præconem edixiſſent ut quicumque ipſos ſequi vellet, urbe egrederetur, Homerum puerulum etiamnum dixiſſe, ſe quoque velle ὁμηρεῖν, id eſt, *ſequi*: inde pro Meleſigene Homerum appellatum.

IV. Adultus jam et poetica arte nomen conſecutus, de parentibus et patria Deum conſuluit: iſque ſic reſpondit,

Inſula Ios matris patria eſt, vita hæc quoque functum
Accipiet: ſed tu juvenile ænigma caveto.

Alterum quoque oraculum tale fertur,

Felix et miſer, ad ſortem es quia natus utramque,

Digitized by Google

A Πατρίδα δίζηαι· μητρὸς δέ τοι, οὐ πατρός ἐστι,
Μητρόπολις ἐν νήσῳ ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
Μίνωος γαίης ὅθι περ ἔχεδόν ὕτ' ἀπὸ τηλοῦ.
Ἔν τῇ σὴ μοῖρά ἐστι τελευτῆσαι βιότοιο,
Εὖτ' ἂν ἀπὸ γλώσσης παίδων μὴ γνῷς ἐπακούσας
Δυσξύνετον σκολιοῖσι λόγοις εἰρημένον ὕμνον.
Δοιὰς γὰρ ζωῆς μοίρας λάχες, ἣν μὲν ἀμαυρὰν
Ἠελίδων ὄσσων· ἣν δ' ἀθανάτοις ἰσόμοιρον,
Καὶ ζῶν καὶ φθίμενος· φθίμενος δ' ἔτι πολλὸν ἀγήρως.

B Μετ' οὐ πολὺ χρόνον πλέων ἐς Θήβας ὅπου τὰ Κρόνια· ἀγὼν δὲ οὗτος ἄγεται παρ' αὐτοῖς μουσικός· ἦλθεν ἐς Ἴον· ἔνθα ὅπου πέτρας καθεζόμενος ἐθήσατο ἁλιεῖς περσπλέοντας, ὧν ἐπυνθάνετο εἴ τι ἔχοιεν. Οἱ δὲ, ὅπου τῷ θηρᾶσαι μὴ μηδὲν, φθειρίζεσθαι δὲ ἀπὸ τὴν ἀπορίαν τῆς θήρας, ὅτως ἀπεκρίναντο

Ὅσσ' ἕλομεν, λιπόμεσθα· ὅσσ' οὐχ ἕλομεν, φερόμεσθα

C αἰνιστόμενοι ὡς ἄρα ὅς μὲν ἕλαβον τῶν φθειρῶν, ἀποκτείναντες κατέλιπον· οὓς δ' οὐχ ἕλαβον, ἐν τῇ ἐσθῆτι

A. 8. Ἠελίδων ὄσσων] Hoc nihili esse judicat Ernestus, præferens id quod apud Eusebium est Ἠελίων δισσῶν, accipiens secundum Vigerium de *geminis oculis*. At vulgatum de *cæcis oculis* accipiendum.

B. 5. φθειρίζεσθαι] Forte, φθειρίσασθαι.

Perquiris patriam: matris tibi, non patris exstat
Patria, in undoso jacet hæc Ponto insula, Cretæ
Non adeo vicina, et non longe usque remota.
Hic te fata tua cogent decedere vita,
Cum pueri ignotis obscurum ambagibus olim
Sermonem involvent, teque hunc evolvere poscent;
Quippe duplex vitæ fatum tibi contigit: orbum
Luminibus, superis Musa immortalibus æquat:
Post mortem te vita manet secura senectæ.

Non multo post tempore Thebas navigans ad Saturnalia, quod ibi certamen musicum celebratur, Ium venit. Ibi saxo insidens, piscatores vidit adnavigantes, eosque interrogavit, num quid haberent. Illi quod nihil cepissent, sed capturæ penuria et otio pediculos legissent, ita responderunt

Non capta asserimus: fuerant quæ capta relictis,

ænigmate significantes, se, quos cepissent pediculos, eos occisos reliquisse, quos vero non cepissent eos se in vesti-

Digitized by Google

φέρσιεν. Ὅπερ οὐ δυνηθεὶς συμβαλεῖν Ὅμηρος, ἀφ' A
τὴν ἀθυμίαν ἐτελεύτησε. Θάψαντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἴηται
μεγαλοπρεπῶς τοιόνδε ἐπέγραψαν αὐτῷ τῷ τάφῳ

Ἐνθάδε τὴν ἱερὰν κεφαλὴν κατὰ γαῖα καλύπτει
Ἀνδρῶν ἡρώων κοσμήτορα θεῖον Ὅμηρον.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ Κολοφώνιον αὐτὸν ἀποδείκνυσθαι, μείζῳ
τεκμηρίῳ χρώμενοι πρὸς ἀπόδειξιν, τῷ ὑπὸ τοῦ ἀνδρι- B
άντος ὑπογεγραμμένῳ ἐλεγείῳ· ἔχει δὲ οὕτως,

Τίν Μίλητος, Ὅμηρε, σὺ γὰρ κλέος Ἑλλάδι πάσῃ,
Καὶ Κολοφῶνι πάτρῃ θῆκας ἐς ἀίδιον·
Καὶ τάσδ' ἀντιθέῳ ψυχῇ γεννήσαο κύρας
Δισσὰς ἡμιθέων γραψάμενος σελίδας.
Ὑμνεῖ δ' ἡ μὲν νόστον Ὀδυσσῆος πολύπλαγκτον,
Ἡ δὲ τὸν Ἰλιακὸν Δαρδανιδῶν πόλεμον.

Ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου γεγρὰν ὑπό- C
γραμμα παραλιπεῖν, ἔχον οὐκ ἀσμύως· ἔχει δὲ οὕ-
τως·

Οἱ μὲν σεῦ Κολοφῶνα τιθηνήτειραν, Ὅμηρε,

C. 2. ἀσμένως] ἀσίμως et in promtu est videre, et monuit vertitque Xylander: neglectus ignoratusve Barnesio et Ernesto, quorum hic ἀναξίως, ille deterius etiam ἀνασμένως, corrigere tentavit.

mentis suis secum ferre. Quod quum Homerus conjectando assequi non posset, præ animi dolore mortuus est. Ienses eum magnifice sepeliverunt, hac addita sepulcro inscriptione,

Terra sacrum caput hic divini occultat Homeri,
Heroum egregias qui dixit carmine laudes.

Sunt quoque qui Colophonium eum fuisse perhibeant, maximo utentes probandæ sententiæ suæ argumento, elegiaco carmine ipsius statuæ inscripto hocce,

Nate Meletis Homere, ornasti nomine Graios
Æterno et patriam qui Colophona tuam:
Semideum gemino complexe volumine laudes,
Divinæ mentis prole viges duplici.
Una vagum magni reditum decantat Ulyssis,
Altera luctiferæ prælia Dardaniæ.

Dignum etiam est quod adscribatur Antipatri epigramma, non carens gravitate: est autem hoc,

Sunt Colophona tibi patriam qui rentur, Homere,

Digitized by Google

A Οἱ δὲ καλὰν Σμύρναν, οἱ δ' ἰνίπυσι Χῖον·
Οἱ δ' Ἶον, οἱ δ' ἐβόασαν ἰύκλαρον Σαλαμῖνα·
Οἱ δέ νυ τὰν Λαπιθᾶν ματέρα Θισσαλίαν·
Ἄλλοι δ' ἄλλο μίλαθρον ἀνίαχον· εἰ δέ μι Φοίβου
Χρὴ λέξαι πίνυτὰν ἀμφαδὰ μαντοσύναν,
Πάτρη τοι τελίθει μέγας ἠρανὸς, ἐκ δὲ γυναικὸς
Οὐ θνατᾶς, ματρὸς δ' ἔπλεο Καλλιόπας.

B ε'. Γενέσθαι δὲ αὐτὸν φασι τοῖς χρόνοις, οἱ μὲν κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, οὗ καὶ αὐτόπτην γενέσθαι· οἱ δὲ μετὰ ἑκατὸν ἔτη τῷ πολέμῳ· ἄλλοι δὲ μετὰ πεντήκοντα ἑκατόν. Ἔγραψε δὲ ποιήματα δύο, Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν· ὡς δέ τινες, οὐκ ἀληθῶς λέγοντες, γυμνασίας καὶ παιδιᾶς ἕνεκα καὶ Βατραχομυομαχίαν πεποιηθεὶς καὶ Μαργίτην.

C ς'. Τοῦ δὲ Τρωϊκοῦ πολέμου καθ' Ὅμηρον τινές φασιν ἀρχὴν εἶναι τὴν τῶν θεῶν κρίσιν, Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, περὶ κάλλους τῶν Ἀλεξάνδρου γενομένην· λέγειν δὲ τὸν ποιητὴν,

Ὅς νείκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
Τὴν δ' ἤνεσ' ἣ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.

Sunt et qui Smyrnam, qui que fuiſſe Chium:
Quidam et Ion dicunt: alii Salamina beatam,
Aſt alii, Lapithas quæ tulit, Æmoniam.
Diverſi diverſa ferunt. Oracula Phœbi
Quod ſi jam plano mi licet ore loqui,
Cœlum ingens patria eſt tibi, nec tu matre creatus
Mortali, ſed enim Calliope peperit.

V. Fuiſſe autem eum alii dicunt tempore belli Trojani, reſque illo geſtas ſuis ipſum oculis vidiſſe: alii, centum poſt annis: alii, centum et quinquaginta. Scripſit duo poemata, Iliadem et Odyſſeam. Quidam, nec tamen vere illi, perhibent, eum luſus et exercitationis cauſſa etiam Bellum Ranarum et Murium, et Margiten, adjeciſſe.

VI. Belli Trojani quidam dicunt initium ſecundum Homerum eſſe judicium de pulchritudine Dearum, Junonis, Minervæ, Veneris, ab Alexandro factum; nam ipſum poetam ita prodere,

Condemnaſſe Deas referunt, quando ipſum adiere:
Collaudaſſe ſed hanc quæ triſtia ſuavia donat.

Digitized by Google

Ἀλλ' ὡς οὐ πρέπον ὑπολαμβάνειν θεοὺς ὑπὸ ἀνθρώ- A
πων κρίνεσθαι, οὕτε ὑπὸ Ὁμήρου δι' ἄλλων παρίστα-
ται τοῦτο· ὅθεν εὐλόγως ἠθέτηνται οἱ προσῳμωμοι στίχοι.

ζ'. Ἄμεινον οὖν λέγειν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου
παῖς, ἐπιθυμήσας Ἑλληνικοῦ βίου μαθεῖν ἀγωγήν, ἔπλευ-
σεν εἰς Σπάρτην· καὶ ὑποξενωθεὶς Ἑλένῃ, Μενελάου τὸ
τὸν οἶκον ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν ἀκολουθεῖν· ἐλθὼν B
δὲ εἰς τὴν Κρανάην καλουμένην νῆσον, ἐμίγη πρῶτον
τῇ γυναικὶ, κἀκεῖθεν πλεύσας μετὰ Σιδῶνος καὶ Φοινί-
κης, ἦλθεν εἰς Ἴλιον· ὑπαντῶντες δὲ οἱ περὶ Ἀγαμέμνονα
καὶ Μενέλαον τὸ πεπραγμένον, γραπτὰν ἤθεσιν ἐν
Αὐλίδι πόλει τῆς Βοιωτίας. Ἔνθα καὶ θυόντων αὐτῶν,
δράκων ὑπὸ τὸ πλησίον ἀνελθὼν δένδρον, τρυσὶ νεοσσοὺς C
ὀκτὼ διέφθειρεν· οἷς ἡ μήτηρ συνάπτη συγκατέλεκτο.
Ἐμήνυε δὲ τὸ σημεῖον ὅτι ἐννέα ἔτη πολεμήσαντες
Ἕλληνες, τῷ δεκάτῳ αἱρήσουσι τὴν Ἴλιον. Ἡνίκα δὲ

A. 1. Ἀλλ' ὡς] Delendum ὡς.
C. 4. αἱρῆσουσι] αἱρήσουσι vult Erneſtus: potuit etiam auctor ſcripſiſſe ἀρῶσι.

At nec decorum eſt putare Deos ab hominibus judicari, nec Homerus hujus rei alibi meminit; unde illi verſus merito pro ſpuriis repudiati ſunt.

VII. Præſtat igitur dicere, Alexandrum Priami filium, quum Græcam vitæ rationem cognoſcere cuperet, Spartam navigaſſe: et ab Helena, abſente marito Menelao, hoſpitio exceptum, eique perſuaſiſſe ut ſecum abiret: mox in Cranaen inſulam delatum, primo cum ea concubuiſſe: inde navigatione per Sidonem et Phœniciam, Ilium veniſſe: Agamemnonem et Menelaum, re cognita, exercitum collegiſſe in Aulide urbe Bœotiæ: ibi, iis ſacrificantibus, draconem in vicinam arborem adſcendiſſe, et octo paſſeris pullos cum ipſa matre, quæ nona illorum numero acceſſit, interfeciſſe: quo ſignificabatur oſtento, Græcos, novem annis ad Ilium bello geſto, decimo urbem capturos. Poſtquam Græci navibus ap-

Digitized by Google

A πλεύσαντες ἐπέβησαν τῆς Τευθρανίας, μετὰ ταῦτα συμβολὴν ποιησάμενοι καθ' ἣν ἀνῃρέθη Πρωτεσίλαος, Μενέλαόν τε καὶ Ὀδυσσέα πρέσβεις ἀπέστειλαν τὴν Ἑλένην ἀπαιτοῦντας. Τρώων δὲ ἀντειπόντων, πάλιν συμβολὴν ἐποιοῦντο πολέμιοι· καὶ ἐπικρατήσαντες, τὰς μὲν εἴασαν παρεδρεύειν τῇ πόλει· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀχιλλέα, τὰς ἐκεί-
B θεν πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς Τρῶας. Ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες Χρύσαν, γέρας ἔδοσαν Ἀγαμέμνονι Χρυσηΐδα Χρύσου ἱερέως Ἀπόλλωνος θυγατέρα. Ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κολάσαι τοὺς Ἕλληνας. Ἐπακούσας δὲ
C τῆς εὐχῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἔπεμψεν αὐτοῖς. Καὶ τότε Ἀχιλλέως παραινέσαντος ἀποδοῦναι τὴν Χρυσηΐδα, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἠπείλησεν ἀφαιρήσεσθαι τὸ Ἀχιλλέως

C. 3. ἠπείλησεν] Atqui non minatus eſt tantummodo, ſed et fecit: quod potius a librario quam Scriptore omiſſum dicam.

pulſis in littus Trojanum egreſſi eſſent, poſt primum conflictum, in quo interfectus eſt Proteſilaus, Menelaum et Ulyſſem repoſcendæ Helenæ cauſſa miſerunt. Trojanis negantibus, altero conflictu victores, partem exercitus obſidendæ urbi reliquerunt: ceteri, duce Achille, circumjacentes urbes vaſtaverunt, ut earum auxiliis Trojanos privarent. Harum ex una capta Chryſa, Chryſeidem, Chryſæ ſacerdotis Apollinis filiam, eximii muneris loco dederunt Agamemnoni. Chryſes redimendæ filiæ cauſſa ad navium ſtationem venit, et contumelioſe ab Agamemnone acceptus, Apollinem precatus eſt ut Græcos puniret. Deus exauditis precibus, peſtem Græcis immiſit. Ibi Achille monente ut redderetur Chryſeis, Agamemnon ad iram provocatus, minatur ſe Achilli muneri datam Briſeidem ablatu-

Digitized by Google

Ἀλλ' ὡς οὐ πρέπον ὑπολαμβάνειν θεοὺς ὑπὸ ἀνθρώ- A
πων κρίνεσθαι, οὕτε ὑπὸ Ὁμήρου δι' ἄλλων παρίστα-
ται τοῦτο· ὅθεν εὐλόγως ἠθέτηνται οἱ παρεμβυθοι στίχοι.

ζ'. Ἄμεινον οὖν λέγειν ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου
παῖς, ὀπτυμήσας Ἑλλησπόντου βίου μαθεῖν ἀγωγήν, ἔπλευ-
σεν εἰς Σπάρτην· καὶ ὑποξενωθεὶς Ἑλένῃ, Μενελάου τε
τὸν οἶκον οὐκ ὄντος, ἀνέπεισεν αὐτὴν ἀκολουθεῖν· ἐλθὼν B
δὲ εἰς τὴν Κρανάην καλουμένην νῆσον, ἐμίγη πρῶτον
τῇ γυναικὶ, κακεῖθεν πλεύσας ἀφ' Σιδῶνος καὶ Φοινί-
κης, ἦκεν εἰς Ἴλιον· ὑπιγνόντες δὲ οἱ περὶ Ἀγαμέμνονα
καὶ Μενέλαον τὸ πεπραγμένον, στρατιὰν ἤθροισαν εἰ
Αὐλίδι πόλει τῆς Βοιωτίας. Ἔνθα καὶ θυόντων αὐτῶν,
δράκων ὑπὸ τὸ πλησίον ἀνελθὼν δένδρον, στρουθοῦ νεοσσοὺς C
ὀκτὼ διέφθειρεν· οἷς ἡ μήτηρ ἐνάτη συγκατέλεκτο.
Ἐμήνυε δὲ τὸ σημεῖον ὅτι ἐνέα ἔτη πολεμήσαντες
Ἕλληνες, τῷ δεκάτῳ αἱρήσουσι τὴν Ἴλιον. Ἡνίκα δὲ

A. 1. Ἀλλ' ὡς] Delendum ὡς.
C. 4. αἱρῶσι] αἱρήσουσι vult Erneſtus: potuit etiam auctor ſcripſiſſe ἀρῶσι.

At nec decorum eſt putare Deos ab hominibus judicari, nec Homerus hujus rei alibi meminit; unde illi verſus merito pro ſpuriis repudiati ſunt.

VII. Præſtat igitur dicere, Alexandrum Priami filium, quum Græcam vitæ rationem cognoſcere cuperet, Spartam navigaſſe: et ab Helena, abſente marito Menelao, hoſpitio exceptum, eique perſuaſiſſe ut ſecum abiret: mox in Cranaen inſulam delatum, primo cum ea concubuiſſe: inde navigatione per Sidonem et Phœniciam, Ilium veniſſe: Agamemnonem et Menelaum, re cognita, exercitum collegiſſe in Aulide urbe Bœotiæ: ibi, iis ſacrificantibus, draconem in vicinam arborem adſcendiſſe, et octo paſſeris pullos cum ipſa matre, quæ nona illorum numero acceſſit, interfeciſſe: quo ſignificabatur oſtento, Græcos, novem annis ad Ilium bello geſto, decimo urbem capturos. Poſtquam Græci navibus ap-

Digitized by Google

A πλεύσαντες ἐπέβησαν τῆς Τευθρανίας, μετὰ δεύτερον συμβολὴν κατ' αὐτὸν ἀνῃρέθη Πρωτεσίλαος, Μενέλαόν τε καὶ Ὀδυσσέα πρέσβεις ἀπεστείλαν τὴν Ἑλένην ἀπαιτοῦντας. Τρώων δὲ ἀντειπόντων, πάλιν συμβολὴν ἐποιοῦντο πολέμιοι· καὶ ἐπικρατήσαντες, τοὺς μὲν εἴασαν παραφυλάττειν τῇ πόλει· οἱ δὲ περιπλωθέντες Ἀχιλλέως, τὰς προσεχεῖ-
B μους πόλεις ἐπόρθουν, συμμαχίας ἀφαιρούμενοι τοὺς Τρῶας. Ἐξ ὧν μίαν ἑλόντες Χρύσαν, γέρας ἔδοσαν Ἀγαμέμνονι Χρυσηΐδα Χρύσου ἱερέως Ἀπόλλωνος θυγατέρα. Ὁ δὲ ἐλθὼν ἐπὶ τὸν ναύσταθμον ἵνα λυτρώσηται τὴν παῖδα, καὶ ὑβρισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ηὔξατο τῷ Ἀπόλλωνι κολάσαι τοὺς Ἕλληνας. Ἐπακούσας δὲ
C τῆς εὐχῆς ὁ θεὸς, λοιμὸν ἔπεμψεν αὐτοῖς. Καὶ τότε Ἀχιλλέως προτρεψαμένου ἀποδοῦναι τὴν Χρυσηΐδα, Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς ἠπείλησεν ἀφαιρήσεσθαι τὸ Ἀχιλλέως

C. 3. ἠπείλησεν] Atqui non minatus eſt tantummodo, ſed et fecit: quod potius a librario quam Scriptore omiſſum dicam.

pulſis in littus Trojanum egreſſi eſſent, poſt primum conflictum, in quo interfectus eſt Proteſilaus, Menelaum et Ulyſſem repoſcendæ Helenæ cauſſa miſerunt. Trojanis negantibus, altero conflictu victores, partem exercitus obſidendæ urbi reliquerunt: ceteri, duce Achille, circumjacentes urbes vaſtaverunt, ut earum auxiliis Trojanos privarent. Harum ex una capta Chryſa, Chryſeidem, Chryſæ ſacerdotis Apollinis filiam, eximii muneris loco dederunt Agamemnoni. Chryſes redimendæ filiæ cauſſa ad navium ſtationem venit, et contumelioſe ab Agamemnone acceptus, Apollinem precatus eſt ut Græcos puniret. Deus exauditis precibus, peſtem Græcis immiſit. Ibi Achille monente ut redderetur Chryſeis, Agamemnon ad iram provocatus, minatur ſe Achilli muneri datam Briſeidem ablatu-

Digitized by Google

γέρας Βρισηίδα. Ὁ δὲ τῷ μητέρα Θέτιν ἔπεισεν αἰ- A
τήσασθαι παρὰ τοῦ Διὸς τιμὴν Ἑλλήνων. Οὗ γενομένου, Πάτροκλος παρεκαλεσθεὶς ὑπὸ Νέστορος ἐκέτευσεν Ἀχιλλέα δοῦναι καὶ ἐπ' ὀλίγον τὴν πανοπλίαν αὐτῷ, ἵνα τοὺς Τρῶας τῶν νεῶν ἀπώσηται. Ἐξελθὼν οὖν ὁ Πάτροκλος, καὶ γενναίως ἀριστεύσας, μετ' οὐ πολὺ ἀνῃρέθη. Χαλεπήνας δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς, ἐπαύσατο μὲν τῆς πρὸς B
Ἀγαμέμνονα ἔχθρας, λαβὼν δὲ ἀφαιστότευκτον πανοπλίαν, ἄλλους τε πολλοὺς καὶ τελευταῖον ἀνεῖλεν Ἕκτορα.

η'. Ἡ μὲν οὖν τάξις τῶν πραγμάτων ἔχει αὕτη· ὁ δὲ ποιητὴς ἀπὸ τοῦ ἐνάτου ἔτους ἤρξατο, ἐπεὶ τὰ πρὸ τῆς Ἀχιλλέως μήνιδος ἦν ἀτονώτερα, καὶ πράξεις οὐκ C
ἔχοντα μαχάς οὐδὲ ἐπαλλήλους. Συμμαχοῦντος γὰρ Ἕλλησιν Ἀχιλλέως

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιδάων
Οἴχνισκον· κείνου γὰρ ἰδείδισαν ὄβριμον ἔγχος.

rum. Hic vero matri Thetidi perſuadet orare Jovem ut Græcis cladem infligat. Id quum eveniſſet, Patroclus a Neſtore impulſus Achillem exoravit ut ſibi vel ad breve tempus arma commodaret ſua, quorum ſpecie ac terrore Trojanos a navibus repelleret. Itaque egreſſus, re fortiter geſta, brevi poſt interfectus eſt. Quem caſum ægre ferens Achilles, ira adverſus Agamemnonem depoſita, arma recens a Vulcano facta induit, et cum alios multos tum poſtremum interfecit Hectorem.

VIII. Hæc eſt ſeries rerum. Poeta vero initium fecit a nono anno; quod quæ Achillis iram anteceſſerunt, remiſſiora nec longis actionibus frequentia eſſent. Nam quoad Græcis belli ſocium ſe præſtabat Achilles

Numquam Dardanidis auſi ſe emittere portis
Troes erant, vim Pelidæ telumque timentes:

Digitized by Google

θαρσήσαντες δὲ τότε ἀποζάντος, ἐσῆλθον· καὶ ἡ μάχης ἴσης γενομένης, πολυπρόσωποί τε καὶ συνεχεῖς τῶν ἡρώων ἀρισεῖαι κατέστησαν.

at idem quum a belli ſocietate ſe abſtinere cœpiſſet, recepti Trojani animis in pugnam prodierunt: quæ quum utrimque æqua eſſet, fortia heroum facta et multiplicia et continua exſtiterunt.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΟΜΗΡΟΥ.

Β.

DE VITA ET POESI

HOMERI.

II.

B α'. ΟΜΗΡΟΝ τὸν ποιητὴν, χρόνῳ μὲν, πλείστων, δυνάμει δὲ, πάντων σοφῶτον γενόμενον, εἰκότως ἀναγινώσκομεν σοφῶτον, ὠφελούμενοι τὰ μέγιστα, εἴς τε τὴν φωνὴν, καὶ τὴν διάνοιαν, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων πολυπειρίαν. Λέγωμεν δὲ πρῶτον περὶ τῆς τούτου ποιήσεως, πρότερον μνησθέντες διὰ βραχέων τοῦ γένους αὐτοῦ.

I. HOMERUM Poetam, qui ætate inter plurimos, facultate inter omnes primus fuit, merito primum legimus; idque maximo cum utilitatis fructu cum ad orationem, tum ad sententiam, tum ad multiplicem rerum scientiam. Dicamus itaque de ejus poesi, ubi genus ipsius paucis repetiverimus.

Digitized by Google

β'. Ὅμηρον τοίνυν Πίνδαρος μὲν ἔφη Χῖόν τε καὶ Σμυρναῖον γενέσθαι· Σιμωνίδης δὲ, Χῖον· Ἀντίμαχος δὲ καὶ Νίκανδρος, Κολοφώνιον· Ἀριστοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος, Ἰήτιλον· Ἔφορος δὲ ὁ ἱστορικὸς, Κυμαῖον. Οὐκ ὤκνησαν δέ τινες Σαλαμίνιον αὐτὸν εἰπεῖν, ἀπὸ Κύπρου πινὲς δὲ, Ἀργεῖον· Ἀρίσταρχος δὲ καὶ Διονύσιος ὁ Θρᾷξ, Ἀθηναῖον. Υἱὸς δὲ ὑπό τινων λέγεται Μαίονος καὶ Κριθηίδος· ὑπὸ δέ τινων, Μέλητος τοῦ ποταμοῦ. A B

γ'. Ὥσπερ δὲ τὰ τοῦ γένους αὐτῷ διαπορεῖται, οὕτω καὶ τὰ περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἐγένετο. Καὶ οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχόν φασιν αὐτὸν γενέσθαι κατὰ τὴν Ἰώνων ἀποικίαν· ἥτις ὑστερεῖ τῆς τοῦ Ἡρακλειδῶν καθόδου ἔτεσιν ἑξήκοντα· τὰ δὲ περὶ τὰς Ἡρακλείδας λείπεται τοῦ Τρωϊκῶν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα. Οἱ δὲ περὶ Κράτητα, καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡρακλειδῶν καθόδου λέγουσιν αὐτὸν γενέσθαι, ὡς οὐδὲ ὅλα ἔτη ὀγδοήκοντα ἀπέχειν τοῦ C

II. Homerum igitur Pindarus et Chium, et Smyrnæum fuisse tradit: Simonides, Chium; Antimachus et Nicander, Colophonium: Aristoteles autem philosophus, Ienſem: Ephorus historicus, Cumanum. Nec quosdam piguit eum Salaminium, a Cypri oppido, appellare. Quidam vero Argivum fuisse asserunt: Aristarchus autem, et Dionysius ille Thrax, Athenienſem. Ceterum ab aliis filius Mæonis et Critheïdis nuncupatur, ab aliis vero Meletis fluvii.

III. Porro quemadmodum de genere ipsius, sic et de tempore quo viguit, ambigitur. Siquidem Aristarchus refert, eum circiter Ionicam fuisse emigrationem: hæc post Heraclidarum reditum annis sexaginta contigit, Heraclidarum autem res gestæ octoginta annis post Trojæ excidium extiterunt. Crates vero ante Heraclidarum reditum fuisse eum tradit, ita ut non solidis octoginta annis Homeri seculum a Trojano excidio abfuerit. Quin et a pleriſque creditus est, centum annis post

Digitized by Google

A Τρωϊκῶν. Ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείοσι πεπίστευται μετὰ ἔτη ἑκατὸν τοὺς Τρωϊκοὺς γεγονέναι, οὐ πολὺ δὲ τῆς θέσεως τοὺς Ὀλυμπίων, ἀφ' ἧς ὁ πρῶτος Ὀλυμπιάδα χρόνος ἀριθμεῖται.

δ'. Εἰσὶ δὲ αὐτῷ ποιήσεις δύο, Ἰλιὰς καὶ Ὀδύσσεια· διηρημένη ἑκατέρα εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων, B οὐχ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. Ὧν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἔχει τὰς ἐν Ἰλίῳ πράξεις Ἑλλήνων τε καὶ Βαρβάρων, διὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγήν, καὶ μάλιστα τὴν Ἀχιλλέως ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἀριστεύσασαν ἀλκήν· ἡ δὲ Ὀδύσσεια, τὴν Ὀδυσσέως ἀνακομιδὴν ἐς τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ C Τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ ὅσα πλανώμενος ἐν τῷ νόστῳ ὑπέμεινε, καὶ ὅπως τοὺς ἐπιβουλεύσαντας τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐτιμωρήσατο. Ἐξ ὧν δῆλός ἐστι παρισὰς, ἀφ' ἧς τῆς

A. 1. μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῶν Τρωϊκῶν γεγονέναι] Malim ἔτη ἑκατὸν μετὰ τὰ Τρωϊκὰ γ. Nisi forte Scriptor poetice voluit μετὰ γεγονέναι uti pro μεταγεγονέναι, i. e. μεταγενέστερος εἶναι.

B. 1. ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ] Corrigendum, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ.

Trojanas res esse natus, non multo ante Olympicorum certaminum institutionem, ex qua tempus secundum Olympiades supputatur.

IV. Sunt autem illius poemata duo, Ilias et Odyssea, quorum utrumque juxta numerum ordinis elementorum, in viginti quatuor libros digestum est, non quidem ab ipso poeta, sed ab Aristarcho Grammatico. Ceterum in Iliade hæc duo continentur, primum et Græcorum et Barbarorum gesta ad Ilium, idque propter Helenæ raptum, et præcipue Achillis strenua opera, in hoc bello navata. In Odyssea autem Ulyssis reditus in patriam ex Trojano bello, et quæcumque per errores in redeundo perpessus est, describuntur: porro, quomodo de procis domui ipsius insidiantibus pœnas expetive-

Digitized by Google

Ἰλιάδος, ἀνδρίαν σώματος· ἀφὶ δὲ τῆς Ὀδυσσείας, ψυχῆς γενναιότητα. A

ε'. Εἰ δὲ μὴ μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ κακίας ψυχῆς ἐν ταῖς ποιήσεσι παρίστησι, λύπας τε καὶ χαρὰς, καὶ φόβους καὶ ἐπιθυμίας, οὐ χρὴ αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν, παρόντα δὲ μιμεῖσθαι οὐ μόνον τὰ χρηστὰ ἤθη, ἀλλὰ καὶ τὰ φαῦλα· ἄνευ γὰρ τούτων ἀδόξοις παρέξει οὐ συνίσανται, ὧν ἀκούοντα ἔνεστιν αἱρεῖσθαι τὰ βελτίω. Πεποίηκε δὲ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦντας, οὐ μόνον ψυχαγωγίας καὶ ἐκπλήξεως χάριν, ἀλλ' ἵνα καὶ ἐν τούτῳ θαυμάσῃ, ὅτι κήδονται καὶ οὐκ ἀμελοῦσι τῶν ἀνθρώπων οἱ θεοί. B

ς'. Καὶ τὸ μὴ ὅλον, παρ' αὐτῷ δύνησις τ' παραγμάτων ἀδόξους καὶ μυθώδης κατασκευάσαι, ὑπὲρ τῆ πλησμῆ ἀγωνίας καὶ θαύματος τὰς ἐντυγχάνοντας. C

A. 5. αἰτιᾶσθαι—μιμεῖσθαι] Locus a librariis male habitus, ita corrigatur: αἰτιᾶσθαι τὸν ποιητὴν· ποιητὴν γὰρ ὄντα δεῖ μιμεῖσθαι—. Sententiam in Latinis reddidimus.

rit. Unde conſtat, Homerum nobis in Iliade quidem corporis robur expreſſiſſe, in Odyſſea vero animi generoſitatem.

V. Quod vero non ſolum virtutes, ſed et animi vitia triſtitiam, gaudia, metus, et concupiſcentias, in hiſce poematibus exhibet, poeta non eſt accuſandus. Poeta enim ſi quis ſit, is et bonos et malos mores imitari debet; eo quod ſine his admiranda facta non conſtent; quæ dum quis audit, optima quæque inde eligenda ſunt. Nam quod Deos cum hominibus commercium habentes introducit, non ſolum delectationis et admirationis cauſſa ab illo factum eſt, ſed etiam ut ita ſignificaret, Deos curam gerere hominum, et illorum minime negligentes eſſe.

VI. Et, ut ſummatim dicam, admirabili et fabuloſa rerum narratione ideo utitur, quo ſollicitudinem et admirationem lectoribus incutiat, et

Digitized by Google

A καὶ ἐκπλήττειν τὴν ἀκρόασιν καθιζάνας. Ὅθεν δοκεῖ τινα θεὸν τὸ εἰκὸς εἰρηκέναι. Καὶ γὰρ ἀεὶ τὸ πιθανὸν ἕπεται, ἐν ᾧ τὸ θαυμάσιον καὶ ἐπιρρυθμὸν πρόκειται. Διὸ καὶ οὐ μόνον τὰ πράγματα μεταφορίζει, καὶ ἐκτρέπει τῆς συνηθείας, ἀλλὰ καὶ τὰς λόγους. Ὅπου δὲ ἀεὶ τὰ καινὰ, καὶ ἔξω τοῦ προχείρου θαυμάζεται, καὶ
B τὸν ἀκροατὴν ἐπάγεται, παντὶ δῆλον. Πλὴν καὶ ἐν τοῖς μυθώδεσι τούτοις λόγοις, εἴ τις μὴ παρέργως ἀλλ' ἀκριβῶς ἔχοιτο τῶν εἰρημένων ὑπολέγοιτο, φανεῖται πάσης λογικῆς ὑπῳήμης καὶ τέχνης ἐντὸς γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ πράξεων παντοδαπῶν τοῖς μεθ' αὐτὸν παρεχόμενος· καὶ
C οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν. Ἰδωμεν γὰρ πρότερον τὴν τῆς λέξεως αὐτῆς πολυφωνίαν, ἔπειτα καὶ τὴν

A. 2. Καὶ γὰρ—] Non congruit cum antecedentibus. Verti ac si scriptum esset Καί τις. Xylander, et post eum Stephanus, malint Οὐ γὰρ, quod item est probabile.

auditioni terrorem addat. Quo fit, ut quædam præter verisimilitudinem dixisse videatur. Atqui probabilitas semper ex admirandis et eximiis rebus propositis sequitur. Quapropter non solum res, sed etiam verba, extollit, et a communi consuetudine transfert. Quod vero nova, et non omnibus obvia identidem suscipiat, et auditoris studium captet, nemini obscurum est. Præterea ex fabulosis istis orationibus, si quis non negligenter, sed accurate singula dicta legat, apparebit, eum scientiæ artisque omnem rationem animo perceptam habuisse, multasque copias et tamquam semina cum dictionum tum actionum omnigenarum, posteris suppeditasse, idque non solum poetis, sed et solutæ orationis scriptoribus; ut sunt Historici, Oratores, et Philosophi. Videamus igitur in eo primum multiplicem dictio-

Digitized by Google

ἐν τῇ πραγματείᾳ πολυμάθειαν. Πᾶσα μὴν οὖν A
ποίησις, τάξει τινὶ τῶν λέξεων συνυφειμένων, ῥυθμῷ καὶ
μέτρῳ περαίνεται· ἐπεὶ τὸ λεῖον καὶ εὐεπὲς, σεμνὸν ἅμα
καὶ ἡδὺ γενόμενον, ἅμα τῷ τέρπειν εἰς ὃ προσέχειν ἐπά-
γεται. Ὅθεν συμβαίνει κατὰ τὸ αὐτὸ, μὴ μόνον τοῖς
ἐκπλήττουσι καὶ θέλγουσι τέρπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς πρὸς
ἀρετὴν ὠφελοῦσι πείθεσθαι ῥᾳδίως. B

ζ'. Τὰ δὲ Ὁμήρου ἔπη τὸ τελειότατον ἔχει μέ-
τρον, τουτέστι τὸ ἑξάμετρον, ὃ καὶ ἡρῷον καλεῖται. Ἑξά-
μετρον μὲν, ὅτι εἰς ἕκαστος στίχος ἔχει πόδας ἓξ· ὧν ὁ
μὲν ἔστιν ἐκ δύο συλλαβῶν μακρῶν, σπονδεῖος καλού-
μενος· ὁ δὲ, ἐκ τριῶν, μιᾶς μὲν μακρᾶς, δύο δὲ βρα-
χειῶν, ὃς λέγεται δάκτυλος· καὶ εἰσὶν ἀλλήλοις ἰσό- C
χρονοι, αἱ γὰρ δύο βραχεῖαι μιᾶς μακρᾶς χρόνον ἐπέ-

A. 3. περαίνεται—τίρπειν] Amst. παραλαμβάνεται ἐπὶ τὸ λεῖον καὶ εὐεπὲς, σ. ἅ. κ. ἡ. γ. διὰ δὲ τῷ τίρπειν—.

nis uſum, deinde multijugam quoque rerum cognitionem. Omnis itaque poeſis quadam dictionum ſerie inter ſe conjunctarum, rhythmo videlicet ac metro conficitur. Quandoquidem ſi id, quod planum et blandum eſt, gravitate et ſuavitate ſimul condiatur, animos delectando attentos reddit. Quo fit, ut eadem opera, non ſolum percutientibus et demulcentibus carminis partibus oblectentur, verum etiam ad virtutem fructuoſis facilius obtemperent.

VII. Jam Homerici verſus perfectiſſimo metro conſtant, hoc eſt, hexametro, quod et Heroicum appellatur. Et hexametrum quidem dicitur, quod unuſquiſque verſus ſex pedes complectitur. Quorum unus ex duabus longis ſyllabis, nomine *ſpondeus*, conſtat. Alter vero ex tribus, priore quidem longa, poſterioribus vero duabus brevibus, qui *dactylus* vocatur. Paribus autem inter ſe temporibus uterque eſt. Duæ namque breves ſyllabæ, unius longæ inſtar ſunt. Atque hi duo pedes invicem poſiti, hexame-

Digitized by Google

A χυσιν· αὗτοι δὲ, παρ' ἀλλήλοις συνηθέμενοι, πληροῦσι τὸ ἐξάμετρον ἔπος. Ἡρῶον δὲ λέγεται ὅτι μάλιστα τοὺς τῶν ἡρώων πράξεις διηγοῦται.

ιή. Λέξει δὲ ποικίλη χεχρημένος, τὰς ἀπὸ πάσης μάλιστα τῆς Ἑλλήνων χαρακτῆρας ἐγκατέμιξεν. Ἐξ ὧν δῆλός ἐστι πᾶσαν μὲν Ἑλλάδα ἐπελθών, καὶ πᾶν ἔθνος.

B ιθ'. Καὶ Δωριέων μὲν τῇ συνήθει τῆς βραχυλογίας ἐλλείψει κέχρηται, τὸ ΔΩΜΑ λέγων ΔΩ,

— αἶψα δέ οἱ δῶ
Ἀφνειὸν εἵλιται·

καὶ τὸ ΟΤΙ, Ο,

—ὅ μοι αἰτὸς ἵκτανε χῆνας·

καὶ τὸ ΟΠΙΣΩ, ΑΨ, μεταβαλὼν τὸ μὲν Ο εἰς τὸ Α, τὸ C δὲ Π καὶ τὸ Σ εἰς τὸ συγγενὲς αὐτοῖς· καὶ τὸ ΑΛΛΟΤΕ, ΑΛΛΟ,

Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τὴν ἐπίνυσσεν ἰφετμή·

καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέσα συντεμών,

trum verſum conſtituunt. Heroicum autem ideo appellatur, quod hoc carminis genere Heroum facta celebrantur.

VIII. Varia autem dictione idcirco uſus eſt, quod ex omni Græcorum dialecto loquendi formas ſuis poematis interſeruit. Unde et conſtat, eum totam Græciam, et cunctas illius nationes peragraſſe.

IX. Nam Dorienſium defectu, qui perquam familiaris eſt brevitati ſtudentibus, uſus eſt: pro dictione δῶμα, id eſt, *domus*, dicens, δῶ: ut, *Statim autem ei domus* (δῶ) *magnifica obtingit*. Et pro ὅτι, id eſt, *quod*, ὃ; ut, *Quod* (ὃ) *aquila mihi anſeres interfecit*. Et pro ὀπίσω, id eſt, *retro*, ἄψ: o quidem in α, π vero et σ, in cognatam ipſis literam, nempe ψ, mutando. Denique pro ἄλλοτε, id eſt, *alibi*, ἄλλο, ut,

Jamque alibi (ἄλλο) *præcepta tua me fecere modeſtum.*

Et hujuſmodi. Ad eumdem modum et medias concidendo

Digitized by Google

λέγει, τὺς ΟΜΟΤΡΙΧΑΣ, ἢ ΟΜΟΕΤΕΙΣ, ΟΤΡΙΧΑΣ, καὶ ΟΙΕΤΕΑΣ· ἢ τὸν ΟΜΟΠΑΤΡΙΟΝ, ΟΠΑΤΡΙΟΝ· ἢ τὸ ΤΡΕΜΕΙΝ, ΤΡΕΙΝ· ἢ τὸ ΤΙΜΩ, ΤΙΩ. Τῶν αὐτῶν δέ ἐστι καὶ τὸ ὑπερβιβάζειν τὰ στοιχεῖα· ὡς ὅτι τοῦ ΚΑΡΤΙΣΤΟΙ, ἀντὶ τοῦ ΚΡΑΤΙΣΤΟΙ. A

ι'. Αἰολέων δὲ χρῆται ὅτι τοῖς συνθέτοις τῇ συγκοπῇ, ΚΑΔΔΡΑΘΕΤΗΝ λέγων, ἀντὶ τοῦ ΚΑΤΕΔΡΑΘΕΤΗΝ· καὶ ΤΒΒΑΛΛΕΙΝ ἀντὶ τοῦ ΤΠΟΒΑΛΛΕΙΝ. Καὶ ὅτι τοῦ B δωριστικοῦ χρῆται τὰ τέλη τῶν προσώπων λήγοντα παρὰ τοῖς ἄλλοις εἰς τὸ ΕΙ διφθογγον, διὰ τοῦ Η παρὰ τοῖς Αἰολεῦσιν ἀνήνεγκεν, ὡς ὅτι τοῦ ΕΦΙΔΗ, ΕΝΟΗ· οὕτω δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίησεν,

—— δίδη μόχθοισι λύγοισιν,

ἀντὶ τοῦ ΕΔΕΙ, ὅ ἐστιν, ΕΔΕΞΜΕΙ· καὶ,

Τὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάσι μένος ὑγρὸν ἀέντων. C

Καὶ τὸ ἀλλάττειν τὸ ξ εἰς τὸ δ, ὡς ὅτι τοῦ λέγδην

dictiones, ait pro ὁμότριχας, id eſt, *ejuſdem capilli*, ὅτριχας. Et pro ὁμοετεῖς, id eſt, *eorumdem annorum*, οἰετέας. Et pro ὁμοπάτριον, id eſt, *ejuſdem patris*, ὁπάτριον: pro τρέμειν, id eſt, *tremere*, τρεῖν: pro τιμῶ, id eſt, *honoro*, τίω. Eorumdem Dorienſium eſt, et literas tranſponere, ut quum dicunt pro κράτιστοι, id eſt, *optimi*, κάρλιστοι.

X. Æolum vero ſyncopa in compoſitis dictionibus utitur, καδδραθέτην dicens, pro κατεδραθέτην, id eſt, *obdormiverunt*. Et ὑββάλλειν, pro ὑποβάλλειν, id eſt, *ſubjicere*. Deinde tertias Imperfecti perſonas apud alios in ι diphongum deſinentes, Æoles per η efferunt, ut quum pro ἐφίλει, id eſt, *amabat*, ἐφίλη, et pro ἐνόει, id eſt, *cogitabat*, ἐνόη dicunt. Quem morem et Homerus ſecutus, a[illegible]*eris virgultis* (δίδῃ) v[illegible]ro ἔδει. Et,

Humida quos neque [illegible]
potentia venti[illegible]

Ad hæc quum [illegible]
ac dicunt ὀδμή, [illegible]
eſt, *odor*: et ἴ[illegible]
id eſt, *novimus*

Digitized by Google

A ΟΔΜΗ, ᾗ ΙΔΜΕΝ. Καὶ τὸ πλεονάζειν ἔν τισιν, ὡς τὸ ΕΥΚΗΛΟΣ ἀντὶ τοῦ ΕΚΗΛΟΣ, ᾗ ΑΥΤΑΡ ἀντὶ τοῦ ΑΤΑΡ, ᾗ ΚΕΚΑΗΓΟΝΤΕΣ ἀντὶ τοῦ ΚΕΚΑΗΓΟΤΕΣ. Καὶ τὸ προστιθέναι τῷ δευτέρῳ προσώπῳ τῶν ῥημάτων τὸ ΘΑ, ὡς τὸ ΕΦΗΣΘΑ, ᾗ ΕΙΠΗΣΘΑ. Τὸν δὲ διπλασιασμὸν τῶν συμφώνων οἱ μὲν Δωριεῦσιν, οἱ δὲ Αἰολεῦσι προσνέμουσιν· οἷόν ἐστιν,

B Ἕλλαβε πορφύριος θάνατος,

καὶ,

Ὁππότερος τάδε ἔργα.

ια'. Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρέσει χρῆσθαι ἐν τοῖς παρωχημένοις χρόνοις τῶν ῥημάτων, ὡς τὸ ΒΗ, ᾗ τὸ ΔΩΚΕΝ· ἔθος γὰρ ἔχουσι ᾗ ὅλῃ τῶν παρωχημένων χρόνων ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν ἐστὶ ᾗ ὁ C ἐνεστώς. Καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ Ε ἐν τῷ ΙΡΕΥΣ, ᾗ ΙΡΗΞ. Καὶ τὸ προστιθέναι τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν ὑποτακτικῶν τὸ ΣΙ· οἷόν ἐστι τὸ ΕΛΘΗΣΙ ᾗ τὸ ΛΑΒΗΣΙ· ᾗ

onasmo in quibusdam dictionibus utentes, ut quum pro ἔκηλος, id est, *tranquillus*, εὔκηλος: et pro αὐτὰρ, id est, *sed*, αὐτὰρ dicunt. Et quum secundæ Verborum personæ θα particulam adjiciunt, pro ἔφης, id est, *fatus es*, ἔφησθα: et pro εἶπες, id est, *dixeris*, εἴπησθα. Porro consonantium duplicationem alii Dorienſibus, alii Æolibus, tribuunt. Cujusmodi illud est, *Corripuit* (ἔλλαβε) *mors atra*, pro ἔλαβε: et ὁππότερος pro ὁποτερος *Uter ista opera edidit.*

XI. Ionum autem proprietatem obſervat, dum aphæresi in Præteritis Verborum Temporibus utitur, velut quum βῆ dicit, pro ἔβη, hoc est, *ivit:* et δῶκεν, id est, *dedit*, pro ἔδωκε. Siquidem in more habent, Præterita Tempora ab iisdem literis inchoare, quibus et Præsens: et auferre ε in voce ἱρεὺς, id est, *sacerdos*, et ἵρηξ, id est, *accipiter*. Præterea Tertiis Subjunctivi Modi personis σι addunt; ut quum pro ἔλθῃ, id est, *venerit*, ἔλθῃσι: et pro λάβῃ, id est, *acceperit*, λάβῃσι dicunt. Quam particulam et

Digitized by Google

ταῖς δοτικαῖς, ΘΥΡΗΣΙ, ΤΑΗΣΙ· ἢ τὸ λέγειν ΟΥΝΟΜΑ ἢ A
ΝΟΥΣΟΝ, τὸ ΟΝΟΜΑ ἢ τὴν ΝΟΣΟΝ· καὶ ΚΕΙΝΟΝ καὶ
ΜΕΙΛΑΝ, ἀντὶ τοῦ ΚΕΝΟΝ ἢ ΜΕΛΑΝ. Τὸ μεταβάλ-
λειν τὸ Α, ἐπειδὰν ἐκτείνηται, εἰς τὸ Η, ὡς τὸ ΗΡΗ,
ΑΘΗΝΗ· ἔστι δ' ὅτε καὶ τοῦ ἐναντίου τὸ Η εἰς τὸ Α, ὡς
τὸ ΛΕΛΑΣΜΕΝΟΣ, ἀντὶ τοῦ ΛΕΛΗΣΜΕΝΟΣ. Καὶ τὸ
διαιρεῖν τὰ περισπώμενα ῥήματα, ΦΡΟΝΕΩΝ ἢ ΝΟΕΩΝ·
ἢ τὰς γενικὰς τὰς εἰς ΟΥΣ ληγούσας, ὡς τὸ ΔΙΟΜΗ- B
ΔΕΟΣ, ΣΑΠΦΟΟΣ· ἢ τὰς περισπωμένας γενικὰς τῶν πλη-
θυντικῶν, ὡς τὸ ΠΥΛΕΩΝ, ΠΕΡΣΕΩΝ· ἢ τῶν ὀξυτέρων
τὰς πληθυντικὰς εὐθείας, τὰς εἰς τὸ Η ληγούσας, ὡς
τὸ ΣΤΗΘΕΑ, ΜΕΛΕΑ· ἢ τὰς γενικὰς αὐτῶν ὁμοίως.
Ἰδίως δὲ λέγουσι ἢ τὸ ΤΕΤΡΑΦΑΤΑΙ, ἢ τὰ τοιαῦτα.

ιβ'. Μάλιστα δὲ τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ κέχρηται·
ἢ γὰρ ἐξ ἁπάντων ἐστίν. Καὶ ἐπεὶ λέγεται παρὰ τοῖς

Dativis adjiciunt, θύρησι, ὕ-
λῃσι, id est, *januis*, *silvis*, di-
centes. Ad hæc quum οὔνομα,
id est, *nomen*, pro ὄνομα, et
νοῦσον, pro νόσον, id est, *mor-
bum*: et κεινὸν pro κενὸν, id
est, *vacuum*; et μείλαν pro
μέλαν, hoc est, *nigrum*, effe-
runt. Denique et α cum pro-
ductum fuerit, in η mutant;
pro Ἥρα, id est, *Juno*, Ἥρη,
et pro Ἀθηνᾶ, id est, *Mine-
rva*, Ἀθήνη, efferentes. Et ac-
cidit, ut contra η in α mu-
tantes, dicant pro λελησμένος,
id est, *oblitus*, λελασμένος. In-
super et circumflexa ita per
diæresim efferunt, pro φρονῶν,
id est, *intelligens*, φρονέων; et
pro νοῶν, id est, *cogitans*, νοέων
dicentes. Eodem modo et
Genitivos Singulares in ῆς
desinentes proferunt, ut Διο-
μήδους, Σαπφόους, id est, *Diome-
dis*, et *Sapphonis*. Et cir-
cumflexos Genitivos Plura-
les, ut πυλέων, περσέων.
Denique et Plurales Nominum
Neutrius Generis Rectos, in
η desinentes, ut στήθεα, μέλεα,
id est, *pectora*, *membra*. At-
que idem de ejusdem Numeri
Genitivis judicium. Ceterum
hoc eis præ aliis Græcis fa-
miliare est, ut pro τετραμμένοι
ἦσαν, id est, *versi sunt*, τετρά-
φαται, et similia dicant.

XII. Maxime vero Attica
dialecto usus est; quod cum
aliis mista esset. Nam quem-

Digitized by Google

A Ἀτθικοῖς ΛΕΩΣ ὁ ΛΑΟΣ, καὶ ταύτῃ τ' συνήθειάν ἐστι παρ' αὐτῷ ὁ ΠΗΝΕΛΕΩΣ, καὶ τὸ ΧΡΕΩΣ. Ἔστι δ' αὐτοῖς συνήθες καὶ τὸ συναλείφειν σπάνιστε, καὶ ἀντὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβήν· ΤΟ ΕΠΟΣ, ΤΟΥΠΟΣ· ΤΟ ΙΜΑΤΙΟΝ, ΘΟΙΜΑΤΙΟΝ, οἷς ἔστιν ὅμοιον,

Τρῶες δὲ προὔκυψαν ἀολλέες·

καὶ,

B Πεδία λωτεῦντα,

ἀντὶ τοῦ λωτεύοντα. Καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ Η τῶν εὐκτικῶν τῶν τοιούτων, ΔΟΚΟΙΗΣ, ΔΟΚΟΙΣ· ΤΙΜΩΗΣ, ΤΙΜΩΣ, ἔστιν Ἀτθικόν· ᾧ ἀκολούθως εἴρηται,

— ἄλλοι δὲ διακριθῆτε τάχιστα.

Ὁμοίως δὲ καὶ τοῦτο Ἀτθικόν,

Οἱ πλείονες κακίους, σπανίους δέ τε πατρὸς ἀρείους·

C ὁ λέγομεν κακίονες καὶ ἀρείονες. Καὶ τὰς αἰπαπτικὰς τ' τοιούτων μὴ ἀφαιρεῖν, τοὺς ΒΟΥΣ, τοὺς ΙΧΘΥΣ,

Βοῦς περιτεμνομένους·

admodum Attici pro λαὸς, id eſt, *populus*, λεὼς dicunt, ſic et ipſe Πηνέλεως, et χρέως, id eſt, *debitum*. Eſt autem eis familiare, contractionibus nonnumquam uti, et pro duabus unam ſyllabam facere, ut pro τὸ ἔπος, id eſt, *verbum*, τὸπος, et pro τὸ ἱμάτιον, id eſt, *veſtimentum*, θοιμάτιον. Quibus illud Homericum affine eſt, *Trojani autem* (πρὸκυψαν) *inclinaverunt frequentes*. Et illud, *Campos lotum ferentes*, λωτεῦντα pro λωτεύοντα. Adhæc η ex hujuſmodi Optativis tollunt, dicentes pro δοκοίης, id eſt, *utinam videretur tibi*, δοκοῖς: pro τιμώης, *utinam honorares*, τιμῶς. Eſt quoque Atticiſmus, διακριθῆτε pro διακριθείητε, in hoc, *Alii vero dijudicaveritis celerrime*. Et quum dicunt, *Plures deteriores* (κακίους), *pauci vero patre meliores* (ἀρείους.) Quandoquidem in communi lingua dicimus, κακίονες et ἀρείονες. Solent quoque hujuſmodi Accuſativos non per diæreſim efferre, boves, piſces, βῆς videlicet pro βόας circumflectentes, et ἰχθῦς pro ἰχθύας: ut quum Homerus dicit, *Piſ-*

Digitized by Google

καὶ,

Ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε.

Καὶ κεῖνο δὲ εἴρηται Ἀττικῶς,

Οὐδέ τί μιν δύνῃ ῥήγνυσι ῥίοντες,

ὡς ΖΕΥΓΝΥΣΙ, ΟΜΝΥΣΙ. Καὶ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ βεβχέα, τῶν Ἀττικῶν· ΛΟΥΕΤΑΙ, ΛΟΥΤΑΙ· ΟΙΟΜΑΙ, ΟΙΜΑΙ· ὕστως οὕτω καὶ τὸ ΛΥΤΟ ἀντὶ τοῦ ΕΛΥΕΤΟ. Τῶν αὐτῶν ἐστὶ καὶ τὸ ΕΩΡΩΝ, καὶ ΕΩΝΗΣΑΜΗΝ, ὡς ἀπὸ τοῦ προστιθέν- B των τὸ Ε· ὄφελεν ἐστὶ καὶ τὸ ΕΩΝΟΧΟΕΙ. Καὶ τὸ σωαιρεῖν τὸ Ι, ὅπου τῶν τοιούτων, ΗΙΟΝΕΣ, ΝΗΡΗΙΔΕΣ· οὕτω καὶ τὸ, σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον· καὶ ὅπου τῆς εἰς Ι καθαρὸν λήγούσης δοτικῆς προστιθέντος τοῦ Α, ΚΕΡΑΙ, ΓΕΡΑΙ, ΣΕΛΑΙ. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο Ἀττικόν, τὸ λέγειν ΕΣΤΩΝ, καὶ ΕΠΕΣΘΩΝ, ἀντὶ τοῦ ΕΣΤΩΣΑΝ, καὶ ΕΠΕΣΘΩΣΑΝ. Ἔστι δὲ καὶ ἡ τῶν εὐκτικῶν χρῆσις ἀντὶ C τῶν παρελπλυθότων τῶν ὁριστικῶν, τῆς αὐτῆς σωνηθείας,

ces aveſque. Et illud Attice dictum eſt, *Neque ipſum robore rumpunt* (ῥήγνυσι pro ῥήγνυθσι) *fluentès.* Sicut ζεύγνυσι pro ζευγνύθσι, ὄμνυσι pro ὀμνύθσι. Præterea et breves vocales Attici ex Verbis abjiciunt, ut λούεται mutant in λοῦται *lavatur:* οἶομαι in οἶμαι *exiſtimo:* ad quem modum et pro ἐλύετο, id eſt, *ſolvebatur,* λῦτο dicunt. Eorumdem eſt dicere, ἐώρων, ἐωνησάμην, ita ut ε præter neceſſitatem addant. Unde eſt etiam, ἐώνοχοει, *Vinum infundebat.* I quoque in hujuſmodi dictionibus contrahunt, ut pro ἠιόνες, id eſt, *littora,* ἤόνες, et pro Νηρηίδες *Nereides,* Νηρήδες dicant. Sic et illud habet σφὼ *vos* pro σφῶι, *Vos autem duo admodum volebatis.* Denique in Dativis in ι purum deſinentibus quorum penultima α obtinet, idem fit, ut κέραι *cornu,* γήραι *ſenectuti,* σέλαι *jubari.* Eſt et hoc Atticum ubi dicitur ἔσων, *ſint;* et ἑπέσθων, *ſequantur,* pro ἔσωσαν et ἑπέσθωσαν. Ejuſdem conſuetudinis eſt, quod Optativos pro Præteritis Indicativis uſurpant, qua et Homerus identi-

Digitized by Google

A ἢ ᾗ ὁ Ὅμηρος χρῆται συνεχῶς. Καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἢ μετοχάς, ἢ ὀπίθετα συντάσσειν, ὡς ΤΩ ΧΕΙΡΕ, ΤΩ ΓΥΝΑΙΚΕ· ᾗ παρὰ Πλάτωνι δὲ, ΑΓΟΝΤΕ ΚΑΙ ΦΕΡΟΝΤΕ· ᾗ, Η ΣΟΦΟΣ ΓΥΝΗ, ᾗ, Η ΔΙΚΑΙΟΣ· οὕτως οὖν ᾗ Ὅμηρος ὅτι Ἥρας, ᾗ Ἀθηνᾶς ἔφη,

Οὐκ ἂν ἐφ' ἡμετέρων ὀχέων πλησγίντι κιρανῶ·

καὶ,

B Ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν·

καὶ,

— κλυτὸς Ἱπποδάμεια.

ιγ'. Καὶ περὶ τὴν Σύνταξιν δὲ πολλὰ ἰδιώματα ἔχουσιν τὰ Δραλέκτων, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς,

Ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο,

Ἀπολλὼ δέκευσι τὴν συνήθειαν. Ὅταν δὲ εἴπῃ,

C Δέξατό οἱ σκῆπτρον,

καὶ,

—— Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ
Δίκτο δίφας,

dem utitur. Præterea quum Nominibus Fœmininis Articulos, Participia, et Adjectiva Maſculina conjungunt; ut τὼ χεῖρε, τῷ γυναῖκε, *manus, mulieres.* Id quod et Platoni familiare eſt, ut quum dicit ἄγοντε καὶ φέροντε, *agentes et ferentes:* ἡ σοφὸς γυνὴ, et ἡ δίκαιος, *ſapiens*, et *juſtus mulier.* Sic igitur et Homerus de Junone ac Minerva loquens, ait, *Nequaquam in noſtris curribus perculſi fuerint.* Et, *Sane Minerva invitus erat.* Et, *Inclytus Hippodamea.*

XIII. Porro quum Dialecti multam quoque in Conſtructionibus proprietatem habeant, quando Poeta dicit, *Aſt age divini jaculis pete tu Menelai*, pro *divinum Menelaum*, Atticam conſtructionem refert. At quando ait, *Accepit illi ſceptrum*, et *Themidi pulchrigenæ acceperat pateram*, pro *ab illo*, et *a Themide*, Dores ſequitur.

Digitized by Google

ἐν τούτοις διορίζει. A

ιδ'. Ὅπως μὲν οὖν τὰς πάντων Ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζεται τὸν λόγον, καὶ χρῆται ποτὲ μὲν ταῖς ξέναις, ὥσπερ εἰσιν αἱ τερατευόμεναι· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ΑΟΡ, καὶ ΣΑΚΟΣ· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ, ΞΙΦΟΣ καὶ ΑΣΠΙΔΑ, δῆλον. Καὶ θαυμάσαι τις, ὅτι καὶ κοιναὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σώζουσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. B

ιε'. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ συνήθους ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς σαφέστερος, ἢ σεμνότερος, ἢ πάντα τερπνότερος γίνεται, καὶ ἡ μὲν τῶν λέξεων ἑκτροπὴ καλεῖται Τρόπος, ἡ δὲ τῆς συνθέσεως Σχῆμα, καὶ ἔτι τὰ εἴδη τούτων ἐν τῇ Τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα, θεασώμεθα τί τούτων Ὁμήρῳ παρελέλειπται, ἢ τί ἕτερον ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν εὑρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

A. 1. διορίζει] Puto legendum διαιρίζει: hoc in Verſione reddidi. Et jam, ut video, reddiderat Xylander: ab eoque, puto, acceptum, in Notis memorat ac probat Stephanus.

XIV. Igitur apparet, quomodo omnium Græcorum voces congerendo variam orationem efficiat: dum utitur nonnumquam peregrinis, ut ſunt prædictæ; aliquando vero priſcis, ut quum dicit, *enſis*, *ſcutum*, ἄορ, σάκος; nonnumquam vero communibus et aſſuetis, ut quando ait, *gladius*, *clypeus*, ξίφος, ἀσπίδα. Et admiratione dignum eſt, quod vulgares voces apud eum orationis gravitatem retinent.

XV. Ceterum quoniam ornata oratio a communi conſuetudine diſcedit, unde et evidentior, gravior, ac modis omnibus jucundior fit; atque dictionis immutatio, *Tropus*; Conſtructionis autem, *Schema* vocatur, horum denique ſpecies in Arte Dicendi perſcriptæ ſunt, videamus num horum aliquid ab Homero prætermiſſum ſit, numve aliud quiddam a poſteris inventum ſit, quod ille non prius dixerit.

Digitized by Google

A ις'. Τῶν τοίνυν Τρόπων, Ὀνοματοποιία καὶ πάνυ συνήθης ἦν αὐτῷ. Εἰδὼς γὰρ ἡ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτι οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος προσηρμόσαν, καὶ τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξετύπωσαν· ὡς τὸ ΦΥΣΑΝ, καὶ τὸ ΠΡΙΖΕΙΝ, καὶ τὸ ΜΥΚΑΣΘΑΙ, καὶ τὸ ΒΡΟΝΤΑΝ, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα
B ὀνόματα οὐκ ὄντα πρότερον, πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν ΔΟΥΠΟΝ, καὶ τὸν ΑΡΑΒΟΝ, καὶ τὸν ΒΟΜΒΟΝ, καὶ τὸ ΡΟΧΘΕΙ, καὶ τὸ ΑΝΕΒΡΥΧΕ, καὶ τὸ ΣΙΖΕ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα. Καὶ πάλιν ἄλλας πνὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων κειμένας ἐπ' ἄλλα μετατίθεικεν, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο,

Φλέγμα καπὸν φορέουσα·

ὃ σημαίνει τὴν κατὰ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. Καὶ τὸ ΠΥΡΕ-
C ΤΟΝ, ἀντὶ τοῦ πυρός. Οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ

— χαλκοτύπους ὠτειλάς·

XVI. Inter Tropos itaque Onomatopœia admodum illi familiaris eſt. Noverat enim priſcam nominum originem, quod hi, qui primitus nomina rebus indiderant, pleraque ab eventu appellaſſent, et inarticulatas voces in ſcripta retuliſſent, ut quum dicerent φυσᾶν, *inflare*: πρίζειν, *ſecare*: μυκᾶσθαι, *mugire*: βροντᾶν, *tonare*: et his ſimilia. Unde et ipſe quædam nomina quæ ante ipſum non erant, ita finxit, ut conformia eſſent rebus per ipſa ſignificatis, cujuſmódi eſt, δοῦπος, *ſonitus*: et alia item ſonos notantia, ἄραβος, βόμβος, ῥόχθει, ἀνέβρυχε, σίζε; aliaque iſtiuſmodi, quibus nemo magis ſignificantia invenerit. Et rurſus ubi alias voces ad alias res pertinentes, aliis tribuit, ut quum dicit, *Malum incendium ferens*, efficaciam in conflagrando ſignificans. Et dum *febrem* pro *igne* ponit. Quibus et hoc affine eſt, χαλκοτύπους ὠτειλάς· *Vulnera ferro percuſſa*;

Digitized by Google

βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπτω- A
μένας. Καὶ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται, μὴ
πολλῆς τῆς ἐξουσίας, τὰ μὲν ἐξαλλάττων παρὰ τὴν
συνήθειαν, τὰ δὲ, εὐσημότερα καθιστὰς, ἕνεκα τοῦ
κάλλους καὶ μέγεθος ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

ιζ'. Πολλὴ δέ ἐστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν Ἐπιθέτων εὐπο-
μία, ἅπερ οἰκείως καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρ-
μοσμένα, δύναμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν· ὥσπερ B
τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προστίθησι· τὸν
Δία, ΜΗΤΙΕΤΗΝ, καὶ ΥΨΙΒΡΕΜΕΤΗΝ· καὶ τὸν Ἥλιον,
ΤΠΕΡΙΟΝΑ· καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ΦΟΙΒΟΝ καλῶν. Μετὰ
δὲ τοῦτο Ὀνοματοποιίαν ἰδωμεν καὶ τοὺς ἄλλους Τρόπους.

ιη'. Καταχρησις μὲν ἐστιν ὅταν ἀπὸ τοῦ κυρίως δη-
λουμένου μεταφέρει τοῦτο χρῆσιν, καὶ ἐφ' ἕτερον οὐκ ἔχον
ὄνομα κύριον· ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅταν λέγῃ ΣΕΙΡΗΝ

B. 1. ὥσπερ τῶν θεῶν] Nexum desidero. Forte legendum, οἷσπερ τῶν θεῶν: ita ut priora ἅπερ εἰκείως—ὀνόμασιν, in parenthesi accipiantur.

ferro namque inflicta significare vult. Denique ut summatim omnia complectar, multa verborum novitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutans, alia vero eam ob causſam significantia magis reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

XVII. Præterea Epithetorum copia illi est, quæ proprie, et rei naturæ convenienter subjectis accommodata, vim propriis nominibus æquipollentem habent, ut quum singulis Diis singulas appellationes attribuit, Jovem *consultum*, *altitonantem*; et Solem ὑπερίονα, id est, *super nos gradientem*; et Apollinem, φοῖβον, *phœbum*, id est, *splendidum* vocans. Ceterum post Onomatopœiam alios quoque tropos videamus.

XVIII. Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid proprie significatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poetam est, ubi ait, σειρὴν χρυσείην, *catenam auream*: σειρὰ

Digitized by Google

A ΧΡΥΣΕΙΗΝ· σειρὰ γὰρ κυρίως ὀπὶ τῶ χοινίω τάσσεται. Καὶ ὅταν εἴπῃ ΑΙΓΕΙΗΝ ΚΥΝΕΗΝ· ἡ μὲν γὰρ θερικεφαλαία κέκληται ΚΥΝΕΗ παρ' αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν· σεσαῦσθαι δὲ χὴ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην κυνέην καλεῖ.

ιθ'. Μεταφορὰ δὲ ἥπερ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου θεώγματος ἐφ' ἕτερον μετενηνεγμένη, μετὰ τῆ
B ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος· καὶ πολλή ἐστι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ· οἷόν ἐστιν,

Ἦκεν ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο·

καὶ,

Νῆσος τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·

ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· καὶ ὃν ὁ στέφανος πρὸς τοῦτον
C ὃν περίκειται, τὸν αὐτὸν θάλασσα πρὸς νῆσον. Ἀλλὰ τὸ χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις ἀντὶ τῶν κυρίων ὀνόμασιν, εὐσυνδέτους καὶ σαφεστέρους ποιεῖ τὸν λόγον.

namque *funiculum* proprie denotat. Et ubi dicit αἰγείην κυνέην, *caprinam galeam*, siquidem *galea* ideo apud eum κυνέη appellatur, quod ea olim ex *canina pelle* conficeretur. Ibi vero et eam galeam *caprinam* vocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

XIX. Tranſlatio autem (quæ inde nomen ſortita eſt, quod rem a propria ſignificatione in aliam, cum conveniente utriuſque rei ſimilitudine tranſferat) et multa, et varia apud illum eſt, ut illud,

Contulit huc fraſſo ſe magni vertice montis.

Et,

Inſula, quam pontus circumluit, atque coronat.

Quam enim rationem vertex habet ad hominem, eam et cacumen ad montem: et quam corona ad eum cui imponitur, eamdem et mare ad inſulam habet. Porro affinibus pro propriis nominibus utens, orationem non ſolum ſpecioſiorem, verum etiam evidentiorem facit.

Digitized by Google

λέγει, τὰς ΟΜΟΤΡΙΧΑΣ, ἢ ΟΜΟΕΤΕΙΣ, ΟΤΡΙΧΑΣ, καὶ A
ΟΙΕΤΕΑΣ· ἢ τὸν ΟΜΟΠΑΤΡΙΟΝ, ΟΠΑΤΡΙΟΝ· ἢ τὸ ΤΡΕ-
ΜΕΙΝ, ΤΡΕΙΝ· ἢ τὸ ΤΙΜΩ, ΤΙΩ. Τῶν αὐτῶν δέ ἐστι καὶ
τὸ ὑπερβιβάζειν τὰ στοιχεῖα· ὡς ὅτι τῷ ΚΑΡΤΙΣΤΟΙ, ἀντὶ
τοῦ ΚΡΑΤΙΣΤΟΙ.

ι'. Αἰολέων δὲ χρῆταί τις τοῖς σωθέτοις τῇ συγ-
κοπῇ, ΚΑΔΔΡΑΘΕΤΗΝ λέγων, ἀντὶ τοῦ ΚΑΤΕΔΡΑΘΕΤΗΝ·
καὶ ΤΒΒΑΛΛΕΙΝ ἀντὶ τοῦ ΤΠΟΒΑΛΛΕΙΝ. Καὶ ὅτι τοῦ B
δωριακοῦ χρῶνται, τὰ τέλεια παρέσιοπα λήγοντα πα-
ρὰ τοῖς ἄλλοις εἰς τιῶ ΕΙ διφθογγον, παρὰ τοῦ Η παρὰ
τοῖς Αἰολεῦσιν ἀνέφερεται, ὡς ὅτι τῷ ΕΦΙΔΗ, ΕΝΟΗ·
οὕτω δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίησεν,

—— δίδη μόχοισι λύγοισιν,

ἀντὶ τοῦ ΕΔΕΙ, ὅ ἐστιν, ΕΔΕΣΜΕΙ· καὶ,

Τὴ μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἀέντων. C

Καὶ τὸ ἀναλλάττειν τὸ σ εἰς τὸ δ, ὡς ὅτι τῷ λέγειν

dictiones, ait pro ὁμότριχας, id eſt, *ejuſdem capilli*, ὅτριχας. Et pro ὁμοετεῖς, id eſt, *eorumdem annorum*, οἰετέας. Et pro ὁμοπάτριον, id eſt, *ejuſdem patris*, ὁπάτριον: pro τρέμειν, id eſt, *tremere*, τρεῖν: pro τιμῶ, id eſt, *honoro*, τίω. Eorumdem Dorienſium eſt, et literas tranſponere, ut quum dicunt pro κράτιστοι, id eſt, *optimi*, κάρλιστοι.

X. Æolum vero ſyncopa in compoſitis dictionibus utitur, καδδραθέτην dicens, pro κατεδραθέτην, id eſt, *obdormiverunt*. Et ὑββάλλειν, pro ὑποβάλλειν, id eſt, *ſubjicere*. Deinde tertias Imperfecti perſonas apud alios in ει diphongum deſinentes, Æoles per η efferunt, ut quum pro ἐφίλει, id eſt, *amabat*, ἐφίλη, et pro ἐνόει, id eſt, *cogitabat*, ἐνόη dicunt. Quem morem et Homerus ſecutus, ait, *Teneris virgultis* (δίδη) *vinciebat*, pro ἔδει. Et,

Humida quos neque permeat (διάει) *ulla potentia venti.*

Ad hæc quum mutant σ in δ, ac dicunt ὀδμὴ, pro ὀσμὴ, id eſt, *odor:* et ἴδμεν, pro ἴσμεν, id eſt, *novimus*. Præterea ple-

Digitized by Google

A ΟΔΜΗ, ᾗ ΙΔΜΕΝ. Καὶ τὸ πλεονάζειν ἔν τισιν, ὡς τὸ ΕΥΚΗΛΟΣ ἀντὶ τοῦ ΕΚΗΛΟΣ, ᾗ ΑΤΤΑΡ ἀντὶ τοῦ ΑΤΑΡ, ᾗ ΚΕΚΑΗΓΟΝΤΕΣ ἀντὶ τοῦ ΚΕΚΑΗΓΟΤΕΣ. Καὶ τὸ προστιθέναι τῷ δευτέρῳ προσώπῳ τῶν ῥημάτων τὸ ΘΑ, ὡς τὸ ΕΦΗΣΘΑ, ᾗ ΕΙΠΗΣΘΑ. Τὸν δὲ διπλασιασμὸν τῶν συμφώνων οἱ μὲν Δωριεῦσιν, οἱ δὲ Αἰολεῦσι προσνέμουσιν· οἷόν ἐστιν,

B Ἕλλαβε πορφύριος θάνατος,

καὶ,

Ὁππότερος ταῦτ' ἔργα.

ια'. Ἰώνων δὲ ἴδιον ἔχει τὸ ἀφαιρέσει χρῆσθαι ἐν τοῖς παρῳχημένοις χρόνοις τῶν ῥημάτων, ὡς τὸ ΒΗ, ᾗ τὸ ΔΩΚΕΝ· ἔθος γὰρ ἔχουσι καὶ ἀπὸ τῶν παρῳχημένων χρόνων ἀπὸ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἄρχεσθαι, ἀφ' ὧν ἐστὶ καὶ ὁ C ἐνεστώς. Καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ Ε ἐν τῷ ΙΡΕΥΣ, ᾗ ΙΡΗΞ. Καὶ τὸ προστιθέναι τοῖς τρίτοις προσώποις τῶν ὑποτακτικῶν τὸ ΣΙ· οἷόν ἐστι τὸ ΕΛΘΗΣΙ ᾗ τὸ ΛΑΒΗΣΙ· ᾗ

onaſmo in quibuſdam dictionibus utentes, ut quum pro ἔκηλος, id eſt, *tranquillus*, εὔκηλος: et pro ἀτὰρ, id eſt, *ſed*, αὐτὰρ dicunt. Et quum ſecundæ Verborum perſonæ θα particulam adjiciunt, pro ἔφης, id eſt, *fatus es*, ἔφησθα: et pro εἶπες, id eſt, *dixeris*, εἶπησθα. Porro conſonantium duplicationem alii Dorienſibus, alii Æolibus, tribuunt. Cujuſmodi illud eſt, *Corripuit* (ἔλλαβε) *mors atra*, pro ἔλαβε: et ὁππότερος pro ὁπότερος *Uter iſta opera edidit.*

XI. Ionum autem proprietatem obſervat, dum aphæreſi in Præteritis Verborum Temporibus utitur, velut quum βῆ dicit, pro ἔβη, hoc eſt, *ivit:* et δῶκεν, id eſt, *dedit*, pro ἔδωκε. Siquidem in more habent, Præterita Tempora ab iiſdem literis inchoare, quibus et Præſens: et auferre ε in voce ἱρεὺς, id eſt, *ſacerdos*, et ἵρηξ, id eſt, *accipiter*. Præterea Tertiis Subjunctivi Modi perſonis σι addunt; ut quum pro ἔλθῃ, id eſt, *venerit*, ἔλθῃσι: et pro λάβῃ, id eſt, *acceperit*, λάβῃσι dicunt. Quam particulam et

Digitized by Google

ταῖς δοτικαῖς, ΘΥΡΗΣΙ, ΥΛΗΣΙ· ἢ τὸ λέγειν ΟΥΝΟΜΑ ἢ ΝΟΥΣΟΝ, τὸ ΟΝΟΜΑ ἢ τὴν ΝΟΣΟΝ· καὶ ΚΕΙΝΟΝ καὶ ΜΕΙΛΑΝ, ἀντὶ τοῦ ΚΕΝΟΝ ἢ ΜΕΛΑΝ. Τὸ μεταβάλλειν τὸ Α, ἐπειδὰν ἐκτείνηται, εἰς τὸ Η, ὡς τὸ ΗΡΗ, ΑΘΗΝΗ· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῷ ἐναντίῳ τὸ Η εἰς τὸ Α, ὡς τὸ ΛΕΛΑΣΜΕΝΟΣ, ἀντὶ τοῦ ΛΕΛΗΣΜΕΝΟΣ. Καὶ τὸ διαιρεῖν τὰ περισπώμενα ῥήματα, ΦΡΟΝΕΩΝ ἢ ΝΟΕΩΝ· ἢ τὰς γενικὰς τὰς εἰς ΟΥΣ λήγούσας, ὡς τὸ ΔΙΟΜΗΔΕΟΣ, ΣΑΠΦΟΟΣ· ἢ τὰς περισπωμένας γενικὰς τῶν πληθυντικῶν, ὡς τὸ ΠΥΛΕΩΝ, ΠΕΡΣΕΩΝ· ἢ τῶν ὀξυτέρων τὰς πληθυντικὰς εὐθείας, τὰς εἰς τὸ Η λήγούσας, ὡς τὸ ΣΤΗΘΕΑ, ΜΕΛΕΑ· ἢ τὰς γενικὰς αὐτῶν ὁμοίως. Ἰδίως δὲ λέγουσι ἢ τὸ ΤΕΤΡΑΦΑΤΑΙ, ἢ τὰ τοιαῦτα. A

ιβ'. Μάλιστα δὲ τῇ Ἀττικῇ διαλέκτῳ κέχρηται· ἢ γὰρ ἀκίμικτος ἦν. Καὶ ἐπεὶ λέγεται παρὰ τοῖς B

Dativis adjiciunt, θύρησι, ὕλησι, id est, *januis*, *silvis*, dicentes. Ad hæc quum οὔνομα, id est, *nomen*, pro ὄνομα, et νοῦσον, pro νόσον, id est, *morbum*: et κεινὸν pro κενὸν, id est, *vacuum*; et μείλαν pro μέλαν, hoc est, *nigrum*, efferunt. Denique et α cum productum fuerit, in η mutant; pro Ἥρα, id est, *Juno*, Ἥρη, et pro Ἀθηνᾶ, id est, *Minerva*, Ἀθήνη, efferentes. Et accidit, ut contra η in α mutantes, dicant pro λελησμένος, id est, *oblitus*, λελασμένος. Insuper et circumflexa ita per diæresim efferunt, pro φρονῶν, id est, *intelligens*, φρονέων; et pro νοῶν, id est, *cogitans*, νοέων dicentes. Eodem modo et Genitivos Singulares in ῆς desinentes proferunt, ut Διομήδεος, Σαπφόος, id est, *Diomedis*, et *Sapphonis*. Et circumflexos Genitivos Plurales, ut πυλέων, περσέων. Denique et Plurales Nominum Neutrius Generis Rectos, in η desinentes, ut στήθεα, μέλεα, id est, *pectora*, *membra*. Atque idem de ejusdem Numeri Genitivis judicium. Ceterum hoc eis præ aliis Græcis familiare est, ut pro τετραμμένοι ἦσαν, id est, *versi sunt*, τετράφαται, et similia dicant.

XII. Maxime vero Attica dialecto usus est; quod cum aliis mista esset. Nam quem-

Digitized by Google

A Ἀθηναίοις ΛΕΩΣ ὁ ΛΑΟΣ, καὶ ταύτῃ τ' συνήθειάν ἐστι παρ' αὐτῷ ὁ ΠΗΝΕΛΕΩΣ, καὶ τὸ ΧΡΕΩΣ. Ἔστι δ' αὐτοῖς συνήθες καὶ τὸ συναλείφειν οἰόμενοι, καὶ ἀντὶ δύο ποιεῖν μίαν συλλαβήν· ΤΟ ΕΠΟΣ, ΤΟΥΠΟΣ· τὸ ΙΜΑΤΙΟΝ, ΘΟΙΜΑΤΙΟΝ, οἷς ἔστιν ὅμοιον,

Τρῶες δὲ προὔκυψαν ἀολλέες·

καὶ,

B Πεδία λωτεῦντα,

ἀντὶ τοῦ λωτεύοντα. Καὶ τὸ ὑφαιρεῖν τὸ Η τῶν εὐκτικῶν τῶν τοιούτων, ΔΟΚΟΙΗΣ, ΔΟΚΟΙΣ· ΤΙΜΩΗΣ, ΤΙΜΩΣ, ἔστιν Ἀθηναίων· ᾧ ἀκολούθως εἴρηται,

— ἄλλοι δὲ διακριθῆτε τάχιστα.

Ὁμοίως δὲ καὶ τοῦτο Ἀθηναίων,

Οἱ πλέονες κακίες, σαῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·

C οἱ λέγομεν κακίονες καὶ ἀρείονες. Καὶ τὰς αἰπαπικὰς τ' τοιούτων μὴ ἀφαιρεῖν, τὺς ΒΟΥΣ, τὺς ΙΧΘΥΣ,

Βοῦς περιτιμομένους·

admodum Attici pro λαὸς, id eſt, *populus*, λεὼς dicunt, ſic et ipſe Πηνέλεως, et χρέως, id eſt, *debitum*. Eſt autem eis familiare, contractionibus nonnumquam uti, et pro duabus unam ſyllabam facere, ut pro τὸ ἔπος, id eſt, *verbum*, τὸ ἔπος, et pro τὸ ἱμάτιον, id eſt, *veſtimentum*, θοιμάτιον. Quibus illud Homericum affine eſt, *Trojani autem* (πρὸκυψαν) *inclinaverunt frequentes*. Et illud, *Campos lotum ferentes*, λωτεῦντα pro λωτεύοντα. Adhæc η ex hujuſmodi Optativis tollunt, dicentes pro δοκοίης, id eſt, *utinam videretur tibi*, δοκοῖς: pro τιμώης, *utinam honorares*, τιμῶς. Eſt quoque Atticiſmus, διακριθῆτε pro διακριθείητε, in hoc, *Alii vero dijudicaveritis celerrime*. Et quum dicunt, *Plures deteriores* (κακίες), *pauci vero patre meliores* (ἀρεῖες.) Quandoquidem in communi lingua dicimus, κακίονες et ἀρείονες. Solent quoque hujuſmodi Accuſativos non per diæreſim efferre, boves, piſces, βῆς videlicet pro βόας circumflectentes, et ἰχθῦς pro ἰχθύας: ut quum Homerus dicit, *Piſ-*

Digitized by Google

καὶ,

Ἰχθῦς, ὀρινθάς τε.

Καὶ κεῖνο δὲ εἴρηται Ἀττικῶς,

Οὐδέ τί μιν δίκαι ῥήγνυσι ῥίοντες,

ὡς ΖΕΥΓΝΥΣΙ, ΟΜΝΥΣΙ. Καὶ τὸ ἐξαιρεῖν τὰ βραχέα, τῶν Ἀττικῶν· ΛΟΥΕΤΑΙ, ΛΟΥΤΑΙ· ΟΙΟΜΑΙ, ΟΙΜΑΙ· ἵππος οἷος καὶ τὸ ΛΥΤΟ ἀντὶ τοῦ ΕΛΥΕΤΟ. Τῶν αὐτῶν ἐστὶ καὶ τὸ ΕΩΡΩΝ, καὶ ΕΩΝΗΣΑΜΗΝ, ἐκ τοῦ ἐωνοῦ τοῦ πρασπίνων τὸ Ε· ὅθεν ἐστὶ καὶ τὸ ΕΩ,ΝΟΧΟΕΙ. Καὶ τὸ σωαιρεῖν τὸ Ι, ὅπου τῶν τοιούτων, ΗΙΟΝΕΣ, ΝΗΡΗΙΔΕΣ· οὕτω καὶ τὸ, σφὼ δὲ μάλ' ἤθελετον· καὶ ὅπου τῆς εἰς Ι καθαρὸν ληγούσης δοτικῆς προσπεπτωκότος τοῦ Α, ΚΕΡΑΙ, ΓΕΡΑΙ, ΣΕΛΑΙ. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο Ἀττικόν, τὸ λέγειν ΕΣΤΩΝ, καὶ ΕΠΕΣΘΩΝ, ἀντὶ τοῦ ΕΣΤΩΣΑΝ, καὶ ΕΠΕΣΘΩΣΑΝ. Ἔστι δὲ καὶ ἡ τῶν εὐκτικῶν χρῆσις ἀντὶ τῶν παρελπλυθότων τῶν ὁριστικῶν, τῆς αὐτῆς σωηθείας,

ces aveſque. Et illud Attice dictum eſt, *Neque ipſum robore rumpunt* (ῥήγνυσι pro ῥήγνυθσι) *fluentes.* Sicut ζευγνυσι pro ζευγνύθσι, ὄμνυσι pro ὀμνύθσι. Præterea et breves vocales Attici ex Verbis abjiciunt, ut λούεται mutant in λοῦται *lavatur:* οἴομαι in οἶμαι *exiſtimo:* ad quem modum et pro ἐλύετο, id eſt, *ſolvebatur,* λῦτο dicunt. Eorumdem eſt dicere, ἐώρων, ἐωνησάμην, ita ut ε præter neceſſitatem addant. Unde eſt etiam, ἐωνοχόει, *Vinum infundebat.* I quoque in hujuſmodi dictionibus contrahunt, ut pro ἠιόνες, id eſt, *littora,* ἠόνες, et pro Νηρηίδες *Nereides,* Νηρήδες dicant. Sic et illud habet σφὼ *vos* pro σφῶι, *Vos autem duo admodum volebatis.* Denique in Dativis in ι purum deſinentibus quorum penultima α obtinet, idem fit, ut κέραϊ *cornu,* γήραϊ *ſenectuti,* σέλαϊ *jubari.* Eſt et hoc Atticum ubi dicitur ἔσων, *ſint;* et ἑπέσθων, *ſequantur,* pro ἔσωσαν et ἑπέσθωσαν. Ejuſdem conſuetudinis eſt, quod Optativos pro Præteritis Indicativis uſurpant, qua et Homerus identi-

Digitized by Google

A ἢ ᾗ ὁ Ὅμηρος χρῆται συνεχῶς. Καὶ τοῖς θηλυκοῖς ἀρσενικὰ ἄρθρα, ἢ μετοχὰς, ἢ ὀπίθετα συντάσσειν, ὡς ΤΩ ΧΕΙΡΕ, ΤΩ ΓΥΝΑΙΚΕ· ᾗ παρὰ Πλάτωνι δὲ, ΑΓΟΝΤΕ ΚΑΙ ΦΕΡΟΝΤΕ· ᾗ, Η ΣΟΦΟΣ ΓΥΝΗ, ᾗ, Η ΔΙΚΑΙΟΣ· οὕτως οὖν ᾗ Ὅμηρος ὀπὶ Ἥρας, ᾗ Ἀθηνᾶς ἔφη,

Οὐκ ἂν ἐφ' ἡμετέρῃσιν ὀχίῃσι πληγέντι χειρουνῷ·

καὶ,

B Ἦτοι Ἀθηναίῃ ἀχέων ἦν·

καὶ,

— κλυτὸς Ἱπποδάμεια.

ιγ'. Καὶ ἐπὶ τὴν Σύνταξιν δὲ πολλὰ ἰδιώματα ἔχουσιν αἱ Ἀφηλέκτων, ὅταν εἴπῃ ὁ ποιητὴς,

Ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο,

Ἀπαλῶ δέκτρῳ τὴν συνήθειαν. Ὅταν δὲ εἴπῃ,

C Δέξατό οἱ σκῆπτρον,

καὶ,

—— Θέμιδι δὲ καλλιπαρῄῳ
Δέκτο δίκας,

dem utitur. Præterea quum Nominibus Fœmininis Articulos, Participia, et Adjectiva Maſculina conjungunt; ut τῷ χεῖρε, τῷ γυναῖκε, *manus, mulieres*. Id quod et Platoni familiare eſt, ut quum dicit ἄγοντε καὶ φέροντε, *agentes et ferentes*: ἡ σοφὸς γυνὴ, et ἡ δίκαιος, *ſapiens*, et *juſtus mulier*. Sic igitur et Homerus de Junone ac Minerva loquens, ait, *Nequaquam in noſtris curribus perculſi fuerint*. Et, *Sane Minerva invitus erat*. Et, *Inclytus Hippodamea*.

XIII. Porro quum Dialecti multam quoque in Conſtructionibus proprietatem habeant, quando Poeta dicit, *Aſt age divini jaculis pete tu Menelai*, pro *divinum Menelaum*, Atticam conſtructionem refert. At quando ait, *Accepit illi ſceptrum*, et *Themidi pulchrigenæ acceperat pateram*, pro *ab illo*, et *a Themide*, Dores ſequitur.

Digitized by Google

ἐν τούτοις διορίζει. A

ιδ'. Ὅπως μὲν οὖν τὰς πάντων Ἑλλήνων φωνὰς ἀθροίζων, ποικίλον ἀπεργάζεται τὸν λόγον, καὶ χρῆται ποτὲ μὲν ταῖς ξέναις, ὥσπερ εἰσὶν αἱ πεφειρημέναι· ποτὲ δὲ ταῖς ἀρχαίαις, ὡς ὅταν λέγῃ ΑΟΡ, καὶ ΣΑΚΟΣ· ποτὲ δὲ ταῖς κοιναῖς καὶ συνήθεσιν, ὡς ὅταν λέγῃ, ΞΙΦΟΣ καὶ ΑΣΠΙΔΑ, δῆλον. Καὶ θαυμάσαί τις, ὅτι καὶ κοιναὶ λέξεις παρ' αὐτῷ σώζεσι τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. B

ιε'. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐγκατάσκευος λόγος φιλεῖ τὴν τοῦ συνήθους ἀλλαγὴν, ὑφ' ἧς σκαργέστερος, ἢ σεμνότερος, ἢ πάντα τερπνότερος γίνεται, καὶ ἡ μὲν τῶν λέξεων ἐκτροπὴ καλεῖται Τρόπος, ἡ δὲ τῆς συνθέσεως Σχῆμα, καὶ ἔστι τὰ εἴδη τούτων ἐν τῇ Τεχνολογίᾳ ἀναγεγραμμένα, θεασώμεθα τί τούτων Ὁμήρῳ παρελέλειπται, ἢ τί ἕτερον ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν εὕρηται, ὃ ἐκεῖνος οὐκ εἶπε πρῶτος.

A. 1. διορίζει] Puto legendum ἀθροίζει: hoc in Verſione reddidi. Et jam, ut video, reddiderat Xylander: ab eoque, puto, acceptum, in Notis memorat ac probat Stephanus.

XIV. Igitur apparet, quomodo omnium Græcorum voces congerendo variam orationem efficiat: dum utitur nonnumquam peregrinis, ut ſunt prædictæ; aliquando vero priſcis, ut quum dicit, *enſis*, *ſcutum*, ἄορ, σάκος; nonnumquam vero communibus et aſſuetis, ut quando ait, *gladius*, *clypeus*, ξίφος, ἀσπίδα. Et admiratione dignum eſt, quod vulgares voces apud eum orationis gravitatem retinent.

XV. Ceterum quoniam ornata oratio a communi conſuetudine diſcedit, unde et evidentior, gravior, ac modis omnibus jucundior fit; atque dictionis immutatio, *Tropus*; Conſtructionis autem, *Schema* vocatur, horum denique ſpecies in Arte Dicendi perſcriptæ ſunt, videamus num horum aliquid ab Homero prætermiſſum ſit, numve aliud quiddam a poſteris inventum ſit, quod ille non prius dixerit.

Digitized by Google

A ις'. Τῶν τοίνυν Τρόπων, Ὀνοματοποιία καὶ πάνυ συνήθης ἐστὶ αὐτῷ. Εἰδὼς γὰρ ἡ τὴν παλαιὰν ἀρχὴν τῶν ὀνομάτων, ὅτι οἱ πρῶτοι τὰ πράγματα ὀνομάσαντες, πολλὰ ἀπὸ τῶν συμβεβηκότος προσηρμόσαν, καὶ τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τοῖς ἐγγραμμάτοις ἐξετύπωσαν· ὡς τὸ ΦΥΣΑΝ, καὶ τὸ ΠΡΙΖΕΙΝ, καὶ τὸ ΜΥΚΑΣΘΑΙ, καὶ τὸ ΒΡΟΝΤΑΝ, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐποίησέ τινα
B ὀνόματα οὐκ ὄντα πρότερον, πρὸς τὰ σημαινόμενα τυπώσας, οἷον τὸν ΔΟΥΠΟΝ, καὶ τὸν ΑΡΑΒΟΝ, καὶ τὸν ΒΟΜΒΟΝ, καὶ τὸ ΡΟΧΘΕΙ, καὶ τὸ ΑΝΕΒΡΥΧΕ, καὶ τὸ ΣΙΖΕ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὧν οὐκ ἂν εὕροι τις εὐσημότερα. Καὶ πάλιν ἄλλας πὰς λέξεις ἐπ' ἄλλων πραγμάτων χειμθύας ἐπ' ἄλλα μετατίθεικεν, οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο,

Φλέγμα κακὸν φορέουσα·

ὃ σημαίνει τὴν καὶ τὸ φλέγειν ἐνέργειαν. Καὶ τὸ ΠΥΡΕ-
C ΤΟΝ, ἀντὶ τοῦ πυρός. Οἷς ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ

— χαλκοτύπως ὠτειλάς·

XVI. Inter Tropos itaque Onomatopœia admodum illi familiaris eſt. Noverat enim priſcam nominum originem, quod hi, qui primitus nomina rebus indiderant, pleraque ab eventu appellaſſent, et inarticulatas voces in ſcripta retuliſſent, ut quum dicerent φυσᾶν, *inflare*: πρίζειν, *ſecare*: μυκᾶσθαι, *mugire*: βροντᾶν, *tonare*: et his ſimilia. Unde et ipſe quædam nomina quæ ante ipſum non erant, ita finxit, ut conformia eſſent rebus per ipſa ſignificatis, cujuſmódi eſt, δοῦπος, *ſonitus*: et alia item ſonos notantia, ἄραβος, βόμβος, ῥόχθει, ἀνέβρυχε, σίζε; aliaque iſtiuſmodi, quibus nemo magis ſignificantia invenerit. Et rurſus ubi alias voces ad alias res pertinentes, aliis tribuit, ut quum dicit, *Malum incendium ferens*, efficaciam in conflagrando ſignificans. Et dum *febrem* pro *igne* ponit. Quibus et hoc affine eſt, χαλκοτύπως ὠτειλάς· *Vulnera ferro percuſſa*;

Digitized by Google

βούλεται γὰρ εἰπεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ τετυπω- A
μένας. Καὶ ὅλως πολλῇ τῇ καινότητι κέχρηται, μὴ
πολλῆς τῆς ἐξουσίας, τὰ μὲν ἐξαλλάττων παρὰ τὴν
συνήθειαν, τὰ δὲ, εὐσημότερα καθιστὰς, ἕνεκα τοῦ
κάλλους καὶ μέγεθος ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις.

κζ'. Πολλὴ δέ ἐστιν αὐτῷ καὶ ἡ τῶν Ἐπιθέτων εὐπο-
ρία, ἅπερ οἰκείως καὶ προσφυῶς τοῖς ὑποκειμένοις ἁρ-
μοσμένα, δύναμιν ἴσην ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν· ὥσπερ B
τῶν θεῶν ἑκάστῳ ἰδίαν τινὰ προσηγορίαν προστίθησι· τὸν
Δία, ΜΗΤΙΕΤΗΝ, καὶ ΥΨΙΒΡΕΜΕΤΗΝ· καὶ τὸν Ἥλιον,
ΥΠΕΡΙΟΝΑ· καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, ΦΟΙΒΟΝ καλῶν. Μετὰ
δὲ τοῦτο Ὀνοματοποιίαν ἰδώμεθα καὶ τοὺς ἄλλους Τρόπους.

κη'. Καταχρησις μὲν ἐστὶν ὅταν ἀπὸ τοῦ κυρίως δη-
λουμένου μεταφέρει τινὰ χρῆσιν, καὶ ἐφ' ἕτερον οὐκ ἔχον
ὄνομα κύριον· ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ, ὅταν λέγῃ ΧΕΙΡΗΝ

B. 1. ὥσπερ τῶν Θεῶν] Nexum desidero. Forte legendum, οἷσπερ τῶν Θεῶν: ita ut priora ἅπερ οἰκείως—ὀνόμασιν, in parenthesi accipiantur.

ferro namque inflicta significare vult. Denique ut summatim omnia complectar, multa verborum novitate, multa cum licentia usus est, alia quidem præter consuetudinem immutans, alia vero eam ob causſam significantia magis reddens, ut orationi decus et magnificentiam adderet.

XVII. Præterea Epithetorum copia illi est, quæ proprie, et rei naturæ convenienter subjectis accommodata, vim propriis nominibus æquipollentem habent, ut quum singulis Diis singulas appellationes attribuit, Jovem *consultum*, *altitonantem*; et Solem ὑπερίονα, id est, *super nos gradientem*; et Apollinem, φοῖβον, *phœbum*, id est, *splendidum* vocans. Ceterum post Onomatopœiam alios quoque tropos videamus.

XVIII. Abusio quidem (quæ usum ex eo, in quo aliquid proprie significatur, in aliud, proprium nomen non habens, transfert) apud poetam est, ubi ait, σειρὴν χρυσείην, *catenam auream*: σειρὰ

Digitized by Google

A ΧΡΥΣΕΙΗΝ· σεμνὰ γὰρ κυρίως ἐπὶ τῶν χοινίκων τάσσεται. Καὶ ὅταν εἴπῃ ΑΙΓΕΙΗΝ ΚΥΝΕΗΝ· ἡ μὲν γὰρ θεικεφαλαία κέκληται ΚΥΝΕΗ παρ' αὐτῷ, ἐπεὶ ἐκ δέρματος κυνὸς γενέσθαι αὐτὴν ἔθος ἦν· ἐνταῦθα δὲ ἡ τὴν ἐξ αἰγὸς δέρματος γινομένην κυνέην καλεῖ.

ιθ'. Μεταφορὰ δέ· ἥπερ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ κυρίως δηλουμένου θεώγματος ἐφ' ἕτερον μετενηνεγμένη, μετὰ τῆς
B ἀμφοῖν ἀναλόγου ὁμοιότητος· καὶ πολλή ἐστι, καὶ ποικίλη παρ' αὐτῷ· οἷόν ἐστιν,

Ἥκει ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο·

καὶ,

Νῆσος τὴν περὶ πόντος ἀπείριτος ἐρυφάνηται·

ὃν γὰρ λόγον ἔχει κορυφὴ πρὸς ἄνθρωπον, τοῦτον καὶ ἡ ἀκρώρεια πρὸς τὸ ὄρος· καὶ ὃν ὁ φάρανος πρὸς τοῦτον
C ὃν πρόκειται, τὸν αὐτὸν θάλασσα πρὸς νῆσον. Ἀλλὰ τὸ χρήσασθαι τοῖς ὁμοίοις ἀντὶ τῶν κυρίων ὀνόμασιν, εὐεικέστερον καὶ ἐναργέστερον ποιεῖ τὸν λόγον.

namque *funiculum* proprie denotat. Et ubi dicit *αἰγείην κυνέην*, *caprinam galeam*, ſiquidem *galea* ideo apud eum κυνέη appellatur, quod ea olim ex *canina pelle* conficeretur. Ibi vero et eam galeam *caprinam* vocat, quæ ex caprina pelle facta erat.

XIX. Tranſlatio autem (quæ inde nomen ſortita eſt, quod rem a propria ſignificatione in aliam, cum conveniente utriuſque rei ſimilitudine transferat) et multa, et varia apud illum eſt, ut illud,

Contulit huc fraſſo ſe magni vertice montis.

Et,

Inſula, quam pontus circumluit, atque coronat.

Quam enim rationem vertex habet ad hominem, eam et cacumen ad montem: et quam corona ad eum cui imponitur, eamdem et mare ad inſulam habet. Porro affinibus pro propriis nominibus utens, orationem non ſolum ſpecioſiorem, verum etiam evidentiorem facit.

Digitized by Google

κ'. Εἰσὶ δὲ παρ' αὐτῷ Μεταφοραὶ ποικίλαι. Αἱ Α
μὲ, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον,

Φθέγξατο δ' ἡνίοχος νηὸς κυανοπρῴροιο,

ἀντὶ τοῦ ναύτης· ἢ,

Βῆ δὲ μετ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν·

ἀντὶ τοῦ βασιλέα. Αἱ δὲ, ἀπὸ ἐμψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον,

— ὑπαὶ πόδα νίατον Ἴδης, Β

τὴν ὑποῶρειαν· ἢ,

Οὔθαρ ἀρούρης,

τὸ γόνιμον. Ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἔμψυχα, οἷον,

—σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ,

ἀντὶ τοῦ σκληρόν. Ἀπὸ δὲ ἀψύχων ἐπὶ ἄψυχα, οἷον,

Σπέρμα πυρὸς σώζων,

ἀντὶ τοῦ γόνιμον ἀρχήν. Ὥσπερ δὲ ὀνομάτων, οὕτω καὶ C
ῥημάτων εἰσὶ παρ' αὐτῷ μεταφοραί· οἷον,

Ἠϊόνες βοόωσιν ἰρηγομένης ἁλὸς ἔξω,

ἀντὶ τοῦ ἠχοῦσιν.

κα'. Ἕτερος Τρόπος ἐστὶν ἡ καλουμένη Μετάληψις,

XX. Sunt autem variæ apud eum Metaphoræ, quædam ab animatis ad animata; ut, *Cæruleæ navis ſic eſt auriga locutus:* pro eo quod eſt, *navita.* Item, *Ivit ad Atriden paſtorem mox populorum*; pro eo quod eſt, *regem.* Aliæ autem ab animatis ad inanimata; ut, *Sub extremum Idæ pedem*, hoc eſt, *radices.* Item, *uber agri*, id eſt, *fertilitas.* Aliæ contra ab inanimatis ad animata; veluti, *ferreum profecto pectus:* id eſt, *durum.* Poſtremo ab inanimatis ad inanimata, ut *ſemen ignis ſervans:* hoc eſt, *generationi idoneam originem.* Porro ſicuti Nominum, ita et Verborum tranſlationes apud eum ſunt, ut, *Littora namque boant, feriente ſalo, atque procellis*: pro *ſonant.*

XXI. Alius deinde Tropus, quæ Tranſumptio voca-

Digitized by Google

A χῦ σωωνυμίαν σημαίνουσα τοῦ γμα ἀμφοῖν· οἷον,

"Ενθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιστρώψηκε θοῇσι·

βούλεται γὰρ σημῆναι τὰς κυρίως ὀξείας λεγομένας νήσους· ἐπεὶ σωωνυμεῖ τὸ ΘΟΟΝ τῷ ὀξεῖ· ὀξὺ δὲ οὐ μόνον τὸ χῦ κίνησιν ταχύ ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ χῦ σχῆμα προηγούμενον εἰς λεπτότητα. Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ,

— ἐγὼ δὲ θόωσα παραστάς.

B κβ'. Ἄλλος Τρόπος, Συνεκδοχὴ λεγομένη, ἀπὸ μέρους κυρίως σημαινομένου ἑτέρου τινὸς ὁμοίου τὸ αὐτὸ γένος ὄντων παριστῶσα. Καὶ ἔστιν ὁμοίως ὁ τρόπος οὗτος ποικίλος. Ἐκδεχόμεθα γὰρ ἤτοι ἀπὸ τοῦ ὅλου τὸ μέρος, οἷον,

—— πρὸς τεῖχος ἰδμήτου βόας αὔας·

ἀπὸ γὰρ τῶν βοῶν, τὰς βύρσας, ἐξ ὧν ἀσπίδες, δηλοῦν βούλεται. Ἢ ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον, οἷον,

A. 5. προηγούμενον] Nescio quomodo, displicet. Credam, ab auctore, in verbis quidem non ineptiante, aliter scriptum fuisse: vel, κατὰ σχῆμα προηγόμενον εἰς λεπτότητα ἀπολῆγον, i. e. *præcipua sua figura, ea figura quæ maxime in ipso est, in acutum desinens*: vel simpliciter ἀπολῆγον, aut ἀποπεπαυσόμενον, loco veteris προηγόμενον. Vide Heraclidem Allegor. p. 471. Ed. Gal.

tur, fit, quando per cognominationem res diversa significatur: ut, *Inde velocibus* (θοῇσι) *insulis immisit abunde*: insulas enim, quæ proprie appellantur acutæ, significare vult. Ejusdem namque significantiæ utraque vox Græcis est. Acutum namque illis non solum velocitatem motus significat, sed etiam figurate id, quod subtiliter factum est. Ejusmodi et hoc est, *Ego autem* (θόωσα) *festinans astiti*.

XXII. Alius Tropus Intellectio vocatur, quando ex eo, quod proprie significatur, aliud quiddam ejusdem generis intelligitur: estque simili modo varius. Aut enim ex toto partem intelligimus; ut, *ad murum bene structum boves torridos*. Boum namque appellatione, corium, ex quo scuta fieri solent, notare vult.

Digitized by Google

Τοίην δ' αὖ κεφαλὴν ποθέω· A

ἀπὸ γὰρ τῆς κεφαλῆς τὸν ἄνδρα σημαίνει· καὶ ὅταν λέγῃ ΛΕΥΚΩΛΕΝΟΝ τὴν χαλκὴν, καὶ ΕΫΚΝΗΜΙΔΑΣ τοὺς εὐόπλους. Ἢ ἀπὸ ἑνὸς τὰ πολλὰ, ὡς ὅταν εἴπῃ ἐπὶ τοῦ Ὀδυσσέως,

— ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν·

οὐ γὰρ μόνος, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι τὴν Τροίαν ἐπόρθησεν. Ἀπὸ δὲ τοῦ πολλῶν, ὃ ἕν· οἷον, B

—— τῶν διὰ δ' ἱμερόεντα,

τετέτυκτο. Ἀπὸ δὲ εἴδους γένος,

Μαρμάρῳ ὀχρυόεντι βαλών·

εἶδος γὰρ λίθου ὁ μάρμαρος. Ἀπὸ δὲ γένους ὃ εἶδος, οἷον,

Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι·

καὶ γὰρ οὐ πάντας, ἀλλὰ τοὺς μαντικοὺς ὄρνιθας εἰπεῖν C βούλεται. Ἀπὸ δὲ τοῦ παρεπομένων τὴν πρᾶξιν, οἷον,

Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν·

ἀπὸ γὰρ τοῦ τόξου τὴν περὶ τὸ τόξον ἐμπειρίαν δηλοῖ.

Aut ex parte totum; ut, *hujusmodi autem caput desidero:* siquidem voce *capitis*, totum hominem significat. Et quando pro pulchra, *candidis ulnis præditam:* et pro bene armatis, *bene ocreatos* dicit. Aut ab uno multa; ut quando ita de solo Ulysse dicit, *Postquam sacrum Trojæ oppidum devastavit:* neque enim ille solus, sed una cum aliis Græcis Trojam evertit. Contra ex multis unum; ut *pectora jucunda*, pro *pectus*. Præterea ex specie genus; ut, *marmore aspero jacto:* nam marmor saxi species est. Aut contra ex genere species; ut, *Noscere aves, et idonea dicere multa roganti:* siquidem non quasvis, sed augurales tantum aves dicere vult. Ad hæc ex adjunctis effectum rei: ut, *Pandarus, huic dono dedit arcum Phœbus Apollo:* nam *Arcus*

Digitized by Google

A Καὶ,

Ἐξόμενοι λεύκαινον ὕδωρ.

Καὶ,

Οἱ δὲ παπταίνοντες σφῶν ζυγόν·

ἀπὸ γὰρ τοῦ συμβαίνοντος, ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου, τὸ ΗΛΑΤΝΟΝ, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου, τὸ ΕΤΡΕΧΟΝ δηλοῖ. Ἀπὸ δὲ τοῦ προηγουμένου τὸ ἀκόλουθον,

B Δῦσε δὲ παρθενικὴν ζώνην·

ἀκολουθεῖ γὰρ τούτῳ ὃ διεκόρευσεν. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκολούθου τὸ προηγούμενον· ὡς ὅταν ΕΝΑΡΙΖΕΙΝ λέγῃ τὸ φονεύειν, ἀντὶ τοῦ σκυλεύειν.

κγ'. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Τρόπος ἡ Μετωνυμία, λέξις ἐπ' ἄλλου κυρίως κειμένη, ἄλλο δέ τι ἀναφορὰν σημαίνουσα· οἷον ὅτι παρ' αὐτῷ,

C Ἦμος δ' αἰζηοὶ Δημήτερα βωλοτομοῦσι·

τὸ γὰρ πύρινον καρπὸν δηλοῖ, ἀπὸ τῆς εὑρούσης Δήμητρος ὀνομάσας. Καὶ ὅταν εἴπῃ,

Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἱμπείραντες, ὑπίρεχον Ἡφαίστοιο·

nomine ſagittandi peritiam notat: et, *Sedentes candidam reddebant aquam:* et, *Alii vero tota die ſandalii lorum movebant:* ex accidenti namque in priori exemplo, *remigabant*; in poſteriori autem, *currebant*, intelligi debet. Inſuper ex præcedenti conſequens; ut, *Virgineam ſolvit zonam:* ex eo namque ſequitur, quod *vitiaverit*. Contra ex conſequenti præcedens; ut quando pro *occidere* dicit, *exarmare*, id eſt, *ſpoliare*.

XXIII. Eſt autem et alius Tropus, Denominatio, quæ fit, quando vox de alia re poſita, aliud quiddam ſecundum relationem ſignificat; ut eſt apud eum, *Aſt juvenes terræ Cererem concredere pergunt.* Nam *triticeum fructum* deſignat, quem ſic ab inventrice *Cerere* denominavit. Et ubi ait, *Viſcera Vulcanum ſuper*,

Digitized by Google

ἐν γὰρ τῷ Ἡφαίστου ὀνόματι, τὸ πῦρ λέγει. Ὅμοιον A
δὲ ὅτι τοῖς εἰρημένοις καὶ τοῦτο,

— ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται.

λέγει γὰρ τὰ ἐμπεριεχόμενα ἐν τῇ χοίνικι.

κδ'. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Τρόπος ἡ Ἀντωνομασία, λέξις δι' ὑπάρχοντων, ἢ συνημμένων, ὄνομα ἴδιον σημαίνουσα· ὡς ἐν τούτῳ,

Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν B
Ἀτρείδην προσέειπε·

δηλοῖ γὰρ διὰ τούτων τόν τε Ἀχιλλέα, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. Καὶ πάλιν,

Θάρσει Τριτογένεια, φίλον τέκος.

Καὶ ἐν ἄλλοις,

Φοῖβος ἀκερσεκόμης· C

τὸ μὲν γὰρ, τὴν Ἀθηνᾶν· τὸ δὲ, τὸν Ἀπόλλωνα δηλοῖ.

κε'. Ἔστι καὶ ἡ Ἀντίφρασις, λέξις τὸ ἐναντίον ἢ τὸ ἀδιαφόρως ἔχον σημαίνουσα· ὡς ἐν τούτῳ,

Οὐδ' ἄρα τώγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς·

at transfixa tenebant. Vulcani namque voce *ignem* declarat. Porro affine jam dictis et hoc est; *Qui meam chœnicem attigerit*: ea namque quæ in *chœnice* continentur, significat.

XXIV. Præterea et alius Tropus, Pronominatio vocatur, et fit, quum epithetum, aut consignificativum, pro proprio nomine accipitur; ut, *Æacides Atriden rursus voce petulca Increpuit*: per hæc enim *Achillem*, et *Agamemnonem* intelligit. Et rursus, *Sis animo fidens Tritonia, filia cara.* Et in aliis, *Phœbus intonsus*; illic enim *Minervam*, hic vero *Apollinem* denotat.

XXV. Est et Antiphrasis, vox quæ contrarium, quam præ se fert, significat; ut in hoc, *Hos ubi conspexit, non est*

Digitized by Google

A βούλεται γὰρ εἰπὼν τὸ ἐναντίον, ὅτι ἰδὼν αὐτοὺς ἐλυπήθη.

κς'. Ἔστι δὲ ἡ Ἔμφασις, ἥτις δι' ὑπονοίας δήλωσιν τοῦ λεγομένου παρίστησιν· οἷον,

Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππων κατιδαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειός·

ἐν δὲ τῷ καταβαίνομεν τὸ μέγεθος τοῦ ἵππου ἐμφαίνει.

B Ὅμοιον δὲ καὶ ἐκεῖνο,

Πᾶν δ' ὑπιθρῳάνθη ξίφος αἵματι·

δύναται γὰρ ἐν τούτῳ παρέχει μείζονα ἔμφασιν, ὡς βαπτισθέντος οὕτω τοῦ ξίφους, ὥς τε θερμανθῆναι. Τοιοῦτοι μὲν οἱ τῶν λεγομένων Τρόποι ὑπὸ Ὁμήρου πεποιημένοι.

κζ'. Ἰδωμεν δὲ καὶ τὰς τῆς Συντάξεως ἐκτροπὰς, τὰ καλούμενα Σχήματα, εἰ καὶ ταῦτα πρῶτος Ὅμη-
C ρος ὑπέδειξε. Τὸ δὲ Σχῆμα, ἔστι λόγος ἐξηλλαγμένος τῆ συνηθείᾳ, κατά τινα πλάσιν, κόσμου ἢ χρείας χάριν. Κάλλος μὲν γὰρ τοῖς λόγοις προστίθησι καὶ ἡ ποικιλία, καὶ μεταβολὴ τοῦ λόγου, καὶ σεμνοτέραν

lætatus Achilles. Contrarium enim dicere vult; nempe, quod his conſpectis *indoluerit.*

XXVI. Eſt et Emphaſis, quæ animi cogitatione vehementiam dicto addit; ut, *Aſt in equum deſcendentes, quem ſtruxerat Epeus.* Dum enim inquit, *deſcendentes*, equi magnitudinem declarat. Simile autem et illud eſt, *Totus vero gladius ſanguine incaluit:* per hoc enim majorem emphaſin oſtendit, quod ait enſem adeo ſanguine tinctum fuiſſe, ut *incaluerit.* Hujuſmodi quidem Tropi (qui ſic vocantur) ab Homero ficti ſunt.

XXVII. Videamus autem et conſtructionis mutationes, quæ Figuræ appellantur, num et has Homerus primitus invenerit. Porro Figura eſt ſermo a communi conſuetudine recedens, ornatus, ſeu utilitatis gratia, ſecundum quamdam fictionem mutatus. Dicendi namque varietas, orationem non ſolum venuſtiorem, ſed etiam ſtylum gra-

Digitized by Google

ἀπεργάζεται τὴν φράσιν· χρείαν δὲ εἰς τὸ ἐξάρσαι, καὶ A
ὀπτεῖναι τὰς ποιότητας καὶ δυνάμεις τῶν πραγμάτων.

κη'. Τῶν δὲ Σχημάτων, τὰ μὲν κτ' πλεονασμὸν ποιεῖ· ἐνίοτε μὲν ἀφ' ἑτέρου, ὡς ἐν τούτῳ,

Χρυσῶ δὲ τήσας Ὀδυσεὺς δίκα πάντα τάλαντα·

τὸ γὰρ πάντα μηδὲν σωτελοῦν ἔγκειται. Ἔστι δὲ ὅτε B
κόσμου χάριν,

Ἡ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·

τὸ γὰρ ΜΑΛΑ πλεονάζει κτ' συνήφειαν Ἀχιλλεύ.

κθ'. Ἄλλοτε δὲ ἀφ' πλειόνων λέξεων τὸ σημαινόμενον ἀποδίδωσιν, ὃ καλεῖται Περίφρασις· ὡς ὅταν λέγῃ, ΤΙΑΣ ΑΧΑΙΩΝ τὰς Ἀχαιούς· καὶ ΒΙΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙ- C
ΗΝ, τ' Ἡρακλέα.

λ'. Καὶ τὰ τοιαῦτα δὲ κτ' Ἐναλλαγὴν σχηματίζει, τὴν εἰθισμένην τάξιν ἀναστρέφων· καὶ ἤτοι ἐν μέσῳ λέξιν ἐντιθεὶς, ὃ καλεῖται Ὑπερβατόν· ὡς ἐν τούτῳ,

Αἱματόεις, ὡς τίς τε λέων καὶὰ ταῦρον ἰδηδώς·

viorem efficit: utilis etiam eſt, quod rerum et qualitatem et vim extollit intenditque.

XXVIII. Inter Schemata autem Pleonaſmo nonnumquam metri cauſſa utitur; ut in hoc, *Auri autem appendens Ulyſſes decem tota talenta*; nam vox *tota* nihil ad ſenſum faciens, adjicitur. Eſt etiam quando ornatus cauſſa fit; ut, *Certe admodum mortuus eſt Menœtii ſtrenuus filius:* dictio namque *admodum* Attica conſuetudine abundat.

XXIX. Nonnumquam vero pluribus dictionibus ſignificatum refert; quæ Figura Circuitio appellatur; ut, quum dicit, *Filios Achivorum*, pro *Achivos*; et *vim Herculeam*, id eſt, *Herculem.*

XXX. Talia vero per mutationem figurate dicit, dum conſuetam ſtructuram invertit. Et quidem dictionem in medio interponit, quæ figura Tranſgreſſio vocatur, ut in hoc, *Haud ſecus atque leo de taurum paſcit obeſum:* pro eo

Digitized by Google

A ἀντὶ τοῦ, λέων ταῦρον κατεδηδώς· καὶ λέξιν μὴν οὕτως ὑποβιβάζει. Ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλον λόγον· ὡς ἐν τούτῳ,

— Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβισαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο·

τὸ δὲ ἑξῆς ἐστὶν,—Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον μῦθον ἐπαινή-
B σαντες Ὀδυσσῆος θείοιο.

λα'. Τοῦ δ' αὐτοῦ εἴδους ἔχεται καὶ ἡ καλουμένη Παρεμβολή, ὅταν ἔξωθέν τινα μηδὲν προσήκοντα τοῖς προημμένοις ἐμβάληται, ἃ κἂν ἐξέλῃ τις, οὐδὲν τῆς συντάξεως ἀφαιρεῖ· οἷόν ἐστι,

Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
C Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλειψε,

καὶ τὰ ἑξῆς, ὅσα περὶ τοῦ σκήπτρου λέγει· εἶτα ἐπιφέρει τὸ ἀκόλουθον τῇ ἀρχῇ,

Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν.

λβ'. Ἐπὶ παρ' αὐτῷ καὶ ἡ Παλιλλογία, ἐπανά-

C. 6. Παλιλλογία] Gal. et priores editiones vitiose Παλιλογία.

quod est, *leo taurum depascit*. Ac dictionem quidem sic transgreditur. Aliquando vero totam orationem; ut in hoc, *Filii Achivorum clamant, ac personat omne Navigium, vocem dum tollit Achiva juventus, Applaudens verbis, quæ fecit divus Ulysses*. Ordo namque est, *Achivi multum clamabant, divini Ulyssis orationem commendantes*.

XXXI. Ejusdem speciei Figura est, quæ Interpositio vocatur; et fit, quando extrinsecus quædam nihil ad institutum pertinentia interseruntur, quæ et si quis eximat, tamen Constructioni nihil decedit, ut est illud, *Juro per hoc sceptrum, quod nec folia ulla, nec ullos Ramos producet, postquam trunco illud ademptum, Floresçet neque enim, quod ferrum rasit acutum*, et cetera, quæ de sceptro dicit: tandem principio quadrans, infert, *Certe olim cupiet Peliden turba Pelasga*.

XXXII. Est autem apud

Digitized by Google

λῆψις οὖσα μέρους τινὸς λόγου, ἢ πλειόνων λέξεων ἐπαναλαμβανομένων, ὃ καὶ Ἀναδίπλωσις καλεῖται· οἷον ὅτι, A

Τῷ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, κἢ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν·
Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.

Ποτὲ δὲ παρεντιθεμένων ἄλλων τινῶν, καὶ τὴ αὐτὴν πάλιν ἀντιλαμβανομένων, ὡς ἐν τῷ

Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἰόντας, B
Αἰθίοπας τοὶ ἄκρθι διχθὰ δεδαίαται ἔχατοι ἄλλων.

Ἔστι δὲ τὸ σχῆμα κίνησιν ἐμφαῖνον τοῦ λέγοντος, καὶ ἅμα κινοῦν τὸν ἀκροατήν.

λγ'. Τῷ αὐτῷ γένους ὅτι καὶ ἡ Ἐπαναφορά, ὅταν ἐν ἀρχῇ πλειόνων κώλων ταυτὸν μόριον ἐπαναλαμβάνηται· τούτου δὲ παράδειγμα παρὰ τῷ ποιητῇ,

Νιρεὺς δ' αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἰούσας,
Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱὸς, Χαροποῖό τ' ἄνακτος, C
Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθεν.

Καὶ ἔστιν ὁμοίως τὸ σχῆμα οἰκειότατον κινήσεως καὶ εὐπτίας.

eum et Palillogia, hoc est, repetitio alicujus partis orationis, aut plurium dictionum, quæ repetuntur, quæ figura et Reduplicatio vocatur, ut est, *Huic adversus ero, quamvis sit flammea dextra, Flammea dextra siet, vis ignea, denique ferri.* Aliquando vero interseruntur alia quædam, et eadem rursus repetuntur, ut in hoc, *Ille quidem Æthiopas adiit, procul inde colentes, Æthiopas didicit postremos hic populorum.* Porro Figura hæc non solum dicentis affectum declarat, sed etiam auditorem movet.

XXXIII. Ejusdem generis est et Relatio, cum ab initio plurium membrorum eadem particula repetitur, cujus exemplum apud poetam hoc est, *Nireus deinde rates ex Syma tres agit æquas, Nireus Aglaiæ natus, Charopique potentis, Nireus, ad Trojam quo non formosior alter.* Estque similiter et hæc Figura affectui movendo, et suaviloquentiæ perquam familiaris.

Digitized by Google

A λδ'. Ἔστι παρ' αὐτῷ καὶ ἡ Ἐπάνοδος, ἥπερ ἐστὶν ὅταν δύο πράγματα, καὶ ὀνόματα τεθῇ τινὰ, μήπω τοῦ νοῦ πέρας ἔχοντος, ἐπανίῃ ἐφ' ἑκάτερον τῶν ὀνομάτων, ἀποδιδοὺς τὸ τῆς διανοίας ἐλλιπές· ὡς ἐν ἐκείνῳ,

Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα,
Ἦ μὲν ἔπειτα κυδοιμὸν ἀναιδέα δῃοτῆτος
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι φιλώριον ἔγχος ἐνώμα.

B Ἔργον δὲ τῷ ὀχήματος, ποικιλία καὶ σαφήνεια.

λε'. Ὑπάρχει δὲ Ὁμοιοτέλευτον ὄχημα παρ' αὐτῷ, ἐν ᾧ τὰ κῶλα εἰς ὁμοίας τῇ ἦχον λέξεις τελευτᾷ, τὰς αὐτὰς συλλαβὰς ἐν τοῖς τέρμασιν ἔχοντα, οἷόν ἐστι,

Χρὴ ξεῖνον παριόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα ἧ σίμπιν·

καὶ ἐν ἐκείνῳ,

Οὔλυμπόνδ', ἔνθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἔμμεναι, οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
C Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.

Ὅταν δὲ εἰς ὀνόματα ὁμοίως κλινόμενα λήγωσιν αἱ ᾠδαὶ, ἢ τὰ κῶλα, καὶ ταῦτα εἰς πλάσεις ὁμοίας,

XXXIV. Est præterea apud eum et Regressio, quæ fit, quando duas res et nomina proponens aliquis, sensu nondum finito, ad utrumque nominum redit, ac sententiæ defectum complet, ut in illo, *Mars homicida, dea et Contentio litigiosa, Hæc etiam turbas ciet, ac hostilia multa, Ille autem manibus prægrandem concutit hastam.* Officium autem Schematis istius est, orationem variegatam et perspicuam reddere.

XXXV. Ad hæc Schema apud illum est, Similiter Desinens, in quo membra in dictiones sono similes desinunt, easdemque in fine syllabas habent, ut est, *Præsentem hospitio accipies, mittes abeuntem.* Et in illo, *Fertur Olympus, ubi sedes fiet alta deorum, Nec vento, pluviæque fiet penetrabilis unquam, Quem super alta cadat nec nix, sed lucidus aër Panditur, hunc itidem splendor super emicat albus.* Quando vero in Nomina, quæ similiter declinantur, periodi seu membra desinunt, idque

Digitized by Google

Ὁμοιόπτωτον τοῦτο ἰδίως ὀνομάζεται· οἷόν ἐστιν, A

Ἤὐτ' ἴδηα εἶσι μελισσάων ἀδινάων,
Πίτυος ἐκ γλαφυρῆς αἰὲὶ νέον ἐρχομενάων.

Τὰ δὲ εἰρημένα, καὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα, προστίθησι τῷ λόγῳ χάριν καὶ ἡδονήν.

λε'. Δεῖγμα δὲ τῆς περὶ συνθεσιν φιλοτεχνίας, ὅτι καὶ πολλάκις καὶ δυσὶ σχήμασιν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔπεσι B κέχρηται, τῇ τε Ἐπαναφορᾷ καὶ τῷ Ὁμοιοτελεύτῳ, ὡς ἐν ἐκείνῳ,

Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισι δίπτυον δότω ὑπαγάσσαι.

λϛ'. Τούτων ἔχεται καὶ ἐκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ καλούμενον Πάρισον, ὃ γίνεται ἐκ δυοῖν, ἢ πλειόνων κώλων, ἴσας C ἀλλήλαις τὰς λέξεις ἐχόντων. Καὶ τοῦτο δὲ πρῶτος Ὅμηρος ἐποίησεν, εἰπών,

Αἴδεσθεί μὲν ἀνήναδαι, δῦσαι δ' ὑπεδύσεσθαι·

καὶ πάλιν,

Μηνιθμὸν μὲν ἀποξέσσαι, φιλότητα δ' ἐνθέσθαι.

in eodem caſu fit, Similiter Cadens proprie appellatur, ut eſt, *Gens ut apum ſi quando frequens venit, atque cavernis Egreditur, ſemper veniente examine magno.* Prædicta vero, et his ſimilia, multum gratiæ et voluptatis orationi addunt.

XXXVI. Ceterum Homerus ſpecimen induſtriæ ſuæ circa compoſitionem dedit, quod ſæpenumero duabus etiam Figuris in iiſdem verſibus eſt uſus, nempe Epanaphora, et Similiter deſinente, ut in illo, *Belle quiſque acuat telum, belle et ſibi ſcutum Penat, et inde ſuis det pabula grata caballis.*

XXXVII. Sub his illud Schema continetur, quod Compar appellatur, fitque ex duobus, aut pluribus membris, pares inter ſe dictiones habentibus. Hujus vero Homerum primum auctorem eſſe conſtat, dicit enim inter cetera, *Veriti quidem ſunt abnuere, timuerunt autem ſuſcipere.* Quod vero et hæc Figura

Digitized by Google

A Καὶ τοῦτο δὲ ὅτι πολλὴν ἔχει τῆς φράσεως κόσμον, εὔδηλον.

λη'. Τῆς δὲ ὁμοίας χάριτος ἔχεται καὶ ἡ Παρονομασία, ὅταν μικρὸν ὑπερκείμενον ἕτερον ὄνομα ἐμφερὲς πρόσῃ εὐθὺς κατὰ σύμμετρον ἀφέσημα· οἷόν ἐστιν,

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς, κρατερὸς Λυκόεργος·

B καὶ ἐν ἄλλῳ,

Τῶν ἤτοι Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευεν.

λθ'. Καὶ τὰ μὲν περιττὰ, ἤτοι κατὰ Πλεονασμὸν, ἢ κατά τινα ποιὰν πλάσιν σχηματίζεται· ἄλλα δὲ κατ' ἔνδειαν λέξεως, ὧν ἐστιν ἡ καλουμένη Ἔλλειψις, ὅταν καὶ ἀνὰ τὸ ῥηθῆναί τινα λέξιν, οὐκ ἐπὶ περιττῶν C ἡ διάνοια φαίνηται· οἷόν ἐστι,

Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνδρώπων,
Πεζὸς δ' ἔνδεκα φημί·

λείπει γὰρ τὸ ΑΛΑΠΑΞΑΙ, νοεῖται δὲ οὐκ ἐπὶ περιττῶν. Καὶ κεῖνο δὲ λέγεται κατ' Ἔλλειψιν,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης·

multum ornatus in dicendo habeat, nemini obscurum est.

XXXVIII. Porro eamdem gratiam et Agnominatio habet, quando præter nomen de quo agitur, aliud ei simile, statim modico spatio subjungitur, ut est, *Non siquidem hoc valuit validus rex ille Lycurgus.* Et in alio, *Queis celer Accelerans ductorem præbet amicum.*

XXXIX. Ceterum prædicta aut per Pleonasmum, aut per aliam quampiam formationem figurantur, alia vero juxta dictionis absentiam. Quorum e numero et hæc Figura est, quæ Defectus appellatur, quando, etiam omissa aliqua dictione, sensus ex prædictis patet, ut est, *Navibus excidisse urbes hominum duodenas, Undenas sed enim affirmo cum Marte pedestri:* deest enim *excidisse*, intelligitur autem ex prædictis. Illud etiam per Defectum dicitur, *Una avis, auspicium, patriam defendere caram.* Deest

Digitized by Google

ἐνδεῖ γὰρ τὸ ΕΣΤΙ. Καὶ, A

Ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο·

λείπει γὰρ τὸ ΠΑΡΕΣΤΙΝ, ἢ ΣΥΜΒΕΒΗΚΕΝ, ἤ τι τοιοῦτον.

μ'. Τοιοῦτόν ἐστι καὶ τὸ Ἀσυνδετον, ὁπόταν ἐξαίρωνται οἱ συνδέσμοι οἱ συνδέοντες τὴν φράσιν· ὅπερ οὐ μόνον τάχους, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν γίνεται· οἷον ἐστι καὶ τοῦτο, B

Ἴομεν ὡς ἐκέλευες ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης.

Ἐν τούτοις γὰρ ὁ ΚΑΙ συνδεσμος ἐξῄρηται, τὸν τάχιστον τρόπον τῆς ἀπαγγελίας ζητοῦντος τὸ λέγοντος.

μα'. Ἔστιν ἐν τοῖς Σχήμασι καὶ τὸ καλούμενον Ἀσυνταχτον, ὃ καὶ Ἀλλοίωσις καλεῖται, ἐπειδὰν ἡ C συνήθης τάξις ἀλλοία γένηται· καὶ ἔστι ποικίλη ἕνεκα δ' κόσμου ἢ χάριν ἐμποιεῖν τοῖς λόγοις, τῆς μὲν συνήθους

C. 3. κόσμου] κόσμου, Steph. et priores. Perperam.

nim verbum, *eſt*, et, *Eheu magnanimi dolor Æneæ mihi certe*, ſubauditur enim, *adeſt*, ſeu *accidit*, aut ſimile quiddam.

XL. Hujuſmodi eſt et Diſſolutio, quando conjunctiones locutionem conjungentes, tolluntur. Quod non ſolum celeritatis, ſed etiam emphaſeos affectu plenæ gratia fit, quemadmodum illud, *Ivimus in querceta velut modo ivit Ulyſſes, Ædiculas Circæ deprendimus hic fabrefactas.* In his enim, et, conjunctio ſublata eſt, dum is qui dicit, breviſſimum enunciationis modum quærit.

XLI. Eſt inter Schemata etiam id, quod Incongruum, ſeu Variatio appellatur, et fit, dum conſueta ſtructura mutatur, et varia redditur: ut oratio a vulgari Conſtructione diſcedens, eo majorem

Digitized by Google

A τάξεως οὐ δοκούσης ἀκολουθεῖν, ὅπί τι δὲ ἴδιον ἀναφορᾶς ἐχούσης ἀκολουθίαν.

μβ'. Συμβαίνει δὲ πολλαχῶς ὅπὶ τὰ γένη τῶν ὀνομάτων ἀλλάσσεσθαι, οἷον ἐστὶ Ὁ, ΚΑΤΤΟΣ ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ, ἀντὶ τοῦ ΚΑΤΤΗ· καὶ, ΘΗΑΤΣ ΕΕΡΣΗ, ἀντὶ τοῦ ΘΗΑΕΙΑ. Συνήθεις γὰρ ἦσαν τοῖς παλαιοῖς, χρῆσθαι τοῖς
B ἀρσενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρείττοσι καὶ δυνατωτέροις· οὐκ ἀμέτρως μέντοι, οὐδ' ἀλόγως, ἀλλ' ὅταν δέῃ χρῆσθαι ὀνόματι ὁπηδέτῳ, ἐκτὸς ὄντι τοῦ σώματος περὶ οὗ ἐστιν ὁ λόγος. Ἐκεῖνο μὴν γὰρ ἐστι περὶ τὸ σῶμα, Ο ΜΕΓΑΣ, Η ΜΕΓΑΛΗ, Ο ΚΑΛΟΣ, Η ΚΑΛΗ, καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐκτὸς δὲ, οἷον ΕΝΔΟΞΟΣ, ΕΥΤΥΧΗΣ. Καὶ ἔτι ταῦτα μὲν τὸ σιώπητον ἐπαμφοτερίζει· καὶ γὰρ
C καθολικῶς πάντα τὰ σιώπητα κοινά ἐστιν ἑκατέρου γένους. Καὶ ὅταν κοινῶς ἀρρενικῷ, καὶ θηλυκῷ ὀνόματι ὁπιφέ-

A. 3. πολλαχῶς—ἀλλασσομένων] Legendum, πολλαχῶς· ἐπί τι τῶν τὰ γένη ἀλλασσομένων. Refertur ad ſequentis Sectionis xliii. initium, Τοὺς δὲ καὶ—. Itaque Latina correxi.

gratiam et elegantiam habeat, ita tamen ut illius ordo quiddam proprium habeat, ad quod referatur.

XLII. Contingit autem id ſæpenumero. Veluti ubi nominum genera commutentur, ut eſt illud, *Inclytus Hippodamia*, pro *inclyta*. Et, *fœminus Eerſa*, pro fœminea. Veteribus namque familiare fuit, Maſculinis pro Fœmininis, tamquam potioribus et efficacioribus, uti. Nec vero inconcinne, citraque rationem hoc fecerunt: ſed quando Adjectivo Nomine utendum fuit, quod extra corpus erat, de quo mentio fiebat. Illa namque circa corporis dotes verſantur, *magnus*, *magna*, *pulcher*, *pulchra*, et iſtiuſmodi. Hæc autem ad animi bona pertinent, ut *glorioſus*, *fortunatus*. Atque hæc etiam propter compoſitionem ambigua ſunt. Etenim in univerſum omnia compoſita utrique generi communia ſunt. Ad hæc quando ſimul Maſculino et Fœminino Nomini Verbum, ſeu Participium in-

Digitized by Google

ρηται ῥῆμα, ἢ μετοχὴ, τὸ ἀρρενικὸν ὑπερτατεῖ, ὡς ἐν A
τούτῳ,

Παρθενικαί τι καὶ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες.

μγ'. Τινὰ δὲ χρὴ παρὰ τὴν τῶν διαλέκτων ἰδιότητα, ἢ τὴν τότε συνήθειαν, λέγεσθαι διαφόρως· οἷόν ἐστιν,

— ἔχει δέ τι κίονας αὐτὰς B
Μακράς.

μδ'. Πολλάκις δὲ καὶ μέτρου χάριν ἐναλλάσσει τὰ γένη· ὡς ἐν τούτῳ,

Δῶρόν τοι τόδε ἐγὼ τέκνον φίλα τῶνδε δίδωμι·

τὸ μὲν γὰρ ΤΕΚΝΟΝ, οὐδέτερον ὄνομα, ἐπέφερε δὲ ἀρσενικὸν τὸ ΦΙΛΕ, παρὰ τὸ πρόσωπον ἀποτείνας τὸν C
λόγον. Ὅμοιόν ἐστι καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Διώνης πρὸς τὴν Ἀφροδίτην εἰρημένον,

Τέτλαθι τέκνον ἐμὸν, καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ.

Τῆς δὲ αὐτῆς ἀναλογίας καὶ ἐκεῖνο ἔχεται,

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο
Σκῆπτρον ἔχων·

fertur, ibi tum Maſculinum prævalet, ut in hoc, *Virgineum decus, et juvenes puerilia curant.*

XLIII. Quædam etiam propter dialectorum proprietatem, ſeu morem tum conſuetum, diverſimode ab eo dicuntur, ut eſt, *Ipſe habet egregias valde, longaſque columnas.*

XLIV. Sæpenumero autem et metri cauſſa, genera commutat, ſicuti in hoc, *Dono tibi hoc donum, mi quam cariſſime natum.* Siquidem τέκνον, id eſt, fili, nomen Neutrius Generis eſt, cui Adjectivum Maſculinum, *care*, intulit, dum vocem ad perſonam refert. Simile eſt et illud, quod a Dione ad Venerem dicitur, *Natum jam tolerato meum, ac perferto dolores.* Ejuſdem autem proportionis et illud eſt, *Tireſiæ advenit Thebani vatis imago,*

Digitized by Google

A τὸ γὰρ ΕΧΩΝ, οὐ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ γένος τοῦ σώματος, τυπέντι πρὸς τὸν Τειρεσίαν, ἥρμοσε. Πολλάκις γὰρ οὐ πρὸς τὸν λόγον, ἀλλὰ πρὸς τὸ σημαινόμενον ποιεῖται τὴν ἀπάντησιν· ὡς ὅτε τοῦτο,

Πᾶσιν ἐρίηθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
Ἑλλήμενοι παρὰ νηῦφιν ἀμύμονα Πηλείωνα·

B τὸ γὰρ ΕΑΠΟΜΕΝΟΙ οὐχ αἱ φάλαγγες, ἀλλ' οἱ ἄνδρες, ἐξ ὧν αἱ φάλαγγες συνίστανται.

μέ. Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον τὰ γένη ἐξαλλάσσει· ὡς ὅταν εἴπῃ,

— νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
Κυανέη· τὸ μὲν ἔστοτε ῥοδίν·

C ἐπεὶ γὰρ συνωνύμως λέγεται ΝΕΦΕΛΗ καὶ νέφος, προσθεὶς τὴν ΝΕΦΕΛΗΝ, ἐπλεόνασε τὸ οὐδέτερον ΝΕΦΟΣ. Ὅμοια δ' ἐστὶ τούτῳ καὶ ἐκεῖνα τὰ ἔπη,

Τῶν δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεήνων ἔθνεα πολλὰ,
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων,
Ἔνθα κ' ἔπειτα ἔπειτα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι.

Sceptra potitus. Participium namque ἔχων, id eſt, *potitus*, non ad umbram, ſed ad genus corporis, hoc eſt, ad ipſum Tireſiam accommodavit. Sæpe enim non ad vocem, ſed ad ſenſum reſpicit, ut in hoc, *Omnibus eſt animus motus, motæque phalanges. Æaciden cupiunt, qui ad naves deſidet altas.* Non enim phalanges, ſed viri, unde illæ conſtant, Achillem deſiderabant.

XLV. Præterea et ſecundum aliam mutationem, genera permutat, ut quum dicit, *Cærula contexit nebula hunc, immobile perſtans Hocce quidem.* Quum enim *nebula* et *nubes* ejuſdem ſignificationis ſint, et modo de nebula locutus eſſet, νέφος, quod neutrius generis apud Græcos eſt, intulit. Similia autem huic et illa carmina ſunt, *Ut volucrum iſtarum volitant examina multa, (Strymoniæque grues, anſer, colloque ſuperbus Albus olor) gaudent, alis hinc inde volant quum.* Etenim quum

Digitized by Google

προθεὶς γὰρ ὁδετέρως τὸ γενικὸν τῶν ὀρνίθων ὄνομα, A
εἶτα, θηλυκῶς εἰπὼν τὰ εἰδικά, ἐπλεόνασε πάλιν ὁδετέρως τὸ

Κλαγγηδὸν σφριγαθιζόντων,

ἀποδιδοὺς τὸ οἰκεῖον τῷ γενικῷ ὀνόματι τῶν ὀρνίθων.

μς'. Ἅμα δὲ τῷ γένει, καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐναλλάσσει πολλάκις ὁ ποιητὴς, λέγων,

Ἡ πληθὺς ἐπὶ πᾶσαι Ἀχαιῶν ἀσπουδητοι, B

προθεὶς γὰρ ἑνικὸν, ἐπήγαγε τὸ πληθυντικὸν, δηλονότι πρὸς τὸ σημαινόμενον ἀναφέρων. Ἐπειδήπερ ἡ πληθὺς τῷ μὲν προσηγορίαν ἔχει ἑνικὴν, πολλοὺς δ' ἐν αὑτῷ περιείληφεν.

μζ'. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δέ ἐστι τὸ ὅμοιον, ἐπειδὰν προτεθέντος τοῦ πληθυντικοῦ τὸ ἑνικὸν ἐπενεχθῇ· ὡς ἐν τούτῳ,

A. 2. θηλυκῶς] Xyl. ut vertit, ἀρσενικῶς, legisse videtur: quod item voluit Barnesius. At Ernestus vulgatum tuetur referens ad ἀγαλλόμενα: et ὀρνίθων. Si sententiæ absolutionem quærimus, putem quid excidisse, ac talem fere in modum ab Auctore scriptum scribendumve fuisse: προθεὶς γὰρ ὁδετέρως τὸ γενικὸν (i. e. εἴδεα πολλά), τὰ δὲ τῶν ὀρνίθων ὀνόματα θηλυκῶς, εἶτα ἀρσενικῶς εἰπὼν τὰ εἰδικὰ, ἢ πάλιν θηλυκῶς τὸ ἀγαλλόμενα, ὑπέστρεψε ὁδετέρως τὸ κλαγγηδὸν σφριγαθιζόντων.

generale avium nomen in Neutro Genere præmisisset, ac deinde illarum species in Masculino subjunxisset, rursus Neutraliter infert, nempe *cum strepitu desidentium*, reddens videlicet id, quod generali avium nomini familiare est.

XLVI. Non solum autem Genus, sed et Numerum poeta sæpe commutat, dicens, *Turba rates Græcas adeunt, permagna frequensque.* Singulari enim supposito, Plurale appositum subdidit, dum videlicet sensum magis quam vocem respicit. Siquidem vox *multitudo*, appellatione quidem Singularis numeri est, multos autem in se complectitur.

XLVII. Simile autem a contrario est, quando præcedente Plurali, Singulare appositum infertur, ut in hoc,

Digitized by Google

A — οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
Πρόσσω πᾶς πέτεται—.

τὸ γὰρ πᾶς, τῷ λόγῳ ἑνικόν ἐστι, τέτακται δὲ ἐπὶ πλήθους, ἴσον δυνάμενον τῷ πάντες. Τῆς δὲ αὐτῆς τοῦ σχήματος ἰδέας ἐστὶ καὶ κεῖνο,

Οἱ δὲ Πύλον Νηλῆος ἐϋκτίμενον καταλίεθον
Ἵξον· τοὶ δ' ἐπὶ θῖνὶ θαλάσσης ἷζον ἀγαὶ μίζον·

B νοοῦνται γὰρ οἱ Πύλιοι.

μή. Περὶ δὲ τὰς πλώσεις γίνεται ἀλλοίωσις παρ' αὐτὰς, εὐθείας μὲν καὶ κλιτικῆς ἀναλλασσομένης, ἐν τοῖς τοιούτοις,

Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι·

καὶ,

Νεφεληγερέτα Ζεύς·

C καὶ,

Δὸς φίλος· οὐ γάρ μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν.

Γενικῆς δὲ καὶ δοτικῆς, ἐν τοῖς τοιούτοις,

Τρωσὶ μὲ προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·

ἀντὶ τοῦ Τρώων. Καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου,

Pectora magna gerunt, volitatque per aëra cunctus. Vox enim πᾶς, *omnis*, Singularis Numeri est; dum autem ad multitudinem refertur, idem pollet, quod *omnes*. Eamdem Schematis formam et illud habet, *Hi Pylen attingunt, Neleïa mœnia clara, Hi maris ad littus rem divinam faciebant*. Pylii namque intelliguntur.

XLVIII. Fit apud eum et Casuum mutatio, ut quum Nominativus et Vocativus in talibus commutantur, *Hoc facit infelix Agamemnona ferre Thyestes*. Et, *Nubium congregator Jupiter*. Et, *Da mihi carus, et haud deterrimus inter Achivos*. Genitivus autem et Dativus in hujusmodi mutatur, *Prima acie certat Phrygibus Paris optimus ille*: pro eo quod est, *Phrygum*. Et contra, *Hæc extenta jacet jux-*

Digitized by Google

Ἡ δ' αὐτῆ τετάνυσο περὶ σπείους γλαφυροῖο· A

ἀντὶ τοῦ περὶ σπέος. Καὶ τούτων δέ ἐστιν ἡ αἰτία αὕτη, ὅτι συγγένειαν τινὰ ἐδόκουν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας ἥτε εὐθεῖα, καὶ αἰτιατικὴ, καὶ κλητική. Διὸ καὶ οἱ τοῖς οὐδετέροις εἰσὶν αἱ αὐταὶ, καὶ οἱ πολλοῖς τῶν ἀρρενικῶν, καὶ θηλυκῶν, ἥτε εὐθεῖα, καὶ ἡ αἰτιατικὴ, καὶ ἡ κλητικὴ ἡ αὐτή ἐστιν. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γενικὴ πρὸς τὴν δοτι- B κὴν ἔχει τινὰ συγγένειαν. Ταῦτα δὲ καὶ τοῖς δυϊκοῖς ἀριθμοῖς ὀφείλει πάντων τῶν ὀνομάτων εὑρίσκεται. Ὅθεν εἰκότως παρὰ τὴν συνήθειαν τὰς πτώσεις ἐναλλάσσει. Ἐνίοτε δὲ καὶ λόγους ὀφὶν εὑρεῖν τῆς ἐξαλλαγῆς, ὡς ἐν τῷ,

— ἱφιγάμενοι πεδίοιο· C

καὶ τὸ,

— διίπετησσον πεδίοιο,

ἴσον τῷ ἑπτήρων ἀφὰ τῶν πεδίων.

μθ'. Εὖ δὲ ἔχει παρ' αὐτῷ ἡ τῶν πτώσεων μετα- βολὴ ἐν ἀρχῇ ἑκατέρων τῶν ποιήσεων· ἐν αἷς πρῶτος ἡ

ta ſpelæa cavata: pro circa ſpeluncam. Atque mutationis iſtius cauſſa eſt, quod Nominativus, Accuſativus, et Vocativus quamdam inter ſe cognationem habere videantur, propterea quod Nomina Neutrius Generis, et pleraque Maſculina, ac Fœminina, tres iſtos ſimiles Caſus habeant. Similiter autem et Genitivus cum Dativo quamdam affinitatem habet, idque in Duali omnium vocum Numero deprehenditur. Quo fit, ut et Homerus Caſus haud immerito præter conſuetudinem mutet. Nonnumquam vero et rationes eſt invenire iſtius mutationis, ut in hoc, *Scientes campi*: et, *Pertranſibant campum*, perinde namque eſt, ac ſi diceres, *tranſibant per campum.*

XLIX. Belle autem et Caſuum permutatio apud illum habet, in utriuſque poematis exordio, in quibus Ac-

Digitized by Google

A αἰπαπαλῶ, ἐπλύεγκε τλὼ εὐθεῖαν, εἰπών,

Μῆνιν ἄειδε θεὰ —
— ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,

καὶ,

Ἄνδρα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη.

ν'. Ἔστι δὲ ὅτε τῇ γενικῇ τλὼ εὐθεῖαν ὑπιφέρει, ὡς
B ἐν τούτῳ,

—— τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσι.

να'. Πολλὰ δὲ καὶ ἑτέρως σχηματίζει, ὡς ἐν τῷ,

Φημὶ γὰρ οὖν καίπερ ὑπερμενέα Κρονίωνα
Ἤματι τῷδε, ὅτε πυκνὸν ἐπ' ὀκυπόροισιν ἔδαιεν
Ἀργείοις, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,
Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.

C Τούτῳ δὲ ὅμοιόν ἐστι καὶκεῖνο,

—— ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἢ γοῦνα φέρει.

Καὶ ταῦτα δὲ ἐξλύεγκε κατά τινα ἀρχαϊκὸν συνήθειαν, καὶ ὅδε ταῦτα ἀλόγως· εἰ γάρ τις τὰς μετοχὰς ἀναλύσῃ εἰς ῥήματα, εὕροι ἂν τὸ ἀκόλουθον. Τὸ γὰρ

cusativo præpositio, Rectum intulit, dicens, *Iram pande Dea*, &c. *Magnorum fuerat quæ causſa dolorum.* Et, *Dic mihi Musa virum verſutum, qui mala multa Suſtinuit.*

L. Eſt etiam quando Genitivo Rectum infert, ceu in iſto, *Horum nunc homines qui ſunt.*

LI. Multa et alio modo figurate dicit, quemadmodum eſt hoc, *Prædixiſſe Jovem affirmo, fateorque nuiſſe, Hocce die naves ſcandebant quando veloces Argivi, exitium Trojæ, fatumque ferentes, Fulgura mittendo felicia, proſpera ſigna.* Huic autem nec illud eſt diſſimile, *Fretus tum forma hic, Feſtinanter eum portant ſua genua.* Atque hæc ſecundum veterem conſuetudinem extulit, idque non ſine ratione. Si enim quis Participia in Verba diſſolvat, rationem deprehenderit. Siquidem *fulgurans* idem pollet, quod *ful-*

Digitized by Google

ΑΣΤΡΑΠΤΩΝ ἴσον ἐστὶ τῷ ΗΣΤΡΑΠΤΕ, καὶ τὸ ΠΕΠΟΙΘΩΣ τῷ, ΕΠΕΙ ΠΕΠΟΙΘΕ. Τούτοις ἐστὶ καὶ τὰ τοιαῦτα πλήσια, A

Οἱ ἓξ δύο σκόπελοι, ὁ μὲν, οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει·

καὶ,

Τὼ ἓξ διακριθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
Ἤιε· ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε·

καὶ τὰ τοιαῦτα. Οὐκ ἄλογον δὲ τὸν μέλλοντα περὶ B δυοῖν πινῶν λέγειν, προτάξαι τὴν εὐθεῖαν ἀμφοῖν, καὶ ὃ κοινὸν αὐτοῖν ἑκατέρῳ φυλάξαντα, ἀπεργάζεσθαι κοινὸν ἐκ λόγου. Ὅτι δὲ τὸ κοινὸν τοῦ λόγου χάριν πολλαχοῦ ὑπο-φαίνει, προδηλον.

νβ'. Ἔτι δὲ ὅπου τὴν κοινὴν πτῶσιν προθεὶς, τὸν περὶ ἑνὸς ὑποφέρει λόγον· ὡς ἐν τούτῳ,

Ἄμφω δ' ἐζομένω γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.

νγ'. Καὶ τὰ εἴδη δὲ τῶν ὀνομάτων ἐξαλλάσσει, C πολλάκις μὲν τὸ συγκριτικὸν θεὶς ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ· ὡς

C. 2. ἁπλοῦ· ὡς ἐκ ὑπερβολῆς, τὸ] Turbatus a librariis locus: Amst. Flor. Ald. ὑπερβολικοῦ ἁπλοῦ τό. Displicet ἐκ ὑπερβολῆς: quod aut deleam aut mutem in ἐκ ὑποβολῆς, *subjectæ admonitionis causſa*. Vulgata Xylandro debetur.

gurabat; et *fretus*, idem quod, *cum fretus eſſet*. His et illa ſunt affinia, *Hæque duæ rupes, quarum una polum attigit altum*. Et, *Hi duo diſcreti, quorum alter adibat Achivos, Alter at in turbam Phrygiam veniebat*. Non enim ratione caret, ſi quis de duobus aliquibus dicturus, Nominativum Caſum præordinet, et eo quod utrique ipſorum commune eſt obſervato, novum orationis genus efficiat. Quod autem novitas orationis multum gratiæ habeat, nemini obſcurum eſt.

LII. Denique eſt et ubi Caſu communi præpoſito, ſermonem de uno infert, ſicut in hoc, *Ambo ſedent, Laërtiades præcellit honore*.

LIII. Nominum autem ſpecies immutat, dum ſæpenumero Comparativum pro Abſoluto ponit, quemadmo-

Digitized by Google

A ἐξ ὑποβολῆς, τὸ,

—— σαώτερος ὥς κε νέηαι·

ποτὲ δὲ τὸ ὑποβεβλημένον ὁμοίως ἀντὶ τοῦ ἁπλοῦ, ὡς τὸ,

—— δικαιότατος Κενταύρων·

τοιαύτη μὲν ἡ ἐξαλλαγὴ ἐν τοῖς ὀνόμασιν. Ἐν δὲ τοῖς ῥήμασι γίνεται ἐξαλλαγὴ, τῷ μὲν ἐγκλίσεων, ὡς ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ εὐκτικοῦ καταληφθῇ, οἷον,

B Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι,

ἀντὶ τοῦ ΜΑΧΟΙ. Ἢ τὸ ὁριστικὸν ἀντὶ τοῦ εὐκτικοῦ, οἷον,

Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,

ἀντὶ τοῦ ΜΥΘΗΣΑΙΜΗΝ ΚΑΙ ΟΝΟΜΗΝΑΙΜΙ. Καὶ οὐκ ἔστιν, εὐκτικὸν ἀντὶ ὁριστικοῦ, οἷον,

Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ,

C ἀντὶ τοῦ ΑΠΩΛΕΤΟ.

νδ'. Τῶν δὲ χρόνων, ὅταν ὁ ἐνεστὼς ἀντὶ τοῦ μέλλοντος τεθῇ· ὡς ἐν τούτῳ,

Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν κῆρας ἕπεσθαι,

A. 7. καταληφθῇ] Corrigendum, παραληφθῇ.

dum hoc per ſuperlationem, *Sanior ut redeas.* Nonnumquam vero Superlativum itidem pro Poſitivo, ſicuti hoc, *Juſtiſſimus Centaurorum.* Hujuſmodi quidem Nominum mutatio eſt. Ceterum Modi Verborum ſic variantur, ut Infinitivus pro Imperativo accipiatur, veluti, *Tydides alacris Troas pugnare feroces:* pro *impugna.* Aut Indicativus pro Optativo, ut, *Nil de plebe loquar multa, nec eam recitabo:* pro *dixerim* et *nominaverim multitudinem.* Et contra Optativus pro Indicativo, veluti, *Mavors O utinam pereat,* pro *periit.*

LIV. Temporum deinde variatio fit, quando Præſens pro Futuro ponitur, ut in hoc, *Hanc ego dimittam nec, quin prius ipſa ſeneſcit:* pro

Digitized by Google

ἀντὶ τοῦ ΕΙΠΕΛΕΥΣΕΤΑΙ. Ἢ ἀντὶ δ' παρῳχημότος, A

Ἐν δ' ἦτοι αλυποὶ ἦσαν ἑστηκυῖαι, σολὺ δ' ὕδωρ
Καλὸν ὑπεκπροῤῥέον,

ἀντὶ δ' ΕΡΡΕΕ. Ἢ μέλλων ἀντὶ δ' ὀφειλομένου,

Οἱ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,

ἢ ἀντὶ δ' παρῳχημότος,

Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἴπῃ,

ἀντὶ δ' ΕΙΠΕ. B

νε'. Καὶ μεταθέσεις δὲ ἐναλλάσσονται παρ' αὐτοῖς πολλάκις· καὶ τίθεται ἀντὶ ἐνεργητικῶν παθητικὰ, ἢ μέσα, οἷον,

Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος,

ἀντὶ δ' ΕΙΛΚΕ. Καὶ,

—— καθορώμενος Αἴας,

ἀντὶ δ' ΟΡΩΝ. Καὶ τοιοῦτον τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ τοῦ C παθητικοῦ,

Δωρήσω τρίποδα χρυσάτοιο,

ἀντὶ δ' ΔΩΡΗΣΟΜΑΙ.

νς'. Ἔστι δὲ ἰδεῖν ὅπως καὶ τοὺς ἀριθμοὺς ἐναλ-

ſeneſcet. Aut pro Præterito, ut, *Iſthic ſunt certe bona balnea, fonſque perennis Profluit:* pro eo quod eſt, *profluebat*. Aut Futurum pro Præſenti, ut, *Occubituro alii Sole, aſt alii redeunte*. Aut Præteriti vice, ut, *Permetuo dea non ſi dixerit omnia vera:* pro *dixit*.

LV. Affectiones Verborum quoque ſæpius apud eum mutantur, et Paſſiva aut Media pro Activis ponuntur, veluti, *Vagina extrahitur gladius peracutus, et amplus:* pro *extrahebat*. Et *viſus Ajax*, pro *videns*. Et contra, Activum pro Paſſivo, ut, *Donabo tripodem, cui aureum manubrium*; pro *donandus eſt tripes*.

LVI. Eſt etiam cernere, quo pacto Numeros immutans, Pluralem pro Singulari

Digitized by Google

A λάσσων, τ' πληθυντικὸν ἀντὶ δ' ἑνικοῦ τίθησιν, ὡς πολλάκις ἐν τῇ συνηθείᾳ, εἴ τις ᾧ ἑαυτῷ λέγων· οἷον,

Τῶν ἀμόθεν γε, θεὰ θύγατερ Διὸς, εἰπὲ καὶ ἡμῖν,

ἀντὶ δ' ἐμοί.

νζ'. Γίνεται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ τῆς τροσώπου μεταβολή. Καθ' ἕνα μὲν τρόπον, ὅτως,

"Αλλοι μὲν θ' πάντες ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
B Σοί τ' ἐπιπείθονται, καὶ διδημένδα ἕκαστος·

πολλῶν γὰρ ὄντων τῶν θεῶν, ἐν οἷς ἐστι τὸ λέγον τροσώπον, ἑκάτερον καλῶς ξενλύσαι, τό, τε ΠΕΙΘΟΝΤΑΙ, καὶ τὸ ΔΕΔΜΗΜΕΣΘΑ. Καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, ὅταν τὸ νῦν ἐάσας, ἀφ' ἑτέρου ἐφ' ἕτερον τρόσωπον μεταβῇ· ὅπερ ἰδίως Ἀποστροφὴ καλεῖται, τῷ δὲ μιμητικῷ κινεῖ, καὶ ἄγει τὸν ἀκροώμενον· οἷόν ἐστι καὶ τοῦτο,

C "Εκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἅρματα βροτόεντα·
"Ον δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐτέρωσε νοήσω·

A. 2. εἴ τις] Corrigo εἷς, vel εἴς τις.
B. 5. τὸ νῦν ἐάσας] Haud scio an sit corruptum. Et, salva sententia, abesse potest.

ponit, id quod sæpe usu venit, dum quis de se loquitur, veluti, *Nata Jovis dea, quando voles hæc dicito nobis:* pro *mihi.*

LVII. Fit autem apud illum et Personarum mutatio, idque uno quidem modo sic, *Cælicolæ quotquot sunt, cuncti jussa capessunt, O divine pater, tua, præsto itidem sumus omnes.* Multis namque diis existentibus (inter quos et ea persona erat, quæ verba faciebat) utrumque belle extulit, et *obediunt*, et *parati sumus.* Alio autem modo, missa facta ea persona de qua loquebatur, ab altera ad alteram transit, id quod Aversio proprie vocatur: atque per imitationem auditorem et movet, et ducit, quemadmodum hoc est, *Hector voce jubet clara Teucros agitare Naves, exuviasque sinant ut quisque cru-*

Digitized by Google

Ἀπὸ γὰρ τῶν διηγημάτων μετέβαλεν εἰς τὸ μιμητικόν. A
Καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ διηγηματικῷ πολλάκις χρῆται τῇ Ἀποστροφῇ,

Ἀμφί σε Πηλέος υἱὲ μάχης ἀκόρητοι Ἀχαιοί.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μιμητικῷ χρῆται καὶ μεταβολῇ τῶν προσώπων, ὡς ἐν τούτῳ,

—— ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
Νηπιάχοις, οἷς ἕ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα. B
Ἀτρεΐδη, σὺ δέ Θ', ὡς περὶ, ἔχνι' ἀτειμφία βυλὴν,
Ἄρχειν Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.

Καὶ ἕτερον δὲ εἶδος Ἀποστροφῆς ἐστι τοιοῦτον,

Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη·

ἔστι γὰρ ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἄν τις γνοίη. Καὶ πάλιν,

—— ὀδμὴ δ' ἠδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει
Θεσπεσίη, τόθ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν. C

νη'. Καὶ μετοχαῖς δὲ χρῆται ἀντὶ ῥημάτων, ὡς ἐν τῷ,

—— ἰνὶ κήπῳ
Καρπῷ βριθομένη,

ἀντὶ τοῦ, ΒΡΙΘΕΤΑΙ. Καὶ,

entas; *Quem vero ratibus cernam procul ire relictis.* A narratione namque tranſitum fecit ad imitationem. In ipſa etiam narratione apoſtropha ſæpe utitur, *Circa te Danaos retines, Pelida, feroces.* Verum et per imitationem, mutatione Perſonarum utitur, ſicuti in iſto, *Revera pueris par eſt hæc concio veſtra Inſipidis, quibus haud curæ ſunt bellica facta. Aſt Atrida prius veluti conſultus eras, nunc Præcipe Grajugenis quo pacto pugna ineunda.* Eſt et alia Averſionis ſpecies hujuſmodi, *Neſcieris Tydida utris ſe jungat amice:* pro *aliquis neſciat.* Et rurſus, *Suavis odor, divinus item, fragrabat ab illo Cratere, atque tibi fuerit nec abeſſe decorum.*

LVIII. Participiis Verborum loco utitur, ut in hoc, *In horto fructu gravatus:* pro

Digitized by Google

A Ἔνθ' οἵ γ' εἰσίλασαν πρὶν εἰδότες,

ἀντὶ τοῦ ΠΡΙΝ ΕΙΔΕΝΑΙ.

νθ'. Καὶ τὰ ἄρθρα δὲ ἐναλλάσσει πολλάκις, ἀντὶ τοῦ ὑποζυγίων τοῖς πεζικοῖς χρώμενος, οἷον,

Τὰς ἴτικε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια Ποδάργη.

Καὶ,

B Θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος.

Καὶ τοὐναντίον.

ξ'. Οὕτω καὶ τὰς πεζὸς εἴωθε μεταλλάσσειν,

Χθιζὸς ἴδη μετὰ δαῖτα,

ἀντὶ τοῦ ὀπὶ δαῖτα. Καὶ,

Νῆσον ἀνὰ γρατὸν ὦρσε κακήν.

ξα'. Ὁμοίως καὶ πεζὸς πῶσιν ὀνόματος οὐκ οἰ-C κείαν ἐπιφέρει, ὡς ὁ τούτῳ,

Μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι,

ἀντὶ τοῦ ΔΙΑ ΝΥΚΤΟΣ.

ξβ'. Ἐνίοτε δὲ ἀφαιρεῖ τὰς πεζὸς, οἷον,

Τῆς ὄγε κεῖτ' ἀχέων,

gravatur: et, *Ibi illi incurrerunt priusquam scientes:* pro eo quod est, *priusquam scirent.*

LIX. Articulos quoque sæpe commutat, pro Postpositivis Præpositivos usurpans, veluti, *Edidit hos Zephyro vento olim harpya Podarge.* Et, *Thoracem, periit siquidem hic carissimus illi.*

LX. Ad hunc modum et Præpositiones commutare solet, ut, *Hesterna luce ivit trans convivium:* pro *ad convivium:* et, *Morbum per exercitum excitavit nocentem.*

LXI. Similiter et Præpositioni Casum Nominis non proprium infert, ut in isto, *Ne si forte velint noctu decernere ferro:* pro *per noctem.*

LXII. Nonnumquam vero Præpositiones aufert, ut, *Cu-*

Digitized by Google

ἀντὶ δὲ ΠΕΡΙ ΗΣ. Καὶ, A

—— ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴπῃσι,

ἀντὶ δὲ ΠΡΟΣΕΙΠΗ. Καὶ ἄλλας τοιαύτας ὁμοίως, τὰς μὲν ἐναλλάσσει, τὰς δὲ ἀφαιρεῖ.

ξγ'. Καὶ ἐπιῤῥήματά τινα ἐναλλάσσει, τοῖς εἰς τόπον, ἢ τοῖς ἐν τόπῳ, ἢ τοῖς ἐκ τόπου ἀδιαφόρως χρώμενος.

—— υἷωνοὶ δ' ἐτέρωσε κάθιζον, B

ἀντὶ δὲ ΕΤΕΡΩΘΙ. Καὶ,

Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε,

ἀντὶ δὲ ΕΓΓΥΣ.

ξδ'. Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ καὶ ἡ τῶν συνδέσμων ἐναλλαγὴ, οἷον,

Εὐνῇ δ' οὐ πώποτ' ἐμίκτο· χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός,

ἀντὶ δὲ, ΧΟΛΟΝ ΓΑΡ ΑΛΕΕΙΝΕ ΓΥΝΑΙΚΟΣ. Ταῦτα μὲν C δὴ καὶ λέξιν ὀνομάζουσι Σχήματα, οἷς καὶ ἄλλοι πάντες οὐ μόνον ποιηταὶ, ἀλλὰ καὶ πεζῶν λόγων συνθέται κέχρηνται.

jus is jacet dolens: pro *de qua.* Et, *Expectans numquid ipsum loquatur*; pro *alloquatur.* Ad hæc alias præpositiones simili modo partim commutat, partim tollit.

LXIII. Etiam Adverbia quædam mutat, iis quæ ad locum significant, in loco, et de loco, indifferenter utens. *Nepotes autem alio confidebant:* pro *alibi.* Et, *Ajax autem de propinquo venit:* pro eo quod est, *prope.*

LXIV. Est denique apud illum et Conjunctionum immutatio, veluti: *Numquam vero cum illa concubuerat, iram vero mulieris declinabat*; pro eo quod est, *iram namque mulieris vitabat.* Atque hæc quidem Dictionis Schemata sunt, quibus non solum poetæ, verum etiam orationis solutæ scriptores usi sunt.

Digitized by Google

A ξε'. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Δραφνοια παρ' αὐτῷ πολλοῖς εἴδεσιν ἐσχηματισμένη. Ὧν ἐστι καὶ ἡ Προαναφώνησις, ἥτις γίνεται, ὅταν τις διηνυσμένος μέλλῃ, τὸ ἐν ἑτέρῳ τάξιν ἔχον ἤδη ῥηθῆναι προλέγῃ, ὡς ἐν τούτῳ,

Ἤτοι ὀϊστοῦ τε πρῶτος γεύσεσθαι ἐμεῖο.

Καὶ ἡ Ἐπιφώνησις, οἷον ἐστι,

—— ῥηϊδίη δέ τε νήπιος ἔγνω.

B ξς'. Ἔστι καὶ τὸ τῆς Προσωποποιίας παρ' αὐτῷ πολὺ, καὶ ποικίλον. Πολλὰ μὲν γὰρ, καὶ διάφορα πρόσωπα εἰσάγει διαλεγόμενα· οἷς καὶ ἤθη παντοῖα προστίθησιν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ μὴ ὄντα πρόσωπα ἀναπλάσσει, οἷον,

Ἦ κε μάγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς.

ξζ'. Ἔστι δὲ καὶ ἡ Διατύπωσις, ἐξεργασία πραγ-
C μάτων, ἢ γενομένων, ἢ ὄντων, ἢ προσδηλουμένων, εἰς τὸ σαφῆσαι ἐναργέστερον τὸ λεγόμενον· ὡς ἐν τούτῳ,

Ἄνδρας μὲ κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει·

LXV. Ceterum multæ ſpecies Figurarum in Sententiis apud illum ſunt, quarum eſt et Præexclamatio, quæ fit, quando aliquis inter narrandum hoc prædicit, quod in aliis dicendi locum habet, ſicuti in hoc, *Profecto ſagittam primus guſtavit.* Et Acclamatio, cujuſmodi eſt, *Stultus enim poſt facta ſapit.*

LXVI. Eſt et perſonæ fictio, quæ dicitur Proſopopœia, apud eum, et varia. Multas enim et diverſas perſonas colloquentes introducit, quibus et omnimodos mores attribuit. Nonnumquam vero perſonas etiam non viventes fingit, ut, *Haud dubium Pelęus lachrymas effuderit amplas.*

LXVII. Eſt autem et Diatypoſis, ſeu Deformatio: quæ eſt demonſtratio effectus rerum aut factarum, aut quæ fiunt, aut futurarum, ut id quod dicitur evidentius reddat, veluti in hoc, *Mactant hîcce viros, perduntque ſuburbia flammis, Hic pueros du-*

Digitized by Google

Τίκτει δέ τ' ἄλλοι ἄγεσι, βαθυζώνους τι γυναῖκας. A

Ἢ ὡς τὸ οἶκτον κινῆσαι,

Δύσμορον· ὃν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει κακὰ πολλ' ἐπιδέντα.
Υἷας τ' ἀλλυμένους, ἰλκυσθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

ξη'. Ἔστι καὶ Εἰρωνεία παρ' αὐτῷ, λόγος ἀφ' ὧν B
ἐναντίως δηλῶν τὸ ἐναντίον, μετά τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως· οἷον ὅτι τὸ τοῦ Ἀχιλλέως,

Ἀλλ' Ὀδυσεῦ σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισι βασιλεῦσι
Φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῖον πῦρ.

Καὶ,

—— ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἰλίσθω,
Ὅστις οἵ γ' ἐπίοιεν, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν· C

ἐμφαίνει γὰρ ὅτι οὐκ ἂν ἕτερον εὕροι βασιλικώτερον. Καὶ οὗτος μὲν ὁ τρόπος ἐστίν, ὅταν τις ἐαυτῷ λέγῃ τις εὐτελῶς, ἵνα τινὶ ἐναντίαν δόξαν παράσχῃ. Ἕτερος δὲ, ὅταν τις ἄλλον ἐπαινεῖν προσποιῆται, τῇ ἀληθείᾳ

cunt, hic captivas mulieres. Aut ad movendum miſericordiam, *O miſerum, perdet quem Jupiter ille ſenecta Primum nunc ineunte, mala hæc ut grandia ſpectet, Ceu juvenes pereant, raptetur cara puella, Conjux ut vitietur, et ut ſua pignora cara Proſternantur humi, per pugnas inde cruentas.*

LXVIII. Eſt et Ironia apud eum, ſermo per contrarium (cum quadam mores et animi affectum ſignificante ſimulatione) contrarium declarans, ut eſt hoc Achillis, *O Laertiades, tecum conſultet, et omni Concilio regum, quo pellat navibus ignem, Et Danaos inter legat is regem potiorem.* Declarat enim, quod haud facile alium regali ſplendore digniorem invenerit. Atque hic quidem modus eſt, quando aliquis ſe extenuat, ut contrariam ſui exiſtimationem præbeat. Alius autem, quando quis ſe quempiam maxime laudare ſimulat, quum revera

Digitized by Google

A φέρων· ᾧ τοῦτό ἐστι παρ' Ὁμήρῳ λεγόμενον ὑπὸ Τηλεμάχου,

Ἀντίνο', ἦ μὲν καλὰ πατρὸς ὣς κήδεαι υἷος·

τῷ γὰρ ἐχθρῷ λέγει, ὅτι ὡς πατὴρ υἱοῦ φροντίζεις. Καὶ πάλιν, ὅταν χλευάζων τις ἐπαίρῃ τὸ φέλος, ὡς οἱ μνηστῆρες,

Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει,
B Ἢ τινας ἄξει ἀμύντορας ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος,
Ἢ ἦ καὶ ἐκ Σπάρτηθεν, ἐπεὶ νύ περ ἵεται αἰνῶς.

ξθ'. Ἔστι δέ τι εἶδος Εἰρωνείας καὶ ὁ Σαρκασμός, ἐπειδάν τις ἀφ' ὧν ἐναντίων ὀνειδίζων τινὶ, μεταποιῆται μειδιάματος· ὡς Ἀχιλλεύς,

Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῖο δ' ἀπὸ μένος Ἀχαιῶν
Εἴλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα, τὴν περιαύων
C Τρῳσίδω.

ο'. Τούτοις ὡσαπλησίως ἔχει καὶ ἡ Ἀλληγορία, ἥπερ ἕτερον δι' ἑτέρου παρίστησιν· οἷόν ἐστι τοῦτο,

Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μιλήσιοι νύκτα φυλάξεις,
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, ὡς ἐπέοικε·

vituperet. Atque hoc eſt, quod apud Homerum a Telemacho dicitur, *Antinoe, ut natus patre, ſic ego diligor abs te.* Inimico namque dicit, *Tamquam pater filium, ſic me curas.* Et rurſus, quando quis irridendi gratia proximum extollit ut proci, *Telemachus cædem haud dubie nobis meditatur, Auxilium ex Sparta cogens, Pyliiſque diſertis. Multum namque ſibi tribuit, ſumitque adoleſcens.*

LXIX. Eſt et Sarcaſmus quædam Ironiæ ſpecies, quando quis per contrarium alicui convitians, riſum concitat, quemadmodum Achilles, *Salva manent aliis ſua dona, ſed unus Achilles Munere privatur, licet illi grata ſit uxor Atridæ, cum qua accumbens ſe oblectet amanter.*

LXX. His Allegoria haud diſſimilis eſt, quæ aliud per aliud exhibet, ut eſt iſtud, *Atræ noctis eris cuſtos, vigil atque Melanthi, In tenero ſtrato cubitans, ceu maximus*

Digitized by Google

τὸ δὲ ἐν δεσμοῖς ὄντα καὶ ἀνηρτημένον, ἐν κοίτῃ ἁπαλῇ A
καταπνέοντα λέγειν.

οα'. Κέχρηται πολλάκις καὶ τῇ Ὑπερβολῇ, ἥτις ὑπεραίρουσα τὴν ἀλήθειαν, πολλὴν ἐπίδοσιν ἐμφαίνει, οἷον,

Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

Τοιούτοις μὲν δὴ Τρόποις καὶ Σχήμασι χρησάμενος Ὅμηρος, καὶ τοῖς μεθ' αὐτὸν ὑπερδείξας, τὸ ἐπὶ τούτοις B εὐδοξίας πᾶσι πάντων δικαίως τυγχάνει.

οβ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ Χαρακτῆρές εἰσι τῶν λόγων τὰ καλούμενα Πλάσματα, ὧν τὸ μὲν, ἁδρὸν, τὸ δ' ἰσχνὸν, τὸ δὲ, μέσον λέγεται· ἴδωμεν εἰ πάντα ἔστι παρ' Ὁμήρῳ, τῶν μεθ' αὐτὸν ποιητῶν ἢ λογογράφων ἐπιδεδωκότων ἔν τι τούτων ἐκάστου. Ὧν καὶ ἔστι παραδείγματα. Θουκυδίδου μὲν, τὸ ἁδρόν· Λυσίου δὲ, τὸ ἰσχνόν· Δη- C μοσθένους δὲ, τὸ μέσον. Τὸ μὲν οὖν ἁδρὸν πλάσμα ἐκεῖνό ἐστι τὸ καὶ τῇ τῶν λέξεων, καὶ τῇ τῶν νοημάτων

heros. Vinctum namque et ſuſpenſum, in cubili delicato ſoporandum dicit.

LXXI. Uſus eſt ſæpenumero et Hyperbola, quæ veritatem ſuperans, multum vehementiæ oſtendit, ut, *Hi candore nivem ſuperant, curſuque Aquilonem*. Hujuſmodi Tropis, et Figuris Homerus uſus eſt, eaſque ad poſteros tranſmiſit; ut ob hæc ingentem gloriam ab omnibus merito reportet.

LXXII. Quandoquidem vero Characteres, id eſt, dicendi formæ ſunt, quæ genera vocantur: quorum aliud quidem uber, aliud gracile, aliud mediocre appellatur; videamus num omnia ea apud Homerum ſint, in quorum ſingulis ſinguli poetæ, et oratores poſt illum laboraverunt. Quorum et exempla ſunt. Thucydidis quidem ubertas, Lyſiæ gracilitas, et Demoſthenis mediocritas. Copioſum itaque genus illud eſt, quod et dictionum et ſenten-

Digitized by Google

A καταστολῇ μεγάλας ἔχον ἐμφάσεις· οἷόν ἐστιν,

Ὡς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας· ἐτάραξε δὲ πόντον,
Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἐξ οὐρανόθεν νύξ.

Ἰσχνὸν δὲ, τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν πραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατεσταλμένον· οἷόν ἐστι τοῦτο,

B Ὡς εἰπὼν, οὐ παιδὸς ἐρίξατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης,
Ἐκλίθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς,
Ταρβήσας χαλκόν τ' ἠδ' αὐ λόφον ἱππιοχαίτην.

Μέσον δὲ, τὸ ἑκατέρου τούτων μεταξὺ, οὔ μοι, ἰσχνότερον, οὔ δὲ, ἀδρότερον, οἷον,

C Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν ὦθον, ἔχων βιὸν, ἠδὲ φαρέτρην,
Ἰῶν ἁμαλείην, ταχίας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτῷ πρόσθε ποδῶν, μετὰ ᾗ μνηστῆρσιν ἔειπεν.

ογ'. Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνθηρὸν εἶδος τῶν λόγων ἐξ

A. 7. κατισχνωμένον] Vitiosa definitio, ut in orbem rediens, forte ab auctore est, forte a librarii negligentia. Nam κατισχναίνω, quod habet Amst. *constrictum*, ad rationis quidem diligentiam vulgato præferam, forte ipsum quoque est corruptum.

tiarum apparatu, magnam emphasin habet: ut est, *Sic fatus, nebulas cogit, pulsatque tridente Tum mare, commovit Zephyris exinde procellas; Tellus ut simul et pontus tegerentur opacis Nubibus, ingrueretque polo nox undique cæca.* Gracile autem, tum rerum materia pusillum, tum et dictione extenuatum est: cujusmodi est hoc, *Sic fatus, puerum amplexurus strenuus Hector, Astis retro abiit, gremiumque petivit amatæ Nutricis clamans, faciem fugiebat et hujus, Dum stupet ob galeam æratam, cristamque minacem.* Medium autem inter utrumque istorum, gracile videlicet et copiosum versatur: ut, *Vestibus exuitur laceris consultus Ulysses, Insilit inque solum, retinens jacula, atque pharetram Confertam jaculis, jacula atque velocia fudit Ante pedes, faturque procis dein talia cunctis.*

LXXIII. Quod autem et floridum dicendi genus (quod venustatem et gratiam ad de-

Digitized by Google

πολὺ παρὰ τῷ ποιητῇ, κάλλος ἔχον καὶ χάριν ἐς τὸ Α
τέρπειν καὶ ἥδειν, ὥσπερ ἄνθος, τί ἂν τις καὶ λέγοι; μεστὴ γάρ ἐστιν ἡ ποίησις τῆς τοιαύτης κατασκευῆς. Ἡ μὲν δὴ τῆς φράσεως ἰδέα τοιαύτην ἔχει ποικιλίαν παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, οἵαν διηλθομεν, ὀλίγα παραδείγματα ἡμῖν, ἐξ ὧν ἐστι καὶ τὰ ἄλλα καταν οεῖν.

οδ'. Ἐπεὶ δὲ παντὸς μὲν ἀσκεμένου παρ' ἀνθρώποις λόγου, ὁ μὲν τις, ἐστὶν Ἱστορικὸς, ὁ δὲ Πολιτικὸς, φέρε Β
θεασώμεθα εἰ καὶ τούτων εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ παρ' αὐτῷ. Ὁ μὲν δὴ Ἱστορικὸς, ἐστὶν ὁ τῶν γενομένων πραγμάτων ἔχων διήγησιν. Πάσης δὲ διηγήσεως ἀφορμαὶ γίνονται, πρόσωπον, αἰτία, τόπος, χρόνος, ὄργανον, πρᾶξις, πάθος, τρόπος· καὶ οὐδὲν τούτων ἔξω ἂν ἱστορία περιέχει οὐδεμία διήγησις. Οὕτως ἐστὶ παρὰ τῷ ποιητῇ πολ-

A. 2. ἔθνων] Inſitatius hoc pro conſuetudine hujus Auctoris, a quo ἐθνῶν ſcriptum fuiſſe, credibilius eſt.

B. 1. Ἱστορικὸς] Excidiſſe videtur huic proxime ſubjectum, ὁ δὲ Πολιτικὸς, ut argumentum reliquæ diſputationis poſtulat.

lectandum, ac voluptate afficiendum, inſtar floris habet) frequens apud poetam ſit, oratione non indiget; ſiquidem poeſis tali apparatu plena eſt. Atque dicendi quidem formæ talem apud Homerum variationem habent, qualem obiter oſtendimus, paucis adductis exemplis, ex quibus et reliqua deprehendere licet.

LXXIV. Quoniam vero omnis oratio, in qua homines ſe exercent, aut Hiſtorica, aut Civilis eſt; age videamus, num et harum initia apud iſtum ſint. Hiſtorica quidem oratio eſt, quæ rerum geſtarum narrationem continet. Cujuſlibet autem Narrationis materia conſtat, perſona, cauſſa, loco, tempore, inſtrumento, actione, affectione, modo; neque ulla Hiſtorica narratio eſt, quin aliquid iſtorum complectatur. Ad hunc modum et apud poetam fit; dum multas res tamquam geſtas, aut tamquam gerantur, narrat. Nonnum-

Digitized by Google

A λὰ πεφάγμαζα, ὡς γεγονότα, ἢ ὡς ὄντα διηγουμένῳ. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν ἑκάστῳ τούτων διηγήσῃς εὑρεῖν ἔξι.

οε'. Περσώπου μὲν, ὡς τὸ τοιόνδε,

Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς, ἀμύμων,
Ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύο δέ οἱ υἱέε ἦσαν,
Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.

Καὶ ἐν οἷς εἴδη τινῶν ἐμφέρει, ὡς ὅτι τῷ Θερσίτῃ,

B Φολκὸς ἦεν, χωλὸς δ' ἕτερον ποδὰ· τὼ δέ οἱ ὦμω
Κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὑπερθε
Φοξὸς ἦν κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.

Καὶ ἄλλα πολλά, ἐν οἷς ἡ εἶδος, ἢ τρόπον, ἢ πεᾶξιν, ἢ τύχλω περσώπου δίξεσι πολλάκις· ὡς ἐν τούτοις,

Δάρδανον ἂρ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς·

καὶ τὰ ἑξῆς.

C οϛ'. Τόπου δὲ ὅτι παρ' αὐτῷ διήγησις, οἵαν περὶ τῆς νήσου τῆς γειτνιώσης τῇ τῶν Κυκλώπων λέγῃ, ἐν οἷς τὸ εἶδος τοῦ τόπου ἐμφέρει, ἢ τὸ πηλίκον, καὶ τὸ ὁποῖον αὐτῆς, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ παρ' αὐτῇ· ἢ

quam vero et in ſingulis horum narrationes invenire licet.

LXXV. Perſonæ quidem, ut eſt hujuſmodi, *Dardanidas inter fuit ille Dares, locuples vir, Integer, atque dei Vulcani myſta, duo cui Filioli, Phegeus, Idæus, uterque peritus Omnigenæ pugnæ.* Et dum formas quorumdam deſcribit, ut in Therſita, *Strabus erat, clauduſque pedem, et gibboſus, acuto Vertice, cæſaries deflo-ruit undique turpis.* Et alia multa, in quibus aut ſpeciem, aut mores, aut actionem, aut fortunam ſæpius proſequitur, ſicut in his: *Dardanon altitonans genuit Saturnia proles*, &c.

LXXVI. Loci autem apud eum narratio eſt, qualem de inſula Cyclopum regioni vicina, commemorat, in quibus loci ſpeciem, diverſitatem, inſulæ qualitatem, quæ in illa, et quæ juxta illam

Digitized by Google

περὶ τῶν παραχειμάσων τῷ ἄντρῳ ἡ Καλυψώ, A

Ὕλη δὲ σπέος ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
Κλήθρη τ', αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος·

καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ μυρία ἄλλα τοιαῦτα.

οζ'. Χρόνε δέ, οἷον,

Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί·

καὶ,

Χθιζά τε καὶ πρώϊζ' ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν B
Ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι.

οη'. Αἰτίας δὲ ἐν οἷς ἐμφαίνει, δι' ὃ γίνεταί τι, ἢ γέγονεν· οἷά ἐστι τὰ ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος εἰρημένα,

Τίς τ' ἄρ σφῶϊ θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθείς,
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὄρσε κακήν· ὀλέκοντο δὲ λαοί·
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα C
Ἀτρείδης·

καὶ τὰ ἑξῆς. Ἐν γὰρ τούτοις λέγει τὰς αἰτίας, τῆς μὲν Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος διαφορᾶς, τὸν λοιμόν·

sunt; denique dum ea quæ Calypsonis antro adjacent, describit: *Speluncam circumdederat nemus undique pulchrum. Quippe alnus fragilis, clethra, et fragrans cyparissus.* Et cetera hujusmodi innumera.

LXXVII. Temporis autem, veluti, *Jamque novem magni Jovis anni præterierunt.* Et, *Hactenus appellunt quum naves Aulida Græcæ, Perniciem Priamo magnam, populoque ferentes.*

LXXVIII. Causæ vero, in quibus ostendit, quapropter aliquid fiat, aut factum sit, ut illa, quæ in Iliadis exordio dicta sunt, *Quis deus immisit litem, ut contendat uterque? Haud dubie Phœbus, regi indignatus Atridæ, Is siquidem mittendo luem validam inter Achivos, Innumeros leto dedit, ob Chrysam violatum.* Et reliqua. In his enim inimicitiæ inter Achillem et Agamemnonem, caussam fuisse dicit pestem; pestis vero Apollinis iram; iræ autem

Digitized by Google

A ξ δὲ λοιμῶ, τὸν Ἀπόλλωνος χόλον· τῷ δὲ χόλῳ, τὴν ὕβριν τὴ εἰς τὸν ἱερέα ξ δαίμονος.

οθ'. Ὀργάνῳ δὲ δήλωσιν, ὁποίαν διέξεισι τὴν ἀσπίδος, ἣν Ἥφαιστος Ἀχιλλεῖ κατεσκεύασε. Καὶ ἄλλη σώτομος περὶ ξ Ἕκτορος δόρατος,

Ἐν δ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διὶ φίλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ· παρὰ δὲ λάμπετο δουρὸς
B Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δ χρύσεος θέε κόρυς.

π'. Περάξεως δὲ διηγήσις ἔσεν ἄλλαί τε, καὶ αἱ τοιαίδε·

Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἵνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σὺν ῥ' ἴαλον ῥινούς, σὺν δ' ἴγχεα, καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.

C πα'. Πάθους δὲ διήγησίς ἐστιν, ἐν ᾗ τὸ συμβαῖνον ἐξ αἰτίας, ἢ ἐξ ἐνεργείας τινὸς σαφηνίζεται· ὁποῖά φησι περὶ τῶν ὑπὸ ὀργῆς, ἢ φόβου, ἢ λύπης κατεχομένων, ἢ πεφωσκομένων, καὶ ἀποκτεινομένων, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτο παρεχόντων. Ἐξ αἰτίας μέν,

contumeliam, qua Dei ſacerdos affectus erat.

LXXIX. Inſtrumenti, qualem narrationem in clypeo, quem Vulcanus Achilli fabrefecit, proſequitur. Eſt et alia conciſa de Hectoris haſta: *Hector ubi ingreſſus, bis quinque tenens cubitorum Unius atque haſtam bene longam, ferrea cuſpis Cui ſplendebat item, circumdat et annulus auro.*

LXXX. Facti autem narrationes cum aliæ, tum ejuſmodi ſunt, *Conveniunt, parmas ſimul objiciunt, ſimul haſtas, Armatorum hominum quoque robora maxima, ſcutis Cominus umboſis propellunt mutua utrinque Vulnera, magnus ut hinc factus ſit utrinque tumultus.*

LXXXI. Affectionis autem narratio eſt, in qua id quod contingit, ex cauſſa, aut ex efficacia quadam declaratur, cujuſmodi de iis narrat, qui ira, aut timore, aut triſtitia afficiuntur, aut vulnerantur, occiduntur, aut aliud

Digitized by Google

Ἀχνύμενος· μίπτος ᾗ μέγα φρίξας ἀμφιμέλαινα A
Πίμπλαντ', ὅσσοι δέ οἱ σπυρὶ λαμπετόωντι ἴϊκτην.

Ἐξ ἐνεργείας δὲ,

Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοκμοὶ θ' οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἰσφήκωντο.

πβ'. Ὁ δὲ τρόπος ἐστὶ ποιητικὸς παραλλάξεως, ἢ παθήματος, ἢ σχέσεώς τινος· καθ' ὃν τὸ μὲν ὧδέ τι ἐνεργεῖ, τὸ δὲ, ὧδέ πως ἔχει, καὶ πάσῃ ἀκολουθεῖ τῇ τοιαύτῃ διηγήσει· παράδειγμα δὲ αὐτοῦ τὸ τοιόνδ' ἂν εἴη,

Τὸν δ' Ὀδυσεὺς καλὰ λαιμὸν ἐπιχόμενος βάλεν ἰῷ·
Ἐκλίνθη δ' ἐτίρωσε· δίπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένῳ· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν,
Αἵματος ἀνδρομέοιο·

καὶ τὰ ἑξῆς. C

πγ'. Ἔστι δὲ διήγησις παρ' αὐτῷ, ὡς μὲν ἐπὶ τὸ πλεῖστον πλατεῖαν φέρουσιν, καὶ ἐξεργασίαν ἁρμόζουσαν

A. 7. ἐνεργεῖ] Deinceps quis defideret τὸ δὲ ὧδέ τι πάσχει, quod propter fimilitudinem proximi τὸ δὲ ὧδέ πως ἔχει facile excidere potuit. Mox Sect. lxxxiv. in fine πράξεσι ἢ σχέσεσι memorandis contentus eſt: ubi item καὶ πάθεσι requiras. Equidem veriſimilius judico, utroque loco *patiendi* nomen excidiſſe, quam ab auctore *habitus* nomine comprehenſum fuiſſe.

quidpiam tale perpetiuntur. Ex cauſſa, *Indoluit, ferventque homini præcordia nigra, Atque oculos igni ſimiles geſtare coruſco.* Ex Efficacia, *Ut Charitum multo conſperſi ſanguine crines, Aurea vitta comas, necnon argentea vincit.*

LXXXII. Modus autem efficit, actionem, paſſionem, aut habitum ſecundum quem aliud quidem ſic fit, aliud vero ſic quodammodo ſe habet: iſque ſequitur omnem ejuſmodi narrationem. Ejus exemplum tale fuerit, *Vulnerat hunc jaculo feriens divinus Ulyſſes, In guttur, procumbat ut is, pateramque relinquat, Quam manibus tenuit, cruor hinc fluitaret opimus:* et cetera.

LXXXIII. Eſt autem Narratio apud eum, quæ plerumque copioſam explicationem habet, ac diligentiam ſubjectæ materiæ convenien-

Digitized by Google

A τοῖς ὑποκειμένοις ἔχουσα· ἐνίοτε δὲ εὔτονος, ὡς ἡ τοιαύτη,

Κεῖται Πάτροκλος, νέκυος ὃ δὴ ἀμφιμάχονται
Γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχη ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.

Τοῦτο δὲ τὸ εἶδος πολλάκις ἐστὶ χρήσιμον· ὃ γὰρ τάχος τῶν λόγων εὐτονώτερον ποιήσει καὶ τὸ λέγοντα, καὶ
B τὸν ἀκροώμενον, καὶ ῥᾳδίως τυγχάνει τοῦ προκειμένου.

πδ'. Διηγεῖται δὲ ποτὲ μὲν ψιλῶς, ποτὲ δὲ μετὰ εἰκόνος, ἢ ὁμοιώσεως, ἢ παραβολῆς. Εἰκόνος μέν, ὡς ὅταν εἴπῃ,

Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.

C Ὁμοιώσεως δὲ, οἷον,

Αὐτὸς δ' ἀτίλος ὡς ἐπεπωλεῖτο φίλοις ἀνδρῶν.

Παραβολῆς δὲ, ὅταν πολυπλησίων πραγμάτων παράθεσιν ποιήσῃ, ἔχουσαν ἀνταπόδοσιν τὴν ἀπὸ τοῦ προκειμένου διηγήματος. Καὶ ἔστι παρ' αὐτῷ ποικίλα καὶ εἴδη τῆς παραβολῆς· συνεχῶς γὰρ ἡ πολυτρόπως

tem. Nonnumquam vero ſuccincta, ut ejuſmodi, *Patroclus jacet, hinc pugna eſt pro corpore nudo, Illius arma etenim ſibi ſumpſit ſtrenuus Hector.* Iſta autem forma ſæpe utilis eſt, orationis namque celeritas et dicentem, et audientem attentiorem, et facile propoſiti compotem reddit.

LXXXIV. Narrat autem nonnumquam tenuiter, nonnumquam vero cum imagine, vel ſimilitudine, vel ſimili. Imagine; ut quando inquit, *Penelope ex thalamo veniens, forma referebat Aureolam Venerem, venatricemque Dianam.* Similitudine vero; ut, *Non ſecus atque aries aciem tranſire ſolebat.* Simili vero, quum vicinarum rerum comparationem ita facit, ut ad inſtitutum adaptari queat. Suntque apud eum variæ ſimilium ſpecies. Subinde namque ac multis modis aliorum animantium efficaciam, et naturam, homi-

Digitized by Google

προσπίπτουσι ταῖς τῶν ἀνθρώπων προαιρέσεσι καὶ ἕξεσι ζώων A
ἄλλων ἐνεργείας καὶ φύσεις.

πέ. Καὶ ἔστι μὲν ὅταν ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων ποιῇ τὴν ὁμοίωσιν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, ἀλλὰ πρὸς τὴν φύσιν ἑκάστου ἀφορῶν. Ὅθεν τὴν μὲν ἰταμότητα ἀπείκασε μυίᾳ,

Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.

Καὶ τὴν συνέχειαν τῷ αὐτῷ ζώῳ, B

Ἥύτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλά.

Τὸν δὲ ἀθεσμὸν καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' εὐταξίας, μελίσσαις,

Ἥύτ' ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἀδινάων.

Οὕτω δὲ καὶ τὴν ὀργὴν καὶ τὴν δίωξιν ἔδειξεν, εἰπών,

—— σφήκεσσιν ἐοικότες εἰνοδίοισι·

καὶ ἔπι προθοῖς, C

Οὓς παῖδες ἰριδαίνουσιν ἔθοντες,

ἵνα μᾶλλον τὸ ἐκ φύσεως αὐτῷ θυμοειδὲς τῷ ἀπὸ τῶν

num geſtis et habitibus confert.

LXXXV. Eſt etiam quando a minimis ſimilitudinem trahit, non ad corporis magnitudinem, ſed ad uniuſcujuſque naturam reſpiciens, quo fit, ut audaciam muſcæ comparet, *Inſpiravit huic Pallas muſcæ improbitatem.* Et aſſiduitatem eidem animanti comparavit: *Haud ſecus muſcarum examina multa frequentant.* Globum autem, et ingentem multitudinem ordine incedentem, apibus: *Sicut apum fuerint examina crebra volantum.* Ad hunc modum et iram, et perſecutionem oſtendit, dicens, *Veſpis in via agentibus ſimiles.* Atque his ſubjungit, *Quas pueri irritare ſolent*, ut eo magis germanum earum furorem per puerorum irrita-

Digitized by Google

A παίδων ἐρεθισμῷ ὀπτείνῃ. Ἐπὶ δὲ συνεχὴς φωνῆς φησὶν,

Ἑδλοί, τιτίζουσιν ὁμοκότες·

λαλίστατον γὰρ τὸ ζῶον, καὶ ἄπαυστον ἐν τούτῳ.

πς'. Τῶν δὲ ἀσυντάκτως φερομένων φωνὰς παμμιγεῖς ὕπως εἴληφεν,

Ἠΰτε πὶρ κλαγγὴ γερανῶν πολὺν ἠρανόθι πρό.

B Τὰ δὲ εἰς τάξιν καθιζάνοντα πλήθη τοῖς καθημένοις ὀρνέοις ὁμοιοῖ,

Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων.

Τῷ δὲ ὀξυτάτῳ τ ὄψεως καὶ τ προσέξεως, ποτὲ μὲν ἱέρακι παραβάλλει,

Ὠκείῃ, φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν·

ποτὲ δὲ ἀετῷ,

C Ὅν τε κὴ ὑψόθ' ἰόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πλώξ·

παρίστησι γὰρ τὸν ὀξυδέρκειαν ἐν τῷ πόρρωθεν ἰδεῖν· ὃ δὲ πάχος, ἐν τῷ ποδωκέστατον ζῶον ἐλεῖν. Τὸν δὲ

tionem concitatum, exaggeraret. De continua autem voce ait, *Frugi, ſunt locuſtis ſimiles.* Loquaciſſimum namque animal, et in hac parte inquietum.

LXXXVI. Eorum autem, qui temere ac nullo ordine feruntur, voces inconcinne permixtas, ſic comparavit: *Haud ſecus atque gruum clangor ferit æthera ſummum.* At eorum qui jam ordinantur multitudinem avibus conſidentibus aſſimilat, *Cum clangore conſidentium.* Viſus autem, et facti acrimoniam nonnumquam accipitri confert: *Perſimiliſque palumbineco, qui perceler inſtat.* Nonnumquam vero aquilæ, *quam etiam in alto volitantem lepus pedibus celer non fefellerit.* Viſus namque acumen in eo oſtendit, quod eam de longe ait videre, celeritatem vero, quod perniciosiſſimum animal capit. Hoſtis autem aſpectu obſtu-

Digitized by Google

ἐκπλαγέντα τοὺς ὄψιν πολεμίου, δράκοντος ὁράματι προσπίπτοντος, οὐκ οἰκήσας οὐδ' ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν τοῦτο δείγματα λαβεῖν,

Ὡς δ' ὅτε τις δράκοντα ἰδὼν, παλίορσος ἀπίστη.

Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ζώων, δειλίας μὲν ἀπὸ τοῦ λαγωοῦ λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τῆς ἐλάφου ὁμοίως,

Τίφθ' ὧτως ἴστητε τεθηπότες ἠΰτε νεβροί;

Κυνῶν δὲ, ὅτε μὲν ἀλκὴν,

Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε, οὔ τ' ἰσὸν θήρης·

ὅτε δὲ φιλοτεχνίαν,

Ὡς ἢ κύνες ἀπαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα·

ὅτε δὲ προθυμίαν πρὸς τὸ φυλάττειν,

Ὡς ἢ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ.

πζ. Ἁρπαγὴν δὲ ἅμα μυθικῶς καὶ ἰταμῶς προσσημαίνει, λύκοις εἴκασεν,

Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπίκραον, ἣ ἐρίφοισι.

C. 2. μυθικῶς] In promtu eſt corrigere θυμικῶς, ut jam Xyl. vertit *animoſe*: et poſt eum correxit Barneſius.

pefactum ei comparat, qui draconem videt, ita ut non puduerit eum vel a reptilibus exempla ſumere: *Haud ſecus atque dracone aliquis viſo rediit mox.* Ab aliis vero animantibus, timiditatis quidem a lepore, et a cervo itidem ſumit; *Cur adeo ſtupefacti eſtis velut hinnulus omnes.* A canibus autem, quando fortitudinem commendat: *Acres ut catuli mordent aprum, lacerantque.* Quando autem amorem erga liberos: *Ut canis egregie catulos propugnat, amatque.* Quando vero animi promptitudinem ad cuſtodiendum: *Ut canis eſt promptus, fiduſque ad ovilia cuſtos.*

LXXXVII. Raptum autem, qui et iracunde et audacter fit, lupis comparare ſolet: *Agnos ut lupus invadit, raptatque tenellos.* Fortitudinem vero et conſtantiam per

Digitized by Google

A Τὸ δὲ ἄλκιμον καὶ ἄτρεπτον, ἅμα τε συῶν ἀγρίων, καὶ παρδάλεων, καὶ λεόντων ἔδειξε, μερίζων ἑκάστῳ τὸ πρὸς τὴν φύσιν οἰκεῖον. Τῶν μὲν συῶν τὸ ὁρμητὸν, ᾧ ἔχει πρὸς μάχην, ἀνυπόστατον ποιῶν,

Ἰδομενεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ προμάχοις συὶ ἴκελος ἀλκήν.

Τῶν δὲ παρδάλεων ὃ ἄπαυστον τὸ τόλμης,

Ἀλλά τι καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένῃ οὐκ ἀπολήγει·

B Λεόντων δὲ τὸ μέλλον μὲν, εἰς τέλος δὲ, γενναῖον,

Οὐρῇ ἑ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
Μαστίεται.

Πάλιν δὲ πρὸς βάλλει δρόμον ἀνδρὸς γενναίου ἵππῳ τροφῆς κεχορεσμένῳ,

Ὡς δ' ὅτε τις σατὸς ἵππος ἀκοντήσας ἐπὶ φάτνῃ.

Καὶ τοὐναντίον βραδείαν καὶ πορείαν, ἀήθητον δὲ ὁ C τῷ χαρτερεῖν, οὕτως ἔδειξεν,

Ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρουραι ἰὼν ἐθέλησι παῖδας.

A. 3. ὧν ἴχει] Nisi aliud vitii subest, cum Ernesto legendum sit ὧν ἴχνεσι.
B. 7. βραδεῖαν κατὰ πορείαν] κατὰ abest a Steph. et Ernest. Retineam potius, mutato βραδεῖαν in βραδύν.

sues sylvestres, pardos et leones, ostendit, dum unicuique quod naturæ suæ proprium est, tribuit. A suibus impetum, (quem hoc genus animantis ad pugnam intolerabilem habet) mutuatur: *Idomeneus apro similis propugnat ubique.* A pardis pertinacem audaciam: *Nec penetrante cutem pilo, pugnare remittit.* A leonibus vero primum cunctationem deinde et generositatem: *Cauda utrumque latus, lumbos, et ilia verrit.* Rursus autem hominis generosi cursum equo saturo comparat: *Sicut equus saturus juxta præsepe moratus* Et contra cunctabundum in itinere, et in tolerando insuperabilem, sic ostendit: *Arva petens asinus veluti, pueris spoliatis.* Regium vero habitum, ac præ-

Digitized by Google

Σχῆμα δὲ βασίλειον καὶ ὑπερέχον ἐτύπωσε λέβ A
τύπων,

Ἠΰτε βῶς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἵπλετο ταύτων.

πή. Οὐ κατέλιπε δὲ οὐδὲ τὴν θαλασσίων ζώων ὁμοιότητα. Πολύποδος μὲν τὸ παράμονον καὶ δυσαπόσπαστον τῶν πετρῶν,

Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο. B

Δελφῖνος δὲ τὸ ἡγεμονικὸν καὶ κρατιστεῦον τῶν ἄλλων,

Ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι.

πθ. Πολλάκις δὲ τὰ ὑπὸ ἀνθρώπων πραττόμενα ἄλλαις ὁμοίως πράξεσι παραβάλλει, ὥσπερ ἐν τούτῳ,

Οἱ δ' ὥς τ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισι,

τὴν ἔνστασιν καὶ χαρτερίαν δεινύων τῶν ἀνδρῶν. Τῷ δ' C
ἀγεννῶς δακρύοντι ὀνειδίζει μετὰ ἐναργοῦς ὁμοιώσεως,

Τίπτε διδάκρυσαι Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
Νηπίη.

ℓ. Ἐπόλμησε δὲ καὶ τοῖς στοιχείοις παραβαλεῖν

stantiam hiſce expreſſit: *Eminet armento veluti bos, præſtat et omni.*

LXXXVIII. Neque vero marinorum animantium ſimilitudines omiſit, polypi quidem perſeverantiam, et quam difficulter a ſaxis avellatur, *Extrabitur veluti polypus ſi quando cavernis.* Delphini autem principatum, ac præſtantiam inter alios piſces, *Ut piſces alios ſuperat delphinus in undis.*

LXXXIX. Sæpenumero autem ea, quæ ab hominibus fiunt, aliis ſimiliter factis confert, ut in hoc, *Meſſores veluti certant frumenta metendo*: reſiſtendi vim, et fortitudinem virorum demonſtrans. Sed et præter generis dignitatem ploranti, ſimilitudine perſpicua convitiatur: *Cur pueri in morem lachrymas, Patrocle ſodalis.*

XC. Auſus eſt autem et elementis humana facta con-

Digitized by Google

A προφέρεις ἀνθρωπίνας, ὡς ἐν τούτῳ,

Ὡς ἔφατ'. Ἀργείοι δ' μίγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει νότος ἰὼν
Προβλῆτι σκοπέλῳ· τῇ δ' ἔποτε κύματα λείπει
Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται·

ἐν οἷς δῆλός ἐστι καὶ ὑποβολῇ, ᾗ αὐξήσας κεχρημένος· οὐ γὰρ ἤρκεσε κύματος ἦχῳ τὴν κραυγὴν ἀπεικάσαι, B ἀλλὰ τῶν προφερομένων ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅπου μετεωριζόμενον τὸ κῦμα μείζονα ἦχον ἀποτελεῖ· καὶ οὐχ ἁπλῶς κῦμα, ἀλλὰ τὸ κινηθὲν ἀπὸ νότου, τῷ μάλιστα τὰ ὑγρὰ κινοῦντος· καὶ ὅτι σκοπέλῳ προβλῆτι, τῷ ἀνατεταμένῳ εἰς ὃ πέλαγος, καὶ προσπλυζομένῳ ὑπ' αὐτῷ, ὃς καὶ ἀδιάλειπτον ἔχει τὸν κλύδωνα, ὁπόθεν ἂν προσπίπτωσιν οἱ πνέοντες ἄνεμοι. Τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ C ἐν τῷ διηγεῖσθαι ἐξεργασίας παρ' αὐτῷ· ἅπερ ἔνεστι καὶ ὅτι τῶν πολλῶν καταγνοῖεν, οὐ τῶν ὀλίγων προσδεήσαντα παραδειγμάτων.

B. 1. προφερομένων] Ita omnes libri, excepta Galei editione, quæ habet προσφερομένων. Malim tamen τῷ προφερομένῳ, ſcilicet ἤχῳ.

ferre, ſicut in iſto, *Argolici vocem tollebant, fluctus ut altis Littoribus reſonat, ſcopuloque immurmurat, Auſter Quem petit, omnigenis Zephyris agitata procella, Nec quoque deſeruit, variis dum partibus afflant.* In quibus conſtat eum et hyperbola, et amplificatione uſum eſſe. Non enim contentus fuit, procellæ ſono clamorem comparaſſe; ſed fluctuum, qui in altum littus illiduntur, ubi dum fluctus exaltatur, majorem ſonitum edit. Neque ſimplicem procellam, ſed ab Auſtro, qui humida maxime movet, concitatam, in ſcopulum eminentem, et in pelagus prominentem, illiſam eſſe dicit, et qui ab ea alluereturque affiduæ tempeſtati obnoxius eſſet, undecumque tandem ventorum flatus irrueret. Iſtiuſmodi apud eum ſunt, quæ ad diligentiam in narrando pertinent, quorum multa ex paucis exemplis deprehendere licet.

Digitized by Google

ϛα'. Σκεψώμεθα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη τῶν λόγων, A
εἰ ἔστι παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, οὕτω καὶ τὰς ἐννοίας αὐτοῦ
λαβόντι, καὶ ἐναργῶς κατασκευάσαντι. Ὁμοίως ὀλίγα
παραδείγματα παρατεθέντα, καὶ τὰ ἄλλα νοεῖν παρα-
σκευάσῃ.

ϛβ'. Ὁ δὲ Θεωρητικὸς λόγος ἐστὶν, ὁ περιέχων τὰ
καλούμενα θεωρήματα, ἅπερ ἐστὶ γνῶσις τῆς ἀληθείας, γι-
νομένη μετὰ τέχνης· ἀφ' ὧν ἐστι τιὺ φύσιν τῶν ὄντων, B
θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καταγνοεῖν, καὶ
τὰς περὶ τὸ ἦθος ἀρετὰς καὶ κακίας διαιρεῖν, καὶ ἢ
τινι τέχνῃ λογικῇ μετέρχεσθαι τιὺ ἀλήθειαν πρέπει,
μανθάνειν. Ταῦτα δὲ μετεχειρίσαντο οἱ ἐν Φιλοσοφίᾳ
διατείναντες· ἧς ἔστι μέρη, τὸ Φυσικὸν, καὶ Ἠθικὸν, καὶ
Διαλεκτικόν. Ἐν δὴ πᾶσι τούτοις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ
σπέρματα ἐνιδόντα Ὅμηρον εἰ καταμάθοιμεν, πῶς C
οὐκ ἂν εἴη πρὸ πάντων θαυμάζεσθαι ἄξιος; Εἰ δὲ δὴ

B. 6. ἧς ἔστι μέρη] Legendum, ἧς ἐστὶ μέρη.

XCI. Perpendamus autem et reliquas orationis ſpecies, num apud Homerum ita ſint, ut ipſe eas primum et excogitaſſe, et illuſtraſſe videatur. Qua de re pauca item exempla adducemus, unde reliqua conjici poſſunt.

XCII. Ceterum Contemplativa oratio eſt, quæ ſpeculationes (quæ ſic vocantur) complectitur, habentque veritatis cognitionem, quæ arte conſtat. Unde et rerum divinarum, et humanarum naturam cognoſcere licet; virtutes et vitia, quæ in moribus ſunt, ſecernere; denique num aliqua rationali arte veritatem conſequi conveniat, diſcere. Hæc autem ii, qui in Philoſophia verſati ſunt, tractaverunt, cujus etiam partes ſunt, Naturalis ſcientia et Moralis, et Diſſerendi Ars. Quod ſi horum omnium principia, et ſemina Homerum ſuppeditaſſe cognoverimus, quo pacto non præ omnibus admiratione dignus fuerit? Por-

Digitized by Google

A αἰνιγμάτων, ἢ μυθικῶν λόγων τινῶν ἐμφαίνεται τὰ νοήματα, οὐ χρὴ παράδοξον ἡγεῖσθαι. Τοῦτο γὰρ αἴτιον ποιητικῆς, καὶ τὸ ἀρχαίων ἦθος, ὅπως οἱ μὲν φιλομαθοῦντες μετά τινος εὐμουσίας ψυχαγωγούμενοι, ῥᾷον ζητῶσί τε, καὶ εὑρίσκωσι τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀμαθεῖς μὴ καταφρονῶσι τούτων ὧν οὐ δύνανται συνιέναι. Καὶ γὰρ ὄντι πως, τὸ μὲν δι' ὑπονοίας σημαινόμενον, ἀγαστόν· τὸ
B δὲ φανερῶς λεγόμενον, εὐτελές.

ξγ'. Ἀρξώμεθα τοίνυν ἀπὸ τῆς τοῦ παντὸς ἀρχῆς καὶ γενέσεως, ἣν Θαλῆς ὁ Μιλήσιος εἰς τὴν τοῦ ὕδατος οὐσίαν ἀναφέρει· καὶ θεασώμεθα, εἰ πρῶτος Ὅμηρος τοῦθ' ὑπέλαβεν, εἰπών

Ὠκεανός θ' ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Μετ' ἐκεῖνον δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος, ὑφηγάμενος
C τὰς πρώτας ἀρχὰς εἶναι τὸ ὕδωρ καὶ τὴν γῆν, ἔοικε πάσαις τὴν ἀφορμὴν ταύτην ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων,

A. 2. Τοῦτο γὰρ αἴτιον ποιητικῆς] Malim, Τοῦτο γὰρ αἴτιον ποιητικὴ, ἢ τὸ τῶν ἀρχαίων ἦθος—.

ro quod per ænigmata, et fabulosas quasdam orationes animi sensa ostendit, non mirum videri debet. Poetica namque in caussa est, et priscorum consuetudo, ut disciplinarum studiosi, ingenii ac animi quadam delectatione deliniti, veritatem facilius et inquirant, et inveniant: et ut vulgus illa non contemnat, quæ intelligere nequit. Etenim est quando id quod figurate significatur, jucundum sit; quod vero aperte dicitur, vilescit.

XCIII. Exordiamur itaque a totius universi principio, ac generatione, quam Thales Milesius ad aquæ substantiam refert, et videamus num Homerus primus hoc invenerit, dicens, *Oceanus qui cuncta creat, gignitque creata.* Post istum vero Xenophanes Colophonius, aquam et terram inter prima initia constituens, eam occasionem ab Homericis istis sumpsisse videtur, *Sed vos in terram lym-*

Digitized by Google

Ἀλλ' ὑμεῖς μὲ πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε· A

σημαίνει γὰρ τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τῶν παντός. Ἡ δὲ μάλιστα ἀληθὴς δόξα τέσσαρα στοιχεῖα συνίστησι, Πῦρ, Ἀέρα, Ὕδωρ, Γῆν. Ταῦτα δὲ καὶ Ὅμηρος εἰδὼς φαίνεται, μνημονεύων ἐν πολλοῖς αὐτῶν ἑκάστου.

ξδ'. Καὶ τὴν τάξιν δὲ αὐτῶν ὅπως ἔχει κατέμαθεν. Ὅτι μὴν γὰρ ἡ Γῆ κατωτάτω πάντων ἐστί, θεα- B
σώμεθα. Σφαιροειδοῦς γὰρ ὄντος τοῦ Κόσμου, ὁ μὲν περιέχων τὰ πάντα Οὐρανὸς, τὸν ἄνω τόπον ἐπέχειν εἰκότως λέγοιτ' ἄν· ἡ δὲ Γῆ, ἐν μέσῳ οὖσα πανταχόθεν, κατωτέρω τοῦ περιέχοντος ἐστί. Τοῦτο δὴ ὁ ποιητὴς ἐν τούτοις μάλιστα δηλοῖ, ἐν οἷς φησιν ὁ Ζεὺς, ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου σειρὰν ἀναλάμψας, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἀναπάσσειν, ὡς πάντα μετέωρα γένοιτο, C

Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο

phamque reſolvier omnes. Significat enim reſolutionem in genitalia elementa univerſitatis. Opinio autem maxime verax quatuor elementa conſtituit, Ignem, Aerem, Aquam, et Terram. Hæc autem et Homerum ſciviſſe apparet, dum in multis uniuſcujuſque iſtorum mentionem facit.

XCIV. Qua autem ſerie ea conſtituta eſſent, pernovit. Nam quod terra omnium infima ſit, videamus. Orbicu-

lari namque exiſtente mundo, cœlum, quod omnia continet, ſuperiorem locum retinere, haud immerito dici queat. Terra autem in medio exiſtens undiquaque inferior continente eſt. Hoc ſane poeta in his maxime declarat, in quibus Jupiter ait, ſe de Olympo catena ſuſpenſa, terram et mare revulſurum, ut omnia in ſublime tollerentur, *Aſt ego ſi cupiam, vos nunc detraxero cunctos, Firma cum tellure ſimul, pontoque præalto,*

Digitized by Google

A Δησαίμην, τὰ δέ κ' αὖθι μετήορα πάντα γένοιτο.

ξέ. Ὑπὲρ δὲ Γῆς ὄντος τοῦ Ἀέρος, τὸν αἰθέρα ὑψηλότερον εἶναί φησιν οὕτως,

Εἰς ἱλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
Ἀκροτάτῃ πεφυυῖα, δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανε·

τοῦ δὲ Αἰθέρος ἀνωτέρω τὸν Οὐρανὸν,

B Ὡς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὁμιμαγδὸς
Χάλκεον ἠχαὶὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.

Καὶ ἔτι ἐν τούτῳ,

Ἠιρίη δ' ἀνίδῃ μέγαν οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε·

ὁ γὰρ καθαρώτερον τοῦ Ἀέρος, ἀνωτάτω ὢν, καὶ τὸ μάλιστ' ἀπέχον τῆς Γῆς, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναθυμιάσεων, ὡς ὅλον λαμπρὸν φασιν Ὄλυμπον περισημαίνεσθαι.

ξς. Ἐν οἷς δὲ φησιν ὁ ποιητὴς συνοικεῖν τῷ Διὶ τὴν C Ἥραν οὖσαν ἀδελφὴν, δοκεῖ ταῦτα ἀλληγορεῖσθαι, ὅτι Ἥρα μὲν νοεῖται ὁ Ἀὴρ, ἥπερ ἐστὶν ὑγρὰ οὐσία, διὸ καὶ λέγει,

—— Ἥιρα δ' Ἥρη
Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν.

Vertice de cæli ſuſpenſa rite catena, Atque hæc rurſus ego in ſublime reduxero cuncta.

XCV. Præterea Aere ſuper terram exiſtente, Æthera excelſiorem eſſe, ad hunc modum aſſerit, *Conſcendit pinum, quæ ſtat in vertice mantis Idæ, quæ penetrat nebulas, ac æthera ſummum.* Æthere autem cœlum ſuperius: *Sic illi pugnant, ut ferreus inde tumultus In cœlum reſonet, ſterilemque per æthera tranet.* Et præterea in iſto, *Aeria aſcendit cœlum, atque petivit Olympum.* Quum enim ſuprema Aeris pars purior ſit, et maxime a terra, ejuſque exhalationibus, diſtet, ideo Olympum, quaſi ὅλον λαμπρὸν, totum ſplendidum appellari dicunt.

XCVI. In quibus vero poeta ait, *Junonem cum Jove conſuetudinem habere, quum tamen illius ſoror eſſet*, per allegoriam hæc ſignificare vi-

Digitized by Google

Ζεὺς δὲ, ὁ Αἰθὴρ, τυτέστιν ἡ πυρώδης, καὶ ἔνθερμος οὐ- A
σία,

Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν.

Ἀδελφοὶ μὲν οὖν ἔδοξαν διὰ τὴν συμφέρειαν, καὶ τὴν κατά τι ὁμοιότητα, ὅτι ἄμφω κοῦφοι καὶ κινούμενοι· συνοικοι δὲ καὶ ὁμόλεκτροι, ὅτι ἐξ αὐτῶν συνιόντων γενναται τὰ πάντα· διὸ καὶ ἐν τῇ Ἰδῃ συνέρχονται, καὶ ἡ γῆ αὐτοῖς φύει τὰς πόας καὶ τὰ ἄνθη. B

ΧΖ'. Τῷ δὲ αὐτῷ λόγῳ ἔχεται καὶ ἐκεῖνα, ἐν οἷς φησιν ὁ Ζεὺς κρεμᾶσθαι τὴν Ἥραν, καὶ ἐξάπεδαι τῶν ποδῶν αὐτῆς ἄκμονας δύο, τυτέστι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. Μάλιστα δὲ ἐν ἐκείνοις ἐξεργάζεται τὸ περὶ στοιχείων λόγον, δι' ὧν ὁ Ποσειδὼν λέγει αὐτῷ,

Τρεῖς γάρ τε Κρόνου ἴομεν ἀδελφεοὶ, οὓς τέκε Ῥεία,
Ζεύς τε ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων·

B. 5. τὸν περὶ στοιχείων] Malim, τὸν περὶ τῶν στοιχείων.
B. 7. τε Κρόνου ἴομεν] Ita Editiones, excepta Galei, ubi est τ' ἐκ Κρόνου ἴμεν: Amst. habet τε Κρόνου εἰμέν: exempla vulgata Il. ε'. 187, τ' ἐκ Κρόνου εἰμέν.

detur, quod per Junonem Aer intelligatur, quippe humida ſubſtantia; propterea etiam dicit, *Aera fundebat Juno Lucina profundum.* Per Jovem autem æther, hoc eſt, ignea ſubſtantia, et calida eſſentia ſignificetur. *Atque Jovi cælum in nebulis, ac æthere ceſſit.* Fratres igitur propter conjunctionem, et quamdam ſimilitudinem viſi ſunt, eo quod uterque levis ac mobilis ſit: familiares vero et conjuges, quod ex iſtis coeuntibus omnia generentur. Quapropter et in Ida congrediuntur, ac terra eis herbas ac flores producit.

XCVII. Ejuſdem vero rationis ſunt et illa, in quibus Jupiter ait, Junonem pendere, et duas incudes, hoc eſt, mare et terram, illius pedibus appendi. In iis autem elementorum rationem maxime habet, in quibus Neptunus Jovi dicit, *Tres ſiquidem fratres ſumus, ex Rhea genitrice, Jupiter, atque ego, ter-*

Digitized by Google

A καὶ,

Τριχθὰ δ' πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·

ᾗ ὅτι ἐν τῇ τοῦ παντὸς νομῇ Ζεὺς μὲν ἔλαχε τὴν τοῦ πυρὸς οὐσίαν, Ποσειδὼν δὲ, τὴν τοῦ ὕδατος, Ἅιδης δὲ, τὴν τοῦ ἀέρος· τοῦτον γὰρ λέγει ΖΟΦΟΝ ΗΕΡΟΕΝΤΑ, ἐπειδὴ φῶς οἰκεῖον οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἐκ τοῦ Ἡλίου, καὶ Σε-
B λήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων καταλάμπεται).

ξη'. Τετάρτη δὲ καταλείφθη καὶ κοινὴ πάντων ἡ Γῆ. Ἡ μὲν γὰρ τῶν τεττάρων στοιχείων οὐσία κινεῖται ἀεί, μόνη δὲ ἀκίνητος ἡ Γῆ μένει, ᾗ καὶ τὸν Ὄλυμπον προσέθηκεν· εἰ μὲν γὰρ ὄρος ἐστὶν, ὡς μέρος τῆς Γῆς· εἰ δὲ τοῦ οὐρανοῦ τὸ λαμπρότατον καὶ καθαρώτατον, ὡς
C καὶ ταύτης οὔσης ἐν τοῖς στοιχείοις πέμπτης οὐσίας, ὅπερ ᾠήθησαν τινὲς τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων. Ὥστε κατὰ τὸ εἰκὸς κοινὰ ὑπάρχειν), τῷ τε Γῆν κατωτάτω διὰ βαρύτητα, καὶ τὸν Ὄλυμπον ἀνωτάτω ὄντα διὰ κου-

tius, *infera regna tenet qui*. Et, *Omnia tripliciter diviſa*, *tenetque ſua omnis*. Præſertim quùm in univerſi diſtributione, Jupiter ignis, Neptunus aquæ, Pluto aeris eſſentiam ſortitus ſit. Hunc enim *aeriam caliginem* ideo vocat, quod lumen proprium non habet; ſed a Sole, Luna, et reliquis aſtris lucem mutuatur.

XCVIII. Terra autem quarta et communis pars, eam ob cauſſam relicta eſt, quod trium elementorum eſſentia aſſidue movetur, Terra autem ſola immobilis eſt, cui et Olympum addidit; eo quod ſive mons, pars Terræ ſit: ſin vero cœli ſplendidiſſimam et puriſſimam partem intelligas, tum hæc quinta eſſentia inter elementa fuerit, id quod quidam illuſtres philoſophi ſenſerunt. Quocirca haud abs re communia eſſe cenſuit, Terram videlicet infimam, propter gravitatem, et Olympum ſupremum, propter levitatem. Quoniam in iſta naturæ in medio exiſten-

Digitized by Google

φότητα, ὅτι εἰς ταῦτα αἱ μεταξὺ φύσεις ὧν μὲν καθα- A
φέρονται, ὧν δὲ ἀναφέρονται.

ϟθ'. Τῆς δὲ τῶν στοιχείων φύσεως ἐξ ἐναντίων συνε-
στώσης, ξηρότητός τε καὶ ὑγρότητος, καὶ θερμότητος καὶ
ψυχρότητος, ὑπὸ δὲ τῆς τοιᾶς ἄλλης ἀναλογίας,
καὶ κράσεως ἐναπεργαζομένης τὸ πᾶν, καὶ μεταβολὰς μὲν
μερικὰς ὑπομενούσης, τοῦ δὲ παντὸς λύσιν μὴ ὑπιδε-
χομένης, Ἐμπεδοκλῆς ἔφη τὰ ὅλα συνεστάναι ὕπως, B

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖτις ἕκαστα, φορεύμενα νείκεος ἄχθει·

τὴν μὲν συμφωνίαν καὶ ἕνωσιν τῶν στοιχείων, φιλίαν προσ-
αγορεύσας· νεῖκος δὲ, τὴν ἐναντίωσιν.

ρ'. Περὶ δὲ τούτου Ὅμηρος τὴν φιλίαν καὶ ὁ νεῖκος
αἰνίσσεται, ἐν οἷς φησιν Ἥρα παρ' αὐτῷ,

Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, C
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν·

B. 3. ἄχθει] Rectius fit ἴχθει.

tes, partim deorsum, partim sursum feruntur.

XCIX. Porro quum elementorum natura ex contrariis constet, videlicet e siccitate et humiditate, calore ac frigore; et quum per convenientiam et temperaturam, quam invicem habent, cuncta fabricetur, mutationesque particulares suscipiat, universalem autem solutionem subire nequeat, Empedocles cuncta ad hunc modum constare inquit, *Est ubi conveniunt in amore bene, est ubi rursus Singula discordant, litem, pugnamque capessunt.* Ubi elementorum concordiam et unitatem *Amicitiam*, adversationem autem *contentionem* appellat.

C. Ante hunc autem Homerus concordiam et discordiam in iis obscure ostendit, in quibus Juno apud eum ait, *Vado videre feracis cuncta latibula terræ, Oceanumque pa-*

Digitized by Google

A Τὰς εἰμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄφρικτα πείσματα λύσω.

ρα'. Τοιοῦτον δέ γε καὶ τὴν Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρην ὁ μῦθος αἰνίσσεται, τῆς μὲν ταυτὸ δυναμένης ὃ καὶ παρ' Ἐμπεδοκλεῖ ἡ φιλία, τοῦ δὲ ὃ παρ' ἐκείνῳ ὁ νεῖκος. Ὅθεν ποτὲ μὲν συνειοιν ἀλλήλοις, ποτὲ δὲ διαλύονται. Ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς Ἥλιος· καὶ δεσμοῖ μὲν αὐτοὺς Ἥφαιστος, λύει δὲ Ποσειδών. Ἐν οἷς B δῆλόν ἐστιν ὅτι ἡ ἔνθερμος καὶ ἡ ξηρὰ οὐσία, καὶ ἡ ταύτῃ ἐναντία, ἡ ψυχρά τε καὶ ὑγρά, ποτὲ μὲν συνάγουσι τὰ πάντα, ποτὲ δὲ λύουσιν.

ρβ'. Ἀκολουθεῖ δὲ τούτοις καὶ ὃ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς εἰρημένον, ὅτι ἐκ τῆς Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίας Ἁρμονία συνέστηκεν, ἐξ ἐναντίων, βαρέων τε καὶ ὀξέων, κιρναμένων ἀλλήλοις ἀναλόγως. Ὅπως δὲ ἀντι- C κεινται ἀλλήλοις τὰ τῆ ἐναντίας φύσεως τετυχηκότα, αἰνίσσεσθαι ἔοικεν ὁ ποιητὴς, καὶ ἐν τῇ καταξει τῶν θεῶν, ἐν ᾗ πεποίηκε τοὺς μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοὺς δὲ τοῖς Τρω-

trem divorum, Tethidaque ipsam Magnas inter eos valeam an componere lites.

CI. Talia etiam Veneris et Martis fabula ſub verborum involucris oſtendit. Quorum illa quidem idem pollet, quod apud Empedoclem *amicitia*; hic autem idem, quod apud illum *contentio*. Unde fit, ut aliquando inter ſeſe coeant, aliquando autem diſſolvantur. Indicat autem eos Sol, Vulcanus vincit, ſolvit Neptunus. Unde conſtat, calidam et ſiccam eſſentiam, et his contrariam, frigidam et humidam, nonnumquam omnia coagmentare, nonnumquam vero diſſolvere.

CII. Quibus et hoc conſentaneum, quod apud alios poetas dictum eſt, quod ex Martis et Veneris conſuetudine concentus, ex contrariis, videlicet gravibus et acutis, conſtet, dum inter ſeſe æquabiliter temperantur. Quo pacto autem ea, quæ contrariam naturam ſortita ſunt, ſibi invicem opponantur, poeta per ænigma ſignificaſſe videtur, præſertim in acie deorum, in qua fingit, alios qui-

Digitized by Google

οἱ βοηθοῦσι, ἀλληγορικῶς ἐμφαίνων τὰς δυνάμεις ἑκάσου. Καὶ τὸν μὲν Φοῖβον τῷ Ποσειδῶνι ἀντιτάττει, τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν, τῷ ὑγρῷ καὶ ψυχρῷ· τὴν δ' Ἀθηνᾶν τῷ Ἄρει, ὃ λογιστικὸν τῷ ἀλογίστῳ, τουτέστι τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ· τὴν δὲ Ἥραν τῇ Ἀρτέμιδι, τὸ ἀέρα τῇ Σελήνῃ, καὶ ὅτι ὁ μὲν, σταθερὸς, ἡ δὲ, πολυκίνητος· τὸν δὲ Ἑρμῆν τῇ Λητοῖ, ὅτι ὁ μὲν λόγος ἀεὶ ζητεῖ καὶ μέμνηται, ἡ δὲ λήθη τούτῳ ἐστὶν ἐναντίον· τὸ δὲ Ἥφαιστον τῷ ποταμῷ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καθ' ὃν τὸ Ἥλιον τῇ θαλάσσῃ· θεατὴν δὲ τὸ μάχης τὸ θεῖον θεὸν, καὶ ὅτι τούτῳ γεγηθότα. A B

ργ'. Ἐκ δὲ τῶν προειρημένων ἅμα καὶ τοῦτο ὑποδεικνὺς Ὅμηρος φαίνεται, καὶ ὅτι εἷς ἐστιν ὁ κόσμος, καὶ πεπερασμένος. Εἰ γὰρ ἄπειρος ἦν, οὐκ ἂν εἰς ἀριθμὸν πέρας ἔχοντα διῃρεῖτο. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι σημαίνει C

C. 3. Καὶ ἐν τῷ ὀνόματι—σταθερὸς] Locus peſſime a librariis habitus: primum, tranſponendus in finem hujus ſectionis: deinde ita corrigendus, ἐκεῖ καὶ σπέρας· ᾗ ἐν τῷ ὀνόματι σημαίνει τὸ σύμπαν, ἐν ᾧ ὡς καὶ ἐν

dem Græcis, alios autem Trojanis auxilium ferre, allegorice uniuſcujuſque vim oſtendens. Atque Phœbum quidem Neptuno in acie opponit, calidum et ſiccum, humido et frigido: Minervam autem Marti, rationale irrationali, hoc eſt, bonum malo: Junonem vero Dianæ, hoc eſt, Aerem Lunæ, eo quod ille ſtabilis, hæc vero inſtabilis ſit: Mercurium autem Latonæ, eo quod ſermo aſſidue quærit, ac meminit, oblivio autem his contraria eſt: Vulcanum denique fluvio, eadem ratione, qua Solem Mari. Pugnæ autem ſpectatorem Deum primarium, et ſuper hoc lætantem fingit.

CIII. Ex prædictis autem ſimul et hoc oſtendere Homerus videtur, quod et unus, et finitus ſit mundus. Si enim infinitus eſſet, nequaquam divideretur in numerum habentem terminum. Ipſo enim nomine termini ſig-

Digitized by Google

A τὸ σωπᾷν, ὡς ἡ σὺ ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ τῷ πληθυντικῷ. Σαφέστερον δὲ ὃ αὐτὸ δηλοῖ σὺ τῷ εἰπεῖν,

—— πείρατα γαίης·

ἡ πάλιν σὺ οἷς φησὶν,

—— εὖδ' εἴ κε τὰ πείατα πειρὰθ' ἵκηται
Γαίης ἠ φόρτοιο·

B ἡ ἐν τῷ,

Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·

ὅπου γὰρ ὄξιν ἀκρότης, ἐκεῖ ἡ πέρας.

ρδ'. Ὅπως δὲ ἡ ὡδὶ Ἡλίου γινώσκει, οὐκ ἄδηλον, ὅτι κυκλοφορικὴν ἔχων δύναμιν, ποτὲ μὲν ὑπὲρ γαίης φαίνεται, αὖθις δὲ ὑπὸ γῆν ἄπεισι. Καὶ τοῦτο δῆλον ποιεῖ, λέγων,

C Ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος οὐδ' ὅπη ἠώς,
Οὐδ' ὅπη Ἥλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ Γαῖαν,
Οὐδ' ὅπη ἀνίτας.

ἄλλοις πολλοῖς χρῆται ἀντὶ τοῦ ἑνικοῦ τῷ πληθυντικῷ. Voce δόματι significatur πείρας. In verſione totam hanc dictionem in vetere ſuo loco reliqui, correctionem tamen reddidi.

nificat unum eſſe Univerſum; quippe in nomine *termini*, ut in aliis multis, Plurali pro Singulari utitur. Clarius autem eamdem rem declarat, dum inquit, *fines terræ:* et rurſus, in quibus ait, *Ultima non certe quamvis adeat loca terræ, et maris.* Præterea in hoc, *Summo vertice multijugi verſatus Olympi.* Ubi enim ſummitas, illic et terminus eſt.

CIV. Quid autem de Sole ſentiat, non eſt obſcurum, quia quum orbicularem circumferentiæ vim obtineat, aliquando ſuper Terram apparet, nonnumquam rurſus ſubter Terram abit, idque ad hunc modum declarat, *O ſocii, quis novit ubi caligo ſit orta, Auroræque domus, radiique Hyperionis unde? Quove meent rurſus ſubeuntes infima Terræ?* Ad hæc quod ſemper

Digitized by Google

Καὶ ὅπ ἀεὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἰὼν, καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ τοῦτο ΥΠΕΡΙΩΝ A
περσαγορευόμενος ὑπὸ αὐτῶν τῶν ποιητῶν, τῷ τε ἀνα-
τολὴν ἐκ τοῦ περιέχοντος τὴν γῆν ὕδατος, τυτέστι τοῦ
ὠκεανοῦ, ποιεῖται, καὶ εἰς αὐτὸν καταδύεσθαι, δηλοῖ σαφῶς,
τῷ μὲν ἀνατολὴν καλῶν τοῦτοις,

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν εἰς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ·

τῷ δὲ δύσιν, B

Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος Ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

ρέ. Δείκνυσι δὲ αὐτῷ καὶ ὃ εἶδος,

—— λαμπρὸς δ' ἦν Ἠέλιος ὥς·

καὶ μέγεθος,

Ἐὼν γὰρ Ἠέλιος φαίδιμος ὑπερίσχεθε γαῖαν·

καὶ ἔπι μᾶλλον ἐν τούτῳ, C

Ἥμος δ' Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει·

καὶ τὴν δύναμιν,

Ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακούει·

καὶ ὃ ἔμψυχον, καὶ ὃ ὅτι τῇ κινήσει αὐτοπρεπαίρετον, ἐν

super nos graditur Sol, *hyperion*, id est, *supergrediens*, ab ipso poeta appellatur. Quum autem Sol ex Aqua, quæ Terram complectitur, hoc est, ex Oceano oriatur, et in eum occidat, poeta illius ortum etiam in his perspicue ostendit, *Oceani stagna alta linens, exortus erat sol, Æthera conscendens, superis lux esset ut alma:* occasum vero, *Irruit Oceano lampas Phœbea, faciitque Ingentes hemini tenebras, noctemque profundam.*

CV. Ostendit autem et ejus formam, *Splendidus autem erat ut sol:* et magnitudinem, *Nam bene lucescens Phœbus Terræ eminet omni:* et magis etiam in hoc, *Sol quando illustris medium penetrarat Olympum:* et vim, *Sol qui cuncta videt, nec non audire potest qui:* denique quod sit animal, et sua sponte moveatur, in

Digitized by Google

A οἷς ἀπειλεῖ,

Δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.

Καὶ ὅτι τούτῳ ὁ Ζεὺς αὐτὸν παρακαλεῖ,

Ἥλι', ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Ἐξ ὧν δηλοῖ ὅτι οὐ πῦρ ἐστὶν ὁ Ἥλιος, ἀλλ' ἑτέρα τις χρείττων οὐσία· ὅπερ καὶ Ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν· εἶναι τὸ
B μὲν πῦρ ἐστιν ἀνωφερὲς, καὶ ἄψυχον, καὶ εὐδιάλειπτον, καὶ φθαρτόν· ὁ δὲ Ἥλιος, κυκλοφορητικὸς, καὶ ἔμψυχος, καὶ ἀίδιος, καὶ ἄφθαρτος.

ρτ'. Καὶ τῷ ἄλλων δὲ τῶν κτ' τὸν οὐρανὸν ἄστρων ὅτι οὐκ ἀπείρως Ὅμηρος εἶχεν, φανερόν ἐστιν ἐξ ὧν πεποίηκε,

Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, τό, τε σθένος Ὠρίωνος·

C καὶ τὴν ἄρκτον τὴν αἰεὶ περιφορμίζουσαν τὸν ἀειφανῆ πόλον τὸν βόρειον, καὶ ἀφ' ὑπερμήκους μὴ ἀπορμίζουσαν

B. 1. εὐδιάλειπτον] Sic Steph. priores editiones et Amſt. At Gal. et Erneſt. εὐδιάλυπτον. Verisimile eſt auctorem ſcripſiſſe εὐδιάλυτον.

quibus minatur, *Lux ero funeſtis, ſubiens Plutonis in ædes.* Propterea quoque Jupiter eum adhortatur, *Phœbe tuum fuerit poſthac mortalibus, atque Diis ſuperis lucem cunctis perferre benignam.* Unde conſtat, quod Sol non ſit ignis, ſed alia quæpiam potior ſubſtantia: id quod et Ariſtoteles ſenſit. Siquidem ignis in altum fertur, inanimatus, facile ceſſans, et corruptibilis eſt: Sol vero in orbe fertur, animatus, æternus, et incorruptibilis.

CVI. Quod vero nec aliorum aſtrorum imperitus fuerit Homerus, ex iis quæ finxit palam eſt, *Vergilias, Suculas, nec non magnum Oriona.* Ad hæc Urſam deſcribit, quo pacto ſubinde juxta polum Aquilonarem nobis ſemper apparentem verſetur, et, propter ſublimitatem, horizontem

Digitized by Google

ὁρίζοντος, ὅτι ἐν ἴσῳ χρόνῳ ὅ, τε μικρότατος κύκλος ἐν A
ᾧ ὁ Ἄρκτος, καὶ ὁ μέγιστος, ἐν ᾧ Ὠρίων, φέρεται ἐν
τῇ τοῦ κόσμου περιφορᾷ· καὶ τὸν βραδέως δυόμενον Βοώ-
την, ὅτι πολυχρόνιον ποιεῖται τὴν κατάδυσιν, οὕτω
πεπλωκὼς ἵσῃ, ὡς τε ὀρθὸν καταφέρεσθαι, καὶ συγκατα-
δύεσθαι τέτταρσι ζῳδίοις, τοῖς πάντων εἰς ὅλην νύκτα με-
ριζομένων ἐξ ζῳδίων. Εἰ δὲ μὴ πάντα τὰ περὶ τῶν
ἄστρων θεωρήματα διεξῆλθεν ὡς Ἄρατος, ἢ ἄλλός τις, B
οὐ χρὴ θαυμάζειν· οὐ γὰρ τοῦτο προὔκειτο αὐτῷ.

ρζ'. Οὐκ ἀγνοεῖ δὲ τὰς αἰτίας τῶν περὶ τὰ στοι-
χεῖα συμπτωμάτων, οἷον σεισμῶν καὶ ἐκλείψεων. Ἐπεὶ
γὰρ ἡ Γῆ σύμπασα μετέχει ἐν ἑαυτῇ ἀέρος τε καὶ
πυρὸς καὶ ὕδατος, ὑφ' ὧν καὶ περιέχεται, κατὰ τὸ εἰκὸς
ἐν βάθει αὐτῆς συνίστανται ἀτμοὶ πνευματώδεις. Τού-
τους φασὶν ἔξω μὲν φερομένους κινεῖν τὸν ἀέρα, εἰσχθέντας C
δὲ ἀνοιδαίνειν, εἰς τὸ ἔξω βιαζομένους. Τὸ δ' ἀνευ-

non attingat, eo quod æquali tempore, et minimus circulus, in quo Urſa eſt, et maximus, in quo Orion, in mundi circumferentia vertitur. Præterea et Bootem tarde occidentem, quia diuturnum faciens occaſum, ejuſmodi ſitum habet, ut rectus deferatur, et una cum quatuor ſignis occidat, quæ ſunt ex cunctis illis ſex, quæ toti nocti attribuuntur. Quod vero non omnia, quæ ad ſiderum contemplationem pertinent, ut Aratus, ſeu alius quiſpiam, proſecutus eſt, nemini videatur mirum; neque enim hoc ipſius inſtitutum fuit.

CVII. Nec quoque accidentium cauſſas, quæ circa elementa verſantur, ignoravit, veluti Terræ motuum, ac deliquiorum. Quum enim tota Terra in ſe Ignis, Aeris, et Aquæ partem, a quibus et continetur, habeat, vero conſentaneum eſt, vapores ſpiritu plenos in ejus profunditate conſiſtere. Qui quando foras feruntur, aerem, ut aiunt, movent: coerciti autem intumeſcunt, ac vi foras erumpunt. Quod vero ſpiritus in-

Digitized by Google

A λεῖσθαι τὸ πνεῦμα οὗτος ὁ Γῆς, τῷ θάλασσαν αἰτίαν εἶ) νομίζουσιν, ἐμφράττουσαν οἵοτε τὰς εἰς τὸ ἔξω διόδους, ἔστι δὲ ὅτε ὑποχωροῦσαν αὐτῷ, καταρείπειν τῆς Γῆς τινὰ μέρη. Καὶ τοῦτο οὖν Ὅμηρος εἰδὼς, τῷ αἰτίαν τῶν σφαλῶν τῷ Ποσειδῶνι ἀναπίθησι, ΓΑΙΗΟΧΟΝ τε αὐτὸν, καὶ ΕΝΟΣΙΧΘΟΝΑ προσαγορεύων.

ρή. Ἐπεὶ δὲ τῶν πνευμάτων ἐντὸς ὁ Γῆς καθειρ-
B γνυμένων, νεφέλαι συμβαίνουσι καὶ ζόφοι, καὶ ἀμαυρώσις τοῦ Ἡλίου, σκεψώμεθα εἰ καὶ τοῦτο σωεῖδε. Πεποίηκε μὲν γὰρ τὸν Ποσειδῶνα σείοντα τῷ Γῇ, μετὰ τὴν Ἀχιλλέως ἔξοδον ἐπὶ τὴν μάχην. Προειρήκει δὲ ἐπὶ τῆς προτερείας, οἵα ἔσῃ ἡ τοῦ ἀέρος κατάστασις· ἐπὶ μὲν τοῦ Σαρπηδόνος,

Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν ταναύσας κρατερὴν ὑσμίνην·

C καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ Πατρόκλου,

—— οὐδ' εἰ φαίης
Οὔτέ σοτ' Ἠέλιον σόον ἴμμεναι, οὔτε Σελήνην.
Ἠέρι γὰρ κατέχοντο·

καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Αἴας εὔχεται,

tra Terram concluditur, mare in cauſſa eſſe putant, quod nonnumquam meatuum exitus obſtruens, nonnumquam autem recedens, quaſdam Terræ partes ſubvertit. Homerus itaque iſtud non ignorans, terræmotuum cauſſam Neptuno attribuit, dum eum *terræ continentem*, et *terræ motorem* appellat.

CVIII. Quum vero flatibus intra Terram concluſis, venti ſpirare ceſſent, atque hinc caligo et obſcuritas Solis oriatur; perpendamus num et hoc viderit. Fingit Terram a Neptuno moveri, poſteaquam Achilles in prælium exierat. Prædixerat autem in priori pugna, qualis eſſet aeris conditio: de Sarpedone quidem, *Jupiter in pugnam tenebras immiſit opacas:* et rurſus de Patroclo, *Integer eſſe poteſt nec Sol, nec clara Diana, Aere namque tenentur.* Et paulo poſt Ajax rogat,

Digitized by Google

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν, A
Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

Μετὰ δὲ τὸν σφοδρὸν, ὃ πνεύματος ἔξω καταστάντος, σφοδροὶ γίνονται ἄνεμοι, ὅθεν Ἥρα φησὶν,

Αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργέστεω Νότοιο
Εἶσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλέπην ὀρέουσα θύελλαν.

Εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ τοὺς ἀνέμους ἡ Ἶρις ὀπὶ τῶν πυρῶν ὃ Πατρόκλου καθαιρεῖ, B

—— οἱ δ' ὀρίοντο
Προιὴ ὑπὸ λιγυρῇ νέφια κλονέοντες ὀπιθεν.

Οὕτως δὲ καὶ τῶν ἐκλειψιν τοῦ Ἡλίου φυσικῶς γινομένων, ὅταν ἡ Σελήνη ὑπὸ τῆς γῆς αὐτὸν σκιάζῃ καὶ κάθετον ἐπελθοῦσα ὑπισχνῆται, εἰδὼς φαίνεται. Προεκπὼν δὲ ὅτι ἐλεύσεται ὁ Ὀδυσσεὺς,

Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἰσαμένοιο, C

τουτέστιν ὅτε ἅμα παύεται καὶ ἄρχεται ὁ μὲν, σκιάσης τοῦ Ἡλίου τῆς Σελήνης· ἅμα τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν, φησὶν ὁ

C. 2. ἄρχεται ὁ μὲν] Sic legendum, ut et Erneſtina habet. At Galeus cum prioribus editionibus, item Amſt. perperam ἄρχεται ὁ δὲ μὲν.

Jupiter hunc craſſum tolle aera quæſumus omnes, Facque ſereniferam, quo oculis ſpectare queamus. Ceterum poſt terræmotum, ſpiritu jam foris conſtituto, validi oboriuntur venti, unde Juno ait, *Aſt ego perſimilis Zephyroque, Notoque minaci, Jamque movebo mari canos in littore fluctus.* Poſtera deinceps die Iris ventos ad Patrocli rogum advocat, *Hique fragore ruunt, nubes cogendo retrorſum.* Ad hunc modum et Solis defectum (qui naturaliter fit, quando Luna ei conjuncta, perpendiculariter eum ſubierit, et obſcuraverit) noviſſe videtur. Præfatus namque Ulyſſem venturum eſſe, *menſe partim deficiente, partim vero exiſtente*, hoc eſt, quando menſis ſimul et in exitu eſt, ſimul et incipit; quippe Luna cum ſole coeunte; tum vates ad procos

Digitized by Google

A μάντις πρὸς τὰς μητέρας,

Ἆ δειλοὶ τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμῖν
Εἰλύαται κεφαλαί τε, πρόσωπά τε, νέρθε τε γοῦνα·
Εἰδώλων δ' πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ
Ἰημένων ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
Οὐρανῷ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδήμιος ἀχλύς.

ρϑ'. Καὶ ἀνέμων δὲ φύσιν ἀκριβῶς κατενόησεν· ὧν τὴ
B μὲν γένεσιν ἐκ τῶν ὑγρῶν εἶ· τῶ μὲν γὰρ ὕδατος με-
ταβολὴ εἰς ἀέρα γίνεται· ὁ δ' ἄνεμος ἔστιν ἀὴρ ῥέων.
Τοῦτο δὲ ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς ἐμφαίνει, καὶ ἐν οἷς φη-
σὶν,

—— ἀνέμων μένος ὑγρὸν αἴντων.

Τὴν δὲ τάξιν αὐτῶν ὡς ἔχει διέθηκε.

Σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἴπτοιτ', Ζέφυρός τε δυσαὴς,
C Καὶ Βορέης αἰθηγενέτης μέγα κῦμα κυλίνδων.

Τούτων γὰρ ὁ μὲν, ἀπὸ ἀνατολῆς ὁρμᾶται· ὁ δὲ, ἀπὸ
μεσημβρίας· ὁ δὲ, ἀπὸ δύσεως· ὁ δὲ, ἀπὸ ἄρκτου. Καὶ
ὁ μὲν Ἀπηλιώτης ὑγρὸς ὢν, μεταβάλλει εἰς Νότον

ait, ſub ipſum Ulyſſis adventum, *Quid monſtri video? caput, et facies aliena Omnibus eſt vobis, populeſ, totumque repletum Veſtibulum eſt ſpectris, ſunt atria plena tumultus, Cimmeriæ ſubtus tenebræ, Soliſque labores Cœlitus oſtendunt ſeſe caligine cæca.*

CIX. Ventorum præterea naturam accurate perſpexit, horum videlicet ortum ex humidis eſſe. Aquæ namque commutatio in Aerem tranſit. Porro ventus eſt aer fluens. Hoc vero quum in aliis multis oſtendit, tum in quibus ait, *Ventorum vim humectam ſpirantium.* Seriem autem horum, ut habet, diſpoſuit, *Una Euruſque, Notuſque ruunt, Zephyruſque procellas Excitat, et Boreas fluctus ad ſidera tollit.* Horum namque alius ab ortu, alius a meridie, alius ab occaſu, alius a ſeptentrione ſpirat. Et Subſolanus quidem humidus quippe, in Auſtrum quippe calidum exiſtentem mutatur; Auſter

Digitized by Google

θερμὸν ὄντα· ὁ δὲ Νότος, λεπτυνόμενος εἰς Ζέφυρον· ὁ δὲ A
Ζέφυρος, ἔτι μᾶλλον λεπτυνόμενος, εἰς Βορέαν ἐπτέρα-
θαί φασι. Διὸ,

Ὅσσον, ἐπὶ κραιπνὸν Βορέην, τὰ δὲ νύματα ἄξειν.

Καὶ τὴν ἀντίθεσιν δὲ αὐτῶν φυσικῶς ἐξηγήσατο,

Ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προέηκε φέρεσθαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε δύεσθαι.

ρι'. Ἤπίστατο δὲ κἀκεῖνος ὅτι βόρειος πόλος ὑπὲρ B
γῆς ἡμῖν μετέωρος, ὡς καθ' ἡμᾶς τοὺς ἐν τῷ κλίματι
τούτῳ κατοικοῦντας· ὁ δὲ νότιος, ἐκ τοῦναντίου βαθύς·
ὅθεν ὀρθῶς μὲν τὸν βορέιον φησὶ,

Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων·

τῶν ἄνωθεν ἐμπίπτουσαν φορὰν τοῦ ἀνέμου ἐμφαίνει, τὸ δὲ
ΩΘΕΙ τῶν ἀπὸ τῆς κοιλοτέρου πρὸς τὸ ἄνω τεῖναν βίαν.

B. 5. κυλίνδων] Argumenti nexus et ratio manifeste ostendunt quædam excidisse, et locum plenius ita ab auctore fuisse scriptum: κυλίνδων· ἐπὶ δὲ τοῦ νοτίου (Odyss. γ'. 295.) "Ἔνθα νότος μέγα κῦμα φοτὶ σκαιὴν βίον "ἄσθαι." Καὶ τὸν μὲν ΚΥΛΙΝΔΩΝ τὸν ἄνωθεν ἐμπεσόντα φορὰν τοῦ ἀνέμου ἐμφαίνει· τοῦ δὲ ΩΘΕΙ, τὸν ἀπὸ τ. κ. π. τ. ἐ. β. Lacuna exstitit solemni errore, eadem voce bis posita, librarii oculis a primo κυλίνδων continuo in alterum incidentibus.

autem rarescens, in Favonium; Favonius magis etiam rarefiens, in Aquilonem facta expurgatione vertitur. Hinc est quod ait, *Impulit in celerem Boream, movitque procellas.* Eorumdem vero contentionem naturaliter explicuit, *Est quando Boreas Austrum superabat, et Eurus Est quando cessit Zephyro, primasque reliquit.*

CX. Novit præterea ille Aquilonarem polum super Terram arduum esse his, qui in hoc nostro climate habitant; Australem autem, contra, profundam. Unde de Boreali quidem ait, *Sudificus Boreas volvens ad littora fluctus.* Dum namque sudificum vocat, notat venti impetum e supernis irruere, id quod vim a profundiori parte in altiorem pellit.

Digitized by Google

A ρια. Ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν ὑετῶν γένεσις ἐστὶν ἐκ τῆς τῶν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως, ἐπεδήλωσεν εἰπών,

—— κατὰ δ' ὑψόθεν ἦκεν ἴερσας
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος·

καὶ,

Αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε·

ὡσαύτως δὲ καὶ,

B Τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἰδρῶτι ἀμφὶ Σκάμανδρον
Ἐσκίδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθον.

Ὅθεν δῆλόν ἐστιν ὅτι τὰ ἀναφερόμενα ἀπὸ τῆς γῆν ὑδάτων ὑγρά, ἀναπεφυρμένα τῷ ὕδατι, τοιαῦτα ἄνωθεν καταπέμπει. Τοῦ δ' αὐτοῦ λόγου ἔχεται καὶ ἐκεῖνο,

Ἦματ' ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ·

τότε γὰρ ὁ Ἥλιος ἐκ βάθους ἀναπιὼν μᾶλλον ξηραίνει
C τῆς Γῆς τὰ ὑγρὰ, θολερά καὶ γεώδη ἀναφέρει· τὰ δὲ ὑπὸ βάρους λάβρα καταῤῥήγνυται. Αἱ μὲν οὖν ὑγραὶ ἀναθυμιάσεις ὑετοὺς γεννῶσιν· αἱ δὲ ξηραὶ, ἀνέμους. Ὅταν

B. 4. τῷ ὕδατι] Forte, τῷ ἰστῷ.

CXI. Quod autem et pluviarum generatio ex humida evaporatione fiat, commonſtravit, dicens, *Æthere demiſit rorem mox ſanguinolentum.* Et, *Sanguine conſperſas guttas effuderat humi.* Prædixerat enim, *Sanguine commaculat Xanthum Mavors truculentus, Aſt animæ Plutonis in atri regna ſubibant.* Unde conſtat, hujuſmodi humores (qui ex aquis terreſtribus exhalant) quum aqua permixti fuerint, e ſupernis deorſum ferri. Ejuſdem vero rationis et illud eſt, *Autumni tempus, vehemens quo funditur imber.* Tum enim Sol propter Terræ ſiccitatem, ex profunditate humores extrahens, turbida et terreſtria ſurſum educit; turbida autem præ pondere diſrumpuntur. Humidæ itaque exhalationes, imbres procreant, ſiccæ ventos. Quando vero

Digitized by Google

δὲ σὺ νέφει ἐπληφθῇ ἄνεμος, ἔπειτα βίᾳ ῥήξῃ ὁ νέ- A
φος, βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ ἀποτελεῖ· εἰ δὲ σκληρότερος ἡ
ἀστραπὴ, κεραυνὸν ἀφίησιν. Ὅπερ εἰδὼς ὁ ποιητὴς, λέγει
τὰ τοιαῦτα,

Ἀστράψας δὲ μάλα, μεγάλ' ἔκτυπε·

καὶ ἐν ἄλλοις,

Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε χερσὶν κεραυνόν.

ριβ'. Θεοὺς εἶ) πάντες οἵ γε ὀρθῶς φρονοῦντες νομί- B
ζουσι, καὶ φησὶν Ὅμηρος. Ἀεὶ γὰρ μέμνηται τῶν
θεῶν, λέγων,

— μάκαρες θεοὶ ῥεῖα ζώοντες.

Ἀθάνατοι γὰρ ὄντες ῥᾳδίαν καὶ ἄπονον ἔχουσι τὴν τῆς
ζωὴν φύσιν, καὶ οὐ δέονται τροφῆς, ἧς δεῖται τὸ θνητῶν
ζώων τὰ σώματα·

Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον, C
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

ριγ'. Ἐπεὶ δὲ ἐδεῖτο ἡ ποίησις θεῶν ἐνεργούντων, ἵνα

in nube ventus receptus fuerit, ac deinde vi nubem ruperit, tonitrua et fulgura creat. Sin vero fulgur excidat, fulmen emittit. Quod noſtens poeta hujuſmodi dicit, *Fulgure conſpecto, tonitru ſonuit vehementer.* Et in aliis, *Jupiter intonuit, fulmen ratibuſque triſulcum Intulit.*

CXII. Deos eſſe, quotquot recte ſentiunt, arbitrantur, et inprimis Homerus. Subinde namque Deorum meminit, dicens, *Felices ſuperi vitam duxere beatam, Perpetuam, facilemque ſimul.* Quandoquidem enim immortales ſunt, facilem et interitus expertem habent vivendi conditionem, nec opus iis eſt alimento, quo mortalia opus habent animantia; *quod ſanguine, necnon Carne vacant, ideoque cibum, nec ſuavis Iacchi Munera deguſtant.*

CXIII. Porro quum poeſis opus haberet Diis minime

Digitized by Google

A τῷ γνώμῃ αὐτῶν αἰσθήσει τῶν ἀντυγχανόντων ὡδηγήσῃ, ἐφεύρηκεν αὐτοῖς σώματα· οὐδὲν δὲ ἄλλο σώματος εἶδος ἢ τοῦ ἀνθρώπου, δεκτικόν ἐστιν ἐπιστήμης καὶ λόγου, ἐφαρμόσας ἕκαστον τῶν θεῶν, μετὰ τοῦ κοσμῆσαι μεγέθει τε καὶ κάλλει, ἅμα καὶ τοῦτο ὑπέδειξε, ὃ εἰκόνας καὶ ἀγάλματα θεῶν μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπων εἶδος ἠκριβωμένα ἱδρύσθαι, ὑπὲρ τοῦ παρέχειν ὑπόμνησιν καὶ
B τοῖς ἔλαττον φρονοῦσιν, ὅτι εἰσὶ θεοί.

ριδ'. Τούτων δὲ πάντων ἀρχηγὸν, καὶ ἡγεμόνα τὸν πρῶτον θεὸν νομιζόντων τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἀσώματον ὄντα, καὶ νοήσῃ μᾶλλον καταληπτὸν, καὶ Ὅμηρος ταῦτα ὑπολαμβάνων φαίνεται, παρ' ᾧ λέγεται ὁ Ζεὺς,

—— πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

καὶ,

Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων·

A. 1. *τὸν γνώμην αὐτῶν αἰσθήσει*] Forte, *τὸν γνῶσιν αὐτῶν τῇ αἰσθήσει*—.

A. 6. *μετὰ τοῦ εἰς ἀνθρώπων*] Delendum *μετὰ τοῦ*, ut perperam ex antecedentibus repetitum.

otioſis, eorum ut notionem ſenſui legentium exponeret, Diis corpora attribuit. Quum vero nulla alia corporis forma, præterquam hominis, ſcientiæ ac orationis capax ſit; facta uniuſcujuſque Deorum ſimilitudine, cum ornatu, magnitudine, et elegantia, ſimul et hoc ſubindicavit, quo pacto imagines et ſtatuæ Deorum, ad hominum effigiem adeo accurate fabrefactæ, ponerentur, ut et minus prudentibus admonitionem præberent, Deos exiſtere.

CXIV. Ceterum quando præſtantiſſimi quique philoſophorum primarium illum Deum, ducem et principem omnium, incorporeum eſſe, et cognitione duntaxat comprehenſibilem arbitrentur, Homerus quoque hæc credere videtur, apud quem Jupiter appellatur, *Pater hominumque Deumque:* et, *Jupiter O pater optime, præſes magnificorum.*

Digitized by Google

Καὶ αὐτὸς μὲν ὁ Ζεύς φησιν, A

Ὅσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἰμὶ ἀνθρώπων·

ἡ δὲ Ἀθηνᾶ πρὸς αὐτόν,

Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι δίνος οὐκ ἐπιειπτός·

Εἰ δὲ δεῖ καὶ τοῦτο ζητῆσαι, εἰ νοητὸν ἐπίσταται τὸν θεὸν, οὐκ ἄντικρυς μέν, ἅτε ἐν ποιήσει πολὺ τὸ μυθῶδες ἐχούσῃ, ὅμως δὲ ὅτι καταμαθεῖν, ἐν οἷς φησιν,

Εὗρεν δ' ἰδρύοντα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων· B

καὶ ἐν οἷς αὐτὸς λέγει,

Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μετέω κῆρι νοήσας
Ἥμενος, ἔνθ' ὄρεα τε σκιόεντα πεφήσεται·

ἡ γὰρ μόνωσις αὕτη, καὶ τὸ μὴ καταμιγνύειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἑαυτὸν, ἀλλὰ χαίρειν ἑαυτῷ σωφρονοῦντα, καὶ χρώμενον ἡσυχίαν ἄγοντι, καὶ ἀεὶ διακοσμοῦντι τὰ πάντα, τὴν τοῦ νοητοῦ θεοῦ φύσιν παρίστησιν. Οἶδε δὲ ὅτι νοῦς ἐστιν ὁ

A. 5. νοητὸν] Bene habet, i. e. *intelligibilem*, ut reddidi, poſt alios. Perperam in editione Galei, *intelligentem*.

B. 6. χρώμενον ἡσυχίαν ἄγοντι] Sanum eſt: ſubintelligendum ἑαυτῷ. Exquiſita dictio.

Imo et ipſe Jupiter inquit, *Quantum ego Diis ſuperis præſto, mortalibus atque.* Minerva denique ad eum, *Nos bene callemus, quam ſit tua magna poteſtas.* Si vero et hoc quærere oportet, an Deum intelligibilem eſſe ſciverit, non diſerte quidem (utpote in poeſi, quæ multa fabuloſa admixta habet,) attamen ex iis colligere licet, in quibus ait, *Jupiter omnividens inventus ſorte ſeorſim.* Et in quibus ipſe ait, *Aſt ego parte ſedens cæli, delectior abunde.* Iſta namque ſolitudo, et quod aliis Diis ſe non conjungeret, ſed gauderet quod ſecum ipſe eſſet, et commodo otio frueretur, ac ſubinde omnia perornaret, intelligibilis Dei naturam præ ſe fert. Novit præterea quod Deus mens eſt, qui cuncta

Digitized by Google

A θεὸς, ὁ πάντα ἐπισάμενος, καὶ διέπων· ὃ πᾶν, φησὶ γὰρ ὁ Ποσειδῶν,

Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη,
Ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει, καὶ πλείονα οἶδεν·

καὶ τοῦτο πολλάκις,

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε,

τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀεὶ διανοεῖται.

B μιέ. Τῆς δὲ τοῦ θεοῦ διανοίας ἔχεται καὶ ἡ Πρόνοια καὶ Εἱμαρμένη, περὶ ὧν εἴρηται λόγοι πολλοὶ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις· τούτων δὲ πάντων τὰς ἀφορμὰς Ὅμηρος παρέσχε. Τὰ μὲν τῆς Προνοίας τῶν θεῶν τί ἂν καὶ λέγοι τις, ὅπου διὰ πάσης τῆς ποιήσεως οὐ μόνον πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων διαλέγονται, ἀλλὰ καὶ καταβάντες ἐπὶ τὴν γῆν τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσιν;

C Ὀλίγα δὲ παραδείγματος ἕνεκα θεασόμεθα, ἐν οἷς ἐστιν ὁ Ζεὺς λέγων πρὸς τὸν ἀδελφὸν,

A. 2. ὁ Ποσειδῶν] Immo περὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Il. ν. 254.
A. 3. ἠδ' ἴα] Ita revocavi ex Amst. et Homericis editionibus. Vulgo inde a Steph. ἠδί γε.
B. 4. Τὰ μὲν τῆς Πρ.] Requiro Καὶ τὰ μὲν τῆς Πρ.
C. 1. Θεασόμεθα] Amst. Θεατώμεθα.

fcit, et cuncta gubernat. Neptunus namque inquit; *Eſt patria, eſt æquale genus fratrique mihique, Jupiter at prior eſt genitus me, pluraque novit.* Atque hoc ſæpe; veluti in illo, *Ubi rurſus alia cogitavit*, oſtendit Jovem ſemper cogitare.

CXV. Ceterum ad Dei mentem Providentia et Fatum pertinet, de quibus philoſophi multa verba fecerunt. Horum autem omnium Homerus initia ſuppeditavit. Ac de Providentia quidem Deorum quid attinet dicere? Quando per omnem poeſim non tantum inter ſeſe de hominibus differunt, verum etiam in terram deſcendentes, cum hominibus converſantur. Sed pauca exempli gratia contemplemur, in quibus Jupi-

Digitized by Google

Ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐπὶ φάτιν βελῆς, A
Ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ἀλλύμενοί περ·

καὶ ἐν ἄλλοις,

Ὦ πόποι, ἢ φίλον ἄνδρα διακόμενον περὶ τεῖχος
Ὀφθαλμοῖσιν ὀπωπα, ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ.

ριε'. Ἐπὶ δὲ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα καὶ ὃ φιλάνθρωπον ἦθος ἐμφαίνει, εἰπών,

Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, B
Ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱερὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν δίδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;

ἐν οἷς ὁρᾷν ἔστιν ὅτι ἐπήνεσε τὸν ἄνδρα, πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ νοεῖν ἔχειν· δεύτερον δὲ, ἀπὸ τοῦ σέβειν θεούς.

ριϛ'. Πῶς δὲ αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις ὁμιλοῦσι καὶ συμπονοῦσι, ποιεῖ τοὺς θεούς, ἐν πολλοῖς ἔστι καταμαθεῖν· ὥσπερ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ποτὲ μὲν τῷ Ἀχιλλεῖ, C
ἀεὶ δὲ τῷ Ὀδυσσεῖ· καὶ τὸν Ἑρμεῖν τῷ Πριάμῳ, καὶ αὖ πάλιν τῷ Ὀδυσσεῖ. Καθόλου δὲ ἀεὶ τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις συζῆσαι τῶν οἴεται, φησὶ γάρ,

ter ad fratrem inquit, *Scis, Neptune, Deos cur noſtra palatia cæli Nunc teneant cunctos? curæ mi ſunt pereuntes.* Et in aliis, *Eheu, certe hominem fugientem mœnia circum Percarum video, pectuſque meum eruciatur.*

CXVI. Ad hæc regiam Deorum dignitatem, et erga humanum genus amorem ſignificat, dicens, *Non ego divini poſthac oblitus Ulyſſis Eſſe queam, qui mente homines præcellit, et aris Divorum pecudes incendit, pinguia ſacra.* In quibus cernere licet, virum illum primo a mentis prudentia, deinde a pietate erga Deos collaudari.

CXVII. Ceterum quo pacto cum illis ipſis hominibus Deos converſantes ac collaborantes fingat, in multis eſt perdiſcere. Ut quum Minervam aliquando Achilli, ſemper autem Ulyſſi; Mercurium autem Priamo et quandoque Ulyſſi, atque in univerſum Deos hominibus ſemper

Digitized by Google

A Καί τε θεὼ ξείνοισιν ἰσοιόωντες ἀλλοδαποῖσι,
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπισχοπέωσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἰφορῶντες.

ριή. Τῆς δὲ Προνοίας τῶν θεῶν ἴδιόν ἐστι τὸ βούλεσθαι δικαίους τοὺς ἀνθρώπους βιοῦν· καὶ τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς ἐναργέστατα,

Οὐ γὰρ ἐγώγε ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
B Ἀλλὰ δίκην τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων·

καὶ,

Ζεὺς ὅτε δή τ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας.

Ὥσπερ γὰρ τοὺς θεοὺς προνοουμένους τῶν ἀνθρώπων εἰσάγει, οὕτω καὶ τοὺς ἀνθρώπους μεμνημένους αὐτῶν ἐν πάσῃ τύχῃ· καὶ ὁ μὲν εὐημερῶν σφετερίζεται φησιν,

C Ἕλπομαι, εὐχόμενος Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν,
Ἐξαπάλυ ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους·

ὁ δὲ κινδυνεύων,

Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν·

καὶ πάλιν, ὁ μὲν κλέπτας,

adeſſe putat, ait namque, *Dii ſuperi ex æquo tractant homines peregrinos, Indigenaſque ſimul, vaſtant et mœnia celſa, Juſtitiam ſpectant humanam, ac impia facta.*

CXVIII. Divinæ autem Providentiæ peculiare eſt, velle ut homines juſte vivant. Atque iſtud Poeta clariſſime inquit, *Improba facta hominum ſuperi averſantur, honeſtos Eximioſque viros pretio dignantur habere:* et, *Indignatur iis Saturnius, eſtque nocivus, Qui violenter agunt, jus figunt atque refigunt.* Porro quemadmodum Deos hominibus proſpicientes, ita et homines iſtorum memores in quavis fortuna, inducit. Atque dux quidem proſpere agens, inquit, *Spes me magna tenet, votumque Jovi, ſuperiſque Cunctis nunc facio, pepulere quod inde canes mi.* Periclitans vero, *Jupiter at rogito, ſervabis ab aere Græcos.* Et rurſus is, qui interfecerat, *Quandoquidem hunc hominem*

Digitized by Google

Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν· A

ὁ δὲ θνήσκων,

Φράζευ νῦν μήτοι τι θεῶν μήνιμα γίνωμαι.

Πόθεν οὖν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν εἰρημένων ἐστὶ τὸ δόγμα ἐκεῖνο τῶν Στωϊκῶν;

ριθ'. Τὸ δὲ ἕνα μὲν εἶ τὸν κόσμον, συμπολιτεύεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους δικαιοσύνης μετέχοντας φύσει. Καὶ γὰρ ὅταν εἴπῃ, B

Ζεὺς ἦ Θέμις· εἰ δίλυσι θεὸς ἀγορήνδε καλίσσαι.
Τίπτ' αὖτ' ἀργυρόπεζα θεὰς ἀγορήνδε κικλήσκεις;
Ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;

τί ἄλλο ἐπιδείκνυσιν, ἢ ὅτι νόμῳ πόλεως ὁ κόσμος διοικεῖται, καὶ συμβουλεύονται οἱ θεοὶ ἐξάρχοντος τοῦ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πατρός;

ρκ'. Τὰ δὲ περὶ τῆς Εἱμαρμένης δόξαν δείκνυσιν C ἐν ἐκείνοις σαφῶς,

Μοῖραν δ' οὔ τινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·

A. 7. μετέχοντας φύσει] Auctor addidisse videtur, οὐδὲ τοῦτο ἴλαθεν αὐτὸν, vel simile quid.

domui virtute Deorum. Moriens vero, *Fare age, ne quid ego Divorum numina lædam.* Unde igitur potius illud Stoicorum placitum, quam ex prædictis ortum habet?

CXIX. Denique unum esse mundum, atque in eo et Deos et homines, qui natura justitiæ participes sint, rempublicam simul administrare. Etenim quando inquit, *Diva Themis superos jussu Jovis ante coegit. Cur tu rursus eos cogis, qui fulmine splendes? Numquid sollicitus de Teucris, numquid Achivis?* Quid aliud significat, quam quod mundus civilibus legibus administretur? atque dii præconsultent, præsidente et deorum et hominum fatore.

CXX. Ceterum opinionem de Fato in illis ostendit perspicue, *Fata sua effugiet non quisquam, sive sit ille Strenuus,*

Digitized by Google

A καὶ ἐν οἷς ἄλλοις κρατύνει τὴν δύναμιν τῆς Εἱμαρμένης. Ἡγεῖται μέν τοι καὶ αὐτὸς, ὥσπερ καὶ μετ' αὐτὸν οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων, Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος, οὐ πάντα κατ' Εἱμαρμένην γίνεσθαι, ἀλλά τι καὶ ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ὧν ὑπάρχειν μὲν τὸ ἑκούσιον, τούτῳ δὲ πως συνάπτειν τὸ
B κατηναγκασμένον, ὅταν τις πρᾴξας ὃ βούλεται, εἰς ὃ μὴ βούλεται ἐμπέσῃ. Καὶ ταῦτα σαφῶς ἐν πολλοῖς δεδήλωκεν, ὅτε καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἑκατέρας τῆς ποιήσεως· ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι λέγων τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως αἰτίαν καὶ ἀπωλείας τοῦ Ἑλλήνων γενέσθαι, καὶ τότε τὴν Διὸς βούλησιν ἐκτελεσθῆναι· ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ, τοὺς
C ἑταίρους τοῦ Ὀδυσσέως διὰ τὴν αὐτοῦ ἀβουλίαν ὀλέθρῳ περιπεσεῖν· ἐξήμαρτον γὰρ ἀφάμενοι τῶν ἱερῶν τοῦ Ἡλίου βοῶν, ἐξὸν ἀπόσχεσθαι αὐτῶν· καὶ ἦν περιμμένον,

A. 1. ἐν οἷς ἄλλοις] Legendum, ἐν οἷς, ἐν ἄλλοις—.
B. 3. ὥσπερ καὶ] Forte, ὥσπερ καί.

ignavus, quum lucem aſpexerit almam. At inter alia, in quibus Fati potentiam confirmat, ipſe quoque arbitratur (ſicut et probatiſſimi philoſophorum qui poſt eum viguerunt, Plato, Ariſtoteles, ac Theophraſtus) non omnia fato evenire, ſed aliquid etiam in hominibus eſſe ſitum, ut quibus libera ſit voluntas. Huic autem neceſſitatem quodammodo conjungi, dum aliquis hoc quod cupit, agens, in id quod non vult, incidit. Atque hæc perſpicue in multis declaravit, ut in utriuſque poematis exordio. In Iliade dicens, *Achillis iram Grajis exitii cauſſam fuiſſe, atque tum Jovis voluntatem completam eſſe.* In Odyſſea vero, *Ulyſſis ſocios propter temeritatem in perniciem incidiſſe.* Deliquerant enim, dum ſacras Phœbi boves attigerant, quando ab eis abſtinere licuiſſet. Ad hunc enim modum prædic-

Digitized by Google

Τὰς εἰ μὲν κ' ἀσινέας ἰάσῃς, νόστε δὲ μέδῃαι, A
Καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην καπνὸν περ σάοντες ἴκοιτο·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὀλέθρου.

Οὕτως ὁ μὲν μὴ ἀδικῆσαι, ἐπ' αὐτοῖς τὸ δὲ ἀδικήσαντας ἀπολέσθαι, ἐκ τῆς Εἱμαρμένης ἀκόλουθον ἦν.

ρια'. Ἔνεστι δὲ καὶ ὁ ἄλλως συμβαῖνον ἐκ Προνοίας ἀφεύγειν, ὅπερ ἐν τούτῳ παρίστησιν, B

Ἔνθα κ' ὀϊστὸς ὑπὲρ μόρον ὦλτ' Ὀδυσῆος,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπισσύμενος λάβε πέτρης,
Τῆς ἔχετο γενάχην, εἶως μέγα κῦμα παρῆλθεν·

ἐνταῦθα γὰρ ἐκ τοῦ ἐναντίου κινδυνεύων ὑπὸ τύχης ἀπολέσθαι, ἐκ Προνοίας ἐσώθη. C

ριβ'. Καθάπερ δὲ περὶ τῶν θείων πολλοὶ καὶ ποικίλοι παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, τὰς πλείστας ἀφορμὰς ἐξ Ὁμήρου λαβόντες, ἔστιν ὅτε καὶ περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ὧν πρῶτον περὶ τῆς Ψυχῆς πειρασόμεθα. Τὸ

C. 2. ποικίλοι] Forte, ποικίλοι εἰσὶ λόγοι.

tum erat, *Has modo ſi vaccas dimiſeris ire quiete, Felicem reditum, quamvis jactatus habebis: Lædere ſin tentes, facies impune nec illud.* Sic non violare, in ipſis ſitum, perire autem quum violaſſent, ex Fato conſequens erat.

CXXI. Poſſumus autem et id quod forte accidit, evitare per Providentiam, id quod in hoc oſtendit, *Hic Laertiades præter fatum periiſſet, Cæſia ni Pallas dea ſuggeſſiſſet, utraque Palma corriperet ſaxum cupide, idque teneret, Donec ſpumoſum, tumidumque quieſceret æquor.* Iſthic enim e contrario periclitans, quantum ad fortunam, interierat; per providentiam autem ſervatus eſt.

CXXII. Quemadmodum vero de divinis rebus multæ et variæ ſententiæ ſunt apud Philoſophos, qui pleraque earum initia ex Homero acceperunt, ſic et de humanis rebus. Primum autem de Anima tradere conabimur. Inter

Digitized by Google

A μὴν δὴ τῶν δογμάτων, Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος, γνωριμώτατόν ἐστι, τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἣν καὶ πλεοναχοῦ τῷ λόγῳ πεφοιτήκασιν ὁ Πλάτων. Τίς οὖν τοῦτο πρῶτον ἀνεφώνησεν; Ὅμηρος, εἰπὼν ἄλλα τε, καὶ ταῦτα,

Ψυχὴ δ' ἐκ ῥινῶν ὠχαμήν, ἀϊδόσδε βεβήκει,

εἰς τὸν ἀειδῆ καὶ ἀόρατον, εἴτε ἀέρα δεῖν τις εἴτε ὑπόγειον, τόπον. Καὶ ὅ μὴν τῇ Ἰλιάδι, ποιῶν τὴν τοῦ
B Πατρόκλου ψυχὴν ἐφιζαμένην κοιμωμένῳ τῷ Ἀχιλλεῖ,

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο·

καὶ λόγους αὐτῷ προσιπόντα, ἐν οἷς καὶ τοῦτο λέγει,

Τηλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.

Ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ, δι' ὅλης τῆς νεκυίας τί ἄλλο ἢ
C τὰς ψυχὰς δείκνυσι μετὰ θάνατον ἀφιγμένας, καὶ φθεγγομένας ἅμα τῷ πιεῖν αἵματος; καὶ γὰρ τοῦτο ἴσμεν, ὅτι τὸ αἷμα νομὴ καὶ τροφή ἐστι τοῦ πνεύματος· τὸ δὲ πνεῦμα, ἔστιν αὐτὴ ἡ ψυχὴ, ἢ ὄχημα ἡ ψυχῆς.

placita ſane Pythagoræ et Platonis, celeberrimum eſt, quod ſentiunt Animam immortalem eſſe; unde et alas Plato rationi attribuit. Quis ergo iſtud primus decrevit? Homerus, qui inter alia et hæc dicit, *Aſt anima ex membris volitat Plutonis in ædes.* In obſcurum inquam, et inconſpicuum locum, ſive quis hunc aereum, ſive ſubterraneum exiſtimet. Atque in Iliade quidem Patrocli animam dormienti Achilli aſſiſtere fingit, *Umbra Menœtiadæ viſa eſt mihi adeſſe miſelli.* Sermocinationem quoque ei affingit, in qua inter alia hoc dicit, *Me prohibent alii manes tranſmittere flumen.* In Odyſſea vero quid aliud in omnibus funeribus demonſtrat, quam quod animæ poſt mortem ſuperſtites ſint, et quum de ſanguine biberint, loquantur? Norat enim quod ſanguis, paſtus et cibus ſit ſpiritus, Spiritus vero ipſa Anima, ſeu Animæ vehiculum.

Digitized by Google

ρκγ'. Ἐναργέστατα δὲ καὶκεῖνο ἀπέφηνεν, ὅτι τὸν A
ἄνθρωπον οὐδὲν ἄλλο ἢ τ' ψυχὴν νομίζει, ἐν οἷς λέγει,

Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Χρύσειον σκῆπτρον ἔχων·

ὑπέτηδες γὰρ ἀπὸ τοῦ τὴν ψυχῆς ὀνόματος εἰς τὸ ἀρρενικὸν μετέβαλεν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ψυχὴ ἦν ὁ Τειρεσίας. Καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς πάλιν, B

Τόνδε μέτ', εἰσιδόντα βίην Ἡρακληείην,
Εἴδωλον· αὐτὸς γὰρ μετ' ἀθανάτοισι

καὶ γὰρ ἐν τούτοις πάλιν ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ μὲν εἴδωλον, ὅπερ ἦν ἀποπεπασμένον τοῦ σώματος, οὐκέτι τῆς ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον ἐφαντάζετο· ὁ δὲ καθαρώτατον τῆς ψυχῆς ἀπελθὼν, αὐτὸς ἦν ὁ Ἡρακλῆς. C

ρκδ'. Ὅθεν καὶκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. Καὶ

B. 5. ἀποπεπασμένον—ἐφαντάζετο] Si auctor voluit significare *simulacrum evolasse*, dixisset sane ἀποπλάμενον. Sed aliud latet vitium in toto hoc loco delitescens, ita corrigendum, ni fallor, ἀπεσπασμένον τοῦ σώματος, εἶχε τι τῆς ἐκείνου ὕλης ἐφελκόμενον, ᾧ ἐφαντάζετο: i. e. *simulacrum*, quippe decerptum (ἀπόσπασμα) *corporis, aliquam secum trahebat ex eo materiam, per quam apparebat et ab hominibus percipi poterat.*

CXXIII. Evidentissime autem et illud ostendit, quod existimet hominem nihil aliud esse, quam Animam, in quibus ait, *Tiresiæ Thebani animus dein venerat ad me, Aurea sceptra tenens.* De industria namque Fœmininum Animæ nomen, in Masculinum ἔχων, id est *habens*, commutavit, ut ostenderet, Tiresiam esse animam. Atque in sequentibus rursus, *Post hunc Amphitryoniadæ adverti simulacrum, Ipsus enim superis agitat convivia læta.* Etenim in his rursus declaravit, simulacrum quod e corpore evolasset, nil amplius ex illius materia attrahens apparere; puriſſimamque Animæ partem quæ excessisset, ipsum fuisse Herculem.

CXXIV. Unde et illud philosophis videtur, corpus Animæ quodammodo carcerem esse. Atque hoc Homerus primus explicuit. Siqui-

Digitized by Google

A τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε· τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων, ἀεὶ ΔΕΜΑΣ προσαγορεύει, ὡς ἐν τούτοις,

Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν·

καὶ,

— δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί·

καὶ,

B Ἦτοι ἐμὴν ἀρετὴν, εἶδός τε δέμας τε·

τὸ δὲ ἀποθέλκιος τ' ψυχὴν, ὅσσ' ἔν ἄλλο ἢ σῶμα καλεῖ, ὡς ἐν τούτοις,

Σῶμα δὲ οἶκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν·

καὶ,

Σώματ' ἀκηδία κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος·

C καὶ,

Σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς.

Τὸ γὰρ αὐτὸ, ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς· τελευτήσαντος δὲ, ὥσπερεὶ σῆμα καταλείπεται.

ρκέ. Τούτῳ δὲ ἕπεται καὶ ἕτερον δόγμα τοῦ Πυ-

dem corpus viventium subinde δέμας, (quod a vinciendo nomen habet) nuncupat. Ut in iſtis, *Non vinculum, neque naturam.* Et, *Vinculum autem ſimile erat mulieri.* Et, *Virtutemque meam, ſpeciemque et vincula noſtra.* Ceterum id, quod Animam exuit, non aliter quam σῶμα, id eſt corpus, appellat, ut in his, Σῶμα *meum Priamo reddas, Hecubæque parenti.* Et, *Inſepulta jacent* σώματα *in Ulyſſis ædibus. Ædibus in Circes nos* σῶμα *reliquimus omnes.* Idem namque corpus, dum viveret homo, Animæ vinculum erat; eo autem defuncto, perinde ut monumentum (id eſt σῆμα) relinquitur.

CXXV. Huic vero et aliud Pythagoræ decretum conſentaneum eſt, quod ſcilicet

Digitized by Google

θαλάσσου, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων A
εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τοῦ Ὁμήρου
ἀγνοίας ἐκτός ἐστιν. Ὁ γὰρ ποιήσας τὸν Ἕκτορα τοῖς
ἵπποις ἀγαλλόμενον, καὶ τὸν Ἀντίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν
Ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι ἀγαλλόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα,
καὶ τὸν κύνα τοῦ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν οἰκείων ὀπτη-
νάσοντα τὸν Ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λό- B
γου, καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
ἄλλων ζώων παρίστησι; Καὶ οἱ τὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου
καταφαγόντες, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντες,
ἐλέγχουσιν ὅτι οὐ μόνον βόες, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα
ζῶα, ὡς ἡ αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται
ὑπὸ τῶν θεῶν. C

ριζ'. Καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ
Ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, τοῦτο αἰνίττεται,
ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ μεταλλάττουσιν εἰς
εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς

defunctorum Animæ in alias corporum ſpecies tranſeant. Id quod nec Homerum latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, et Achillem equis colloquentem (imo non tantum colloqui, ſed etiam auſcultare) denique Ulyſſem prius a cane, quam ab hominibus, adeoque familiaribus, agnitum finxit; quid aliud quam rationis commercium, et Animæ cognationem inter homines, ac reliqua animantia inducit? Ad hæc qui Solis vaccas devoraverant, et ſibi exitium arceſſiverant, argumento ſunt, quod non tantum boves, verum etiam reliqua animantia (quippe eamdem vivendi naturam habentia) a Diis in pretio habeantur.

CXXVI. Mutatio autem ſociorum Ulyſſis in ſues, et ejuſmodi animalia, ſub verborum involucro ſignificat, quod imprudentium hominum Animæ, in belluinorum corporum ſpecies mutentur, quum in univerſi orbicularem

Digitized by Google

A ἐγκύκλιον περιφοράν, ἣν Κίρκην περιαγορεύει, ἢ κτλ. Ὁ εἰκὸς Ἠλίου παῖδα νεωπίθετον, οἰκοῦσαν ἐν τῇ Αἰαίᾳ νήσῳ· ταύτην δὲ ἀπὸ τοῦ ΑΙΑΖΕΙΝ, καὶ ὀδύρεσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὅτε τοῖς θανάτοις, κέκληκεν. Ὁ δὲ ἔμφρων ἀνὴρ, αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς, οὐκ ἔπαθε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν, παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, τυτέστι τοῦ λόγου, ὃ ἀπα-
B θὲς λαβών. Αὐτὸς δὲ οὗτος καὶ εἰς ᾅδου κάτεισιν, ὡσπερεὶ καὶ λέγων χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γεγόμενος.

ρκζ'. Αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ Στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπομπὴν ἀπὸ τῶν ἐν σώματι ὑγρῶν, Ὁμήρῳ ἀκολουθήσαν-
C τες, λέγοντι,

—— ἰσόσκε' ἄϋτμὴ
Ἔν τ' ἔθεσι μίμνῃ·

καὶ πάλιν,

B. 2. ὡσπερεὶ καὶ λέγων χωρίζειν] Lego, ὥσπερ ἐκλύων καὶ χωρίζων, ut in Verſione reddidi.

circumactionem, (quam Circen appellat) inciderint. Unde et merito filiam Solis in Ææa inſula habitantem ponit, atque hanc ex verbo *αἰάζειν*, *lamentari* ſic nuncupat, quod homines mortis cauſſa lamententur, ac lugeant. At ille ipſe prudens vir, ipſe Ulyſſes, iſtiuſmodi mutationem non eſt paſſus, quod a Mercurio, id eſt ratione, immutabilitatem ſumpſiſſet. Is autem ipſe etiam ad inferos commeat, veluti ſolvens ac ſeparans Animam a corpore, ideoque animarum cum bonarum, tum pravarum ſpectator fit.

CXXVII. Ceterum Stoici ipſam Animam definientes, eſſe *ſpiritum cognatum, et ſentientem exhalationem, quæ ex humani corporis humiditate emergat*, Homeri veſtigiis inſiſtunt, cum inquit, *Donec ha-*

Digitized by Google

θαμέως, τὸ μεταβαίνειν τὰς ψυχὰς τῶν τελευτησάντων A
εἰς ἕτερα σωμάτων εἴδη. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἦν Ὁμήρου
ἀγνοίας ἐκτός ἐστιν. Ὁ γὰρ ποιήσας τὸν Ἕκτορα τοῖς
ἵπποις ἀγαλλόμενον, καὶ τὸν Ἀντίλοχον, καὶ αὐτὸν τὸν
Ἀχιλλέα, καὶ μὴ ὅτι ἀγαλλόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀκούοντα,
καὶ τὸν κύνα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν οἰκείων ἐπιγι-
νώσκοντα τὸν Ὀδυσσέα, τί ἄλλο ἢ τὴν κοινωνίαν τοῦ λό- B
γου, καὶ συγγένειαν τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν
ἄλλων ζώων παρίστησι; Καὶ οἱ τὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου
καταφαγόντες, καὶ ἐκ τούτων ὀλέθρῳ περιπεσόντες,
ἐλέγχουσιν ὅτι οὐ μόνον βόες, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα
ζῶα, ὡς ἐκ αὐτῆς φύσεως ζωτικῆς μετέχοντα, τιμᾶται
ὑπὸ τῶν θεῶν. C

ρκϛ'. Καὶ τὸ μεταβάλλειν δὲ τοὺς ἑταίρους τοῦ
Ὀδυσσέως εἰς σύας, καὶ τοιαῦτα ζῶα, τοῦτο αἰνίττεται,
ὅτι τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ μεταλλάξουσιν εἰς
εἴδη σωμάτων θηριωδῶν, ἐμπεσοῦσαι εἰς τὴν τοῦ παντὸς

defunctorum Animæ in alias corporum ſpecies tranſeant. Id quod nec Homerum latuit. Dum enim Hectorem, Antilochum, et Achillem equis colloquentem (imo non tantum colloqui, ſed etiam auſcultare) denique Ulyſſem prius a cane, quam ab hominibus, adeoque familiaribus, agnitum finxit; quid aliud quam rationis commercium, et Animæ cognationem inter homines, ac reliqua animantia inducit? Ad hæc qui Solis vaccas devoraverant, et ſibi exitium arceſſiverant, argumento ſunt, quod non tantum boves, verum etiam reliqua animantia (quippe eamdem vivendi naturam habentia) a Diis in pretio habeantur.

CXXVI. Mutatio autem ſociorum Ulyſſis in ſues, et ejuſmodi animalia, ſub verborum involucro ſignificat, quod imprudentium hominum Animæ, in belluinorum corporum ſpecies mutentur, quum in univerſi orbicularem

Digitized by Google

A ἐγκύκλιον θεῖφορέαν, ἣν Κίρκλω περισαγορεύει, ἡ χτ' ὃ εἰκὸς Ἡλίου παῖδα νενοήθεται, οἰκοῦσαν ἐν τῇ Αἰαίῃ νήσῳ· ζωύτλω δὲ ἀπὸ τῦ ΑΙΑΖΕΙΝ, καὶ ὀδύρεσθαι τὺς ἀνθρώπυς ὅτι τοῖς θανάτοις, κέκληκεν. Ὁ δὲ ἔμφρων ἀνὴρ, αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς, οὐκ ἔπαθε τὴν τοιαύτλω μεταβολὴν, παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ, τυτέστι τῦ λόγυ, ὃ ἀπα-
B θὲς λαβών. Αὐτὸς δὲ οὗτος καὶ εἰς ᾅδου κάτεισιν, ὡσπερεὶ καὶ λέγων χωρίζειν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος· καὶ θεατὴς ψυχῶν τῶν τε ἀγαθῶν καὶ φαύλων γεγόμθυος.

ρκζ'. Αὐτὴν δὲ τὴν ψυχὴν οἱ Στωϊκοὶ ὁρίζονται πνεῦμα συμφυὲς, καὶ ἀναθυμίασιν αἰσθητικὴν, ἀναπομθίλω ἀπὸ τῶν ἐν σώμασι ὑγρῶν, Ὁμήρῳ ἀκολυθήσαν-
C τες, λέγοντι,

—— εἰσόκε' ἄϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μίνῃ·

καὶ πάλιν,

B. 2. ὡσπερεὶ καὶ λέγων χωρίζειν] Lego, ὥσπερ ἐκλύων καὶ χωρίζων, ut in Verſione reddidi.

circumactionem, (quam Circen appellat) inciderint. Unde et merito filiam Solis in Ææa inſula habitantem ponit, atque hanc ex verbo *αἰάζειν*, *lamentari* ſic nuncupat, quod homines mortis cauſſa lamententur, ac lugeant. At ille ipſe prudens vir, ipſe Ulyſſes, iſtiuſmodi mutationem non eſt paſſus, quod a Mercurio, id eſt ratione, immutabilitatem ſumpſiſſet. Is autem ipſe etiam ad inferos commeat, veluti ſolvens ac ſeparans Animam a corpore, ideoque animarum cum bonarum, tum pravarum ſpectator fit.

CXXVII. Ceterum Stoici ipſam Animam definientes, eſſe *ſpiritum cognatum, et ſentientem exhalationem, quæ ex humani corporis humiditate emergat*, Homeri veſtigiis inſiſtunt, cum inquit, *Donec ha-*

Digitized by Google

— ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνός· A

ἐν οἷς τὸ μὲν ζωτικὸν πνεῦμα, ἅτε ἔνικμον, ἀντιδίδοῖ· ὃ δὲ καταθερμανθὲν ἤδη, καπνῷ ἀπεικάζει. Καὶ αὖπαλιν δὲ τῷ τοῦ πνεύματος ὀνόματι κέχρηται ἐπ' αὐτῆς,

Ὡς εἰπὼν, ἴμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν·

καὶ,

B

Θυμὸν ἀποπνείων·

καὶ,

Ἡ δ' ἐπεὶ δὴ ἄμπνυτο· καὶ εἰς φρένα θυμὸς ἀγέρθη·

τουτέστι τὸ πνεῦμα διεσπαρμένον συνελέξατο· καὶ,

Αὖθις δ' ἀμπνύνθη· παρὰ δὲ πνοιὴ Βορέαο,
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν·

τῷ γὰρ λειποθυμοῦντος ὃ πνεῦμα ῥιπίσασα ἡ ἔξωθεν C πνοὴ συμφυὲς ὂσα, ζῶντα αὐτὸν κατέστησε. Σημαίρεται δὲ τῷ λόγῳ, ὅτι καὶ ὅτι τῷ ἐκτὸς πνεύματος τῷ δ ψυχῆς ὀνόματι κέχρηται, εἰπὼν,

A. 2. ἀντιδίδοῖ] Corrigo, ἀϋτμῇ δηλοῖ, quod in Verſione expreſſi.

litus in pectore manſerit. Et rurſus, *Aſt animus ſubter tellurem fumus erat ceu.* In quibus vivacem ſpiritum, utpote humidum, vocat *halitum*: eum autem qui jam extinguitur, *fumo* comparat. Atque illo ipſo *ſpiritus* nomine pro Anima uſus eſt, *Fatus ita inſpirat vim paſtori populorum.* Et, *Animam exſpirans.* Et, *Reſpirans igitur, mentem in præcordia legit:* hoc eſt, ſpiritum diſtractum collegit. Et, *Reſpirabat, ubi Boreæ flatus venicbat, Reſtituens animum, male qui diſceſſerat inde.* Nam externus flatus affinis exiſtens, ſuſcitato ejus ſpiritu, qui animo defecerat, vitæ eum reſtituit. Hæc ſententia confirmatur quoque inde, quod etiam externo flatui, Animæ nomen addit, dicens, *Tran-*

Digitized by Google

A Ἥνα μάλα ψύξασα·

βούλεται γὰρ εἰπεῖν ἀντιπνεύσασα.

ρκη'. Πλάτων δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τὴν ψυχὴν ἀσώματον μὲν εἶναι νομίσαι, ἀεὶ δὲ περὶ σῶμα εἶναι, καὶ τούτῳ ὥσπερ ὀχήματος δεῖσθαι· διὸ καὶ ἀπαλλασσομένην τοῦ σώματος, τὸ πνευματικὸν ἐφέλκεσθαι, πολλάκις καθάπερ σκιαγεῖον, ἣν ἔσχε τῷ σώματι μορφὴν διαφυλάσσουσαν. Οὕτως οὖν καὶ Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως εὑρεθήσεται σῶμα τὴν ψυχὴν καλῶν, ἀλλὰ τὸ ἐξερημοῦν ψυχῆς ἀεὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι περιγράφει, ὡς καί τινων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν.

ρκθ'. Τῆς δὲ ψυχῆς ἐχούσης, ὡς καὶ τοῖς φιλοσόφοις δοκεῖ, τὸ μὲν, λογικὸν, ἐνιδρυμένον τῇ κεφαλῇ, τὸ δὲ, ἄλογον· καὶ τούτου, τὸ μὲν, θυμικὸν, ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικὸν, ἐν τοῖς περὶ τὴν γαστέρα· ἆρ' οὖν οὐ πρέπειν Ὅμηρον εἶδε τὸν τούτου διαφυλάσσουσαν] Locus non omnino ſanus videtur. Verſionem quidem ad ſententiæ probabilitatem correxi.

quille admodum quando refrigeraſſet; nam dicere vult, *quum ex adverſo ſpiraſſet.*

CXXVIII. Ceterum Plato et Ariſtoteles Animam incorpoream eſſe putaverunt, ſemper autem circa corpus verſari, atque hoc tamquam vehiculo indigere, propterea quod etiam dum a corpore liberatur, ſpiritualem materiam ſecum trahit, eamque ſæpe velut imaginem ex corpore expreſſam ſervat. Sic et Homerus nuſquam in poeſi deprehendetur, Animam *corpus* vocare, ſed hoc quod Anima privatum eſt, ſemper iſto nomine appellare, ut et in ſuperioribus quibuſdam commemoravimus.

CXXIX. Cum vero Anima, ut et philoſophis placet, duas potiſſimum partes habeat, unam rationalem, quæ capiti inſidet, alteram irrationalem, cujus pars quidem animoſa, in corde, cupiditas vero in præcordiis ſedem habet: an non Homerus hujus

Digitized by Google

φορᾶν, ὃς ἐπύησεν, ὅτι μὲν τῷ Ἀχιλλέως, τὸν λογισμὸν A
τῷ θυμῷ μαχόμενον, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ῥοπῇ ἀμυνόμενον ἢ ἀμύνεσθαι τὸν λελυπηκότα, ἢ παῦσαι τὸν χόλον;

Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·

τυτθὸν τὴν φύσησιν, καὶ τὸν ἀνταμυνόμενον αὐτῷ θυμοειδῆ ὀργὴν, ἧς τὸν φύσησιν ὑπερατοῦσαν πεποίηκε· τοῦτο γὰρ αὐτῷ ἡ ὑπόφασις τῆς Ἀθηνᾶς βούλεται. Καὶ ἐν B
ἄλλοις δὲ ποιεῖ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ συμμαχοῦντα, καὶ ὥσπερ ἄρχοντα τῷ ὑποτεταγμένῳ κελεύοντα,

Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

Καὶ πολλάκις μὲν τῷ λογισμῷ πείθεται ὁ θυμούμενος, ὡς ἐν τούτοις,

Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ·
Τῷ δ' αὖτ' ἐν στείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ λυπούμενον,

Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.

rei diſcrimen videbat, quando in Achille rationem cum iracundia pugnantem finxit, ac in eodem momento deliberantem, num ſe de eo, qui ipſum triſtitia affecerat, ulciſceretur, an iram ſedaret? *Hactenus hæc animo volvens, ac mente volutans:* hoc eſt in prudentia, et ei oppoſita furibunda ira, quam a prudentia ſuperari finxit. Hoc namque ei Minervæ apparitio vult. Præterea etiam in aliis iracundiam per rationem admoneri finxit, atque hanc ceu principem ſubditæ imperare: *Suſtine, namque prius mala multa et ſæva tuliſti.* Sæpe etiam iracundia rationi obſequitur; *Fatus erat poſtquam, ſua corda in pectore frænat, Factus erat rurſus tolerans, et corde quietus.* Similiter et ægritudo: *Hæc mala mittamus, quamquam ſint triſtia valde, Pectoribus læti ponamus mente dolorem.* Nonnumquam vero

Digitized by Google

A Ἐνίοτε δὲ παρεγνώμονα τὸν θυμὸν ὑπὸ λογισμῷ παρίστησιν· ὅπερ οὐκ ἐπαινῶν, ἀλλὰ ψέγων φανερός ἐστιν· ὡς ὁ Νέστωρ τῷ Ἀγαμέμνονι τὰ εἰς τὸν Ἀχιλλέα ὕβριν ὀνειδίζων, φησίν,

Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δ' ὃ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
B Ἠτίμησας.

Ὅμοια δὲ τούτοις καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς περὶ τὸν Αἴαντα λέγει,

Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσαο μυθήσασθαι·
Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνου
Μνήσομαι, ὡς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν.

C Οὕτω δὲ καὶ ὑπὸ φόβου ἔστιν ὅτε ὁ λογισμὸς ἐξίσταται· ὅπου Ἕκτωρ μὲν διανοεῖται ὑποστῆναι τὰ περὶ τὸν Ἀχιλλέα μάχῃ,

Βέλτερον αὖτ' ἴριδι ξυνιλασιπέμεν· ὄφρα τάχιστα
Εἴδομεν ὁππότερῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ·

εἶτ' ἀναχωρεῖ πλησίον γενομένου τοῦ Ἀχιλλέως,

rationem ab iracundia ſuperari oſtendit, id quod non laudare, ſed vituperare videtur, ut quum Neſtor Agamemnoni contumeliam, qua Achillem affecerat, exprobrans inquit, *Conſilio noſtro nequaquam, namque ego multis Diſſuaſi, ſed tu genio indulgere ſuperbo Malebas, fortemque virum contemnere, magno Qui ſuperis pretio fuerat, ſummoque in honore.* His autem ſimilia Achilles quoque Ajaci loquitur, *Omnia vera quidem dixiſti, proque decoro, At cor bile tumet, quando hujus cumque recordor, Qui me præ cunctis nihili modo fecit Achivis.* Sic etiam eſt, quando præ timore ratio obſtupeſit, ut cum Hector ſecum deliberat, an cum Achille congreſſurus ſit, *Eſt ſatius multo ut Pelidæ congrediamur, Et videamus utrum faciat victoria clarum.* Deinde ſecedens, ubi Achilles propius acceſſerat, *Hecto-*

Digitized by Google

Ἕκτορα δ' ἐς ἰκόμην, ἵλε τρόμος· ἐδδὶ γδ ἴτλη
Αὖθι μίνειν· ἀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς. A

ρλ'. Ἔτι δὲ καὶκεῖνο δῆλον, ὅτι τὰ πάθη περὶ τὴν καρδίαν συνίστησιν· ὀργὴν μέν, οὕτως,

— κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει·

λύπην δέ,

— τέο μέχρις ὀδυρόμενος, κῆ ἀχεύων
Σὴν ἴδιαν κραδίην·

B

τὸν δὲ φόβον,

—— κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκει· τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον, ὥσπερ τὸν φόβον, οὕτω καὶ θάρσος περὶ καρδίαν ἀποφαίνει,

—— ἐν δὲ θέσπις ὦρσεν ἑκάστῳ
Καρδίῃ ἄληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.

Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔδοξε τοῖς Στωϊκοῖς τὸ ἡγεμονικὸν C
τῆς ψυχῆς περὶ καρδίαν. Τὸ δὲ ἐπιθυμητικὸν ὅπως περὶ γαστέρα, καὶ πολλοῖς ἀφασαφεῖ, καὶ ἐν τούτοις,

— ἀλλά με γαστὴρ
Ὀτρύνει κακοεργός·

ra, cum ſenſit, rapuit metus, ut fugeret mox, Linqueret ut poſt ſe portas, et mœnia Trojæ.

CXXX. Manifeſtum vero et illud eſt, quod animi perturbationes circa cor conſtituat: iram quidem ad hunc modum, *Cor autem ei intus latrabat.* Ægritudinem vero: *Lugens, atque dolens, laceras cur pectora cara?* Metum vero: *Excideratque mihi cor caro pectore lugens. Subtus namque tremunt mihi membra celebria quondam.* Porro qua ratione metum, eadem et audaciam juxta cor eſſe declarat: *Indeſinens cor habet, Martem decernere ferro.* Ex his locis Stoici collegerunt, rationem tamquam principem in corde ſitam eſſe. Cupiditatem vero circa præcordia habitare, Homerus cum in aliis multis, tum in his perſpicuum facit, *Sed me venter ſtimulat male-*

Digitized by Google

A καὶ,

Γαστέρα δ' ὅπως ἰσὶν ἀποκρύψαι μεμαῶτα.

ρλα'. Καὶ τὰς αἰτίας δὲ τῶν περὶ ὃ θυμικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, φύσει συμβαινούσας κατεῖδε· τὴν μὲν ὀργὴν, ὑπὸ λύπης ἐγγινομένην, ζέσιν δέ τινα τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ πνεύματος οὖσαν ἐμφαίνων, ὡς ἐν τούτοις,

B Ἀχνύμενος· μένος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ'· ὄσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἰάπτην·

μηνύος δὲ τὸ πνεῦμα περισαγορεύειν ἔοικε, τοῦτο δὲ ἐγγίγνεσθαι, καὶ φλέγεσθαι ὑπὸ τῶν θυμουμένων οἴεται. Πάλιν δὲ αὖ τὸ τῶν φοβουμένων πνεῦμα συγχεόμενον καὶ καταψυχόμενον, τὰς φρίκας καὶ τοὺς τρόμους ποιεῖ, καὶ C τὰς ὠχριάσεις ἐν τοῖς σώμασι· πάντα δὲ ταῦτα συμβαίνει ὑπὸ ψύξεως· ἡ μὲν ὠχρότης, ὅτι τοῦ θερμοῦ συντρέχοντος εἰς τὰ μέσα, τὸ ἔρυθρος ἀπολείπει τὴν ὄψιν· ὁ δὲ τρόμος, ὅτι ἐντὸς συνειλούμενον τὸ

A. 4. φύσει] Gal. et priores omnes libri vitiose exhibent φύσεις.
B. 3. ἐγγίγνεσθαι] Hoc, ut ab antecedenti ἐγγινομένην confirmari videtur, ita magis etiam confutatur a sequente συγχεόμενον καὶ καταψυχόμενον cui opponitur. Igitur putem ab auctore scriptum fuisse ἐκτήκεσθαι.

ficus: Et, *Nondum avidum ventrem licet occultare volenti.*

CXXXI. Præterea et causſas eorum, quæ penes animoſam Animæ partem ſunt, a natura contingere, pervidit. Quippe iram ex ægritudine naſci, et ſanguinis ac ſpiritus (qui in eo eſt) fervorem quemdam eſſe demonſtrat, ut, *Ægre ferens adeo, ut præcordia ſanguine plena, Utque micent oculi ſubito velut ignea lampas.* Pro ſpiritu namque μένος, id eſt, iram ponere videtur, eumque in iraſcentibus naſci et incendi exiſtimat. Porro quum is rurſus in metuentibus perturbatur ac refrigeratur, horrores, tremores, et pallores in corporibus generat; ſiquidem omnia iſta ex frigore oriuntur. Ac pallor quidem, quando calor in media ſe confert, ac rubor ſuperficiem deſerit. Tremor

Digitized by Google

πνεῦμα ἀράσσει ὁ σῶμα· ἡ δὲ φρίκη, ὅτι πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ, αἱ τρίχες πιεζόμεναι ἀνίστανται. Πάντα δὲ ταῦτα σαφῶς σημαίνει Ὅμηρος· φησὶ γοῦν τὸ,

Χλωροὶ ὑπαὶ δείους·

καὶ,

Χλωρὸν δέος ἥρει·

καὶ,

Τρομέει ὑπὸ φαίδιμα γυῖα·

καὶ,

Ὡς φάτο· σὺν δ' γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
Ὀρθαὶ δ' τρίχες ἔσαν ἐπὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.

Κατὰ ταῦτα οὖν καὶ ὁ ἐφοβήθη, ΡΙΓΗΣΕ λέγει, καὶ τὸ φόβον ΚΡΥΟΕΝΤΑ παρασημαίνει· ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, ΘΑΛΠΩΡΗΝ τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. Τὰ μὲν οὖν φαῦλα πάθη τοῦτον ἀφαιρεῖται τὸν τρόπον.

ρλβ'. Πάλιν δὲ τοῦ περὶ Ἀριστοτέλους ἀρεῖα πάθη ἠγεμόνων τὴν νέμεσιν, καὶ τὸν ἔλεον, (τὸ γοῦν τοὺς ἀγαθοὺς δάκνεσθαι ἐπὶ τοῖς πλησίον, εἰ παρ' ἀξίαν εὐτυ-

vero, quia dum ſpiritus intus conſtringitur, corpus tremefacit. Horror, quia concreſcente humore, pili, dum premuntur, rigeſcunt. Omnia igitur iſthæc Homerus clare ſignificat, cum inquit, *Pallidi præ metu.* Et, *Pallidus metus corripiebat.* Et, *Membra tremunt mihi, fortia, claraque quondam.* Et, *Sic fatus, ſimul atque ſeni mens fuſa timore Obſtupuit, ſteteruntque comæ, et vix membra levabat.* Ad eum igitur modum et pro timuit, *friguit* ait, et metum *gelidum* appellat. Contra autem pro audacia, et bona ſpe, confidentiam, quæ Græcis θαλπωρὴ a calefaciendo, ſeu fervendo dicitur, uſurpat. Atque ad hunc modum vitioſos affectus diſcernit.

CXXXII. Ceterum quum Ariſtoteles indignationem ac miſericordiam pro elegantibus affectibus habeat (dum namque boni viri uruntur,

Digitized by Google

A χῶσι, νέμεσις καλεῖται· ὁ δὲ λυπεῖσθαι, εἰ ταῦ ἀξίων δυστυχοῦσιν, ἔλεος λέγεται)· ταῦτα καὶ Ὅμηρος νοεῖσθαι τοῖς ἀγαθοῖς νομίζει, ὅπου καὶ τῷ Διὶ ἀναπίπτουσιν αὐτά· ποιεῖ γὰρ ἄλλα τε καὶ ταῦτα,

Αἴαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελαμωνιάδαο.
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμεσᾶτ' ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο.

Καὶ ἐν ἄλλοις πάλιν οἰκτείρει τ' αὐτὸν τρόπον, διωκόB μενον περὶ τεῖχος.

ρλγ'. Περὶ δὲ ἀρετῆς καὶ κακίας ψυχῆς ἣν ἔχει δόξαν ὁ ποιητὴς, ἐν πολλοῖς παρίστησιν. Ἐπεὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῆς ψυχῆς, νοερὸν καὶ λογικόν ἐστι, τὸ δὲ, ἄλογον καὶ ἐμπαθὲς, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦτο μέσος θεὸς καὶ θηρίου γέγονεν ἄνθρωπος, τὴν μὲν ἄκραν ἀρετὴν, θείαν ἡγεῖται, τὴν δὲ ἄκραν κακίαν, θηριωδίαν· ὡς ὕστερον Ἀριστοτέλης C ἐνόμισε. Καὶ ταῦτα ἐμφανίζει ἐν τοῖς ὁμοιώσεσιν· ἀεὶ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ὀνομάζει ΘΕΟΕΙΔΕΙΣ, καὶ

Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος·

quando alios præter meritum feliciter agere vident, indignatio vocatur, dum autem illis dolet, si quis præter dignitatem infeliciter agat, misericordia dicitur,) Homerus quoque isthæc ex bonorum virorum officio esse putat, ubi cum hæc, tum alia fingens Jovi attribuit, *At Telamone fato pugnam detrectat inire; Succensebat ei quoniam Saturnius ipse, Obvius adverso si se ferret meliori.* Et in aliis rursus eumdem circum muros fugatum miseratur.

CXXXIII. Porro quidnam Poeta de animi virtute et vitio sentiat, in multis ostendit. Cum enim una illius pars intelligens, et rationalis sit, altera vero rationis expers, et affectui obnoxia, atque ob id homo medium quiddam inter Deum et belluam natus sit, summam quidem virtutem, divinam, summum autem vitium, belluinum (ut et Aristoteles post eum) existimat, atque hæc per similitudines declarat. Semper enim bonos viros diis

Digitized by Google

τῶν δὲ φαύλων τοὺς μὲν δειλούς,

Φυζακινοῖς ἐλάφοισιν

εἰκάζει, καὶ πρεσβύτοις ἀσημάντοις, καὶ λαγωοῖς διασκομμένοις· ὅτι δὲ τὸ προπετῶς καὶ ἀνοήτως ὑπὸ ὀργῆς φερομένων φησὶν,

Οὔτ' οὖν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
Οὔτε συὸς, κάπρου τ' ὀλοόφρονος, (οὔ τι μάλιστα
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ δίεσσι βλιμεαίνει)
Ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαν φρονέουσι·

τοὺς δὲ λυπουμένων ἐμπαθέστερον ὀδυρμοὺς, ἀηδόνων φωναῖς ἀπεικάζει,

—— οἷσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξείλοντο, πάρος πετεηνὰ γενέσθαι.

ρλδ'. Οἱ μὲν οὖν Στωϊκοὶ τὴν ἀρετὴν τίθενται ἐν τῇ ἀπαθείᾳ, ἐκείνοις ἑπόμενοι, ἐν οἷς πᾶν πάθημα ἀναιρεῖ, λέγων, περὶ μὲν λύπης,

Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν ὅς κε θάηται,
Νηλίτα θυμὸν ἔχοντα, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·

καὶ,

similes, et *consilio Jove non indignum* appellat. Inter malos vero, timidos *fugacibus cervis, ovibus custode carentibus*, et *leporibus fugientibus* comparat. De iis autem, qui proclive et incogitanter ira afficiuntur, ait, *Pardi tanta fuit numquam, non ira leonis, Apri, nonque capri fuit umquam perniciosi, Dum furit, ostentatque suum per pectora robur, Quanta tenet pueros Panthi, quibus hasta decora.* Impotenter autem tristantium luctus, luscinię querelis comparat, *Involucres adimit quum pullos providus auceps.*

CXXXIV. Quum igitur Stoici virtutem animi in tranquillitate ponunt, ea sectari videntur, in quibus Homerus omnem affectum tollit, ut quum de ægritudine ait, *Quin sepelitis eum, quem non revocare potestis Ex Erebo, quamvis lachrymas fundatis acerbas.* Et, *Cur lachrymare Pa-*

Digitized by Google

A Τίπλι διδάκρυσαν Πατρόκλειες ἠΰτε κούρη·

περὶ δὲ ὀργῆς,

Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο·

περὶ δὲ δ' φόβε,

Μή τι φόβον δ' ἀγόρευε, ἐπεὶ ἤδη σε πεισίμην οἶω·

καὶ,

— ὃς δέ κεν ὑμέων
B Ἑλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ κότμον ἐπίσπῃ,
Τιθνάτω.

Οὕτως καὶ παρακαλούμενοι εἰς μονομαχίαν ἀφόβως ὑπακούσι, καὶ πλείους ἀνδ' ἑνὸς ἀνίστανται· καὶ ὁ τετρωμένος, οὐδὲν ἧσσον ἔχει τὸ θάρσος παθαμένου, ὥς που φησὶ,

C Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς, εὔχεαι αὔτως.

Καὶ πᾶς ὁ γενναῖος ἀπεικάζεται λέοντι, ἢ κάπρῳ, ἢ χειμάρρῳ, ἢ λαίλαπι.

ρλέ. Οἱ δ' ἐκ τῆ Περιπάτῳ τὸ ἀπάθειαν ἀνέφικτον ἀνθρώπῳ νομίζουσι, τὸ δὲ μετριοπάθειαν εἰσάγοντες, τῷ τὸ ἐνοχλοῦν τῶν παθῶν ἀναιρεῖν, μεσό-

trocle miſer, ceu mœſta puella. De ira vero: *Lis utinam ſublata foret nobis, ſuperiſque.* De timore autem: *Ne quid fare metu, ſi vis ſuadere potenter.* Et, *Ictus percuſſuſque, videns fatumque necemque, Magnanime occumbat ferro.* Ad hunc modum et ii, qui ad ſingulare certamen provocabantur, intrepide morem gerunt, imo plures pro uno aſſurgunt: atque vulneratus haud minorem perſeverandi confidentiam habet, ut inquit, *Quid jactas quum planta pedis perſtricta ſit a te.* Denique omnis generoſus comparatur leoni, apro, torrenti, aut turbini.

CXXXV. Porro quum Peripatetici exiſtiment, homini non datum eſſe a natura, ut perturbationibus vacet, medioque quodam inventō, vir-

Digitized by Google

τιπι τὴν ἀρετὴν ὁρίζονται. Καὶ Ὅμηρος ἀεὶ ὠθεῖ τοὺς ἀρίστους οὔτε ἀγενεῖς, οὔτε μὴν ἀφόβους, ἢ ἀλύπους παντελῶς, ἐν τῷ μὴ ἄγαν δὲ τοῖς πάθεσι κρατεῖσθαι, τὸ φαύλων ἀφαφέσκειν. Φησὶ γὰρ, A

Τῷ μὲ γάρ τι κακῷ τρίπτεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλη,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧδος ἰφθίτ' ἐν φρεσὶ θυμός·
Ἐν δέ τί οἱ κραδίη μεγάλα τέρτοισι πατάσσει
Κῆρας ὀιομένῳ· πάτεται δέ τι γίνετ' ὀδόντων·
Τῷ δ' ἀγαθῷ ὅτ' ἄρ' τρίπτεται χρὼς, ὅτί τι λίην
Ταρβεῖ. B

Εὔδηλον γὰρ ὅτι τὸ ἀγαθοῦ ὃ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελὼν, ὃ μέτριον κατέλιπε. Τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων, λύπης τε καὶ ὀργῆς, χρὴ νοεῖν. Τοιοῦτόν ἐστι κἀκεῖνο,

Τρῶας μὲν τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν. C

Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, καὶ ὁρῶντες ἔτρεμον· ὁ δ' ἐν τῷ κινδυνώῳ καθεστὼς ἀνδρεῖος ὢν, μόνον ἠγωνία. Ὅθεν ἄλλως μὲν ποιεῖ τὸν Δόλωνα, καὶ τὸν Λυκάονα φοβεμένους,

tutem mediocritate finiant, quæ illarum exceſſum tollat; Homerus etiam optimos quoſque, nec prorſus impotentes, nec intrepidos, nec dolore vacantes inducit, ut in hoc a malis differant, quod affectibus non nimium tenentur. Ait enim, *Mutatur color ignavi, mens atque movetur Sede ſua, nutat, nec perſtat in ordine certo, Intus cor crepitat multum, formidine mortis, Dentes atque crepant, ſtriduntque timore, metuque. Porro boni color eſt idem, nec protinus ira Afficitur valide.* Perſpicuum namque eſt, quod, quum vehementiorem iram bono viro adimat, mediocrem ei relinquat. Idem et de ſimilibus affectibus, dolore videlicet et ira, ſentiendum; cujuſmodi illud eſt, *Membra Phrygum ſubiit vehemens tremor, Hectoris atque Magnanimum quamvis crepitat cor, pectore læto.* Alii namque vel videndo contremiſcebant, hic vero quamvis in periculo conſtitutus, tamen fortis erat, et pugnæ duntaxat initium extimeſcebat. Unde aliter quidem Dolonem ac Lycaonem ſibi ti-

Digitized by Google

A ἄλλως δὲ τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Μενέλαον, ἐντροπαλιζομένους, καὶ βάδην ὑποχωροῦντας, ὥσπερ ἀπωσαμένους σαθμοῦ λέοντας. Ὡσαύτως δὲ καὶ λυπουμένων διαφορὰς ὑπεδείκνυσι, καὶ ἡδομένων ὁμοίως· ὥσπερ ὁ μὲν Ὀδυσσεύς, διηγούμενος ὃν τρόπον τοὺς Κύκλωπας ἐξηπάτησεν, ἔφη,

B — ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ.

Οἱ δὲ μνηστῆρες, θεσπέσια τὸν πίθηκον ἰδόντες,

Χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον.

Φαίνεται δὲ ἐν κατωτέροις ἡ τοῦ μετρίου διαφορά· καὶ ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς τὴν ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐρῶν, καὶ κλαίουσαν ἐπ' αὐτῷ ὁρῶν, φέρει,

C Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἵστασαν, ἠὲ σίδηρος·

τοὺς δὲ μνηστῆρας τῆς αὐτῆς τῆς ἐρώντων, τὸ θεασαμένων αὐτῶν

A. 2. ἀπωσαμένους] Forte, ἀπωσμένους.
B. 4. κατωτέροις] An ἐρωτικοῖς legendum?
C. 2. τῶν θεασαμένων] Delendum τῶν.

mentes fingit, aliter vero Ajacem et Menelaum convertere ſe ſenſim, ac ſe pedetentim ſubducere, perinde ut leones, qui a ſtabulo repulſi ſunt. Eodem modo et dolentium diſcrimina commonſtrat, et delectantium ſimiliter. Sic Ulyſſes commemorans, quo pacto Cyclopibus impoſuerit, ait, *Corde, ſinuque meo riſi, dum talia dicunt.* Proci vero conſpecto mendico humi proſtrato, *Applaudunt manibus, riſuque fere emoriuntur.* Porro et in inferioribus rebus mediocritatis differentia apparet, ut dum Ulyſſes, tametſi uxorem ſuam diligeret, atque eam propter ipſum plorantem videret, nihilominus tamen ſe continet, *Lumina conſtiterant ceu cornea, ferrea ſive hæc.* Procorum autem, qui eamdem amabant et ſpectaverant, *Genua labaſcunt,*

Digitized by Google

— λύτο γόνατ', ἴρη δ' ἄρα θυμὸν ἴωλχθεν, A
Πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λιχίεσσι κλιθῆναι.

Τοιαῦτα μὲν ὅτι τὰ περὶ τῶν στοικῶν περὶ ψυχῆς δυνάμεων, καὶ παθῶν.

ρλϛ'. Περὶ δὲ ἀγαθῶν καὶ εὐδαιμονίας πολλῶν εἰρημένων παρὰ τοῖς φιλοσόφοις, ὃ μὲν τὴν ἀρετικὴν τῆς ψυχῆς, μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, κατὰ πάντα συνέ- B
στηκεν. Ἀλλ' οἱ μὲν Στωϊκοὶ τὴν ἀρετικὴν αὐτάρκη ἡγοῦνται πρὸς εὐδαιμονίαν, λαβόντες ὃ ἐνδόσιμον ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν τούτων, ἐν οἷς τὸν σοφώτατον καὶ φρονιμώτατον πεποίηκε, ὑπὲρ εὐκλείας πόνοις κατατρυχόμενον, καὶ ἡδονῆς ὑποφορώμενον· ὃ μὲ πρότερον, ὕστερος,

Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε, καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνήρ. C
Αὐτὸν μὲ πληγῆσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
Στυγερὰ κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῶι ἐοικὼς,
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατίδυ σθόλον·

ὃ δεύτερον δὲ οὕτως,

B. 1. κατὰ πάντα] Immo, κατὰ πάντας: quod et Xylander vertendo expressit.
C. 2. Αὐτὸν μὲν] Rectius erat Αὐτόν μιν, ut in exemplis Homericis Od. ϑ'. 244.

mulcenturque cupidine cæco: Conjuge Penelope cupit atque potirier omnis. Hujusmodi quidem apud poetam sunt de Animæ viribus, et affectibus.

CXXXVI. Ceterum quamvis multa a philosophis de bonorum finibus, et felicitate sint dicta; tamen de hoc inter omnes convenit, quod Animæ virtus bonorum sit maximum. At Stoici virtutem per sese ad felicitatem sufficere putant, ansa nimirum ex Homericis illis sumpta, in quibus sapientissimum et prudentissimum heroum Ulyssem, gloriæ caussa laboris patientem, ac voluptatis continentem finxit. Ac de priori quidem sic, *Quam bene se gessit fortis vir, sustinuitque, Ipsum verberibus domuit, plagisque cruentis, Inque humeros vili injecta quum forte lacerna, Urbem inimicorum ingreditur, servo assimulatus.* De posteriori autem ad hunc modum:

Digitized by Google

A Ἦ μάν μ' αὐτοῦ ἴρυκε Καλυψὼ, δῖα θεάων,
Ὡς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη ὁπάσσαι εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.

Μάλιστα δὲ ἐν τούτοις τὴν τῆς ἀρετῆς δόξαν σωίζησιν, ἐν οἷς τὸν μὲν Ἀχιλλέα ποιεῖ οὐ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ B καὶ κάλλιστον τὸ εἶδος, καὶ ποδωκέστατον, καὶ εὐγενέστατον, καὶ πατρίδος ἐπιφανοῦς, καὶ ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν βοηθούμενον· τὸν δὲ Ὀδυσσέα, σωφρονοῦντα μὲν καὶ καρτερεῖν τῇ ψυχῇ, τὰ δὲ ἄλλα οὐχ ὁμοίᾳ τύχῃ κεχρημένον· ἡλικίας τε καὶ ὄψεως οὐκ ἴσης, καὶ γονέων οὐ πάντη ἐνομαστῶν, καὶ πατρίδος ἀδόξου, καὶ ἀπεχθόμενον ἑτέρῳ θεῷ· C ὧν οὐδὲν ἐκώλυεν αὐτὸν τῆς εὐκλεᾶ, τιὺ τῆς ψυχῆς ἀρετιὺ κεκτημένον.

ρλζ'. Οἱ δ' ἐκ τῆς Περιπάτου θεωρεῖν μὲν τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ νομίζουσιν, οἷον φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφρο-

B. 6. ἑτέρῳ θεῷ] An, τῷ δευτέρῳ θεῷ, ut legisse videtur Interpres Latinus?

Sic itidem Circæ retinebar in ædibus altis, Conjugii tædas cuperet dum, meque maritum: Aſt animum potuit nequaquam flectere noſtrum. Quid autem de virtute ſentiat, ex his intelligere poſſumus, in quibus Achillem non ſolum fortem facit, verum etiam pulcherrima forma, pedibus perniciosiſſimis, generoſiſſimum, ex illuſtri patria oriundum, denique cui deorum maximus opem ferret: Ulyſſem vero prudentem, et animo tolerantem, at in reliquis non admodum fortunatum, propterea quod ipſius ſtatura et vultus, reliquis dotibus non reſponderet, et quod haud ex illuſtribus parentibus, et patria obſcura ortus eſſet, denique quod Deum poſt Jovem ſecundum, infenſum haberet. Quæ tamen omnia eum nihil prohibebant, quo minus propter animi virtutem, nominis celebritatem aſſequeretur.

CXXXVII. Ceterum Peripatetici Animæ bonis, ut ſunt prudentia, fortitudo, tem-

Digitized by Google

σωΐλιν, δικαιοσύνιν· δεύτερα δὲ (εἰ) τὰ τῦ σώματος, A
οἷον, ὑγίειαν, ἰσχὺν, κάλλος, τάχος· τρίτα δὲ, τὰ
ἐκτὸς, οἷον εὐδοξίαν, εὐγένειαν, πλῦτον· ἐπαινετὸν μὲν γὰρ
(τι) καὶ θαυμαστὸν ὃ ἐν ἀλγηδόσι, καὶ νόσῳ, καὶ ἀπορίᾳ, καὶ
συμφοραῖς ἀβουλήτοις, χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ τῆς ψυχῆς
ἀντεχούσης τοῖς κακοῖς, οὐ μέντοι αἱρετὸν, οὐδὲ μακά-
ριον· ὃ δ' ἐν ἀγαθοῖς νοεῖν ἔχειν, τῷ ὄντι εὐδαιμον· B
οὐδὲ γὰρ τὴν κτῆσιν μόνιμον ἡ ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν χρῆ-
σιν καὶ τὴν ἐνέργειαν (τι) καλόν. Ταῦτα δὴ καὶ Ὅμηρος
δείκνυσιν ἄντικρυς. Τὸς μὲν γὰρ θεὸς ἀεὶ ποιεῖ

—— δοτῆρας ἐάων,

τοτέοι τῶν ἀγαθῶν, ἃ καὶ εὔχονται οἱ ἄνθρωποι παρ-
έχειν αὐτοῖς τὸς θεὸς, οὐκ ἀναφελῆ δηλονότι ὄντα αὐ- C
τοῖς, οὐδὲ ἀδιάφορα, ἀλλὰ πρὸς εὐδαιμονίαν χρήσιμα.
ρλή. Τίνα οὖν ἐστι τὰ ἀγαθὰ ὧν ἐφίενται οἱ ἄν-
θρωποι, καὶ δι' ἃ μακαρίζονται, ἐν πολλοῖς μὲν σαφεῖ,
ἅμα μὲν πάντα ὅτι τῦ Ἑρμῦ,

perantia, juſtitia, primas tribuunt. Corporis autem bonis, ut eſt ſalubritas, robur, pulchritudo, celeritas, ſecundas. Externis autem, ut eſt bona exiſtimatio, nobilitas, et opulentia, tertias. Laude namque et admiratione dignum exiſtimant, ſi quis virtutis præſidio munitus, doloribus, morbis, egeſtati, calamitatibus, aliiſque malis reſiſtat; ac nec optabile, neque beatum. Si quis autem bonis ſapienter fruatur, eum revera beatum exiſtimant. Neque enim ſolam virtutis poſſeſſionem, verum etiam uſum, et efficaciam eſſe bonum quiddam. Quæ ſane et Homerus perſpicue oſtendit. Subinde namque deos *bonorum datores fingit*, quæ et homines ſibi a diis præſtari (utpote ipſis haud inutilia, neque indifferentia, ſed ad felicitatem utilia) exoptant.

CXXXVIII. Quænam ergo bona ab hominibus expetantur, et ob quæ beati vocentur, in multis declarat; in Mercurio quidem ſimul uni-

Digitized by Google

A — οἷος δὴ σὺ δίμας καὶ εἶδος ἀγητός,
Πέπνυσαι ἧ νόῳ, μακάρων δ' ἔξ ἐσσι τοκήων·

μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ κάλλος σώματος, καὶ φρόνησιν, καὶ εὐγένειαν. Τὰ δὲ κατὰ μέρος,

Τῷ ἧ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατειὴν
Ὤπασσαν, καὶ θεσπέσιον ἀλέητο κατίχνυε Κρονίων·

B δῶρον γὰρ ὄντι καὶ τοῦτο γε θεῦ,

Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισι.

ρλθ'. Ποτὲ δὲ καὶ τὴν τιμὴν ἠγῆται καλὸν,

Τιοίμην δ' ὡς τίσι Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·

πῶς δὲ τὴν εὐπαιδίαν,

Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καλαφθιμένοιο λιπέσθαι·

C πῶς δὲ τὴν τῶν οἰκείων ἀπόλαυσιν,

Πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί.
Ἤδη γὰρ τετέλεσται ἃ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ ὑρανίωνες
Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκουτι.

B. 5. πῶς δὲ—πῶς δὲ] Malim, ποτὲ δὲ—ποτὲ δὲ.

verſa fuiſſe; *Corporis admiranda tua eſt ſpecies, ſapis atque Mente ſimul, ſatus es majorum ſtemmate claro.* Teſtimonium namque ei de corporis pulchritudine, prudentia, et generoſitate perhibet. Singulatim vero ea memorat, *Huic ſuperi formam dederant, et fortis ut eſſet:* Et, *Magnificas et opes dederat Saturnius almus.* Donum enim et hoc dei eſt; *Jupiter aſt ipſus tribuit mortalibus illud.*

CXXXIX. Nonnumquam vero et honorem inter bona recenſet; *O utinam colerer, colitur ceu Pallas, Apollo.* Nonnumquam vero prolis felicitatem: *Eſtque bonum pueros moriendo relinquere juſtos.* Aliquando autem, ſi quis familiaribus ſuis fruatur; *Vos libate diis, genio indulgete frequenter, Hoſpitem abire ſinatis, ob id quod cuncta ſuperſunt, Quæ mens noſtra cupit, deductio, caraque dona, Quæ*

Digitized by Google

Νοστήσας εὔροιμι σὺν ἀρτιμέεσσι φίλοισιν. A
Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
Κηριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀτάσσειαν
Πᾶσιδίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

ρμ'. Ὅτι δὲ ἐν τῇ τῶ ἀγαθῶν συγκρίσῃ, τῷ πλούτῳ κρεῖσσόν ἐστιν αὐτὸ τὸ δύνασθαι, δηλοῖ καὶ τόδε τὸ ἔπος,

Ὅς κε χρυσὸν ἔχων, πόλεμονδ' ἴῃ ἠὲ τι κύρσῃ, B
Νήπιος, οὐδέ τι οἱ τόδ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον·

καὶ,

Ὡς οὔ τοι χαίρων, τοῖσδε μεσάτοισιν ἀνάσσω.

Καὶ ὅτι ὁ φρονεῖν, ἢ καλῶ εἴδους ἄμεινον,

Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ·
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι γέφει. C

ρμα'. Δῆλον μὲν οὖν ὅτι καὶ τὰ περὶ σῶμα καὶ τὰ ἐκτὸς εὐτυχούμενα, ἀγαθὸν νομίζει· ὅτι δὲ ἄνευ τούτων οὐκ ἔστιν αὐτάρκης ἡ ἀρετὴ μόνη πρὸς εὐδαιμονίαν, ἐν ἐκείνοις παρίστησι· δύο γὰρ ἄνδρας εἰς τέλος ἀρετῆς ἤγαγε Τηλέμαχος, τὸν Νέστορα καὶ τὸν Ὀδυσσέα,

mihi fortunent ſuperi precor, obſecro cuncti. Utque domi inveniam ſalvos cum conjuge amicos. Vos itidem teneras uxores, atque puellos Delectate domi, precor autem Dii ſuperi ut dent Vobis cuncta bona, ut mala nec vos publica vexent.

CXL. Quod vero in bonorum comparatione, vires divitiis præſtent, in his declarat, *Dives erat, ſed enim bellator ceu timibunda Virgo fuit, ſtulte his fidens, quæ cauſſa necis ſunt.* Et, *Gaudia nulla ferunt mi quamvis præ-*

dia lata. Denique quod prudentia egregiæ formæ antecellat, *Inferior forma eſt alius vir, ſed Deus iſtam Eloquio ſuavi decorat.*

CXLI. Ex prædictis ergo apparet, Homerum et corporis et fortunæ dotes, inter bona recenſere. Quod autem ſine his virtus ipſa per ſe ad felicitatem non ſufficiat, in illis declarat, in quibus duos viros ad virtutis ſummum contendentes ponens, Neſtorem et Ulyſſem, ab aliis quidem hominibus differentes

Digitized by Google

A καὶ τῷ μὲν ἄλλων ἀφέσκειν, ἀλλήλοις δὲ ὁμοίως φρονήσει καὶ ἀνδρεία καὶ λόγων δυνάμει, οὐκέτι ὁμοίως ἐν ταῖς τύχαις πεποίηκεν, ἀλλὰ τῷ μὲν Νέστορι τοὺς θεοὺς

Ὄλβον ἐπικλῶσαι, γαμέοντί τε, γινομένῳ τε·
Αὐτὸν δὲ λιπαρῆς γῆρας κίμεν ἐν μεγάροισιν,
B Τίτας αὖ φιλότης τε ἐὴ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους·

τὸν δὲ Ὀδυσσέα, καίπερ πολύμητιν ὄντα, καὶ ἀγχίνοον, καὶ ἐχέφρονα, ἀποκαλεῖ δύσλιον πολλάκις. Καὶ γὰρ τὸν μὲν, εἰς τὴν ἀναχομιδὴν πλεῦσαι ταχέως καὶ ἀσφαλῶς· τὸν δὲ πλανηθῆναι χρόνῳ πολλῷ, καὶ πόνοις, καὶ κινδύνοις ὑποπεσόντα ἀεὶ μυρίοις. Οὕτως αἱ-
C ρετὸν καὶ μακάριόν ἐστιν, ὅταν τῇ ἀρετῇ συναιρομένη, καὶ μὴ ἀντιπεράτωσα ἡ τύχη παρῇ.

ρμβ'. Πῶς δὲ ἡ κτῆσις τῆς ἀρετῆς οὐδέν ἐς' ὄφελος ἂν μὴ καὶ ἐνεργῇ, φανερὸν ἐκ τούτων, ὅπου ὁ μὲν Πάτροκλος ἐπιπλήσσων τῷ Ἀχιλλεῖ, λέγει,

finxit, inter ſeſe autem, quantum ad prudentiam, fortitudinem, et dicendi facultatem attinet, ſimiles, in fortunæ autem dotibus non itidem, propterea quod dii Neſtorem abunde felicem reddiderant, ſive dum naſceretur, ſive in conjugio verſaretur, quodque illi dederant ſumma cum opulentia magnificis in ædibus ſeneſcere, denique, *Quod juvenes illi ſapidos, belloque feroces.* Ulyſſem vero, quamquam conſultus, ſolers, ac prudens eſſet, infelicem ſæpenumero appellat. Et hoc ideo, quod ille celeri et tuta navigatione, hic vero diuturnis erroribus, laboribus, et periculis innumeris exantlatis, in patriam redierit. Adeo optabile ac beatum eſt, ſi quando fortuna virtuti auxilio, non obſtaculo fuerit.

CXLII. Ceterum quo pacto virtutis poſſeſſio nihil proſit, niſi et agendo efficax ſit, ex his patet, in quibus Patroclus Achillem objurgando, ait, eum virtute ſua aliis perniciem arceſſere, *Quem*

Digitized by Google

Αἰναρίτη, τίς σιν ἄλλος ὀτάσσεται ὀψίγονός περ,
Αἴκε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς·

A

οὕτω γὰρ πεφυσῆπε τὴ τῇ ἀπραξίᾳ ἀνωφελῆ ποιοῦσα τὴν ἀρετήν. Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς, τὴν ἀπραξίαν ταύτην ὀδυσάμενος, φησὶν,

Ἀλλ' ἦμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
Τοῖος ἐὼν οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

B

ἄχθεται γὰρ ὅτι τὴν ἀρετὴν κεκτημένος, οὐ κέχρηται αὐτῇ, ἀλλὰ μηνίων τοῖς Ἀχαιοῖς,

Οὔτε σὺν εἰς ἀγορὴν πωλίσκετο κυδιάνειραν,
Οὔτέ ποθ' εἰς πόλεμόν γ', ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων· ποθέεσκε δ' αὐτὴν τε πόλεμόν τε·

καὶ γὰρ οὕτως ὁ Φοῖνιξ ἐπαίδευε,

C

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι πρηκτῆρά τε ἔργων·

ὅθεν καὶ πεπνευσὰς ἄχθεται τῇ ἀπραξίᾳ, λέγων,

Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν·

καὶ ὑπονοεῖ τὴν αἰτίαν,

fructum ex virtute tua cepisse minores Dicent, quum Danais non tanta pericula pulses? Sic enim eum alloquitur, qui virtutem inertia sua inutilem reddebat. Ipse quoque Achilles hanc inertiam deplorans ait, *Sed sedeo ad naves, telluris inutile pondus, Militibus præstem Danais quamquam, ducibusque.* Dolet enim quod virtute præditus, ea non esset usus, sed Græcis indignando, *Concilium clarum numquam decoraret Achivum. Atque manens inibi, cor dilectum maceraret, Prælia iniqua precans Danais, sævumque tumultum.* Phœnix namque ad hunc modum illum erudierat, *Ut bene dicendi gnarus fieret, bene agendi.* Unde et vita functus, inertia illa offenditur, dicens, *Maluerim quamvis nihili servire colono, Cui tenuis victus, quam manibus hisce præesse.* Et caussam subjungit, *Sole carens etenim nunc,*

Digitized by Google

A Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Τοῖος ἐὼν οἷός περ ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ.

ρμγ'. Ἔτι τοίνυν οἱ Στωϊκοὶ φίλους θεῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀποφαίνοντες, παρ' Ὁμήρου καὶ τοῦτο ἔλαβον, λέγοντος ὅτι τῷ Ἀμφιαράῳ,

Ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων·

B καὶ ὅτι τῷ Ὀδυσσέως,

Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ·

ρμδ'. Ἔστι δὲ τῶν αὐτῶν φιλοσόφων δόγμα, καὶ ὃ διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετὴν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν· ὃ καὶ Ὁμηρός φησι,

Τοίου γὰρ καὶ παῖδος, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζοις

C ἕπεσθαι δὲ παιδείας εἰς ὃ τέλειον προαγομένους. Ἔστι γὰρ ἀρετῆς ἐπιστήμη τὸ ὀρθῶς βιοῦν· τοιοῦτον, ὧν τοὺς εὖ βιωσομένους προάσσειν προσήκει. Καὶ ταῦτα οὕτω ὅτι παρ' Ὁμήρῳ, λέγει γὰρ,

C. 2. ἀρετῆς ἐπιστήμη τὸ ὀρθῶς βιοῦν] Legendum, ἀρετὴ ἐπιστήμη τοῦ ὀρθῶς βιοῦν, ut Caſtalionem ſecutus monuit Erneſtus.

non ſum talis, ut olim, Mœnia dum Phœbi vaſtaret Achiva juventus.

CXLIII. Præterea Stoici dicentes, *bonos viros diis amicos eſſe*, ab Homero id mutuati ſunt, qui ſuper Amphiarao inquit, *Jupiter ex animo hunc dilexit, Apolloque Phœbus.* Et de Ulyſſe, *Gaudebatque Minerva viro juſto, ſapienti.*

CXLIV. Eſt autem eorumdem philoſophorum et hoc placitum, *virtutem doceri poſſe*, quippe quæ pro initio generoſitatem habeat: (quod et Homerus ſenſit, dum inquit, *Eſt talis genitor tibi, nam prudentia dicis*) et per diſciplinas ad ſummum deducatur. Recta namque vita, virtutis ſcientia eſt, hoc eſt, ea facere quæ recte victuros decent. Hæc igitur apud Homerum quoque ſunt; dicit enim, *Dum*

Digitized by Google

Νήπιον, οὔπω εἰδὼς ὁμοῖα πολέμοιο, a
Οὐδ' ἀγορέων·

ἢ ἐν ἄλλοις,

Οὐδέ μι θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμενα εἰδώς.

Καὶ ὁ Φοῖνιξ φησὶν ὅτι ὁ Ἀχιλλέως,

Τοὔνεκά μι προέηκε διδασκήμεναι τάδε πάντα,
Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων. b

Ἐπεὶ γὰρ ὁ βίος οὐκ ἀφέξεων ἢ λόγων συνέσηκε, τούτων φησὶ διδάσκαλον ἑαυτὸν ὁ ποιήσας γεγονέναι. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων δῆλον ὅτι πᾶσαν ἀρετὴν ἐπιφαίνει διδακτήν. Οὕτω μὲν οὖν ἄφετος Ὅμηρος ἔν τε Ἠθικοῖς καὶ Φυσικοῖς φιλοσοφεῖ.

μέ. Ἔχεται δὲ τῆς αὐτῆς θεωρίας ἢ Ἀριθμητικὴ, c καὶ Μουσική, ἃς ἢ Πυθαγόρας ἀφ' ἁπάντων ἐτίμησεν. Ἰδωμὲν οὖν εἰ ἢ τούτων ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ λόγος; Ἀλλὰ μὴν πλεῖστος· ὀλίγα δὲ ἐκ πολλῶν ἀποδεικτέον ἱκανά. Ὁ γὰρ Πυθαγόρας τὰς ἀριθμὰς

puer ignarus linguæ, bellique cruenti. Et in aliis, *Nec mi cor fuasit, didici quoniam bonus esse.* Et Phœnix de Achille inquit, *Idcirco præmissus eram, hæc ut cuncta docerem, Ut bene dicendi gnarus fierem, bene agendi.* Nam quum vita et ex dictis, et factis constet, ideo se præceptorem adolescentis in illis fuisse ait. Atque ita ex jam dictis nimirum patet, quod quamlibet virtutem doceri posse ostendat. Ad hunc igitur modum Homerus cum in Moralibus, tum in Naturalibus, philosophatur.

CXLV. Ceterum eidem contemplationi proximæ sunt Arithmetica et Musica, quas et Pythagoras præ aliis coluit. Videamus ergo num et harum mentio apud poetam sit? Imo vero plurima est. Pauca autem ex multis exemplis adducta sufficient. Quum itaque Pythagoras existimaret, numeros maximam vim obtinere, omniaque ad

Digitized by Google

A μεγίστην δύναμιν ἔχειν ἡγούμενος, καὶ πέντε εἰς ἀριθμὸν ἀναφέρων, τῶν τε ἄστρων τὰς περιόδους, καὶ τῶν ζώων τὰς γενέσεις, δύο τὰς ἀναπάλιν ἀρχὰς ἐλάμβανε, τὴν μὲν ὡρισμένην, μονάδα, τὴν δὲ ἀόριστον, δυάδα κακῶν· τὴν μὲν, ἀγαθῶν, τὴν δὲ, κακῶν οὖσαν ἀρχήν. Ἡ μὲν γὰρ τῆς μονάδος φύσις ἐγκεκομψῆ, τῷ
B μὲν περιέχειν εὐκρασίαν, ψυχαῖς δὲ ἀρετὴν, σώμασι δὲ ὑγιείαν, πόλεσι δὲ καὶ οἴκοις εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παρέχει· πᾶν γὰρ ἀγαθὸν, συμφωνίας οἰκεῖόν ἐστιν. Ἡ δὲ τῆς δυάδος, πᾶν τοὐναντίον, ἀέρι χειμῶνα, ψυχαῖς κακίαν, σώμασι νόσους, πόλεσι δὲ καὶ οἰκίαις στάσεις καὶ ἔχθρας ἐγέννησε· πᾶν γὰρ κακὸν ἐκ διαστάσεως καὶ διαφο-
C ρᾶς γίνεται. Ὅθεν καὶ τῶν ἑφεξῆς ἀριθμῶν τὸν μὲν ἄρτιον, ἐνδεᾶ καὶ ἀτελῆ· τὸν δὲ περισσὸν, πλήρη τε καὶ τέλειον ἀπέφηνεν, ὅτι μιγνύμενός τε πρὸς τὸν ἄρτιον, ἀεὶ τὴν ἑαυτῷ δύναμιν διασώζει, τῷ περισσῷ καὶ ἐν τούτοις ἐπικρατοῦντος· ἑαυτῷ τε συμπλέκμενος γεννᾷ τὰ

numeros referret, cum siderum meatus, tum animantium generationes; duo suprema principia ponebat, unum finitum, quod *unitatem*, alterum infinitum, quod *dualitatem* appellabat; ita ut illa bonorum, hæc autem malorum initium esset. Unitatis enim natura cœlo, quod omnia complectitur, insita, temperiem, animis virtutem, corpori sanitatem, urbibus et ædibus pacem et concordiam suppeditat. Quidquid enim bonum est, cum concordia familiaritatem habet. Dualitatis omnia contraria sunt. Aeri namque tempestatem, animabus vitiositatem, corporibus morbos, urbibus et domibus seditiones et inimicitias procreat. Omne namque malum ex discordia et dissidio nascitur. Unde et quemvis parium numerorum inopem et imperfectum, imparem vero et plenum et absolutum demonstrat, propterea quod dum pari miscetur,

Digitized by Google

ἄρτιον· γόνιμος γὰρ ὄζι, καὶ ἔχει δύναμιν ἀρχῆς, A
ᾗ ἀφαίρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται, ἀεὶ τῆς μονάδος ἐν αὑτῷ
φυούσης. Ὁ δὲ ἄρτιος οὔτε γεννᾷ ποτὲ τὸν ἄρτιον,
σωπιδέμβυος ἑαυτῷ, οὔτέ ὄζιν ἀδιαίρετος. Καὶ Ὅμηρος
τοίνυν τιμᾷ τε τῆς ἑνὸς φύσιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ, καὶ
τὴν τῆς δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολ-
λάκις, ΕΝΗΕΑ τὸν ἀγαθὸν λέγων πολλάκις, καὶ ΕΝΗ- B
ΕΙΗΝ τ' τοιαύτην ἀφάτην· ΔΥΗΝ δὲ, τ' χέκωσιν· καὶ
ὅτι,

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω·

καὶ,

Μήτι ἐν πολέμοις δίχα βάζων, μηδ' ἐνὶ βουλῇ,
Ἀλλ' ἔνα ἴσχουσι νόον, καὶ ἐπίφρονα βουλήν. C

Ἀεὶ δὲ τῷ τρισσῷ ἀριθμῷ χρῆται ὡς κρείσσονι. Καὶ
γὰρ τὸν σύμπαντα κόσμον πέντε μοίρας ἔχοντα ποιῶν,
τὰς τρεῖς τούτων ἴσας μέσας διαιρεῖ,

Τριχθὰ δ' πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

subinde vim ſuam obtinet. Neque in hac ſolum parte ſuperior eſt impar, verumetiam ſibi additus, parem numerum generat. Fœcundus namque eſt, originis ſuæ vim retinet, ac diviſionem non recipit, unitate ſemper in ipſo excellente. Par autem ſibi additus, imparem nec producit, nec indiviſibilis eſt. Ergo et Homerus unitatis naturam in boni conditione, ac dualitatis in mali, ponere videtur, quando ſæpe bonum virum ἐνηέα, *manſuetum*, et manſuetudinem ita ab unitate appellat, afflictionem vero δύην a dualitate, cum inquit, *Convenit haud multos regnare, ſed unus erit rex.* Et, *Biſariam bello, nec pace loquantur Achivi, Una ſed his ſit mens, ac conſultent ſapienter.* Subinde autem impari numero, tamquam præſtantiore utitur. Etenim totum mundum quinque partibus conſtare fingens, tres harum in medio exiſtentes dividit, *Tripliciter ſunt*

Digitized by Google

A Διὸ καὶ Ἀριστοτέλης, πέντε τὰ) τὰ στοιχεῖα ἐνόμισεν, ὡς
ὃ θεσσοῦ καὶ τελείᾳ ἐν πᾶσι ὁ κρατος ἔχοντος.
Καὶ τοῖς μὲν οὐρανίοις δαίμοσι τὰ θεσσὰ ἀπονέμει.
Ὅ, τε γὰρ Νέστωρ Ποσειδῶνι θύει ἐννεάκις ἐννέα ταύ-
ρους· καὶ τὸν Ὀδυσσέα θύειν κελεύει ὁ Τειρεσίας

Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρου·

B ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς τῷ Πατρόκλῳ ἐναλίζει πέντα ἄρπα,
ἵππους μὲν τέσσαρας,

Δώδεκα δ' Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλούς·

καὶ ἐννέα κυνῶν ὄντων, τοὺς δύο ἐμβάλλει τῇ πυρᾷ, ἵνα
τοὺς ἑπτὰ ἑαυτῷ ἀπολίπηται. Καὶ ἐν πολλοῖς, τῷ τῶν
τελῶν, ᾗ πέντε, ᾗ ἑπτὰ ἀριθμῷ χρῆται. Μάλιστα δὲ
C τῷ τῷ ἐννέα,

Ὡς εἰπὼν ὁ γέρων· τοὶ δ' ἐννέα πάλλες ἀείραν·

καὶ,

Ἐπίσπεσθε δέ τοί γε, καὶ ἐπτακτήχεες ἦσαν
Εὖρος· ἀταρ μῆκός τε γενέσθην ἐννόργυιοι·

καὶ,

ſecta, data et ſua portio cui-
que. Eam ob cauſſam Ari-
ſtoteles quinque elementa po-
ſuit, utpote impari ac perfe-
cto numero ubique dominan-
te. Præterea et Diis cœ-
leſtibus imparia diſtribuit.
Neſtor enim Neptuno no-
vies novem tauros ſacrificat.
Et Tireſias Ulyſſem immo-
lare jubet *arietem taurumque*
et porcorum initorem verrem.
At Achilles in Patrocli exe-
quiis non niſi paria immola-
bat, nempe *quatuor equos, duo-*
decim ſtrenuos magnanimorum
Trojanorum filios, ac novem
canes, quorum duos in pyram
injicit, ut ſeptem ſibi relinque-
ret. Ad hæc in multis ter-
nario, quinario, et ſeptenario
utitur, præcipue autem no-
venario, *Sic jurgans ſenior,*
ſurguntque viri inde noveni.
Et, *Novenales enim hi.* Et,
Novem cubitorum latitudo erat,

Digitized by Google

Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὤρνυτο κῆλα θεοῖο. A

καὶ,

Ἐννῆμαρ ἐλόουσι, καὶ ἑπτὰ βοῦς ἱέρευσι.

Τί δή ποτ' οὖν ἐστιν ὁ τῶν ἐννέα ἀριθμὸς τελειότατος; ὅτι ἔστιν ἀπὸ τοῦ πρώτου περισσοῦ τετράγωνος, καὶ περισσάκις περισσός, εἰς τρεῖς διαιρούμενος τριάδας· ὧν ἑκάστη πάλιν εἰς τρεῖς μονάδας διαιρεῖται. B

ρμς'. Οὐ μόνον δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀριθμῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν Λογιστικὴν Μέθοδον ἐπέδειξεν, ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ ποιήσας,

Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον· ἐν δ' ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον·

καὶ πάλιν, C

Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες.

Ἐξ ὧν λογίζεσθαι πάρεστιν, ὅτι τῶν νεῶν πασῶν ὐσῶν ἐγγὺς χιλίων διακοσίων, καὶ ἐχουσῶν ἑξ ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὁ

C. 4. ἑξ ἑκατὸν] Legendum, ἑκάστης ἑκατόν: ut poſt Caſtalionem monuit Erneſtus. Comparandus eſt Thucydides i. 10.

longitudoque novem ulnarum. Et, *Perque novem ſoles graſſatur peſtis iniqua.* Et, *Novem diebus hoſpitaliter tractavit, novemque boves ſacrificavit.* Cur nam igitur novenarius numerus perfectiſſimus eſt? quia a primo impari quadratus eſt, et impariter impar, dum in tres terniones dividitur, quorum ſinguli rurſus in tres unitates ſecantur.

CXLVI. Non ſolum autem numerorum vim, ſed et compendiariam computandi viam demonſtravit. Ut quum in navium catalogo inquit, *Harum quidem urbium quinquaginta naves ibant, in quarum ſingulis, ſinguli centeni et vigeni Bœotii erant.* Et rurſus, *quinquaginta erant viri.* Unde computare licet, quod cum omnes naves ferme mille ducentæ forent, ac centeni ſinguli ſingulis ineſſent, univerſus numerus centum vi-

Digitized by Google

A σύμπας ἀριθμὸς, δώδεκά που μυριάδων γίνεται. Πάλιν δὲ ὅπῃ τῶν Τρώων φήσας,

Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο· πὰρ δὲ ἑκάστῳ
Εἵατο πτολίεθρα,

παρέχει λογίζεσθαι, ὅτι ἦσαν πεντάκις μύριοι, ἄνευ τῶν συμμάχων.

B ρμζ'. Τῶν δὲ Μουσικὴν, οἰκειοτάτην οὖσαν τῇ ψυχῇ, καθότι ἐξ ἁρμονία κεκραμένη ἐκ διαφόρων ἀρχῶν, καὶ τοῖς μέλεσι καὶ ῥυθμοῖς, τό, τε ἐκλελυμένον αὐτῆς ἐπιτείνουσαν, καὶ τὸ σφοδρὸν ἀνιεῖσαν, οἵ τε Πυθαγορικοὶ μάλα σπουδῆς εἶχον, καὶ παρὰ αὐτοῦ Ὅμηρος. Καὶ ἐγκώμιον μὲν αὐτῆς ὅπῃ τῶν Σειρήνων διεξέρχεται,

C ᾧ καὶ ἐπιλέγει,

Ἀλλ' ἄγε παρφάμενος πεῖται καὶ πλείονα εἰδώς.

Ἄλλοτε δ' ἐν ταῖς εὐωχίαις τὴν κιθάραν ἐπιβαλλόμενον, ὡς καὶ παρὰ τοῖς μνηστῆρσι

Φόρμιγξ,—ἣν ἄρα δαῖτὶ θεοὶ ποίησαν ἰταλφήν.

Καὶ παρ' Ἀλκινόῳ ὁ κιθαρῳδὸς

ginti millium ſurgat. Rurſus autem de Trojanis locutus, inquit, *Mille autem pyræ in campo ardebant, ac juxta ſingulas quinquageni erant viri*, computandi materiam præbet quod quinquies decem millia, ſine ſociis, fuerint.

CXLVII. Ceterum Muſicam animorum familiariſſimam, eo quod harmonia ex diverſis initiis temperata eſt, cantibus ac rhythmis eos cum diſſolutos intendentem, tum incitatos remittentem, Pythagorici ſtudioſe coluerunt, et Homerus ante ipſos. Laudibus namque eam, ubi de Sirenibus agit, proſequitur, quibus et hoc epilogi vice addit, *Delectatus abit, multa atque celebria noſcens.* Alibi vero in conviviis citharam recipit, ut apud procos, *Nam ſuperi cœnis citharam fecere ſodalem.* Et apud Alcinoum *citharœ-*

Digitized by Google

— ἀμβάλλιλο καλὸν ἀείδειν.

Καὶ ἐν γάμοις,

Αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοὴν ἶχον.

Καὶ ἐν ἔργοις, ὅπου τεθηγωμένης ἀπείρας

—— σαΐς φόρμιγξι λιγείη
Ἱμείρει κιθαρίζει, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν
Λεπταλέη φωνῇ.

Καὶ ἐν πολέμῳ,

Αὐλῶν συρίγγων τ' ἰωκὴν

ἀκούεσθαι λέγει. Οὐδὲν δὲ ἧσσον καὶ εἰς πένθη παραλαμβάνει τὴν Μουσικὴν,

Θρήνων ἐξάρχους ἀοιδοὺς

ποιῶν, ὡς τῇ λειότητι τῶν μελῶν τὴν ταχύτητα καὶ ψυχῆς κατεπαγγέλλοντας.

ρμή'. Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι διττή ἐστιν ἡ μελῳδία· ἡ μὲν, ἐν τῇ φωνῇ, ἡ δὲ, ἐν ὀργάνοις, τοῖς τε ἐμπνεομένοις, τοῖς τε ἐντατοῖς· τὴν δὲ ἐν αὐτῇ φθόγγων, ὁ μὲν,

C. 2. καταγγέλλοντας] Corrigendum videtur καταξέλλοντας. Barneſii eſt conjectura κατακηλοῦντας, Erneſti κατηλειοῦντας vel κατεβάλλοντας.

dus egregium carmen meditabatur. Præterea in nuptiis *tibiæ, citharæque ſonabant.* Aç inter vindemiæ operas *puer ſonora citharа, jucundum quiddam citharizabat, et ad chordam ſuaviter ſuccinebat.* Inſuper in bello, *tibiarum, fiſtularumque ſonum audiri* narrat. Nihilo tamen ſecius et ad luctus Muſicam recipit, ubi *lamentationum præludentes cantores* fingit, utpote qui modorum facilitate, animi difficultatem leniant.

CXLVIII. Porro haud obſcurum eſt duplicem melodiam eſſe, unam quidem in voce, alteram vero in inſtrumentis, quæ partim inflantur, partim intenduntur. Sonorum autem in ea, unus gra-

Digitized by Google

A βαρὺς, ὁ δὲ, ὀξύς. Καὶ τούτων δὲ τὰς διαφορὰς Ὅμηρος ἔγνω, ὃς γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας, καὶ γέροντας, ὀξυφώνους ποιεῖ, ἀφὶ τὸ λεπτὸν τῦ πνεύματος· τὺς δὲ ἄνδρας, βαρυφώνους, ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις,

Τῷ ἧ βαρυσταχέοιο παρίστατο μότνια μήτηρ·
Ὀξὺ ἧ κωκύσασα, κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο·

B καὶ πάλιν,

Ὡς ὁ βαρυσταχὺς ἦπε Ἀργείοισι μιλήσδα.

Οἱ δὲ γέροντες,

Τέτληξιν ἰοικότες,

ζώοις ὀξυφώνοις ἰσάζονται. Καὶ ἐν τοῖς ὀργάνοις δὲ αἱ χορδαὶ ὅσαι λεπταί εἰσι, καὶ σφοδρῶς κινούμεναι, ῥᾳδίως C τέμνουσι τὸν ἀέρα, ὅθεν τὸν ὀξὺν φθόγγον ἀποτελοῦσιν· αἱ δὲ παχεῖαι, βραδεῖαν ἔχουσαι τὴν κίνησιν, ἠχοῦσι βαρύν· καθ' ὃν λόγον καὶ Ὅμηρος τὴ μάστιγα, ΛΙΓΥΡΗΝ προσηγόρευσεν, ἐπεὶ λεπτὴ ὖσα ὀξὺν ἦχον ἀποδίδωσι. Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ Μουσικῆς.

ρμθ'. Ἐπεὶ δὲ ἐν τούτοις καὶ Πυθαγόρου ἐμνημονεύ-

vis, alter acutus eſt. Quorum differentias et Homerus calluit, dum mulieres, pueros, et ſenes, acuta voce, propter ſpiritus tenuitatem, fingit, viros autem gravi voce cum in aliis, tum in his, *Aſtitit afflicto graviter, genitrix veneranda, Filioloque caput prendens, ululabat acute.* Et rurſus, *Sicque gemens graviter, cunctos affatur Achivos.* Senes autem *cicadis ſimiles*, animantibus acuta voce præditis comparantur. Ceterum quæcumque chordæ in inſtrumentis tenues ſunt, et celeriter moventur, aerem facilius ſecant, unde et acutum ſonum efficiunt, craſſæ vero lentum habentes motum, gravius ſonant. Quamobrem etiam Homerus flagellum *acutum* appellavit, quod tenue exiſtens acutum ederet ſonum. Hactenus de Muſica Homeri.

CXLIX. Porro quum in

Digitized by Google

σαμεν, ᾧ μάλιστα ἥρεσκεν ἡ ἐχεμυθία, καὶ ὁ σιγᾶν ἃ A
μὴ χρὴ λέγειν, θαυμάσεσθαι εἰ καὶ Ὅμηρος ταύτην ἔσχε τὴν
γνώμην. Ἐπί τε γὰρ τῶν παροινούντων ἔφη,

Καί τις ὄτρος ἐρέοντα ἔπος τ' ἄψορρον ἄμυνον·

καὶ τῷ Θερσίτῃ ἐπιπλήττει,

Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγὺς περ ἐὼν ἀγορητής,
Ἴσχεο·

B

καὶ τῷ Ἰδομενέως καταπόμπιμος ὁ Αἴας, λέγει,

Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαοφημίαι· οὐδέ τί σε χρὴ
Λαοφραγόρην ἰμεναι·

καὶ τὴν στρατιμάτων εἰς μάχην σιωπώντων,

Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἰυκτῇ τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὡς·
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί·

C

βαρβαρικὸν γὰρ ἡ κραυγὴ, Ἑλληνικὸν δὲ ἡ σιωπή. Διὸ καὶ τὸν φρονιμωτάτους, ἐγκρατεστάτους γλώσσης ποιεῖται· καὶ τὸν Ὀδυσσέα τῷ υἱῷ ἀφελκυόμενον,

Εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, ἑταῖροί δέ σε γείνατο μήτηρ,
Μήτέ τι Λαέρτης ἔτω τοδε, μήτε συβώτης,

his et Pythagoræ mentionem fecerimus, cui *taciturnitas*, et ea silere, quæ dicere nefas est, maxime placuit; videamus num et Homerus ita senserit. Nam de vinolentis ait, *Sermo quis excidit? hunc eteuim tacuisse juvaret.* Et Thersitam objurgat Ulysses, *Contineas linguam, quamvis videare disertus Orator, sine judicio quum cuncta loquaris.* Et Ajax Idomenea taxando dicit, *Subinde procaciter loqueris, neque procacem concionatorem te esse convenit.* Ad hæc inter exercitus pugnam indipiscentes, *Troes clangore ac clamore avium instar ibant: Achivi vero cum silentio, animi robur spirantes.* Clamor etenim Barbarorum, silentium autem Græcorum est. Quapropter et prudentissimos quosque lingua continentissima finxit, ut dum Ulysses filium adhortatur, *Si meus es vere, peperitque mihi tua mater, Nesciat hocce pater Laërtes, atque subulcus, Ac reliqui vernæ, nec*

Digitized by Google

A Μήτί τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·

ἀλλὰ σὺ καὶ πάλιν αὖτε σὸν ἦτορ ἐρύκανε,

Σίγα καὶ κατὰ σὸν θυμὸν ἔχων, μηδ' ἐρίτυε.

Τοιαῦτα μὲν δὴ τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων τὰ ἐξ Ὁμήρου τὴν ἀρχὴν ἔχει δόγματα.

ρν'. Εἰ δὲ δεῖ καὶ τῶν ἰδίας τινὰς αἱρέσεις ἐλομένων μνημονεῦσαι, εὔκαιρον ἂν καὶκείνους παρ' Ὁμήρου τὰς ἀφορμὰς λαβόντας. Δημόκριτον μὲν, τὰ εἴδωλα ποιήσαντα ἐξ ἐκείνων,

B Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων·

ἄλλους δὲ πλανηθέντας, οἷς ἐκεῖνος οὐχ ἑπόμενος, ἀλλὰ τοῖς τὸν ἐνδιαίτητα καιρὸν ἁρμοζόμενος, ἐλέγχειν. Ἐπεὶ γοῦν ὁ Ὀδυσσεὺς παρ' Ἀλκινόῳ κατεχόμενος ἡδυπαθείᾳ, καὶ τρυφῇ κεχρημένῳ, τοῖς χάριν αὐτῷ ἀμαλγόμενος ἔφη,

C

A. 4. Τοιαῦτα μὲν δὴ—δόγματα] Aut transponendum τὰ ita, Τοιαῦτα μὲν δὴ τὰ τῶν ἐνδόξων φιλοσόφων ἐξ Ὁμήρου τὴν ἀρχὴν ἔχει δόγματα: aut ἔχει mutandum in ἔχοντα.

B. 5. οἷς ἐκεῖνος—στερίσκεται] Locus mutilus, hunc in modum corrigendus videtur: ἱστορίαις λόγοις οἷς ἐκεῖνος οὐχὶ δοκιμάζων, ἀλλὰ κατὰ τὸν παρεστῶτα καιρὸν ἁρμοζόμενος, τοῖν στερίσκεται. Sententiam in Latinis reddidimus.

conjux Penelopea. Et dum rursus eum admonet, *Sile, atque in animo tuo contine, nec quære*. Atque hujusmodi quidem placita illustrium philosophorum sunt, quæ ab Homero originem habent.

CL. Sin vero etiam horum meminisse oportet, qui proprias quasdam sectas sibi elegerunt, invenerimus et illos auctoritatem ab Homero accepisse. Democritum quidem, qui idola rerum principia fecit, ex illis; *Æneæ at vacuum posuit Phœbus simulachrum*. Alios vero errantes, qui sequerentur ea Homeri dicta quæ ipse non probaret, sed præsenti tempori accommodaret. Dum enim Ulysses apud Alcinoum, voluptate ac deliciis diffluentem, detineretur, in illius gratiam diffe-

Digitized by Google

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν· μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι, καὶ ἐγχείῃ δεπάσσει.
Τοῦτό τι μοὶ κάλλιστον ἐπὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.

τούτοις ὡδηγηθεὶς καὶ Ἐπίκουρος, τὸν ἡδονὸν τέλος B
εὐδαιμονίας νόμισε. Καὶ ἐπεὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὀδυσσεὺς ποτὲ μὲν οὔλῃ καὶ ἀπαλῇ χλανίδι ἠμπίσχετο, ποτὲ δὲ ῥακίοις καὶ πήραις, καὶ νῦν μὲν τῇ Καλυψοῖ συναπαύετο, νῦν δὲ τοῦ Ἴρου καὶ Μελανθίου ὠδυνᾶτο, ταύτην εἰκόνα τοῦ βίου ὡδηγήσατο Ἀρίστιππος, ὁ πενίᾳ, καὶ πόνοις συνωθούμενος, καὶ ἡδονῇ C
ἀφειδῶς ἐχρήσατο.

ρνα'. Τῆς δὲ Ὁμήρου σοφίας καὶ ταῦτα καταμαθεῖν ἔστι δείγματα, ὅτι καλὰ καὶ πολλὰ σοφῶν ἀνδρῶν Ἀποφθέγματα ὡδηγανεφώνησεν· οἷον τὸ, ΕΠΟΥ ΘΕΩ,

Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.

rens ait, *Gratius esse nihil duco, quam cunctus abunde Dum populus lætatur, in ædibus atque canorus Auditur fidicen, mensæ dapibusque struuntur, Vinaque dum pateris fundit pincerna fidelis, Hoc mihi nec quidquam melius potiusque videtur.* His et Epicurus adductus est, ut summum bonum in voluptate poneret. Ad hæc ille ipse Ulysses nonnumquam pretiosa et tenera veste induebatur, nonnumquam vero pannis et pera: et nunc apud Calypsonem otium agebat, nunc ab Iro et Melanthio contumeliis afficiebatur. Hac vitæ imagine assumpta, Aristippus non solum cum paupertate et laboribus valide conflictatus est, sed etiam voluptatibus affatim studuit.

CLI. Ceterum has quoque sapientiæ Homericæ notas deprehendere licet, quod multa et egregia sapientum virorum Apophthegmata primus enunciavit, ut, *Sectabere numen*; ex hoc Homerico fluxit *Dii veros soliti sunt ex-*

Digitized by Google

A Καὶ, ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ,

Καὶ δ' ἄλλῳ μεμαῶ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δὲ ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάλλα.

Καὶ, ΕΓΓΥΑ, ΠΑΡΑ Δ' ΑΤΑ,

Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.

Καὶ τὸ τοῦ Πυθαγόρου πρὸς τὸν πυθόμενον, ΤΙΣ ΕΣΤΙ
B ΦΙΛΟΣ; φήσὶν, ΑΛΛΟΣ ΕΓΩ,

Ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ.

ρνβ'. Ἐπὶ δὲ τῆς αὐτῆς ἰδέας τῶν Ἀποφθεγμάτων ἡ καλουμένη Γνώμη, ἥπερ ἐστὶν ἀπόφασις καθολικὴ περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον λόγῳ σωτόμῳ. Καὶ τούτῳ δὴ κεχρημένων πάντων ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, καὶ λογο-
C γράφων, καὶ γνωμικῶς τινα ἀποφαίνεσθαι βεβουλευσάντων, πρῶτος Ὅμηρος πολλὰς καὶ ἀγαθὰς γνώμας ἐξήνεγκε δι' ὅλης τῆς ποιήσεως· τοῦτο μὲν ἀποφαινόμενος, οἷόν ἐστιν ὁ βέλεται πρᾶξῆσαι, ὡς ὅταν εἴπῃ,

Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώεται ἀνδρὶ χέρηϊ·

audire clientes. Et, *Ne quid nimis*, ex illo, *Allium quidem odi, qui vel nimium amaverit, vel oderit: Meliora autem ſunt mediocria cuncta.* Et illud, *Sponſioni noxa adeſt*, ductum ex iſto, *Pro miſero miſerum eſt quidquam ſpondere ſodali.* Denique illud Pythagoræ ad eum, qui interrogabat, quis eſt amicus? Homerus dixerat, *Alter ego*; *perinde ut meum caput.*

CLII. Ad eamdem Apophthegmatum ſpeciem et Gnome, quæ ſic vocatur, pertinet. Eſtque univerſalis et ſuccincta de rebus humanæ vitæ enunciatio. Quo genere quum poetæ, philoſophi, et oratores omnes ſint uſi, atque in edendis quibuſdam ſententioſis ſe exercuerint; Homerus primus multas et bonas ſententias, id eſt Gnomas, per totam poeſin protulit, nonnumquam demonſtrando, cujuſmodi hoc eſſet, quod oſtendere vellet, ut quando dicit, *Rex etenim ſuperat ſuc-*

Digitized by Google

τοῦτο δέ, ὡς δέον προάσσειν τι, οἷον, A

Οὐ χρὴ παπύχιον εἴδεν βιοφθόρον ἄνδρα.

ρνγ'. Πολλὰς δὲ Γνώμας καὶ πολυνέους ἀγαθὰς Ὁμήρου ἐξενεγκόντος, παρέφρασαν οὐκ ὀλίγοι τῶν μετ' αὐτόν· ὧν τινα πολυδίγματα οὐκ ἄκομψόν ἐστι παραθέσθαι. Οἷόν ἐστι τὸ Ὁμήρου,

Νήπιοι, οἱ Ζηνὶ μεμαίομεν ἀφρονέοντες,
Ἤ ἔτι μιν μίμεσθαι καὶ ἀπευσίμην ἄσσον ἰόντες, B
Ἠὲ ἴσασι, νὺ βίη· ὁ δ' ἀφήμενος ὃν πολὺ κρείσσων
Οὐδ' ὄπιθεν· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
Κάρτεί τε δυνεί τε διακρίδὸν εἶναι ἄριστος.
Τῷ ἴσχεθ' ὅ, τι κεν ὔμμι κακὸν φρεσὶ σῇσιν ἐπείγῃ·

πολλὰ τοῦτο δέ ἐστι Πυθαγορικόν,

Ὅσσα τε δαιμονίοισι τύχαις βροτοὶ ἄλγε' ἔχουσιν,
Ἢν ἀν μοῖραν ἴσχῃ, φέρειν φρένας ἀμφὶ ἀγαυάκτους. C

Καὶ ἔτι τούτοις, ὁ Εὐριπίδου,

Τοῖς πράγμασι γὰρ ἐχὶ θυμοῦσθαι χρεών·
Μέλει γὰρ αὐτοῖς ὑδίν· ἀλλ' ὁ τυγχάνων

C. 4. ὁ τυγχάνων] Galeus perperam edidit λαγχάνων, addita ratione in Addendis Opusc. Phys. et Myth. A. p. 752. *vulgatam esse barbaram*

censens inferiori. Nonnumquam vero quid facto opus sit, ut, *Principis est totam nequaquam stertere noctem.*

CLIII. Ceterum haud parum multi ex posteris, multas sententias ac bonas admonitiones, quas Homerus edidit, aliis verbis expressérunt. Quorum quædam exempla adducere, haud intempestivum fuerit, veluti est illud Homeri, *Stultum est, insipidumque Jovi contendere summo. Numquid adhuc illum compescere quimus, eunte In cœlum propius, jurgantes, vique tenentes? Ast sedet excelsus, conamina talia ridens, Namque putat præstare diis se robore cunctis. Omnia ab hoc pendent, mala suntque immissa cuique.* Cui illud Pythagoricum affine est, *Si mala te vexent hominum consueta, feres tu Æquo animo sortem, non indignabere cuiquam.* Præterea illud Euripidis,

Rebus malis decet nec indignarier,
Prodest enim parum; sed infortunio

Digitized by Google

A Τὰ πράγματ', ὀρθῶς ἂν τιθῇ, περάσεσι καλῶς.

ρνδ'. Πάλιν Ὅμηρος μέν φησι,

Τέκνον ἐμόν, τέο μοι χρὴ ἀδρήκτοιο καὶ ἀχεύω,
Σὴν ἴδιαν κραδίην;

ὁ δὲ Πυθαγόρας,

Φείδιο τῆς ζωῆς, μή μιν κακοθυμοδορήσῃς.

B ρνε'. Ἐπὶ Ὁμήρου εἰπόντος,

Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ἀρχίλοχος καί τε ἄλλα αὐτῷ μεμούμθηκε, καὶ τοῦτο μὲν παρέφρασεν, εἰπών,

Τοῖος ἀνθρώποισι θυμὸς, ἐπικτίου Λεωβώτεω παῖ,
C Γίνεται θνητοῖς, ὁποῖον Ζεὺς ἐφ' ἡμέρῃ ἄγει.

ρνϛ'. Καὶ ὁ ἄλλοις Ὁμήρου εἰπόντος,

Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἴδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα·
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκουσ' ἄνθρωποι,
Καί τε πόλεις ἐσάωσε· μάλιστα δὲ κ' αὐτὸς ἀνήγνω.

hoc sensu. De quo ut illi non assentior, sic Valckenarium probo corrigentem—ἀλλ ἐυτυγχάνων, τὰ πράγματ' ὀρθῶς ἂν τιθῇ,—. ad Phœniss. p. 81.

Æquo ferens animo, brevitatem vitæ age.

CLIV. Atque Homerus quidem rursus ait, *Cur lachrymas fundis, mi quam carissime nate, Atque tuum maceras animum?* Pythagoras vero, *Ne maceres animum, vitæ quo parcere possis.*

CLV. Ad hæc Homero dicente, *Talis mens hominum est, lucem Saturnius almus Qualem illis dederit, nutu qui quassat Olympum.* Archilochus cum alia illius imitans, tum hoc interpretando expressit,

Ejusmodi mens est hominis, qualem diem Glauci, dedit Jovis voluntas maximi.

CLVI. Et in aliis Homero dicente, *Namque alii Deus, ut curæ sint Martia facta, Alii dedit, ut sapiat, sit providus atque Cum sibi, tumque aliis, ac oppida servet ab hoste. Atque hæc ipse tenes in primis optime ductor.* Euripides ad hujus imitationem

Digitized by Google

Εὐριπίδης παρὰ τοῦτο ἐποίησε, A

Γνώμαις γὰρ ἀνδρὸς εὖ μὲ οἰκοῦνται πόλεις,
Εὖ δ' οἶκος· εἰς δ' αὖ πόλεμον ἰσχύει μάγα.
Σοφὸν γὰρ ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας
Νικᾷ· σὺν ὄχλῳ δ' ἀμαθία πλεῖστον κακόν.

ρνζ'. Ἃ δὲ Ἰδομενεὺς τῷ ἑταίρῳ τὸν Ἰδομνέα πεποίηκεν, B

Ὦ πέπον, εἰ μὲν δὴ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτε κέ σε τέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Νῦν δ' (ἴμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι)
Ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.

Αἰσχύλος μὲν δεύτερος λέγων, οὕτως ἔφη, C

Ἀλλ' ὅτε πολλὰ τραύματ' ἐν στέρνοις λαβὼν
Θνήσκει τις, εἰ μὴ τέρμα συντρίχοι βίου·
Οὔτ' ἐν σίγᾳ τὶς ἦμενος παρ' ἑστίᾳ,
Φεύγει τι μᾶλλον τὸν πεπρωμένου μόρου.

A. 6. Ἰδομενία] Sarpedoni tribuit Homerus Il. μ'. 310. Igitur Σαρπηδόνα reposuit Barnesius: perperam; quandoquidem ipse auctor memoria lapsus est: ut recte judicat Ernestus.

C. 1. Αἰσχύλος μὲν δεύτερος] Legendum, Αἰσχύλος μὲν ἐμμέτρως—: refertur enim ad sequens ἐν δὲ πεζῷ λέξει.

finxit,

Urbs, et domus viris viget sagacibus,
Res bellicasque vir peritus ordinat,
Multas manus consilium unum sagax vincit,
Sed plebis insciti ingens malum trahit.

CLVII. In quibus autem Idomeneus fingitur amicum adhortari, *Quod si vitantes hæc prælia, nulla senectus Immineat nobis, nec mors incumberet atra, Non ego prima acie pugnarim, nec quoque pugnam Ut caperes, umquam suasurus sim tibi, amice. Clotho sed ex æquo volvat quum stamina cuique, Atropos atque ea rescindat nullo prohibente, Quæso alios superemus euntes, aut superemur.* Æschylus post eum dicens, sic ait,

Nec mortem obit, quicumque vulnus accipit
Lethale, vitæ ni sit hujus terminus.
Nec in domo sedens, necem vitaverit
Umquam magis; certum est enim fatum omnium.

Digitized by Google

A Ἐν δὲ τῇ λέγει Δημοσθένης οὕτως, "Πέρας μὲν γάρ
" ἐστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θανάτου, κἂν ἐν οἰ-
" κίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ· δεῖ δὲ τοὺς ἀγαθοὺς
" ἄνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, φέρειν
" δ' ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς διδῷ, γενναίως."

ρνή. Πάλιν δὲ τὸ Ὁμήρου,

B Οὗτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,

Σοφοκλῆς παρέφρασεν, εἰπών,

Θεοῦ τὸ δῶρον τοῦτο· χρὴ δ' ὅσ' ἂν θεὸς
Διδῷσι, φεύγειν μηδὲν ὧν τέκνοι ποτέ.

ρνθ'. Παρ' ἐκείνου δέ,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή,

C Θεόκριτος εἶπεν,

Οὔνεκά οἱ γλυκὺ Μοῦσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.

ρξ'. Πῶς δὲ ὁ Ἄρατος παρέφρασε, τὸ μόνη,

Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο,

A. 1. Ἐν δὲ τῇ λέγει] Corrigendum, ἐν δὲ τῇ λέξει, refertur enim ad prius.
B. 5. Παρ' ἐκείνου] Legendum, Παρ' ἐκεῖνο.

In ſoluta autem oratione Demoſthenes ſic ait, *Mors cunctis mortalibus vitæ terminus eſt, etiam ſi quis ſe in cellula occluſum ſervet. Bonos autem viros decet, ſemper egregia quæque conari, ac generoſo animo ferre, quicquid deus dederit.*

CLVIII. Rurſus autem illud Homeri, *Splendida dona Deus quæcumque dedit retinenda*, Sophocles aliis verbis extulit,

Donum dei eſt, proinde nec contempſeris
Quicquid deus donarit, hoc nec reſpuas.

CLIX. Secundum illud vero, *Hujus ab ore fluens vox vicerit Attica mella:* Theocritus dixit, *Muſa ideo dedit huic dulcem ſermone liquorem.*

CLX. Quo modo autem et Aratus interpretando expreſſit et hoc, *Sola autem Oceani non tingitur illa lavacro*, dicens, *Urſæ cæruleo vi-*

Digitized by Google

εἰπών,

"Αρκτε κυπείν πιφυλαγμένος ἐκιανοῖο·

τὸ δέ,

— τυτθὸν γὰρ ὑπὲκ θανάτοιο φέρεσθαι,

εἰπών,

—— ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἶψ' ἱρύσει.

Καὶ ταῦτα μὲν τούτων ἅλις. B

ρξα'. Ὁ δὲ Πολιτικὸς λόγος, ὅστις ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ, ἧς ἐστὸς Ὅμηρος πρῶτος γέγονεν, ὡς φαίνεται. Εἰ γὰρ ὅστιν ἡ Ῥητορικὴ, δύναμις τοῦ πιθανῶς λέγειν, τίς μᾶλλον Ὁμήρου ἐν τῇ δυνάμει ταύτῃ κεκόσμηκεν; ὃς τῇ τε μεγαλοφωνίᾳ πάντας ὑπερῄρει, ἔν τε τοῖς διανοήμασι τοῖ ἴσου τοῖς λόγοις ἰσχυε· ἐπιδέκνυται. C

ρξβ'. Καὶ πρῶτόν ὅστι τῆς τέχνης ἡ Οἰκονομία, ἣν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως παρίστησι, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν πραγμάτων. Οὐ γὰρ πόρρωθεν ἐμβαλὼν,

A. 4. τυτθὸν] Ita repoſui ex Il. ε'. 628. pro vulgato ὄνειαν, quod Galeus et priores omnes habent libri.

tantes æquore tingi: et illud, *Animumque a morte lucrantur*, dicens, *Parvus namque gradus mortem prohibebat acerbam.* Atque de his quidem ſatis.

CLXI. Ceterum Civilis oratio in Rhetorica arte conſiſtit, quam Homerus primus tenuiſſe videtur. Si namque Rhetorica eſt facultas probabiliter dicendi, quis majorem quam Homerus, in hac facultate operam poſuit? Quippe qui non ſolum magniloquentia omnes excellat, verum etiam ſententiis æquale verborum pondus adhibeat.

CLXII. Et præcipua quidem hujus artis pars Diſpoſitio eſt, quam per totam poeſin oſtendit, maxime in rerum initiis. Non enim exordio longe petito in Iliade u-

Digitized by Google

A τὴν ἀρχὴν τῆς Ἰλιάδος ἐποίησατο, ἀλλὰ καὶ καθ' ὃν χρόνον αἱ συμφοραὶ σπουδαιότεραι, καὶ ἀκμαιότεραι κατέστησαν· τὰ δὲ πρότερα ἀμβλύτερα, ὅσα ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ ἐγένοντο, συντόμως ἐν ἄλλοις τόποις παρεδιηγήσατο. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ πεποίηκεν, ἀρξάμενος μὴν ἀπὸ τῶν τελευταίων τῆς πλάνης τοῦ
B Ὀδυσσέως χρόνων, ἐν οἷς καιρὸς ἦν ἤδη καὶ τὸν Τηλέμαχον εἰσάγειν, καὶ τὴν τοῦ μνηστῆρων ὕβριν ἐμφανίζειν· τὰ δὲ πρὸ τούτων, ὅσα τῷ Ὀδυσσεῖ ἀλωμένῳ συνέπεσεν, αὐτὸν παράγει διηγούμενον, ἃ καὶ δεινότερα καὶ πιθανώτερα ἔμελλε φαίνεσθαι, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ παθόντος λεγόμενα.

C ρξγ'. Ἀεὶ τοίνυν χρωμένων τῶν ῥητόρων πάντων τοῖς προοιμίοις, ὑπὲρ τοῦ προσεπικώτερον ἢ εὐνούστερον ποιεῖν τὸν ἀκροατήν, αὐτὸς μὲν ὁ ποιητὴς κέχρηται προοιμίοις, τοῖς μάλιστα κινοῦσι, καὶ παράγουσι πρὸς τὴν ἀκρόασιν δυναμένοις· ἔν τε τῇ Ἰλιάδι προαναφωνῶν, ὅτι μέλλει λέγειν ὅσα συμφορὰ τοῖς Ἀχιλλέως ὀργὴν, καὶ τοῦ Ἀγα-

sus est, sed ab eo tempore, quo efficaciora ac celebriora facinora fuerunt edita. His autem inertiora, et quæ prius acciderant, in aliis locis, succincte et obiter recensuit. Atque idem in Odyssea fecit, ubi a noviſſimis erroribus Ulyſſis orsus est, in quibus occasionem habebat inducendi Telemachi, ac declarandi contumeliam procorum. Quæcumque vero antehac Ulyſſi erranti contigerant, ipsum enarrantem inducit, in hoc, ut non tantum vehementiora, verum etiam probabiliora viderentur, quum ab ipso, qui passus erat, dicerentur.

CLXIII. Igitur quum semper omnes oratores exordiis utantur, ut auditorem attentum, aut benevolum faciant, poeta quoque iis potiſſimum exordiis usus est, quæ auditorem et moverent, et attentum redderent. Ut dum in Iliade præfatur, se dicturum quanta mala Græcis ob Achillis iram, et Agamemnonis con-

Digitized by Google

μέμνονος ὕβριν, καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι συνέβη· καὶ ἐν τῇ A
Ὀδυσσείᾳ, ὅσοις πόνοις καὶ κινδύνοις περιπεσὼν ὁ Ὀδυσσεὺς, πάντων τῇ τοῦ ψυχῆς σωφροσύνῃ καὶ καρτερίᾳ περιεγένετο. Καὶ ἐν ἑκατέρᾳ τῶν ποιημάτων, τὴν Μοῦσαν παρακαλεῖ, ἵνα θειοτέρων καὶ μείζονα τὴν δόξαν τῶν λεγομένων παράσχῃ.

ρξδ'. Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσ- B
ώπων λέγοντα ποιῶν ἢ πρὸς οἰκείους, ἢ φίλους, ἢ ἐχθροὺς, ἢ δήμους, ἑκάστῳ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν. Ὥσπερ ἐν ἀρχῇ πεποίηται αὐτὸς ὁ Χρύσης ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Ἕλληνας λόγοις, χρησιμωτάτῳ προοιμίῳ κεχρημένος· συνεύχεται γὰρ αὐτοῖς πρότερον, κρατῆσαι τῶν πολεμίων, καὶ οἴκαδε ἀναστρέψαι, ἵνα τὴν παρ' αὐτοῦ εὔνοιαν ἐπιπαράσηται· ἔπειτα οὕτως ὥσπερ τῆς C παιδὸς παρακαλεῖ. Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ὀπὶ τῇ ἀπειλῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος θυμούμενος, μιγνύει τὸν ὥσπερ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἑλλήνων λόγον, ἵνα καὶ ἐκείνους ἀκούσαντας, εὐ-

C. 3. τοῦ Ἀγαμέμνονος] τοῦ loco ſuo motum, et ita ordinandum videtur: διὰ τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ὀργὴν καὶ Ἀγαμέμνονος ὕβριν.

tumeliam acciderint. Et in Odyſſea, quot laboribus et periculis perpeſſis Ulyſſes cunctos animi prudentia et tolerantia vicerit. Denique in utriuſque poematis exordio, Muſam ideo invocat, ut ea quæ dicerentur, auguſtiora, majoriſque exiſtimationis eſſent.

CLXIV. Porro quum multas perſonas faciat dicere ad familiares, amicos, inimicos, aut populum; unicuique tamen decorum in dicendo tribuit. Ut ab initio, ubi Chryſam in oratione ad Græcos, fingit commodiſſimo exordio uſum eſſe. Optat enim ipſis, ut hoſtibus ſuperiores facti, domum redeant, idque eo conſilio ut benevolentiam ab eis captet: deinde filiam efflagitat. Achilles autem ob Agamemnonis minas indignans, orationem mixtam cum pro ſe, tum pro Græcis habet, ut et illos auditores be-

Digitized by Google

A νεστέρους καθιστήσῃ· πάντας γὰρ ὅτι τὸν πόλεμον ἐξάλ-
θαι, οὐκ ἰδίας τινὸς ἀπεχθείας ἕνεκα, ἀλλὰ εἰς χάριν
αὐτῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ ἅ ἀδελφῷ αὐτῷ· καὶ πολλὰ μὲ
πεποιηκέναι ἑαυτόν, τὸ δὲ γέρας οὐ παρὰ τούτων, ἀλλὰ
παρὰ ἅπαντα τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων εἰληφέναι. Οἷς ἀντιλέγων ὁ
Ἀγαμέμνων, οὐκ ἀπορεῖ ὅπως καὶ αὐτὸς θεραπεύσῃ τὸ
B πλῆθος· φήσαντος γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως ἀπελεύσεσθαι εἰς
τὴν πατρίδα, δι' ἣν ἔπαθεν ὕβριν, οὐκ εἶπεν, ΑΠΙΘΙ,
ἀλλὰ, ΦΕΥΓΕ, ὃ ἁπλῶς ῥηθὲν, εἰς τὸ ἀδοξότερον με-
ταβαλών· καὶ ὅτι, "οὐ παρακαλῶ σε μένειν· πάρεισι γὰρ
"καὶ ἄλλοι, οἱ τιμῆς ἀξιώσουσί με·" ἵν' δὲ καὶ τοῦτο
τοῖς ἀκούουσι κεχαρισμένον.

C ρξε'. Καὶ ὅτι τούτοις εἰσάγεται ῥήτωρ ὁ Νέστωρ, ὃν
ἡδυεπῆ, καὶ λιγυὺ ἀγορητὴν ποιοῦσιν,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή·

οὗ μεῖζον ἐγκώμιον οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος. Τί δὲ οὗτος
διαπεράσεται τῷ λόγῳ; ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοιαύτης,

nigniores faceret. Omnes namque ad bellum miſſos eſſe, non privatæ alicujus inimicitiæ cauſſa, ſed in Agamemnonis, et fratris ejus gratiam. Ad hæc ob multa egregia facta, ſe munus non ab iſtis, ſed ex communi Græcorum conſenſu accepiſſe. Quibus ex adverſo Agamemnon reſpondens, non laborat in inveniendo quomodo et ipſe multitudinem demulceat. Quum enim Achilles dixiſſet ſe in patriam rediturum eſſe, ob contumeliam qua erat affectus, non dixit Abi, ſed *Fuge*; ut hoc, quod ſimpliciter dictum erat, probro ei daret. Denique *Non obſecro*, inquit, *te ut maneas*; *adſunt enim alii quoque, qui me in pretio habebunt:* id quod auditoribus gratum erat.

CLXV. Præterea Neſtor orator introducitur, quem *ſuaviloquum, et tinnulum concionatorem* appellat, *Cujus ab ore fluit vox dulcior Attica melle.* Quo elogio Oratori nullum majus obtigerit. Quid autem is orando tractat? Orditur ab

δι' οὗ μετάγνωσιν ἐμποιῶν πειθῆται τοῖς διαφερομένοις A
ἀριστεῦσιν, ὀνοῦν αὐτοὺς παρασκευάζων, ὅτι μαχόμενοι
παρέξουσιν ἀφορμὴν χαρᾶς τοῖς πολεμίοις· πρῶτον δὲ
πολλῶν ἀκούτερον, καὶ παῖδα ἑαυτῷ, ὡς πρεσβυτέρῳ,
θωπεύων· καὶ ἐν τῷ συμφερόντως ἕτερον, κεχαρισμένα
τῷ ἑτέρῳ λέγει. Τῷ μὲν γὰρ Ἀγαμέμνονι θωπεύει, μὴ
ἀφαιρεῖσθαι ὃ δεδώκει τῷ πολλὰ κεκμηκότι γέρας· τῷ δὲ B
Ἀχιλλεῖ, μὴ ἐᾶσαι τῷ βασιλεύοντι πρωτεύειν· καὶ
πρέποντα ἑκατέρῳ ἔπαινον, τῷ μὲν, ὡς πλειόνων βα-
σιλεύοντι, τῷ δὲ, ὡς πλέον ἰσχύοντι, τοῦτον τὸν τρόπον
πρᾶσσειν αὐτοὺς ἐπιχειρεῖ.

ρξϛ'. Τί δὲ, οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, ὁπότε εἶδε τὸν
ὄνειρον ὁ Ἀγαμέμνων, ἐλπίδας ἀγαθὰς αὐτῷ φέροντα C
παρὰ τοῦ Διὸς, καὶ ὁπλίζειν τοὺς Ἕλληνας θωκελεύ-
μενον, ῥητορικῇ χρῆται τέχνῃ, τοὐναντίον οἷς βούλεται,
πρὸς τοὺς πολλοὺς λέγων, ἵνα πείσῃ τῆς ὁρμῆς αὐτοὺς

B. 3. ἕκαστον] Addendum, δεῖσις vel προτροπάς.

exordio, quo diffidentibus optimatibus perſuadere ſtudet ut ſententias mutent, jubens eos animadvertere, ſe dum inter ſe diſceptarent, hoſtibus lætitiæ occaſionem præbituros eſſe. Primo autem utrumque admonet, et, ut ipſi tamquam ſeniori obſecundet, adhortatur. Atque dum alterum modeſtiæ commonefacit, alteri gratificatur. Siquidem Agamemnonem hortatur, ne munus ei datum, qui multum laboris exhauſerat, eriperet; Achillem vero, ne cum ſummo rege contenderet. Denique neutrum ſua laude fruſtratur, dum illum pluribus imperare, hunc vero plus fortitudinis habere dicit. Atque hunc in modum eos mitigare annititur.

CLXVI. Nonne vero et in ſequentibus (quando Agamemnon ſomnium videbat, quod bonam ei ſpem Jovis juſſu faciebat, atque ut Græcos armaret, jubebat) Rhetorica uſus eſt arte? dum contraria iis, quæ ſentiebat, in hoc ad multitudinem dicit, ut

Digitized by Google

A λάβῃ, καὶ μὴ ἐπαχθὴς ᾖ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτῶν; Ἀλλ' αὐτὸς μὲν θεὸς χάριν λέγει· ἄλλος δέ τις τῶν πείθειν αὐτὸς δυναμένων προτρέπει μένειν, ὡς τοῦτο τῇ ἀληθείᾳ τοῦ βασιλέως θέλοντος. Καὶ γὰρ ὃν οἷς δημηγορεῖ, ἐμφαίνει ὅτι τοὐναντίον βούλεται· ὁ δὲ δεχόμενος τοὺς λόγους τούτους, ἔστιν Ὀδυσσεύς, παῤῥησίᾳ
B τῇ προπούσῃ χρώμενος, καὶ τοὺς μὲν ἀρίστους λόγοις προσλιπέσι πείθων, τοὺς δὲ ὑποδεεστέρους καταπληκτικῶς ὑπαχούειν τοῖς κρείττοσιν ἀναγκάζων· καὶ τὸ ἄτακτον καὶ θορυβῶδες τῶν πολλῶν καταπαύσας, ἅμα πάντας πείθῃ λόγοις ἔμφρεσι, μετρίως μὲ ὀνειδίσας, διότι οὐκέτι τελοῦσιν ἃ ὑπέσχοντο, καὶ ἅμα συγγνώμης ἀξιώ-
C σας, ὅτι πολλὸν χρόνον ἄπρακτοι μένοντες, τῶν φιλτάτων ἐστέρηνται· προσκλήσας δὲ καὶ ἐλπίδι τῇ ἐκ τῶν μαντείων συμπείθων μένειν.

ρξζ'. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Νέστωρ, λόγους ἐξηλλαγμένους

C. 4. ἐξηλλαγμένους] Quæ ſit in Neſtoris oratione ἐξαλλαγή, neque ex hoc ipſo

de illorum voluntate periculum faceret, num videlicet moleſte laturi eſſent, ſi quando in aciem educerentur. Atque ipſe quidem plebi grata dicit. Alius autem quidam eorum, qui perſuadendi facultatem habebat, ad perſeverandum hortatur, ut quæ ipſa regis ſententia eſſet. Dum enim orationem ad optimates habet, declarat quod contrarium, quam apud multitudinem præ ſe ferebat, vellet. Ulyſſes itaque illius verba ſuſcipiens, ac decora in dicendo libertate utens, optimates minibus dictis docet: inferiores autem additis minis, ſe præſtantioribus auſcultare cogit: turba denique multitudinis, et tumultu ſedato, ſimul omnes prudentibus dictis in ſuam ſententiam adducit, modeſte illis exprobrans, quod pollicitis non ſtarent, ſimulque eos venia dignatur, quod multo tempore otium agentes, cariſſimis deſtituti eſſent: ac tandem conſolatione et ſpe illis ex vaticinio facta, ut maneant perſuadet.

CLXVII. Ad eumdem modum et Neſtor verba qui-

Digitized by Google

μὴν, εἰς ταυτὸ δὲ τείνοντα, ποιήμενος, καὶ πλείονι παρ- A
ρησία πρὸς τοὺς ἤδη μεμαλαγμένους χρώμενος, πρόφα-
σιν τὸ πλῆθος· καὶ τ' αἰτίαν τῆς ὀλιγωρίας εἰς ὀλίγους τοὺς
μηδενὸς ἀξίους ἀναφέρων, τοὺς πολλοὺς ἐντρέπει· προσ-
τίθησι δὲ καὶ ἀπειλὴν τοῖς ἀπειθοῦσι, καὶ εὐθέως συμ-
βουλεύει τῷ βασιλεῖ, ὅπως χρὴ καταλέγειν τὰ στρατιω-
τικὰ τάγματα. B

ρξή. Πάλιν δὲ ἐν ταῖς ἐν τὸν πόλεμον πρόξεσι,
τῶν Ἑλλήνων, τοὺς μὲν εὐτυχησάντων, τοὺς δὲ πλαισάντων
καὶ ἐν φόβῳ καταστάντων, ὁ μὲν Διομήδης, ἅτε τὸ ἐκ
τῆς νεότητος θράσος καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστείας παῤῥησίαν
ἔχων, πρὸς τὸ ὀπισθίζεσθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιωπῆς
ἀξιώσας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως ὄνειδος, τότε ὀπιπλήσσει C
τῷ Ἀγαμέμνονι, ὡς ἐπὶ τὸ ἀνανδρίας συμβουλεύοντι φεύ-
γειν· φησὶ γάρ,

Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα μαχίσσομαι ἀφραδίοντι,

loco, neque ex uſu vocis apud auctorem, Sect. xxvii. et lvii. apparet. Igitur adhuc puto corrigendum eſſe ἐξῆς λελεγμένους, *continue deinceps dictos*; non interpellatos, intermiſſos, interruptos, quales fuerant Ulyſſis λόγοι.

dem nonnihil immutata, ſed in idem tendentia faciens, ac majori in dicendo libertate adverſus deſidia marceſcentes utens, multitudini ſuadet, et negligentiæ cauſſam in paucos nihili faciendos referens, pleroſque omnes ad verecundiam et officium convertit. Addit et inobedientibus minas, atque regi ſtatim conſulit, quo pacto militares copiæ centuriandæ ſint.

CLXVIII. Rurſus, quum belli fortuna Græci partim ſecunda, partim adverſa uſi eſſent, jamque in metu verſarentur; Diomedes, quippe a juventute confidentiam, et ex reportato fortitudinis præmio, dicendi libertatem habens, qui antea nondum illa fortitudine exhibita, regis convitium ſilentio ferendum duxiſſet, tunc jam Agamemnonem objurgat, ut qui præ ignavia fugam ſuaderet. Ait enim, *Tecum rex mihi diſcep-*

Digitized by Google

A Ἦ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς·

οἷ ὅσσα μὲν νεῖκεῖεν αὐτὸν ὀπυιεῖ, ἅμα δὲ τιὼ παρ' αὐτῷ ὀργιὼ παρακιτεῖται. Καὶ τὰ μὲν φθάνοντα ἀμφιπεφᾶχθαι ἑαυτῷ, ἀνεπαχθῶς ὑπομιμήσκει, λέγων,

——ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσασ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·

B εἰς δὲ τὰ ἑξῆς παρατρέπει τὸς Ἕλληνας, τεχνικῶς ἐγκωμιάζων αὐτοὺς,

Δαιμόνι', ἦτοι σε μάλα ἴλαπιαι υἷας Ἀχαιῶν,
Ἀπριόλιμος τ' ἔμεναι, καὶ ἀναλκίδας, ὡς ἀγορεύεις.

Καὶ αὐτὸν τὸν Ἀγαμέμνονα δυσωπεῖ, συγχωρῶν αὐτῷ εἰ βούλεται ἀπιέναι· τοὺς γὰρ ἄλλους ἐξαρκέσειν, ἢ, κἂν C πάντες φύγωσιν, αὐτόν γε σὺν τῷ ἑτοίρῳ μένειν, καὶ μάχεσθαι, εἰπών,

Νῶϊ δ' ἐγὼ Σθένελός τε μαχησόμεθα.

Ὁ δὲ Νέστωρ τούτῳ μὲν γνώμης τε καὶ παραίνεσεως ἀρετὴν μαρτυρεῖ, ὅσα δὲ εἰς τέλος τῆς συμβουλῆς ἀφ-

C. 1. μίνειν, καὶ μάχεσθαι] Legendum, μενεῖν καὶ μαχέσεσθαι.

tatio perperam agente, Legibus atque licere puto, proin ne ſtomacheris. In quibus ſimul eum admonere conatur, ſimul et iram ab eo deprecatur. Ac tum demum anteacta ſua geſta ſine invidia commemorat, dicens, *Cuncta hæc facta ſciunt juveneſque ſeneſque Pelaſgi.* In iis autem quæ ſequuntur, Græcos adhortatur, collaudando eos artificioſe, *Uſque adeo Dolopes ignavos eſſe putaſti, Infelix, veluti modo cunctis conſuluiſti.* Denique ipſi Agamemnoni pudorem incutit, liberum ei faciens, ſi velit abire, reliquos enim opem laturos: imo et, ſi omnes fugæ ſe mandaverint, tamen ſe cum ſodali permanſurum eſſe, ac pugnaturum, dicens, *Uterque noſtrum, ego et Sthenelus pugnabimus.* Neſtor vero hunc ob egregia quidem conſilia, et facta commendat. Sub finem autem conſilii ait, ſe, quippe natu majorem, dig-

Digitized by Google

φέρει, ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτερον, δεῖν παραινεῖν ἀξιοῖ· καὶ A
ἐπέξεισι τῷ λόγῳ, ὅτι πρὸς Ἀχιλλέα πρεσβείαν πρέ-
σκυλάζειν ὀπτέον.

ρξθ'. Καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πρεσβείᾳ ποικίλαις
τέχναις ποιεῖ χρωμένους τοὺς ῥήτορας. Ὁ μὲν γὰρ Ὀ-
δυσσεύς, ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὐκ εὐθέως ἔφη ὅτι Ἀγα-
μέμνων μετεγνωκὼς ὅτι τῇ τῆς Βρισηΐδος ἀφαιρέσει, B
τιμή τε κόρῃ ἀποδίδωσι, καὶ δῶρα, τὰ μὲν παραυτίκα
πέμπει, τὰ δ' ὕστερον ἐπαγγέλλεται· οὐ γὰρ ἦν χρή-
σιμον, οἰδοῦντος ἔτι τῷ θυμῷ, ταῦτα ὑπομιμνήσκειν·
ἀλλὰ πρῶτον ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν τὸν Ἀχιλλέα εἰς
οἶκτον τῶν Ἑλληνικῶν ἀτυχημάτων· ἔπειτα ἐπεὶν, ὕστερον
βουληθεὶς ἐπανορθώσασθαι τὰς συμφοράς, οὐκέτι δυνήσε- C
μὴ ταῦτα τῶν Πηλέως παραινέσεων ἀνέμνησεν, ἑαυτῷ μὲν
ἀφαιρῶν τὸ ἐπαχθές, τῷ δὲ μᾶλλον οἷον ῥέπειν δυνά-
μενος πρὸς ὠφέλειαν τῷ τοῦ πατρὸς πρέπειν τὸν λόγον· ἡ

B. 6. εἶπεν, ὕστερον] Ita libri, quos vidi, omnes ante Erneſtum, qui habet εἶπεν ὡς ὕστερον, quod ſenſus ipſe flagitat.
C. 3. οἷον μᾶλλον δυνάμενος] Corrigo, ἐντρέπειν δυναμένῳ. Vide Sect. clxvii.

num eſſe, qui admoneat: ac reliquam orationem ita proſequitur, ut perſuadeat de mittenda ad Achillem legatione.

CLXIX. Porro in illa ipſa legatione, oratores variis artibus utentes facit. Ulyſſes namque orationem exordiens, non ſtatim dicit, Agamemnonem pœnitere quod Briſeidem rapuiſſet, puellamque ei reſtituere velle: et, Dona quædam nunc mittit, quædam vero in poſterum pollicetur ſe daturum. Neque enim commodum erat illa commemorare, turgeſcente etiamnum illius animo. Sed primo Achillem ad commiſerandum miſeras Græcorum vices provocat: deinde ait, eum poſthac calamitatibus illis fruſtra medelam adhibiturum, quum non amplius poſſit: deinceps et Pelei monita illi in memoriam revocat, dum invidiam a ſe amoliens, ſermonem perſonæ patris attribuit, utpote quæ ipſum magis flectere poſſet: denique quando jam mi-

Digitized by Google

A ὅτε ἐδόκει ὠμότερον αὐτὸν εἶναι, τότε μὲν τῶν Ἀγαμέμνονος δώρων ἐμνημόνευσε· καὶ πάλιν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δέησιν μετέβαλε τὸν λόγον, ὅτι εἰ καὶ δικαίως Ἀγαμέμνονι μέμφεται, καλὸν γοῦν σῶσαι τοὺς μηδὲν εἰς αὐτὸν ἐξημαρτηκότας· ἐχρῆν γὰρ καὶ τὸν ὁπλότερον μηδὲν τῶν ὑπεναντίων ἔχειν τὸν ἀκούοντα· ἐπεὶ καὶ μά-
B λιστα μνημονεύεται τὰ τέλη τῶν λόγων· ἡ δὲ τελευταία παράκλησις ἔχει τι καὶ διεγερτικὸν ὑπὲρ τῆς πολεμίας, ὡς καὶ αὐτῷ καταφρονοῦντας· "νῦν γὰρ ἂν," φησίν, "ἕλοις τὸν Ἕκτορα, εἰ σοι κατεναντίον ἔλθοι·" ἐπεὶ οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἑαυτῷ φησὶν εἶναι ὅμοιον. Ὁ δὲ Φοῖνιξ, δεδικαίωκε μὴ ἀνδρείως ἤνεγκε λιτὴν τῇ
C δεήσει, δάκρυα προΐεται· καὶ πρῶτον μὲν τῇ ὁρμῇ αὐτῷ συμπέπτωκε, φήσας μὴ ἀπολειφθήσεσθαι αὐτῷ, εἰ ἀποπλέοι· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον· καὶ τὴν αἰτίαν λέγει, ὅπως πείσειεν αὐτὸν ἐπιτρέψαι παρὰ τοῦ Πηλέως,

A. 1. τῶν Ἀγαμέμνονος δώρων] Amſt. omittit τῶν δώρων.
A. 4. Ἀγαμέμνονι] Repoſui cum Erneſto, quod jam Latine reddiderant Caſtalio et Xylander. Vulgata Ἀγαμέμνων vitioſa erat.

tior factus eſſe videretur, tum donorum Agamemnonis mentionem facit, ac rurſus ſermonem ad ſupplicandum pro Græcis transfert, Eſto quod Agamemnoni jure ſis infenſus, attamen illos te ſervare decet, qui nihil in te peccaverunt. Conveniebat enim perorationem ejuſmodi rebus inſtructam eſſe, quæ auditorem nihil offenderent. Poſtrema autem exhortatio aculeum quemdam habet, qui adverſus hoſtes ipſum contemnentes incitaret: Nunc enim, inquit, Hectorem interfeceris, quum ſe tibi oppoſuerit, quandoquidem nullum Græcorum ſibi æqualem eſſe dicit. Phœnix autem veritus, ne preces per ſe non ſatis efficaces eſſent, lachrymas profundit, ac primum quidem ejus conſilio acquieſcit, dicens, ſe non derelinquendum, ſi Achilles navibus iſtinc ſoluturus eſſet. Hoc enim illi gratum erat. Hujuſque rei cauſſam eſſe dicit, quod Pe-

Digitized by Google

νήπιον παιδαγωγῶν, καὶ διδάσκαλος ἔργων καὶ λόγων εἰ A
ἠξιώθη· παραδηγῆται δὲ καὶ τὰς ὑπὲρ τὸ νεότητος ἁμαρ-
τίας αὐτῷ, ἐμφαίνων ὡς καὶ ἄβουλον ἡ τοιαύτη ἡλικία·
καὶ παρῳὼν, οὐδὲν τῶν εἰς παραίτησιν παραλείπει, πᾶσι
τοῖς κεφαλαίοις ῥητορικῶς χρώμενος, ὅτι διαλλάχθαι
καλὸν τῷ ἱκετεύοντι, καὶ δῶρα πέμποντι, καὶ πρέσβεις
τοὺς ἀρίστους, καὶ εἴκειν πιμωτάτῳ ἀπειλοῦντι· καὶ ὅτι B
καὶ αὐτὸς δίκαιός ἐστιν ἀκουσθῆναι, τροφεύς γε ὢν καὶ
διδάσκαλος· καὶ ὅτι μεταγνώσεται παρέντα καιρόν·
καὶ παραδείγματι χρῆται τῷ κατὰ Μελέα-
γρον διηγήματι, ὅτι καὶκεῖνος παρακαλούμενος ὑπὸ τῶν
οἰκείων βοηθεῖν τῇ πατρίδι, οὐ συγκατέθετο, ἕως ὑπὸ
τῆς ἀνάγκης τῶν καταλαβουσῶν τὴν πόλιν συμφορῶν, ὅτε C
τὸ ἀμύνειν ἐτράπετο. Αἴας δὲ οὔτε μνὴ καὶ ἱκεσίας
ὑδὲ ἐδεήθη, παῤῥησίᾳ δὲ χρησάμενος, καθελεῖν τὸ φρό-
νημα τοῦ Ἀχιλλέως δίεγω, τὰ μὲ εὐκαίρως ἐπιπλήττων,

leus eum adhuc infantem ipſi educandum commiſiſſet, ac dignum putaſſet, qui ei et dicendi et faciendi magiſter eſſet. Obiter autem et peccata ejus in juventute commiſſa narrat, declarans hujuſmodi ætatem rerum imperitam eſſe. Atque orando pergens nihil eorum omittit, quæ ad exhortationem faciunt, cunctis rhetorum præceptis ſummatim utens: quod honeſtum ſit, cum ſupplicante, dona mittente, et non ſolum optimos quoſque legatos, ſed ex illis honoratiſſimos amandante, in gratiam redire: quod et ipſe dignus ſit, qui exaudiatur, quippe illius et educator, et præceptor: fore, ut pœnitentia ducatur, ſi præſentem occaſionem amiſerit: ad hoc probandum Meleagri exemplo utitur, qui dum a familiaribus obſecraretur, ut ſuppetias patriæ ferret, illis morem non gerebat, donec præ neceſſitate calamitatum urbem invadentium, ad hoſtium vim propulſandam verſus eſt. Ceterum Ajax neque commiſeratione, neque ſupplicatione ſibi opus eſſe putans, ſed libertate dicendi uſus, Achilli ſuperbiam illam eximere de-

Digitized by Google

A τὰ δὲ εὐγενῶς πλαγιαζόντων, ἵνα μὴ τελέως παροξυνῇ· ὅτω γὰρ ἥρμοζε τῷ τῆς ἀρετῆς μετειληφότι. Πρὸς δὲ τούτων ἕκαστον ὁ Ἀχιλλεὺς ἀποκρινάμενος, ἤθος γενναῖον ἅμα καὶ ἁπλοῦν ἐμφαίνει. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἐλεγκτικῶς ἅμα καὶ μεγαλοφρόνως ἀντιλέγει, αἰτίας εὐλόγους τῆς ὀργῆς παρίστησι· Αἴαντι δὲ ἀπολογεῖται. Καὶ Ὀδυσ-
B σεῖ μὲν ἔφη ἀποπλεύσεσθαι τῇ ὑστεραίᾳ· καμπτόμενος δέ πως ταῖς Φοίνικος δεήσεσι, βουλεύσεσθαί φησι περὶ τῆς ἀπόπλου· ἀνικητεῖς δὲ ὑπὸ τῆς Αἴαντος παῤῥησίας, ὁμολογεῖται πᾶν ὃ μέλλει ποιήσειν, ὅτι οὐ πρότερον ἔξεισιν ὅπλα τὸν πόλεμον, πρὶν ἂν ὁ Ἕκτωρ ὅπλα τὰς σκηνὰς αὐτῶν καὶ τὰς ναῦς ἀφίκηται, τοὺς πολλοὺς
C τῶν Ἑλλήνων ἀπεκτονώς· ἔνθα φησὶν, ὅτι "καί πῦρ ἐκ-"θύμως μαχόμενον τὸν Ἕκτορα παύσεσθαι νομίζω·" καὶ γὰρ τοῦτο προειρημένον πρόσθεν ὑπὸ τοῦ Ὀδυσ-

A. 1. εὐγενῶς] Legendum, εὐμενῶς.
C. 3. τοῦτο προειρημένον] Legendum, τοῦτο τῷ προειρημένῳ.

crevit, partim quidem eum opportune objurgans, partim vero generose obsecrans, ne eum tandem irritaret. Sic enim ipsum decebat, qui eadem virtute polleret. Horum autem unicuique Achilles respondens, mores cum generosos, tum simplices præ se fert. Aliis namque argute simul et magnifice contradicit, dum probabiles iræ suæ causas adducit, Ajaci autem se purgat. Et Ulyssi quidem ait, se postera die navigio in patriam remeaturum. Quum autem precibus Phœnicis nonnihil flecteretur, ait se de classe in patriam reducenda deliberaturum. Ajacis vero libertate victus, ingenue fatetur, quicquid facturus erat: quod scilicet non ante in prælium descensurus esset, quam Hector ad tentoria ipsius et naves, multis Græcorum necatis, perveniisset: ubi etiam dicit, se Hectorem quantumvis in pugna ferocem, sedaturum esse. Atque hoc illi Ulyssis

Digitized by Google

σεως, περὶ τοῦ ἐγκωμίου τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἕκτορος, ἀν- A
τίθησιν.

ρό'. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Φοίνικος λόγοις καὶ εἰς τοῦτο παρ-
ίστησιν, ὅτι τέχνη ἐστὶν ἡ Ῥητορική. Φησὶ γὰρ τῷ Ἀχιλλεῖ,
διότι παρέλαβόν σε·

Νήπιον, οὔπω εἰδὼς ὁμοίης πολέμοιο,
Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τιθέασι·
Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα, B
Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρα τε ἔργων·

ἐν οἷς καὶ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι ἡ τῶν λόγων δύναμις μάλιστα τοὺς ἄνδρας εὐκλεεῖς ἀπεργάζεται.

ροά'. Ἔστι δὲ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῆς ποιήσεως τόποις εὑρεῖν λόγους τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐγκεκρυμμένους. Καὶ C
κατηγορίας καὶ ἀπολογίας ἐπιδείκνυσι τρόπον, ἔν τε
ἄλλοις, καὶ ἐν οἷς ὁ Ἕκτωρ καθάπτεται τοῦ ἀδελφοῦ,
ὀνειδίζων αὐτῷ δειλίαν καὶ ἀκολασίαν· καὶ ὅτι τοιοῦτος ὤν,
ἡδέως πόρρω ἀπῳκισμένος, ὅθεν αἴτιος κακῶν τοῖς οἰκείοις
ἐγένετο. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ

dicto oppoſuit, quo eum adhortatus erat, ut Hectoris impetum reprimeret.

CLXX. In Phœnicis autem oratione et illud oſtendit, quod Rhetorica ſit ars; dicit enim Achilli, *Idcirco puerum te, nec grave Martis onus, nec Concio q id poſſet gnarum, accepi erudiendum. Namque forum celebrat multos, redditque beatos. Idcirco inquam, miſit ut hæc te cuncta docerem, Ut dicendo fores clarus, belliſque gerendis.* In quibus et hoc ſignificat, quod dicendi facultas potiſſime viros illuſtres faciat.

CLXXI. Eſt autem et in aliis multis poeſeos illius locis invenire orationes cum arte rhetorica conjunctas. Accuſationis namque et purgationis modum cum in aliis commonſtrat, tum in quibus Hector fratrem taxat, timiditatem et incontinentiam ei exprobrans, et quod quum talis eſſet, tamen homines procul diſſitos injuria affeciſſet, unde ſuis malorum autor extitiſſet. Alexander vero fra-

Digitized by Google

A ἀδελφοῦ, δικαίως ὑπερπλήσεσθαι συγκαταπλέμενος· καὶ τῷ ὑποχέσθαι τὴν πρὸς τὸν Μενέλαον μάχην, ἀπολυόμενος τὸ ἔγκλημα τῆς δειλίας. Καὶ ὅτι μὲν τεχνίτης λόγων Ὅμηρος, πᾶς τις ἂν εἴποι εὖ φρονῶν· δῆλα γὰρ καὶ τὰ ἄλλα ἐξ αὐτῆς τῆς ἀναγνώσεως.

ροβ'. Οἶκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ χαρακτηρίσαι τοὺς ῥήB τορας. Τὸν μὲν γὰρ Νέστορα, ἡδὺν καὶ πρόσωπον τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει· τὸν δὲ Μενέλαον, βραχύλογον, καὶ εὐχαριν, καὶ τοῦ πρόσκειμένου τυγχάνοντα· τὸν δὲ Ὀδυσσέα, πολλῇ καὶ πυκνῇ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχρημένον. Ταῦτα γὰρ τοῖς δυσὶ τούτοις ἥρωσιν ὁ Ἀντήνωρ μαρτυρεῖ, ἀκούσας αὐτῶν, ὁπότε πρεσβεύοντες ἀφίκοντο εἰς
C τὴν Ἴλιον. Καὶ ταύτας τὰς ἰδέας τῶν λόγων Ὅμηρος παρίστησιν αὐτὸς, ἐν τῇ ποιήσει δείξας ἁπάσῃ.

ρογ'. Οἶδε δὲ καὶ τὴν Ἀντίθεσιν τῶν λόγων, ἀεὶ τῶν ἐναντίων ὑπὲρ παντὸς πράγματος πλεμένων, καὶ τὸ αὐτὸ κατασκευαζόντων καὶ ἀναιρούντων, διὰ τὴν εὐπορίαν τῆς

tris animum in hoc placat, quod ſe jure optimo reprehendi ab illo fatetur; et quod timiditatis crimen amolitur, dum pollicetur ſe ſingulari certamine cum Menelao congreſſurum. Homerum itaque dicendi artificem eſſe, nemo recte ſentientium negaverit. Alia enim exempla legendo hunc poetam obſervari poſſunt.

CLXXII. Non neglexit autem quin ſingulas ſingulis oratoribus dicendi formas attribueret: Neſtorem ſuavem, et auditoribus gratum; Menelaum vero brevitati ſtudentem, et propoſiti compotem; Ulyſſem vero multa et denſa verborum ſupellectili utentem. Hæc enim Antenor de duobus Heroibus iſtis teſtatur, quod eos audiviſſet, quando legatione fungentes, Ilium pervenerant. Atque has dicendi ſpecies Homerus ipſe paſſim in poeſi inſinuans, exhibet.

CLXXIII. Novit autem et orationum contentionem, quæ ſubinde in omni negotio contrariæ ponuntur, ut per probabilem dicendi facultа-

Digitized by Google

λογικῆς ἕξεως. Φησὶ γὰρ, A

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολλὴ δ' ἐνὶ μῦθος,
Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα κ' ἔνθα.
Ὁπποῖόν κ' εἴπῃθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσῃς.

ροδ'. Ἐπίσταται δὲ ταῦτα κ' ἀφ' ὀλλῶν λέγειν, κ' δι' ὀλίγων ἐπαναλαμβάνειν, ὅπερ καλεῖται Ἀνακεφαλαίωσις, καὶ ἔστιν ὅτ' ἀναγκαῖον τοῖς ῥήτορσιν, ὁπόταν δέῃ πολλὰ πεφάγματα εἰρημένα ἀναμνῆσαι συντόμως. B Ἃ γὰρ διηγήσατο ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἐν τέτταρσι ῥαψῳδίαις, ταῦτα πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ διέξεισιν ἐν τούτοις,

Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα·

καὶ τὰ ἑξῆς.

ροε'. Τοῦ δὲ Πολιτικοῦ λόγου ἔχεται κ' ἡ τῶν Νό- C μων ὀπτικήμη· κ' οὐδὲ ταύτης ἐκτὸς τὸν Ὅμηρον εὕροιμ' ἄν. Εἰ μὲν οὖν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ νόμου ἦν κατ' αὐτὸν ἐν χρήσει, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. Οἱ μὲν γὰρ φασι δῆλον αὐτὸν ποιεῖν, εἰδότα τοὔνομα τοῦ νόμου,

tem, idem et probent, et improbent. Ait enim, *Flexibilis quamquam sit lingua hominum, variusque Sermo hinc exoriatur, et omnigena regione Huc illuc volitet multus, constat tamen illud, Qualia verba facis, quod talia mox tibi fient.*

CLXXIV. Novit autem eadem et copiosius dicere, et brevius repetere, id quod *recapitulatio* vocatur, et apud Oratores in usu est, quando negotium postulat, rem pluribus dictam, brevi compendio in memoriam revocare. Quae enim Ulysses apud Phaeacenses in quatuor rhapsodiis narraverat, ea denuo brevius in hisce perstringit, *Caeperat ut primum Ciconas domitaverit, atque Deinde.* Et reliqua.

CLXXV. Ceterum quum Civilis oratio et Legis peritiam complectatur, neque Homerum istius imperitum deprehenderimus. An vero Legis (νόμος) nomen illius seculo in usu fuerit, liquido pronunciari nequit. Alii enim constare dicunt, quod Legis

Digitized by Google

A ἐν τῷ εἰπεῖν,

— ἀνθρώπων ὕβριν καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

Ἀρίσαρχος δὲ φήθη τ' εὐνομίαν εἰρῆσθαι παρὰ τὸ εὖ νέμεσθαι. Καί τοι καὶ ὁ ΝΟΜΟΣ λέγεσθαι ἔοικεν ἀπὸ τοῦ ΝΕΜΕΙΝ τὰ ἴσα πᾶσιν, ἢ τὸ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ. Ὅτι δὲ δύναμιν τῶν νόμων οἶδεν, εἰ μὴ ἐν γραφαῖς,
B ἀλλ' ἐν ταῖς γνώμαις τ' ἀνθρώπων φυλαττομένην, ἐν πολλοῖς παρίστησι. Τὸν γὰρ Ἀχιλλέα ποιεῖ ὑπὲρ τοῦ σκήπτρου λέγοντα,

—— νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμαις φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται·

θέμιστες γὰρ, καὶ θεσμοὶ, οἱ νόμοι, ὧν τὸν Δία εἰσηγητὴν
C πλάττουσιν· ᾧ καὶ τὸν Μίνωα τὸν τ' Κρητῶν βασιλέα φησὶν ὁμιλεῖν· ἡ δ' ὁμιλία, νόμων μάθησις ἦν, ὡς καὶ Πλάτων μαρτυρεῖ. Σαφῶς δὲ καὶ ἐν ἐκείνοις δηλοῖ, ὅτι χρὴ νόμοις ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀδικεῖν,

Τῷ μή τις ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
Ἀλλ' ὄγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι διδοῖεν.

nomen tenuerit, idque ex eo, quod dixit, *Hominum injuriam et æquitatem* (εὐνομίην) *ſpectantes*. Ariſtarchus vero Grajis æquitatem a bene diſtribuendo (εὖ νέμεσθαι) dictam eſſe putat. Atqui et Lex hinc appellata videtur, quod æqua cunctis, ſeu pro merito unicuique (νέμει) tribuat. Quod autem Legum vim, etſi non ſcriptis, ſed in hominum mentibus conſervatam, tenuerit, in multis oſtendit. Achillem namque de ſceptro diſſerentem fingit, *Nunc id Achiva juventus Cauſſidici, in manibus geſtant, qui jura reſervant A Jove dicta*. Jura enim, et priſcæ illæ conſuetudines, Legum vice ſunt, quarum Jovem autorem eſſe tradunt. Cum quo et Minoem illum Cretenſium regem colloqui ait: quod colloquium ut et Plato teſtatur, Legum diſciplina erat. Perſpicue vero et in illis declarat, quod Legibus obſequendum, et quod ab injuria abſtinendum ſit, *Quocirca penitus vir numquam ſit ſceleratus, Conſulat at bene dona deûm, quæcumque recepit.*

Digitized by Google

ροϛ'. Πρῶτος τοίνυν Ὅμηρος τὰ τῆς Πολιτείας A
διεῖλεν. Ἐν γὰρ τῇ ἀσπίδι, ἣν τῷ κόσμου παντὸς μί-
μημα κατεσκεύασεν Ἥφαιστος, τουτέστιν ἡ πνευματικὴ
δύναμις, ἐμπεριεχομένας ἐποίησε δύο πόλεις, τὴν μὲν,
ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐφροσύνῃ ἀλφήνουσαν, τὴν δὲ, ἐν πολέμῳ
φολάζουσαν· ἃ δηλοῖ τὰ ἑκατέρᾳ πρόσφορα, πα-
ίσησιν, ὅτι ὁ μὲν, πολιτικὸς ὄφι βίος, ὁ δὲ, γραπτικός· B
οὐ παρεῖδε δὲ οὐδὲ τὸν γεωργικόν· ἀλλὰ καὶ τοῦτον
ἔδειξεν, ἀνάργυρα ἅμα καὶ κάλλος προσθεῖσι τοῖς λόγοις.

ροζ'. Ὃ δὲ ἐν πάσῃ πόλει νενομοθέτηται, τὸ τῆς ἐ-
συνεδρίου βουλῆς, καὶ τοῦτο προβουλεύεσθαι περὶ τοῦ τὸν
δῆμον συνιέναι, προδήλον ὅτι ὄφι οὐκ ἀπὸ Ὁμηρικῶν
τούτων, C

Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἴζε γερόντων·

συνάγει γὰρ Ἀγαμέμνων τοὺς γέροντας, καὶ σκέπτεται περὶ
αὐτοῦ, ὅπως ὁπλίσῃ τὸ πλῆθος πρὸς τὴν μάχην.

A. 3. τουτέστιν ἡ πνευματικὴ δύναμις] Haud ſcio an ab Annotatore adjectum ſit.
A. 5. εὐφροσύνῃ—σχολάζουσαν] Malim, εὐφροσύνῃ σχολάζουσαν, τὴν δὲ ἐν πολέμῳ διάγουσαν.
C. 3. σκέπτεται περὶ αὐτῶν] Ita omnes libri, excepto Ernesto, quocum legendum eſt σκέπτεται μετ' αὐτῶν.

CLXXVI. Primus itaque Homerus rem civilem, quam vocant Politicam, in ſpecies diviſit. In clypeo namque, quem Vulcanus, (hoc eſt, ſpiritualis illa vis) ad totius mundi imitationem fabrefecit, duas urbes contineri finxit: unam quidem pace et lætitia fruentem, alterum vero belligerantem: et ſuas utriuſque dotes exponens, oſtendit alteram civilem eſſe, alteram militarem vitam. Præterea nec ruſticanam vitam ſilentio præteriit, ſed et hanc evidentibus ac venuſtis verbis oſtendit.

CLXXVII. Ceterum id quod in omni urbe, lege ſancitum eſt, ut ſenatus concilium fiat, ex Homericis iſtis ortum habet, *Magnanimumque vocat cœtum, ſanctumque ſenatum.* Agamemnon enim ſenatores cogit, ut cum eis de multitudine armanda conſultet.

Digitized by Google

A ροή'. Καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἄρχοντα περὶ τῶν ἄλλων φροντίζειν τῆς πάντων σωτηρίας, ἐν τῷ αὐτῷ περισώπῳ διδάσκει, ᾧ καὶ παραινεῖ,

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα·

καὶ ὅτι δεῖ τῷ ἡγουμένῳ πείθεσθαι τοὺς ὑποτεταγμένους, καὶ ὅπως ἑκάστῳ προσφέρεσθαι τὸν προστεταγ-
B μένον, ὁ Ὀδυσσεὺς ὑποδείκνυσι, τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς, λόγοις προσομιλοῦσι πείθων, τοῖς δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου παιέστερον ὀπιπλήσσων.

ροθ'. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπανίσταθαι τοῖς ἀμείνοσι, παρὰ πᾶσι νενόμισται· ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ ποιοῦσιν ὑπὲρ τοῦ Διός,

C —— οὐδέ τις ἔτλη
Μείνας ἐπιέχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσαν ἅπαντες.

ρπ'. Νόμος παρὰ τοῖς πλείοσι, τὸν πρεσβύτατον λέγειν· ὁ δὲ Διομήδης ὑπὸ ἀνάγκης τοῦ πολέμου προῆκτο θαρσήσας λέγειν, συγγνωστὸς εἰ ἀξιοῖ,

— καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
Οὕνεκα δὴ γενεῇφι νεώτατός εἰμι μετ' ὑμῖν.

CLXXVIII. Et quod oporteat principem præ aliis omnium ſalutem curare, in eadem perſona docet, in qua et commonefacit, *Principis eſt totam nequaquam ſtertere noctem.* Et quod oporteat ſubditos imperatori parere, et quo modo præfectus ſe ad uniuſcujuſque ingenium accommodare debeat, Ulyſſes commonſtrat, *Optimates namque mollibus verbis perſuadet, plebeios vero acerbius caſtigat.*

CLXXIX. Quinetiam præſtantioribus aſſurgere, apud omnes lege cautum eſt. Quod et ipſi dii erga Jovem faciunt; *Nullus ſuſtinuit tunc Expectare Jovem, ſed cuncti aſſurgere contra.*

CLXXX. Præterea lex apud pleroſque eſt, ut dicendi partes ſenioribus mandentur; eam ob cauſſam Diomedes præ belli neceſſitate primum dicere auſus, venia ſe dignum putat; *Ne mihi ſuccenſere velitis, Quod minimus natu veſtrum modo dicere conor.*

Digitized by Google

ρπα'. Κἀκεῖνο δὲ παρὰ πᾶσι νενόμισται, τὸ κολάζεσθαι τὰ ἑκούσια ἁμαρτήματα, τὰ δὲ ἀκούσια, συγγνώμης τυγχάνειν. Τοῦτο πάλιν δείκνυσιν ὁ ποιητὴς, ἐν οἷς φησιν ὁ ἀοιδὸς παρ' αὐτῷ, A

Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱὸς,
Ὡς ἐγὼ ὄφρα ἐκὼν εἰς σὸν δόμον, οὐδὲ μάτιζον,
Πωλεύμην, μνησῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλείοσι ἢ περίσσονες ἦγον ἀνάγκη. B

ρπβ'. Τριῶν δὲ ὄντων Πολιτειῶν περὶς δικαιοσύνην καὶ εὐνομίαν, Βασιλείας τε καὶ Ἀριστοκρατίας, καὶ Δημοκρατίας, καὶ ταύταις πάλιν ἀντικειμένων τριῶν περὶς ἀδικίαν καὶ παρανομίαν, Τυραννίδος, Ὀλιγαρχίας, Ὀχλοκρατίας· οὐδὲ ταύτας Ὅμηρος ἀγνοεῖν ἔοικε· τὴν μὲν βασιλείαν δι' ὅλης τῆς ποιήσεως ὀνομάζων, καὶ ἐγκωμιάζων, ὡς ἐν τούτοις, C

Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλήων,
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι· φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.

Καὶ ὁποῖον δοκεῖ εἶναι τὴν βασιλέα, σαφῶς δηλοῖ,

C. 5. δοκεῖ εἶναι] Legendum δεῖ εἶναι. Frequens est lapsus librariorum in permutandis verbis δεῖ et δοκεῖ. Vide meam Annot. ad Select. Princip. Hist. p. 389.

CLXXXI. Quin et illud apud omnes lege sancitum est, ut qui sponte peccaverunt, pœna afficiantur, qui vero inviti, veniam mereantur. Id quod Poeta rursus ostendit, in quibus cantor apud eum inquit, *Dixerit hæc tua, Telemachus, carissima proles, Quod non sponte domum ingressus sim, vel regitans quid Pro mercede procis solitus cantare petulcis, Sed dum multa trahit pars me, potiorque coactum.*

CLXXXII. Ceterum cum triplex sit reipublicæ forma, ad justitiam et æquitatem exequendam, Regnum, Aristocratia, et Democratia: atque his quum rursus oppositæ sint, ad injustitiam ac iniquitatem exercendam, Tyrannis, Oligarchia, et Ochlocratia; neque has Homerus ignorare videtur, quippe qui Regnum per omnem poesin nominet, ac celebret, ut in his, *Est Jove nutrito regi iracundia magna, Illius atque honor a Jove, quod perdiligit ipsum.* Ad hæc qua-

Digitized by Google

A Λαῶν δ' οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·

καὶ,

Οὔτέ τινα ῥίξας ἐξαίσιον, οὔτέ τι εἶπὼν
Ἐν δήμῳ· ἦτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων.

Τὴν δὲ Ἀριστοκρατίαν, ἐν οἷς Βοιωτῶν βασιλέας πέντε καταριθμεῖ καὶ παρὰ τοῖς Φαίαξι,

Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες,
B Ἀρχοὶ κρίνοντες, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός.

Δημοκρατίας δὲ εἰκόνα ἐναργῶς ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς ἀσπίδος δεικνύει, ἐν ᾗ δύο ποιήσας πόλεις, τὴν ἑτέραν, δημοκρατεῖσθαί φησι, μηδενὸς ἡγεμόνος, πάντων δὲ πρὸς τὰ ἑαυτῶν βούλησιν καὶ νόμους βιούντων· ἔνθα καὶ δικαστήριον εἰσάγει. Καὶ ἐν ἐκείνῃ γε τὴν Δημοκρατίαν C παρίστησιν, ἐν οἷς φησι,

Δῆμον ὑποδδείσας· δὴ γὰρ κεχολώσατο λαῷ.
Οὕνεκα λητῆρσιν ἐπισσόμενος ταφίοισιν,
Ἦκαχε Θεσπρωτὰς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν.

ρπγ'. Τὸν δὲ βιαίως καὶ παρανόμως ἄρχοντα, Τύραννον μὲν οὐ καλεῖ· νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα· οἷος δὲ τοῖς

lem deceat esse regem, perspicuum facit; *Cui mitis pater hic populo imperitare solebat, Laederet ut neque facta, nec verbo tenus ullum, Quum tamen hic sit mos regum, diis qui similes sunt.* Aristocratiam vero, in quibus Boeotum quinque reges enumerat. Et apud Phæacas, *Ter deni in populo regesque ducesque celebres, Dicunt jura, quibus decimus nunc tertius addor.* Democratiæ vero imaginem in clypei fabrica evidenter ostendit, in quo duabus fictis urbibus, alteram a populo gubernari dicit, nemine imperante, sed cunctis pro arbitrio suo secundum leges viventibus: ubi et forum judiciale introducit. Atque in illa democratiam exhibet, dum ait, *Sed veritus populum, is siquidem stomachatus abunde, Quod sectando malos, funestos atque latrones, Thesprotis oberat, qui nobis semper amici.*

CLXXXIII. Violenter vero atque inique imperantem, *tyrannum* quidem non appellat; recentius enim illud no-

Digitized by Google

ἔργοις γένῃ, διάκυσιν ἐν τούτοις. A

Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων·
Ὃς κ' ἀπὸ μῆνα τάμῃσι, κὴ ἕασε πηλὶ χαλκῷ.

Καὶ τὸ Αἴγισθον δὲ τυραννικὸν ἀποφαίνει, ὃς ἀπολέσας τὸν Ἀγαμέμνονα, ἐκράτει τῶν Μυκηναίων· καὶ ὁπότε ἀνῃρέθη, φησὶν ὅτι οὐκ ἂν ἔτυχε ταφῆς εἴπερ Μενέλαος παρῆν, τοῦτο γὰρ ἐπὶ τοῖς τυράννοις νενόμισται, B

Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν προθύρῳ· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.

Ὀλιγαρχίαν δὲ δηλοῖ δοκεῖ ἀφὸ τῶν μνηστήρων πλεονεξίας, περὶ ὧν φησίν,

Ἦδ' ὅσσοι κρατέουσι Ἰθάκην κατακοιρανέουσι. C

Τὴν δὲ Ὀχλοκρατίαν ἐν τῇ τῶν Τρώων πολιτείᾳ παραδίδωσιν, ἐν ᾗ καὶ συναράμενοι πάντες Ἀλεξάνδρῳ, κακοῖς περιέπεσον, καὶ ὁ Πρίαμος λοιδορεῖται τοῖς παισὶν, ὡς πάντων αἰτίοις,

Στυγνέ μοι κακὰ τίπτε κατηφόνες·

men; qualia vero ejus gesta sint, in his ostendit, *Regi Echeto daberis, quo non crudelior alter, Qui gladio nares, aureasque recidat acuto.* Præterea et Ægisthum tyrannicum declarat, qui interempto Agamemnone, Mycenæis dominabatur: et quum occisus esset, inquit, *Non sortitus fuerit sepulturam, si Menelaus adesset:* hoc enim de tyrannis lege cautum est: *Huic certe non solvissent sua justa propinqui. Alitibus, canibusque sed esca fuisset in arvo, Quod facinus tetrum commiserat.* Oligarchiam vero ostendere videtur in ambitioso procorum præcipuas obtinendi partes studio, de quibus ait, *Atque Ithacæ sterili quotquot dominantur inique.* Plebis vero imperium in Trojanorum republica tradit, in qua omnes Alexandri complices, malis impliciti sunt: et Priamus filios suos tamquam horum autores increpat, *Accersivistis mala mi, soboles scelerata.*

Digitized by Google

A καὶ ἄλλος δέ τις τ̃ Τρώων ὁ Ἀντίμαχος,

Χρυσὸν Ἀλιξάνδροιο διδυγμένος, ἀγλαὰ δ̃ωρα,
Οὐκ εἴαχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ.

ρπδ'. Ἐπεὶ δὲ τὸ παρὰ ἀνθρώποις δίκαιον τοῦτο νομίζεται, τὸ ἀπονεμητικὸν ἑκάστῳ τ̃ κατ' ἀξίαν· ὅτι ᾧ μάλιστά ἐστι τὸ θεὺς σέβειν, γονέας καὶ οἰκείους τιμᾶν· τιὼ μὲ εἰς θεὺς εὐσέβειαν ὁ πολλοῖς διδάσκει, εἰσάγων τοὺς ἥρωας θύοντας, καὶ εὐχομένους, καὶ δ̃ωρα ἀναπτένταις τοῖς θεοῖς, καὶ ὕμνοις γεραίροντας αὐτούς· καὶ τ̃ εὐσεβείας ἀμοιβὼ ἀπολαμβάνοντας τ̃ παρὰ τῶν θεῶν ὠφελείαν.

ρπε'. Τιὼ δὲ περὶ τὰς γεννωμένας τιμὼ, ὁ τῷ Τηλεμάχου προσώπῳ μάλιστα δείκνυσι, καὶ ὅτι οἷς ἐπ-
C αινεῖ τὸν Ὀρέστου,

Οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ὑπ' ἀνθρώπους, ὅτεὶ ἔκτανε πατροφονῆα;

Καὶ ὅτι τὸ γηροτροφεῖσθαι τοὺς γονέας ὑπὸ τ̃ παίδων, φύσει δίκαιον, καὶ ἐξ ἀμοιβῆς ὀφειλόμενον, ἀφ' μιᾶς

B. 5. γεννωμένας] Non est dubium quin auctor scripserit γενναμένας.

Quin et alius quidam Trojanorum Antimachus, *Auro ab Alexandro corruptus, munere claro, Dissuasit reddendam Helenam flavo Menelao.*

CLXXXIV. Quandoquidem vero id apud homines justum censetur, ut unusquisque pro sua dignitate tractetur; et quum deos ac parentes colere, ac familiares in pretio habere, præcipuæ illius species sint; pietatem quidem erga deos in multis docet, ubi Heroas rem divinam et vota facientes, dona diis offerentes, ac hymnis eos celebrantes, inducit: dumque pro pietatis remuneratione, a diis auxilium reportant.

CLXXXV. Honorem autem erga genitores in Telemachi persona præcipue ostendit: et in quibus Orestem collaudat: *Inclytus, insignis non audis quam sit Orestes, Excellatque homines cunctos, quod sit patris ultor.* Ad hæc quod a natura justum, et ex retributione debitum sit, ut parentes senectute confecti a liberis foveantur, per unicam vocem

Digitized by Google

λέξεως ἐδήλωσεν, εἰπών, A

—— ὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκεν.

Ἀδελφῶν δὲ εὔνοιαν καὶ πίστιν πρὸς ἀλλήλους, ἐν τῷ Ἀγαμέμνονι, καὶ Μενελάῳ· φίλων δὲ, ἐν Ἀχιλλεῖ καὶ Πατρόκλῳ δείκνυσι· γυναικὸς δὲ σωφροσύνῃ καὶ φιλανδρίαν, ἐν τῇ Πηνελόπῃ· ἀνδρὸς δὲ πόθον τῆς αὐτῆς B γυναικὸς, ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ παρίστησιν.

ρπϛ'. Ὅπως δὲ χὴ ὑπὲρ πατρίδος χρὴ πρᾶσσειν, ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδήλωσεν,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Καὶ πάλιν, ὅπως τὰς τ πολιτείας κοινωνοῦσι, φιλίας ἔχειν δεῖ,

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἑκεῖνος, C
Ὃς πολέμῳ ἔρατος ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.

Ὅπως δὲ τὸ ἀληθεύειν τίμιον, τὸ δὲ ἐναντίον, φευκτὸν,

Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ εἴπῃ·

B. 3. ὑπὲρ πατρίδος χρὴ πρᾶσσειν] Nimis generale eſt pro hujus loci ſententia πρᾶσσειν. Aliud requiro; aut πάντα πρᾶσσειν, aut παρατάσσειν ἑαυτὸν, aut aliud etiam.

explicuit, dicens, *Necdum caris parentibus pro educatione pretium perſolverat.* Fratrum autem benevolentiam, et fidem inter ſeſe, in Agamemnone et Menelao; amicorum vero in Achille et Patroclo, innuit: uxoris autem prudentiam, et ſtudium erga maritum, in Penelope: mariti erga uxorem deſiderium, in Ulyſſe exhibet.

CLXXXVI. Ceterum quo pacto nos pro patria gerere debeamus, in hoc potiſſimum declaravit, *Una avis optima, pro patria pugnare ſubinde.* Et rurſus quomodo ejuſdem reipublicæ cives concordes eſſe conveniat, *Abſque tribu, ſine lege, domoque ſit ille, tumultus Autor qui fuit umquam ſævi, pernicioſi.* Quo autem pacto veracitas in pretio habenda, et mendacium fugiendum ſit, in hoc oſtendit, *Ut Stygius Pluto, ſic nobis eſt inimicus, Cujus verba ſonant aliud, quam*

Digitized by Google

A καὶ,

Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι.

ρπζ'. Τῶν δὲ οἴκων μάλιστα σωζομένων ὁπόταν γυνὴ μή τε τὰς ἀπορρήτους βλαυσίας τοῦ ἀνδρὸς πολυπραγμονῇ, μήτε ἄνευ τῆς γνώμης αὐτοῦ πράττειν τι ἐπιχειρῇ, ἑκάτερον ὑπέδειξε· τὸ μὲν
B πρότερον τῷ Διὶ λέγοντι προφέρεις,

Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιείπειν μύθους
Εἰδήσειν·

τὸ δὲ ἕτερον τῇ Ἥρᾳ,

Μήπως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ
Οἴχωμαι παρὸς δῶμα βαθυῤῥόου ὠκεανοῖο.

ρπη'. Τὸ δὲ καὶ τοὺς ἐξιόντας ἐπὶ πόλεμον, ἢ ἐν
C κινδύνῳ καθεστῶτας ἐντέλλεσθαί τι τοῖς οἰκείοις, εἰθισμένον παρὰ πᾶσιν, οὐκ ἠγνόησεν ὁ ποιητής. Ἡ μὲν γὰρ Ἀνδρομάχη φέυσα τὸν Ἕκτορα, φησίν,

Οὐ γάρ μοι θνήσκων λιχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
Οὐδέ τι μοι εἶπας πυκινὸν ἔπος, οὗ τί κεν αἰεὶ
Μιμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.

pectore sentit: Et, *Absenti obtrectant, sed præsenti bene dicunt.*

CLXXXVII. Porro quum familiæ tum maxime conserventur, quando uxor mariti consilia arcana neque curiose indagat, neque absque illius sententia quidquam facere conatur; utrumque a Junonis exemplo commonstravit. Alterum quidem Jovi dicenti attribuens, *Consilium ne quæso meum cognoscere tentes Omne, soror, conjuxque mea.* Alterum autem Junoni, *Ne quando post hac mihi succensere velis, si Clam te conveniam Oceanum, laticemque profundum.*

CLXXXVIII. Præterea nec hoc poetam latuit, quod apud omnes in usu est, ut ii, qui in bellum exeunt, aut in periculo constituti sunt, aliquid familiaribus suis mandent. Siquidem Andromache Hectorem deflens, ait, *Non etenim moriens mihi dextram jungere tentas, Nec monitis oneras viduam prudentibus ullis, Quæ meminisse juvet noctesque diesque dolentem.* Pe-

Digitized by Google

Ἡ δὲ Πηνελόπη τὴν τοῦ Ὀδυσσέως ἐντολῶν μνημο- A
νεύει, φήσαντος ὁπότε ἐξήει,

Τῷ σέκ οἶδ' εἴ κέν μ' αὐτόσε θεὸς, ἢ κεν ἄλωμαι,
Αὐτοῦ ἰὼν Τροίῃ, σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων,
Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν,
Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον, ἐμεῦ ἀποόψιν ἐόντος.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃσθα, τιὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.

Οἶδε καὶ ἐπιτέρπους, B

Καί οἱ ἰὼν ἐν πυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.

ρπθ'. Τὰ δὲ ὀπὶ τοῖς θανάτοις τὴν οἰκείων πένθη, ὅτε ἄμετρα εἴη ἀξιοῖ· ἀγενὲς γὰρ τοῦτο· ὅτε παντελῶς ἀνεκέφθαι ἐᾷ· ἀδιάλυτον γὰρ τὸ ἀπαθὲς ὀπὶ ἀνθρώποις. Ὅθεν λέγει τὰ τοιαῦτα, C

Ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυρόμενος μεθέηκεν.
Τλητὸν γὰρ μοῖραν θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.

Ἐν ἄλλοις δέ φησιν,

Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲ καταθάπτειν ὅς κε θάνῃσι,
Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας.

nelope vero mandatorum Ulyssis mentionem facit, quæ dixerat, quando in expeditionem ibat, *Haud scio num reducem Deus, an ne velit periisse Pergama apud Trojæ, quapropter sit tibi curæ Noster uterque parens, velut hactenus atque magis nunc, Quando ego digredior, linquens carissima quæque: Videris ast ubi Telemacho barbam cecidisse Primam, nube viro conjux cuicumque voles, sed Ædibus in nostris regnabit filius idem.* Novit et procuratorum rationem: *Nave abiens, procurat uti domus omnis adesset, Ad nutum senioris, et ut rata cuncta manerent.*

CLXXXIX. Luctus vero in familiarium funeribus, neque immoderatos (illiberale namque hoc est) probat: neque prorsus e medio tolli (eo quod homines istum affectum exuere nequeant) permittit. Unde talia dicit, *Sed lachrymans sane accessit, lamentaque miscens, Parcæ namque animos hominum fecere miselos.* In aliis vero ait, *Convenit hunc sepelire statim qui mortuus, et si Cottidie lachrymas animo fundamus acerbo.*

Digitized by Google

A ρξ. Ἔγνω δὲ καὶ κεῖνα ἃ χρὴ νῦν ἐν ταῖς ταφαῖς νομίζεται ἔν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τούτοις,

Ἔνθα ἱ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἴται τε,
Τύμβον τε, στήλην τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.

Καὶ οἷα ἡ Ἀνδρομάχη φησὶν εἰς τὸν Ἕκτορος νέκυν γυμνὸν κείμενον,

Αἴόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
B Γυμνόν· ἀτάρ μοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ.
Οὐδέν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
Ἀλλὰ πρὸς Τρώων, καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.

Οὕτω καὶ ἡ Πηνελόπη τὰ ἐαθῆτα κατασκευάζει

Δαίετη ἥρωϊ ταφήϊον.

Καὶ ταῦτα μὲν, μέτρια. Τὰ δὲ πρόσω τούτων ζῶα C ἄλλά τε καὶ ἄνθρωπος ἐπικαίειν τὸν Ἀχιλλέα τῇ τοῦ Πατρόκλου πυρᾷ, οὐκ ἐπαινῶν λέγει· διὸ καὶ ἐπιφωνεῖ,

— κακὰ δ' φρεσὶ μήδεται ἔργα.

ρξα'. Καὶ τὰ πολυάνδρια δὲ πρῶτος ἤγειρε,

CXC. Novit autem illa, quæ etiamnum in ſepulturis legitima putantur, idque cum in aliis, tum in his, *Ornabunt inibi tumulum, ſtatuentque columnam Fratres, ac ſocii pretium quod manibus amplum.* Et qualia Andromache ad nudum ac jacens Hectoris cadaver inquit, *Vermes te comedent varii, canibus ſaturatis, Ædibus at noſtris tibi veſtimenta repoſta, Filo pertenui quæ texuerant mulieres. Aſt hæc cuncta dabo flammis, quod nullius uſus Nunc tibi ſunt, animus non hæc deſiderat ultra, ſed potius Phrygios, Phrygiaſque nurus decorarent.* Ad hunc modum et Penelope funebrem Laerti heroi veſtem adornat. Atque hæc quidem moderata ſunt. Quod vero Achilles, modum in his excedendo, cum alia animantia, tum homines in Patrocli rogo comburat, non ut laudet hoc dicit. Propterea et acclamat, *Facta ſed is mala mente volutat.*

CXCI. Sepulcreta quoque

Digitized by Google

Τύμβον δ' ὀπάσσω ἵνα χεύομεν ἐξαγαγόντες. A

Καὶ τοὺς ἐπιταφίους ἀγῶνας ἔδειξε πρῶτος. Ταῦτα μὲν, κοινὰ τοῦ τε ἐν εἰρήνῃ, καὶ τοῦ ἐν πολέμῳ καθεστώτων.

ρξβ'. Τὰ δὲ περὶ τὰς πολέμους ἐμπειρίαν, ἣν καὶ Τακτικὴν τινες καλοῦσιν, ἡ ποίησις πεποικιλμένη μὲν B πεζομαχίαις, ναυμαχίαις, ἐπιναυμαχίαις, παρατάξεσι, μονομαχίαις, πολλὰ δὲ καὶ στρατηγικὰ περιέχουσα, ὧν ὀλίγα παραθήσομαι ὅσον ἄξιον. Ἐν μὲν ταῖς παρατάξεσιν ἀεὶ μὲν πρόκειται τὸ ἱππικὸν, καὶ ἔπεσθαι τὸ πεζόν· καὶ τοῦτο δὲ δείκνυσιν οὕτως,

Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφι, C
Πεζοὺς δ' ἐξόπιθεν στήσας πολίας τε καὶ ἰσθλούς.

ρξγ'. Καὶ τὸ ἐν τοῖς στρατιώταις ἡγεμόνας καὶ τάξεις,

Ἕπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκαὸν δ' ἑκάστῳ
Κοῦροι ἅμ' ἕσπετο δόλιχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες.

B. 3. περιέχουσα] Deeſt quid ad conſtructionis nexum. Rectius ſit περιέχει: nec tamen hoc ipſum ſatisfacit.

primus excitavit, *Omnibus e campo ductum ſtruimus monumentum.* Funebria quoque certamina primus monſtravit. Atque hæc hominibus cum in pace, tum in bello conſtitutis communia ſunt.

CXCII. Ceterum rei bellicæ, quam et tacticam quidam vocant, peritiam poeſis illa (utpote pedeſtri pugna, murali, navali, acie, et ſingulari certamine variegata) multa quoque imperatoria complectitur, quorum pauca in medium adducere, haud indignum videtur. In acie namque convenit equitatum ſemper primo ordine collocari, peditatum vero ſequi; id quod ad hunc modum oſtendit, *Prima acie ponit currus, equiteſque veloces, Poſtrema pedites multos locat, egregioſque.*

CXCIII. Et ut militum duces in ſingulis ordinibus ſint, *Septem aderantque duces vigilum, juveneſque cuique Centum aderant, manibus geſtantes ſpicula longa.* Denique et

Digitized by Google

A Καὶ τὸ ἡγεμόνων τοὺς μὲν προαγωνίζεσθαι, ἐν προφύλοις τεταγμένους· τοὺς δὲ, κατόπιν γενομένους, ἐπείγειν τοὺς λειπομένους πρὸς τὸ μάχιμον,

Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἔπειτα προμάχοις συὶ εἴκελος ἀλκήν·
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ τυμάτας ὦτρυνε φάλαγγας.

ρξδ'. Καὶ ὅτι δεῖ τοὺς δυνάμει διαφέροντας ἐν B τοῖς ἔξω στρατοπεδεύειν, ὥσπερ τεῖχος τῶν λοιπῶν προβεβλημένους· τὸν δὲ βασιλέα ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ, τουτέστι τῷ μεσαιτάτῳ, κατασκηνοῦν, δείκνυσιν, ἐν τῷ τοὺς μὲν γενναιοτάτους, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Αἴαντα, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῶν νεῶν κατεσκευασκέναι· τὸν δὲ C Ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς ἄλλους ἀρίστους, ἐν τῷ μέσῳ.

ρξε'. Καὶ τὸ ἐν τῷ στρατοπεδεύεσθαι χάρακάς τε προβάλλεσθαι, καὶ τάφρους ἀποσκάπτειν, εἰς εὖρος καὶ βάθος, καὶ σκόλοψι κύκλῳ περιλαμβάνειν, ὡς μήτε ὑφιππάζειν τινα ἀφ' πλάτους, μήτε ἀφ' βάθους

ducum quosdam inter principia pugnare; quosdam vero in extrema acie, reliquos ad pugnandum exhortari decet: *Arma rapit, quicumque situs juxta Idomenea, Idomeneus sed apro similis, qui robore magno, Prima acie pugnat, postremas excitat autem Meriones illi valida virtute phalanges.*

CXCIV. Præterea quum viribus præstantes in exterioribus partibus castrametari conveniat, ut reliquis tamquam murus circumjecti sint, regis vero tabernaculum in medioximo, hoc est, tutissimo figi, ad hunc modum id ostendit, cum generosissimos quosque, Achillem et Ajacem, in extremis navium partibus, Agamemnonem vero et reliquos optimates in medio tendisse ait.

CXCV. Porro cum vallum circa castra injicere soleant, fossas in latum et profundum ducere, easque palis per circuitum ita interserpire, ut nullus eas propter latitudinem transilire, neque propter altitudinem in eas descen-

Digitized by Google

κατέναι δυύασθαι, γίνεταί τε ἐν τοῖς πολεμίοις ἢ παρ' A
Ὁμήρῳ,

—ἀπὸ γὰρ διὰ σσατο τάφρος
Εὐρεῖ', ὅτ' ἄρ' ὑπερθορέειν ἔχεθον, ὅτε φυγέσαι
Ῥηϊδίη· πρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
Ἔσασαν ἀμφοτέρωθεν· ὑπερθεν δὲ σκολόπεσσιν
Ὀξέσιν ἠρήρεισ' οὓς ἔσασαν υἷες Ἀχαιῶν
Πυκνοὺς ἢ μεγάλους, θηῶν ἀνδρῶν ἀλεωρήν.

ρξτ'. Καὶ μαχόμθμοι θνήσκουσι γενναίως οἱ τούτοις B
ἑπόμθμοι,

Μὴ μὰν αἰσχυδίη γε ἢ ἀκλειὴς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·

καὶ πάλιν,

——ὃς δέ κεν ὑμέων
Βλήμενος ἠὲ τυπεὶς, θάνατον ἢ πότμον ἐπίσπῃ,
Τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης C
Τεθνάμεν.

ρξζ'. Καὶ τοῖς μὴ ἀριστεῦσι γέρα νέμεται,

Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα, ἢ βασιλεῦσι·

τοῖς δὲ λειποτάκταις ἀπειλεῖ,

A. 1. γίνεταί τε ἐν τοῖς πολεμίοις] Forte, γίνεται ἐν τοῖς πολεμίοις—*in agro hoſtili. et hoſtium propinquitate, etiam apud Homerum fit.*
B. 1. οἱ τούτοις ἑπόμενοι] Diſplicet. Forte ſcripſit Auctor, ὃ ἐν τούτοις ἐπιδείκνυσι.

dere poſſit, idem et apud Homerum fit, *Foſſa etenim fuit illa timori, Lata, nec ut ſalias, nec ſit penetrabilis ulli. Namque ab utroque labro ſtetit ingens aggere vallum. Deſuper at compacta fuit ſudibus præacutis, Quos Danai craſſos, magnoſque prius ſtatuere, Effugium ut certum fierent, queis Martia corda.*

CXCVI. Porro qui iſthæc ſectantur, generoſam mortem oppetunt: *Non ſtudio ſine, non inglorius interiturus, Aſt aliquid faciens, quo lauder poſteritati.* Et rurſus, *Vulneribus quicumque necem ſibi ſentit adeſſe, Mortem obeat, ſic pro patria eſt occumbere clarum.*

CXCVII. Atque præſtantibus quidem viris ob res bene geſtas præmia diſtribuuntur: *Munera dat præſtantibus, egregiis ducibuſque.* Aciei vero deſertoribus comminatur,

Digitized by Google

A Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐθέλοντα νοῆσαι,
Αὐτῷ οἱ θάνατον μητίσσομαι.

ρξή'. Ἐν δὲ ταῖς μάχαις ὃν μὲν τρόπον, καὶ ὅπως ἀμφόρως, καὶ ποικίλως τοὺς ἥρωας ποιεῖ πεπρώσκοντας καὶ πεπωσκομένους, τί δεῖ λέγειν; Ἐκεῖνο δὲ ὑπομνῆσαι ἄξιον, ὅτι τοὺς μὲν ὀπίσθεν τετρωμένους, ἐνδοξοτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τῷ ἐκ τοῦ σωρεύειν καὶ παραμένειν B προθυμίαν δεικνύοντας· τοὺς δὲ τὸ νῶτον, ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας ἀτιμοτέρους, ὡς ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. Καὶ ταῦτα οὖν ἑκατέρᾳ θέσει παρ' Ὁμήρῳ,

Εἴπερ γάρ κε βλαβὲν ποτενύμενος, ἠὲ τυπείς,
Οὐκ ἂν ἔπ' αὐχέν' ὄπιθε σέσοι βέλος, ἠδ' ἐνὶ νώτῳ,
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ ἠνίδος ἀντιάσειε
Πρόσσω ἰεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.

C Καὶ πάλιν,

Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στῆθόφιν ἔλασσον.

Χρησίμως δὲ καὶ ἐν τῇ τροπῇ τῶν πολεμίων παραινεῖ, μὴ περὶ τὰ σκῦλα γίνεσθαι, μηδὲ ἐνδιδόναι καιρὸν φυγῆς, ἀλλ' ἐγκεῖσθαι καὶ διώκειν,

Quemcumque a ratibus longe deprendo volentem, Isthic atra manet mors hunc.

CXCVIII. In pugnis autem quemadmodum, et quam differenter, et quam varie Heroas et vulnerare et vulnerari fingat, quid dicere attinet? Illud vero admonitu dignum eſt, quod eos, qui adverſa vulnera acceperunt, illuſtriores exiſtimamus; utpote qui perſiſtendo ac perſeverando animi promptitudinem declarent. A tergo autem et a ſcapulis ictos, ignominioſiores; quippe qui hoc inter fugiendum perpeſſi ſint. Quorum utrumque apud Homerum eſt, *Vulnera ne tergo capias, cerviceque nulla, Ventre ſed adverſo, ſed pectore fixa ſagitta Condecoret, primaque velis decernere pugna.* Et rurſus: *Numquam mi ſcapulis figes haſtam fugienti, Sed cupio adverſo ferias me pectore promptum.* Commode autem in hoſtium fuga admonet, ne circa ſpolia occupati ſint, neve hoſtibus aufugiendi occaſionem dent, ſed inſtent ac perſequan-

Digitized by Google

Μή τις νῦν ἰναρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθεν
Μιμνέτω, ὡς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται.
Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
Νεκρὸς ἀμπεδίον συλήσετε τοὺς ἐναρίστους. A

ρξθ'. Ἔστι δὲ παρ' αὐτῷ πάσης ἡλικίας καταρθώματα, ὑφ' ὧν πᾶς ὁστισοῦν ἐπαρθείη. Ὁ μὲν ἀκμάζων, ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ Αἴαντος, καὶ Διομήδους· ὁ δὲ νεώτερος, ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, καὶ τοῦ Μηριόνου· ὁ δὲ B μεσαιπόλιος, ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως, καὶ τοῦ Ὀδυσσέως· ὁ δὲ γέρων, ὑπὸ τοῦ Νέστορος· καὶ πᾶς βασιλεὺς ὑπὸ τούτων ἁπάντων, καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος. Τοιαῦτα μὲν τῶν πολιτικῶν λόγων, καὶ πραξέων ἔστι παρ' Ὁμήρῳ τὰ λήμματα.

σ'. Θεασώμεθα δὲ καὶ τὰ περὶ τῶν ἰατρικῶν, εἰ καὶ τούτων μὴ εἶχεν ἀπείρως Ὅμηρος. Καὶ ὅτι μὲν πολλοῦ C ἀξίαν τὴν τέχνην ὑπελάμβανε δῆλον ἐκ τούτου,

Ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.

Δοκεῖ δὲ ἡ ἰατρικὴ, ὀπτικήμη εἶναι νοσερῶν καὶ ὑγιεινῶν· ἅπερ ἐκ τούτων ἄν τις μάθοι, ὅτι μὲν ἐπιστήμη,

tur: *Exuviis inhians nullus poſt terga maneto, Ut ſpolia ampla queat naves perferre Pelaſgas, Hoſtibus occiſis, tum demum incumbite prædæ, Exuvias hominum campo paſſim legitote.*

CXCIX. Sunt denique apud eum omnis ætatis recte facta, a quibus unuſquiſque animari poſſit. In ipſo quidem ætatis flore exiſtens, ab Achille, Ajace, et Diomede: junior autem, ab Antilocho, et Diomede: ſemicanus vero, ab Idomeneo et Ulyſſe: ſenex, a Neſtore: atque quivis rex a cunctis iſtis regibus, præſertim Agamemnone. Hujuſmodi quidem decreta et dictorum, et factorum civilium, apud Homerum ſunt.

CC. Ceterum videamus et de Medicina, num et hujus peritiam Homerus habuerit. Quod eam multi fecerit, ex illo conſtat, *Vir medicus multos alios ſuperaverit unus.* Videtur autem Medicina eſſe ſcientia morbidorum, et ſanorum: id quod ex hiſce aliquis conjecerit. Primum quod ſit

Digitized by Google

A Ἰητρὸς δὲ ἑκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων·

ὅτι δὲ ὑγιεινῶν καὶ νοσερῶν,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' λυγρὰ,

σημαίνει τούτων ἑκάτερον.

σα'. Ἔστι μὲν τῆς Ἰατρικῆς, θεωρητικόν μὲν, τὸ ἀφ' ὅλων καθολικῶν λόγων καὶ ἀφ' ὁδοῦ ἐπάγον ἐπὶ τὰ τῶν καθ' ἕκαστα γνῶσιν, τούτου δὲ αὖ μέρη, τὸ μὲν, σημειωτικὸν, τὸ δὲ, αἰτιολογικόν· πρακτικὸν δὲ, ὃ ἀφ' ὅλης ἐνεργείας αὐτῆς βαδίζον, τούτου δὲ μέρη, τὸ μὲν, διαιτητικὸν, τὸ δὲ, χειρουργικὸν, τὸ δὲ, φαρμακευτικόν. Πῶς οὖν ἑκάστῳ τούτων Ὅμηρος ἐπιβέβληκεν; Ὅτι μὲν γὲ θεωρητικόν τι εἶ ἐστὶ, καὶ τούτῳ αἰνίσσεται,

C Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχει φάρμακα μητιόεντα·

μητιόεντα γὰρ λέγει, δηλονότι καὶ τέχνῃ θεωρητικῇ ἐσκευασμένα.

σβ'. Τὸ δὲ σημειωτικὸν Ἄντικρυς ἱστορεῖ ἀφ' οὗ

A. 5. Ἔστι μὲν] Immo, Ἔστι δὲ—.

scientia: *Præ cunctis scius est medicus mortalibus aptus.* Deinde quod salubrium, et insalubrium; *Pharmaca multa salubria, mixta, nociva tenebat:* quo versu utrumque istorum innuit.

CCI. Estque Medicinæ pars *contemplativa*, quæ per universales rationes, et per certam viam in particularium cognitionem inducit: cujus rursum partes sunt, signorum observatio, et causarum morbos continentium notitia. *Activa* vero, quæ ejusdem effectum tractat: cujus partes sunt, victus ratio, chirurgia, et medicamentaria. Quo igitur pacto unumquodque istorum Homerus animadvertit? In isto significat, se partem contemplativam cognitam habere, *Talia pharmaca habet consulta, Jovis pia nata*: enim ideo vocat *consulta* quod secundum artem contemplativam instructa essent.

CCII. Signorum autem observationem per Achillem

Digitized by Google

Ἀχιλλέως. Μαθητὴς δ' ὢν Χείρωνος, φθόνος τιὰ A
αἰτίαν τῆς καταρρούσης τοὺς Ἕλληνας νόσου κατενόησε·
σωιδὼν ὅτι τὰ ἐπιδήμια νοσήματα ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνός
ἐστιν, ὅς γε δοκεῖ τοῖς πολλοῖς ὁ αὐτὸς τῷ Ἡλίῳ. Οὗτος γὰρ
τὰς ὥρας τοῦ ἔτους ἐπάγει· αἴτιον ὅταν ὧσι δυσκράτους
ἀφικνούμενα, νοσήματος αἴτιαι καθίστανται. Καὶ γὰρ
τὸ ὅλον, τιμᾷ τε σωτηρίαν, ἢ τὸν ὄλεθρον, τῶν μὲν ἀν- B
δρῶν τῷ Ἀπόλλωνι, τῶν δὲ γυναικῶν τῇ Ἀρτέμιδι,
τουτέστι τῷ Ἡλίῳ καὶ τῇ Σελήνῃ, ἀνατιθησι· τοξότας
μὲν αὐτοὺς ποιῶν, ἀφ' ὧν τῶν ἀκτίνων βολαί· ὅτε δὲ
διορίζων τὸ ἄρρεν ἢ τὸ θῆλυ, ἐπεὶ ἢ θερμότερον φύσει τὸ
ἄρρεν γένος. Διὰ ταῦτα φησι, τὸν μὲν Τηλέμαχον
τηλικοῦτον εἶναι, Ἀπόλλωνός γε ἕκητι· τὰς δὲ Τυνδάρεω C
κούρας ὑπὸ Ἀρτέμιδος τυχεῖν. Τοὺς δὲ θανάτους
αὐτοῖς ἀνατιθησιν, ἔν τε ἄλλοις πολλοῖς, καὶ ἐν οἷς
διορίζει,

C. 1. Τυνδάρεω] Homer. Od. υ'. 66, Πανδάρεω, quod Barnesius hinc recipit. Tyndarum pro Pandaro, debemus falsæ quidem, sed antiquæ, varietati; siquidem, monente Ernesto, in hoc argumento Tyndarum etiam memorat Julianus Orat. ii. p. 59, A.

palam facit. Quum enim Chironis discipulus esset, primus morbi, qui Græcos invaserat, causam deprehendit. Norat enim communes ægrotationes ab Apolline, qui idem esse ac Sol videtur, ortum habere. Is namque anni tempora inducit, quæ si intemperata fuerint, morborum causas præbent. Nam in universum, virorum salutem et exitium, Apollini: mulierum, Dianæ, hoc est, Soli et Lunæ, tribuit. Quos jaculatores quidem ob radiorum jactum fingit: marem vero et fœminam ideo inter hæc duo numina dispertitur, quod masculinum genus natura calidius sit. Quapropter et Telemachum Apollinis ductu in tantum virum evasisse inquit, Tyndari autem filias Dianæ beneficio adoleviſſe. Præterea et mortes istis attribuit, idque cum in aliis multis, tum in quibus secernit, *Arcitenens*

Digitized by Google

A Τὰς μὲν Ἀπόλλων σίφνει ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
Χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.

Ὅπου δὲ ἡ τιὼ τῶ κυνὸς ἐπιτολιὼ διηγῆται, σημεῖον ἡ αἴτιον τοῦτο ἐκκαύσεως ἡ νόσων,

Λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν.

B σγ'. Αἰτιολογεῖ δὲ ἐν οἷς λέγει περὶ τῶν θεῶν,

Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον.
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

Ἡ γὰρ τροφὴ, ἤτε ξηρὴ ἡ ὑγρὴ, αἵματός ἐστι γεννητική· τοῦτο δὲ τρέφει μὲν τὸ σῶμα, πλεονάσαν δὲ ἢ ἀφαρπαγὲν, νόσων αἴτιον γίνεται.

C σδ'. Τὸ δὲ θεραπευτικὸν μέρος τῆς Ἰατρικῆς ὕπνος ἀκριβοῖ, ἐν ᾧ ἐστι καὶ διαιτητικόν. Πρῶτον μὲν γὰρ οἶδε τὰ χρόνια τῶν νοσημάτων, ἡ τὰ ὀξέα, ἃς ὅταν λέγῃ,

Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε ταπηλεγὲς θανάτοιο;
Ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἢ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;

B. 5. τρέφει μὲν τὸ σῶμα] Barnesius addendum judicavit μέτριον ὄν: quod Ernesto non item videtur. Neque ego requiram additum.
C. 1. οὗτος] Transponam, ita: Ἰατρικῆς, ἐν ᾧ ἐ. κ. τ. δ. οὗτος ἀκριβοῖ.

jaculis hos Phœbus Apollo necavit, Dum Niobæ juccenſet; et has pharetrata Diana. Adhæc ubi canis exortum recenſet, ſignum, et cauſſam ipſam æſtus ac morborum, *Splendidus eſt certe, ſed peſſima quæque minatur, Ac generat febres miſeris mortalibus idem.*

CCIII. Morborum autem cauſſas reddit, in quibus de diis ait, *Nec comedunt fruges, nec vina nigrantia potant, Sanguine ob idque carent, immortaleſque vocantur.* Cibus namque ſive humidus, ſive ſiccus, ſanguinem generat, atque is corpus nutrit. Nimius autem, vel corruptus, morborum cauſſa eſt.

CCIV. Activam autem Medicinæ partem, ſub qua et victus ratio continetur, accurate tenet. Siquidem diuturnos, et acutos morbos primus novit, ut quando dicit, *Quæ, rogo te, domuit tam lenta morte, ſororum, Fila trahunt hominis quæ, num valetudo diurna, Numve Diana potens jaculis confecit acutis?*

Digitized by Google

σε'. Φανερὸς δὲ ὅτι καὶ τῷ λιτῷ δίαιταν ὑγιεινὴν A
ὑπολαμβάνων· ἐπῳήκει γὰρ τοὺς ἥρωας ὀπτοῖς κρέασι
χρωμένους, θηλειῶν τε καὶ τὰ βρώματα θηλυεργίαν.
Καὶ ἐπεὶ ἡ γαστὴρ ἀεὶ δεῖται πληρώσεως, ὅταν τὰ
πρότερα σιτία καταπεφθέντα, τὸ μὲν οἰκεῖον τῷ σώ-
ματι εἰς καρδίαν καὶ τὰς φλέβας ἀναπέμψῃ, τὸ δὲ
περιττὸν ἐκβάλῃ, τοιαῦτά φησιν, B

Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσσατε κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι γυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἔω μνήσασθαι ἀνάγκῃ.

Καὶ πάλιν,

——ἡ δ' μαλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναί κέλεταί τε πιείμεν· ἐκ δέ με πάντων
Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐπιπλήσασθαι ἀνώγει. C

σς'. Οἶδε δὲ καὶ οἴνου χρήσεως διαφοράς· ὅτι ὁ μὲν
πολὺς πονηρὸς, βλαβερός· ὁ δὲ μέτριος, ὠφέλιμος. Τὸ
μὲν οὕτως,

Οἶνός σε τρώει μαλιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἂν μὴν χαυδὸν ἴλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ·

C. 1. Λαθάνει] Ita Amst. et Ernest. et exempla Homerica Od. ν'. 221. Vulgo, Λανθάνει.

CCV. Constat autem eum quoque frugalem victum salubrem existimare. Finxit namque Heroes assis vesci carnibus, ad tollendam circa edulia curiositatem. Porro quum venter assidua saturatione opus habeat (quando prioribus cibis concoctis, id quod corpori affine est, in cor ac venas digesserit, et excrementa per secessum ejecerit) hujusmodi inquit, *Sed cœnare prius quamquam sinitote dolentem, Non etenim pejus quidquam ventre imperioso, Qui meminisse sui jubet, imperat atque subinde.* Et rursus, *Mandere me jubet hic, necnon potare frequenter, Ex animo tollit mala cuncta, replereque mandat.*

CCVI. Novit præterea et vini in utendo discrimina, quod immodice quidem sumtum noceat, modice vero, prosit. Illud quidem ad hunc modum: *Vinum mellifluum, quod multos lædit ineptos, Si quis potet id immodice, ac se in-*

Digitized by Google

A τὸ δὲ, ἐκείνως,

Ἀνδρὶ ᾧ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.

Καὶ ὅτι δυνάμεως ποιητικὸς,

Ὅς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος, κῆ ἐδωδῆς,
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι παπημένος πολεμίζῃ,
Θαρσαλέον νύ τοι ἥτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὑδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.

B Καὶ τὸν μὲν ἡδὺν, εἰς τὰς φιλοφρονήσεις παραλαμβάνει,

Ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα.

Τὸν δὲ σφοδρὸν, καὶ καρωτικὸν, τῷ Κύκλωπι ὁ Ὀδυσσεὺς πίθησι· τὸν δὲ φύφοντα, ὡς ἴασιν, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ Πράμνειος, ὃν τῷ Μαχάονι τετρωμένῳ δίδωσιν.

C σζ'. Ὅπως δὲ καὶ γυμνασίοις χρῆσθαι παραγγέλλει, φανερὸν ἐκ πολλῶν. Ἀεὶ γὰρ πονοποιᾷ, ποιεῖ, τὰς μὲν, ἐν τοῖς παρεσκευασμένοις ἔργοις, τοὺς δὲ, δι' ἐπιτηδευμάτων· ὁπότε καὶ τοὺς μάλιστα τῇ ἡδυπαθείᾳ κεχρημένους Φαίακας, καὶ τοὺς ἀσώτους μνηστῆρας, γυμναζο-

B. 5. πίθησι] Malim παρατίθησι, vel ἐπιτίθησι, vel προτίθησι.

gurgitet iſto. Hoc autem ſic: *Corpora feſſa juvat, reficitque ſuavis Iacchus.* Et quod vires corroboret: *Sed quicumque ſatur fuerit vinoque cibóque, Perdius eſſe poteſt pugnando contra inimicos, Pectore confidens ut, ſit, nec membra labaſcant, Antea quam cunctos in pugna vicerit hoſtes.* Et dulce quidem ad hilaritatem conciliandam facere putat: *Dixit Pontonous ſed dulcia fundere vina.* Acre autem, et capiti nocivum Ulyſſes Cyclopi apponit: adſtringens vero medelæ adhibet: id enim Pramnium eſt, quod Machaoni ſaucio dat.

CCVII. Quod autem gymnaſticæ operam dare præcipiat, ex multis conſtat. Semper enim labori intentos fingit, idque partim pro cujuſque officio, partim exercitii cauſſa. Quippe qui Phæacas voluptati operam dantes, et procos quantumvis luxu dif-

Digitized by Google

μίνους εἰσάγῃ. Καὶ πόνους μὲν τοὺς αὐτάρκεις αἴτιος A
ὑγείας ὕπως νομίζει· τῶν δὲ καταβαρούντων τὸ σῶμα
καμάτων, ἅμα τὸν ὕπνον τίθησι· φησὶ γὰρ τῷ Ὀδυσσεῖ
κεκμηκότι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὕπνον ἐπελθεῖν,

—ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
Δυσκραγίος καμάτοιο·

ἡ γὰρ φύσις ἀπαιτεῖ ὃ κεκμηκὸς σῶμα ἀναπαύεσθαι, καὶ B
ἐν ᾧ ὀλίγον τὸ θερμὸν ὑπάρχει, τοῦτο ἐπεὶ οὐ δύναται
πάντη ἐξικνεῖσθαι, ἐν τῷ βάθει μένειν. Πῶς δὲ ἀνα-
παύεται τὸ σῶμα; Ὅτι ἡ σύγασις τῆς ψυχῆς ἀνίεται,
καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος λύεται, καὶ τοῦτο σαφῶς
εἶπεν,

Εὖδε δ' ἀναλυθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα. C

Τὸ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄμετρον, οὐκ ὂν ὠφέ-
λιμον, καὶ ὅτι τοῦ ὕπνου ἀποφαίνεται, ὅτε μὲ εἰπών,

—ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος·

A. 2. οὕτως ποιεῖται] Si sanum sit οὕτως, referendum vel ad antecedentia, *Labores modicos efficere sanitatem, ut in procis et Phæacibus:* vel ad locum Homericum omissum a librariis, sed ab auctore positum post οὕτως. Utrivis rationi præferam οὕτως mutare in ὄντας.
B. 3. Πῶς δὲ ἀναπαύεται] Amst. plenius et efficacius, Πῶς δὲ καὶ ἀναπαύεται—.
B. 4. σύγασις] Forte, σύντασις.

fluentes, tamen ipsos se exercere introducat. Atque labores quidem sufficientes sanitatem facere putat: somnum autem corpori defatigato mederi. Ulyssi namque ex marinis laboribus fesso, somnum obrepsisse inquit, *Allevet utque statim hunc ingente labore gravatum.* Natura namque expetit, ut corpus labore defectum, requiescat. Et in quo parum caloris est, hunc, quia non potest undiquaque penetrare, in imo manere. Quo autem pacto corpus requiescat? quod animæ contentio remittatur, et membra solvantur: id quoque perspicue dixit, *Decumbens placitum carpebat membra soporem.* Porro quemadmodum immoderatus usus in aliis omnibus nocivus est, sic et de immoderato somno Homerus sentit, dum aliquando ait, *Cesset et multus*

Digitized by Google

A ποτὲ δὲ,

—αὐτὴ γὰρ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα.

σή. Ἐπίσταται δὲ καὶ ἀέρων εὐκρασίαν ὑγιείας ὄσαν ἀφελιμωτάτην, ἐν οἷς φησιν,

Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον, καὶ πείρατα γαίης,
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
B Τῇ περ ῥηϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν·
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος.
Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους·

ἐν οἷς δύο ζῶντα μάλιστα ὀρθῶς διεγνωκὼς φαίνεται, ὅτι τε ἡ ἀρχὴ τοῦ ἀνέμων ἀπὸ τῶν ὑγρῶν γίνεται, καὶ ὅτι τὸ ἔμφυτον τῷ ζώῳ θερμὸν δεῖται ἀναψύξεως.

C σθ'. Καὶ ἰάματα δὲ παθημάτων οἶδε· λειποθυμίας μὲν, ἀνάψυξιν, ὅπερ καὶ ὀπὶ τοῦ Σαρπηδόνος ποιεῖ,

Αὖθις δ' ἀμπνύνθη· περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο,
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν·

ψύξεως δὲ, θέρμην, ὡς ὀπὶ τοῦ Ὀδυσσέως κεχειμασμένου, ὃς ἐν τῷ θάμνῳ κρύπτεται, ἔνθα καὶ ἀνέμων καὶ ὄμβρων λύ-

somnus: nonnumquam vero, *Ceſſet et pernox vigiliarum cuſtodia.*

CCVIII. Novit præterea et aeris temperiem ad ſanitatem conferre, in quibus ait, *Elyſium in campum mitteris, et ultima terræ, Auſpicio divum, retinet loca quæ Rhadamanthus, Et qua parte homini ſolet eſſe facillima vita. Nulla inibi nec nix, nec grandis hiems, pluviæque Non ullæ, Oceanus mittit ſed leniter auras Spirantes Zephyri, queis felices recreentur.* In quibus hæc duo potiſſimum recte pernoviſſe videtur, primum quod venti ex humore naſcantur, deinde, quod quum calor animanti inſitus ſit, refrigerio opus habeat.

CCIX. Præterea et paſſionum medelas novit. In Sarpedone namque fingit, exanimatis refrigerationem conducere: *Reſpiravit, ubi flatus Boreæ recreabat Exanimem, aſpirans animo, qui liquerat illum.* Calorem autem frigoris remedium eſſe, in Ulyſſe tempeſtatibus acto demonſtrat, dum eum arbuſtis et materia iſthic obvia ita con-

Digitized by Google

ἡ σκέπη, καὶ τῇ παρούσῃ ὕλῃ καλύπτεται. Καὶ ὅπου A
δὲ λυτρὰ καὶ χρίσματα, ὡς ὀπὶ τῶ Διομήδες, καὶ τῶ
Ὀδυσσέως, ἐκ τῆ νυκτεγερσίας ἀνακομισθέντων· καὶ γὰ
οἵαν ὠφέλειαν ἔχει τὰ λουτρὰ, ἀφ' τούτων μάλιστα
δηλοῖ,

Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων·

φανερὸν οὖν ὅτι ἐντεῦθεν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν τὰ νεῦρα, B
εἰκότως ἀπ' αὐτῆ καὶ τὴν ἴασιν τῶ κόπου λαμβάνει·
αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἀφ' τῶ θερμανθῆναι, καὶ ὑγρανθῆναι·
ξηραίνεσι γὰ οἱ κόποι.

σί. Λοιπὸν ὀφὶ σκοπεῖν ὅπως καὶ τὰ τῆς χειρουργίας
κατενόησε. Τὸν μὲν δὴ Μενέλαον ὁ Μαχάων ἰᾶται,
πρῶτον ἐκκομισάμενος τὸ βέλος, ἔπειτα σκεψάμενος C
τὸ ἕλκος, καὶ ἐκπιέσας τὸ αἷμα, καὶ ξηρὰ φάρμακα
ἐπιπάσας· καὶ τοῦτο πρόδηλον, ὅτι τεχνικῶς αὐτῆ πρά-
σσεται. Τὸν δὲ Εὐρύπυλον ὑπ' τῶ μηροῦ πεπωμένον,

A. 1. ἡ σκέπη] Malim, ἐν σκέπῃ.

tectum ſcribit, ut a ventorum et pluviarum vi protegeretur. Alicubi vero lavacra, et unguenta: ut in Diomede, et Ulyſſe, qui per ea a defatigatione, quam ex nocturnis vigiliis contraxerant, curati ſunt. Etenim qualem commoditatem lavacra habeant, in his potiſſimum declarat, *Grata lavacra caput, humeroſque lavando, refudit.* Conſtat igitur quum nervi hinc originem habeant, quod et laboris medelam ab illis ſumi conſentaneum ſit. Ea autem calefaciendo et ſiccando fit. Labores enim arefaciunt.

CCX. Reliquum eſt ut conſideremus, quo pacto et chirurgicam partem tenuerit. Menelao quidem Machaon ita medetur, ut primo jaculum eximat, deinde ulcus inſpiciat, ſanguinem exprimat, ac ſicca medicamenta inſpergat. Idque artificioſe ab eo fieri, perquam manifeſtum eſt. Eurypylum vero Patroclus primum cultello forte obvio per-

Digitized by Google

A Πάτροκλος τρῶτα μὲν τῷ εὐπορηθέντι μαχαιρίῳ ἀφαιρίζει, ἔπειτα ὑπονίψας ὕδατι λιαρῷ, ὡς ἀνωδυνώτερον γένοιτο, ῥίζαν ἐπιβάλλει. Πολλαὶ γὰρ πάντα χῇ τρηχεῖς ἴασιν ἑλκῶν πεφύκασιν. Ἔγνω δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τὰ πικρὰ φάρμακα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἰσχὺν ἐπιτήδεια·
B ξηραίνεσθαι δὲ χρήζει τὰ ἕλκη. Καὶ οὐκ εὐθέως ἰασάμενος ὁ Πάτροκλος ἀπῆλθεν· ἀλλ'

Ἡσύ τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις·

ἕδει γὰρ τῷ ὀδυνωμένῳ παραμυθίας. Τὸν δὲ Μαχάονα τρωθέντα οὐ μεγάλῃ, οὐδὲ καίριον πληγῇ ὑπὸ τοῦ
C ὤμου, εἰκότως ἀφυλακτοτέρᾳ διαίτῃ ποιεῖ χρώμενον· ἴσως γὰρ τῇ τέχνῃ αὐτοῦ δείκνυσιν· ὁ γὰρ τὰ ἄλλα ὡς ἔτυχε διαιτώμενος, ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδυνάτο.

σιά'. Καὶκεῖνο δὲ ὅτι καταυνῶσαι παρ' αὐτῷ, ὅτι οὐκ

A. 1. εὐπορηθέντι] Difficilem habet intellectum. Forte idem eſt quod Medicis εὐπορίστως, *vulgari et in promtu, parabili.*

C. 1. ἴσως] Sententiam turbat. Equidem ita cenſeo. Fuit, poſt τὰ ἄλλα, ſcriptum εἰδώς: hoc perperam in ἴσως mutatum, deinde a correctore ad initium, ut minus ineptum locum, rejectum eſt. Sententia et probabilis et apta erit hac collocatione: καὶ τὸν τέχνην αὐτοῦ δείκνυσιν· ὁ γὰρ τὰ ἄλλα εἰδὼς, ὡς ἔτυχε διαιτώμενος ἑαυτὸν ἰᾶσθαι ἐδύνατο· *et artem ejus oſtendit; nam qui reliquas artis partes noſſet, quamvis vulgari et conſueto victu utens, tamen ſe ipſe ſanare poterat.*

tractat, deinde aqua calida eluit, et ut dolor mitigaretur, radicem adhibet. Multæ namque paſſim ad ulcerum medelam proveniunt. Novit præterea quod medicamenta amara ad ſiccandum idonea ſint, et quod ulcera ſiccatione opus habeant. Quin et Patroclus eum ſanaturus non ſtatim abiit, ſed aſſidebat, ac ſermonibus oblectabat. Dolenti namque conſolatione erat opus. Machaonem vero in humero non magna, nec letali plaga vulneratum, negligentiore victu uti merito fingit; ac fortaſſe illius in hac arte peritiam oſtendit. Qui enim alios quoſque convenienti victu curabat, ſeipſum ſanare poterat.

CCXI. Illud vero etiam apud eum animadvertendum

Digitized by Google

ἀγνοεῖ τὴν ἰατρικὴν φαρμάκων, τὰ μὲν ὑπόπλαστα, καὶ A
ὑπόπαστα, ὡς ὅταν εἴπῃ,

—ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε·

τὰ δὲ ποτά, ὅπου ἡ Ἑλένη τῷ κρατῆρι μίσγει φάρ-
μακον

Νηπενθὲς, ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθες ἁπάντων.

Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, καὶ τὴν θηλυτηρίων φαρμάκων B
τὰ μὲν ὑπόχριστα οἶδεν, ὡς ἐν τούτοις,

Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
Ἰὸν χρίσθαι χαλκήρεος·

τὰ δὲ ποτά, ἐν ἐκείνοις,

Ἐν ᾧ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμίας πάντας ὀλίσσῃ.

Ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦτα παρ' Ὁμήρῳ ἰατρικῶν. C

σιβ'. Ὠφελοῦνται δὲ οἱ ἄνθρωποι, ὥσπερ ἀπὸ τῆς
Ἰατρικῆς, οὕτως ἔστιν ὅτε καὶ ἀπὸ τῆς Μαντικῆς. Ταύ-
της οὖν τὸ μὲν, τεχνικὸν φασιν εἶναι οἱ Στωϊκοί· οἷον,
ἱεροσκοπίαν καὶ οἰωνοὺς, καὶ τὰ περὶ φήμας, καὶ κληδόνας,
καὶ σύμβολα, ἅπερ συλλήβδην τεχνικὰ προσηγόρευσαν·

est, quod non ignoret, medicorum pharmacorum quædam emplastra et inspersiva esse, ut quando ait, *Lenia sane Pharmaca inspergebat*; quædam vero poculenta, ubi Helena pharmacum crateri immiscet, *Nepenthes adimens iram, mala cunctaque tollens*. Ad eumdem modum, et venenatorum pharmacorum alia illinitiva esse novit, ut in istis, *Pharmacon interimens homines sectatur, ut illo Inficiat jaculum æratum*. Alia vero poculenta, ut in illis, *Crateri injiciens, ut cunctos perdere possit*. Tantum de re medica Homeri.

CCXII. Porro quemadmodum Medicina hominibus conducit, sic et Divinatio. Cujus unam quidem partem Stoici *artificialem* esse dicunt, ut est extorum inspectio, augurium, oraculum, sortes, et signa, quæ in universum *artificialia* ab illis appellantur; alteram vero *inartificialem*, et

Digitized by Google

A Ὁ δὲ, ἄτεχνον καὶ ἀδίδακτον, τυτέσιν ἐνύπνια καὶ ἐνθουσιασμούς. Οὐδὲ ταῦτα οἴεται Ὅμηρος ἠγνόησεν· ἀλλ' οἶδε μὴν μάντεις καὶ ἱερεῖς καὶ ὀνειροπόλους, ἔτι δὲ καὶ οἰωνιστὰς, καί τινα ἐν Ἰθάκῃ σοφὸν,

Ὄρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι.

Καὶ Ὀδυσσεὺς φησὶν εὐχόμενος,

B Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
Ἔνδοθεν, ἐκτοσθεν δ' ἐκ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.

Καὶ Θέρμιος δὲ παρ' αὐτῷ σύμβολον ἀγαθὸν γίνεται. Τοῖς δὲ μνηστῆρσιν ἐφίσταται ἔνθεος μάντις, ἔκ τινος ἐπιπνοίας σημαίνων τὰ μέλλοντα. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Ἕλενος αὐτήκοος φησὶ θείας φωνῆς γεγονέναι,

C Ὡς γὰρ ἐγὼν ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων,

παρέχει πιστεύειν ὅτι καὶ Σωκράτης ἀπό τῆς δαιμονίου φωνῆς ἐμαντεύετο.

σιγ'. Τίς ἔτι καταλείπεται λογικὴ τέχνη, ἢ ἐπιστήμη; Ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ Τραγῳδία τὴν ἀρχὴν

quæ non docetur, ut ſunt ſomnia et vaticinationes furore divino inſtinctorum. Neque iſthæc Homerus ignoravit: imo vero vates, ſacerdotes, et ſomniorum interpretes novit. Præterea et augures, et quemdam in Ithaca ſapientem, *Augurium norit, necnon qui commoda dicat.* Et Ulyſſes votum faciens ait, *Numinis inſtinctu oraclum referat mihi quiſquam, Aut Jovis oſtentum videam, doceatque tremendo.* Sternutatio quoque apud eum boni ominis eſt. Procis autem vates divinus aſſiſtit, qui numinis afflatu futura ſignificat. Quandoquidem vero Helenus ſe divinæ vocis auditorem fuiſſe prædicit, *Auribus hiſce meis vocem hauſi namque deorum*, credendi cauſſam præbet, et Socratem ab illius dæmonii voce reſponſum petere ſolitum fuiſſe.

CCXIII. Quæ præterea rationalis ars, aut ſcientia reliqua fit? Imo vero et Tra-

Digitized by Google

ἔλαβεν ἐξ Ὁμήρου, εἰς ὄγκον πραγμάτων καὶ λόγων A
ἐπαρθεῖσα. Ἔστι γὰρ αὐτοῦ πᾶν εἶδος Τραγῳδίας,
ἔργα μεγάλα καὶ παράδοξα, καὶ θεῶν ἐπιφάνειαι, καὶ
λόγοι φρονήματος μετοὶ, καὶ ἠθῶν παντοίων μιμητικοί.
Σωτέλοντι δὲ εἰπεῖν, ὅτι οὐδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἢ δράματα,
αὐτῷ ὅσα τὰ ποιήματα, σεμνὰ μὲν καὶ ἐπιρρέπτα τῇ B
λέξει, καὶ τῇ ἁβρωσίᾳ, καὶ τοῖς πράγμασιν, οὐκ ἔχοντα
δὲ ἀνοσίων ἔργων ἐπιδείξεις, γάμους ἀθεμίτους, ἢ παίδων,
ἢ γονέων σφαγὰς, ἢ ὅσα ἄλλα ἡ νεωτέρα Τραγῳδία
τερατεύεται. Ἀλλὰ καὶ ὅταν τοιούτου τινὸς ἐπιμνησθῇ,
ἐπικρύπτειν μᾶλλον ἢ ὀνειδίζειν πειρᾶται τὸ ἁμάρτημα· C
ὡς ὅπου ἡ Κλυταιμνήστρας παροινήσει. Φησὶ γὰρ ὅτι

——φρενοὶ κέχρητ' ἀγαθῇσιν

" ὁ ποιητὴς, ἕως παρῆν ἔχει τὸν ἀοιδὸν, τουτέστι
" διδάσκαλόν τινα, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐπίτα-
" γέντα," ὅπως αὐτῇ τὰ ἄριστα παραινῇ· τοῦτον δὲ ἐκ-

gœdia, quæ ad rerum et verborum magnificentiam elata est, ab Homero originem sumpsit. Omnes namque Tragœdiæ species apud eum sunt, facta magnifica et admiranda, deorum apparitiones, orationes fastu turgidæ, ac omnigenorum morum imitatrices. Et ut summatim dicam, poemata ejus nihil aliud sunt, quam actus graves et sublimes, sive dictionem, sive res ac sententias spectes. Nec impiorum facinorum demonstrationes (ut sunt nuptiæ illegitimæ, liberorum aut parentum cædes, aut alia portenta, quæ a recentiori Tragœdia finguntur) continent. Imo vero quum ejusmodi quidpiam commeminit, delictum magis contegere, quam convitiis incessere conatur. Ut in Clytæmnestra fecit. Ait namque, eam bona mente præditam eatenus fuisse, quatenus cantorem, hoc est, præceptorem quemdam ab Agamemnone constitutum secum habebat, qui ei optima quæque præcipiebat. Isto au-

Digitized by Google

A ποδὼν ὁ Αἴγισθος θέμενος, παρέπεισεν αὐτῷ ἁμαρτάνειν. Καὶ ὅτι ὁ Ὀρέστης δικαίως ἐτιμωρήσατο τὸν πατρὶ, τὸν Αἴγισθον ἀποκτείνας, τῇ δὲ τῆς μητρὸς ἀναίρεσιν ἀπεσίγησε. Καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἰδεῖν ἔστι παρὰ τῷ ποιητῇ, Τραγῳδίαν σεμνὴν καὶ οὐκ ἀπάνθρωπον γράφοντι.

B σιν. Οὐδὲν δὲ ἔλαττον καὶ ἡ Κωμῳδία εἰθέντος πόθεν ἔλαβε τὴν ἀφορμήν. Εὗρε γὰρ ὅτι καὶ παρὰ τῷ τὰ σεμνότατα καὶ ὑψηλότατα διηρυμένῳ, ἐπεισοδιά τινα ἔστι γέλωτα κινοῦντα. Διὸ ἐν τῇ Ἰλιάδι ὁ μὲν Ἥφαιστος χωλεύων, εἰσάγεται οἰνοχοῶν τοῖς θεοῖς,

Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐτῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν.

C Ὁ δὲ Θερσίτης, τῷ τε σώματι αἴσχιστος, καὶ τὴν ψυχὴν κάκιστος, ὃς τοῦ θορυβεῖν, καὶ κακολογεῖν, καὶ αὐχεῖν· ἐφ' οἷς τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, πᾶσι γελᾶν παρεσκεύασεν,

Οἱ δὲ κὴ ἀχνύμενοι περ ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.

tem e medio ſublato, tum demum ab Ægiſtho ad peccandum illectam eſſe. Adhæc quod Oreſtes patrem jure ultus ſit, Ægiſtho necato, quum interim matris interemptionem obticuerit. Hæc atque alia iſtiuſmodi multa apud poetam, ſcribentem Tragœdiam gravem et humanam, videre licet.

CCXIV. Nihilominus autem et Comœdia indidem alicunde originem cepit. Deprehendit namque in eo, quamvis gravia et ſublimia narret, quod introductiones quædam ſint riſum moventes. Eam ob cauſſam Vulcanus quidem in Iliade claudicans, et diis vina infundens introducitur: *Excitat immenſum riſum cæleſtibus ille.* Therſites autem corpore turpiſſimus, et animo ſceleſtiſſimus, ob tumultum, maledicentiam, et inſolentiam, ab Ulyſſe pulſatus, omnibus ridendi materiam præbuit, *Triſtantes quamquam, riſerunt ſuaviter omnes.* In O-

Digitized by Google

Ἐν δὲ τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁ παρὰ τοῖς ἡδυπαθοῦσι Φαίαξι A
Δημοδόκος ᾄδει τὴν Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης μοιχείαν, καὶ
ὅπως ἐμπεσόντες εἰς τὰ τοῦ Ἡφαίστου δεσμὰ, κατα-
φωρεῖσί τε ἐγένοντο, καὶ γέλωτα παρέχον τοῖς ἄλλοις θεοῖς,
οἳ καὶ ἔσκωψαν χαριέντως ἀλλήλους. Καὶ παρὰ
τοῖς ἀστοῖς μνηστῆρσιν εἰσάγεται ὁ πλωχὸς Ἶρος, τῷ
γενναιοτάτῳ Ὀδυσσεῖ ἐρίζων εἰς πάλιν, ἡ δὲ τῷ ἔργῳ B
φαινόμενος καταγέλαστος. Καθόλου γὰρ οἰκεῖόν ἐστι τῇ
τοῦ ἀνθρώπου φύσει, μὴ μόνον ὀπτεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ἀνιᾶσθαι, ἵνα καὶ διαρκῇ τοῖς τὰς ἐν τῷ ζῆν πόνους.
Τοιαύτη μὲν καὶ ἡ θυμηδία παρὰ τῷ ποιητῇ εὑρίσκεται.
Εἰ δέ οἱ μετ' αὐτὸν εἰσαγαγόντες τὴν Κωμῳδίαν, λόγοις C
αἰσχροῖς καὶ ἀποκεκαλυμμένοις εἰς ἀθυρσολοιὸν γέλωτος
ἐχρήσαντο, οὐκ ἂν εὕποιεν ἄμεινόν τι εὑρηκέναι. Καὶ
γὰρ τῶν ἐρωτικῶν παθέσεων, ἡ λόγων, Ὅμηρος μὲν ἐγ-
κρατῶς ἐπεμνήσθη· ὡς περ ὁ Ζεύς φησιν,

Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψε,

dyſſea vero Demodocus apud Phæacenſes, voluptati operam dantes, Martis Veneriſque adulterium canit, et quomodo Vulcani vinculis conſtricti, in ipſoque facto deprehenſi, reliquis diis riſum moverint, ita ut jucundis inter ſe ſalibus luſerint. Quin et apud procos luxu diffluentes Irus mendicus cum generoſiſſimo Ulyſſe lucta decertans, et in ipſo facto ridiculus apparens, introducitur. In univerſum namque hominis naturæ familiare eſt, ut non ſolum intendatur, ſed etiam remittatur, uti ad labores in vita ſuſtinendos par ſit. Ejuſmodi quidem animi oblectatio apud Poetam invenitur. Porro quum hi, qui poſt ipſum Comœdiam invexerunt, verbis turpibus et apertis, ad riſum ciendum uſi ſint, nemo illos melius quiddam inveniſſe dixerit. Homerus enim amatoriarum affectionum, et orationum modeſte commeminit, ut quando Jupiter ait, *Numquam animum cepit Veneris mihi filius imum*, et ce-

Digitized by Google

A καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ ὅτι τὴν Ἑλένης,

Οὐ νέμεσις Τρῶάς τε καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.

Καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Οἱ δ' ἄλλοι ποιηταὶ ἀκρατῶς καὶ ἀμέτρως ἀλισκομένης τῷ πάθει τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησαν. Καὶ ταῦτα μὲν ὅτι τοσοῦτον.

B σιε'. Ἔστι δέ τι χάριεν εἶδος λόγων, ἡ τὸ τῶν Ἐπιγεγραμμάτων, ὅπερ εὑρέθη ὅτι τῶν ἀγαλμάτων, καὶ αὖ πάλιν ἐπὶ τῶν μνημάτων, σημαῖνον συντόμως τὸν τούτων τινὶ τετιμημένον. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ὁμήρου, ὅπου φησὶν,

Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
Ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ·

C καὶ πάλιν,

Ἕκτορος ἥδε γυνὴ, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.

σις'. Εἰ δὲ καὶ ζωγραφίας διδάσκαλον Ὅμηρον φαίη τις, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι. Καὶ γὰρ εἴπέ τις τῶν σοφῶν, "ὅτι ἔστιν ἡ ποιητικὴ, ζωγραφία λαλοῦσα· ἡ δὲ

tera. Et de Helena, *Haudque nefas eſt Phrygios, æratos atque Pelaſgos, Pro tali muliere diu decernere ferro.* Et his ſimilia. Alii vero poetæ, homines hoc affectu incontinentius et immodeſtius capi finxerunt. Atque hæc quidem hactenus.

CCXV. Habent autem et Epigrammata jucundam orationis ſpeciem, quæ in ſtatuis, ac deinde in monumentis initium habuit, ſuccincte eum denotans, qui alterutro iſtorum honoratus fuerat. Atqui et iſtud Homeri eſt, ubi ait, *Continet hocce ſepulchrum hominem, quem ſtrenue agentem Magnanimus quondam occidit Priameius Hector.* Et rurſus, *Hectoris eſt conjux, equites qui fortiter inter Trojugenas geſſit, tutantes Ilion altum.*

CCXVI. Ceterum ſi quis dicat Homerum Picturæ magiſtrum, nequaquam erraverit. Quum enim quiſpiam e ſapientibus dixerit, *poeticam eſſe loquentem picturam, et pi-*

Digitized by Google

" ζωγραφία, ποικιλὴ σιωπῶσα." Τίς οὖν θεσπέσιος, A
ἢ τίς μᾶλλον Ὁμήρου τῇ φαντασίᾳ τῶν νοημάτων, ἢ
τῇ εὐφωνίᾳ τῶν ἐπῶν ἐκόσμησε θεούς, ἀνθρώπους, τόπους,
πράξεις ποικίλας; ἀνέπλασε δὲ τῇ ὕλῃ τῶν λόγων
καὶ ζῶα παντοῖα, καὶ μάλιστα τὰ ἀλκιμώτατα, λέ-
οντας, σύας, παρδάλεις; ὧν τὰς ἁρμονίας καὶ ἀληθοῦς
ὑπογράψας, καὶ ἀνθρωπείοις πράγμασι παραβαλών, B
ἔδειξεν ἑκατέρας τὰς οἰκειότητας. Ἐπόλμησε δὲ καὶ
θεοῖς μορφὰς ἀνθρώπων εἰκάσαι. Ὁ δὲ τὴν ἀσπίδα τῷ
Ἀχιλλεῖ κατασκευάσας Ἥφαιστος, καὶ ὑπορεύσας τῷ
ξυσῷ γλῷ, ἠέρα, θάλασσαν, ἔπι δὲ μέγεθος Ἡλίου,
καὶ κάλλος Σελήνης, καὶ πλῆθος ἄστρων στεφανούντων τὸ
πᾶν, καὶ πόλεις, ἐν ἀληθείαις τείχοις καὶ τύχαις κατ- C
εστώσας, καὶ ζῶα κινούμενα καὶ φθεγγόμενα, τίνος οὐ φαί-
νεται τέχνης τοιαύτης δημιουργῷ τεχνικώτερος;

σιζ'. Ἰδωμεν δὲ καὶ ὅπῃ ἄλλου ἑνὸς ἐκ πολλῶν

A. 6. τὰς ἁρμονίας] Corrigo, τὰς μορφάς.

Etiam esse tacens poema, quis primus, aut quis plus quam Homerus, deos, homines, loca, et varia gesta, sensuum imaginatione, aut verborum lenocinio ornavit? Effinxit autem et per dicendi materiam animantia omnifaria, et validissima quæque, leones, sues, pardos. Quorum causam, et dispositionem describens, ac humanis rebus comparans, utrasque proprietates ostendit. Ausus est autem et diis hominum formas tribuere. Porro Vulcanus clypeum Achilli fabrefaciens, ac terram, cœlum, mare auro insculpens, præterea Solis magnitudinem, Lunæ venustatem, et siderum, quæ totum cœlum ornant, multitudinem, et urbes variis moribus ac fortuna utentes, denique animalia, quæ moventur, et loquuntur, quo tandem hujusmodi artis opifice non videtur artificiosior?

CCXVII. Videamus autem et in alio uno e multis

Digitized by Google

A ωδε δείγματος, ὅτι ὁρωμένοις μᾶλλον ἢ ἀκουομένοις ἔοικε τὰ ποιήματα· ὥσπερ οἷν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν οἷς τῷ αὐλίῳ τῷ Ὀδυσσέως φέρεται, ὑπιφέρει τὰ τῆς Εὐρυκλείας,

Τὴν χερσὶν χείρεσσι καταπρηνίσσι λαβοῦσα,
Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη, πόδα δὲ προΐηκε φίλεσθαι.
Ἂψ δ' ἐτίρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
B Τὴν δ' ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἁψαμένη δὲ γενείου, Ὀδυσσῆα προσέειπεν·
Ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· οὐδέ σ' ἔγωγε
Πρὶν ἔγνων, πρὶν πάντα ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
Ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσίδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Πεφραδέειν ἐθέλουσα,

καὶ τὰ ἑξῆς· ἐνταῦθα γὰρ καὶ τῶν ἐν πίνακι γεγραμμένων δεδειγμένων τῶν ὑπὸ τὸν ὀφθαλμὸν πεσεῖν δυναμένων, ἐμφαίνεται πλείω τὰ μηδὲ τῇ ὄψει ἐπὶ καταληπτά, ἀλλὰ τῇ νοήσει μόνῃ. Ἥτε γὰρ τοῦ ποδὸς ἔκπληξιν ἄφεσις τοῦ ποδός, καὶ ὁ ψόφος τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὸ ἐκχεόμενον ὕδωρ, καὶ τῆς γραὸς λύπη τε ἅμα καὶ χαρά, καὶ τὰ ῥηθέντα πρὸς τὸν Ὀδυσσέα, καὶ ἃ πρὸς τὴν Πηνελόπειαν

exemplo, quod poemata iis magis conformia sint, quæ visu, quam quæ auditu percipiuntur. Qualia sunt hæc, in quibus Ulyssis cicatricem narrans, ea, quæ ab Euryclea fiunt, inducit, *Hanc anus arripiens manibus proniſque, foveńsque, Agnovit, rejicitque pedem, qui lapsus in undam Cum sonitu, effudit lympham, totumque lebetem. Lætitia atque dolor simul hanc tum ceperat ingens, Et lachrymis maduere genæ, et vox faucibus hæsit. Postea sed mulcens barbam, compellat Ulyssem, Haud dubium, quin sis soboles mea, carus Ulysses, At te non prius agnovi, quam vulnus herile Attigeram; hæc dicens, aspexit Penelopeam, Significare volens, &c.* Isthic enim etiam plura quam quæ in picta tabula monstrantur, et ob oculos ponuntur, notat, quæ non visu, sed sola cogitatione comprehendi queant, ut est pedis præ stupore dimissio, ærei lebetis sonitus, aqua effusa, aniculæ cum tristitia, tum gaudium, ejusdem ad Ulyssem verba,

Digitized by Google

ἀποβλέψασα εἰπεῖν ἐμέλλησε. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα A
γεγραφικῶς παρὰ τῷ ποιητῇ δείκνυται, ἅπερ ἐν αὐτῇ
τῇ ἀναγνώσῃ θεάσασθαι ἔνεστιν.

σιη'. Ἐνταῦθα καιρὸς καταπαύειν τὸν λόγον, ὃν,
ὥσπερεί στέφανον ἐκ λειμῶνος πολυανθοῦς καὶ ποικίλου
πλέξαντες, ταῖς Μούσαις ἀναθήσομεν. Καὶ οὐκ ἂν
φεισάμενοί τις ἐπιτιμήσειεν, ὅτι πομπῶν παρα- B
μάτων ὑπόθεσιν ἐχουσῶν τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήσεων, παρε-
άπομεν αἰτιολόγους φυσικοὺς, πολιτικοὺς, καὶ ἠθικοὺς,
καὶ ἐπιτήμας ποικίλας. Ἀνάγκη μὲν γὰρ ἦν τῷ ποι-
ητῇ παράξειν παραδόξους, καὶ πάθη, καὶ ἤθη διάφορα
ἐπιθεῖναι· ἐπεὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ καθ' ἑαυτὰ, ἁπλᾶ
ὄντι καὶ μονοειδῆ, καὶ ἀκατασκεύαστα· τὰ δὲ τοῖς κακοῖς C
ἀναμεμιγμένα πολλοὺς ἔχει καὶ τρόπους, καὶ παντοίας
διαθέσεις, ἐξ ὧν ἡ ὕλη τῶν πραγμάτων συνίσταται· ἐν
ᾗ παραπεμπομένων τῶν χειρόνων, ἡ τῶν ἀμεινόνων γνῶσις καὶ
αἵρεσις ῥᾴων καθίσταται. Καὶ τὸ ὅλον, ἡ τοιαύτη ὑπό-

denique quæ ad Penelopen reſpiciens, dicere conata eſt. Multa præterea et alia graphice apud poetam demonſtrantur, quæ in ipſa lectione ſpectare licet.

CCXVIII. Hic tempus eſt, ut orationem finiam, quam veluti coronam e florido et variegato contextam prato, Muſis dedicamus. Nec nobis curæ fuerit, ſi quis reprehendat, quod quum Homeri poemata rerum malarum argumentum contineant, ei rationes phyſicas, civiles, morales, et varias ſcientias attribuam. Neceſſum enim poetæ fuerat, geſta admiranda et perturbationes, et mores diverſos ponere. Quandoquidem bona per ſe, ſimplicia, ejuſdem ſpeciei, nec digerendo ornatum accipiunt: malis autem intermixta, multas habent mutationes, et omnimodas diſpoſitiones, ex quibus rerum materia conflatur: in qua deterioribus adjectis, meliorum cognitio et electio facilior fit. Et in ſumma, iſtiuſmodi argumentum, Poetæ occaſio-

Digitized by Google

A θεσις παρέσχεν ἀφορμὰς τῷ ποιητῇ παντοδαπὰς κινῆσαι λόγους, τοὺς μὲν, ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς δὲ ἀπὸ τῶν εἰσαγομένων προσώπων· ὥς τε τοῖς ἀπὸ τούτων ὠφέλειαν τοῖς ἐντυγχάνουσι παρέχειν. Πῶς δὲ οὐκ ἂν πᾶσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν Ὁμήρῳ; ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε, ταῦτα οἱ ἐπιγενόμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν
B αὐτοῦ κατενόησαν· καὶ ἔστιν ἃ μέν τινες προῆκαν μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ θεοῦ· ἄλλοι δὲ ἑτέρας ὑποθέσεις προθέμενοι, ἁρμόζουσιν ἐπ' αὐτὰς τὰ ἔπη μεταπλέντες καὶ συνείροντες.

nem movendi omnifarios ſermones, ſuppeditavit, idque partim ſub ſua, partim ſub aliena perſona, ita ut lectoribus per hæc multum utilitatis attulerit. Quo autem pacto non omnem virtutem Homero acceptam feremus? ubi et ea, in quibus ipſe non multum operæ poſuit, poſteri in ejus poematibus ineſſe animadverterunt. Dum videlicet quidam ad vaticinium ejus verſibus, tamquam oraculis divinis, utuntur; quidam vero eos tranſpoſitos, et conſutos, aliis ſibi argumentis propoſitis accommodant.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΑΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΣ ΕΧΡΩΝΤΟ.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΑΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΣ ΕΧΡΩΝΤΟ.

PROVERBIA

QUIBUS ALEXANDRINI USI SUNT.

B α'. "ΟΙΚΟΙ τὰ Μιλήσια." Ἐπὶ τῶν ὅποι μὴ προσήκει τὸν τρυφὸν ἐπιδεικνυμένων. Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος ἐλθών ποτὲ εἰς Λακεδαίμονα ἠξίου βοηθεῖν τοῖς Ἴωσι πολεμουμένοις ὑπὸ Περσῶν· ἐδημηγόρει δὲ ἐσθῆτα ἔχων πολυτελῆ καὶ τὸν ἄλλον

A. 1. ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ] Edidit primus Jac. Gronovius Theſaur. Antiq. Græc. Tom. x. Præfat. unde repetii, adhibito apographo fratris illius Laurentii Theodori Gronovii, qui apographo notam præmiſit codicis hanc: *Pluteo* 80. *Num.* 13. *MS. membran. in* 4to. *Xenophontis, cui adjungitur Plutarchus de Proverbiis Alexandrinorum.* In fine libelli additur nomen Plutarchi, Πλουτάρχου παροιμίαι αἷς Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο. Ipſe Laur. Theod. Gronovius ad calcem exempli ſui hæc ſubjunxit: *Legi et contuli. Deo Gratias. Manus fuit peſſima et plena abbreviaturis, quamquam literæ adeo parvæ erant, ut abbreviaturæ iſtæ non viderentur neceſſariæ ad majus tormentum oculorum.* Codex exſtat in bibliotheca Medicea Laurentiana Florentiæ. Retinui Latinam interpretationem Jacobi Gronovii: quem de hac Proverbiorum ſylloge conſulere, non inutile eſt; utilius etiam Fabricium accuratius differentem Bibl. Græc. Vol. iv. p. 282.

I. *DOMI Mileſia.* In eos qui luxuriem oſtentant ubi non oportet. Ariſtagoras Mileſius, quum aliquando veniſſet Lacedæmona rogatum ut ſuppetiæ ferrentur Ionibus, quos Perſæ oppugnabant, atque ita concionaretur in ve-

Digitized by Google

τρυφῶ τὼ Ἰωνικῶ. Εἶπεν οὖν τις τῶν A
Ἐφόρων, Οἶκοι τὰ Μιλήσια.

β'. "Αἱ Χάριτος ὑποσχέσεις." Ἐπὶ τῶν τοῖς χείλεσιν ἐπαγγελλομένων. Χάρης γὰρ στρατηγὸς Ἀθηναῖος τοῖς χείλεσι πολλὰ ἐπηγγείλετο.

γ'. "Ὀπισάμβρων." Ἐπὶ τῶν ὀπὶ τὸ χεῖρον ἐν τοῖς πράγμασι προβαινόντων ἀεί· παρὰ τὸ ὀπίσω B
βαίνειν.

δ'. "Εὐδαίμων ὁ Κορίνθιος." Κώμη ὀλίγη πλησίον τῆς Κορίνθου κατάφυτος, ὡς τῶν ἐν τῇ κώμῃ ὁμολογούντων μὲν Κόρινθον εἶναι εὐδαίμονα, αἱρουμένων δὲ ἧττονα κώμην ἔχειν.

ε'. "Τυδεὺς ἐκ συφορβίου." Ἐπὶ τῶν ἀπαιδεύτων. C
Τυδεὺς τὼ θυγατέρα Ἱππονόου Περίβοιαν ἐβιάσατο· γνοὺς δὲ αὐτὼ ἔγκυον οὖσαν ὁ πατὴρ συφόρβοις παρέδωκε μετὰ τοῦ γενομένου παιδίου Τυδέως.

ς'. "Κλειτοριάζεις." Ἐπὶ τῶν παιδερασταούντων.

A. 6. Ὀπισάμβρων] Forte Ὀπισαμβῶν, ut ap. Euſtath. p. 862, 5. Ed. Rom. Conferatur A. Schottus ad Append. Vatican. iii. 36. Ὀπισάμβων.

ſte pretioſa ac reliquo luxu Ionico, dixit illi ex Ephoris unus, *Domi Mileſia.*

II. *Charetis promiſſiones.* In eos qui promte pollicentur. Chares enim dux Athenienſis promte multa pollicebatur.

III. *Opiſambro.* In eos qui ſemper in negotiis in pejus procedunt; compoſita voce ab *retrogradi.*

IV. *Beatus Corinthius.* Pagus eſt prope Corinthum conſitus, tamquam paganis fatentibus Corinthum quidem beatam eſſe, præferentibus vero minorem pagum habere.

V. *Tydeus ex hara.* In indoctos. Tydeus filiam Hipponoi Peribœam violavit. Pater autem, cognito filiam eſſe gravidam, ſubulcis eam tradidit cum nato Tydei.

VI. *Clitoriazeis.* In puerorum amatores.

Digitized by Google

A ζ'. "Τί σοι ὁ Ἀπόλλων ἐκιθάρισεν;" ἤγουν, τί ἐμαντεύσατο;

η'. "Κεφρεὺς νηστεύει." Ἐπὶ τῶν δικαιοπραγούντων μὲν, οὐδὲν δὲ πλέον ἐκ τῆς δικαιοσύνης ὀφελουμένων. Ὁ γὰρ κεφρεὺς τῶν ἄλλων ἰχθύων ἁλληλοφαγούντων
B μόνος ἀπέχεται τῆς σαρκοφαγίας, ἐσθίων ἰλύν.

θ'. "Βοιωτοῖς μαντεύσῃ." Αὕτη χιλιάς ἐστι. Μαντευομένοις γὰρ τοῖς Θηβαίοις περὶ πολέμου ἀνεῖλεν ἡ Πυθία νίκην αὐτοῖς ἀσεβήσασιν ἔσεσθαι· εἷς δὲ τῶν θεωρῶν ἁρπάσας τὴν θεσπῖτιν Μυρτίλα ἐβαλεν εἰς
C θερμοῦ ὕδατος κείμενον λέβητα. Ἄλλοι φασὶ, Θηβαίοις πολεμοῦσι Βόμβυξ μάντις πλείους ἔφη νικήσεσθαι εἰ θεθύσαιεν τῶν ἡγεμόνων ἕνα· οἱ δὲ, ἀποκτείναντες τὸν Βόμβυκα ἐνίκησαν.

A. 1. ἤγουν] Gron. εἴγουν. In apographo eſt ει, incerto ſcripturæ compendio.

B. 1. σαρκοφαγίας] *Edidi ut habent alii. Sed MS. profert* κερκοφαγίας: *unde videtur corrigi debere* κεγχροφαγίας. I. Gronov. Atqui apograph. habet γερκοφαγίας: alii quos vocat Gron. ſunt Zenobius iv. 52. et quos ibi citat Schottus.

B. 5. Μυρτίλα] Myrtilan vocavi ex Zenobio (ii. 84.): ſed poſtrema ejus vocis pars per notam in MSto. concepta quaſi Myrtian aut Μυρτίδα dictaret. I. Gronov. Apograph. habet Μυρτία.

VII. *Quid tibi Apollo citharizavit?* Id eſt, Quid vaticinatus eſt.

VIII. *Mugil jejunat.* In eos qui juſte quidem agunt, nihil vero amplius ex juſtitia lucrantur. Nam mugil, quum alii piſces devorent alter alterum, ſolus abſtinet carnis eſu, veſcens luto.

IX. *Bœotis vaticineris.* Eſt hæc exſecratio quædam. Etenim Thebanis, oraculum conſulentibus de bello, reſpondit Pythia, eos victores fore, ſi impie feciſſent. Unus igitur legatorum raptam vatem Myrtilam conjecit in appoſitum lebetem aquæ calidæ. Alii dicunt, Thebanis bellantibus Bombrus vates dixit, fore ut vincerent plures ſi in anteceſſum immolaſſent unum ex ducibus: illi igitur occiſo Bombro vicerunt.

Digitized by Google

ι'. "Πλείως τ' Καλλικυρίων." Καλλικυρίων ποτὲ πλῆθος ἐπῴκησε τ' Συρακόσης ὥστε πολλοὶ, ὥστε καὶ τοὺς πρώτους οἰκήτορας ἐκβαλεῖν. A

ια'. "Κέλμις ἐν σιδήρῳ." Ἐπὶ τῶν σφόδρα ἑαυτοῖς πιστευσάντων ὅτι ἰσχυροὶ καὶ δυσχείρωτοι πεφύκασι. Κέλμις γάρ τις ἐν Ἴδῃ χαλκότατον σίδηρον ἐργαζόμενος. B

ιβ'. "Ὁ Κερκυραῖος μαστιγούμενος ἅμα αὐτὸν ἠρ-" "γολάβησαν." Αἱ μάστιγες αἱ Κερκυραῖαι λέγονται διάφορον εἶναι παρὰ τὰς ἄλλας.

ιγ'. "Ἵππῳ γηράσκοντι τὰ μείονα κῶλα ὄπι-" "σθε βαλλε." Ἐπὶ τῶν ἀπὸ γήρως δουλούων ῥᾳστώνης τινὸς καὶ ἀναπαυλῆς. C

ιδ'. "Πόλεις παίζομεν." Πόλις εἶδος ὀρχήσεως παιδιᾶς πεπλεγμένης.

ιε'. "Ἄρισται χωλὸς οἰφεῖ." Αἱ Ἀμαζόνες τοὺς γενομένους ἄρσενας ἐπίεσιν, ἢ σκέλος ἢ χεῖρα ἀφειλό-

A. 5. δυσχείρωτοι] Zenob. iv. 80. rectius δυσχειρώτοι. Apograph. ευ υσχείρωτοι.
B. 2. ἠργολάβησαι] F. ἠργολάβησεν. Aliter verti.

X. *Plures Callicyriis.* Callicyriorum quondam multitudo adeo frequens conceſſit habitatum Syracuſis, ut etiam priores incolas expulerit.

XI. *Celmis in ferro.* In eos qui vehementer ſibi confiderent, quod eſſent validi et expugnatu difficiles. Celmis enim in Ida fuit validiſſimi ferri faber.

XII. *Corcyræus ſimul ſe ipſe flagellans ſuſcepit locatum opus.* Flagella Corcyræa feruntur eximia fuiſſe præ aliis.

XIII. *Equo ſenescenti minores clitellas impone.* In eos qui propter ſenectutem opus habent quiete aliqua et remiſſione.

XIV. *Urbes ludimus.* Urbs eſt ſpecies luſus calculorum.

XV. *Optime claudus ſubigit.* Amazones maſculos qui naſcebantur mutilabant, vel crus vel manum auferentes.

Digitized by Google

A μθναι· πολεμίως τες δὲ πρὸς αὐτὰς οἱ Σκύθαι καὶ βελόμθνοι πρὸς αὐτὰς πεῖσαθαι ἔλεγον, ὅτι σωέσονται τοῖς Σκύθαις εἰς γάμον ἀπηρώτοις καὶ μὴ λελωβημθνοις. Ἀποκριναμθνη δὲ πρὸς αὐτὸς ἡ Ἀντάνειρα ἡγεμὼν τῶν Ἀμαζόνων εἶπεν, "Ἄριστα χωλὸς "οἰφεῖ."

B ις'. "Ἔφυγον κακὸν καιρὸν, εὗρον ἄμεινον." Ἐπὶ τ μεταβολὴ ὁ ἑαυτοῖς κρείττονα οἰωνιζομθνων. Ἀθήνησι γὰρ ἐν τοῖς γάμοις ἔθος ἦν ἀμφιθαλῆ παῖδα ἀκάνθας μὴ δρυΐνων καρπῶν στέφεσθαι, καὶ λικνὸν ἄρτων πλήρη περιφέρουσα λέγειν, Ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον. Ἐσήμαινον δὲ ὡς ἀπεώσαντο μὲν τ ἀγρίαν καὶ παλαιὰν

C δίαιταν, εὑρήκασι δὲ τ ἥμερον τροφήν.

ις'. "Μυκόνιος γείτων." Ἐπὶ τῶν ἀμαθεβλημθνων ὑπὸ γλιχρότητι καὶ μικροψυχία, παρὰ τ μικρότητα τ νήσου καὶ εὐτέλειαν τ Μυκόνου.

B 1. καιρὸν] Forte natum similitudine duarum utrinque proximarum vocum. Deeſt ap. Zenob. iii. 98.
B 4. σῴσεσθαι] Rectius Zenob. σῴσεσθαι. Quod verti.
C. 4. Μυκόνιος] In MS. temere erat Μυκήνης. GRONOV.

Scythæ vero contra illas bellantes et volentes pacificare cum eiſdem dicebant, eas cum Scythis concubituras integris et non mutilatis. Quibus reſpondens dux Amazonum Antianira dixit, *Optime claudus ſubigit.*

XVI. *Effugi malum tempus, inveni melius.* In eos qui in ſeipſis meliorem mutationem augurantur. Athenis enim in nuptiis mos erat puerum patrimum et matrimum ſpinis et ilicis fructibus coronari, et vannum panibus plenum circumferentem dicere, *Effugi malum, inveni melius.* Significabant autem, ſe abegiſſe feram et priſcam vitæ rationem, inveniſſe autem mitem cibum.

XVII. *Myconius vicinus.* In eos qui male audiunt ob tenacitatem et ſordem: ductum ab exiguitate inſulæ Myconi.

Digitized by Google

ιή. "Τὸ σκαμβὸν ξύλον οὐδέποτε ὀρθωῖ." Ἐπὶ τῶν πειρωμένων διόρθωσιν ξύλα κατευθύνειν. A

ιθ. "Ὁ παῖς τὸν χρύσαλλον." Ἐπὶ τῶν μὴ κατέχειν δυναμένων, μήτε μαθεῖν βουλομένων.

κ. "Τὸν ἵππον ὁ Σκύθης." Ἐπὶ τῶν κρύφα τινὸς ἐφιεμένων, φανερῶς δὲ ἀπωθουμένων καὶ διαπτύοντων αὐτό. B

κα. "Ἡράκλειος φορά." Ἡ τῶν Ἡρακλείων λουτρῶν δεομένη θεραπείας· ἡ γὰρ Ἀθηνᾶ τῷ Ἡρακλεῖ πολλαχοῦ ἀνῆκε θερμὰ λουτρά.

κβ. "Οὐκ ἔστι δούλων πόλις." Διὰ τὸ σπάνιον εἴρηται. C

κγ. "Βύνας δικάζει." Ἐπὶ τῶν τὰς κρίσεις ἀναβαλλομένων ἀεὶ καὶ ὑπερθεμένων. Βύνας δ' Ἀθηναῖος ἐγένετο· τούτῳ Ἠλεῖοι τοὺς Καλλιωναίους διαφερόμενοι ἐπέτρεψαν δίκας νομίσαντες ἀναμένειν, ἕως ἂν

A. 2. ξύλα] Forte πράγματα, ut ap. Schottum ex Suida iii. 100.
A. 4. μαθεῖν] Immo μαθεῖναι, ut et legendum ap. Zenobium v. 58. pro ματαθῆναι.
B. 2. φορά.] Verti ψώρα ex Diogeniano v. 7.
C. 4. Καλλιωναίους] Rectius Zenob. ii. 67. Καλυδωνίους. Gronov. videtur legisse Κυλληναίους.
C. 5. νομίσαντες ἀναμένειν] Sic et Zenob. ii. 65: attamen vitium subesse videtur, et legendum ὀμόσαντες ἂν.

XVIII. *In curvum lignum numquam corrigere.* In eos qui tentant in rectum redigere curva et distorta ligna.

XIX. *Puer glaciem.* In eos qui neque retinere possunt, nec volunt discere.

XX. *Equum Scytha.* In eos qui clam aliquid cupiunt, palam detrectant et respuunt.

XXI. *Herculea scabies.* Quæ lavacris Herculis opus habet ad sanandum. Minerva enim Herculi multis locis submisit calida lavacra.

XXII. *Non est servorum civitas.* Propter raritatem dicitur.

XXIII. *Bunas judicat.* In eos qui judicia semper rejiciunt et differunt. Bunas enim Athenienſis fuit: huic Elei cum Cyllenæis litigantes permiserunt arbitria quum constituissent suspendere usque dum pronunciaret. Bunas ve-

Digitized by Google

A ἀποφλῶαι· γνὺς δὲ ὁ Βύνας τοῦτο ἀνεβάλλετο μέχρι τελευτῆς τοῦ ἀπόφασιν.

κδ'. "Λοκρικὸς βοῦς." Ἐπὶ τῶν εὐτελῶν. Οἱ Λοκροὶ γὰρ ἀπορκοῦντες βοῶν τοῖς δημοτελῆ θυσίαν, σκύοις ὑποθέντες ξύλα μικρὰ καὶ σχηματίσαντες βοῦν, τούτῳ τὸ θεῖον ἐθεράπευσαν.

B κε'. "Θεὸς ἡ ἀναίδεια." Ἐπὶ τῶν μὴ τὴν ἀναισχυντίαν ὠφελουμένων.

κς'. "Κακίον Βάβις αὐλεῖ." Ἐπὶ τῶν κτ' τὸ χεῖρον ἀσκούντων.

κζ'. "Αἰσὲ τὺς Τέλλιος." Ὁ Τέλλις ἐγέ-C νετο αὐλητὴς καὶ μελῶν ἀνυποτάκτων ποιητής.

κη'. "Ὕδωρ παρρέει." Ἐπὶ τῶν οὐ παντὸς ἔργου ἐπαγγελλομένων κατασκάψασθαι τὸ προκείμενον. Μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν ὑπὸ σαυδὴς καὶ εἰς ῥέοντα πλοῖα ἐμβαινόντων καὶ παραβαλλομένων τῷ κινδύνῳ.

κθ'. "Μιχθοφορῶν." Αὕτη λέγεται ἐπὶ τῶν

C. 6. Μιχθοφορῶν] Lego enim Μινθοφόρου nomen mulieris, et opinor aliqua deesse. GRONOV.

ro illud quum sciret, distulit pronunciationem usque ad mortem.

XXIV. *Locrensis Bos.* De vilibus dicitur. Locri enim quum indigerent bubus ad publicum sacrificium, cucumeribus supponentes exigua ligna, et formantes bovem, eo numen propitiarunt.

XXV. *Dea impudentiâ.* In eos qui per inverecundiam sectantur commoda.

XXVI. *Pejus tibia canit Babys.* In eos qui in pejus exercent.

XXVII. *Cane Tellenis.* Telles fuit tibicen et cantilenarum inconditarum poeta.

XXVIII. *Aqua præterfluit.* In eos qui in omni opere pollicentur perficere propositum. Translatum vero etiam est ab illis qui præ studio quoque conscendunt in rimosas naves, et periculo se exponunt.

XXIX. *Mentam ferens.*

Digitized by Google

ἐρασμίων διδάσκαλος καὶ ὑπερφάνων, ὡς φασί τὴν Σαπφὼ ἐρασθῆναι· μὴ φέρουσαν δὲ τὸ πάθος ῥίψαι αὐτὴν ἀπὸ τῆς τοῦ Λευκάδα πέτρας. A

λ'. "Λιμῶ πεδίον." Ἐπὶ τῶν ὑπὸ λιμοῦ πιεζομένων πόλεων. Τόπος γάρ ἐστιν οὕτω καλούμενος λιμοῦ πεδίον.

λα'. "Πεύκης τρόπον." Ἐπὶ τῶν παναλεθρίᾳ ἀπολλυμένων· παρόσον ἡ πεύκη κοπεῖσα οὐκέτι φύεται. B

λβ'. "Οὐκ εἰμὶ τούτων τῶν ἡρώων." Ἐπὶ τῶν μὴ βουλομένων εὖ ποιεῖν. Οἱ γὰρ ἥρωες κακοῦν ἕτοιμοι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖν.

λγ'. "Βοῦθος Θεμιστοῦς." Ἐπὶ τῶν ἀσυνέτων καὶ παχυφρόνων· ἀπό τινος Πυθιονίκου Βούθου καλουμένου. C

λδ'. "Λιμῷ Δωριεῖς." Σιτοδείας ποτὲ γενομένης ἐν Πελοποννήσῳ ἐφόδια τινὲς λαβόντες ἀπῆραν· πλανωμένους δὲ αὐτοὺς ἀπεδέξατο ἡ ἐν Ῥόδῳ Τρίπολις· ἐκλήθησαν δὲ ἀφ' οὗτοι Λιμῷ Δωριεῖς.

Id dicitur tamquam monitum amabilium et ſuperbientium: prout aiunt quoque Sapphum captam amore nec bene imperantem affectui ſe dejeciſſe ex rupe Leucadia.

XXX. *Famis campus.* De urbibus quæ fame premuntur. Locus enim eſt ita appellatus Famis Campus.

XXXI. *Piceæ more.* In eos qui occidione pereunt; quoniam picea cæſa non amplius renaſcitur.

XXXII. *Non ſum iſtorum heroum.* In eos qui nolunt bene facere. Heroes enim ad nocendum ſunt paratiores, quam ad proſperandum.

XXXIII. *Buthus circumit.* In eos qui non intelligunt et craſſæ mentis ſunt: ab quodam Pythiorum victore Butho vocato.

XXXIV. *Famedorienſes.* Quum aliquando Peloponneſum premeret annonæ caritas, viatica nonnulli adepti diſceſſerunt: quos vagantes ſuſcepit Tripolis in inſula Rhodo, et propterea vocati ſunt *Famedorienſes.*

Digitized by Google

A λε'. "Μέρις οὐ τνήγει." Φασὶ περὶ τῆ Ἑλλάδα μὴ εἰ συνήθες τοῖς ἀρχαίοις ἀφανέμειν μερίδας· ἀφ' δὲ περφάσεις πινὰς ἐπδεεστέρων γενομένων τῶν ἐδωδίμων, κρατῆσαι τὸ ἔθος τῶν μερίδων, καὶ ἀφ' τοῦτο τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι.

λς'. "Ἡρακλειος νόσος." Τὴν ἱερὰν νόσον Ἡ-
B ρακλειον ὠνόμαζον· εἰς ταύτην γὰρ ὀκ μακρῶν πόνων ἐμπεσεῖν Ἡρακλέα.

λζ'. "Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει." Μελλήσης γενέσθαι τῆς Ξέρξε στρατείας, οἱ Ἕλληνες ἀπογνόντες τὴν σωτηρίαν, τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀνήλισκον, ὑπολέγοντες, Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει.

C λη'. "Ἐκκεκόφη Μουσική." Τῶν παλαιῶν ἐν τοῖς συμποσίοις φιλολόγων ζητήσεις γεωμένων, οἱ ὕστερον τὰς μουσουργὰς καὶ κιθαρισρίας καὶ ὀρχησρίας ἐπεισήγαγον, ὅθεν τὴν καινοτομίαν τινὲς αἰτιώμενοι τῆ παροιμία ἐχρῶντο.

λθ'. "Λευκὴ σάθμη." Αὕτη κατ' ἔλλειψιν εἴ-

XXXV. *Portio non ſuffocat.* Dicunt in Græcia non fuiſſe ſolitum antiquis dividere portiones: quibuſdam vero de cauſſis quum cibaria facta eſſent rariora, obtinuiſſe morem portionum, et propterea proverbium fuiſſe dictum.

XXXVI. *Herculeus morbus.* Sacrum morbum nominabant Herculeum: nam in eum incidiſſe Herculem ex multis laboribus.

XXXVII. *Iſta Medus non ſervabit.* Quum expeditio Xerxis inſtabat, Græci deſperantes ſalutem, facultates ſuas conſumebant, identidem dicentes, *iſta Medus non ſervabit.*

XXXVIII. *Exciſa eſt Muſica.* Quum antiqui in conviviis philologicorum quæſtionibus uterentur, poſteriores in vicem eorum induxerunt cantatrices et ſaltatrices; unde novitatem quidam accuſantes utebantur iſto proverbio.

XXXIX. *Alba linea.* Hoc dictum eſt per defectum in

Digitized by Google

ρηται ὅτι τῶν μὴ ἀκριβῶς τι διακρινόντων. Ἐν γὰρ λευκῷ λίθῳ λευκὴ γράμμη λέγεται· ἥκιστα γὰρ διὰ τὸ ὁμοειδὲς σαφὴς ὅτιν. A

μ'. "Μωρύχου Διονύσου· καὶ, Μωρότερος εἶ Διο- "νύσου, ὃς τὰ ἔνδον ἀφεὶς, ἔξω τῆς οἰκίας κάθηται." Ἐπὶ τῶν εὐηθέστερόν τι διαπεπραγμένων. Μωρύχας δὲ ὁ Διόνυσος κατ' ὀπίθετον ἀπὸ τοῦ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μολύνεσθαι, ἐπειδὰν τρυγῶσι, τὸ ἀπὸ τῶν βοτρύων γλεῦκος καὶ τοῖς χλωροῖς σύκοις. Μωρύξαι δὲ τὸ μολῦναι· καταγνωσθῆναι δὲ αὐτοῦ εὐήθειαν, παρόσον ἔξω τοῦ νεὼ ὃ ἄγαλμα αὐτοῦ ὅτι παρὰ τὴν εἴσοδον ἐν Ἀναίθρῳ. B

μα'. "Ἡ Ἀμέα τὴν Ἀζηναίαν μετῆλθεν." Ἐπὶ τῶν πολυχρονίῳ ζητήσει χρωμένων. Ἀμέα γὰρ ἡ Δημήτηρ παρὰ Τροιζηνίοις προσαγορεύεται, Ἀζηναία δὲ ἡ Κόρη. C

μβ'. "Ὁ Λέσβιος πρύλις." Αὕτη καθ' ὁμοίωσιν

A. 4. Μωρύχου—Μωρύχας] Zenob. v. 13. Μορύχου—Μόρυχος.
C. 5. Λέσβιος πρύλις.] Posteriore loco corrigendum A. μάντις: quod Gron. prior fecerat.

eos qui non accurate aliquid dijudicant. Nam in albo lapide alba linea dicitur; quippe minime manifesta est per similitudinem speciei.

XL. *Morichæ Bacchici*, et *Stultior es Moricha Baccha, qui negligens ea quæ in domo sunt, extra eam sedet.* In eos qui fatuum aliquid peragunt. Morichas autem dicitur Bacchus per appositum; inde quod facies ejus inquinatur, quando vindemiam curant, musto ex racemis et viridibus ficubus. Verbum μωρύξαι notat fœdare. Eum autem stultitiæ nomine reprehensum, quoniam extra fanum statua ejus est ad introitum sub dio.

XLI. *Amea Azesiam adit.* In eos qui diuturna inquisitione utuntur. Amea enim Ceres apud Trœzenios cognominatur, Azesia autem Proserpina.

XLII. *Lesbius Prylis.* Hoc per similitudinem dicitur, tam-

Digitized by Google

A λέγεται, ὥσπερ Λέσβιος μάντις. Δοκεῖ δὲ ὁ Πρύλις Ἑρμοῦ παῖς γενέσθαι καὶ μάντις.

μγ'. "Α φιλοχρηματία τὰν Σπάρταν ἔλοι, ἄλλο "δ' οὐδέν." Ἐπὶ τῶν ἐξ ἅπαντος κερδαίνειν σπουδαιοσυμφώνων. Μετῳήνεγκται ἀπὸ χρησμοῦ δοθέντος Λακεδαιμονίοις. Ἔχρησε γὰρ ὁ θεὸς, τότε ἀπολέσθαι ὅταν B ἀργύριον καὶ χρυσίον τιμήσωσιν.

μδ'. "Ἡ ἐν Ἄργει ἀσπίς." Οἱ ἐν Ἄργει οἱ τὴν ἐν τοῖς παισὶν ὥραν καθαρὰν καὶ ἀδιάφθορον φυλάξαντες, ἀναλαβόντες χρυσῆν ἀσπίδα, σπομπεύουσι, τοῦτο γέρας ἔχοντες κατά τινα μῖμον ἀρχαῖον.

με'. "Ἀθηνᾶ τὸν αἴλουρον." Ἐπὶ τῶν κακῶς C συγκρινόντων τὰ χείρονα τοῖς κρείττοσι σφὰ μικρὰν ὁμοιότητα· ὡς εἴ τις σφὰ γλαυκότητα τῶν ὀφθαλμῶν τὸν αἴλουρον τῇ Ἀθηνᾷ συμβάλλοι.

μς'. "Ἐπία θύεις." Ἐπὶ τῶν μικρὰς ῥαδίως

B. 5. μῖμον] Forte νόμον.

quam *Lesbius vates*. Videtur autem Prylis Mercurii fuisse filius et vates.

XLIII. *Pecuniæ amor Spartam fustulerit: aliud vero nihil.* In eos qui ex quovis lucrari instituunt. Traductum est ab oraculo quod Lacedæmoniis datum fuit. Respondit enim Deus tunc periisse Lacedæmonios, quum argentum et aurum aliquo honore habituri essent.

XLIV. *Clypeus in urbe Argo.* Ex Argivis qui puerilis florem ætatis castum servassent incorruptumque, sumentes aureum clypeum, pompam antecedunt: hoc decus et præmium adepti ex more quodam antiquo.

XLV. *Minerva felem.* In eos qui meliora prave componunt minoribus per exiguam similitudinem: ut si quis per cæsiam oculorum naturam conferat felem cum Minerva.

XLVI. *Vestæ sacrificas.* In eos qui non facile cum ullo

Digitized by Google

μεταδιδόντων. Δι' ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς, ὁπότε A
ἔθυον Ἑστίᾳ, μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς θυσίας.

μζ'. "Τί ὅτι οὐκ ἀπήγξω, ἵνα Θήβησιν ἥρως γένῃ." Φασίν, ἐν Θήβαις ἑαυτοὺς ἀναιρεῖσθαι φαύλους τιμῆς μετεῖχον· ὅθεν τὸ, ἵνα ἥρως γένῃ, κατ' εὐφημισμὸν εἴρηται.

μη'. "Δέχεται καὶ βῶλον ἀλήτης." Ἐπὶ τῶν ἅπαντα πρὸς τὸ κρεῖττον ἐκδεχομένων. Ἀλήτης γάρ, B
ὡς φησὶ Δῦρις, ἀποπεσὼν Κορίνθου, χρήσμὸν τοῦ θεοῦ ἀπεπειρᾶτο πάλιν κτήσεως· ἐν τῇ χώρᾳ θεασάμενός τινα βουκόλον, ἤτει τυφλός· ὁ δὲ βῶλον ἐκ τῆς πήρας ἀφείλετο· ὁ δὲ Ἀλήτης ἐδέξατο οἰωνισάμενος καὶ εἰπών, Δέχεται καὶ βῶλον ἀλήτης.

μθ'. "Ἀδάκρυς πόλεμος." Ἐπὶ τῶν ἔξω τινὸς C
χαλεποῦ πράγματος κατορθούντων. Ὁ γὰρ Δωδωναῖος

A. 2. θυίας] Θυσίας lego. Gronov. Recte: conf. Zenob. iv. 44. et Diogenian. ii. 40.
B. 1. Ἀλήτης] MS. et Gron. Ἀλάτης.
B. 2. Δῦρις] MS. δῦρης. Gron. Δυρης.
B. 3. κἀλαθεῖν] Leg. καὶαλθεῖν· ἢ ἐν τῇ χέρᾳ λαβὼν τινα βυκ. Conf. Zenob. iii. 22. Diog. iv. 27.

aliquid communicant. Erat enim veteribus in more, quum ſacrificarent Veſtæ, nulli aliquam ſacrificii partem dare.

XLVII. *Quid quod te non ſuſpendiſti, ut Thebis heros fieres?* Dicunt, Thebis eos qui ſe ipſi occiderent, nullo honore affici ſolitos fuiſſe. Unde illud *ut heros fieres* dictum eſt per cavillationem, qua triſtis res lætiore verbo ſignificatur.

XLVIII. *Capit et glebam Aletes.* In eos qui omnia in melius interpretantur. Aletes enim, ut ait Duris, excidens Corintho, oraculi monito tentavit redire. In regione igitur circumſpiciens bubulcum rogavit cibum. Ille vero ex pera glebam tollens dedit. Aletes cum ominis cauſſa accipiens, dixit, *Capit et glebam aletes.* i. e. *erro.*

XLIX. *Non lachrymoſum bellum.* In eos qui negotia ſine calamitate reſtituunt.

Digitized by Google

A παροιμία Λακεδαιμονίοις πολεμοῦσι πρὸς Ἀρκάδας, μάχῃ ἄδακρυ ἔσεσθαι· συμβαλόντες δὲ μὴ ταῦτα ἐνίκησαν μηδενὸς ἀποθανόντος.

ν'. "Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνια." Ἐλλείπει τὸ καθ' ἑαυτούς. Ὅταν καθ' ἑαυτοὺς συλλεγέντες τινες πράττωσί τι, ὑπολέγουσιν ἑαυτοῖς, Ἀττικοὶ τὰ Ἐλευσίνια.

B να'. "Ἐν Τροφωνίου μεμάντευται." Ἐπὶ τῶν σκυθρωπῶν καὶ ἀγελάστων. Οἱ γὰρ καταβαίνοντες εἰς Τροφωνίου λέγουσι τὸν ἐξῆς χρόνον ἀγέλαστοι εἶναι. Ὁ γὰρ Τροφώνιος ἔχων τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀγαμήδους καὶ διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Αὐγέου, εὐξάμενος εἰς χάσμα ἐνέπεσεν, οὗ δὴ καὶ μαντεῖον ἐγένετο.

C νβ'. "Φάλλος τῷ Διῒ." Ἐπὶ τῶν ἀπονεμόντων ἑνίοις τὰ οἰκεῖα προσφορά· ἐπεὶ τῷ Διονύσῳ ἵσταται ὁ φάλλος.

νγ'. "Δῶρον δ' ὅ, τι δῷ τις ἐπαινεῖ."

A. 5. Ὅταν καθ' ἑαυτοὺς κ. τ. λ.] Præmittendum erat, Λίγει δὲ Δῶρις ὅτι—ut apud Zenob. ii. 26.

B. 1. να'.] Ex Suida, ap. Schott. vi. 20. legendum, ἀγελάσαι—λέγονται—Αἰγαίου.

C. 3. νγ'.] Excidit enarratio: quæ exstat apud Zenob. iii. 42.

Dodonæus enim prædixit Lacedæmoniis bellantibus contra Arcadas, *pugnam fore sine lachrymis:* unde congressi postea, vicerunt nemine interfecto.

L. *Attici Eleusinia.* Deest *separatim apud se.* Quando separatim congregati quidam aliquid faciunt, addunt dicentes sibi, *Attici Eleusinia.*

LI. *Trophonii oraculum ipse consuluit.* In tetricos et non ridentes. Nam qui in Trophonii antrum descenderunt, dicuntur reliquo tempore sine risu esse. Quippe Trophonius habens fratris sui Agamedis caput, quum Augeas ipsum persequeretur, precatus in hiatum incidit; ubi etiam oraculum exstitit.

LII. *Phallus Deo.* De iis qui aliis sua et convenientia tribuunt; quoniam Baccho sistebatur phallus.

LIII. *Donum vero, quod quis donat, laudat.*

Digitized by Google

νδ'. "Ταινάριον χακόν." Τὸ μέγα καὶ ὑπερνομισμένον εἰς οἰκέτας. Οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς καταφυγόντας εἰς Ταίναρον τῶν Εἱλωτῶν ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν. A

νε'. "Πιτάνη εἰμί." Κατὰ τῶν συνεχῶς συμφορᾶς λαμβάνων. Τῇ γὰρ Πιτανῇ τοιαῦτα συνέβη πεπράγματα. B

νς'. "Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ὀμνύουσι."

νζ'. "Ταχύτερον ὁ Μάνδρης κρητίνας ἀπεπέρασε." Ἔφεσιοι κρητίνας ἐκτήσαντο τὰς Μαγνησίας· ἀπεπέρασε δὲ σφιν Μάνδρης ὁ Μανδρολύτου παρ' οἶνον καὶ μέθιν καὶ κύβους. C

νη'. "Πολυκράτης μητέρα νέμει." Πολυκράτης ὁ Σάμιος τῶν ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανόντων τὰς μητέρας συναγαγών, ἔδωκε τοῖς πλησίοις τῶν πολιτῶν τρέφειν, τῷ ἕκαστον λέγων, ὅτι Μητέρα σοι ταύτην δίδωμι.

A. 1. περινομίσμενον] Ita et legendum in Append. Vatic. iv. 12.
A. 5. νδ'.] Plenius et integrius legitur apud Zenob. v. 61.
B. 2. νς'.] Enarratio excidit: quæ petatur a Zenobio, iv. 32.

LIV. *Tænarium malum.* Magnum et contra leges patratum in ſervos. Lacedæmonii enim Helotas, qui confugerant Tænarum, inde abreptos occiderunt.

LV. *Pitane ſum.* De iis qui in crebras calamitates incidunt. Pitanæ enim hujuſmodi acciderunt negotia.

LVI. *Thraces non intelligunt jusjurandum.*

LVII. *Citius Mandres cretaria confecit.* Epheſii cretaria metalla Magnetum poſſederunt. Confecit autem illis Mandres Mandrolyti filius inter vinum et potum et aleam.

LVIII. *Polycrates matrem aſſignat.* Polycrates eorum, qui bello occubuerunt, matres congregans, dedit locupletibus civium alendas, unicuique dicens, *Matrem tibi hanc do.*

Digitized by Google

A νθ'. "Ἀθηνῶν πάροικος." Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς παροικοῦντας αὐτοῖς καὶ γειτνιάζοντας ἐξέβαλλον. Ἢ ὅτι τῶν εἰς Σάμον πεμφθέντων Ἀθηναίων ἐποίκων.

ξ'. "Εἰς Μασσαλίαν πλεύσας." Οἱ Μασσαλιῶται θηλύτερον ἔζων, καὶ στολαῖς ποικίλαις καὶ ποδήρεσιν, ἔτι δὲ τοὺς κόμας μεμυρισμένας ἀναδεδεμένοι, καὶ ἅμα
B ταύτῃ τῇ μαλακίᾳ ἀχημονοῦντες.

ξα'. "Σαμίων ἄνθη," καὶ, "Σαμιακὴ λαῦρα." Ἐπὶ τῶν ὑσάταις ἡδοναῖς χρωμένων. Ἡ Σαμιακὴ λαῦρα γενομένη ἐν τοῖς παρὰ Σαμίοις, ἐν ᾗ τὰ πέμματα ὠπτοποιοῦντο. Τὰ δὲ Σαμίων ἄνθη τόποι ἐν ᾗ συνήεσαν αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσι συνδιαχυσόμεναι. Διὰ
C ταύτην τὴν τρυφὴν οἱ Σάμιοι τοῖς Πέρσαις ἐδουλώθησαν.

ξβ'. "Ἡ Σκυθῶν ῥῆσις." Πρὸς Δαρεῖον τὸν Πέρσην ἀπεκρίναντο οἱ Σκύθαι, κλαίειν αὐτόν. Ἐπὶ τῶν ἀποτόμως οἰμώζειν τινὰ λεγόντων.

A. 6. ὅτι] Ita apograph. Edit. Gron. male ἐπι. Conf. Suid. ap. Schottum vi. 35. vii. 13.
B. 4. ἐν ᾗ] Lego ἐν οἷς. GRONOV.

LIX. *Atticus inquilinus.* Athenienſes expellebant inquilinos ſuos et vicinos. Aut, a colonis Samum miſſis ex Athenarum urbe.

LX. *Maſſaliam naviges.* Maſſalienſes mulierum more effeminati vivebant, et veſtibus variis ac talaribus, ſed et comas unguentatas redimiti, et propter hanc mollitiem fœde ſe gerentes.

LXI. *Samiorum flores*, et, *Samiaca laura.* In eos qui extremis voluptatibus indulgent. *Samiaca laura* erat angiportus apud Samios in qua vendebantur liba. Sed *Samiorum flores* erant loca in quæ conveniebant cum viris mulieres epulaturæ. Per hanc luxuriem Samii a Perſis in ſervitutem redacti ſunt.

LXII. *Scytharum Oratio.* Ad Darium Perſam reſponderunt Scythæ, ut ploraret. In eos qui abrupte aliquem jubent ejulare.

Digitized by Google

ξγ'. "Διὸς ἐγκέφαλος." Ἐπὶ τῶν ἁβρυπαθούντων. Τὰ γὰρ παντελῆ βρώματα παρὰ τοῖς Πέρσαις, Διὸς καὶ βασιλέως ἐγκέφαλος ἐκαλεῖτο. A

ξδ'. "Λαγωπατίας." Φασὶ συμβαίνειν τι ὑπὸ τοῦ ἥπαρ ὑπό τινων, ὃ δειλοὺς ποιεῖ. Εἴρηται οὖν ὑπὸ τῶν τοιούτων. B

ξε'. "Ἀκκώ." Λύτη γέγονεν ὑπό τῶν ἐπὶ μωρίᾳ διαβεβλημένων, ἃ φασιν ἐσοπτριζομένῃ τῇ εἰκόνι ὡς ἑτέρᾳ διαλέγεσθαι.

ξϛ'. "Ἀεὶ κολοιὸς παρ κολοιὸν ἱζάνει." Διὰ τὸ φιλάλληλον τῶν ζώων.

ξζ'. "Κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς." Ἐπὶ τῶν τὰ ἐσχάτα βοηθεῖν κινούντων. Τέτακται δὲ ὑπὸ τῶν πεπεδυόντων· ᾧ δὲ τούτοις κίκειόν τις ψῆφος οἷον ἱερὰ καὶ ἀκίνητος τῶν νομιζομένη. C

A. 2. παντελῆ] Rectius πολυτελῆ Zenob. iii. 41.
B. 3. ἐσοπτριζομένῃ] Ita Zenob. i. 53. Apographum et Edit. Gron. ἐσοπτριζομένας.
C. 1. ξζ'.] Apographum quam Gronovianam correctionem exhibere malui. Veriora petantur a Suid. ap. Schottum viii. 66. unde forte legendum —κινούντων τέτακται· ἀπὸ τῶν πεπεδυόντων· παρὰ γὰρ τούτοις κεῖταί τις ψῆφος εἶσα—ἀκίνητος θεῶν νομιζομένη.

LXIII. *Jovis Cerebrum.* In delicatos. Nam pretiosiora edulia apud Persas vocabantur, Jovis et Regis cerebrum.

LXIV. *Albi jecinoris homo.* Dicunt contingere aliquid jecinori quod timidos faciat. In talibus igitur dictum fuit.

LXV. *Acco.* Hoc de iis dictum est qui stultitiæ nomine cogniti essent. Dicunt enim illam in speculo se spectantem, cum imagine tamquam cum alia muliere colloqui.

LXVI. *Semper Graculus Graculo assidet.* Ob mutuum amorem hujus alitis.

LXVII. *Movebo illum ab sacra.* In eos qui extremum auxilium movent. Ductum vero est ab ludentibus alea. Apud hos enim ponitur calculus quidam veluti sacer nec hucusque movendus judicatus.

Digitized by Google

A ξη'. "Τιθωνῦ γῆρας." Ἐπὶ πολυχρονίων καὶ ὑπεργήρων. Ὁ γὰρ Τιθωνὸς κατ' αὐχλὼ τὸ γῆρας ἀποθέμενος, τέττιξ ἐγένετο.

ξθ'. "Οἰταῖος δαίμων." Οὗτος ὁ δαίμων ὕβριν καὶ ὑπερηφανίαν πάνυ ἐμίσησεν.

ο'. "Ἐπὶ βωμόν." Εἴρηται ἀπὸ τῶν θυομένων πρὸς τοῖς βωμοῖς.

B οα'. "Φωκαέων ἀρά." Οἱ Φωκαεῖς τῆς αὐτῶν ἐκπεσόντες γῆς ἐπηράσαντο μηδέποτε κατελθεῖν εἰς αὐτλώ.

οβ'. "Φασηλειτῶν θῦμα." Ἐπὶ τ' εὐτελῶν καὶ ἀναίμων. Φασὶ γὰρ τοὺς Φασηλείτας χαρίζεσθαι τοῖς θεοῖς θύειν.

C ογ'. "Καρικὸν θῦμα." Ἐπὶ τῶν ἄσαρκα μέλη θυόντων. Οἱ γὰρ Κάρες κυσὶν ἱερεύουσι.

οδ'. "Εὐρύμνος." Οὗτος πειρώμενος ψευδάλλειν Κάστορα πρὸς τὸν Πολυδεύκην, ἔδωκεν αὐτοῖς τίνειν μείζονα δίκην.

A. 6. ε'.] Aliter verti. Forte et ἀπὸ mutandum in ἐπί.

LXVIII. *Tithoni Senium.* In longævos et decrepitos. Tithonus enim ex voto quum senium depositisset, cicada factus est.

LXIX. *Œtæus Dæmon.* Hic Dæmon contumeliam et superbiam valde exosus fuit.

LXX. *Ad aram.* Dicitur de iis qui ad aram jugulantur.

LXXI. *Phocæensium detestatio.* Phocæenses e sua regione expulsi, jurejurando se obstrinxerunt, se in eam numquam reversuros.

LXXII. *Phaselitarum Sacrificium.* Dicitur de rebus vilibus et sanguine carentibus. Narrant enim Phaselitas Diis immolare salsamenta.

LXXIII. *Caricum Sacrificium.* In eos qui membra carnibus defecta immolant. Nam Cares victimis utuntur canibus.

LXXIV. *Eurymnus.* Hic conatus Castorem calumniari apud Pollucem, gravissimam eis pœnam dedit.

Digitized by Google

οε'. " Δειλαιότερος ἢ τὸ πρόσωπον." Φοβέμυθός τις τὸν Ἡρακλέα κατέδυ εἰς ἀπήλαιον καὶ ἀφ' δειλίαν ἀπέθανεν. Ἐντετύπωται δὲ τῷ λίθῳ ἀνθρωποειδὴς εἰκών, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπερέχει τοῦ ἀσπηλαίου· καλεῖται δὲ πρόσωπον. A

οϛ'. " Ἐν πέντε κριτῶν γόνασι κεῖται." Τὸ παλαιὸν πέντε κριταὶ ἔκρινον τοὺς Κωμικούς. B

οζ'. " Βοιωτίων νόμος." Ἐπὶ τῶν πρὸς ἀρχὰς ἡρεμαίας ἐχόντων, αὖθις δὲ σφοδρῶς ἐπιγιγνομένων.

οη'. " Ἁρπαγὰ Κοτυτίοις." Κοτυτὶς ἑορτή τις ἐν Σικελικῇ, ἐν ᾗ πολλοί τινας κλάδους ἐξάπτοντες πόπανα καὶ ἀκρόθρυα ἐπέτρεπον ἁρπάζειν.

οθ'. " Μέγα φόμα σεαυτῷ." Οἱονεὶ πολλὴ παρρησία πάντων, εὐφορίας γενομένης. C

π'. " Εἰκῇ τῷ Ἡρακλεῖ." Ἐπὶ τῶν ἀσυμφανιτήτως τὰ πράγματα ἐπιτελούντων· ἐπειδὴ ὁ Ἡρακλῆς ἦγε καὶ ἔφερε τὰ ἀλλότρια.

LXXV. *Timidior es prospiciente.* Quidam Herculem metuens subiit speluncam, ac terrore mortuus est. Lapidi autem informata est humana facies quæ caput habet supereminens e spelunca, appellaturque *prospiciens*.

LXXVI. *In quinque judicum genubus positum est.* Olim quinque judices judicabant Comicos.

LXXVII. *Bœotiorum cantilena.* In eos qui principiis utuntur tranquillis, postea vehementius moventur.

LXXVIII. *Rapina Cotytiis.* Cotytis est festum Siciliense, in quo liba ramis alligata et poma rapere permittebant.

LXXIX. *Magnum os anni.* Tamquam magna loquendi libertas omnium, facto ubere fructuum proventu.

LXXX. *Frustra Herculi.* In eos qui sine reprehensione negotia peragunt. Quandoquidem Hercules per vim alienas res rapuit et abstulit.

Digitized by Google

A πα'. "Οὐχ ἱππολέκτας θείας πλῶμες." Ἐπὶ τῶν βαχέα κεκτημένων.

πβ'. "Χαμαίδ' ἀντλεῖς. Φακὸν κόπτεις." Ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειρούντων.

πγ'. "Τίς τρόπος ἵππων." Ἐπὶ τῶν παρηλ-
B λαγμένον τι καὶ ἀλλόκοτον ποιούντων.

πδ'. "Χαλκίζειν." Ἐπὶ γλιοχρυσομένων. Οἱ γὰρ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκιδεῖς ἐπὶ φιλαργυρίᾳ ἐχωμῳδοῦντο.

πε'. "Πρόσω γ' χελιδὼν ὁλοχρίνης παρῆται."

πς'. "Οὐκ ἐπαινεθείη θάδε ἐν θεοδείπνῳ." Ἐπὶ
C τῶν μηδενὸς ἀξίων. Εἰώθησαν γὰρ ἐν τοῖς δείπνοις τὸν τελευτήσαντα ἐπαινεῖν, καὶ εἰ φαῦλος ἦν.

πζ'. "Σῦκον αἰτεῖς." Κατὰ τῶν χολαικευόντων.

A. 1. πα'.] Videri poſſunt quæ de hoc proverbio ſuſpicatur Eraſmus Chil. iv. Cent. ii. Num. 27. ſolus mentionem ejus habens, et neſcio an ex hoc ipſo libello. Ex cujus neutra ſententia aliquid expedio. Videtur Οὐχ ὑπὸ λευκὰς, *Non ſub copioſas et beatas Lectas navigamus. In eos qui tenuia poſſident.* Forſan eo nomine celebratus fuit apud antiquos locus celeberrimus, inſtar Lotophagorum et Alcinoi hortorum, a quibus an Lecton promontorium removeri debeat Gargara ipſa vicina habens, tu judica. GRONOV.

A. 3. πβ'.] Χαμαὶ rectius legitur Zenob. vi. 48.

B. 2. Χαλκίζειν] Immo Χαλκιδίζειν, ut Append. Vatic. Schotti iv. 48.

B. 4. πδ'.] De quo videndus Eraſmus Chil. iv. Cent. iii. Num. 22. GRONOV.

B. 5. πς'.] Zenob. v. 28. rectius habet, Ἐπαινεθείης—εἰ δ' ἄσι—ἀνιδείπνους.

LXXXII. *Humi hauris. Lentem tundis.* In eos qui aggrediuntur ea quæ fieri nequeunt.

LXXXIII. *Quis modus equorum?* In eos qui aliquid inuſitatum et abſurdum faciunt.

LXXXIV. *Chalcidiſſare.* In eos qui parce et adſtricte vivunt. Nam Chalcidenſes in Eubœa traducebantur ob pecuniæ ſtudium.

LXXXV. *Anterius etiam hirundo holoſchœnos remiſſa eſt.*

LXXXVI. *Ne laudetur neque in funebribus epulis.* In homines indigniſſimos. Soliti enim fuerunt in funebribus epulis laudare mortuum, etiamſi nullius pretii homo fuiſſet.

LXXXVII. *Ficum petis.* Athenienſes enim adulaban-

Digitized by Google

Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐκολάκευον τοὺς γεωργοὺς βουλόμενοι λαμβάνειν τὰ ὀψίμα σῦκα. A

πη'. "Μυσὶ κάνθαρις." Ἐπὶ τῶν μηδενὸς ἀξίων.

πθ'. "Κέρδος αἰσχύνης ἄμεινον ἕλκε μοιχὸν εἰς "μυχόν."

ϛ'. "Κυρνία ἄτη." Κύρνος νῆσος ἐν πάλαι ἄβατος τοῖς πλέουσι διὰ σωρεῖς λῃστείας. B

ϛα'. "Κωφότερος τοῦ Τορωνίων λιμένος." Λιμένι ἐστὶ καλούμενος περὶ Τορώνην τὴν Θρᾴκης· ἔστι δὲ ἔχων καὶ μακρὰς τὰς ἀπὸ τῶν πελάγους καθαιρέσεις, ὡς μὴ ἀκούεσθαι τοῖς ἐν αὐτῷ τὸν τῆς θαλάσσης ἦχον.

ϛβ'. "Ἃ Κορινθία ἔοικας χοιροπωλήσῃν." Ἐπὶ τῶν παρ' ὥρας θρυπτομένων γυναικῶν· οἷον, ἔοικας μισθαρνήσῃν ἐν Κορίνθῳ· ὃ δὲ γυναικεῖον μόριον χοῖρος λέγεται. C

A. 4. πθ'.] Corruptus locus: de quo adeundus eſt Schottus ad Zenobium iv. 67.

B. 2. ϛα'.] Sic autem eſt in MS. quod mutare nolui; quum ex eis quæ notata ſunt H. Stephano, appareat interdum confuſa fuiſſe vocabula κάταρσις et καθαίρεσις, quum Schottus edat καταῤῥεύσεις. GRONOV. Tu vide Zenobium iv. 68. ubi rectius legitur καταῤῥεύσεις.

B. 6. ϛβ'.] Acrocorinthiam enim cur cum Schotto admittamus, cauſſa nulla eſt. Vide Eraſmum. Satis probat proverbium Suidæ notatum, Καὶ μὴν ἐγὼ, Κορινθία δέ. GRONOV. Nimirum Suidas apud Schottum xiv. 81. habet Ἀκροκορινθία ἔοικας χοιρ. &c.

tur agricolis cupientes accipere præcoquas ficus.

LXXXVIII. *Muribus Cantharis.* In viliſſimas et nullius pretii res.

LXXXIX. *Lucrum pudore melius trahit adulterum in feceſſum.*

XC. *Corſicana calamitas.* Corſica inſula olim erat inacceſſa navigantibus propter continua latrocinia.

XCI. *Surdior portu Toronæorum.* Portus eſt appellatus circa Toronen Thraciæ. Ille vero habet quoque longos a pelago appulſus, ut qui in eo ſunt, non audiant ſtrepitum maris.

XCII. *Corinthia videris porcum venditura.* In fœminas præter ætatem luxuriantes: tamquam ſi dicas, *videris quæſtum corpore facturæ Corinthi.* Muliebre enim membrum dicitur porcus.

Digitized by Google

A ζγ'. "Ἐκ παντὸς ξύλου." Κατ' ἔλλειψιν λέγεται· τὸ γὰρ πλῆρες οὐκ παντὸς ξύλου κυρὸν ἀνὸν γένοιτο· ὅπου τῶν τὸ μὴ εἶδος εὐκαταφρονήτων, εἰς δὲ χρείαν ἀναγκαίαν πιπτόντων.

ζδ'. "Ἄρκτου παρούσης τὰ ἴχνη ζητεῖς." Ἐπὶ τῶν δειλῶν κυνηγῶν.

B ζε'. "Σικελὸς ὀμφακίζεται." Ἐπὶ τῶν τὰ μηδενὸς ἄξια κλεπτόντων.

ζς'. "Οὐδὲν ἦν ἄρα τὰ ἄλλα πλὴν ὁ χρυσός."

ζζ'. "Τὸ θερμὸν τῆς ὀβελῆς." Ἐπὶ τ' ἀναιρεμένων τὰ χείρονα ἀντὶ τ' κρειττόνων· ἐπὶ τῶν ἀπείρως δρασσομένων κ' τὸ θερμὸν τῶν ὀβελίσκων.

C ζη'. "Ἀκεσίας ἴασατο." Ἀκεσίας ἐγένετο ἰατρὸς ἀφυὴς, ὃς τὸν ῥᾳστὸν τινος ἀλγεινῶς κακῶς ἴασατο.

A. 1. ζγ'.] Sic autem legitur in MS. de quo videas licet Schottum ad Zenob. iv. 7. Ego autem putavi ex corrupta ista scriptura corrigendum ἐκ παντὸς ξύλου ᾖ ξύλινον γένοιτο. GRONOV. Legam κἂν. ut Zenob.

C. 2. ζη'.] Attamen MS. Ἀκεσίαν. GRONOV. Plenius et melius legitur apud Zenob. i. 52.

XCIII. *Ex omni ligno.* Per defectum dicitur. Plenum enim dictum est, *Ex omni ligno etiam simulacrum exstiterit.* Valet in ea, quæ quod ad speciem quidem facile spernì possunt, sed tamen in usum necessarium cadunt.

XCIV. *Ursa præsente quæris vestigia.* In venatores timidos.

XCV. *Siculus acerbas uvas legit.* In eos qui vilissimi res pretii furantur.

XCVI. *Nihil erant sane reliqua nisi aurum.*

XCVII. *Calidum veruti.* In eos qui arripiunt pejora pro melioribus; ab his qui imprudenter prehendunt verua in parte calida.

XCVIII. *Acesias medicinam facit.* Acesias fuit non dexter medicus, qui podicem alicujus dolentis male sanavit.

Digitized by Google

ξθ'. "Τάτη κεφαλῇ καὶ τείτῳ ἐγκεφάλῳ." Ἐπὶ A
τῶν ἀχθοφορικώτων οὐ μόνον κατὰ τῶν ὤμων, ἀλλὰ καὶ
κατὰ τῆς κεφαλῆς.

ρ'. "Ἐπὶ πειρῶν χοινίον." Ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς αὐ-
τοῖς πλεοναζόντων.

ρα'. "Γαλῇ χιτώνιον," καὶ, "Οὐ πρέπει γαλῇ B
"κεκωτός." Ἐπειδὴ γαλὴ κατὰ παροιμίαν Ἀφροδίτης
γυνὴ γενομένη ἐν χιτῶνι κεκωτῷ ἔσα ἐπέδραμε μυΐ.

ρβ'. "Ὁ κνὶψ ἐν χώρᾳ." Ἐπὶ τῶν ταχέως μετα-
πιπτόντων. Κνὶψ γάρ ἐστι θηρίδιον τῶν ξυλοφάγων.

ργ'. "Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ." Οἱ Λυδοὶ κωμω- C
δοῦνται ταῖς χερσὶν ἑαυτῶν πλησιάζοντες τὰ ἀφροδίσια.

ρδ'. "Οὐ μάλα κικᾷς." Κατὰ τῶν μηδὲν ὄντων.

ρε'. "Οὐδὲν Πυλαία ταῦτα καὶ Τυπτηγίας." Ὁ
Τυπτηγίας ἀνδραποδιστὴς ἦν· ἐπώλει δὲ ἐν τῇ Πυλαίᾳ

A. 1. ξθ'.] Sic verti, licet accentus Græci ad alium sensum essent notati; sed nihil expediebam, præsertim de prima voce. GRONOV.

B. 4. ρβ'.] His ad marginem apponebatur Δεῖ τῶν σελῶν· ἐπὶ τῶν ἐπισφαλῶς πε-σόντων, quod notum est. GRONOV.

C. 4. οὐδὲν] Sic autem habuit codex, quod nolui mutare in οὔδεν, quod habent vulgo. GRONOV. Vide Zenob. v. 36.

XCIX. *Prima capiti et tertio cerebro.* In eos qui ferunt onera non solum humero, sed etiam capite.

C. *In spiris funiculus.* In eos qui copiosi et multiplices sunt in iisdem.

CI. *Feli tuniculam:* et, *Non decet felem crocota.* Quoniam felis, numine Veneris mulier facta, tunicam crocotam induta, incursavit in murem.

CII. *Culex in agro.* In eos qui celeriter transiliunt. Est enim hic culex inter animalcula lignum atterentia.

CIII. *Lydus in meridie.* Lydi traducuntur tamquam manibus suis peragentes venerea.

CIV. *Non admodum miscet.* De vanissimis et qui nihil sunt.

CV. *Nihil Pylæa ista et Tyttigias.* Tyttigias erat pla-

Digitized by Google

A τὰ ἀλλότρια. Κατὰ τῶν τὰ ἀλλότρια ἁρπαζόντων ἢ πωλούντων.

ρξ'. "Τὰ πρῶτα ἀρίστους παῖδας ἐγείνατο." Ἐπὶ τῶν ἐν ἀρχῇ κοσμίων, μὴ ταῦτα δὲ ἀσελγαινόντων.

ρξ'. "Δῆλον ὅτι ἄγω, εἰ μὴ ναυμαχήσει περὶ "τῶν κρεῶν." Περὶ τῶν στρατευομένων δούλων, οἵτινες B περὶ τοῦ σώματος μόνον μάχονται. Λέγεται καὶ, "εἰ μὴ ναυμαχήσει περὶ τῶν νεκρῶν·" καὶ φησιν, ἀπὸ τῶν ἐν Ἀργεννούσαις ναυμαχησάντων δούλων τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, οἷς ἐλευθερίαν ἐψηφίσαντο οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τῶν νεκρῶν ἀγωνισαμένοις.

ρη'. "Τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην." Σάμιός τις ἐγέ- C νετο πύκτης, ὃς διὰ μαλακίαν σκαπτόμενος, ἐπειδὴ κόμας εἶχεν, ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιστῶν, συμβαλὼν αὐτοὺς ἐνίκησεν. Λέγεται ἐπὶ τῶν αἱρουμένων ἀνταγωνιστὰς ἑαυτοῖς χείρονας, ἢ προσεδόκησαν· ὥσπερ τὸν ἀληλεσ-

B. 6. ρη'.] Ex duobus conflatum: altero, Ἐν Σάμῳ κομήτης, Diogenian. iv. 58. Append Vatic. i. 87: altero, Ἀληλεσμένον βίου, Zenob. i. 21. Diogen. i. 17. Suid. Voc. utroque corrupto.

giarius, vendebatque in Pylæa aliena. Hinc dicitur de eis qui rapiunt aliena et vendunt.

CVI. *Primum optimos liberos genuit.* In eos qui principio sunt decori, postea vero luxurioſi.

CVII. *Servum non duco, niſi navali prælio certaverit de carnibus.* De ſervis militantibus, qui de ſolo corpore præliantur. Dicitur etiam, *niſi navali prælio certaverit de mortuis:* aitque a ſervis ductum eſſe, qui navali ad Argennuſas prælio interfuiſſent, quibus libertatem decreverunt Athenienſes, quum de iis, qui in illo prælio occubuerant, pugnaſſent.

CVIII. *Comatum illum in Samo.* Fuit Samius quidam pugil, qui propter mollitiem deriſus, quoniam comas habebat, ab adverſariis, congreſſus eos vicit. Dicitur de iis qui adverſarios ſibi eligunt meliores quam exſpectaverant. Sicuti *molitam vitam*

Digitized by Google

μῶν βίον οἱ μὲν ἐπὶ τῇ πλάνῃ βίῳ χρωμένων προσ- A
εδέξαντο· οἱ δὲ ἐπὶ τῇ ἀταλαιπώρῳ βιοτῶντων, οἱονεὶ
κατηργασμένων καὶ πρὸς τρυφὴν ἑτοίμων.

ρθ'. "Εἰς κακὸν εἰς Πύρραν." Οἱ Πύρραι πρὸς
τὰς ὁμόρους πάσας ἀπεχθῶς εἶχον. Ἐκεῖνοι οὖν τὰ
συμβαίνοντα αὐτοῖς κακὰ ἀποτροπιαζόμενοι καὶ ἐκ- B
βάλλοντες εἰς τὴν Πυῤῥαίων χώραν, ἐπεφώνουν, "Εἰς
"κακὸν εἰς Πύρραν."

ρι'. "Μετὰ Λέσβιον ᾠδόν." Λακεδαιμόνιοι στασιά-
σαντες μετεπέμψαντο κατὰ χρησμὸν τοῦ θεοῦ ἐκ Λέσβου
Τέρπανδρον τὸν μουσικόν· ἐλθὼν δὲ ἐκεῖνος καὶ πρὸς τοὺς
κώμους τῇ μουσικῇ χρώμενος, ἤρεμον αὐτῶν τὰς ψυχάς, C
καὶ τὴν στάσιν ἔπαυσεν. Εἴ ποτε οὖν μὴ ταῦτα μουσικῆς
τινὸς ἤκουον Λακεδαιμόνιοι, ἐπεφώνουν, "Μετὰ Λέσβιον
"ᾠδόν."

ρια'. "Ὑπὲρ τὰ Καλλικράτους." Καλλικράτης τις

A. 4. Πυῤῥαι—Πυῤῥαίων] Rectius Πυῤῥαῖοι—Πυῤῥαίων. Zenob. iv. 2.
C. 1. ἤρεμον] Immo ἤμαυσεν, ut Zenob. v. 9. Unde reliqua petantur meliora notula Gronovii.

alii quidem de iis qui vita erratica utuntur, intellexerunt; alii vero de iis qui sine molestia vivunt, tamquam quibus elaborata sunt et ad alimentum promta.

CIX. *Si quid malum in Pyrrham.* Pyrrhæi in vicinos omnes hostili erant animo. Propterea isti mala, quæ eis evenirent, avertentes et expellentes in Pyrrhæorum regionem, acclamabant, *Si quid mali in Pyrrham.*

CX. *Post Lesbium Cantorem.* Lacedæmonii, quum in seditione essent, arcessiverunt ex Dei oraculo Terpandrum musicum. Qui illuc egressus et in comessationibus utens musica, composuit eorum mentes, et seditionem pacavit. Si quando igitur post hæc musicum aliquem audirent Lacedæmonii, acclamabant, *Post Lesbium Cantorem.*

CXI. *Super divitias Callicratis.* Callicrates quidam

Digitized by Google

A ἐγένετο ὁ Καρύστῳ πλουσιώτατος. Εἴ ποτε οὖν ἐθαυμαζόν τινα οἱ Καρύστιοι ὑπὸ πλούτου, ὑπερβολικῶς ἔλεγον, "Ὑπὲρ τοὺς Καλλικράτους." Ἄλλοι δέ φασι, τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ, Καλλικράτη τινὰ πορῖσαι τοὺς δικαστικοὺς μισθοὺς εἰς ὑπερβολὴν αὐξήσαι.

ριβ'. "Ἐν πίθῳ τὴν κεφαλὴν μανθάνειν." Ἐπὶ
B τῶν παριέντων τὰς πορίας, μαθήσεις ἢ ἀπομνήμας τὴν τελευταίαν.

ριγ'. "Ἐπὶ σαυτῷ τὴν σελήνην καθελεῖς." Αἱ τὴν σελήνην καθελοῦσαι Θεσσαλίδες λέγονται τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ποδῶν περισκεῖσθαι. Ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς κακὰ ὑποπορισμένων.

C ριδ'. "Ἐν ὅλμῳ ἐκοιμήθην." Οἱ ἐν ὅλμῳ κοιμηθέντες ὑπνιαστικώτατοί εἰσιν.

ριε'. "Χρυσὸς ὁ Κολοφώνιος." Οἱ Κολοφώνιοι τὸν χείριστον χρυσὸν ἐργάζεσθαι νομίζονται.

A. 3. τοὺς Καλλικρ.] Legendum τὰ Καλλικρ. ut est apud Zenob. vi. 29.
A. 3. Ἄλλοι δέ φασι—πολιτείᾳ] Ἀριστοτέλης δέ φησι ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ ita legendum ex Zenobio.
B. 1. τὴν τελευταίαν] Corrige, τῶν τελευταίων. Vid. Zenob. iii. 65.

ditissimus vixit in urbe Caryſto. Si quando igitur Caryſtii quemdam mirarentur ob divitias, per ſummam amplificationem dicebant *Super opes Callicratis*. Alii vero dicunt, in Athenienſium republica quemdam Callicratem primum auxiſſe mercedes judiciarias ad immenſitatem uſque.

CXII. *In dolio figulinam diſcere*. In eos qui primas diſciplinas prætermittunt, et aggrediuntur extremam.

CXIII. *Tuo periculo lunam aufers*. Theſſalicæ mulieres lunam tollentes dicuntur oculis pedibuſque ſpoliari. Igitur in eos qui ſibi mala attrahunt.

CXIV. *In mortario dormivi*. Qui in mortario dormiunt maxime valent divinatione.

CXV. *Aurum Colophonium*. Colophonii optimum aurum laborare exiſtimantur.

Digitized by Google

ριε'. "Κρόδης ῥαγείσης." Κρόδη νῦν οὐχ ὁ σύ- A
κινος κλάδος, ἀλλ' ἡ ἀγκυρὶς, ἀφ' ἧς αἱ ὑποκριταὶ
ἐν ταῖς τραγικαῖς σκηναῖς ἐξαρτῶνται, θεῶν μιμούμενοι
ἐπιφάνειαν, ζωστῆρσι καὶ ταινίαις κατειλημμένοι. Ἐπὶ
τῶν προφανέντων αἰφνιδίως καὶ ἀσχημονούντων.

ριζ'. "Εἶτ' ἐφ' ὕδωρ κακόν." Ἐπὶ τῶν δυσκληρούντων.
Ἐν γὰρ ταῖς δικαστηρίοις τὸ φαυλότατον τῶν ἔργων ἦν ὕδωρ B
ἀφαμετρεῖν τοῖς δικαζομένοις. Ἐγίνετο δὲ οὗτος ἀπὸ
κλήρου.

ριη'. "Ἠλιθιώτερος τῆς Πραξίλλας Ἀδωνιδος." Πραξίλλα Σικυωνία μελοποιός· αὕτη τὸν Ἄδωνιν ἐν
τοῖς μέλεσιν εἰσάγει ἐρωτώμενον ὑπὸ τῶν κάτω τί
κάλλιστον καταλιπὼν ἥκοι, ἀποκρίνασθαι ἥλιον καὶ σε- C
λήνην καὶ σικύους καὶ μῆλα. Ἠλίθιον γὰρ παραβάλλειν
τῷ ἡλίῳ τοὺς σικύους.

ριθ'. "Ἀμελὴς γωνία." Χωρίον ἐστὶ παρὰ τὴν Λι-
βύην καλούμενον Ἀμελὴς γωνία.

A. 6. ριζ'.] Suid. ap. Schott. vi. 22. Εἶτ' ἐφ' ὕδωρ κακόν.

CXVI. *Grades rupta.* Crade nunc non est ramus ficulneus, sed ferrum instar ancoræ; unde theatrales artifices in tragicis scenis suspenduntur simulantes Dei præsentiam lemniscis et tæniis comprehensi. In eos qui inopinato apparent et indecore agunt.

CXVII. *Ergo ad aquam malum.* In infortunatos. Nam in tribunalibus viliſſimum opus erat aquam dimetiri litigantibus. Is autem eligebatur per sortem.

CXVIII. *Stupidior Praxillæ Adonide.* Praxilla Sicyonia poetria. Hæc Adonim in cantilenis inducit interrogatum ab Inferis *quid pulcherrimum relinquens venerit*, respondere *solem et lunam et cucumeres et mala.* Stupidi enim est comparare soli cucumeres.

CXIX. *Ignavus angulus.* Regiuncula est in Africa vocata ignavus angulus.

Digitized by Google

A ρκ'. " Ἀσπένδιος κιθαριστής." Ἐπὶ τῶν φιλοχρημάτων. Οἱ γὰρ Ἀσπένδιοι τῶν κιθαριστῶν ὀδερμίαν φορὰν ἔξω φέρουσι, πάσας δὲ σὺτὸς ὀργάνων. Οὕτω καὶ ὁ φιλοχρήματος ὐδὲν τῶν σφέλας ἕνεκα οἰκονομεῖ, ἕλκει δὲ ἐφ' ἑαυτόν.

ρκα'. " Εἴπις περὶ πόλιν αἰγὸς λέγεται." Τοὺς B ἀνέδην περιόντας, καὶ πλανωμένους ἐπέσκωπτον.

ρκβ'. " Εὐρυκλῆς." Ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς τινα καταμαντευομένων. Εὐρυκλῆς γάρ τις ἐγένετο μάντις ἐγγαστρίμυθος.

ρκγ'. " Φῶκος ἔρανος." Κατὰ τῶν εὐωχίαν συναγόντων ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν κακῷ. Φῶκος γὰρ τὴν θυγα- C τέρα ἔχων ἐπίγαμον, πολλῶν αὐτὴν μνηστευομένων, ἐράνους συνῆγεν ἑτῶν τὰς μνηστῆρας, καὶ ἀνεβάλλετο τὸν γάμον. Ὀργισθέντες οὖν ἐκεῖνοι ἐν τῷ συμποσίῳ ἀπέκτειναν τὸν Φῶκον.

B. 1. περιόντας] Ita revocavi ex Append. Vat. i. 72. pro inepto πλανωμένους. Ceterum utroque loco corruptum: illic, Εἴπις περὶ πόλιν. Αἰγεῖς τὰς ἀναίδην περιϊόντας ἢ πλανωμένους ἐσκωπτον ταύτῃ τῇ παροιμίᾳ· paulo melius.

CXX. *Aſpendius citharista.* In pecuniæ ſtudioſos. Nam Aſpendii citharistæ nullam motionem extra ferunt, omnes vero intus organorum. Sic etiam pecuniæ cupidus nihil propter propinquos adminiſtrat, ſed ad ſe ipſe trahit.

CXXI. *Si quæ circa urbem infula narratur.* Eos qui frequenter circumibant et errabant, hoc dicto irridebant.

CXXII. *Eurycles.* In eos qui ſibi quædam vaticinabantur. Eurycles enim fuit quidam vates ventriloquus.

CXXIII. *Phoci collatitium convivium.* De iis qui epulas conducunt ad ſuum ipſi malum. Phocus enim habens filiam nubilem, multis eam procantibus, conduxit talia collatitia convivia ad excipiendos procos, et differebat nuptias. Illi propterea offenſi in convivio occiderunt Phocum.

Digitized by Google

ρκδ'. "Τὸ Πέρδικος σκέλος." Ὁ Περδὶξ κάπηλος Ἀθλώσι χωλός, καὶ κωμῳδούμενος ἐπὶ χωλότητι. A

ρκε'. "Οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη." Ἐπὶ τῶν εὖ εἰργασμένων καὶ δυσκατανόητων. Γλαῦκος γάρ τις ἐγένετο Σάμιος δημιουργός, ὃς πρῶτος σιδήρου κόλλησιν ἐξεῦρεν. B

ρκς'. "Ὡς τὴν Ἀργείων ἀσπίδα καθελὼν σεμνεύεται." Λόχον φασὶν εἶναι τὸν Ἄργει ἀσπίδα καλούμενον ὑπὸ νέων πάνυ ἀκμαζόντων.

ρκζ'. "Ἀμαλθείας κέρας." Ἡ Ῥέα τεκοῦσα τὸν Δία ἔδωκεν Ἀμαλθείᾳ τρέφειν. Ἡ δὲ οὐκ ἔχουσα γάλα, αἰγὶ προσέβαλεν αὐτόν· ὅθεν Αἰγίοχος ἐκλήθη. C Ὁ τοίνυν Ζεὺς τὴν μὲν αἶγα κατηστέρισε· τὸ δὲ ἕτερον τῶν κεράτων αὐτῆς ἀφελὼν παρέσχε τῇ Ἀμαλθείᾳ, δωδεκάδας γίγνεσθαι αὐτῇ ὁ ἂν ᾧδε τοῦ κέρατος αἰτήσῃ. Ὅθεν τοὺς εὐδαίμονας φασιν Ἀμαλθείας κέρας ἔχειν.

CXXIV. *Perdicis crus.* Perdix caupo Athenis claudus et palam derisus propter claudicatem.

CXXV. *Non Glauci ars.* De bene elaboratis et ad intelligendum difficilibus. Glaucus enim quidam fuit Samius faber, qui primus ferri glutinationem invenit.

CXXVI. *Tamquam si Argivorum clypeum sustulisset, gloriatur.* Cohortem esse aiunt in urbe Argis quæ vocetur clypeus, ex juvenibus admodum vigentibus.

CXXVII. *Amaltheæ cornu.* Rhea quum peperisset Jovem, dedit eum Amaltheæ nutricandum. Sed hæc destituta lacte, capræ illum submisit; unde Ægiochus fuit appellatus. Jupiter igitur capram quidem inter sidera retulit, alterum vero ejus cornu adimens dedit Amaltheæ, quum curasset, ut, quidquid ab isto cornu petiisset, ei existeret. Unde dicunt, beatos habere cornu Amaltheæ.

Digitized by Google

A ρκη'. "Ἀφύας πῦρ." Ἐπὶ τῶν τέλος ὀξὺ λαμβανόντων. Τῷ γὰρ ἀφύαν τάχιστα ἕψεσθαι συμβαίνει.

ρκθ'. "Ἀεί τις ἐν Κύδωνος." Ἐπὶ τῶν φιλοφρόνως καταδεχομένων τοὺς ξένους. Ἀπὸ Κύδωνος Κορινθίου φιλοξένως ἀγαπηθέντος.

ρλ'. "Τί οὐ γενήσῃ ἰὼν εἰς Ἀρβέλας;" Ἀρβέλαι B πόλισμα Σικελῶν, εὐεξαπάτητοι δοκοῦντες οἱ ἐνοικοῦντες εἶναι.

ρλα'. "Ἐν Τεμέσῃ ἥρως." Ὅτ' ἀπαιτῶν τις αὐτὸς ὕστερον ὀφειλὰς εὑρεθῇ, ὁ ἐν Τεμέσῃ γέγονεν ἥρως.

Πλουτάρχου παροιμίαι, αἷς Ἀλεξανδρεῖς ἐχρῶντο.

A. 6. ρλ'.] Append. Vatic. iv. 14. rectius—Σικελῶν· οἱ δὲ ἐνοικοῦντες ἐκεῖσε εὐέξαπάτητοι εἶναι.

CXXVIII. *Aphyæ ignis.* In iis qui cito ad finem veniunt. Aphyæ enim celerrime coqui contingit.

CXXIX. *Semper aliquis in Cydonis.* In eos qui amabiliter ac benigne recipiunt peregrinos; a Cydone Corinthio hospitalis animi homine.

CXXX. *Quid non fies profecturus ad Arbelas?* Arbelæ oppidulum Siculorum; quum faciles deceptu videantur esse ejus incolæ.

CXXXI. *Heros Temesæus.* Quando aliquis reposcens, ipse postea debens inventus fuerit, fit heros Temesæus.

Plutarchi Proverbia, quibus Alexandrini utebantur.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ.

Digitized by Google

Digitized by Google

A

ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ.

I.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΟΥ ΗΡΩΙΚΟΥ ΜΕΤΡΟΥ.

ΤΟΥ ἡρωϊκοῦ μέτρου διαφοραί εἰσιν ἑπτά· Κατενόπλιον, Περιοδικόν, Σαπφικόν, Βυκολικόν, Ὑπόρυθμον, Τέλειον, Πολιτικόν.

B Κατενόπλιόν ἐστι δύο δάκτυλοι καὶ σπονδεῖος, οἷον,

Μῆνιν ἄειδε, θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.

Σαπφικόν ἐστιν οἷον τὸ ἄρχον ἀπὸ σπονδείου καὶ λῆγον εἰς σπονδεῖον, οἷον,

Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταί.

Βυκολικόν ἐστι τὸ μὴ τρεῖς πόδας ἀπαρτίζον εἰς μέρος λόγου, οἷον,

C Ἐξ ἰπιδιφριάδος σωμάτης ἱμᾶσι δέδιντο.

Ὑπόρυθμόν ἐστι τὸ καθ' ἕκαστον πόδα εἰς μέρος λόγου ἀπαρτίζον, οἷον,

Ὕστριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.

A. 3. ΠΕΡΙ ΔΙΑΦ.] Hæc et sequentia de Metris edita sunt in Ed. R. Vol. X. fin. hoc titulo; Fragmenta Duo PLUTARCHI e codice Regio Parisino 1955 edidit Joannes Baptista Caſparus D'Ariſſe de Villoiſon, Regiæ Inſcriptionum et Humaniorum Literarum Academiæ Parisienſis Socius.

B. 2. Μῆνιν—] Il. α'. 1. Ceterum hic omiſſa eſt oſcitantia librarii definitio metri περιοδικοῦ.

B. 5. Ἄλλοι—] Il. β'. 1. Supra καὶ et ultimum ϛαὶ librarius ſcripſit βραχύ.

B. 6. Βυκολικόν—ἀπαρτίζον εἰς μέρος] Supra μέρος librarius adſcripſit τέλος.

C. 1. Ἐξ ἰπιδιφριάδος—] Il. κ. 475.

C. 4. Ὕστριος—] Il. α'. 214.

Digitized by Google

Τέλειόν ἐστι τὸ ἔχον τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου· A

Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον.

Πολιτικὸν δέ ἐστι τὸ ἄνδρ' πάθεις ἢ τεχνῆς γινόμενον, οἷον,

Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

Σπίχος ἐστὶ τάξεως ἀφαλεκτικῆς σύμμετρον μέγεθος. Εἴδη ἔχων εἰσὶν ἑννέα· Ἰσόχωρος, Ἀπηρτισμένος, Ἀκέφαλος, Μείουρος, Λαγαρός, Τραχύς, Μαλακοειδής, Κατάφωνος, Λογαοιδής. B

Ἰσόχωρός ἐστιν ὁ καὶ τὰ μεγέθη τῶν συλλαβῶν καὶ τοὺς πόδας ἀπὸ τροφοῦ μέχρι τοῦ ἐσχάτου τοὺς αὐτοὺς ἔχων, οἷον,

Τὼ δ' ἰν Μισσῇσι ξυμβλήτην ἀλλήλοισι. C

Ἀπηρτισμένος ὁ τὴν δέξιν πᾶσαν ἔχων ἐν ἑαυτῷ, οἷον,

Ὡς εἰπὼν αὐλίσιν ἐξίσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ.

Ἀκέφαλός ἐστιν ὁ ἀπὸ βραχείας ἀρχόμενος,

Ἐπεὶ ἦ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο·

καὶ τὸ, D

Ὃς ἤδη τά τε ὄντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

Μείουρός ἐστιν, ὁ τελευτῶν βραχεῖαν ἔχων, οἷον,

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν·

πυρρίχιος γάρ ἐστι.

A. 2. Πρὸς δ' ἐμὲ—] Il. χ'. 59. ubi ἐλέαιρε pro ἐλέησον.
A. 5. Ἵππους—] Il. λ'. 679.
C. 1. Τὼ δ' ἰν Μισκῇσι—] Lege Μεσσήνῃ, ut Od. φ'. 15.
C. 4. Ὡς εἰπὼν—] Il. η'. 2.
C. 6. Ἐπεὶ δὲ νῆάς—] Il. ψ'. 2.
D. 2. Ὃς ἤδη—] Il. α'. 70.
D. 5. Τρῶες δ'—] Il. μ'. 208.

Digitized by Google

A Λαγαρὸς ἐστὶν ὁ χεῖ τῇ μέσῃ συμφωνίαν τῇ σιώ-
θεσιν μείζων,

Νίσορα δ' οὐκ ἄλαθεν ἰαχὴ φέρουσά περ ἵππους.

Τραχὺς ἐστὶν ὁ τὸν ῥυθμὸν τῇ φθόγγων φθογγῇ σωιζάς, οἷον,

Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἴκτισε χειρός.

B Μαλακοειδὴς ἐστὶν ὁ ὁμαλῶς καὶ οὐ βιαίως ἐμπίπτων
ταῖς ἀκοαῖς, οἷον,

Αἵματί οἱ δύφοντο κόμαι χαριέσσιν ὁμοῖαι.

Καχόφωνος, οὗ ᾧ πολλὰ φωνήεντά εἰσιν, οἷον,

Φῇ ἀθηρηλοιγὸν ἴχνιν ἀνὰ φαιδίμων ὤμων.

Λογοειδὴς, ὁ σύνταξα ἀποίκιλος, οἷον,

Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

A. 3. Νίσορα—] Il. ξ'. 1.
A. 6. Τριχθά—] Il. γ'. 363.
B. 3. Αἵματί—] Il. ρ'. 51.
B. 5. Φῇ—] Od. λ'. 127. Librarius Ἀντὶ τοῦ ἴφθη ſcripſit ſupra φῇ: βραχὺ ſupra μω in φαιδίμων: et διϊκὲς ſupra ὤμων.
B. 7. Ἵππους—] Il. λ'. 679.

Digitized by Google

II.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΤΙΧΟΙΣ ΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΩΝ.

Τομαὶ τῶν στίχων εἰσὶ τέσσαρες· Πενθημιμερὴς, Ἑφθημιμερὴς, τρίτη Τροχαϊκὴ, καὶ τετάρτη Βουκολική. A

Πενθημιμερὴς δέ ἐστιν, ὅτ' ἂν μὴ τοὺς τροφέας δύο πόδας τοῦ στίχου συλλαβὴ ἀπαρτίζηται εἰς μέρος λόγου, B ὡς ἐν τῷ

Μῆνιν ἄειδε θεά.— . . .

Ἑφθημιμερὴς μὲν οὖν ἐστιν, ὅτ' ἂν μὴ τοὺς τροφέας τρεῖς πόδας τοῦ στίχου συλλαβὴ ἀπαρτίζῃ εἰς μέρος λόγου, ὡς ἐν τῷ

Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχάς.—

Τρίτη δὲ Τροχαϊκή ἐστιν, ὅτ' ἂν ὁ τρίτος τοῦ τρο- C χαϊκὸς ὢν ἀπαρτίζῃ εἰς μέρος λόγου, ὡς ἐν τῷ

Ἡρώων, αὐτοὺς δέ.——

Τετάρτη δὲ Βουκολική ἐστιν, ὅτ' ἂν ὁ τέταρτος τοῦ δάκτυλος ὢν ἀπαρτίζῃ εἰς μέρος λόγου, ὡς ἐν τῷ

Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασε.——

Βουκολικὴ δὲ κέκληται παρ' ὅσον οἱ τὰ βουκολικὰ D ποιήματα γεγράφαντες ταύτῃ κέχρηνται τῇ φωνῇ.

ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

Σχήματα στίχων εἰσὶ τρία, Μονόχημον, Πενταέχημον, Δεκαέχημον.

Digitized by Google

A Μονόχημοι μὲν εἰσιν ὅσοι ἀπὸ δακτύλων μόνων, ἢ ἀπὸ σπονδείων μόνων σύγκεινται· συμβαίνει γὰρ, τὸ ὅλον σχῆμα τοῦ στίχου ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ εἶδος), τοῦ αὐτοῦ ποδὸς δηλοῦντος τὸν ὅλον στίχον· καὶ ὅτι μονόχημος ἔστος,

Αυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα.

Πενταόχημοι δὲ εἰσιν ὅσοι μὲν ἔχουσιν ἕνα μὲν σπον-
B δεῖον, τοὺς δὲ λοιποὺς δακτύλους, ἢ τὸ ἀνάπαλιν ἕνα μὲν δάκτυλον τοὺς δὲ λοιποὺς σπονδείους. Διοδεύων γὰρ ὁ εἷς τοῦς ὁ ἀμφοτερος τὰς πέντε χώρας, ποιεῖ ἀποτελεῖ σχήματα, ὡς οὗτος,

Ἀτρείδης ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.

Δεκάσχημοι δὲ εἰσιν ὅσοι ἔχουσι δύο μὲν σπονδείους,
C τοὺς δὲ λοιποὺς δακτύλους, ἢ τὸ ἀνάπαλιν δύο μὲν δακτύλους, τοὺς δὲ λοιποὺς σπονδείους. Οἱ γὰρ δύο πόδες διοδεύοντες τὰς πέντε χώρας, δέκα ἀποτελοῦσι σχήματα, ὡς ἔστος,

Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοί.

D

ΠΕΡΙ ΠΑΘΩΝ.

Πάθη τῶν στίχων εἰσὶ τρία, Ἀκέφαλον, Μεσόκλαυσον, Μείουρον.

Ἀκέφαλοι μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι ἀπὸ βραχείας ἄρχουσι συλλαβῆς, ὡς οὗτος,

Ἐπεὶ ἦ πάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο·

καὶ,

Ἐπειδὴ Διὸς υἱὸς ἀφίκετο·

τὸ γὰρ ἡρωϊκὸν μέτρον ἀεὶ ἀπὸ μακρᾶς βούλεται ἄρχεσθαι.

Digitized by Google

Μεσόλλαροι δὲ εἰσὶ ὅσοι χεῖ τὸ μέσον πάθος τι Α ἔχουσιν, ὡς ἔτος,

Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα·

ἐνταῦθα γὰρ ὁ δάκτυλος τῆς τραχαῖός ἐστιν.

Μείουροι δὲ εἰσιν αἱ τελευταῖαι, τοῦτ' ἔστι τὸ τέλος, μεμειωμένον, ὅπερ ἐστὶ ἐλλεῖπον, ἔχοντες, ὡς ἔτος,

Τρῶες δ' ἰρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν· Β

ὁ γὰρ τελευταῖος σπονδεῖός ἐστιν.

Οἱ δὲ μηδὲν τούτων τῶν παθῶν ἔχοντες στίχοι, ἀπαθεῖς καλοῦνται.

Περὶ μὲν οὖν Τομῶν καὶ Σχημάτων καὶ Παθῶν ἀρκεῖ ταῦτα.

FINIS OPERUM MORALIUM PLUTARCHI.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google